

Folengo, Teofilo

Opus Merlini Cocaii poetae mantuani Macaronicorum

Venetiis 1564

P.o.lat. 554 rc

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10190235-9

Copyright

Das Copyright für alle Webdokumente, insbesondere für Bilder, liegt bei der Bayerischen Staatsbibliothek. Eine Folgeverwertung von Webdokumenten ist nur mit Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek bzw. des Autors möglich. Externe Links auf die Angebote sind ausdrücklich erwünscht. Eine unautorisierte Übernahme ganzer Seiten oder ganzer Beiträge oder Beitragsteile ist dagegen nicht zulässig. Für nicht-kommerzielle Ausbildungszwecke können einzelne Materialien kopiert werden, solange eindeutig die Urheberschaft der Autoren bzw. der Bayerischen Staatsbibliothek kenntlich gemacht wird.

Eine Verwertung von urheberrechtlich geschützten Beiträgen und Abbildungen der auf den Servern der Bayerischen Staatsbibliothek befindlichen Daten, insbesondere durch Vervielfältigung oder Verbreitung, ist ohne vorherige schriftliche Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig und strafbar, soweit sich aus dem Urheberrechtsgesetz nichts anderes ergibt. Insbesondere ist eine Einspeicherung oder Verarbeitung in Daten systemen ohne Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig.

The Bayerische Staatsbibliothek (BSB) owns the copyright for all web documents, in particular for all images. Any further use of the web documents is subject to the approval of the Bayerische Staatsbibliothek and/or the author. External links to the offer of the BSB are expressly welcome. However, it is illegal to copy whole pages or complete articles or parts of articles without prior authorisation. Some individual materials may be copied for non-commercial educational purposes, provided that the authorship of the author(s) or of the Bayerische Staatsbibliothek is indicated unambiguously.

Unless provided otherwise by the copyright law, it is illegal and may be prosecuted as a punishable offence to use copyrighted articles and representations of the data stored on the servers of the Bayerische Staatsbibliothek, in particular by copying or disseminating them, without the prior written approval of the Bayerische Staatsbibliothek. It is in particular illegal to store or process any data in data systems without the approval of the Bayerische Staatsbibliothek.

1224/
11

30. -

P.O. lat.

554 nc

maec: xiv. pulchre describitur
Cognita Joci, et ars cognita

maec: xv. pulcherrima descri-
bitur Belli Navalij.

Maec: xviii. Ars magica
describitur, et nomina magorum.

Folengius Raphi-
lus

+

**Bayerische
Staatsbibliothek
München**

OPVS
MERLINI COCAII
POETAE MANTVANI
Macaronicorum,

*Totum in pristina formam per me Magistrum
Acquarium Lodolam optime redactum, in
his infra notatis titulis diuisum.*

ZANITONELLA, Quæ de amore Tonelli erga Zaninam tractat. Quæ constat ex tredecim Sonolegijs, septem Ecclogis, & una Strambottologia.

PHANTASIAE Macaronicon, diuisum in vigintiquinque Macaronicis, tractans de gestis magnanimi, & prudentissimi Baldi.

MOSCHAEAE Facetus liber in tribus partibus diuisus, & tractans de cruento certamine Muscarum & Formicarum.

LIBELLVS Epistolarum, & Epigrammatum, ad varias personas directarum.

Venetijs, apud Benilacquam. 1564.

106/57/875

HEXASTICON

Ioannis Baricocolæ.

Merdiloqui putrido Scardassi sterco-
re nuper

Omnibus in bandis imboazata fui.

Me tamen Acquarij lodolæ sguar-
tio lauit,

Sum quoque sauno facta galāta suo.

Ergo me populi comprantes soluite
bursas,

Si quis auaritia non emit, ille miser.

EPISTOLIVM COLERICVM

MAGISTRI ACQVARIII

AD SCARDAFFVM.

ZARATANVM,

Merlini Poematis corruptorem.

AVDABILIS & obser-
nabilis apud antiquos usan-
za fuit, ut in suarum fronti-
bus epistolarum, aliquam sa-
lutationem percupiant & a-

scribant recipienti eas condignā. Quān igitur
salutem ut huiusmodi mantineamus costuma-
mentum tibi sbudellatissime Scardasse conue-
nientem mādabimus? An dei gratiā memini-
me, quia Christum Sanctamq; Mariam rene-
gasti, an corporis bonam ualitudinem? absit,
es etenim (ut diu sbaiast) consumatissimus
Herbolattus, & Auicennam, Hippocratem,
Galienum, Mesuen totum auantaris impren-
disse, & ideo de sanitate conseruanda non ul-
lum tibi habes mancamentum. nam (teste Plo-
tino) male guaribit alios, qui sibi medemo in-
firmanti dare soccorsum nequit. Verum tibi
congruum illud disticon inueni.

Dens tibi si caderet quoties fers ore bosiam.

Iam tua non posset pane ganassa frui.

An tibi richexxam denariosq; desiderem? ad
propostum, nequaquam. Te nanq; per botegas
toga brocata decorum, colana torquatum, su-
pra Mullettam caualcantem sepe sguaitamus
obseruamusq; non tibi, Mullettaq; iue polimen
ta desunt, non staffles recamati, millibus &

A 2 strin-

stringulis ornati. Qua propter richissimum te arbitramur. O si te ipsum considerares, quam bellum nobis de te spectaculum praeberes, quum passu portantino tich tach pedibus sonantibus hinc inde per Urbem cursitas. An tibi filices optabimus, nec ita, quando quidem castratus es, nam dum in arte castratoria te peritum iactabas, quendam soldatū lergnā patientem emūchizare presumpsisti credēs (ut vsaris) aliquem ditestabile Porcellum, illi miserulo genitalia simul & animā cauastī. Porro soldati ceteri non potui tua pro imperitia sdegnati, te nascōditer digliarūt ligarūtq; ac sine tātistenais, ferrisq; affogatis, tibi castronato baricocolos extirparū, fadigāq; filios generandi penitus abstuderunt. Hinc tibi supra pilastrum quendam carmen attachatū fuit, creditum poetae Godij.

Legis adimpletor meritat Scardaffus honorē.

Vult oculū pro oculo, pro pede vultq; pedē.
Sic dum testiculos morienti taiat ab vno.

Milite, testiculos praeberet & ipse suos.

Ringratiandus tamen est magister Zucconus pitissimus castrator, qui rogatus, nisi tradidisset aiutū, tirasses merito sursum (ut aiunt) calzas. Ergo nec huiusmodi salutatio conuenit, homini docto, ricco, castratoq;. Tanta deniq; fantasticatione cerebrū gratavi, quod pulchra, quod sufficiens, quod omni laude dignissima per me salus retronata est. Accipe igitur frater mi Scardaffe, mi frater dico, quē super furcas tam filialiter & uoluntariter applicatū viderem et crociantes cornachias effusis oculis nutrientem. Mi deniq; frater, cui cancerorū quattuor Galeas desidero, cui quantas per contadinorū copias sentimus nominare giandussas, angonias, codesellas desideramus

desideramus in corpore, talibus namq; gratijs
(sunt. n. gratie gratis data) pfectior, et practica
rior Herbalattus enaderes. Sint itaq; tua salus
infra scripta mala, quae Merlinus noster in quar
tadecima Macaronice loquens de Saturno ait.
capitis dolor, Hydropisia.

Maxxuccus, lancum carbones, morbida pestis,
Angonaia, malum costa, quartanaq; febris,
Flegma, tumor uetris vermes, collici q; dolores,
Petra uesigerum, cancar, giandussa, bogrones,
Franxosus, fersa, cagasanguis, Rogna, varola.
Defectus cerebri, rabie q; frenetica, clauus,
Stixxa canina, dolor dentorum, Scrofa, Puide,
Goltones postema, tumor uel lergna uocatur
Testiculi, brofola, tegnosaq; codega, lepra,
Schelentia, gula sicitas, tum pectoris Asma,
Sancti q; Antony morbus, morena, podagra,
Tisica febris, Muganca, tarde q; pedana.

Hec itaq; Saturni familia tua sit salus mi dile
cte Scardasse, quia iuxta meritum, dandum est pre
cium, nec tantum haec eadem in tuo corpore desi
deramus. Verum tu in familia & parietela tua,
tu in amicis benefactoribus et tibi benefactoris
appeto, quis non ista fideli perciperet familiari?
Ut autem sis felicior, haec irremediabilia fore ve
limus, et in his voluptatibus te nestoreos agere
dies diui concedant. Vnde scire quod tuum bene
ficiu erga me sic bene tibi desiderare comouit?
arripe aures bricone. Diuinu quippe volumen
Merlini Cocai mihi furtim surripuisti, Mox
omni latrina merdolatius imboaxxater ad lucem
venire fecisti. Audiat Terra, Caelum, Mare, Plu
to q; causam falsificationis eiusdem voluminis pre
clari & subtiliter uniuersis tuae sceleraginis re
bus fantasticatis, iratus ateris arbiter te summo

de troni solio fulmine deuoret. Scelerate, pro-
 terue, Ribalde, Ladro, sacrilegijs plenissime,
 Venisti iam pridem ad me nescio quibus lusen-
 ghis petere ueniam, ne te amplius per expres-
 sum Zaratanum, subdolum, falsum, ribaldo-
 nem, manifestarem. Quando quidem quotidie
 sentiebam te super bancos & pulpitos predi-
 care & zaratanizare, ubi uendebas bissolos,
 impiastros, cerottos, de stercore canis compo-
 sitos, probans esse optimum ad expellendam ro-
 gnam Cerottum. Auantabas quando etiam te
 sanare absq; bragheria rotturas, cauare den-
 tes, facundare mulieres, purgare oculorum pan-
 nos & calharates, extirpare petras, & omnia
 hac absq; dolore faciebas, immo facere dicebas,
 quosdam componebas siroppos, pilulas, unguen-
 tos, confectos, quos falso appellabas Dragantes,
 Dyaquironem, elefanginas, crocias, aureas, si-
 ne quibus & cetera. His ego tuis ribaldarijs
 motus, per quas non modicas acquirebas pecu-
 nias & homines perimebas non tuli, imo te per-
 strionem publicassem, ni subito uenisses ad ue-
 niam. Ego benignus cessi, mox humiliter nostris
 in penetrabilibus accepi, ubi nostras lucubrati-
 ones aliquantillas ostendi. Tu tamen fraudolen-
 ter me inaduertente poema preclarissimi poeta
 Merlini Cocay Macaronicum robasti, corrupti-
 sti, falsificasti, & multa nō sua interposuisti, &
 plures libros surripuisti, quos tibi tribuere uole-
 bas Manigolde, Furcifer, malignissime. Eset
 enim sacrificium non modicum deo gratum te
 scortegare, homo pessime, non homo, sed be-
 stia, diabolaxze preterea sic imboaxxatum,
 castratum, totum ab illo mutatum stampare fe-
 eisti, Quid promerebat Vates inclitus sic a te
 iniciari?

*uiciari? Vtiq; causa uindicandi te, quoniam
tuas insectabar malignitates? Simulator pessi-
me, quem de Ganelonis maganzesi natum iudi-
co, & quem patefacturus sum per Barrum, per
ladrum, per Rosianaxxum. Vade in malam cru-
cem, & quantum Ouidius naso desiderat in i-
bin multiplicatum millicies in te nunquam defi-
ciens ueniat.*

EIVSDEM MAGISTRI

*Acquarij Lodole, ad Illustrem Domi-
num Pasarinum Scarduarú comitem,
de vita & moribus Merlini Cocaij, &
de inuentione huius voluminis.*

*V D V M serenissime princeps
adeo meum imbalordasti cer-
uellum, ut tibi decatatione vo-
luminis huius aliquid ispienare
uelim, quod de memoria cada-
stis quasi mattus cascarim. Quam ob rem ne
tantum mihi amplius tribuas impaxxum, acci-
pe rem, non quam orecchis, aut naso, audiui ne-
rum his manibus pertoccaui. Iam pridem nosti
quantum ego sim in curiosare, Mundum sollici-
tus, diuersasq; rerum proprietates, & hoc her-
bolattos, dentiumq; cauatores, braghirorum
conciatores maximamente condecet. Accidit
nos aliquanti Herbolatti Armeniam uersus
nauigabamus, causa retrowandi radices, her-
bas, lapides, uermiculos, & huiusmodi fa-
cendas ad conficiendam Tiriacam bisogna-
tissimos. Erant nobiscum super eandem me-
desimamq; Carauellam, seu Barcam intelligen-
bilis*

bilius dimandandam Magister Saluanellus boc
 ca. torta. Mag. Dimeldeus zucconus, Mag. Ioan-
 nes baricocola, Mag. Buttadeus grata rognia, &
 ego magister Aquarius Lodola. Erant prater ea
 quattuor praticatissimi artis physicae Gindei, Sa-
 muel videlicet, Nabaioth, Helcana, Ruch. Isti
 omnes insimul aequoris sichenā tranessando silva
 uexabamus. At pluribus exactis giorniis, vento-
 rum contrariatio tanta surrexit, & pluviarum
 discrepantibus uentosuarum fulminibus tan-
 ta fluctuatio nos accoiauit, quod ad quandam
 inhabitatam, et in herbosam Terram nostrā tā-
 dem Carauella se nolendo inxapellauit. Ibi er-
 go nescio quo portu recepti, anxij stracchi, affa-
 mati, bagnati tandem desmontauimus in sabio-
 nigeram littoris spiāxam, & aliquanticulum
 repossati, surreximus ad investigandam loci,
 proprietatem. Terenus erat primamenter are-
 nosus, unde solum pignarum intrauimus bo-
 scamen, inscribibilem caldum Phæbus illic spar-
 pagnabat, quapropter tum pro maris balordi-
 mento sbalanxantis, tum pro solsticij boimēto,
 ad cuiusdam smisurate Montagne cauernā pre-
 stiter confugimus. Que primo in intramento
 guardantibus intro, non poā mentis cagarolā
 incutiebat. Verum gaiardos assumentes animos
 deliberauimus accepta prius uicluaria, nec nō
 lāternarū lusoribus, illam finaliter incuriosare
 facto itaq; signo crucis Magistro Saluanello da-
 uantum eunte subiutrauimus, & caminātes, ca-
 minātes semper magis ad bassum andabamus.
 Post duorū caminamētiū dierū, ecce uetustas ca-
 daverū gābas, testas, braxxos, spallas, variasq;
 diuersorū aīaliū acatauimus ossamina quibus
 calcatione pedum trapassatis antrū spaciosum
 cum

cum duabus de bronzis portis mira laudatis ac
intertatis aspeximus, hic dubitatum per horam
unam remanemus, quis prius introgre-
deretur animo reserantes illis signa uoliloquis
gattis qui concilio facto consultauerunt Apoli-
nem quis Mexeni persutum prior assaltare debe-
ret, aut magis assominabamur Toppis uel Sori-
cis, qui sortem buttarunt, qualis foret attac-
turus Sonalium aduersanti Gatto. tandem ad-
guisam pegorariū unū presumptuosiorē alijs se-
guitauimus. Imus hinc inde per illam cerchitā-
tes grotā, uidimus incudines, martellos, tenaias
scarpellos, & haec similia multum ruginē facta.
uidimus insuper gambas schincas testasq; homi-
ninas quāta marauigliatione afficiebamur
tu ipse pensato. Vltorius procedentes ecce (mira-
bile dictu) marmoricias undecim adnumerau-
mus sepulchras, quarum granditudinem non
meum est calamo distorchiare. Super illas autē
porphidina tabula ficebatur pendula qua lit-
terulis antiquis & indoratis hoc Epigramma
compositum per nostrum Merlinum Cocaium
poetam mantuanum sculpabatur. Lege.

Hos sculpsit tumulos Merlini dextera natis,
Magnanimos posuit sub quibus ipse duces.
Qui phlegethontes superis cadentibus umbras,
Lustrarunt, & res, quas egocumq; cano.
Scripsimus ex ametro baldense poema cothurno
Non tamen ad metam sors tulit ire suam.

His dudum subtiliter fantasticatis, Epigram-
mata sepulchrorum sigillatim perlegere comen-
tati sumus, erant (uelut dixi) lapides undecim ga-
lantiter & straxate per sculpturā fabricate.
Quarū in medio formosior alijs sepultura, super

quatuor leones bronxineos eminebat, & in porphidina monumenti bianchitudine talia notabantur carmina. Lege.

Baldo nempe graui sum debilis vrna sepulto,

Quem nihil inferna terruit vnda stygis.

Ad manum dexteram ipsius sepulchri candidissimus alter Tumulus a quatuor bianchexantibus subleuabatur columbis, hoc etiam intaliatus metro. Lege.

Semper apud Baldum contemto patre Rubinus

Vixit, & a tumulo non procul esse tulit.

Ad sinistram vero eiusdem sepulchri baldenscis aliud virgulatum, ac totum discoloribus intrauaiatum vidimus sepulchrum, in quattuor gattis sorianis apostantem, ubi disticon subsequitas legebatur.

Vixi predator Cingar, sed lapsus ad orcum,

Fleni, mens fletus caput & alia meos.

Apud Rubin marmor talis quoque uersus in quodam saxo notabatur, ad guisam furni fabricato, supraq; quattuor grandes & paruas grossas & subtiles treuellas sustentato. lege.

Captus ab egregio Baldi Philotheus amore.

Dicor hic ossa petram spiritus astra tenet.

Non procul apud Cingar lapidem hos annotatos uersus in faciem tumuli ab alijs diferentiantis, (erat enim plus altus quam longus) uidimus. quem Circes & Medea metallicie sustentabant anxiositer. lege.

Si me semicanem fecit natura, quid inde.

Falchettus vidi tartara, cerno deos.

Quapropter hac pro uersificitudine considera sciebamus eundem Falchettum exiisse semina Edinum apud quem pulcherrimum saxum, totum uignarum maderis circumtorchiatum inspexi-

speximus supra duos canes & duo hircos depositum, sic epitaphizatum. lege.

Nobilis Hircanus dedit huic sua mēbra sepul-

Cui nutrix mater Cingarum ipsa fuit. (chro. Apud eandem Hircani sepulturam carmē istud habebat lastra calcedonij, & pondus marmoris quatuor līcas maculosa obliuiosaq; sustētabāt. Infans ut Baldo uixit Moschinus, homoq;,

Si ditem haud secum uiderat, astra uidet.

Non procul ab ipso Monumentum aliud sublime fundabatur super quattuor noctuagos uespertiliones corpore uastos, & hoc signabatur epitaphio. lege.

Hic Vinmaxxe lates, Cētaurus qui licet esses,

Non tamen a superis destituare bonis.

Ad aliam uero partem apud philothei bustum sic in marmore semi nigrefacto, & semi rubeo factum carmen habebatur, sub eodēq; sepulchro puella illisa & depressa gemebat. Lege.

En ego lironus subiens Acheronta, latroni.

Flens uidi pœnam quæ mihi danda fuit.

In aliam quoq; bandam in Vrna uel potius in maximo botazzo prosum istam uidimus inscriptam uino, ut ab odoratu pensari poterat.

Nec in cœlo gratia, nec in inferno pœna, datur Bosonibus, Hic ergo uiuam bocalus.

Obstupesciti pro huiusmodi Epitaphio, delibetamus euoluere petram instar Coccy stopantem os Vrnae, quo facto, cernimus en hominem magrefactum barbaturq; usq; ad umbilicum, & insuper ludentem secum more magatellantis cū gallis, bechiris, nō ullisq; fraschulis. Quid me, inquit, molestatis desuiatisq;? ad quē nos, qualis & cuias es tu? & ille, sum qui fui, sed! ero qui non eram, si dederitis quod non dedi-

stis. Nos verbum enigmatizatum, & dignum
 edipodensi splanatione admirati retulimus, dic-
 elarius. Tum ille suspirans, Nulla gratia datur
 in cælo buffonibus, Buffonus extiti, quo nec cæ-
 lum, nec infernus possunt me suscipere, in vobis
 tamen humanis hoc pendet arbitrium, si boni
 aliquid pro me feceritis ad cælum pergam, si
 malū imprecabimini prestiter in infernū stras-
 sinabor, uidete vos. At nos, quid uis? bonum aut
 malum: & ille quod naturaliter homo deside-
 rat, quo dicto sic mutus conticuit, ut ab eius un-
 quam bucca potuimus nientum ulterius acci-
 pere. Itaq; frater quidam Gelminus qui nobis-
 cum aderat psalmos, hymnos, requiem aeternam
 dona eis domine & a porta inferi barbottare
 comenxavit. Vnde nobis adstantibus ille cor-
 pore desligatus ad cælum squadras inter athe-
 rias semper goditurus passavit. Nec pochinum
 imparauimus, homines bufones partem nec in
 cælo, nec in inferno tenere, sed nostrum est ora-
 re pro illis, qui nostras buffonizando melenco-
 nias eripiunt.

Nos perinde transeuntes ulterius, ecce maxi-
 mum instar monticelli sepulchrum de saxo vi-
 no scarpellatum, supra quattuor Vlmi siccos
 troncones apozatum, sic scriptum.

Eracassus cubitos longus quadraginta, sub ore.

Luciferi ad mundum coram bina tuli.

In quibus ereptas quoniam duo mille ferebam.

De pœnis animas pector ab arce poli.

Ante fores cæli supplex exoro tonantem

Vt mihi pro tanto crimine det ueniam.

Iudicis at magni fuit hæc sententia, tot stet

Annos Eracassus quot fuerant anime.

Hic itaq; fantasticæ animaduersi, huius no-

stri

stri vatis Merlini aliquod querebamus indicium.
 Qui de stancyis diabolorum quinque libros cō-
 posuerat. Post longā querositatem & inuestiga-
 tionē, nastū quendā cassonē vel dicimus confiniū
 desotterauimus quo securibus & manarinis
 spexzato, eiusdem nostri poeta laureati Merlini
 thesaurū inuenimus, uidelicet in arte Macaronā
 ca doctissima volumina, libros, librettos, libricio-
 los, librazzos, & mille alios scartafacios. Ergo
 nos magis alegri quā si Crasi dinaros catanisse-
 mus (quādoquidē nobis philosophis magis scien-
 tia quā pœcunia granditer agradat) incepimus
 quadā animi uoluptuositate ac ingorditate, mo-
 do hūc modo illūc scartabellare codicē. Erat autē
 inter alia volumina liberalijs maior, de uniuersis
 rebus naturalibus tractans, nō forsitan infe-
 rior Aristotelicis Platoniciisq; sothiezxis. Erat
 insup alter de supnaturalibus, multis in argu-
 mētis Platoni contrarius. Erat volumē de strijs
 & striabus, & hic nō pocū cōtrariabat dominici-
 cinis fratribus. Erat liber intitulatus Barinith.
 alter Trāsbarach. alter Rabaioth. alter Signi-
 rifot. alter Scarcacol. alter Cracricō. alter Stri-
 blasfel. alter Argnasficoticon. alter Schinphonia-
 peliticonicon, et plures alij, quod de mei memo-
 ria cascavisse doleo, qui tractabant de fantasiis
 & argutijs et galantarijs tā iocūdis, quòd homi-
 nes forsità eloqui nō esset bisognosum, scio quid
 dico quādo dico fauā. Inter alios hoc magnū vo-
 lumen de gestis et facendis Baldi recatatū fuit,
 quòd in quandā capsellā una cum faceto libel-
 lo intitulato Moschæa & Zanitonella governa-
 uimus, multa insuper epigrammata, & episto-
 las non ante stāpatas inuidia et rancore poltro-
 nis manigoldiis Scardassi, quæ omnia (ue-

luit credere dignū est) sibi attribuere in successu
 temporis volebat, suas tamen desoteravimus
 magnas, quem totum per orbem vergognavi-
 mus, licet quid sit vergogna nunquam vilia-
 mus, gaioffus, canis mastinus, asinus imparavit.
 Ipse magnum volumen Baldi deturpavit, viola-
 vit, robbavit, & castravit, ut supra diximus in
 epistolium ad medesimum Scardaffum. Ceteros
 autem libros abandonantes in eodem capsoie,
 deliberavimus ad barcam hunc transferre, sed
 aut deus aut diabolus non tulit hoc, nam cum
 pariter omne; suppositis spallis illum portare
 sforzaremur, tantus illico terremotus, & ven-
 tus, & petrarum incussio sbattere comenxavit
 quod relicto cophino scapinare cepimus, dubita-
 tui quidem illam nobis montagnam adossim
 ruinare, tandem extra cauernam retornati nō
 vento terremotuque rasiante nāvim descen-
 dentes intrauimus, & a littore nec bene disco-
 statim, vidimus illam miraculose natare terram,
 & a nostris oculis iam quaranta miliaros lon-
 ge factam, & apud illam non amplius remediū
 est appropinquare posse, quoniam si marinari
 saltem ibi prendere portum minaxxant, illico
 medesimus terremotus cum tonitruationibus, et
 violorum perturbatione mouetur. Ego itaq;
 propriam ad patriam retornatus, non audebam
 formidine quadā aperire capsulā illā, qua Bal-
 dese poema, & libros tres de inferno posuerā,
 simul cū Moschea et Zanitonella. Tandem ani-
 matus aperui reperiq; dum ergo multa secreti-
 dine studerem, ac pocum dormire super illos,
 camentariolum meum, & argumenta cuiuscum-
 que libri composui, vniuique libros inferni cū
 prioribus Baldi gestis. Sed meam ob gentilexā
 magi-

magistrum Scardassum ciroitum duci, et occulte studiolum meum illi palesavi. Ladronaxxus itaq; furtim & libros Merlini, & mea pariter comentaria sustulit, & inordinatos & male castratos imprimere fecit, immo confusos, & iam non Merlini libros apparentes. Verum amicorum favore suffragioq; meorum suas descopui falsitates, & per rasonis forxam coactus fui primum & uerax uolumen edere, nec bene tamen limatum, & multa que in primo Scardass libruxxo fuerant male dolata bene dolavi, primūq; in imaginem retornaui. Et hæc deniq; bastare possunt quantū de recatatione huius uoluminis.

N itaq; serenissime princeps, tibi modum repetitionis huius uoluminis diffuse spianauimus, nec me id somniasse putato, quandoquidem plurimos tibi adducere possum testes, maxime coherbolatos meos. Infantasticabile uerō nostri poeta sentimentum iam menses pæne septem adeo sforxatus sum distortiare uel magis creuellare, quod meum ingenium quasi (uelut aiunt) de birlo cascavit. Singula tamen brancatissime ad ultimum attacavi, tantam philosophia, astronomia, cosmographia, musica, nigromantia, physica, alchimia, sparpagnationem & doctrinam marauigliatus, ut n hil Pythagoram, nihil Platonem, Ptolomeum, Boetium, Zoroastrum, Auicennam, Geber fuisse iudicatum est. Præterea grandiloquacitatem, sermonisq; pinguedinē masticantes, Ciceroni Vergilioq; incagare præsumimus. Nonne quādam parlanti brauariam & altexxam sua demonstrant Carmina? quid? Raspates nequeunt in stroppam stare canalli.

Hic.

Hic nitrit, hic saltat, lassantq; sbrocare corexas.
 Martinulosq; rotant curvas flectendo balestras,
 Dantq; focū schioppis tustaf sborrāte balotta.
 Hic gnacare, pifari strepitant, cornaq; metalli,
 Celsa fracassata conturbant sydera lance,
 Poluificant nebulas pedibus repetando caualli.
 Quid in pulcherrimis cōparationibus adeo lau-
 dare cōuenit Lucanum ecce noster Merlinus
 quid de Baldo scribens ait.

Cum quali furia Taurus sub amore Vedelli;
 Millibus a canibus quum assaltatur in agro,
 Nunc pedibus ferrat, nunc illos cornibus urtat.
 Et spargēs sabiam magnos trat in aere calxos,
 Oreq; spumigero cælum mugitibus implet.

Iterum,

Qualis Vilanus cui nuper forza Botaxxi.
 Creuerat, humectat leuā dextramq; spudaxxo,
 Verxelam stringit, fragilesq; retridat aristas,
 Si descriptionem alicuius maritimæ tempestatis
 quæris, quid tuū uadis rumpendo cermisonē
 circa primum aneidos Vergilij dicentis?

Vna Eurusq; Nothusq; ruūt, creberq; procellis
 Aphricus, en Merlinus ait.

Iam gridor ætherias hominū concussit abyssos,
 Sentiturq; ingens cordarum stridor, & ipse
 Pontus habet pavidos uultus, mortisq; colores.
 Nūc Sirocus habet palmā, nunc Borra supchiat,
 Irrugit pelagus, tangit quoq; fluctibus astra,
 Fulgure flammigero creber lampezat olympus.
 Vela forata micant crebris lacerata balottis,
 Horrendā mortē Nautis ea cuncta nūtiāxant.
 Nūc sbalzata Ratis celsum tangebāt olympum,
 Nūc subit infernā unda sbadachiante paludē.
 Si moralitatē, laudabilesq; autoritates optas,
 quid Iuuenalē, Horatiū, Terentiumve scar-
 tabellare bisognat? audi Merlinum nostrum.

Post

Post damnum pentire ualet mihi crede negotiũ.
 Dũ noua plaga timent, ferro est taianda rasonis.
 Qui nimis indufiat, caldũ nõ mangiat aroſtum
 Contra fortunam grandis pacia uidetur
 Spingere Nauigium.

Nullus nempe labor dilectos laſſat amantes.
 Sum felix, omnis pro me uult ponere nitam.
 Sum pauper, nullus pro me uult ponere robbam.
 Quas natura negat uires, Amor arte ministrat.
 Conſilium nihil eſt hoc ſi quis negligit uti,
 Conſiliũ male dat, qui non bene ſuſcipit illud.
 Et Vulpes etiã nec ibi quandoq; truſantur.
 Non eſt ulla fides unquam credenda uilani.
 Perdimus interea propter tardare baconem,

In trapolam tandem Vulpecula caſcat.
 Propter dinarios homines ſunt abſq; pudore.
 Eſt Villanorum toleranda ſuperbia nunquã.
 Plus Roma parit quã Francia Gallos.
 Femina uas ſine ſuado eſt,
 Nã plus uita placet quã centum mille Teſeri.
 Vult nihil ambitio niſi uanos paſcere uentos.
 Ambitioſum hominẽ cernens dic eſſe Vilanum.
 Villanus maxare uirum pro pane patiret,
 Qui nimium mangiat, ne creppet, cingula mollat.
 Nam qui fameſcit ſi parlat tempora perdit.
 Tempus non remeat tacitis qui præterit horis.
 Cãdida Virginitas quã pulchro i corpore præſtat.
 Feminẽ plorare, uirum decet eſſe modeſtũ.
 Verum quæ nobis patria eſt ſuper aſtra locatur.
 Eſt mala grandilitas præter mangiare figaros.
 Semper difficilis fit ſcortegatio code.
 Non apud ardentes eſt paia tenenda facellas.
 Diſſimulare nequit nec fingere quiſquis ama-
 Hic amor ad ſtuã mandat finaliter oēs. (tor.
 Non deſperate plage medicina catatur,

Eſt amor

*Est amor angosca spesies mentisq; uenenum.
 Hec libertatis venditor omnis amans.
 Crede mihi pocum Miles guadagnat honorem,
 Qui spoiat puerum decrepitumq; uirum.
 Quiquis est bellus putat esse brutos.*

Iugiter altros.

*Deniq; totum morale uolumen retrouabis. Si
 curiositatem Astronomia uelis, quid tantas
 metallici Rammi sphaeras? quid Euclidem co-
 naris intelligere? Vide tertiam & quartam
 decimam Baldi macaronicem, quando quidem
 poteris ibi diffusius brancare, Ecce quid de Lu-
 na dicitur.*

*Cernebam Lunam maculosa fronte biancam
 Distenebrare Maris scoios, terraq; paesos.
 Hanc seruant medici quādo medicina malato
 Dāda est, hec faceret quādoq; cagare budellas,
 O eloquentissimum, o peritissimum poetam. Si
 queris descriptionem battaiarum, rumorem,
 ordinem, squadrarum, denique militie artem,
 lege primam, decimam, & decimam nonam,
 uigesimam primam Macaronicem Si nauale
 bellum, lege quintam decimam. Si artem ma-
 gicam, decimam octauam, si musicam, & co-
 smographiam, uigesimam, Si alchimiam, duo-
 decimam.*

*Sed nil dicimus de arte poetica, Vide quale
 principium facit melius assaiū quā Virgilius.
 Phantasia mihi quedam fantastica venit.
 Historiam Baldi grossis cantare camenis,
 Altisonam cuius famam, nomenq; gaiardum
 Terra tremit, Baratrūq; metu se cagat adossū.
 Sed uolendo cuncta declarare pulcherrima, to-
 tum oporteret adducere uolumen in testimo-
 nium, Tu ingeniose princeps melius quam ispie*

mare

nare melim nosti.

Verum super omnes quæ in ipso fuerant uirtutes propheticum habuit spiritum, nam de pontificatu Iulij & Leonis predixit, deq; Gonzagarum felicitate diuersorumq; nobilium sua ciuitatis. Tedet me hoc nobile uolumen ab illo non fuisse recognitum, nam (teste Columella) Terra quo magis laboratur magis ingrassatur, Id probatur, quia (sicut Vergilius) multa carmina reliquit imperfecta. Attamen solertia, qua fumgor ad melius quo potui primam in formam redigere curavi, Sed scardassi & auaritia & perfidia multum honoris detrimentum perpeffus sum. Scio quod multi admirati sunt quoniam nimis indusiawit ad lucem prodire, Incusanda est numerorum cupiditas, nam temporibus nostris uirtus depressa tenetur, et auaritia philosophia preposita est.

M E R L I N I C O C A I I

Apologetica in sui excusatione.

QUISQVIS est, o tu qui meum hoc grassiloquum plegendo uolumen ridere paras, ride, sed non irride. quia si dementer irridendo rides, alter Marguttus rideas irrisus. Verum quoniam experientia nos omnes esse medici uolumus, sic omnes aut interpretes, aut correctores librorum esse presumimus. Audiant itaq; huiusmodi correctores & faciles aliorum emendatores, & antequam me corrigant apologeticam istam legere dignentur.

Ars ista poetica, nuncupatur ars macaronica, a macaronibus derivata, qui macarones sunt quodam pulmentum farina, caseo, botir compaginatum.

ginatum, grossum, rude & rusticum, ideo macaronices nil nisi grassedinem, ruditatem, & vocabulorum debet in se continere. Sed quoniam aliud seruandum est in Eglogis, aliud in Elegijs, aliud in heroum gestis diversimode necessarium est canere, Verbi gratia, de rustico Zam bello scribens dicam.

O codefella uides illas Tognaxze foinemmas?
Cur sic sberlucent stellis incago dauerum,
Nostra someiant somna tot nempe padella.

Iterum de barba Tognazzo.

Est verum quod nos o cara brigata chilò,
Venimus ut nobis faciamus scire casonem.

Hoc parlandi genus rusticum rusticis conuenit. Parlacio uero minus grossa Tempestatibus maritimis, bellorum descriptionibus, & quibus uis rebus non rusticis applicanda est. Si tamen in aliquibus locis succurrit loqui aut de deo, aut de sanctis, indignum est uituperabile esset non mihi latinitate aliqua, non tamen tam alta, quod uideatur lapis preciosus limo sepultus, & gemma porcis ante posita.

Ideo post Musarum macaronicarum suffragia, quandoque Talianam innuocare ubi condecet uoluimus.

Mordebor tamen a multis, quod utor carminibus nimium incompetentibus maxime, se cagat adossim, passare delauim, dicendo, nientum, Nò erat anchoram, non erat appenam, & innumeraabilia quæ grossolaniter proferre debemus. Immo ueram macaronicem huiusmodi uocabula sapiunt, nam quo magis grossiliora sunt eo magis macaronicam, adducunt elegantiam. & tanto plus intelligibilia, quanto grossolania. Ut quidem enim Macaron inuentum est? dicimus, se cagat

se cagat adossū, melius (fateor) dici potuerat, timet, sed cur, inquam, fuit repertum Macaronicon? causa utiq; ridendi, Ergo se cagat adossū positum est causa ridendi, & non orandi, nam vulgariter dicimus. El si caga adosso di paura, quando quidem vulgare eloquium, est Macaronicis poeta latinizare. Sed dicet aliquis uocabula fingis o Merline, quibus patria tua solet uti, tantummodo, exempli gratia, domiare puellas, cimare, tracagnū, & cetera quae tantum aut mantuanice, aut bressinice possunt intelligi. Respondeo quod ueluti non oēs aut Grecum, aut hebreum, aut arabicum, aut chaldeū, aut deniq; latinum simul intelligūt, Ita nil mirum si cuncti mantuanicum, aut Florentinicum, aut Bergamascum, aut todesum, aut sguixarum, aut scarpacinum, aut spaxxacaminum minime sciunt pariter intelligere. Vt quid ordinantur. Commentatores ac linguarum interpretes? Vt quid translatore? proculdubio causa splandī linguarū incognouentiā. Ergo nō fas est me ipsum auctorem interpretare. Iterum oburgaris me nō sillabarū quantitatē obseruasse, respondeo iterū, quod ueluti summope difert orthographia vulgaris et toscana latinitate Ciceronis, & Virgilij carminibus, Ita Macaronices regula difert a latina sicut inferius uidebis. Præterea si me ignorantē, minime doctum, minime poeticū repis & probas nō erras, imo cado et fateor id humeris meis pōdus congruū nō fuisse. Verum qualem cognoscis talit̃ tibi amicum accipe.

Normula macaronica de Sillabis.

Normula sillabarum macaronicarum hac est.
Vt que-

Vt quilibet uocabula uulgariter latinizata scribi debet in forma uulgari, sicut Orecchia, oechius, *ορχης*, *ορχα*, & innumerabilia. Latina uero uocabula suam obseruat quantitatem, ut Caballus, focus, accendo & cetera.

Qualibet dictio macaronica, cuius prima syllaba duas habet consonantes, non heredes sequenti syllaba sunt ad placitum, ut gridare, sbraiare, tracagnum, tamen non succedente uocali, quia tunc breuis esset, ut briossus.

Qualibet dictio quae litteram .i. & .u. claudit inter duas uocales latina fit longa, ut Maia. sed macaronice fit ad placidum, ut taiare, sbraiare. & cetera. Qualibet aduerbia terminantia in .a. aut in .e. aut in o latine sunt longa, quamuis multa in .e. excipiuntur, sed macaronice sunt ad placitum. ut ualde, longe, retro, ultra, erga, & cetera. reliqua uero latinitatis, aut uulgaritatis orthographiam seruant, uerbi gratia, si hoc nomen aqua non potest latiniter aptari uersibus, scribe uulgariter aqua, tunc de breui fit longa syllaba. Denique, sicut Vergilius ac ceteri uates in arte poetica potuerunt alterare syllabas autoritate sua, uerbi gratia Reliquias, Ita Macaronicus poeta non minus hanc auctoritatem possidet circa scientiam & doctrinam propriam, ut catare, & cattare quamuis rarissime. Item macaronice potes duas uocales collidere in medium dictionis, ut curiosus, trisillabum facere potes, ut stare possit carmen.

Item sicut plurima uocabula diferunt a deriuatis suis quantum ad syllabas, ut sedes habet primam longam, et sedile breuem, Flagrum & flagellum, ita macaronice dicemus frater & fradellus, Cagna & cagnola & multa alia. Ta-

men

men de principio ad finem libri, repperies me la-
tina poesia & regula summa cum diligentia ad-
herere. Reliqua uero non bene tibi quadrantia
equo animo feras, & hac bastabilia sunt quan-
tum ad sillabarum macaronearum Regulam.

MERLINI CO-
CAII PROHEMIVN-
CVLVM IN SVAM
ZANITONELLAM.

*Libriculum quicumque capit, quem
perlegat, istum,
Cesset si nasum Rhinocerotis ha-
bet.*

*Non me nasutis, non meq; dicaci-
bus edo,*

*Non quibus est humiles nausea uide-
re libros.*

*Melegat amussim quisquis legit om-
nia, quisquis*

*Scit quia fert aliquid lectio quæque
boni.*

*Lusimus ista puer ficto sub amore
Tonelli,*

Libriculi titulum Zanitonella uoco.

Merlini Cocaij Poetae Mantuani
Zanitonella , constans diuersis
ex Sonolegijs & Ecclogis pasto-
ris Tonelli , qui pastorellam Za-
ninam ardebat .

TONELLVS AD LECTORES
Sonolegia prima.

Sonolegia dici-
tur Sonettus in
versu elegiaco ,
qui constat ex
quatuordecim
metris , veluti
Sonetti vulga-
res.

ORTE calefabit gens me ci-
tadina vilanum ,
NANQVE Zoanine brusor
amore mea .
VEL quod ego stallas vsus
nectare boaxxis .

Ardimentum habeam scribere quid sit amor.
Ac si non essem brancatus ab vngue putelli ,
Qui

Qui bolzonadas tirat vbique suas.

Nemo super terrā mangiat mihi credite panē,

Seu contadinus, seu citadinus erit.

Quem nō attrapolet Veneris bastardulus iste,

Qui volat instar avis, cacus, & absq; braga.

Et quāuis mea sit, quo scribo, penna badilus,

Et faciam drusias fossa cavando manus,

Nō tamē, ayme deus, potui scampare furorem,

Qui me sic docuit scribere quid sit Amor.

Ad Zoaninam Sonolegia secunda.

Tempus erat, flores cum Prima uera galantos

Spantegat, & freddas scolat Apollo brinas.

Sancta facit saltare foras Agnesa lusertas,

Capraq; cum Capro, cum Cane Cagna coit.

Stalladixxa novas Armenta Biolcus ad herbas

Menat, & ad Torum calda vedella fugit.

Boschicole frifolat Rosignole gorga p vmbas

Rognonesq; magis scaldat alhora Venus.

Ante meos oculos quando desgratia duxit

Te, dum pascebam cara Zanina Capras.

Non appena tuas goltas, vidiq; musinum,

Ballestram subitus discarigauit Amor.

Discarigauit Amortalem mihi crede verettā,

Quod pro te veluti pegola nīgra brusor.

Ad Cupidinem Sonolegia tertia.

Solus solettus stabam colegatus in vmbra,

Pascebamq; meas virda per arua Capras.

Nulla trauaiabant animum pensiria nostrum,

Cercabam quoniam tempus habere bonum.

Quando bolzoniger puer, o, mea corda forasti,

Nec dedit in fallum dardus allhora tuus.

Immo fracassasti rationis vincula, que tunc

Circa corradam Bastio fortis erat.

Nonne disarmatum me tūc Mulaxze catasti?

Nonne fuit Rocche guardia nulla mee?

Badilus est pen-
na villani, sicut
remus est penna
nauaroli

Primaueræ de-
scriptio.

Boschicolæ ha-
bitantis boscos

Veretam
Stralem
Sagittam
Quadrellam

Bolzoniger, ge-
rēs bolzoncs, i.
sagittas.

Si aliqua te le-
ctor sillaba of-
fendit, lege grā
maticā Mocaro
nicam.

Mira poetæ ho-
nestas qui hac
de materia lo-
quens tam im-
maculate trāsit
ad confusionem
impudicorum
poetarum.

More valēthominis schenā mihi crude feristi,
O bellas prouas quas traditore facis.

Crede mihi pocum guadagnat Miles honorē,

Qui puerum spoliat, decrepitumq; uirum.

De laudibus Zaninæ Sonologia. iij.

Stella Diana mihi se mostrat nonne politā,

Quum mouet occhiadas bella Zanina suas?

Sol da' mattina mihi caviatam nonne palesat,

Quum scoprit trexxas bella Zanina suas?

Gens marchesca suū sparpagnat nōne tesorū:

Quum grignat dentes bella Zanina suo?

Luna bianca suum sparpagnat nonne lusorem

Quum parlat fomne bella bochina mea?

Gēs citadina sonat schitarinos nōne tricordes,

Quum cantat fomne bella bochina mea?

Capra legera mihi, dum saltat nonne uidetur,

Quum ballat fomne gamba intenta mea?

Testa, manus, gābe, uenter, pes, coppa Zanina,

Sunt, Sol, Luna, Venus, Capra, Lentus opes.

ECCLOCA PRIMA, IN QVA
continetur Prophetia de Federico
Marchione Gonzagiaco.

Tonellus, Philippus, & Pedralus
interlocutores.

Marezant, rum Ton. Dum strauaccata pectora marexant,
uant.

Dumq; passitas coprit umbra Vaccas,
Ecce sub Gianda locus umbriosus

Barba Philippe.

Gancar, modus
loquēdi rustice
hoc uocabulum
poscit.

Phi. Cancar, est uerū, reposemus ambo,

Quam bonus uentus sofiat sub istis

Frondebis dum sol nimio sboientat

Rura calore.

Ballare vox o-

Sentis

Ton. *Sentis an quanta cicigāt Cigala,
Que mihi rumpunt cicigando testam?
Excitant uoias hominum bibendi
Omnibus horis.*

*Ergo taccatum quod habes galone
Da mihi fiascum, sitio Philippe,
Atq; brusatas habeo ganassas.
Nolo Lorettum.*

*Tu prius buso remove Cocaium,
Eu bibo, clo clo, resonat Botaxxus,
Est bonum uinum, sed habet saporem
Oybo vaselli.*

*Sum refrescatu, maduq; milxam,
Sicca pro caldo nimio corada
Sorbuit uinum veluti quadrellus
Igne recoctus.*

*Sentio sub me validum flatum,
Vox mihi salda est, quid erit Philippe
Si mea laudes canimus Zanine?
Accipe Piuam.*

*Dum cano, plenis sofia ganassis,
Liliblirum, male stoppo busos,
At prius nasum sine me mocare.
Iam q; comenza.*

*Debeo grossum facere, an sutilum?
Sum refredatus, faciam sutilum,
Quod tuam uecchiam somiabo uaccam
Nomine moram.*

*O me liblirum Zoanina blirum,
Huc ueni lirum mea bili lirum,
Sed quid a longe uideo uenire?
Ecce Pedralus.*

Ped. *O Toni, quare dubitas nigottam?
Cur tuas capras retines chi lò?
Et facit boscos resonare caram*

*Cicigare vox c
cada uel cigala*

*Oybo, spuzzan
tis est, aliquādo
est nomē inde
clinabile, ut il
lud Nasum de
fendit b, oybo*

*Lilili blirū, e
vox piuz, qua
sonat Philipp
cū qua Tonel
lus cantat.*

*Dum cātare in
cipiūt alter pe
gorarus uenit
fugiens extra
Brixianū agrū
Chilò: in hoc lo
co: carnē trun
catum: quo etiā*

vulgaris poeta
vrit: debem⁹q;
facere accentū
super vltimam
litteram.

Multa de Vergi
lio sumuntur.
vt in principio.

O Toni. Titure
tu patulæ.
O Melibæe, de
us nobis hæc
ocia fecit.
Ille meos erra-
re boues.
Crauas zenoue
fe, Capras lat.
Illius arā, sepe
tenet.
Decies, pro de-
cem,
Namq; erit ille
mihi semp de⁹.

Aquilas intelli
ge, quæ apertis
oculis Solē cō-
templantur.

Non equidem
invideo, miror
& cetera.

Pina Zaninam?

Nos Todescorum furiam scapamus,
Qui greges robbāt, casamēta brusant,
Feminas sforzant, vacuant uasellos,
Cuncta ruinant.

Tu tamen cantas velut ociosus,
Et tuam curas potius Zaninam,
Quam Todescorum ueniente stolo.

Perdere Vaccas.

Ton. Mantuæ princeps Federicus istud
Ocium nobis dedit o Pedrale,
Deq; camporum stipulis suorum
Pascolo Crauas.

Semper illius uolo schiauis esse.
Tres cui dono pegasas quotannis.
Caseos octo, decies porcinas,
Quinq; cagiadas.

Sit meus semper Duca uel signor
Mantuæ princeps Federicus iste.
Quem meus lu lu frifolans canellus.
Cantet ognhoram.

Quattuor nigras habet hic osellas,
Nomen illarum male me ricordor,
Esse Cornacchias Tacolas uenpenso
Non tamen illas.

Sunt aues quæ non metunt lusorem
Solis, at fixis oculis in illum
Clariter guardant, quibus ales omnis
Præbet honorem.

Cœlicos iste pratigant paesos.
Hæq; reginas vocitant oselli.
Quæ fretum, terrā, Baratrum spauent
Tempore Guerra.

Non equidem Ped. Non mihi certe tua sors uoliosa est.
Quam tibi fecit Duca Mantuanus.

Sed

*Sed Todescorum potius rechrescit
Tanta Canaia.*

*En ego scaxxor proprio paeso.
Et uiam tristes fugio Caprettas,
De mala uoia, fugiensq; lassò
Dulce terenum.*

*En duos agnos modo parturitos,
Vix guido mecum pecoris speranzam,
Hei mihi qualis code sella sbalzat
Nos Pegoraros.*

*Sepe Cornacchia faciendo cra cra
Desuper texzas, super & nosaros,
Nonne dixerunt mala tanta nobis;
Totq; malamos?*

*Attamen semper fuimus bachiocchi,
Cancar Andrea ueniat Benello,
Namque sbefabat documenta stria
Multa Comina*

*Sed Toni dicas mihi iam rasonem,
Qualis est princeps Federicus iste?
Cur ve quod tanta patiuntur vrbes
Mantua nescit?*

Ton. *Mantua est cunctis melior Citadis,
Mantue gens est bona, liberalis,
Mantuam semper squaquarare sentis
Barba Pedrale.*

*Ista primaros generat poetas,
Excitat pronos iuuenes ad arma,
Ricca frumento, Pegoris, Olinis,
Piscibus uis.*

*Semper in ballis godit & moreschis,
Hic strepunt pua, Cifolli, Canelli,
Hicve xamporgna, pifari, Rubeba.
Hic cagacimbay.*

Non ibi proles Gibillina plusquam

*Fugio te, idest
erripio te de pe-
riculo.*

*Dulce satis hu-
mor.*

*En ipse capel-
las, protenus
Aeger ago.*

*Hanc etiã uix
Titire duco.*

*Hic inter den-
sas corylos mo-
do namque ge-
mellos.*

*Spem gregis &
cetera.*

*Sepe sinistra ca-
ua prędixit ab
illice cornix*

*Si mens non le-
ua fuisset.*

*Sed tamen iste
deus qui fit da
Titire nobis.*

*Urbem qui di-
cunt Roman.*

*Glauacimbali.
Gibel.
Guelph.*

Genera ludorū
fugienda iuuen-
tuti.

Comparatio.

Ludus borella-
rū Mantuæ re-
pertus.
Palamalliū in-
telligit.

Ludus Balloni.

Desperādo pro-
rumpit.

Comparatio.

Ghelpha guardatur, sed amant uicissim
Prandeunt, canant caciant, osellant,
Carmina dicunt.

Non ibi charta, Tanolerus atq;
Non ibi Taroch, crica, sbarannus,
Cum quibus ludis iuuenes sedendo
Corpora quastant.

Vt super montem male barca possat.
Vt natat currus pelagi per undas,
Hoc idem parent iuuenes sedentes
Ludere cartis.

Mantuæ ludunt cugolis rotundis,
Quas uocat Bresse populus borellas,
Quando per ferri spaciū balotta
Itq; reditq;.

Sgoufias baltas ueluti uesigas.
Sole sub caldo scanuīs balanxant,
Hic batit, signat caciam sed alter,
Ille rebattit.

Giostruola scrima, cacia, palestra.
Sunt iuventutis bona Mantuane.
Brixie nec non, sibi quam sorellam
Mantua fecit.

Ped. Ah Toni, qualem tua uerba doiam
Dant mihi Bressam quoniam ricordas,
Quæ tot infelix patitur malannos
Semper in armis.

Angelus quis nam, Deus, aut diabol,
Huic semel quemquā dederit repossū?
Non Toni plus est ut erat dauantum
Brixia fœlix.

Qualis est inter Padua milanos
Francia miles, magis aut Todescus,
Quando se incappat fugiens in illos
Tempore guerra.

Talis

Talis est inter varias canaias
 Militum Bresse populus tapine,
 Inter & centum sedet illa semper
 Artelarias.

Mella cum Garza rubeas cruore.
 Nunc habent undas, mea namq; Bressa
 Vadit ad saccum, nimum Cremona
 Proxima certa.

Mella & Garza
 sunt Torrente
 Brixiani Agri

Hanc enim cæli monitu ruinam
 Vidimus quando Mirabella turris
 Iuncta quæ Rocche lateri sedebat,
 fracta volavit.

Mirabella no-
 men Turris,
 fulmen rapuit

Ipsa bombarda stigiam tenebat
 Pulverem, dico stigiam, quod ipsam
 Si Toni nescis genuere mundo
 Trenta Diaui.

Pulvis artela-
 riæ.

Hanc focus cæli rapuit tronantis,
 O puta qualis crepitus boavit,
 Saxa de centum pesis volare
 Visa fuerunt.

Hoc pesium, id
 est pondus.

Post eum casum sequi vere tanta
 Bella cum Gallis, Italis, Spagnolis
 Cum Capelletis, Sguiceris, Todeschis,
 Ac Brisighellis.

Inter has guerras, varia fuerunt.
 Quæ bonos urbes habuere ventos,
 Sed canem magno dedit ipsa solum
 Brixia casu.

Dare canē pro
 uerbium est

Non eas Manto patitur bataias.
 Ergo si godit stupeo parumper,
 Quæ tamen nostræ fuit una Bresse
 Mantua portus.

Nox sed eni giorni rapuit lusorem,
 Vado, sta sanus pegerare fælix.
 Ac meis stallis modo quas relinquo,

Etiam summa
 procul Maio-
 resq; cadunt.

Vtere liber.

Ton. Vade, sed noctem remane per istam,

Statq; nobiscum bone mi Pedrale,

Sonolegia quinta eiusdem Tonelli

Ped.

Nolo Valet.

Explicit Eccloga prima Tonelli.

*Hic tamen hac
mecum poteris
requiescere no-
cte, Sunt nobis
nitida poma, ca-
staneæ molles.*

*Sonolegia quinta eiusdem Tonelli
de laudibus suæ Zaninæ.*

*Mira descri-
ptio infantiæ a-
moris.*

Bocca Zoanina si ridet, ridet Apollo,

Labra Zoanina sunt codesella mihi.

Bocca Zoanina si parlat, parlat Apollo.

Labra Zoanina sunt mala pasqua mihi.

Bocca Zoanina si cantat, cantat Apollo,

Labra Zoanina sunt melodia mee

Bocca Zoanina si spudat, balsama spudat.

Labra Zoanina sunt Aquarosa mee,

Bocca Zoanina si plangit funera plangunt,

Saxa Zoanina pro pietate mee.

Ergo cum ridet, parlat, flet, cantat, amica,

Ridet, flet, parlat, cantat Apollo simul.

Ac ego si parlo, fleo, canto, rideo, spudo,

Sic facio nam sic bella zanina facit.

Ad Zoaninam Sonolegia sexta.

O zanina meo plus stralufenta badilo.

Cur sgwardaderis me traditora feris?

Sunt mihi tot raschi medio ventrone ficati,

Occhiadas quoties das mihi sape tuas.

Quales barberi video splendere bacinos,

Qualis est lene zappa sgurenta mee,

Sberlufenta quidem talis tua faxxa scoraiat

Quisquis bellexam vult doniare tuam.

Quando tuas miror sguanxas rossare galätas,

Deh giandussa, grido stella diana venit.

Esse tuos digitos credo bis quinq; canecchios,

Quos

*Rascus, furca-
tus ferens est.*

*Sgurëta, atrita.
Doniare, va-
ghezare.*

Quos tornidoro ploppa bianca dedit.
In teneram posses ferrum uoltare pouinam,
De sero ad lunam cum titalora canis.

Attamen audi.

Est verghetta mihi de fino facta piombo,
Hanc tibi donabo, sis molestina tamen.
De Matinada quam nocte facere pre-
parat, Sonologia septima.

Versiculū hoc,
est ad morem
Sonetti vulga-
ris, alterius for-
mæ.

Phæbus abādonat mundum, latitatq; p alpes.
Vultq; super lectum se reposare suum.

Zappator zappam, laxatq; bifulcus aratrum,
Depositam ranxam iamq; segator habet.

Ranza, falcem.

Cuncta repossatum uadūt, gallina polarum,
Porcus porcillum, bos stabulumq; petit.

Iā somna spadolant ad lunam siue lucernam,
Nam bellas goltas esse lucerna facit,

 Spadolant, ut
fit cū linū eru-
diunt disgros-
santq;.

Martellos ponunt fabri, pennamq; Nodari,
Installatq; Asinos medda Tognola suos.

Quisq; suū querit, dū scāpat Apollo ripossum
Tigris, Cerna, Leo, Sus, Lupus, anguis aper.

Ast ego Gregnapola similis chiamādo xaninā
Huc illuc, tota nocte volare paro.

Gregnapolæ.
Vespertilioni.

In matinadam quam fecit Zaninæ,
Eccloga secunda.

Quis meam casu reperit coradam?

O la, non audis Zoanina sordis?

Ola, vocātis est

Dic meam quis nam rapuit coradam:

Ventre forato.

Sentio me me smagonare flatum,

Smagonare, ex-
tra magonem
ellicere.

Nam coradellam mihi sustulerunt,

Non coradellam Bouis, aut Cavalli:

Dico, nec Asni.

Sed meam dico propriam coradam

Cum tuis sguardis, oculisq; bellis,

O mea vite Zoanina lusor

B 51 Nempe

*Matinada, cātī-
lena, quæ mane
fiebat antiqui-
tis amicis.*

Nempe robaſti.

*Cum piua multas venio ſiſtas,
Et Matinadas facio galantas,
Nec tuam duram manigolda teſtam
Rumpere poſſum.*

*Immo de cruda camera fenestra
Aut aquam & ſum putridam rouerſas,
Meq; bagnando uocitas gaxinum,
Sine bachiocchum.*

*Cicigare, ſtiga-
re canes, quia
facimus ci ci.*

*Aut canes poſt me cicigando ſtigas,
Qui mihi plures faciunt paucas,
Atq; garlettos quater inſequentes.
Morſegauerunt.*

*Morſego, &
morſico.
Nomina ballo-
rum.*

*En Matarellum ſono, uel pauanam,
Nil tamen curas ſonamenta Pine,
Que ſchitarinos ſuperaret omnes.
Citadinorum.*

*Schitarinos vil-
lanicæ.
Chitarinos vr-
lanice.
Orpheus.*

*Orpheus primus ſonatorus orbis,
Si lyram grattans pegoras, oſellos,
Haſpides, dragos, lapides tirabat.
Ad melodiam.*

*Non ego mancum facio dauerum,
Vix pine ſtatu repleo Botaxum.
Et lili blirum digitis comenzo.
Omnia ſaltant.*

*Inſtrumenta
uſenſilia.*

*Per domum ballant Tabule, Cadreghe
Spadole, ſecchie, Gramole, badili,
Rocha cum fuſo, Cratarola, Zappa,
Mille pignatta.*

*Poſuit pignat-
ta pro reliquis
inſtrumentis.
Eo ſas fat, anti-
qui utebantur,
ut etiam.*

*Sepe dum canto gelidis ſub umbris,
Cum lupi agni, Canibus capretti,
Vulpibus galli pariter comenzant.
Eare moreſcam.*

*Dura ſed plus es Zoanina ſaxis,
Ac habes teſtam ſimilem giaronos,*

Porto.

Porto calcagnos ego plus tenellos,

Quam tua noia.

Quum super lectos alij repossant,

Solus intornum lachrymans caminos

Non habes per me traditora doiam,

Imo caleffas.

Ayme cur tantas renui morosas?

Nonne Bertullam? Toniam: Simonam?

Nonne Gelminam? cagalocchius ergo

S s molefina.

Nam bianchinam tibi dico, bravas,

Teq; bellinam nimis esse pensas,

Quis quis est bellus putat esse bruttos

Iugiter altnos.

Ne bianchezze Zoaninas credas,

Terra dat nigram segetem bianca,

Nigra sed blancam, facilem molino

Dentibus atq;

Lac cito marcet sine caldirone.

Quod piat formam bulliens in illo.

Alterum blanchum, niger alter extat,

Sic ego, sic tu.

Me quidem nulla spresias casone,

Nonne sum ricchus, bonus atq; bellus,

Quinq; porcellos habeo tettantes

Vbera scroie.

Sunt mihi septem pegora bianche,

Sunt duo Manxe, tria par Bonorum,

Lacte non unquam careo novello.

Sine polenta.

Sum satis bellus, satis & galantus,

Vado stringatus, super & tiratum,

Meq; saltando pedibus legieris.

Nullus avanzat.

Porto de paia vicia Capellum,

Tro tras trat

Giaronus, e

lapis solidus

rotundus.

Vergilius iqu

Nonne fuit

tius tristes an

rilidis iras.

Quauis tu c

didus esses.

O formose pu

er nimum ne c

de colori.

Alba ligustr

cadunt, vacin

nigra leguntur

Cōparatio ni

randa.

Despectus tibi

sum, nec qu

sim queris Al

xi.

Mille mea sic

lis errāt in mō

tibus Agnæ.

Par, indeclina

bile est aliquā

do.

Bouum & bo

uorum.

Lac mihi no

estate nouit

ne frigori des

Nec sum ade

*Cuius in piga posui garofol,
Quone sub stringa rubea ficatur
Penna Caponis.*

*Sed uiam butto, quid ergo parolas?
Clamor indarum meus, atq; pium
Non tuas surdas penetrans orecchias:
Pectora straccat.*

*Explicit de Matinada Eccloga
secunda Tonelli.*

*Comparatio de innamorato To-
nello, Sonologia octaua.*

*Vado per hunc boscū solus chiamādo Zaninā,
Ut chiamat vitulum Vacca smarita suum.*

*Quae sūt huc illuc, nescitq; trouare quietem,
Smergolat Echisonis p nemus omne gridis.*

*Fert altā caudā, longas distendit orecchias,
Audiat ut puerum forte boare suum.*

*Sed plangens aliquā finaliter introit umbrā.
Ac ibi non dormit, non bibit estq; nihil.*

*Me straportat Amor rursus de more Poledri,
Cuius mostaxzum nulla canexxa ligat.*

*Precipitat, nitrit sofia per utrumq; canalem,
Et loca fert gambas per dubiosa suas.*

*Dicere nil prodest, sta, sta, monstrādo crenellū,
Hunc firmare tamen sola caualla potest.*

Ad Zaninam, sonologia nona.

*Scorrozzata mihi stetit uno mense Zanina,
Et causam sdegni non ait illa sui,*

*Me non ascoltat plorantem more putini,
Cui perdonanzam sic peto, sic ue grido.*

*Oyme Zanina, tuū spresias ingrata morosum,
O plus calcagnis dura Zanina meis.*

*Qualem terrenū graciali tempore uango,
Quando nil campos Vanga forare potest*

Talim.

*Smergolat, vo-
ciferatur, Echi-
sonis, refonan-
tibus Echo.*

Est ab edo.

*Vt runque cana-
lem ante, &
retro.*

Talem surda tuū reputo giandussa magonem,
 Nec piat orecchias vlla preghera tuas.
 Nocte leuo media, sono piuam, cāto Rosinam,
 Cantoq; para foras belle Gianolo capras.
 Tu tamen incagas canxonibus & matinadis,
 Heu libertatis venditor omnis amans.

Dux cantilenæ
 rusticanæ.

Iste Bertolus ē
 riuallis Tonelli

ECCLOGA TERTIA TONELLVS ET ZANINA.

E. miserum, quid sola (vides
 Bertole? sinistra,
 PALLENTI QVE nucis re-
 cubat Zanina sub umbra?
 SISTE gregem, ponas ac in
 carneria Piuam.

Quin uideo quid agat? redeo nūc, pasce capel
 Ne venias mecū, sta retro dico maruffe, (las,
 Ambitio quoniā cōpagnū tenuit Amorq;
 Omnibus in rebus contentor habere sodalem,
 Sola tamen mea sit, mea sit, mea tota Zanina,
 Sum quia totus ego suus, & non esse rafinam,
 Pro qua germanos, Matrēq; patrēq; negarem
 Ergo mane, faciesq; tuū remanēdo douerum.
 O Zanina mei solaxxum grande figati,
 Salue Nimpha, quid hac nup Bertolus, egoq;
 Vidimus infanda te sub Nucis arbore strata?
 Nescis quā nocuas docuit nos Titirus umbras,
 Euitare nucum, nec in his armenta morari.

Carpiť zeloto-
 pia quia illum
 squebatur.

Douerum, debi-
 tū lieto Berto-
 lo vadit ad Za-
 ninam stautem
 inelinconicam
 vultuq; super-
 bam.

Quid tua fert animi tristes frons aspera curas?
 Ecce nouos campi reuoluto tempore flores
 Educunt Boreāq; trucem mansuetior Ausler
 Dispulit, ecce die latantur cuncta recenti.
 Turtur adit sociū, geminos en cerne Palūbes
 Quomodo certatim iunctis dāt oscula rostris.
 Nūc quoq; septisona Melibæus hariidine faustū

Mire amoris in-
 sania poeta r-
 ster ī hoc libe-
 lo demonstrat
 nam etiā rudi
 homo Tonellu

Canabat.

qui nuper tam
shotazzate lo-
quebatur, nunc
elegantè assi-
stens.

Amice, pfatur
quia, nouas a-
mor instruit ar-
tes.

Fictio puellæ,
vt excusetur si
correspondent.
Extremitas ga-
udij eloquen-
tiam perdit.

Hæc subdubitâ
do pariter ridē
do profert.

Summissa voce
blandiendò di-
cit caleffas.

*Cantabat puerū, carūq; Ergastus Amyntam.
Sola iaces Zanina minax, ac turgida vultu.
Zanina sdegnosa.*

*Ver Tonelle tibi sit hyems eterna nec ullas.
Dent frōde sylue, tua nec tibi prata nirescāt.
Nascatur tibi nulla Ceres, nineta cumentur,
Implacanda tuas pecudes contagia uecent,
Et talisq; oculus teneras tibi fascinet Agnas.
Nec, quibus assuetis gregibus succurrere ue-
Quaq; salutifera ueniāt e ruribus herba. (stris.
Ignarus pastor capiat pro Baccare Taxum,
Liuida q; armentis miseris aconita ministres.
Id me infelicem decet exoptare puellam,
Cui uiole fœtent, cui lilia nigra uidentur.
Fœda per has nunquam libat as sole caernas
Strix mihi uel Bubo fridescat flebile carmen.
Tu tamen hinc abeas aliam reperisse negabis?
O si nescirem quod amas ingrata Simonam.*

Ton.

*O uermocanus, nimia dulcedine schioppo.
Potta mee Matris, quantū sū factus alegrus,
Es zelosa tui nunquid Zoanina Tonelli?
(Si tibi porto benum noli mihi dire bosias)
Nunquid amas o cara tuū Zoanina Tonellum?*

Zan.

*Hic fugias iquā, tua sunt mihi uerba sagitta,
Sunt q; super segetes grādo, sunt uasa ueneni.
Nil magis auersor quam te Tonelle uidere.*

Ton.

*Deh Zanina meum noli scannare magonem,
Tu me bertexas dubito, me perfida truffas.
Mo cancar, quid nā feci? dic uera, caleffas?*

Zan.

*Siste manū, sic me tractare procaciter audes?
I, mado, si qua noua, qua cantes, ludis amice*

Carmina

*Carmina p me tibi deerūt certamina primo.
Pastorum nati, cui Mopsi phistula cedit.
Cui nō equivalēt nec Pā, nec thracius orpheus
I modo suaviloquasq; tuas inflare cicutas
Incipe, cūcta tua Nympha quibus ossa liqueſcāt
Et quibus auritos mulcesere possis Afellos.
Et quibus instudeas Bertolum subdere cantu.*

Ton.

*Ayme, quod irrides poverū crudelis amantem.
Dic cagasanguis, habes me bertezare casonē?
Hec sūt poma? nūces? castagnæ: quas tibi quōdā
Munere ladra dedi? veniat tibi phistula, nescis?
Aut post terga tenes? simul aut cū pane vorasti?
Non ex parte mea bellum tibi lena specchiētū.
Attulit, et stringas cum totis quinq; feretis?
Ista super feram Cremme comprando trainas
Spendiui septem, tamen es ingrata Tonello.
Nō Amphio ego, nō Pā, nō thracius Orpheus,
Qui possem uestri Bertoli vincere Pinam,
An credis quod ego Bertolum nescio carum.
Esse tuum totum, cum toto corde Morosum?*

Zan.

*Est ita, quid modo vis? sua sū, sua tota, nec al-
O Tonelle uolo qui mecum uiuat amantē. (trū.*

Ton.

*O crudele nimis, dubijs & amantibus arctum
Verbū, nec uerbū, cuspis sed acut a medullis,
Verbū, nec uerbū, cruor immo pestifer hydra.
Quid fera Bertolum nostrō preponis Amori?
Non ego quippe suā metuo te indice formam,
Quāuis candidula placeat (sum certus) Olive.
Balleris ab quātū quod amas aliunde furentē
Verte precor sensum, qui sit, cognosce Tonellū,
Quā diues pecoris niuei, quā lactis abundans.
Nō mea quā cernis tibi sordeat hispida barba,*

Haud.

*Ironia.
Nec nec post
non. Color est.*

*Non est tā insa-
nus quin agno-
ſcat se irrideri.
Improperat*

*Sunt aliæ strin-
ghe quæ habēt
ferretum vnū.*

Carpit zelosia.

*Prorumpit in
irā, quia dete-
gitur.*

*Nimis dolor
bene docuit e-
loqui.*

*Oliuā puellam
memorat, ut in
dignationē fa-
ciat inter amā-
tes.*

Haud minus ipse stupet me nudū limpidus am
 Cū lauat albētes trinie quādoq; puellas (nis,
 Philidis ah quoties (testor Nemus istud) amores
 Contēpsi, quoniam tuus in me certior ignis.
 Philidis ah quoties fragrantūserta rosarum
 Discerpsi manibus, sparsimq; ad littora fudi,
 Cui ter, Phili tace, dixi non absq; pudore,
 Sola mihi Zoanina placet, Zoanina maritum
 Me teneat, Zoanina suis me capit ocellis.
 Phili tace, querasq; aliū, te auersor, amātem,
 Te Zoanina uiden? solam te semper amauī
 Immo arsi, miserū sed me fugis improba, dafnis
 Altera phæbeum quæ nescia spreuit honorem.
 Tu mihi clamāti velut Aspis cōprimis aures.
 Nec te saeva preces, nec munera tāta reducūt.
 Hircane potius Tygres mansuescere possent.
 Duraq; saxa mei fluerent liquefacta querelis,
 Quā te nec precibus nec donis uincere credā.

Zani.

Mira superbia
mulieris.

Nunc Zanina.
Num Zoanina
scribitur.

Immo lupos ouibus, ceruasq; Leonibus ante,
 Seu canibus lepores uideam miscere fugaces,
 Quā dicar quod amo infelix Zanina Tonellū.

Tone.

Post preces ve-
nitur ad mune-
ra.

Te calibes ferrū fecere puella sub antris
 Nec diamantinā te sanguis frangeret hirci.
 Ah miser, ah infelix qui nō reamatur amādo.
 Candidus in nostro tibi seruabatur ouili
 Capreolus, quē sex maculis color igneus ornat,
 Hūc ego (quādo quidē sic me Zoanina repellis)
 Sine dabo Lena, seu candida Philis habebit.

Zoan.

Dubitat tamē
puella, ne aliun-
de vadat amare

Nec te Lena unquā, nec cādida Philis amabit.

Ton.

O quantū Zoanina furis, nimirūq; superbis,
 Ni forsā nostrum furor hic augetet amorem,

Namq;

Nāque per iratos amor amplius ardet amātes

Zan.

Nō arbor crescit quæ nō plātatur amoris
Nō erit augmētū quia nō amor affuit unquā.

Ton.

Me fugis ergo? tuū sic improba spernis amicū?
Sum Bertolus ego tibi qui conuicia dixit?

Zoan.

(ras)

Hinc ego (ne vltius cur sum tā mesta requi-
Hinc ego pastores omnes tumefacta repello,
Bertolus nuper uidit me fragra legentem,
Cui uarijs ex his texebam nobile sertum
Floribus, hoc illum certe donare parabam.
Credidit ast alio dādum, quia cogit amantes
Semper amor dubios suspectu credere falsum.
Protinus intumuit, cui sertū, dixit, Amico

Iam nō amicū
sed amantem
se vocat.

Vellet omnino
ut alterius infā-
mia se gratum
redderet.

Magna infelici-
tas Tonelli, cui
præponit Ber-
tolus riuālis p
ipsam amicam.

Texis iniqua nouo? ruit inde, manuq; coronam
Ac sub calce sibi dandos lacerauit honores.
Hac toleranda tamen fuerant, maiora ferebā
Quando pedralus tristi me vrgebat amore.
Agmine pastores factō uenere capellis
Post habitis uoces corā quibus ipse nefandas
Prorupit, dixitq; mihi conuitia multa.
Mæstitie causam facit hanc Bertolus acerba,
Vnde p hos steriles Montes ego sola morabor
Pastor ubi nec pascit oues, nec sulcat arator
Nec Filomēa graues remouet de pectore curas
Aut ubi nec liquido se imergūt Naiades alneo
Aut neq; uenatrix auratam cincta pharetrā
Erōdea p nemora ingētes trāsulnerat Apros.

Ton.

Ne saui Zoanina tibi, ne blandula saui,
Tecum habitē siluas tantū patiāre per istas,
Desine Bertolū qui te odit, amatq; Tonellum,
Si nos equiparas gregibus, sum ditior illo,

Si forma.

Nunc eleganter
num rustice To-
nellus profatur
vt Amoris na-
tura patefcat.

Si forma, dubium nihil est, sum pulchrior illo.
Si cantu stipulaeq; sono, sum doctior illo.
Bertolus, niger est, pede claudicat, oreq; tarda
Balbutit, minus cui defuit lumen ocelli.
Non Bertolus habet secuta per oia tempus,
Desertis pecudum septis curuatur aratro.
Nec rudis in molli fagorum cortice nouit,
Scribere dilecta qua carmina dicat olyna.
Sis mea, eroq; tuus dulcis Zoanina, nec ignes
Bertoli memora, mea scis, mea dic o puella.

Zoan.

Nec te nec quemquam sequar amplius, ite ca-
Iteq; pastores, fontes syluasq; reliquo, (puella
Qui norunt dicant amor est insania mentis.

Explicit.

Tonellus hanc exclamando sequitur
Desperatus Eccloga quarta per
Alphabetum.

Ayme quo dulcis properas Zanina?
Ayme cur, schenam traditora uoltas?
Ayme sta mecum precor, & hunc bellum
Accipe pomum.

Barbaros uincis feritate, Moros.
Bistones, Turcos, Sguiceros Todescos.
Bestias omnes, animas diabli
Belzebuelis.

Cura planinum, tibi saxa mangiant
Cruda scarparum, sparamenta solas.
Cancar ortighis ueniat quod ipse
Crua cruentant.

Deh quid indarum sequor hanc ribaldam?
Deh quid unius sub amore ladra
Ducor ad forcem, mihi iamq; laxum
Boia parauit?

Ecce nam longe uideo cauallam.

A
Sequitur eam

B
Illa magis cur-
rit.

C
Quid sint spara-
menta, lege Ni-
colā zauatinū

D
Desperatus re-
stat, seq; suspē-
dere parat.

E

Est sibi pro me misero canexxa,
Ergo cornacchis laqueo piccatus
Esca manebo.

Forca sit nostre medicina pæne,
Forca, tot guaios penitus lenabit,
Forca me picchet pariterq; cagnam
Forcha Zaninam.

Gratias reddo, quod ego catani
Gaudium cum quo fugient affanni.
Grata sem contra quod ero ladrones,
Guardia campis.

Hæc salix, aut hæc, erit apta quercus,
Hanc mee moris satiare uolam,
Hæc quid exspecto magis est adessum
Hora picandi.

Ito nunc, ito Zoanina uacca,
Ito, qui se met fugat est Tonellus,
Ibis ad stnam sine quo, nimisq;
Indusiasti.

Laude mancabis, mea stracca namq;
Lingua non unquam ueniebat, ut te
Lata cantaret, faceretq; Piuam
Lifrifolare.

Muta tu semper precibus fuisti,
Matta qua propter reputaris esse,
Mortuus at postquam fuero pianges
Mesta Tonellum.

Non dabo non plus tibi poma, figos,
Non rosas, brognas, pyra, fragra, moras,
Non dabo non plus Lepores, palumbes,
Non dabo non plus.

O mihi giornus maledictus ille,
Ossa cum per te mihi tota sensi
Obrui dardis ab amore iactis.

Ordine nullo

Vidit cauallam
suā cuius canez
zam pro foghet
to tulit.

F
Dum soluit e-
quam sic loque
batur.

G
Piccatus ē gna
dia camporū,
quia nunquam
discedit.

H
Vadit mirando
quem fortiorē
truncum inue-
niat.

I
Improperat z
ninæ, ut patho
in illā moueat.

L
Improperat d
datis sibi laud
bus.

Li, vocem piu
M

N
Improperat c
muneribus.

O
Desperatio a
ni.

Possit

P

Posit ad bassum rigolare cælum,
 Posit & Tellus fieri baratrum,
 Prestiter mundus brusset, astra, nubes,
 Pontus, & aer.

Q

Execratur mu-
 lieres.

Qualiter cunctæ pereant puella,
 Qualiter femine moriantur omnes
 Quæq; poltrona est, similianda cagna,
 Quæq; Zanina.

R

I iauola diauo
 I bus.
 Ut nulla mul-
 labus.

Rumor & lites ueniunt ab istis,
 Rixa cum femnis pariter creatur.
 Ricchus est orbis Dianolabus istis,
 Richior Orcus.

S

Semen hoc mendax muliebre, uanum,
 Stolidum, mordax, petulans, malignum,
 Sordidum, prauum fatuum superbum,
 Quod ruit orbem.

T

Lenam pro he-
 lena rustici di-
 cunt.

Tota per lenam iacuit bagassam
 Troia, quam iudex malus agraffauit.
 Tuq; per feminam misero Tonelle
 Torque colengum.

V

Vidit saluignū
 asu venientem.
 Dum fugiebat
 fade Salui-
 ni, ita dicebat

Vado piccari, locus iste non est
 Vistus, en collo laqueum taccani,
 Vado iam supra salicem, sed heu quis
 Volgitur istuc?
 Eccloga quarta finit.

De laudibus forche Sonologia decima.
 Omnibus in rebus desgratia semper abundat,
 Est ne canaruxxo tolt a canexxa meo?
 Sors differre potest, at nō prohibere soghettū,
 Est mihi per superos forza parata deos.
 Non quod sim ladro, uel bondanelica proles,
 Non, quod bardella nilla crearit, opus.
 Natus at ut moriar uiuus, moriēs quoq; uiuā,
 Sola sit ad uitam congrua forza meam.
 ❁ si Cornacchias esset prohibere facultas,

Per

*Per quas aufertur lux oculina ladris.
 Quæ nã sors mortis, quã forca, trouatur i orbe
 Dulcior? hac mihi nil, gratius esse potest.
 Cetera per gesias sub terris funera condunt,
 Piccatis calum posse videre datur,*

EC C L O G A Q V I N T A D E A M O R E.

Interloquutores Saluignus & Tonellus.

V O tam flexxoso passu To-
 nelle caminas?

C V R portas gambas ueluti
 lunaticus? ola,

C V I dico? ptru sta, faciam
 tibi more Somari,

*Postquã despicias Saluigni uerba pregantis.
 Tonellus.*

*Deh Saluigne meum noli strubiare uiaxum.
 Nec des impaxxum tibi qui fastidia non dat,
 Lassa uestitum, lassa tibi dico gabanum.*

Saluignus.

*Non ego (ni dicas quod habes) lassauero maiũ.
 Tonellus.*

*Pur ibi te ficches, lassa codesella, che si,
 Ad corpus lanchi mistatem ruppero nostram,
 Atq; tibi supra nasum plantauero puguum.*

Saluignus.

*Liquo, sed tamen es multum boriolus adestũ,
 Quid facies hosti cum scorroxxeris amico?
 Cantar, non ueni pro te imboldire chi lò,
 Immo uelut carus compagnus scire casonem
 Brãmo quæ stixxa est, quæ mës bixarica, quæ te
 Angonaia menat cervello more carentis,*

Vadis

*Ptru sta, vox
 quæ fit cõsisti-
 mus Somarum
 idest asinũ uel
 mullum.*

*Strubiare pro
 disturbare*

Maium vnquũ.

*Carmen trun-
 catum; accen-
 tum fac sup si*

*Boriolus, cole-
 ricus*

*Ca men trun-
 catum semper
 fac accentũ in
 ultima sillaba.*

Sommam depo-
nere leuare uē-
trem.

Vadis et ad guisam quū quis māgiauerit suas
Fossatum cercat propter deponere somam.
Nunc ego cū Gianno Vaccas mungiēre belino,
Te desperatum, nimiumq; piangere sensi.
Quo plāctu fuimus cōstretti linquere secchias
Et pietate tui sguaxxauimus ambo ganassas.
Ergo meus grandem tortum Tonellus habebit,
Causas doiarum nisi dixerit ille suarum.
Hac sub glande parum quæso deponere culattas.

Tonellus

Oyde, dolentis
quasi oyne de⁹
Cagarossus &
cagasauguis
sunt idem
Indignabunde
ait stronzus.

Oyde quid ad mūdum ueni stentare misellus?
Oyde quid indarum me mater lacte cibauit?
Mancū nomie malū fuerat cagarossus allorā
Ex Asini calido fieri pissamine fungus.
Vel petra, uel roccus, potius uolo dicere strōzus
Quam tapinellus ego matris de vētre sborari?

Saluignus

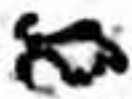
Tore, pro acci-
pere.
Carnerum ra-
sonis.
Colligo collegi
& colsi.

Ah Tonelle meus, quid desperare bisognat?
Displicuit Christo pius desperatio Iude,
Quam si uendisset Christū sanctamq; Mariā.
Est nihil hac culpa toto poltronior orbe.
Non desperata plage medicina catatur.
Quādo dat nobis aliquem fortuna trauaium.
Conseium nostris ab amici tore bisognat,
Ac in carnerum sua ponere uerba rasonis,
Sunt quia cordoios bastantia tollere nostros.

Tonellus

Sola meum, dico, mors, oyne, leuaret afannū.

Saluignus

O meschinum hominē, qui supportare flagellū
Nescit fortuna nisi mortis cerchet aiutium.
Quem tibi soccor sum tribuam si dicere nō uis?
Dic giandussa cito, que te desgratia colsu?

Tonellus

Ecce mea, cernis? canexxam porto canalla

Cum

Cum qua per collū salicē appiccabor ad unā.

Saluignus

O cernisonem testam, apiccare te ipsum.

Tu bene piccares alios tibi parcere nolens.

Nil dubiū quoniā est amentis amātis vsanza,

Nolle salutiferū compagni audire ricordum.

Fer causam, nūquid bursā tibi ladro robavit?

Nū dedit accusam cāparus barba Tognaxxus,

Namque tuos heri Porcos dare dāna catavit?

Tonellus.

Non vermocanus sic est, quia perdere vellem

Sexcentū bursas, pegas, casamenta, cavallas

Plus prestū quā te, quā te (nil dicere possum

Sanglottus stoppat sorramen namque fiati)

Plus prestū quā te, mea spes, mea vita Zanina, Teneri me lo-
quitur.

Quam te garofolū, rosa, pomū, cara sorella,

Cara sorella quidem qua nō mihi carior altrā

Est Saluigne mei scanacori causa Zanina, Scanacori sca-
natio cordis

Sola Zanina meū posset smorzare brusorem,

Sola Zanina suis me snebolavit ochiadis,

Hāc amo, nec reamat, brusor, nec porca moue

Immo bertexat, soiat, truffat q; tapinum, (tur

Ac multos seguitat ueluti Scartera morosos. Scartera, pro-
meretrice.

Sola intare potest, & quod sit sola spianit,

Vnde superba venit, me tractat more gazani.

Dic Saluigne meus, crudelis nonne uocāda est?

Illa potens non uult medio succurrere morto.

Ergo bonas habeo causas me tradere forche.

Saluignus

Do pinfen, ergo cruciaris amore Zanina?

Pinfen, blasphemia rusticana

Tonellus

Est ita mo cancar, paret tibi cosa nouella?

Saluignus

Cosa nouella quidem, fuit hac parlatio prima,

Est ne Zanina Petri Gambonis filia? scis ne?

Tonellus

Tonellus

Est est, ayme suum me tantū nomen amazzat,

Saluignus

**Pulchra bias-
matio amoris.**

*Marauiliabam quod eras sic fronte striatus,
Deh poverelle, rogo noli te credere fomnis,
Noli post ipsas cernellum perdere ladras,
Noli dico tibi, Veneris sequitare putellum,
Iste caueſtrellus faciet tibi rumpere collum,
Hic orbesinus totum sfrantummat honorem
Nō tibi qui bonus es tātūmodo pascere capras,
Sed Citadinis scarlati veste dobatis.*

Bagasse scortæ

*Est amor angosca speties, mentisq; Dianol,
Est amor errorū Capitanius, estq; Bagasca
Filius, est proprij domemigatio iuris.*

*Estq; pudicitie contrarius, estq; maligna
Pestis, & à nulla morbus sanabilis herba.*

Per quē perdit homo robbā, ius, seq; medemū.

Per quem calzati omnes strassinamur ad orcū.

Fac sennum matti, lassā Tonelle talopram,

Nam secchiam merda tandem vrtabis in unā.

Prouerbium

Noscere vin causam cur nō habet ille mudādā,

Vel cur mostaxxū tenet in bindanne stuffum?

Est, quia vergogne clausit bastardulus occhios.

Noscere vin quare puer est, nūquāne senescit?

Nam facere impresas pueriles cogit amantes.

Noscere vim quanti sit dāni causa ladrettus?

(Totius mundi res gestas pono dacantum)

Hic exempla tui solum statuamus auantum.

Si Tonelle meus xuras mihi dicere verum,

Est tibi nulla modo vaccarum cura tuarum.

Primo sicca illis garlettos merda boaxxat,

Nam velut vsabas, nunquā tua stalla netatur.

Si mungis mungis, si non, fastidia nolunt,

Quæ tibi cernellum rapuerunt propter amorē.

Cessant mascherpa, cessat cagiada, botirus,

Humida

**Officij villani-
ci descriptio**

Humida formaium corrumpit muffa lenatū
 Itq; in malhorā pecoris sperantia Taurus,
 Inq; malum punctum substantia tota ruinat.
 Vigna tui Broli sine palis, obruta spinis,
 Clamat de longe Zappas ottanta mearos.
 Ad sguazzū campi uadūt, lacus arua couertat,
 Nam uelut usus erat nunquā fossata cauātur.
 Dormit xappa domi, forcatus, vāga, badilus,
 Cuncta sui culpa ueniunt rugimēta patronis.
 Hic est acquistus qui fitur amare puellas,
 hūc mullaxxus amor facit o tonelle guadagnū
 Perdis amicitiam multorum, perdis honorem.
 Et patri matriq; tue das improbe guaaios.
 Hūc de ceruello tostū precor excute Grillum,
 Ne Bouis accipiat formā bustumq; Gigantis,
 Et modicus fiat grandis montagna fosolus,

Tonellus

Istam meam rupit circumparlatio testam,
 Per dextrāq; intrans leuam passauit orecchia
 Das uento calces, umbram Saluigne misuras,
 Scribis & in glaciem scaldantē solis ad ignē.
 Plus tostum caschet mūdus, Cælūq; rouersum,
 Plus tostū Mullos Asinosq; per astra uidebis,
 Cornacchiasq; iugo faciemus arare ligatas,
 Plus tostum nascat talis Verxonus in horto,
 Quod minor ad totā bressā det foia menestrā
 Plus tostum cessent fontes, Imbresq; rafinent,
 Denique plus tostū mutabit Secchia canalē,
 Quā cesset may may Tonellus amare Zaninā,
 Et licet hāc uellē, non possem linquere femnā,
 Et licet hāc possem nō uellē linquere Nimphā.
 Vade, nec impresa me quisquam toiat ab ista.

Saluignus

O sine ceruello xentaia, uel absq; gouerno,
 Se cruciāt quod amāt, nec amare nīcte dimenū

More amantis
 non audit cōsi-
 lium amicorū.
 Prouerbia.

Secchia flumē,
 qui padū intrat

Zentaia, gens
 plebea.

Comparatio

Desistūt, faciuntq; uelut Benolina bachiocchi,
 Quæ moritura gulā Zatti spontaniter intras.
 Tolle foras istam de sensu matte paciam,
 Teq; tibi stesso sania cum mente ritorna.

Prouerbiū.

Stua locus cal-
 lidus,

Tuq; capraq; tuæ tandē ad sparaueria wades.
 Hic amor ad stūam mandat finaliter omnes,
 Et multos ricos panem pitocare coegit. (gnat
 Quisquis amat multū spēdit, nihilūq; guada-
 Monstratur digito, post illum quisq; petezat.

Tonellus

Mentiris quod amor sit eorum causa maiorū,
 Sicut te sforzas baiando prouare chi lō.
 Nōne quis ē similis zocco, similis ue quadrello,
 Quē nō guidat amor, quē nō irahit ulla puella?
 Dic codesella, quid ē uirtus nisi germē amoris?
 Virtutē sborranit amor, sborranit amorem
 Sola dei beltas quæ corpora nostrā galantat,
 Inq; Zoaninam uenit bellasq; putinas.
 Nūquid ego potius merlottus amabo Canallā,
 Seu uaccā moram, seu cagnam, siue Gatellam,
 (Me quia reprendis uaccarū linquere curam)
 Quam bellam fomix sensuq; rasonēq; plenam?
 Pazzus es, et nescis quid nā Saluigne sbaiaffes

Saluignus

Potta mee, quod nūc uolo biastemare, madre-
 Argumēta facis magno bastatia scotto, (gnat
 Atq; Thomasius studiabus forsitan apta.
 Sū cōtētus, ama, quia quosq; bisognat amare,
 Sed ratio, non mens lassua gubernet amorē.

Tonellus

De diuol amor nō est subiectus, & inde
 Debet Amor potius rationē flectere quo uult.

✂ Nō ne uetus prouerbol habes, Amor oīa uincit?

Saluignus

Hen bene parlasti sagurate, quod oīa uincit.

Namq;

Studia studia-
 bus sicut asina-
 bus.

Namq; tibi robbam, nomē, tulit inde cerebrū.
Plusq; Zoaninam curas quā mungiēre Vaccas.

Tonellus

Pur ibi te fichet, nescis uolt are galonem,
Nūquid Zanina uis me preponere Vaccas?

Prouerbium

Saluignus

Non, sed ama pariter Vaccas uaccāq; Zaninā

Tonellus

Deh ueniat cancar tibi nūc manigolde milane,
Tu ne Zoaninam presumis dicere uaccam?
Quod mangiare uia possit tibi Phistola nasū.

Prouocatur ad iram.

Saluignus

Perdonanza precor, noliq; gridare Tonelle,
Nam meus incauto dictus muxauit ab ore.
Immo Zoaninam stellam chiamabo Dianam,
Dūmodo non uoiaste desperare per illam,
Nam si desperas, & uis te tradere forche,
Non illam uaccam, sed ego clamabo putanam.
Et semper dicam quod amor tibi colla tirauit.

Tonellus

Nūquid amor boia est? quia dicis colla tirauit?

Argumentum aliud.

Saluignus

Vt quid habes manibus pro te appicare so-

Tonellus

(ghettum?

Nō amor, ast odiū qđ fert mihi cruda Zanina,
Me quasi forxauit contradam perdere drittā.

Saluignus

Vt quid amas illam si te sdegnosa refudat?

Tonellus

Troppus amor quē porto sibi facit esse superbā.

Saluignus

Ergo troppus amor te uult piccare bonhomum.
Ne stupeas, boiam si dixi nomen amoris.

Tonellus

Crimen amoris enim non est, at culpa puellæ,

C 2 Troppus

Troppus amor non esse potest, at troppa supbit.

Saluignus

Disimula, fingeq; aliam doniare morosam.

Tonellus

 Disimulare nequit, nec fingere quisquis ama-

Saluignus

(cor.

Hen quia uicisti, cædo Tonelle, nec ultra

Disputo, nã tua me sententia docta ligauit.

Non de Bologna ceisis uenit ista cadreghis.

*Perettus man-
lous Aristote-
licus.*

Non sauiò nostri processit ab ore Peretti.

Talia non donit Zappa, nec aratra badili,

Solus amor docuit, potis est qui ferre biolcos

De pecudũ stabulis ad summæ culmina mitra.

Victor es & speciẽ formã quoq; noscis amãtũ.

Nõ habet, hanc culpã, sed sola Zanina Cupido,

Et giãdussa mihi ueniat, si sensero quemquam

Blasphemare deum, quod si catinus amorem

Laus Amoris.

Hoc bastone suas sine fallo ruppero costas.

Est gentilis amor, vult cor gentile, galantum,

Dulce saporitum, tandem dulcedo sit ipsa.

Et giuro Tonelle tibi, retronabo Zaninam,

Hancq; tibi faciam dilectam, pone pauam.

Vade casam brenamq; sue iam torna caualle,

Vndiq; Nox nigra est, Grilliq; p arua tricãtãt.

Explicit Eccloga quinta de amore.

DISCESSIO SALVIGNO

Tonellus restans lachrimabiliter

hanc Sonolegiam X. edidit.

Oyde meus ueter, mea milza, meusq; magonnis,

O mea centenis testa piena grylis.

O quales lancos, o qualia cancara porto,

Non maior pænis est codefella meis.

Nil sunt Giandussa, nil uermocanus ad istud

Quod pro te patior bella Zanina malum,

Oyde.

Oyde Zanina fero pro te mala pascha malānū

Deh non sis doia causa ribalda mea.

Schioppo, creppo, brusor, nequeo sborare fiacū,

Sit fas almanchum posse morire cito.

Affannus maior meus est, quia brusor, & ista

Flāma coradellā scannat ognihora meam.

Tu tamen & rides, & canas, inde caleffas

Me, tibi qui sempro tempore schiurus ero.

Non dura ratio
nis femina.

Semp sempra
semprum.

DE NATURA AMANTIS

Sonologia duodecima.

Quare si mangio uideor mangiare lusertas?

Sdegnatur quoniam Vaccha Zanina mihi.

Cur bibo Zattorum succum si sugo Botazzū?

Sdegnatur quoniam scroia Zanina mihi.

Quare sognanti paret mihi perdere capras?

Sdegnatur quoniam ladra Zanina mihi.

Quare garofolum si naso merda uidetur?

Sdegnatur quoniam cagna Zanina mihi.

Cur sunt Gregnapola, vel parent esse Colūba?

Sdegnatur quoniam mulla Zanina mihi.

Ergo fina tantum sdegnosola conticet illa,

Non edo, naso, bibo, dormio, canto, sono.

SONOLEGIA XIII.

qua Tonellus post interuallū trium

annorum quo Zaninam

non uidit, ait.

Magna bachiosheries ueneris sequitare putet-

Cuius uergognū nulla mudanda tegit; (lū

Quid Maruffus ego sequor hāc sine laude ribal

Nō sua pregheras audit orecchia tuas (dā?

Me uideo a cunctis compagnis esse relictum,

Nec sine scaldata vado tapinus aqua.

Hac barbera mihi barbam tulit absq̃ rasoro,

Repellet eor-
um consilia.

*Quæ scit castrones attrapolare viros.
 Si bene contēplor sua gesta. suasq; parolas,
 Est, quam Verona misit arena, scroa.
 Proh uergogna mihi qualis scoperta uidetur,
 Hic mihi perpetuo tempore scornus erit.
 Ergo bachiocheries magna est sequitare pu-
 Cuius uergognam braga niua coprit. telli*

*Hic finit Amor & infania Tonelli,
 qui mox Thomasinam sum-
 psit Vxorem.*

STRAMBOTOLOGIA
 Merlini in excusationem
 huius Zanitonellæ.

*Limida semineci Mors quæ tulit inguē Achillis,
 Reddita quo falsum Troia domaret Equum.
 Bistonios audet (fateor) dispellere Nautas,
 Sed non xaniphili carpere fata mei.
 Dixit Apollinei quantū ferat Vlna Phitonis,
 Dixit & obscura quanta sit esca Lyra.
 Nō reprobent latie, Pastor quæ dixerit, Aures
 Castus in hoc gracili cortice gaudet amor.*

ECCLOGA SEXTA
 qua introducuntur Tonellus
 & Pedralus, qui ambo
 inebriantur.

FORTUNA mihi nimium
 rabiosa tapino,
 O quæ sola faues poltronibus
 atq; ribaldis,
 Qua causa tanti per te mihi
 dantur afanni?

tus anima.
 ices.

*Cur mihi nō streppas animā de corpore tādē?
 Nonne*

Nonne foret melius semel hūc sborrare fiatū,
 Omnibus in giorniis quam mille morire fiata.?
 Es fortuna quidem merda merdosior omni.
 Et tamen a multis tu Zuccarus esse wideris.
 Quos tales utinā cagasanguis amaxet adestū.
 Nāq; ficauerunt speranzam firmiter omnem
 In te, que tandem das, oyme corada malāmm.
 Indarnum studui tibi pro seruire gaioffe,
 Sed mihi uoltasti cernellū more Gaxani,
 Deq; meo penitus priuasti ladra placero.

Pedralus

Quid sturbulētus facis hac Tonelle sub umbra?
 Nunc ego rampatus longam scaluare pioppā,
 Ut uiridi possens foiamine passere Vaccas,
 Audini lacero te suspirare magono.
 Deprecor ut quod habes uoias buttare deforā
 Tu scis non pocū strictos non esse parentos,
 Scis quantum sauius Villa sum dictus in ista,
 Conseium quapropter ego dabo forte galantū,
 Per quem lassabis doiam Tonelle da bandam,
 Forsan & altorium quēquā donabo chiloium.

Scaluare ampu-
tare.

Chiloium, be-
gamaschiter p
hic.

Tonellus

Nunc nunc pensabam quod me tētare uenires,
 Hinc fuge, perq; tuū uadas Pedrale uiaxxum,
 Ad corpus sancti, quod blasphemabo lupini,
 Si pedrale loco non te distollis ab isto,
 Nō plusquam cinguant a duos parebimus esse.

Irafcitur To-
nellus.

Pedralus

Non ne tibi dico quam sis Tonelle maruffus?
 Scire tuos guaios modo quero, daturus aiuttū,
 Et uis ad primum mihi testā rūpere tractum?

Sumpserat enī
bastonem.

Tonellus

De guarda guarda, nō magnus bastat afannus
 Qui mihi cantono milxam rosegauit ab omni,
 Si non hic etiam me disturbare ueniret.

C 4 Expecta

*Expecta poltrone, volo tibi rumpere schenam.
Forsan pentibis mihi nunc uenisse dauantum.*

Pedralus

*Vade pianinum rogo te mi care Tonella,
Iam non ira uiri strauacatur more ledami.
Nū powerelle tuum patieris battere Barbam?*

Tonellus

*Si tibi perdono, ueniat mihi cancar adessum,
Quamuis deberem subtilem perdere bragam
Quam soleo tantum festiuis ferre diebus.
Guarda uilane, uolo nūc me sborare dauerum.*

Pedralus

Padimma pro- *Horsu ne facias, es mattus? uade padimma,*
cessa. *Qui sumus an nescis? Sta retro dico Tonella,*
Mo, particula *Mo sagurate, tuum sic uis tractare Pedrallū?*
cōueniens elo- *Nescis quam cari sotij sumus atq; parenti?*
quio rusticano *Sic tua de proprio cascat mermoria scanno?*
Mermoria vil- *Sta retro si uis, non dixi, non ego feci*
lanicę. *Tam grādē cosam per quā me battere debes*

Tonellus

*Nonne tibi dixi de prima, uade pedrale?
Aut quod deberes oculis te tollere nostris?*

Vultus est ani- *Cerne meos uultus si uis cognoscere doiam.*
mi index.

Pedralus

*Do compagne tibi perdonum, doq; rasonem,
Te quia cognoui nimis sburlassē gramexxam,
Deq; tuo birlo mentem butasse strawoltam.
Post hac excuso si te furor illico brancat,
Namq; tuum fratrē Bertol, patrēq; Maionem
Cognoui pauca boriolos essere causa.*

Birlo, intelli-
gentia.

Esse, antiqui
p esse dicebāt.

*Ergo Tonelle meus, cordoium pone dacātum,
Atq; tuum tanto de inflaxine cana magonē.
Dicito cuncta mihi, tibi sum Tonelle fidelis.
Ne meschine uelis tātū lagnare quod inquis?
Non parlas? de butta foras codesella uenenum,*

Nil

Nil magis debilitat, uel nostros incoquit artus
 Pectore sub tacito quā mēs agitata dolētis,
 Corneus hac animā profudit sorte Ioannes.
 Et licet hic Vermis tua rodāt corda cātius,
 Cuncta sed ad carū compagnum dicere debes.
 Qui mala cernelli pensilia pacificagat.
 Dūmodo cuncta sibi, nil seruans, significagat.

Tonellus

Quid Pedrale modo mihi tantū rethoricagas?
 Vis quod ego dicam tibi uerum? pone culamē,
 Vixisti forsā musum, uel forte bibisti,
 Et mihi, nescio quo, uis predicare Proleccho,
 Nunquid ego potero sine naspo soluere filiū?
 Si mihi sorbottum uini fers, dando fiascum,
 Cuncta, recunctabo, sic uox ladinior exit.

Pedralus

Si tibi non bastat uinū, quin? carpe Botaxxū,
 Pedrallus tuus est, Barilottus, & iste Lorettus,
 Sunt ad comandum cari mea cuncta Tonelli.

Tonellus

Clo, clo, quā bonus est, refero tibi mille cotalas,
 Dicere sed quid ego tibi nūc Pedrale uolebā?

Pedralus

Do angonaia, tulit sensum fortasse barillus?
 Est poca, crede mihi, quā suffers pena Tonelle.
 Gratta caput, capitis reuocat gratatio mentē.

Tonellus

Quos habeo drentū quātū bene nosco tranaios.
 Attamen ipsorum per adessum nescio causas.
 cras dicā, postquā māgianero quīq; menestras.
 Sine fasolorum uel tres uel quinq; scudellas.
 An sed ego tandem memoro Pedrale sodalis,
 O cancar, quantas habeo sub pectore doias,
 Non bastat quod me tormētant, sed codefella
 Iam quasi sborrani medio de ventre fiatum,

Corneus Ioannes.

Antiqui dicebant significagare, & alia prima pro significare.

Pone culamē pro sede. Proleccho, pro logo.

Ladinior, idem magis latina.

Post potum qua sal posita fuerat paulatim ambo inebriantur.

Per adessum pro nunc.

Nam in alio loco sensumq; solus aguzzat.

Sanglottos me-
lius quam sin-
gultus,
Sorrare, exha-
lare.

Lant, cur mor-
bus est.

Carmen sopho-
tonicon.

Trocheus per
spondeo.

Monesi, p mo-
nachi, villanice

Non tibi sanglottos, tibi nec suspiria dico,
Qui per iter colli uellent exire deforas,
Sed quia sunt troppi Braghe sorratur ab imo,
Et sic efficiunt suspiria saepe corexas,
Attamen hanc nostram postquam uis noscere penam
Dicam, queso tuas distende parumper orecchias
Credo scias Pedrale meus (si forte recordas)
Quod mea fomina sup cervellum lat cur habebat
Cuius uentrem tantus eruciabat affannus.
Quod non sic sbraiat cum perdit Vacca uedellus
Ad corpus cigni finaliter illa moriuit.

Pedralus

Ayme Tonelle, quid est quod dici caccar a des-
Thomasina tibi macauit? buscha del mi, (sunt?)
Non ego, dico tibi uerum Pedrale, sciebam.
Da mihi perdonum, magnam tibi presto rasonem,
Nunquam pensassem quod te dolor iste piasset,
Cur non andasti ciuitati tore Medechum?
Hi faciunt nostros tam saepe guarire Patronos.

Tonellus

Do caccar ueniat Merdecchis atque cirotis.
Nam ladri fomina, simul et mihi trea doinas
Robbarunt, sine quis melius Thomasa guarisset.
Ante suos tantos implastros, atque cirotos,
Ipsa ciuabatur melius, meliusque cagabat,
De Pampardellis cum uino quinque menestras
Mangiabat post quas parlando stabat alegra.

Pedralus

Cur pinfen ergo chiamasti matte Medecchum?

Tonellus

Mo angonaia, fuit praenoster Don Iacominus.
In cuius chieroga giandussa nascere possit.

Pedralus

O mentione, fidem prestasti Don Iacomino?
An nescis quoniam Monesi, fratresque Pretij?

Nos

Nos omnes uellent Meschinos saepe morire,
 Ut de candelis guadagnum fiat auancis?
 Si Tonelle suas uis truffas noscere, scolta.
 Vna super coxam Bertoli uenerat olim
 Phistula, qua sursum calxas turrare cedit,
 Illico frater adest Polus, scis? ille Romittus,
 Qui becchi portat barbam, uenditq; badilos,
 Cū quibus ad dominū Barberus nettat orec-

Auancis, sup
 fluis.

Cedit, paru
 defuit.
 Auriscalpia
 tellige.

Tonellus (chias?)

An, scio, indeis impegnat saepe capuzzum,
 Atq; Brauiarum domēticat intra Tauernas,

Brauiarium
 stice.

Pedralus

Est, est, tu nostis, sed quid contare uolebam?

Tonellus

Dicebas quod panza tibi dolet, atq; padronus,
 Mangiasti nimium, Lenta Pedrale corexam,

Padronus, inf
 mitas.

Pedralus,

Nescio si potero lentare, tuf, altera, tuf, tof,

Descriptione pe
 tezantis.

Tonellus

Non giandussa aio, sic te mollare corexam,
 Dico centuram qua cingeris, o cagalocchium,
 Guastatur tempus, ne forte bagnemur eamus,

Operatio vii
 quod modo bi
 berat.

Pedralus

Imbriagatus eris Tonelle, nimisq; bibisti.

Ecce stat ad mediam gābā sol altus, & inquis

Guastatur tempus ne forte bagnemur eamus?

Panzonicam
 bulam.

Sed narrare unam uolo nūc Tonelle cotalam,

Panzonicam dicunt multi, multi quoq; follā.

Tonellus

Dic, sed cur uadunt in circū prata paesus?

En casamēta uolāt, sta saldu barba pedrale,

Tuq; uolas, sine me quo uadis? sta caga sanguis,

Cur tā cuncta uolant? capris incago dauerum.

Pedralus

Es coctus plus quam crudus Tonellus sodalis,

Comparatio

Prouerbum.
Sua locus cal-
lidus.

Desistūt, faciuntq; uelut Benolina bachiocchi,
Quæ moritura gulā Zatti spontanter intras.
Tolle foras istam de sensu matre paciam,
Teq; tibi stesso sawia cum mente ritorna.
Tuq; capraq; tuæ tandē ad sparaueria uades.
Hic amor ad suam mandat finaliter omnes,
Et multos ricos panem pitocare coegit. (gnat
Quisquis amat multū spēdit, nihilūq; guada-
Monstratur digito, post illum quisq; petezat.

Tonellus

Mentiris quod amor sit eorum causa malorū,
Sicut te sforzas baiando prouare chi lō.
Nōne quis ē similis zocco, similis ue quadrello,
Quē nō guidat amor, quē nō trahit ulla puella?
Dic codesella, quid ē uirtus nisi germē amoris?
Virtutē sborravit amor, sborravit amorem
Sola dei beltas quæ corpora nostra galantat,
Inq; Zoaninam uenit bellasq; putinas.
Nūquid ego potius merlotius amabo Canallā,
Seu uaccā moram, seu cagnam, siue Gatellam,
(Me quia reprendis uaccarū linquere curam)
Quam bellam formā sensuq; rasonēq; plenam?
Paxxus es, et nescis quid nā Salvigne sbaiaffes

Saluignus

Studia studia-
bus sicut asina-
bus.

Potta mee, quod nūc uolo biastemare, madre-
Argumēta facis magno bastātia scotto, (gnat
Atq; Thomasius studiabus forsitan apta.
Sū cōtētus, ama, quia quosq; bisognat amare,
Sed ratio, non mens lassua gubernet amorē.

Tonellus

De diauol amor nō est subiectus, & inde
Debet Amor potius rationē flectere quo uult.
Nō ne uetus prouerbol habes, Amor oīa uincit?

Saluignus

Hen bene parlasti sagurate, quod oīa uincit.
Namq;

Namq; tibi robbam, nomē, tulit inde cerebrū.
Plusq; Zoaninam curas quā mungiere Vaccas.

Tonellus

Pur ibi te ficht, nescis uolt are galonem,
Nūquid Zanina uis me praponere Vaccas?

Prouerbium

Saluignus

Non, sed ama pariter Vaccas uaccāq; Zaninā

Tonellus

Deh ueniat cancar tibi nūc manigolde milane,
Tu ne Zoaninam presumis dicere uaccam?
Quod mangiare uia possit tibi Phistola nasū.

Prouocatur ad
iram.

Saluignus

Perdonanza precor, noliq; gridare Tonelle,
Nam meus incauto dictus muxauit ab ore.
Immo Zoaninam stellam chiamabo Dianam,
Dūmodo non uoiaste desperare per illam,
Nam si desperas, & uis te tradere forcha,
Non illam uaccam, sed ego clamabo putanam.
Et semper dicam quod amor tibi colla tirauit.

Tonellus

Nūquid amor boia est? quia dicis colla tirauit?

Argumentum
aliud.

Saluignus

Vt quid habes manibus pro te appicare so-

Tonellus

(ghettum?

Nō amor, ast odiū qđ fert mihi cruda Zanina,
Me quasi forxauit contradam perdere drittā.

Saluignus

Vt quid amas illam si te sdegnosa refudat?

Tonellus

Troppus amor quē porto sibi facit esse superbā.

Saluignus

Ergo troppus amor te uult piccare bonhomum.
Ne stupeas, boiam si dixi nomen amoris.

Tonellus

Crimen amoris enim non est, at culpa puellæ,

C 2 Troppus

Troppus amor non esse potest, at troppa supbit.

Saluignus

Disimula, fingeq; aliam doniare morosam.

Tonellus

 Disimulare nequit, nec fingere quisquis ama-

Saluignus

(tor.

Hec quia uicisti, cædo Tonelle, nec ultra

Disputo, nã tua me sententia docta ligauit.

Non de Bologna ceisis uenit ista cadreghis.

Perettus man- *Non sauo nostri processit ab ore Peretti.*

lous Arstote-

Talia non donãt Zappa, nec aratra badili,

Solus amor docuit, potis est qui ferre biolcos

De pecudũ stabulis ad summæ culmina mitra.

Victor es & speciẽ formã quoq; noscis amãtũ.

Nõ habet, hanc culpã, sed sola Zanina Cupido,

Et giãdussa mihi ueniat, si sensero quemquam

Blasphemare deum, quod si catius amorem

Laus Amoris.

Hoc bastone suas sine fallo ruppero costas.

Est gentilis amor, vult cor gentile, galantum,

Dulce saporitum, tandem dulcedo sit ipsa.

Et giuro Tonelle tibi, retrouabo Zaninam,

Hancq; tibi faciam dilectam, pone pauram.

Vade casam brenamq; sue iam torna caualle,

Vndiq; Nox nigra est, Grilliq; p arua tricãtãt.

Explicit Eccloga quinta de amore.

DISCESSIO SALVIGNO

Tonellus restans lachrimabiliter

hanc Sonolegiam X. edidit.

Oyde meus ueter, mea milza, meusq; magonni,

O mea centenis testa piena grylis.

O quales lancos, o qualia cancara porto,

Non maior pænis est codesella meis.

Nil sunt Giandussie, nil uermocanus ad istud

Quod pro te patior bella Zanina malum,

Oyde

Oyde Zanina fero pro te mala pascha malānū
Deh non sis doia causa ribalda mea.

Schioppo, creppo, brusor, nequeo sborare fiācū,
Sit fas almanchum posse morire cito.

Affannus maior meus est, quia brusor, & ista
Flāma coradellā scannat ognihora meam.

Non dura ratio
nis femina.

Tu tamen & rides, & canas, inde caleffas
Me, tibi qui sempro tempore schiuus ero.

Semp sempra
semprum.

DE NATURA AMANTIS

Sonologia duodecima.

Quare si mangio uideor mangiare lusertas?

Sdegnatur quoniam Vaccha Zanina mihi.

Cur bibo Zattorum succum si sugo Botazzū?

Sdegnatur quoniam scroia Zanina mihi.

Quare sognanti paret mihi perdere capras?

Sdegnatur quoniam ladra Zanina mihi.

Quare garofolum si naso merda uidetur?

Sdegnatur quoniam cagna Zanina mihi.

Cur sunt Gregnapola, nel parent esse Colūbe?

Sdegnatur quoniam mulla Zanina mihi.

Ergo fina tantum sdegnosula conticet illa,

Non edo, naso, bibo, dormio, canto, sono.

SONOLEGIA XIII.

qua Tonellus post interuallū trium

annorum quo Zaninam

non uidit, ait.

Magna bachiocheres ueneris sequitare putel-

Cuius uergognā nulla mudanda tegit, (lū

Quid Maruffus ego sequor hāc sine laude ribal

Nō sua pregheras audit orecchia tuas (dā?

Me uideo a cunctis compagnis esse relictum,

Repellet eo-
rum consilia.

Nec sine scaldata vado tapinus aqua.

Hac barbera mihi barbam tulit absq̃ rasoro,

*Que scit castrones attrapolare viros.
 Si bene contēplor sua gesta suasq; parolas,
 Est, quam Verona misit arena, scroa.
 Proh uergogna mihi qualis scoperta uidetur,
 Hic mihi perpetuo tempore scornus erit.
 Ergo bachiocheries magna est sequitare pu-
 Cuius uergognam braga ninna coprit. tellū*

*Hic finit Amor & insania Tonelli,
 qui mox Thomasinam sum-
 psit Vxorem.*

STRAMBOTOLEGIA
 Merlini in excusationem
 huius Zanitonellæ.

*Liuida semineci Mors que tulit inguē Achillis,
 Reddita quo falsum Troia domaret Equum.
 Bistonios audet (fateor) dispellere Nautas,
 Sed non xaniphili carpere fata mei.
 Dixit Apollinei quantū ferat Vlna Phitonis,
 Dixit & obscura quanta sit esca Lyre.
 Nō reprobent latia, Pastor que dixerit, Aures
 Castus in hoc gracili cortice gaudet amor.*

ECCLOGA SEXTA
 qua introducuntur Tonellus
 & Pedralus, qui ambo
 inebriantur.

FORTUNA mihi nimium
 rabiosa tapino,
 O que sola faues poltronibus
 atq; ribaldis,
 Qua causa tanti per te mihi
 dantur affanni?

Cur mihi nō streppas animā de corpore tādē?

Nonne

*Fiatus anima.
 Fiata vices.*

Nonne foret melius semel hūc sborrare fiatū,
 Omnibus in giornis quam mille morire fiata.?
 Es fortuna quidem merda merdosior omni.
 Et tamen a multis tu Zuccarus esse wideris.
 Quos tales utinā cagasanguis amaret adestū.
 Nāq; ficiuerunt speranzam firmiter omnem
 In te, que tandem das, oyme corada malānum.
 Indarnum studui tibi pro seruire gaioffa,
 Sed mihi uoltasti ceruellū more Gaxani,
 Deq; meo penitus priuasti ladra placero.

Pedralus

Quid sturbulētus facis hac Tonelle sub umbra?
 Nunc ego rampatus longam scaluare pioppā,
 Ut uiridi possens foiamine passere Vaccas,
 Audini lacero te suspirare magono.
 Deprecor ut quod habes uoias buttare deforā
 Tu scis non pocū strictos non esse parentos,
 Scis quantum sawius Villa sum dictus in ista,
 Conseium quapropter ego dabo forte galantū,
 Per quem lassabis doiam Tonelle da bandam,
 Forsan & altorium quēquā donabo chiloium.

Scaluare ampu-
tare.

Chiloium, be-
gamaschiter p
hic.

Tonellus

Nunc nunc pensabam quod me tētare uenires,
 Hinc fuge, perq; tuū uadas Pedrale uiazzum,
 Ad corpus sancti, quod blasphemabo lupini,
 Si pedrale loco non te distollis ab isto,
 Nō plusquam cinquant a duos parebimus esse.

Irafcitur To-
nellus.

Pedralus

Non ne tibi dico quam sis Tonelle maruffus?
 Scire tuos guaios modo quero, daturus aiuttū,
 Et uis ad primum mihi testā rūpere tractum?

Sumpserat eni
bastonem.

Tonellus

De guarda guarda, nō magnus bastat afamius
 Qui mihi cantono milxam rosegauit ab omni,
 Si non hic etiam me disturbare ueniret.

C 4 Expecta

*Expecta poltrone, volo tibi rumpere schenam.
Forsan pentibis mihi nunc venisse danantum.*

Pedralus

*Vade pianinum rogo te mi care Tonella,
Iam non ira viri strauacatur more ledami.
Nū poverelle tuum patieris battere Barbam?*

Tonellus

*Si tibi perdono, ueniat mihi cancar adessum,
Quamuis deberem subtilem perdere bragam
Quam soleo tantum festiuis ferre diebus.
Guarda uilane, uolo nūc me sborare dauerum.*

Pedralus

Padimma pro-
cessa.

Mo, particula
cōueniens elo-
quio rusticano
Mermoria vil-
lanicę.

*Horsu ne facias, es mattus? uade padimma,
Qui sumus an nescis? Sta retro dico Tonella,
Mo sagurate, tuum sic uis tractare Pedrallū?
Nescis quam cari sotij sumus atq; parenti?
Sic tua de proprio cascat mermoria scanno?
Sta retro si uis, non dixi, non ego feci
Tam grādē cosam per quā me battere debes*

Tonellus

*Nonne tibi dixi de prima, uade pedrale?
Aut quod deberes oculis te tollere nostris?*

Vultus est ani-
mi index.

Cerne meos uultus si uis cognoscere doiam.

Pedralus

Birlo, intelli-
gentia.

*Do compagne tibi perdonum, doq; rasonem,
Te quia cognoui nimis sburlassē gramexxam,
Deq; tuo birlo mentem butasse strawoltam.
Post hæc excuso si te furor illico brancat,
Namq; tuum fratrem Bertol, patrēq; Maionem
Cognoui pauca boriolos essere causa.*

Esse, antiqui
p esse dicebāt.

*Ergo Tonelle meus, cordoium pone dacātum,
Atq; tuum tanto de inflaxine cava magonē.
Dicito cuncta mihi, tibi sum Tonelle fidelis.
Ne meschine uelis tātū lagnare quod inquis?
Non parlas? de butta foras codesella uenenum,*

Nil

Nil mage debilitat, uel nostros incoquit artus
 Pectore sub tacito quā mēs agitata dolētis,
 Corneus hāc animā profudit sorte Ioannes.
 Et licet hic Vermis tua rodāt corda catinus,
 Cuncta sed ad carū compagnum dicere debes.
 Qui mala ceruelli pensaria pacificagat.
 Dūmodo cuncta sibi, nil seruans, significagat.

Tonellus

Quid Pedrale modo mihi tantū rethoricagas?
 Vin quod ego dicam tibi uerum? pone culamē,
 Vixisti forsā musum, uel forte bibisti,
 Et mihi, nescio quo, uis predicare Proleccho,
 Nunquid ego potero sine naspo soluere filiū?
 Si mihi sorbottum uini fers, dādo fiascum,
 Cuncta, recunctabo, sic uox ladinior exit.

Pedralus

Si tibi non bastat vinū, quin? carpe Botaxxū,
 Pedrallus tuus est, Barilottus, & iste Lorettus,
 Sunt ad comandum cari mea cuncta Tonelli.

Tonellus

Clo, clo, quā bonus est, refero tibi mille cotalas,
 Dicere sed quid ego tibi nūc Pedrale uolebā?

Pedralus

Do angonaia, tulit sensum fortasse barillus?
 Est poca, crede mihi, quā suffers pena Tonelle.
 Gratta caput, capitis reuocat gratatio mentē.

Tonellus

Quos habeo drentū quātū bene nosco trauaios.
 Attamen ipsorum per adessum nescio causas.
 cras dicā, postquā māgianero quīq; menestras.
 Sine fasolorum uel tres uel quinq; scudellas.
 An sed ego tandem memoro Pedrale sodalis,
 O cancar, quantas habeo sub pectore doias,
 Non bastat quod me tormētant, sed codefella
 Iam quasi sborrai medio de ventre fiatum,

Corneus Ioannes.

Antiqui dicebant significagare, & alia prima pro significare.

Pone culamē pro sede. Proleccho, pro logo.

Ladinior, idem magis latina.

Post potum qua sal posuerat paulatim ambo inebriantur.

Per adessum pro nunc.

Nam in alio loco sensumq; solus aguzza

sanglottos me-
ius quam sin-
gultus,
sorrare, exha-
are.

Lant, cur mor-
tus est.

Carmen sopho-
tonicon.

Non tibi sanglottos, tibi nec suspiria dico,
Qui per iter colli uellent exire deforas,
Sed quia sunt troppi Braghe sorratur ab imo,
Et sic efficiunt suspiria saepe corexas,
Attamen hanc nostram postquam uis noscere penam
Dicam, queso tuas distende parumper orecchias
Credo scias Pedrale meus (si forte recordas)
Quod mea fomina sup cernellum lat cur habebat
Cuius uentrem tantus eruciabat affannus.
Quod non sic sbraiat cum perdit Vacca uedellum
Ad corpus cigni finaliter illa moriuit.

Pedralus

Ayme Tonelle, quid est quod dici caccar a des-
Thomasina tibi macauit? buscha del mi, (sunt?
Non ego, dico tibi uerum Pedrale, sciebam.
Da mihi perdonum, magnam tibi presto rasonem,
Nunquam pensassem quod te dolor iste piasset,
Cur non andasti ciuitati tore Medechum?
Hi faciunt nostros tam sepe guarire Patronos.

Tonellus

Do caccar ueniat Merdecchis atque cirotis.
Nam ladri formam, simul et mihi trea doinas
Robbarunt, sine quis melius Thomasa guarisset.
Ante suos tantos implastros, atque cirotos,
Ipsa ciuabatur melius, meliusque cagabat,
De Pampardellis cum uino quinq; menestras
Mangiabat post quas parlando stabat alegra.

Pedralus

Cur pinfen ergo chiamasti matte Medecchum?

Tonellus

Trocheus per
spondeo.

Mo angonaia, fuit prae noster Don Iacominus.
In cuius chieroga giandussa nascere possit.

Pedralus

Monesi, p mo-
nachi, villanice

O menchione, fidem prestasti Don Iacomino?
An nescis quoniam Monesi, fratresque Pretij.

Nes

Nos omnes uellent Meschinos saepe morire,
 Ut de candelis guadagnum fiat auancis?
 Si Tonelle suas uis truffas noscere, scolta.

Auancis, sup
 fluis.

Vna super coxam Bertoli uenerat olim
 Phistula, qua sursum calxas turrare cediuit,
 Illico frater adest Polus, scis? ille Romittus,
 Qui becchi portat barbam, uenditq; badilos,
 Cū quibus ad dominū Barberus nettat orec-

Cediuit, paru
 defuit.
 Auriscalpia
 tellige.

Tonellus

(chia?)

An, scio, indeis impegnat saepe capuzzum,
 Atq; Brauiarium domēticat intra Tauernas,

Brauiarium
 stice.

Pedralus

Est, est, tu nostis, sed quid contare uolebam?

Tonellus

Dicebas quod panza tibi dolet, atq; padronus,
 Mangiasti nimium, Lenta Pedrale corexam,

Padronus, inf
 mitas.

Pedralus,

Nescio si potero lentare, tuf, altera, tuf, tof,

Description po
 tezantis.

Tonellus

Non giandussa aio, sic te mollare corexam,
 Dico centuram qua cingeris, o cagalocchium,
 Guastatur tempus, ne forte bagnemur eamus,

Operatio vii
 quod modo b
 berat.

Pedralus

Imbriagatus eris Tonelle, nimisq; bibisti.

Ecce stat ad mediam gābā sol altus, & inquis

Guastatur tempus ne forte bagnemur eamus?

Panzonicam f
 bulam.

Sed narrare unam uolo nūc Tonelle cotalam,

Panzonicam dicunt multi, multi quoq; follā.

Tonellus

Dic, sed cur uadunt in circū prata, paesus?

En casamēta uolāt, sta saldu barba pedrale,

Tuq; uolas, sine me quo uadis? sta cagasanguis,

Cur tā cuncta uolant? capris incago dauerum.

Pedralus

Es coctus plus quam crudus Tonellus sodalis,

Ac ego non liber sum totus, cerno serenum,
 Paulatim celum fumans undique tegi.
 Sta Tonelle susum, quod cascās, surge gaiarde
 Huic te brāca palo manibus da brachia circū
 Heu quia non unum video, sed mille Tonellos.

Tonellus

Ac ego non unum cerno, sed mille Pedralos.
 O quante pēgora pascendo per aera vadunt,
 Turchinamq; suo portant in tergore lanam,

Pedralus

Nil dubita Tonelle, palum ne desere, donec
 Hæc mala transcendant digesto tempora vino
 I, quantas video cornacchias atque ciuettas,

Tonellus

Non sunt cornacchie, nō sunt Pedrale ciuetta,
 Sed quem taccatum fers in galone botaxxum,
 Implevit testam vino, sensumq; chimeris.

Ecce lacum paia video, nodabimus ambo.

Disuestire libet, sum nudus, tolle canisam,

Te quoq; fac nudū Pedrale, lacūq; p hunc, na.

Pedralus

Ecce nato, sed fresca nihil mihi paia videtur,
 Atque cauant nobis oculorum lumina buscha.

Tonellus

Me miserū, Pedrale iuua, meschinus anegor,
 In gambā venit granfus, da cancar aintum.

Pedralus

Quomodo succurrā? quin? rursus tolle fiascū.

Tonellus

Da cito, ne indusia, morior cito prebe botaxxū
 En bibo, tuq; bibas, scampani grande periclū,
 Sic morzare focum focus alter sape probatur.

Namq; serenantur cæli stat fixaq; tellus,

Sum Tonellus ego, tuq; es Pedrale Pedralus.

Quæque suo primores est tornata paeso,

Thomasina

Hic innuit poetam non unum solum insanire, sed mille.

I, exclamatio mantuana.

Na verbum.

Granfus, contra etio nerui, qui sepe fit natado

Thomasina tamen mactat mihi sola quid ayme
 Sperādū est dū nostra subest huic uita biformi
 Fortuna? Ped. Mors sola, quod ergo quiesce,
 Nā mortalis erat quā lugens femina, Dormi.
 Finit Eccloga sexta de ebrietate.

ECCLOGA SEPTIMA
 idem Pedralus, Tonellus, Gel-
 mina, & Bigolinus.

Pedralus

TONELLE, leua sursum
 dormiuimus horas.

QUATTVOR, ast oculos som-
 no quoque gesto grauatos.

QVAM uiuat in primis post
 quam dormire calamus.

Seu ter siue quater pance distendere pellem.

Tonellus

Si faciunt Asini poltrones, non tamen illos
 Dico quadrigābes portantes tergora sommas,
 Ast Asinos quos uilla facit Bardella bigambes.
 Sed quam uelle mihi peradesū dicere follam
 Capisti, quando uolitare per aera grillos
 Vidimus & stantes circum girare paesos,
 Incipe, non ultra e scala in cantiribus ibis.

Pedralus

Res bosiarda quidē nō est Tonelle dauerum.
 Quam recitabo, tamē quid me donabis ob ista?

Tonellus

Ne dubita codesella, nucum tibi trēta garillos
 Seruo, quos feci, nī credas, respice nigras
 Ecce manus, hac dona tua sint apta fadighe
 Si tamen his forsan tracto de more putini,
 Quē nux contentat, seu pomum, siue ceresa,
 Est medaia mihi de fino facta plumbo,

Calamus

Cessamus

Bardella est a-
 pud padum.

Bigambes duas
 gambas habent
 tes.

Prouerbiū, cū
 quis vacillādo
 loquitur & cō-
 fuse.

Garillos, enu-
 clea, maculan-
 tia manus.

Sic dicens accipiebat eam extra burfam. Loretum rusticę dixit. Narrat.

Boraso, borea.

Cādelę glaciei.

Prouerbium.

Gafones, geltas solidatas.

Giols, est stimulus bubulci

Venio dicit alte respondēdo gelminę, reliqua dicit contra Tonellum. Sic dicens recedit, & suo Arietis cōuicia dicit

In qua sculpta (uide?) stat sancta Maria loreti. Hanc Pedrale tuo poteris taccare capello, Sub qua comparet uel flos, uel penna caponis.

Pedralus

Sum contentus, ego pulchrā narabo cotalam. Tēpus erat quādo nos maior freddus agiazzae Duraq; sub uento schiappatur terra Boraso, Celsa cōuertatur niuibus Mōtagna bianchis, Inuidriantur agri candeles ad culmina pēdēt, Paupertas nullo se stringit tecta gabano, Nec scaldare potest per buccam rā ida furnū. Supra palmuxxos manū dū sepe sbadacchiāt Has magis ifreddat, quia fert ī corpe giazza. Tunc ego (sic nobis est semper usanza milanis) Pergere decreram solettus ad Urbem, Patronoq; meo poncellū ducere grassum.

Protinus ex calcis pedibus (nā dura per arua Vel per gafones potuissē frangere scarpas) Ire comenzaui Porcum stimulando goiolo.

Ipsius ad gambe calcagnum corda tacatur, Que sua sit uarias p stradas aqua guidatrix. Non rectos unquā senteros ille tenebat, Nunc partē dextrā brancabat, nūc ue sinistrā, Sed mea me clamat Gelmina, Gel. Pedrale

Pedralus

(quid? o la.

Sentisti? uenio. quid poscat uado uidere, Iamq; retornabo tibi nunc recitare facendam.

Tonellus

Vade cito, pergā fra tantum uertere capras. Quas Bennegnuti uideo disperdere uignas. Quid becchone facis? ueniat tibi morbus in oc ad corpus lāchi si uirdū brāco stracagnū, (chis. Forsan in alterius campos nō stare docebo, Qd credare xosum possint tibi cornua, niē qui. Cui dico? torna, ueniat tibi phistola, sed quid,

Sed

*Sed quid nā uideo? pēgorarū cerno strauoltum
Tu solus Bigoline iacēs strauacatus ī umbrā.
Castroni similis teneras cū mastigat herbas,
Quas phantasias animo sabuoluis adessum?
Nōne soles faciem mihi promere semp alegrā?*

Bigolinus

Hic alium pa-
storem nomine
Bigolinum re-
perit.

*Deh Tonelle, precor noli me rūpere testam,
Si meus esse cupis carus compagnus ut ante.
Vade uia, curaq; tuas seguitare capellas.*

Tonellus

*Dextrius o Bigoline parum, quæ uerba diuol.
Nunc baias? sic me uis primo pellere tractu?
Scire tuas doias cupio, dabo forsan aiuttum.*

Bigolinus

*quē macarōe dabis, uel quē dare credis, aiuttū?
Qui nō sufficeres mihi discalzare stiuallos,
Credis stulte tamen me consolare parolis.*

Tonellus

*Si non sufficerem te discalzare stiuallos,
Forsan sufficiens essem strepare budellas. (bis?
Quid manigolde unquā mecū brauare puta-
Scis modo quid cercas: tamē hāc depono dabā*

Bigolinus

(dam,

*Si Tonelle tuam uelles seguitare caminum
Inter nos talis non orta bataia fuisset.*

Tonellus

*Quis dedit ipaxxū? duo sunt tibi brachia lōge.
Sed scio quid queris quātū bene sonxia Boschi
Vngeret una tibi spallas, asiniq; schenaxxam.
Tanta tuo fugetet forsan de uentre matana.*

Bigolinus

*O Tonelle, nisi guardas quod dicis, amici
Non erimus, taceas, faciesq; tacendo honoprā.*

Tonellus

Tu prius in coleram saltas, debesq; tacere.

Guarda

Sic Vergilius,
Quos ego, sed
motos prestat
componere flu-
ctus.

Sonzia grassa,
id est lignum.
Matana stulti-
tia.

*Guarda istā frascā q̄ magna supbia chiappat,
Namq; suus pater est uillā camparus in ista
Elatam portat cristā, becchūq; lenatum,
Vt gallina solet si grossum fecerit ouum.*

Bigolinus.

*Tu mihi non unū fecisti, at mille quot annis
Despectus, quos iam non sopportare licebit.*

Tonellus

*Silicet indignā
tis, & ironice.*

*Silicet andamus uignas taiare nouellas,
Vt de nocte meas taiasti mulle plantas,
Gallinisq; meum gallisq; polare uodasti.
Sed doleo cagnam non tūc habuisse belinam,
Qua tibi fecisset garlettos linquere dretum.*

Bigolinus

*Irridet. Grande
bisognum, ut
triste lupo.*

*Me robasse tuas gallinas? de code sella
Non tres pollastros tua coniunx nutrit i anno.
Et iactās plenū te dicis habere polarum?
Nempe tuis habeo de gallis grande bisognū.
Sed quis nesciret te barba catasse Gianolum,
Quod stabas quandā nascosus retro pioppam,
Vt sibi uix natū posses robbare caprettum?
Ille catinellus fingens dormire sub ulmo,
Dum bascolabāt spinosa per arua capella
Te non pensantē summissa luce uidebat.
Et dū calcagnis cercabas ire legieris.
Atq; capretinum uelles griffare propinquum,
In pede saltauit sumpto bastone debottum.
Teq; bonis stringhis fecit deponere predam.*

Tonellus

*O quales dicit baianas iste bosardus
Dicere presumis me bastonasse Gianolum?*

Bigolinus

*Hoc scio, sed melius tua scit q̄ schēa prouenit,
Indiciumq; huius rei mōstratur adessum,
Namq; piantonē scorzasti tergore uirdum,*

Tonellus

Tonellus

*De facies benum tales non dicere cosas.
Nā cū cernello rupto fors ibis a casam.
Non ego spoiani media de nocte picatum,
Quod tu fecisti, cui mansit sola camisa.*

Bigolinus

*Ergo si piccant ladros, picaberis ipse
Teq; (meū iuxta morē) spoiabo ladraxum,
Et promitto tibi nec solā linquere bragam*

Tonellus

*Fac sennum matti, taceas Bigoline nec ultra.
Me stixare uelis, ne te caga sanguis acoiat.*

Bigolinus.

Iste tibi ueniat, possisq; cagare budellas.

Tonellus

*Nō plus supporto, summe hoc, aspetta ribalde.
Quo fugis? hoc aliud cū spallis carpe garofol.*

Bigolinus

*Heu heu, non talem tibi parco ribalde xucadā
Hoc etiā tuus est? an an, sta salde, quod inquis?
Non facio stimman de te poltrone ceresam.*

Tonellus

*Non facies stimmā? talē me ferre pugnadam?
Certe non patiar, si possum supra ganassam
Hāc dare tartu folā guarda, tuus hic, tuus iste.*

Bigolinus

*Quid brauare putas? heus casco, parce Tonelle
Heu heu, ne facias, oyme oyme, desine queso,
O mea testa, mea spalle, mea schena, mascella,*

Tonellus

*An, an, calarūt xanze, anchora superbis?
Ast etiā tu uis repetare? quid essere credis?
Es nec dū facius? uolo te tractare da sennum*

Bigolinus

*Me Tonelle sinas horsu dolor heu nimis asper,
Heu*

*Iste, idest caga
sanguis.*

Percutit eum.

Ipse repercutit

*Stant ambo cū
preparatis pu-
gnis.*

*Dū bigolinus
restituere pa-
rat, cadit.*

*Tonellus stādo
equester eum
percutit.*

*Bigolinus sup
venire studet.*

*Testiculos mo-
re villanefco
stricabat.*

**Pedralus , &
Gelmina audie-
rant.**

Heu quia me striccat, quis nã mihi p̃bet aint-

Pedralus (tum

O Gelmina, audis? el amorem sentio magnum,

Gelmina

*Nuper ego sensi multis combattere verbis,
Curre cito si quã retrouas spartire baruffam.*

Pedralus

Curro, prabe meum spontonem, do codefella.

Bigolinus

Me Tonelle sinas, non, non, volo perdere vitam,

Tonellus

Nõ Bigoline vitã capisti, me oyme superchias,

Bigolinus

Sta ladrone, super veni volo reddere pugnòs.

Tonellus

Te bene guardabis, quid vis? meus oime galo-

Bigolinus

(nus

Expecta donec pedibus tibi panxa foletur.

Tonellus

Giap giap, heu quales facis allentare corexas.

Parco tibi Bigoline, mihi quoq; parcere debes.

Heu mea pãxa dolet, slos slos, ego creppo dame

Bigolinus

(rum

Aium mangiasti, tuus en ventronus amorbat.

Imboccabat eũ

Hunc padire tibi faciam, sed brutte ribalde

Oybo cagas merdã faciam mangiare, biassa,

Summe tuã fexxã, mangia, nõ est bona? mãgia.

Tonellus

Oybo, nimis puxxat, glo, gle, mischinus anego,

Non Bigoline bona est, prius illã queso biassa,

Quid facitis pinsen? lassã Bigoline Tonellũ.

Heu quia sum mortus, mi, mi Pedrale sodalis,

Da precor altoriũ, cernis qđ me male tractat.

Nõ Pedrale tibi feci unquam, displicimentum,

Nescis quam peius hic me tractauit adessum.

Ne facias Bigoline, leua sursum, leua dico.

Bigo-

Pedralus.

Tonellus

Bigolinus.

Pedralus.

Bigolinus

*Hac mihi promittat me nō offendere quando
Laxatus fuerit, vis hoc promittere parla.*

Pedralus

Is bene promittet, non sic Tonelle sodalis?

Tonellus

*O Pedrale, nimis fuit hac iniuria grandis
Attamen ista tuum ponatur propter amorem.*

Pedralus

*Surgite pastores, vestras iam tangite dextras,
Tu Tonelle manens lascivas pasce capellas
Tu Bigoline casam redeas, iniuria nulla est.
Et iam Phœbeus radius distollitur orbi.*

Explicit Zanitonella Merlini Cocaij.

P R O E M I V M

MERLINI COCAII

Super Phantasiā suā.

*S T A M grande quidem mi
phantasia volumen,*

*V T qui cuncta leget carmi-
na, Nestor erit.*

*A N breue debueras comple-
ctens omnia condi*

Cum frēt astra tuo, Stix, Mare, Terra, sinu?

Sic Tirrena mea capere Lacus æquora Mātus,

Sic leue materiam totius artis opus.

Non tibi magnanimi deerit solertia Baldi,

Nō tibi Cingarica maximus artis honor.

Non tibi semicanis Falchetti libera virtus,

Non tibi Fracassus corpore mente Gigas.

Non tibi Moschini suavis natura modesti,

Atque Leonardi forma pudorq; mei.

Nō tibi Vinmaxxi mēs cælo affixa biformis,

Non taurus.

Baldus magni

nimo.

Cingar callio

Falchettus

beralis.

Fracassus gig

Moschini

fabilis.

Leonardus

go.

Vinmazzus

Hircanus gene-
 rousus,
 Rubin⁹ pulcher
 Giubertus mu-
 ficus.
 Philotheus di-
 uus.
 Malfattus in-
 fortunatus.
 Malaspina phi-
 losophus.
 Boccal⁹ facet⁹
 Guido sanctus.
 Seraffus magus
 Liro nobiles.
 Hippol.
 Merlinus in a-
 dolescentia sua
 macaronicus.
 Gingarinus
 Marcellinus
 Gaioffus Rex.
 Muselina.
 Culfora.
 Guelf.
 Gibel.
 Militia.
 Mare.
 Alchimia.
 Astronomia.
 Cosmographia.
 Magica.
 Musica.
 Infernus.

Non Hircaniaci mens generosa uiri.
 Nō tibi successor Leonardi forma Rubini.
 Non tibi Giuberti musica diua boui.
 Nō terebrata deo Philothei mensq; decorq;
 Nō tibi Malfatti mens bona, sorsq; mala.
 Nō tibi philosophi Mala spina sensus acuti,
 Non gula Boccalli, mellifluaq; sales.
 Nō tibi Guido pater Baldi speculator olympi.
 Nā tibi Seraffi pectora docta Magi.
 Nō tibi nobilitas Lironis & Hippolis alta,
 Vitaq; Merlini semidicata tibi
 Nō Cingarinus, Marcellinusq; propago
 Baldi, non tota hac stirps generosa deest
 In te gaioffi regis turpissima mors est,
 In te quas poenas trux Muselina dedit.
 In te Culforee legitur destructio seclae,
 In te quod generant Guelfq; Gibelq; malū.
 In te militia furor, astus, tela, modusq;
 In te uentorum nomina, uisq; Maris.
 In te cognitio diuersi arcana metalli,
 In te totius spherica forma poli.
 In te cosmographi, magiq; scientia norme,
 In te quam placeat Musica diua Ioui.
 In te sub terra Plutonis regia centro,
 Non brevis hoc tantū pagina ferret onus,
 Vade liber, ueniāq; pete si offendimus ullum,
 Vel si detectus forte poeta fuit.

MAGISTRI ACQVARI
 Argumentum in Macaronicen pri-
 mam phantasiæ Merlini Co-
 caij poetæ Mantuani.

Magnanimi primum Baldi cantatur origo,
 Cuius de Franca semine raxxa fuit.
 Guido suus pater est, Regis primarius in aula.

Fronte

Fronte grauis, ualidus corpore mente probus.
 Baldouina brusat Guidonis propter amorem
 Vnica Franceſi filia Regis erat.
 Maxima pro Regis iuſſu tum gioſtra paratur,
 Cuius Guidoni ſit data palma duci.
 Poſt gioſtra precium ſiunt conuiuia, dance.
 Non paldouinam pangere ceſſat Amor.
 Nocte uiã fugiunt ambo, mōtesq; trapaſſant,
 Et ueniunt liquidis urbs ubi nodat aquis.
 Mantua clamatur, quã nūc Cōzaga Fedrigns
 Suſtinet, huic proprius Villa cipada ſedet.
 Naſcitur hic Baldus, quẽ Baldouina relinquit.
 Parturiens nam, dūm parturit obmoritur.

70
MERLINI COCAII
POETAE MANTVANI
MACARONICE PRIMA

Phantasiæ proponit.

HANTASIA mihi quedam
phantastica venit,
HISTORIAM Baldi grossis
cantare camenis.
ALTISONAM cuius famam
nomenq; gaiardum

Cagat adossū
idest timet, nā
pro timore pro
uocatur caga-
rola.
Gundula, bar-
chula.

Terra tremit, Baratrūq; metu se cagat adossū.
Inuocat.

Berta.
Gosa.
Togna.
Maselina.
Pedrala.
Comina.
Musarum habi-
tatio.
Olympus.

At prius altorium uestrū chiamare bisognat,
O Macaroneam musæ quæ funditis artem.
Nū passare Maris poterit mea gundola scoios,
Ni recomandatam vester soccor sus habebit?
Iam nec Melpomene, Clio, nec magna Thalia,
Nec Phæbus grattando lyrā mihi carmina di-
Qui tantos olim doctos facere poetas. (et
Verum cara mihi faueat solummodo Berta,
Gosaq;, Togna simul, Maselina, Pedrala, Comi
Veridica Musæ sūt hæc, doctæq; sorellæ, (na
Quarū non multis habitatio nota poetis
Clauditur in quodam terræ cantone remoto.
Illic ad nebulas montagnæ culmen inalzant,
Quas sinisurato si tu componis Olympo,
Collinā potius quā montem credis Olympum.
Nec sint de petris factæ scopulisq;, putato,
Nec similes Aetnæ vomitent ad sidera flāmas,
Nec mittat marmor ceu tellus istra biancuni,
Nec Bergome nses aptæ sint reddere molas,
Quas pirlare vides circum masinante molino,
Nec ferrū, Bressana velut mōtagna, ministrēt,
Verum

Aetna.
Istria.
Bergomas.
Mola, & Moli-
nus differunt ī
sillaba prima,

*Verum de tenero duroq; probauimus illas
 Formaio factas, & Sole calente colantes.
 Ad fundū quarū sunt brodi flumina grassī,
 Vndexatq; Lacus nīneo pro lacte biancus,
 Quem sulcāt semper Barchetta mille nodātes,
 Nam piscatores ibi grandia retia bittant,
 Piscantes gnoccos, tortellos, atque fritellas.
 Res obscura tamen quando Lacus iste procellis
 Turbatur, vastisq; petit cum fluctibus astra.
 Non equidem tantum facis ò Benace trauaiū,
 Quando repentina te nentus Sower achiappat
 Tempestate, fremens circū casamenta Catulli
 Omnia de fresco sunt littora facta botiro,
 Supra quæ buliunt semper Caldaria centum,
 Plena Casoncellis, macaronibus, atq; foiadis.
 Stant ipse Musæ super altum montis acumen,
 Formauium gratulis durum retridādo foratis.
 Altera sollicitat digitis componere gnoccos,
 Qui per formauium rigolantes forte tridatum,
 Deuentant grossi tanquam grossissima butta.
 O quantū largas bisognat habere ganassas,
 Si quis vult tanto ventronem pascere gnocco.
 Altera præterea pastam squarzando, lauezzū
 Implet lasagnis grasso scolante botiro.
 Altera dum nimio caldarius brontolat igne
 Trat retro stizzos prestū sopiando de dētrum.
 Sæpe foco nimio saltat brodus extra pignattā.
 Vna probat sorbēs vtrum bene broda salatur,
 Vna focū stizzat stimulan̄s cū mātice flāmas,
 Tandem quæq; suam tendit compire menestrā.
 Cernis quæ propter centum fumare caminos,
 A centum buliunt caldaria fixa cadenis.
 Ergo macaronicas illic acatanimus artes,
 Et me grossiloquum Vatem statuere sorores.
 Misterum facit hinc nostrū clamemus aiuttū,*

Ac

ut lucem & lu-

cernam.

Brixia.

Calente calan-

tes figura bi-

schiciron.

Mō habet pri-

mā ad placidū

Tortelli greci

Casoncelli lat-

ne.

Ranol hebraice

Benacus.

Sirmio.

Catullus.

Souer.

Foiada est, pico-

linior lasagna.

Brontolat, bu-

liendo strepit.

Stizzos. i. tor-

res.

Dedentrum ad-

uerbium est, si-

cut de foras, da-

cantū da banda

dapressum.

*Ac mea pinguiferis paxa est implenda lasagnis
Narrat, & Berta sic incipit.*

*Est locus in Franza montagne foccus in alto
Culmine, quem capra celeres appena salirent.
Hunc Montalbanū Frācesa brigata dimādat.
Non urbs, nec uilla est, verū fortissima Rocca,
Quæ saxo viuo tribus est obcincta murais,
Nō bombardarum stimmans batimēta lupinō
Quā famosus homo quōdā ferus ille Rinaldus,
(Si cantant uerum Turpini scripta) tenebat,
Et septem centos proprio sub iure ladrones
Banditos habuit, tres fratres atque sorellam.
Ipsius à raxxa post longū tempus, & annos,
Exiit armipotens vir magnus nomine Guido,
Maturus, placidus, sapiens, generosus, et armis
Deditus, & regi Francorum gratior altris,
Mæcenasq; alter claros erat intra barones.
Pro cuius nimia forma, nimioq; uigore
Vnica capta fuit Francesi filia Regis,
Quam Baldoninam proprio rex ore vocarat.
Hæc erat in toto formosior orbe puellis.
Vnica nata patris, patriæ Regina futura,
Quam nō mortali credebant stirpe creatam,
Sed magis angelicam iurabant esse figuram.
Altera Pallas erat sensu, Venus altera cultu,
Cui formæ summā laudem iungebat honestas.
Ingeniosa, grauis, frontis mentisq; pudica,
Religiosa magis quam seclī tradita pompis.
Sed tamen arcta fuit tanto Guidonis amore,
Quod nunquā potuit quicquā reperire quietis.
Ast erat ignarus tam seui Guido furoris.*

Ordo giostræ.

*Interea pulchram giostram, largūq; bagordum
Rex iubet ordiri campagnam desuper amplā.
Fama per intornū uolitat, gentemq; remotam
Auisat*

*Appena p vix
aliquando sub-
tracto. p. abbie-
uiatur.*

Montalbanus

Rinaldus.

*Razza proprie
est equorū, hic
pro stirpe po-
nitur.*

*Vnde godian⁹
poeta villani
semper perfida
razza fuit.*

Mæcenas.

*Innamoratio
Guidonis, &
Baldouin.*

*Bagordus, ut
ait Quintilia-
nus, est illa tu-
multuizatio, q̄
est giostrando.*

Anisat, Scocios, Hirlandos, atq; Britannos,
 Anglesos, Normandos, Piccardosq; Baweros,
 Q̄ statuebatur pulcherrima giostra Pariso. Parisus scribit
& non Parisij,
contra Gram-
maticos.
 Inter Francesas hæc urbs est primior urbes,
 Clara quidē studio, sed multum clarior armis.
 Ergo quisq; cupit propriū mōstrare prodezza,
 Atq; super coxas positis lanxonibus ibant.
 Calcabantq; uias quibus itur ad arua Parisi.
 Omnibus ex bandis gentes equitare uidentur,
 Portantes uarias diuesas atq; libreas,
 Mille marangones super amplā ligna piazza,
 Tāpellant, chiocchāt propter fabricare stecatū. Quid diferant
diuesa & librea
vide Solinum.
 Trabacolas statuunt aptas ad cernere giostrā.
 Iam super excelsas turres nexilla uolazzant,
 Milleq; banderas super alta cacumina prodāt,
 Inde pauaiones ficcato stipite drizzant.
 Vndiq; sollicitant, contradas undiq; spazzant,
 Vndiq; tela parant, faciunt ferrare cauallōs,
 Morbezzant, saltant, cifolos ac timpana chio-
 Pulsant cāpanas in cāpanilibus altis, (cant,
 Nocte dieq; fores urbis laxantur aperte,
 Per quas continuo gens darmæ copia transit. Gens darmæ cō
positum est.
 Tandem conueniunt omnes in tempore curto,
 Tota Parisinos habitat iā Franza per agros.
 Tanta fuit nunquā (dicunt) ibi uista brigata,
 Obstupere omnes quod tanta canaia creetur. Vista melius q̄
visa, inde cana-
tum est, hæc vi-
sta pro intuitu
Squaquarare p
bene viuere v-
surpat ab Epi-
curris.
 Pallazzos implent, stallas, pinguesq; tauernas.
 Ad mēsas guazzāt, squaqrāt, faciūtq; pelixas
 monxoiāq; gridāt, martellāt, arma parecchiūt
 Expectāt giostram quæ iam iam proxima fiet.
 Gosa
 Baldouina sui propter Guidonis amorem,
 Principium giostræ, ceu gens hebreæ Mesiam,
 Optat ut inspiciat quātū bene conterat hastas.
 Hæc donxellarum multis seguitata catervis

Cortefula, di-
minutiū por-
teti.

Supra macaro-
nice habet vici-
mā ad Placidū.
sic erga, intra,
iuxta.

Mantellus pro
pelle ab mare-
icalchis vſurpa-
tur, vnde Ho-
merus, Durat
martello dota-
ta Caſalla biā-
co.

Innaſpat, circū
laſtat.

Ac matronarum turmis, centumq; Duchefſis,
Supra palencatum Cortefula ſcandidit altum,
Stratum ſpalleroꝝ, cellonibus, atq; tapetis,
Omnis in ipſius faciem ſe viſta plantat,
Vt nitidas inter ſtellas Diana coruſcat,
Inter formoſas ſic Baldouina puellas,
Per largam plateam uinaces torquet ocellos,
Siccarum poſſet Guidonem cernere caſu,
Ecce uenit groſſum montatus ſupra cauallum,
Mancus non paret forte exa patre Rinaldo.
Quattuor ille facit nullo ſperone citatus,
Deſtrere balxos, tenuemq; uolutat, arenam,
Poſtea de calcis duo paria laxat abire.

Caualli pulchri deſcriptio.

Huic mantellus erat nigrrior carbone galātus,
Paruaq; teſta, breues agilesq; mouebat ore c-
Frōtis et ī medio faciebat ſtella decorē. (chias
Frena biāſſabat, naresq; tenebat apertas.
Pectore moſtazzo tangit, ſe reddit in unum
Groppetum, ſolusq; uiam galopando miſurat,
Goſſiat, & curtos agitant ſua colla capillos,
Balxanus tribus eſt pedibus, cum pectore largo,
Ac inter gambas tenet arcto corpore caudā,
Spauentat, uolgitq; oculos hinc inde fogatos,
Semper et ad ſolam currit remanetq; ſbriatā,
Innaſpatq; pedes naſo boſſante priores.
Fornimenta nitent de rubro facta ueluto,
Inter quæ radiant paſſetti mille dorati
Ex auro ſtaſſæ, ſibiæ morſusq; niteſcunt.
Baldouina fuit percuffa Cupidinis arcu,
Infelix oculos mentem quoq; ficcat in illum.
Laudat honeſtatem uultus, laudatq; fatexxam
Corporis, & tandem ſe ſponſam dedicat illi.
Guido leuans oculos aliam pro cernere coſam,
Heu Baldouinam miſer improuiſus adocchiat,

Atq;

Atq; repercussis oculis ab utroq; uolente,
 Labitur in trapolam, suspirat, brusat et ardet.
 Hinc abit, ad ppriũ remeāt celerādo palaxxũ.
 Smontat equum, Thalamũq; intrat lectoq; recũ
 Ac utraq; mano sibi stessu pectora tundit (bit
 Voceq; summissa querulabat talia secum.

Trapola meta-
 phoricæ pro in-
 ganno.

Querela Guidonis.

Cecæ puer, quem non infando conteris arcu?
 Ah infelix Guido, puer hic te nudulus arcet.
 Tu qui uenturam sperasti uincere giostram,
 (Proh pudor) a puero confusus uinceris orbo?
 Ah cohibe flāmas, cohibe miser alma furorem,
 Non tua progenies regali equatur honori.
 Heu, quæ nam facies rutilo me lumine capit,
 Heu quales in me miserum iactauit ocellos.
 Nō hæc culpa mea est, at pulchra culpa puella.
 Debebat quoniam frōtem remouere serenam.
 Hactenus obtusas nostro de corde sagittas.
 Extinctasq; faces Venus atq; cupido retraxit.
 Nūc tamē aduertēs quia nil sua tela forabāt,
 De pharetra mortis dardum letale cauauit,
 Cuius in hidrino ter acumen sanguine tinxit,
 Quod mox stuffatũ Phlegetōtis ī amne pfani
 Ad cor descendit, portamq; catauit apertam.
 Si pro contrasto plantasset Iuppiter illas.
 Quas unā posuit super altram turba Gigantũ
 Montagnas, certe, uideo, sudasset inane.

Pulcher modus
 amātis dum lo-
 quitur, qui mo-
 do rationi mo-
 do amorī pare-

Venus.

Cupido,

Hoc dardum, &
 hic dard⁹ à Do-
 nato ponitur.

Gigantes.

Mafelina.

Talia dum secum uanexxat, Guido misellus,
 Incipit armorum sonitus, clangorq; tubarum,
 Nam postquam gentes bādā pransere p omne
 Imponuntur equis sella, sursumq; Barones
 Armati saltāt, quia grādis giostra comenxat.
 Trēbette frifolāt tararan, animātq; guereros,
 In stroppam nequeunt raspātes stare canalt.

Vanexat, iactat,
 amantis more.

Tararan, vox
 troml &.

Nō est propriū
equorum trare
corezzas, sed
asinoꝝ.

Sbalanzant, hiniūt, laßantq; sborare corezzas.
Pro tamburorū strepitu, flatuq; tubarum,
Vis homines possunt sibi respondere loquentes.
Ecce ruunt positis in restam deniq; lancis.
Arzones primo centum uacuantur a saltu.
Milibus astarum feriuntur sidera pexis,
Altifone uoces animantum pectora firmans
Rex delectatur spectaculum tale uidendo,
Inter honoroficos qui centum mille uasallos
Supra triumphalem currum iurgēdo sedebat,
Est sibi de petris preciosis tota coperta
Vestis, et in testa claro diademate fulget,
Pedrala.

Gridos per, g,
scribitur. vide
Tortelium.

Sinibaldus.

O là, vocantis
est, habet pri-
mam indifferen-
tem.

Tu ipse, trifilla-
batur hic.

Guido iacet solus nimio superatus amore,
Senserat & pridem confusa per aera gridos
Stat, uelut insanus: tenet hūc dubiosa uolūtas.
Hunc uult ire sibi conuicia plurima dicens,
Nunc torpens animo meschimus ire refudat.
Dū sic ambiguus plangorem fundit amarum,
En Sinibaldus regis Secretarius intrat,
Guidonemq; trouat lugentem more putini.
Quid facis, inquit, o là? quid fles? o cosa nouella
Guido, qd hos miseros gemitus te fudere cogit
Me tibi Rex, misit, cur nō giostrare caminas?
Omnes te clamāt, optāt, simul atq; loquūtur,
Guido non uenit, sine quo nil giostra ualebit.
Ergo uelis nobis lachrimarum dicere causas,
Noscis apud regem quantū disponere possū,
Si qd apd Regē cupis ergo quis alter amicus
Efficiet pro te meliorem uempe facendam?
Quamuis, deberes illi parlare tu ipse
Qui te (sic nosti) super oēs semper amauit.
Guido suspirans Sinibaldū guardat, et inquit.
O infelix ego, si Rex quod nūc sentio sciret.
Immo sit ignarus solus Rex turba sit omnis
Conscia

Conscia tormenti quod amoris vulnere porto.
 Sic dicens illi sborrauit cuncta fideli.
 Sed, Sinibaldus eū tantam streppare studebat
 Extra fiensiam, nihil at prodesse valebat,
 Scribebatq; super glaciem sub sole calente,
 Vel pistabat aquā mortaro stultus in uno.
 Guido uelut demens, o Baldonina, gridabat,
 Nescis quā crucior pro te, quā valde sagittor.
 Deh Sinibaldus ait, ne te, ne Guido trucidat:
 Stultus an es fastus? quo nā tua fama recedit?
 Est ubi tanta tui sapientia? sensus? honestas?
 Est ubi temperies animi? Prudentia? Virtus
 Haclenus egregiū tibi nomen surgit in astra,
 Visq; decus tantum cum solo perdere nutu,
 Ipse gubernares totum sagaciter orbem,
 Et pateris quod te uilis Dongella gubernet?
 O quā multa tua patrie uergogna fietur,
 Desine Guido precor, pprieq; reuertere mēti,
 Dū noua plaga tumet ferro est taiāda rasoris.
 Ante oculos habeas horrēda brusamina Troie,
 Grecorum schieris tam sfrantumata remāsit,
 Cernere quod mediū potuisset nemo quadrellū
 An ne Canallaxxus fuit huius causa ruine,
 In cuius Buso Greci uentrone latebant?
 Absit; at unius (dicam) frons bella Bagasse.
 Incarognatus de qua pegratorius ille
 Et dictus sapiens tam bellam fecit alhora
 Materiam, quod acerba sui fuit ira paesi.

Comina

Postquam Guidonis Sinibaldus talia dixit,
 Alter amicus adest festinus, nomine Francus,
 Quē quoq; Rex mittit, uideat cur ille moratur
 Alter adest etiam, post quē venit alter, et alter,
 Sic quoq; succedunt, alij, qui Rege, iubente,
 Ad giostrā precibus Guidonē ducere sforxant,

D 3

Cortesus

Sborrauit me-
lius quā manife-
stauit.

Prouerbiū du-
plex.

Valde, aduerbia
in e macaroni-
ce longa & bre-
uia sunt.

Pulchra exhor-
tatio contra in-
fantiā Amoris.

Fietur passiuū
habet fio con-
tra Persianum.

Destructio Tro-
ie Paridis &
Helenæ causa.
Nemo nomen
appellatiuū est,
fuit ēt nomen
propriū viri,
qui diuersas e-
xercitauit artes
Primo fuit sbir-
rus. Nemo mi-
sit in eū man⁹.
Arator fuit, ne-
mo mittens ma-
num ad aratrū.
Sacrifista, nemo
accendit lucer-
nam.

Angelus, nemo

ascēdit in celū.
Iudex, nemo te
condemnavit.
Servus, nemo
potest duobus
domini servire.
Sorauestis ē ge-
nus indumenti
militaris.

Aduerbia in o
sunt ad placidū
Macaronice.

Cimigauit, pro
cecidit, vnde
uersus.
Ad terrā satius
poterit Cimiga
re strauoltus
Iuppiter.

Cortesus tantum Sinibaldus noscit Amorem
Qui bene sic fecit, quod Guido prestiter arma
Vestit, & ardentem sbalzauit supra cavallū.
Est sibi sborrato sorauestis picta Leone
Atq; senem curuum gestabat supra Cimerum
Qui baculo carmen mōstrabat tale notatum

Disticon

Tempore nil currit velocius, annus & hora,
Quid distāt? Infans cū nascitur ecce senescit.

Berta

Tunc rapit immensam viridi de robore laxā,
Desdegnatus Equi pungit sperone fianco,
Seq; representans ubi Lance mille teruntur,
Ad Baldouinam uoltam presto uisaggium.
Qui magis absorbens tacitas in corde fasellas
Stringit Equū, sbarāq; furēs saltādo sub itrat
Inde briam laxās, firmansq; ad pectore laxā,
Aduolat, atq; facit cursu tremolare terrenum.
Ad primum fecit cælo monstrare plantas.
Post hūc extraxit curuo de arxone secundū.
Tertius in terram posuit cascando culattas.
Quartus apud socios cōpellitur ire strauoltus.
Inuidiosus erat quintus cimigauit & ipse.
Sextus equester erat quē fecit Guido pedestriū.
Septimus en duro schenam sabione plantat.
Octauus reperit se desmontasse cavallum,
Sed nouus sellam gambis nodauit apertis.
Sol stupui quoniam decimi calcanea uidit.
Et sic sic omnes numeratim Guido scaualcat,
De Baldovina, dū giostrat, sepe recordat,
Hanc omni colpo summissa uoce dimandat.
Rex habet o quantum dubiosa mēte stuporem,
Quis nam Guido esset nescit, licet ipse Leonē
Sbarratū ferat; ad Sinibaldū parlat, & inq;
Dic mihi, scis qui sit Cavalerius ille gaiardus?
Respondet,

Respondet, prima est Francesa gloria gentis.
 Qui uestra seruit tam fida mente corona,
 Rex ait, est Guido? quātū bene seruat honorem
 Frācigenū, veteresq; patres de forcibus aequat,
 Nil dubium palmā giostra Paladinus habebit.

Gosa

Paladinus
 Guererus.

Heros,
 barro. idem a
 Quintiliano re
 putantur.

Baldouina suis damnis conuersa locuta, est
 Ni fallor, Guido est qui tā gaiarditer obstat,
 Iamq; trabucavit cunctos de arxone guereros.
 O quam terribilis, quā fortis nemo repugnat
 Forcibus ipsius, cadit unusquisq; strauoltus.

Talia parlabat dum Baldouina puellis,
 Ecce repentinus Trombarū clangor orecchias
 pcutit, hoc faciūt quia Giostra terminat horā,
 Restitit in medium soletus Guido stecati,
 Victor erat, giostraq; uidet finisse Bagordum,
 Nec tamen est uictor, nimio sed uictus amore.

Rex huic cōtra uenit magno squadrōe seratus
 Quem Guido cernens Corsero saltat ab alto,

Corserus,
 Destrerus
 Palafrenus, sūt
 cualli nobilio
 res.

Viseramq; leuans staffam tenus illico basat.

Rex illum faciens iterum montare cavallum,

Ipsemet è digito pulchrum detraxit anellum,

In cuius fuluo carbunculus emittet auro,

Guidoniq; dedit, giostram qui uicerat omnem.

Ipsē manum tendens humili suscepit honore,

Nec piger accipiēs Regis dedit oscula dextra.

Tunc excelsa petūt magno comitante Triūpho

Atria, trombetis semper tararantibus ante.

Tararare, trom-
 bezare.

Descriptio Conuiuij.

Oceanum patrem Sol descendendo petebat,

Ponitur in puncto regalis cena debottum.

Grāde pignatarū murmur sonat itra coquina,

Cocus est ma-
 ior sguataro.

Et faciūt sguatari quicquid cocus annuit illis.

Alter figatos coctos tirat extra padellam,

Ginger' ginge-
 ris.

Alter odorifero zeladiam gingere spargit,

D 4 Alter

Gustat pro ten-
rat, si cocti sūt.

Peuer et piper
dicitur. Sachet
tum venetum,
quia Venetijs
venduntur.
Dobbantur, p
adobatur.

Inchinos, pro
reuerentia exte-
riori.

Apud seruit. ac
cusatiuo Apres-
sum datiuo.
Nota quod fa-
mes a poeta no-
stro ponit per
ordinem prepo-
sterum, abbre-
uiat ultimā, &
pducit primā,
& est figur cori-
abatanica.

Alter Anedrottos pingui brottamine guaxat
Alter de spedo mira trahit arta fasanos,
Hic polastrorum caldarum spiccat ab igne,
Quos alter gustat digitos lecando sub ala.
Ipse molā saxi circ menare frequentat,
Leua ministerio, dextra & intentā labori,
Mandulensq; sapor lapidis collatur ab ictu,
Ille trahit furno grassa de carne guacettum,
Quē peuerō spargit Venetū striccādo sachettū
Interea mensas crudis coctisq; salatis
En caricant centum famuli, centūq; Ragaxxi.
Omnes medesimum se uestiuere colorem,
Silicet ex panno cuncti dobbantur axirro,
Perq; coloratas albescunt lilia uestes.
Talibus his armis quoniā Rex Francifer usat
Circum stringantur scuderi more Todesco:
Inchinos faciunt reuerenti fronte galantos.
Sēper habēdo caput nudū, curuosq; xenochios,
Sed quia francorum fuerat tunc Regis usanza
Quod solus comedit, tamē ob Guidonis amorē
Non usum facit, at mensa loca prima petiuit,
Inq; caput Tabule fuluo radiabat in auro.
Ad dextrā Regina manū ueneranda sedebat,
Contra quā Guido sic Rege iubente recumbit.
Baldouina suum quæ condere nescit amorem,
Iniussa extemplo Guidoni uadit apressum,
Et sic ligna foco iunxit meschina puella.
Maxima tū seqtur lōgo ordine turba Baronū.
Quisq; menare cupit nimia p famme ganassas
Namq; labor giostræ fecit padire budellas.
Cūcta super mēsas portāt hinc inde Ragaxxi.
Ante Siniscalci uadunt diuersa comandant,
Et scorozzaticanibus dant calcibus urtas.
Trenta taiatores, non cessant rumpere carnes,
Dismembrare ocha, pernices, atq; capones,

Ex in trauerso pupiones mille taianur,
 Sed disquantur per longum mille fasani.
 Furcinulas ficcant in ceruellatibus, atq;
 Smenuxant illos gladio taliante frequenter.
 Sepe bonos robbant tamen hi taiado bocones,
 Atq; caponorum pro se culamina seruant.
 Post mangiamentum Alessi succedit Arostus,
 Ceruatti, Lepores, & quicquid Caccia mittit.
 Copia lonzarum, Porcorum grassa, capretti,
 Quaiotti, uel quos trapolarunt Retia turdos.
 His mandularum niveos iunxere sapes,
 Nec dapibus uiridi mancauit Salsa colore,
 Nec succus citri, nec acerbi musta Naranci.
 Hec ego dum memoro fluitat salina per ora.
 Præterea ex amito Tortæ uenere bianco,
 Tortæ de pomis, de farro, deq; bisellis.
 Mox tortellorum uaria de sorte piatti,
 Cādidus occultat quos zuccarus, atq; saporat.
 Post epulas grassas confectio plurima fertur.
 Morssellada, Anices pignoles, marxaq; panis,
 Pistacchia, nihil (scis causam:) congrua Gallis.
 Cuncta Siniscalchis mēsas funduntur ī amplas.
 Apponunt phialas garbi, uiniq; claretti.
 Quattuor accedunt cantores Rege iubente
 Qui uelut usantur Francesi, gutture pleno
 Cantauere duos sub gorghizando motettos,
 Inde sonatores pifarorum quinq; ualenti,
 Trombonesq; duo pariter frifolare comēxant.
 Quos omnes cernis rubeas gonfiare ganassas,
 Discurrunt digitis huc illuc pectore saldo,
 Qui nūquā docti stoppando foramina fallant
 Subsequitāt, Arpa, Cihara, dulce q; Leutti,
 Arpicorda, Lire, Viola, buxa quoq; flauti.
 Hoc Baldouina pro fomite pectus abrasat,
 Scitq; minus Guido cordis reperire quietis

Pupio, est pa-
 columbus, et
 men fictitium
 quia uelut in-
 quit Ausonius
 cū pupio cāt
 cōsonat ore
 pi.
 capo & capon
 Carmen trunc
 aliquando ut
 tatū à poeta.

Bisellus, genu
 leguminis, qu
 Greci vocāt Ro
 neiam uel Ro
 uionem.

Frifolare, uelo-
 citate digitorū
 & linguę sonar.

Ballus & balle-
tus, ut frater, &
fradellus, vñho-
rā, confilio, sic
dicimus todan-
num idest tuū
dannum.

Cæsar, & Cleo-
patra.

Hercules filius
Iuppiter in be-
stiā firi pro fie-
ri, sincopaticæ.

Pompeus, &
Cornelia.

Ptolomeus pro-
ditor.

Hanibal in Pu-
lia.

Octavianus &
Livia.

Mar Antonius,
& Faustina.

Theseus & Phæ-
dra.

Piramus & Tis-
be.

Trido tradidi
& tradiui.

David. Vrias.

Iacob, & Ra-
chel.

Sanfon.

Nō contētus Amor quod visu iunxerat ambos,
Sed facit illorum danxando tangere palmas,
Nanq; comenxarūt Franceso more Baletti,
Cum Baldovina Guido danxauit unhoram.
Non ibi mancarunt manuum stricatio nutus,
Frigiditas cordis, suspiria dupla, calores,
Victor amor cētum pharetras exhausit in illos
Deniq; supra uenit grossis Nox plena tenebris
Postquam cessarunt Balli Danceq; fugaces
Itur dormitum propter damatina leuare,
Namq; sequēte die rursus giostrare paratur
Exclamatio poetica.

Hec q̄a troppus amor sanios stultescere cogit
Artibus ipsius quis nam certando repugnat?
Ille ualentus homo Cæsar sibi subdidit orbem,
Ast meretrix illum poltrona subegit amor.
Supposito Alcides humero qui cælica regna
Sustinuit, uariasq; habuit certamine palmas,
Fæmineas uestes abiecta pelle Leonis
Induit, & maxzam posuit, fusumq; p̄iauit.
Iuppiter in Taurū, cignū, se mutat, & aurum,
Quiq; Deus fuerat, patiebat Bestia firi.
Pompem truncare suum Cornelia uidit
In proprio Amplexu Ptolomei crimine, falsi.
Hanibal en tantum qui fecit in urbe spauēti,
Luxuriæ cadens soldados cadere cessit.
Livia te Octani petulo scannauit ocello.
Marcus Faustina scanfardā Antonius arsit.
Theseus Hyppolitum b̄adiuit crimine phædræ.
Pyramus & Tisbe turparunt sanguine moras
David adulterij causa tradiuit Vriam.
Quattuor atq; decem annos seruauit Iacob.
Fortem Sansonem nilis fæmnella tosanit.
Iudith Holopherno caput obtruncauit honesta.

Berta.

En

En quoq; Guido suū Regisq; refudat honorē,
 Auscultans tenera qui blandimenta puella,
 Hanc in connubium Sinibaldo teste piauit.
 Inde fugam rapiunt Castelli ponte calato,
 Post hac dormitū Sinibaldus presto ritornat.

Guido, & Bald
 uina coniung
 tur.

Togna.

Ast ubi sol nascens totum stenebrauerat orbē,
 Non Baldouinam cercantes undiq; trouant,
 Quam menat Guido Francesos extra paesos.
 Confestim Giostra Danca sotosorra getantur,
 Nascitur in cunctis, mesto pro Rege tumultus,
 Qui nimio uoluit semet scannare dolore.
 Dicere non opus est quantum se rodit, & alto
 Pectore suspirat caram ammisisse fiolam.
 Guidonem uocat ingratiū multūq; codardum.
 Quo fugiant nescit, mādat per cuncta spiones
 Littora, sed redeunt nullam portando nouellā.

Mafelina.

Ergo infelices sors conducebat amantes,
 Transcendunt alpes nulla strachedine lassī.
 Nullus namq; labor dilectos lassat amantes.
 Italicos tandem ueniunt habitare paesos,
 Sed male uestiti ne quisquam nosceret illos.
 Ibat in auratis nunc Baldouina caretis,
 Inter matronas centum, centumq; puellas.
 In quocumq; die uarios mutabat amictūs.
 At meschina modo teneros per saxa pedinos
 Frangit & in campis declinans saepe repossat.
 Guido super spallas o quam souenter ad altas
 Montagnas illam portabat propter amorem.
 In Lombardia uenerunt deniq; bandas,
 Et cortesam urbē, quæ Mantua fertur, arrināt.
 Non intrare tamen drētum uoluere timētes,
 Sed magnā retrouāt uillā, quā non pcul urbi

Notandum.

Mouet pathos.

Non quod tunc
 temporis esset
 cortesa, sed fo-
 ret regnāte Gō
 zaga prole.
 Cipada Villa.

Nunc

Nunc etiam populi Cipadam nomine dicunt.
 Villanus quidam miseros excepit amantes,
 Colligit innumeras illis faciendo carezzas,
 Guido stupet tunc cortesium inuenisse vilanum,
 Nam sunt scortesi cunctis, at maxime Gallis.
 Baldouina grauis fœtu non tempore longo
 Dum parit infanem nimio compressa dolore
 Infelix heu heu moritur, uitamq; relinquit.

Baldouina
mors.

Quam coniunx Guido tam lōgo tēpore fleuit,
 Quod pro tot lachrimis orbatu lumine māsit.
 Ergo uocat natū proprio de noīe B A L D V M,

Ortum Baldi
de quo poeta
noster est canta-
tus.

Vt Baldouina nunquam sit nomen ademptum.
 Hic puer (horrendum fatu) nascendo tenebat
 Clauatos pugnoscūlosq; rotabat apertos,
 At sibi gottibat scura cum fronte comadres,
 Plāgere quē nusquam uiderunt more putinā
 Tunc audita fuit sic uox e culmine lapsa.

Propheticum argumentum.

Rege pro recto-
re, nanq; preses
tantum fuit.

Nascere parue puer, cui cœlum terram fretūq;
 Ac elementa dabunt tot casus, totq; malānos.
 Ne dubita, quoniā gaiarditer omnia uinces.
 In presone diu stabis sub rege Gaiosso,
 Sub qua non unquā sperabis cernere lucem.

Ex nona Maca-
ronice.

Non tibi mancabunt astuta Cingarīs artes,
 Pro quibus exhibis tenebrosūm carceris antrū.
 Sed non istud erit fortune munus iniquæ,
 Namq; ualēter enim dum tecum Cingere solo
 Vrbs assaltabit stipantibus atera lancis.
 Cuncta fracassabis, uictorq; scapabis ab urbe.
 Non terra sat erit tantas superasse fadigas,
 Verum quam citius Pelagū tentare parabis,

Ex duodecima.

Cinctus ab undosis Montagnis nulla uidebis,
 Aetera, sed pluuias patiēre, Tonitrua, uentos,
 Fulmina, Corsaros, ac tandem mille diablos.
 Ast ubi straccatus falsis exhibis ab undis,

Ex quintade-
cima.

Sua tibi rapiet carum Muselina Leonardum Ex sextadeci
Inuenies patrem confectum tempore, quem tu ma.
Et uiuum puncto mortumq; uidebis codem, Ex decima sep
Post Cælum, Terram, Pelagumq; subibis Auernum, ma.
Ac ita parue puer uenturus, nascere fœlix. Ex ultimis.

Berta

Hunc infantillum uillano tradidit ergo,
Guido, iamq; fugit solus sterilesq; petiuit!
Desertos, uitam sanctam patienter agebat,

Conclusio.

Sed mihi boccas ueniat, mea musa sitescit.

Deniq; iam primi claudatur ianua libri.

Explicit Macaronice Prima.

MAGISTRI ACQVARI

Argumentum in secundam
 Macaronicen.

Baldus ubi moritur genitrix, genitorq; recedit

Crescit, quem mulier lacte uilana ducat,

Hunc natura docet uille contemnere mores,

Ast in cortesa praticat Vrbe puer.

Corpore gaiardus, sensu grauis, ore disertus

Efficitur, Baldum nil nisi fama canit

Pluribus in ludis uincit puerilibus omnes,

Vnde per inuidiam rixa comenxa fuit

Saxa uolant, Baldus se tutat ab omnibus unns,

Quo feriente puer feminecatur ibi.

Lanzalottus ei famulus uult perdere Baldum,

Sed puer huic Baldus traucit ense bigol.

Nobilis Augustus robur puerile stupefcit,

Hunc legit, & doctum Martis in arte facit

Deniq; uir factus Cælum, terramq; spauentat,

Stat sub imperio tota Cipada suo.

Tres secum magnos is semper habebat amicos

Falchettus, Cingar, deinde Fracassus erat.

MER-

MERLINI COCAII
POETAE MANTVANI

MACARONICE SECVNDA.

Pueritia Baldi.

Dasennum, ve-
aciter.

BALDVS paulatim teneros
surgebat in annos,
VILLANVMQVE sibi pa-
trem putat esse dasennum,
ATQVE suum verum natum
putat esse fradellum,

Quos pariter veluti natos de ventre medemo
Mater alevabat, Villaq; docebat usanzam.

Altero erat maior Baldus quē nomine dicunt
Zambellū, pugnis hunc Baldus saepe domabat.
Padreguus Baldi Bertus Pannada vocatur.
Is merdolentas post Vaccas pergere Baldum
Saepe comandabat, seu porcos, sine canallas,
Sed tales

hic poeta fre-
quentat nomi-
are Baldum,
t magis imbu-
tur lector eo
omine.

Sed tales non uult Baldi natura facendas,
 Non it post Vaccas, at sepe caminat ad Urbē.
 Ac ad Pannada dispectum praticat illam.
 In Villam semper tornabat uespere facto,
 Portabatq; caput fractum, gambasq; macatas
 Namque catinellus puerorum sicut usanza est,
 Sape bataiolas faciebat saxa tirando.
 Nec penses illum quod certans ultimus esset,
 At ferus ante alios puerili uoce gridabat,
 Et centum lapides uolta reparabat in una,
 Sed Pannada uidens qđ nō sequitare uolebat
 Costummos Villa cartam compraueat illi,
 Sine quadernellum supra quem disceret, a, b.

Maselina.

Ergo scolā Baldus letanter pergere cæpit,
 Inq; tribus magnū profectum fecerat annis.
 Iam quoscunq; libros uelociter ipse legebat,
 Sed mox Orlandi nasare uolumina cæpit,
 Non uacat ultra deponentia discere uerba,
 Non species, numeros, non casus, atq; figuras.
 Non doctrinalis uersamina tradere menti.
 Fecit de norma scartoxos mille. Donati,
 Inq; Perotinum librum salcicia coxit.
 Orlandi solum, nec non fera bella Rinaldi
 Agradant, animum faciebat talibus altum.
 Legerat Anchroiā, Tribisondā, gesta Danesi,
 Antonneq; Bouum, mox tota Realea France.
 Innamoramētū Carlonis, & Aspera montem,
 Spagnā, Altobellum, Morgātis facta gigantis.
 Millibus in squarcis lacerauit nēpe Leādrum,
 Nā liber apocrisus doctorum mente probatur.
 Vidit ut Angelicā sapiens Orlandus amauit,
 At mox ut nudo pergebat corpore mattus,
 Cui tulit Astolphus cerebrū de climate lune.
 Vidit Mambrini mortem fera gesta Rinaldi,

Vfanza p usu

Donati & Per
ti normulæ.Salcicia, lucc
nicam.Volumina Tur
pini Archiepi
scopi ParisiēsiDe auctore hu
ius Leandræ,
de in penult
mam. Macare
nicen.

Appositio,

Meschini

Lanzaq; lotti,
diuifio, ficut fe-
ptemq; triones
Mābriani trifil-
labum est hac
figura ſæpe vti
poeta.

De Orlādi pue-
ri tia lege Plu-
tarcum.

Molleſinos, hu-
miles intellige.

Bolabat ſigna-
bat.

Mos antiquorū
Mantua.

Neuole de fari-
na & croco cō-
poſite.
Cupido.

Templum diui
Lonardi.

Mefchini proſam, falchonettiq; bataias,
Ardentis guerras Triftani, lanzaq; lotti
Alter & apocriſus liber eſt Canalerius Vrſe.
Inde bravarias Mambriani viderat omnes,
De quo tradiderat relegendo Volumine mēti
Quaſdā fabellas, factam lignaminis ocham
Et quicquid fecit ſalſa cum carne, tribaldus.
Sed quater Orlandi puerilia tempora legit,
O quantū hac eadem ſibi phantafia placebat,
Maxime ſcarpauit Carlonis quando piatum.

Pedrala.

Talibus in rebus multū ſtimulatur ad arma,
Sed tantum quod ſit picolinus corpore cadet.
At amen armiculam ſemper galone tenebat,
Qua moleſinos faciebat ſæpe bravosos,
Maior in exiguo regnabat corpore virtus.
Nunquam terribilis quid ſit ſcoriada prouare
Namq; pedagogis hic teſtam ſæpe bolabat.

Comina

Accidit una dies qua Mantua, tota, bagordat,
Prima dies menſis Maij, quo quiſq; piantat
Per ſtradas ramos frondosos nomine Mazxos.
Turba triumphalē ſequitur plebea Quadrigā,
Quā iuga bina Bouum doratis cornibus, atq;
Millibus ut fraſchis menāt hinc inde p Urbē.
Stat ſuper alta ſtrues de Bosco ceſa uirenti,
Glans, ilex, Abies, laurus, Pyrus, Vlmus, Olina
Mille tenent neuolas de paſta fila tacatas,
Quæ ludunt inter frondes, auraq; mouentur,
Sed qua ſumma Pyre cervix erecta, Cupido
Cecus & abſq; braga ſtat fixus, & explicat
Turba puellarū trexxas ornata coronis, (arcū
Oua gerit calatis Urbē cantando per omnem.
Baldus ineſt alyſ pueris, dum cantat & ipſe,
En arrinat ubi ſtant diui fana Lonardi,

Cuius

Cuius apud Templū puerilis squadra macabat
 Diuersis ludis, Dancis, uariisq; bagordis.
 Viderant hos Baldus, cupiēs animositer omnes
 Assaltare unus, solusq; fugare Cateruam.
 Hic centum pueri ludebant supra piazzam,
 Pars ad borellas ficco ferramine giocant,
 Pars cum scanellis mittunt ad sidera Ballam,
 Pars Trocos faciunt Cordella uoluerē circum,
 Sed positis metis pars galzopando trisaltant
 Baldus mantellum subito de corpore tollit.
 Inq; giubarello promptus saltare comenat.
 Principio simulat quod non adiungere possit.
 Alterius signum, nec sustinet in pede saltum.
 Mox aliquantillum stringis galone molatis
 Deposuit bretam, cui frontem bindula cingit.
 Ecce legiadrus adest tardos mouet arte galop
 Tam leuis, ut nullā figat sabione pedatā. (pos
 Inde pedē primum firmans, aliumq; recuruis
 Tollitur agniculo similis, repetitq; secundum
 Fortius, at breuius saltum, tertiumq; paratis
 Cum pedibus squixat plantas equaliter unit
 Quattuor & cubitos signacula prima soper-
 Vltius nemo uult secū carpere gattā. (chiat
 Sunt ibi diuersi, mirantes atq; stupentes.
 Quod tantā paruus destrezza puttus haberet.
 Mox inuitatur si ad ballam ludere uellet
 Baldus ait, uolo, sed quēquā praeſtate scanellū,
 Nec mora scānus adest, fit pars, fit pactio, fitq;
 Larga piazza hominū contrastamēta uidetur,
 Ingānare tamen Baldum statuere bonettum.
 Nam quidā reliquis giottonior inquit ad illū.
 Quis facio inuitū facias quoq; Balda reuitū.
 Baldus erat pauper tinxitq; pudore mascellā.
 Nec sua trentinā marxam scharselba tenebat.
 Sed tamen accepit fadus quia uēdere cappam,
 Iudeo

Trisaltare, gal-
zopando saltā.

Bindula, vitta

Galoppus, ef-
cursus qui sal-
tis fitur.

Pulchra descri-
ptio saltandi.

Carpere gattā
cōtrastare pro-
uerbium est.
Puttus & Puer
Scannus & sca-
nellus ut sup-
frater & fradel-
lus. illum sca-
nulum intelli-
ge quo percu-
titur balla.
Trentina est g-
nus nuni, qu-
Furcifar rex r-
pæ Trenti pri-
mas signauit.

**Pirlat, girat, &
rotat idem.**

**Afrontat habet
primā commu-
nem ut atlas.**

**Perderat pro
perdiderat.
Scanamus pāzā
Iugulamus col-
lum.
Bufettos, idest
alapas.**

**Piātare animū
est ostinati.**

**Baldus puer cer-
tat in saxis.**

Iudeo statuit siue impegmare camisam.
Ergo comenzavit primarius battere ballam
Extendit leua digitum, dextraq; scanellum
Stringit, et incurius paulo, giocate, gridabat
Postea succurrens socio porgente piabat
In frontem scanni ballā, pariterq; premebat.
Illa magisterio mandata sub aere pirlat,
Bassa tenet medium, nec in altis tollitur astris
Nec campinili (velut aiunt) mittitur instar.
Si contrastates (quamvis non saepe) retornant,
Illico Baldus eam venientem firmus afrontat.
Mensuratq; oculo dum girat in aere balla.
Quā quoq; mirāda cum destitutine giocat.
Ergo reuidabat victor sepiissime numos,
Anteq; quam Phœbus radios distolleret orbi,
Letus aquistavit ducatos quattuor, & sex.
Impatiens quidam iuuenis de sanguine claro,
Qui ludens partem maiorem perderat auri,
Sfodrauit (propter Baldum scannare) fusettū
Sed subiens illum per dextrā Baldus aferrat,
Stilletum scarpans binos dedit atq; bufettos.
Hinc iacit ad terrā quē calcibus vndiq; pistat.
Protinus hic centū pueri clauduntur in uno
Agmine, sed Baldus propter schinare volutat
Mantellū braxzo, nam saxa volare comenzāt.
In quandam sese vadit retirando viettam.
Mox cantone pedes, animūq; plantat in uno,
Illum non possunt discantonare valentem,
Imber saxorum cui vibrabatur adossū,
Extraq; fundibulas crepitantia saxa ruebāt,
Sed Baldus nunc huc nunc illuc saltat in altū,
Et lapides agili venientes corpore vitat,
Et centum petras volta reparabat in vna.
Tres horas duravit eo certamine victor.
Quod communis erat stupor admirantibus illū.

Sed

Sed qui perdierat dinaros currit auantum.
 Ac incagnatus Baldo vult rumpere testam.
 Sta retro Baldus ait, sta retro, si tibi frontem
 Rupero, dico tibi fuerit dapossa todannum.
 Ille nec ascoltat, nec currere sottarafinat,
 Impatiens ergo Baldus nō amplius illum (lū.
 Admonet, imo rapit mediū sua dextra quadrel
 Cui boccā stomachi sfronzāti murmure colsit.
 Ille stramortitus cascans in limina portæ
 Cervellū fregit sibi stesso, creditur esse
 Mortuus, vnde omnes pueri fugiere defattum.
 Baldus garlettos cernentibus illico monstrat
 Et per stradiculas centum fugiendo scapinat.
 Et nihil indretū guardans it contra Cipadā.
 Hic aderat pueri stropiati forte fameius,
 Quem Lanzalottū reliqui dixere brauosi,
 Quē Lanzagnoccū melius dixisse putarem.
 Parentesis prima.

Hic erat ex illis (animosos laudo guereros)
 Qui semper spadas portant galone ficatas.
 Et quū tēpus adest quod oportet desguainare,
 Ac menare manus, calcagnis fortiter obstant.
 Gestant bretones longo tremolante pinazzo,
 Millibus & stringhis illorum piga frapatur.
 Quē semper portant sup ochiū more branātis.
 Dextra super manicū spada guātata repossat.
 Leua tenet cappam velut est usanza spagnola
 Introeunt isti braui quandoque tauernam,
 Dum trincāt, cæloq; leuant rebibēdo caraffas,
 Oīa sfrantumāt, spezzant, verbisq; menazzāt.
 Hostibus atque suis iurant taiare colengum.
 Si tamen incontrant illos, pro pignore signant
 Cantonem, finguntq; nihil vidisse poiana.
 Lanzalottus erat peior, mihi credite, cunctis.
 Cuius si vultis ridere, audite figuram.

Forma

Daposa, deinceps. todannum pro tuum damnum & est colifio indriotonicea.

Colligo colsi & non collegi contra Priscianum.

Qui fugit, monstrat garlettos idest calcagno

Lanzzalottus

Contra brauofos.

Piga pro plica

Hoc usq; in hodiernū diē seruatur idest reuoluere alā nelli super sp. iam sinistram Collum & colengū ut super scannus, & scannellus.

Poiana, trepiviles.

Sguāzerla & al
phana sunt ani
malia lōgas ha
bētia schincas.
Pedagnus est
trabes attingēs
de ripa ad ripā
fluminis.

Muzzat, idest
scappat, vel fu-
git.

Comparatio.

Codegonus q̄
libēter codegas
māgiat ut etiā.

Lafagnonus q̄
libenter māgit
lafagnas.

Macaron⁹ qui
comedit Maca
rones.

Vide pleni⁹ Au
lum Gelium de
nominibus de-
riuatoris.

Baldus puer in
terficit virum.
Augustus.

Staffa, & stafe-
rus, ut tignum
& tigillus.

Sforachiare p
sbudelare.

Forma lanzagnochi.

Huic erat oblongū nimis, atq; disutile corpus.
Tales alphanas, sgankerlas siue uocamus.
Testa sup strictas, gobbas quoq; piccola spallas
Figitur, & pīna simulatur eundo Todescha,
Aut excusasset supra fossata pedagnum,
Aut perticonem propter distendere filum.

Berta.

Hic ergo Baldum brando seguitabat aperto,
Piglia clamabat ladrettum, piglia forcem.
Prēditur à multis Baldus, sed sguirzat, et istar
Anguilla muzzat, leporiq; simillimus vni,
Quem mastinaxxus cursu pigritante recalzat.
Cernebas asinum proprie seguitare caprettū.
Atq; bouē vecchium sperantē prēdere ceruum.
Sed mox egressus iam portas Urbis ad vnum
Tractum balestre stocchettum Baldus aferrat,
Et Lanzagnocum expectat constantiter illic.
Nil metuit quāvis homo sit, vultuq; brauosus.
Ille venit, Baldoq; caput truncare parechiat.
Ergo codegonus puero borriuit adossū,
Vt Mastinaxxus solet assaltare cagnolum.
Baldus ad historiā Rotolandi mente recurrit:
Implicat in cappaleuam, dextraq; fusettum
Corripit, et laxans triuilatam concite punctā
Per medium bigolū ferrum transfixit in aluo.
Ille ruinavit pedibus sbattendo terenum,
Vt scanata solet beccaro sbattere Vacca.
Sed uix stochettum Baldus de ventre cauarat,
Ecce superiungit quidam generosus, et atrox
Aspectu, prudens, Augustus nomine dictus.
Ipse canalcabat celerantibus ante staferis.
Ergo uidens Baldum sic sic animositer illum
Sforachiasse virū, strupuit famuliq; stupescūt
Ah Mullaxxe, inquit quo curris? Sta giotarella

Non

Non ego te uidi presto & affate ladretum,
 (Nec tamē inquit eas propter piliare parollas
 At solum tentando metū si Baldus habebat.)
 Restitit impauido uultu, quid queris, aiebat?
 Ledere me patiar? si quis te occidere uellet
 Dic Barro, ne feres? testā dabis ultro taiandā?
 Hunc furfantonem (cui nullam credite noiam
 Feci) non pūduit tres me sequitare mearos,
 Ut mihi de spallis nudo caput ense leuaret.
 Cur Natura manus homini dat? corq; pedesq;
 En ego scampani pedibus, nam pes datur ista
 Pro causa: postquam nil me fecisse catui,
 Cor saldum feci, quia saldo corde periculum
 Oē supchiamus, Cordis manus inde ministra
 Quid faciat? nisi si calice fortasse teneret,
 Et nihil alterius quo se tutaret haberet.
 Illico sbalancet calicem comitante patena.
 Quam magis ut pugnīs, saxis, bastoneq; debet
 Obstupet Augustus magni responsa puelli,
 Atq; ualent hominē subimaginationē esse futurū.
 Secretum facit ergo statim sepelire cadauer,
 In groppamq; iubet puerum saltare cavalli
 Ut uideat quenam dextrecia regnet in illo
 Quē ue ferat (quādo nil scōtētetur) ad Urbē.
 Principio timuit Baldus fortasse gabari,
 At cernendo fidem digiti, nomenq; Gibelli,
 Continuo saltum spiccat de littore tundum,
 Gropperamq; super gambis se plantat apertis.
 Quo saltu Barro magis ardet amore Putini,
 Quem tacite secum parlando, reducit ad urbē
 Ergo puer Baldus scrimandi quicquid in arte
 Discitur, imparat nullam sparando fadigam.
 Armigerum puerum sic sic Augustus amabat,
 Quod scrimare fuit deinceps tantūmodo feri
 Visus, oians quanta se dextritudine cunctis
 Sortibus

Zaffate prēdite
raptim.

Aiebat macaro
nice positū est.

Philosophicū
argumentū in
puellulo.

Testus rasonis
canonicæ.

Si puelli, quo-
modo magni,
intellige inte-
lectu & animo.

Non illum vi
deducere vole-
bat.

Gibelizat no-
ster poeta, pa-
tencia mihi,
quia ex parte
contraria sum.

Sparando, ma-
gister Saluanel-
lus ostinatus ē,
quod dici de-
bere sparagnā-
do.

Tichitare, per-
cutere cū tich
toch

Culabat pro o-
culabat, tamen
Saluanell⁹ ait,
culabat, hære-
bat posteriori
pati, ut sit cum
scrimatur ocul
tata manu fini-
stra post tergū.
Cuidā, diuidit
cui.

Mangia trifilla
bum sicut Tro
in aliquando

Sortibus armorū (quāuis sit puttus) adaptet.
Nulla fadiga fuit Broccheri discere normam .
Quē modo cū spada manico tichitare uidebas
Quē modo, cū lamma solū scrimādo , culabat .
Mox targā & spadā, mox hastā, moxq; gianet.
Mox roncā, qua spalla fuit trūcata cuidā. (1^a.
Post hac grata fuit manuum spadazza duarū
Quā manegiādo leuem scorxā parebat habere
Talibus ardebat rebus tantummodo Baldus .
Incepit sed mox et a tem intrare virilem,
Et compagnias secum menare brauosas,
Quastāia cantones dicunt, uel mangia ferrū.
Nil nisi Mantoa Baldus nomatur in Vrbe .
Qui tremolare facit magnis pro forcibus oēs .
Nil curat mundum, nil cœlum, nilq; diablum,
Nil illum spada, nil qualibet arma spauentāt,
Non erat in toto Mundo gaiardior alter .
Nomen ad ipsius se quisque cagabat ad ossum.

Forma Baldi

Tā bene membrifus nunquā vir induit arma,
Cuius corpus erat per longū brachia quinque
Largus in excelsis tumido cum pectore spallis,
Sed breuis angustos stringebat Zona fianco.
Neruosus gambis, pede paruos, cruribus acer,
Rectus in andatu leuibus cum passibus ibat,
Pulchra vage adiūgit faciei barba decorem .
Viuares oculos nitida sub fronte regirat,
Quos non villanus sed nobilis edidit ortus .
Spadazzam lateri cunctis metuēdus ataccat,
Quæ penes Augustum super oīa grata sedebat
Et meruit donum fieri, non pauca merenti,
Hæc fuit æthneis Vulcani facta sub antris,
Quā Broth et Steropes multo sudore polirunt.
Legiadria suos ferebat tanta per artus
Vt quacunque potest fieri saltatio per nos

Araccat repe-
ries multa ver-
ba cōposita in
principio cum
aquæ ponūtur
ad placitum.

Araccat.

Agraffat

Achiappat.

Humanos

Humanos, agili motu fiebat ab illo.

*Humanos. quid ego dicam? sub pondere ferri
Silicet armorum æquabat saltando Leones.*

Gosa.

*Interea moritur villanus, quem sibi patrem
Baldus credebatur, moritur quoque, credita mater
Zābellus iā factus homo, sed valde bachioccus
Restarat solus, robbam qui iure teneret,
Est quia villani proprio de semine natus.*

Zambellus, quē
supra diximus
creditū esse fra-
tre Baldi.

*Nescius at Baldus robbe, vult esse patronus,
Cui sunt terreni forsā quadraginta biolcha.
Quas, sic Zambello res ignorante, godebat.
Inde gubernabat villam quam diximus esse,
Nomine Cipadam, præclaro nomine dignam,
Que pro famosis paladinis tollitur astris.
Attamen hic gētes vitis sunt omnibus aptæ,
Sicut quisque locus proprijs de rebus abundat,
Sic Cipada suis proprijs de rebus abundat.*

Terreni, nota
quod poeta ea
nomina vel ver-
ba quæ ad pla-
cidū ponit, dif-
ferēcialiter scri-
bit ut terrenus
& terrenus atta-
cat, ataca t.

Proprietas diuersarum Urbium.

*Dat multam lanam pegoris Verona tofatis,
Montibus ex altis euangat Brixia ferrum.
Bergamasca viros generat mōtagna gosatos.
Iusta brusat multas tellus Piamontea stryas.
Genua dum generat, testas Cōmater aguxxat.
Milanus tich toch resonat cantone sub omni
Dū ferrāt stringas, faciūtq; foramina gucchis,
De verzis saturat, porrisq; Pavia Milanum.
Implet formaio pesaloua Placentia mundum.
Parma facit grossos scocias, grossasq; melones.
Trottant Rexano cuncti sperone canalli.
Mantua brettaros fangoso Bulbare pascit.
Mantuanixascunt qui norunt dicere carmen.
Vadat, fasolos qui vult mangiare, Cremonam
Mille trouat fogias in uestis pulchra Ferrara.
Mille Feraresi faciunt ad dacia fraudes.*

Verona.
Brixia, ferrum.
Bergamū gaoz-
zo.
Piamōt⁹, stryas
Genua, acuta
capita.
Milanus, striu-
gas.
Milanus guc-
chias.
Pauia, verzas.
Placētia, caseū.
Parma, melões
Regiū, Spones.
Mantua, brett-
aros.
Mantua, versifi-
catores.
Cremona, fasol-
los.
Ferrara pompas
vestium.
Ferrara per pa-
dum datia.

Mille

Venetia, gondolas.
 Padua, malos vilanos.
 Vincentia, gatros,
 Vincentia, saltarinos.
 Chioza, barca-
 rolos ladros.
 Rauenna, anti-
 caias.
 Ceruia, sal.
 Cesena, sulfur.
 Cæsena, vinum
 dulce.
 Faentia, vasa
 Maiolica.
 Bononia, sapiēs
 Bononia, boues
 Florētia, nugas
 Florētia, versus
 vulgares.
 Roma, lecardos
 Roma, quod vr-
 bes alie.
 Neapoli, ma-
 ranos.
 Neapoli, corte-
 fiant.
 Sienæ, puellas
 bellas.
 Pisæ. Luca.
 Mutina, inge-
 niosos.
 Nouaria, scar-
 pacinos
 Cōtra vallam,
 qui ponit inter
 giotonē ribal-
 dū & cauestrū
 nil differre.
 Cipada, hēt pri-
 mā indifferētē.

*Mille vides Venetū per stric̃ta canalia cimbās
 Villanos generat tellus Padouana diablos.
 Sgnauolat innumeris Vicētia plena gatellis,
 Nam Vicentini gatti sbalzando videntur.
 In barchis Chioxe gēs forche cōgrua multa ē.
 Antiquas Rauēna domos habet, atq, muraias.
 Vndiq; parua salat per mundū Ceruia porcos
 Sulphure nō pocū facis o Casena guadagnum,
 Perq; tuas Bacchus solet albergare colinas.
 Pulchra Fauentina finguntur vasa per urbem
 Supraq; Maiolicam pictorum fama videtur.
 Qui manchat sensu va dāt habitare Bolognā,
 Quāuis ipsa boues grassos faciatq; bragatos,
 Quo littus sabiā, tot habet Florentia nugas,
 Quot cælum stellas tot habet Florentia rimas.
 Roma bonos semper querit māgiare boconos.
 Si sic est, omnes Vrbes sunt, credite, Roma.
 Napolitana viris Vrbs est repleta maranis.
 Napolitana viros cortesos terra ministrat.
 Produxit semper formosas Sena puellas
 Florentinorum, Pisa, Lucaq; parturit ostes.
 Nū Modonēsis erit cui nō fantastica mens est,
 Nec sunt ingenij meliores quam Modenesi.
 Qui ponunt scarpis mandat Nouara tacones.*

Cipada mores

*Sed tantum generat semper Cipada giotones,
 Sed tantum generat semper Cipada ribaldos,
 Sed tantū generat semper Cipada cauestros,
 Quicumque in piaxxa scopatur sue bolatur
 Hunc oēs gridans genuit Cipada gaioffum.
 Quisquis in excelsa Berlina suscipit oua.
 Hunc dicunt oēs Villā genuisse Cipadam.
 Quiq; tenaiatur, squartatur sue picatur.
 Hunc omnes faciunt ladrū de prole Cipade.
 Illic namque viri dotantur in arte robandi.*

Nilq;

Nilq; deū trepidāt, blasphemāt cūcta rapinā
 Omnia sassinant, sperxurant, semper abarrāt.
 Nunquam poltrones quid sit confessio norant.
 Cum uerxis multos māgiarant Parrochianos,
 Deq; suis Pretis faciebant saepe mexenos,
 Semper in obscuris stāt Boschis atq; cauernis,
 Assaltant homines, faciunt smontare cauallos.
 Vadunt in frottam ueluti stornelica turba.
 Indossūq; ferunt de foggis millibus arma.
 Alter panceram uestit de ruginē tinctam.
 Alter corazzam fert nunquam sole uedutam.
 Alter per terram uadit spargendo piastras.
 Alter dum currit, uadunt in fascibus arma.
 Alter habet collo targazzam more uetusto.
 Alter et absq; fodro ruginosū baiulat Ensem.
 Dū uadunt pariter, squadrāq; serātur in unā.
 Mille uides rōcas malaguzzas, mille gianettas
 Spontones, lanxas, Alebaldas, & Gianarinas,
 Dātq; focū schioppis tuf taf sborrāte balotta.
 Semper habēt lōgas barbazzas puluere plenas
 Semper habent oculos scura sub frōte fogatos.
 Protinus ad cisilum cognoscunt esse propinquū
 Mercadantem alicuē cui robbas tollere debēt,
 Exitit ipsorum Baldus capitanius ergo,
 Per quem se quisquā mortis posuisset arisgū.
 Tres ad prācipuos compagnos Baldus habebat,
 Quorum progeniē breuiter toccare bisognat.

Genus Fracassi.

Primus erat quidā Fracassus prole Gigantis,
 Cuius stirps olim Morganto uenit ab illo,
 Qui Bacchioconē campana ferre solebat,
 Cū quo mille hominū colpo sfracasset in uno.
 Ipse Fracassus erat sicut Morgantus homonius,
 Terribilisq; gigas, Baldoq; in cūcta fidelis.
 Cuius longa fuit (certe non dico bosiam)

Malaguzz^o malaguzza malaguzzum.

Tuf taf schioppetti est.

bom, bom, Artelarie grosse, unde versus schioppettus tuf taf, bom bom colubrina sboronat.

Arisgum, periculum.

Morgas, & morgantus reperit

Homonius, Lucretius ait, miserum mandebat homonem.

Per bellum punctum cubitos statura quarata
 Grossitate stano maior sua testa uidetur.
 Intraret boccam medius manxolus apertam.
 Auricula facerent scarpas paria quinque;
 Atque super frontem tu posses ludere datis.
 Non est mellonius nasaxo grossior illo,
 Spalaxas habet ingētes magnāque schenaxa,
 Gambaxas longas, braxos grossumque culamē.
 Grandilitate putes, sed non uirtute Platonem.
 Hunc qui ferre queat nō est reperire Cauallū.
 Quando scandit eos, smagaxat more fritade,
 Nunquā Fracasso uisa est plus magna colūna,
 Nūquā Fracasso uisum est plus grāde pilastrū.
 Si grossum brācat manibus per cornua Tauri,
 Hunc circa testam reuoluat terque quaterque.
 Ingiter immensam portat sua testa celatam.
 Quae tantum retinet uinū quā brenta teneret.
 Targam quā gerit est maior fundamine tina.
 Fert Bastonaxzum duro de Robore factum,
 Cui centum lammās axxali ponere fecit
 Cum quo sfi antumat Turres, Pallatia, Roccas
 Totum cum cœnat māgiat sua bocca uedellum,
 Vix implent uterum panes octanta uodatum.
 Vna suum excusat de uino xerla bicherum,
 Sint quicumque uelint Pillastrōs atque columnas
 In spallam portat nullam sparagnādo fadigā.
 Cū manibus streppat quercus, altasque pioppas,
 Ac si fortificam uellet streppare ciuollam.
 Tanto cum strepitu uadit, tantoque furore
 Tota sub ipsius pedibus quod terra mouetur.
 Dispositus caro pro Baldo tradere uitam.

Genus Cingaris

Alter erat Baldi compagnus nomine Cingar,

Accortus, ladro, semper truffare paratus.

Scarnus enim facie, reliquo sed corpore neruis

Flenus, compressus, picolinus, brunus, et atrox.

Semper

Plato fuit ma-
gnus corpore.

Smagazzat,
plus quā fr. at.

Brenta chaldai-
ce. Zerla he-
braice.

Masteilus, ara-
bice, Soium la-
tine.

Targam est ma-
ior, figura est.

Truffare, deci-
pere. Soiare.

Semper habens nudā testā, rixxus, & asper.
 Iste suam traxit Marguti a sanguine Raxxā.
 Qui ad calcagnos sperones ut gallus habebat
 Et nimio risu Simia cagante moriuit,
 Quē post quā Morgās tumulo sepeliuit in uno,
 Sic Epigrama suo fecit lachrimādo bachiocco.

Tumulus Margutti.

Marguttus pelagi Terraq; pericula qui tot
 Vicerat hic una Simia cagante moriuit.
 Is igitur Cingar Margutti semine uenit,
 Qui patris mores imitatur in arte robandi.
 Perfectus, ladro, promptus, mala guida uiarū,
 Namq; Viandantes in Boscos saepe uehebat,
 Ipsius arte bonum pensantes esse Caminum,
 Portabat semper ladro post terga sachellam,
 Sgaraboldellis plenam surdisq; tanais,
 Cum quibus obscura pingues de nocte Botegas
 Ingreditur, caricatq; suos de merce sodales.
 Vi gattus saltat, guixxat, sgrasignat, & oēs
 Altaros spoiat, Gesias quum cernit apertas.
 O quoties quoties capsetiam sgardinat illam
 In qua offerre solēt homines deuote quatrinos.
 Non scelus in mundo quod non cōmiserit iste.
 Tres uoltas iam iam forcas montauerat altas.
 Sed laxxo uinctus Manigoldo stante dedretum
 Multi modis illos scampabat saepe Bricones,
 Intrepidusq; suā primam rediebat ad artem.
 Si quandoq; (licet raro) pergebat ad urbem,
 Protinus a cuncta manifestus gēte per omnes
 Exclamabatur contradas, ecce Gaioffus.
 Ecce Diauol adest, meritat qui mille fiatas
 Suspendi furche, nel debita soluere chiappis.
 Quisq; rauanellum dabat illi sine botonem,
 Alter eum dicit spoliasse Altaria Templi.
 Alter presbitero chierigam ruppiisse tracagno,

Calcfare.
 Trepare.
 Berteggiare.
 Bertonnare.
 Tosare.
 Marguttus.

Sgraffignare
 est iiri.
 Graffiare, est
 gatte.
 Azzaffare, est
 leouis.

Inter manigol-
 dum, & boiam
 quid differat, vi
 de Solinum.

Furca, & forca
 potest scribi.

Atq; capellano calicem rapuisse doratum.
 Alter & accusat, uerzas non lassat in hortis,
 Alter ait, multa robbauit fraude cavallam,
 Ac de Gallinis pollaria multa uodauit.
 Ille sed immotam fronti ē tenet atq; brauosam
 Quēquā nō metuit, post omnes immo petexat,
 Plus quā cōpagnos alios hunc Baldus amabat.
 Genus Falchetti.

Petezatio fit
 dupliciter, ait
 Auerois, altera
 causa bertezan
 di, altera causa
 sanitatis, prima
 ore, secunda &
 cetera.
 Pulicanus, se-
 micanis.

Incagare, parū
 curare, vnde de
 Socrate dicitur
 Morti nemo tā
 gaiarditer inca-
 gavit quā So-
 crates.

Berta vxor Bal-
 di.

Marcellinus, &
 Cingarinus Bal-
 di filij.

Sed quid nā de te Falchette stupende canemus?
 Tu quoq; pro Baldo bramasti prendere mortē
 Forsitan o lector quæ dico dura uidentur,
 Namq; pulicano Falchettus uenit ab illo,
 Quē scripsere uirum medium mediūq; catellū.
 Qua propter sic sic noster Falchettus habebat,
 Anteriora uiri, sed posteriora canina.
 Non fuit in toto cursor uelocior orbe,
 Brancabat celeres manibus currēdo caprettos
 Aut lepores, damas, cernos, Daynosq; fugaces
 Et q̄a meggius erat noster meggiusq; caninus.
 Hunc multi leges, Marchesi, Papa, Signores,
 Chortibus in proprijs fieri uoluere priorem,
 At magis incagans Papa, Regumue favori,
 Cum Baldo semper dormit, māgiatq; bibitq;
 Cuius fortexxam scribendo uidebimus omnē.
 Cuius amicitiam cū Cingere nullus auanzat.
 Non tamen illius fraudes imitatur & artes.
 Hi tres cum Baldo noctesq; diesq; morantur.
 Cuiusdam Baldus willana nomine Bertæ
 Captus amore fuit, qđ erat nimis illa galāta.
 Hanc tulit, uxorem, geminos habuitq; fiolos,
 Quos Marcellinum, Cingarinumq; uocauit.
 Sic sic formosos uultu, sic mente politos,
 Quos nisi calesti dicebant numine factos,
 De quibus in fundo libri cantare decebit.

De Zambello.

Alter

Altera nupta fuit Zambello nomine Lena,
 Quae soror uxoris Baldi fuit, at minor ortu.
 Hic Zambellus erat Borrella tundior omni.
 Plusquam pistonus iatae mortaris aguzzus.
 Hunc dormire nihil Baldus de nocte volebat,
 Quem toto stentare die cogebat in agris,
 Quicquid aqvisat. n. steto, q. q. d. ne guadagnat
 Baldus id expendit pinguosas itra Tauernas.
 Ille fadigando uix quid mangiaret, habebat,
 Iste repossando bursamq; numosq; tenebat.
 Zambellus uoluit de Baldo saepe dolere,
 Sed metuit solitum spallis tentare Tracagnū,
 Quē semp redeundo casam sua schena puabat.
 Splendidus in mensam uult Baldus semp hēre
 Quaias, Pernices, Fasanos, atq; Caprettos,
 Sed uix Zambellus fortas magnare scalognas
 In cantone potest, ne Baldus forte uideret.

Exclamatio poetica.

O Maxxuche nimis, mens o nimis absq; sapo,
 O macaron macaron quae te matexxapiauit.
 Quid tātū expectas pauper merlotte? b. catā)
 Scilicet, est hominum de te grandissima cura.
 Ast ais, heu quoniam pauper dispellor ubiq;
 Et quia noster habet squarxōes mille gabanus.
 Et quia nulla coprit nudam mihi scuffia testā,
 Et quia ueste tego squarxatus a pena culattas,
 Et quia nō unquā portat mea gāba schifones,
 Et quia calcagni scarponibus absq; rigescunt.
 Et quoniā marxā nec habet mea tasca doinā,
 Cum quo panis ego possim comprare tohellū,
 Cū quo qui radat, Barberum soluere phas sit,
 Et quia pro nimio pellis mea frigore schioppat,
 Et quia me comedunt priuū sanone pedocchi,
 Vndiq; sum factus derisio, nausea scornus.

Non mancap homines me consiliare scientes,

Lena vxor Zā-
 belli, soror est
 Bertæ vxoris
 Baldi.
 Per cōtrarium
 intelligitur.

Stento labore.
 Tracagnū Man-
 tuaniee.

Trasum Bressa-
 nice.

Trambaiū græ-
 ce.

Truncū latinæ.

Quæritur, qua-
 re Baldus sic
 pius & prudēs,
 creditū germa-
 num tam male
 tractabat audi
 Platonem, vir
 naturaliter gē-
 tilis vilanū ab-
 horrere cogit.

Gabanius, ue-
 stis rusticana.

Apena, melius
 quam vix.

Schifones vil-
 lanice.

Calzas vrbani-
 ce.

Tochus & to-
 chellus, frustū
 & frustillum.

Notandum.

*At mancant homines, heu, me aiutare uolentes
 Omnes sunt medici, sua sed medicina negatur
 Omnes compagni sed nō cōpagna scudella est.
 Sū felix, quisquam pro me uult ponere uitam,
 Sum pauper, nemo pro me uult ponere robbā.*

Conclusio.

*At iam coelesti moriens sol cascat ab arce.
 Noxq; suas totū tenebras sparpagnat in orbē.
 Somnolenta libro fac finem Musa secundo.*

Phantasiæ secunda Macaronica terminat.

M A G I S T R I

A C Q U A R I I

ARGUMENTVM.

I N P H A N T A S I A E

TERTIAM MACARONICEN.

*Zambellus Baldi qui creditur esse fradellus.
 Zappantem reperit barba Tognazzus agris.
 Hic fit consilium Pretori mittere Baldum,
 Quem dudum posita cercat habere taia,
 Mittitur ad celerē Mestralus ab urbe Stafetta,
 Cuius ob insidias restitit ipse preson.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

Macaronice Tertia.

*Xtra montanas surgebat Apo
lo cavernas,*

*Cuius erat facies Tavolaxx
grandior illo.*

*Quem ballestrieri totum bol-
xonibus implent,*

*Quando Zambellus stabat solettus in agro
Valde cremonesos stentans & appare fasotos,*

E 4 Quem

Comparatio.

Cremonesos, d
xit à loco sic d

cimus Melhibleum.

Proverbum.

Cagasanguis angonaia, gianduffa, codesella sunt Rusticorum blasphemia.

Moria est contagium carnis, quo moritur animal.

Bigolus & umbilicus,

Modus loquendi rustice.

Tasam, tacere debeam.

Chilò, ut supra.

Aide, oyme, ay me oyde dolentis est.

Video vidi, & vediuit.

Barba Tognazzus.

A bulla deriuat boletta, quæ dupliciter sigillat

Morco est mufsa nasi.

Quæ quoq; mäggiadi grädissima uoia grexabat
Nam per uentronem sentit rosegare budellas.
Perq; cauagnolum diuersus gambarus ibat.
Sed quia pane uodius pendet carnerus ab ulmo,
Statq; iacens terra Barilottulus absq; cocaio
Ceperat ingenti testam gratare dolore.

Non satiare potens uètrè, uult pascere griffas.
Ergo tristatur, sospirat trat cagasangos,

Tratq; angonaias, gianduffas, atq; moriam.

Smagritonacna cantant in uentre bisecche,

Atq; suus bigolus schena taccatur appressum,

Impatiēs tandem miser hac cū uoce gridauit.

O crudis lancū, grandis quæ est ista facenda,

Semper ego tasam? patiarq; morire chiloo?

Quæ fuerit codesella meam si parlo rasonem?

Si cui sborrarem qui me distoiat afattum

De tot, fastidis, de tot cagasanguibus? aide?

sic ne fame schioppare facit me Baldus adūca?

Cui pinfen ueniat, cancar centumq; malanni.

Talia dum parlat uecchiū procul ecce uidiuit,

Barba Tognazzū quæ turba wilana dimādat.

Consul erat, nec non willa camparius in illa,

Estq; Cipadiculas pro castigare giotones,

Conseios quisquis cupiebat habere saputos,

Protinus andabat sanio parlare Tognazzo.

Praticus iste quidē scoprebat mille magagnas.

Qui simul hostis erat capitalis deniq; Baldo.

Statura Tognazzi.

Magna super testā grossam stat bretta taeri,

Sub cuius piga scriptarum copia pendet.

Consulis est usus tales portare bolettas.

Extra bretonem longe monstrantur orecchie,

Quas faciendo Asini formam natura piauit,

Quas nec bastaret plenas uacuare badilus.

Semper habet nasum longo mercone colantē,

De

De quo spirat odor tanquā cagatoria morbās.
 Cui cadit e spallis quadam xorneiula crispa,
 Quam gentes fogiam portabāt tēpore uecchio.
 Hec appena tegit circum culamina bragas.
 Stat camisola brevis dependens anteq; postq;
 Scoprit & interdum uento boffante quaderen,
 Namq; suas usat calxas gestare brasolas,
 Quas cū stringhettis bastat stringare duobus.
 Pendet cum medio lateri squarcinula fodro,
 Qua canat o quoties Ranis Bisbis quoq; pellem.
 Incedit reclus palms herendo galonis.

Hoc quaderen
 & hic quader
 uns.

Excuset quamuis onerosam Gobba ualisam,
 Atq; paonixans menat uelut ocha quaderñū,
 Sape facit manibus guātos sua braga decētes,
 Tempore frigoreo magnum, dat nāq; calorem.
 Togna.

Valisa ē sarcin

Alegro, quia
 derat eum.

Grossolanito
 semp Zambel
 lus loquetur.

An, an, familia
 riter pnuntia

quū aliquē e
 improuiso ce

ninus amicu
 Soluere Lou

bardice dicitu
 mane comedo

re, pambran

Romagnice.

Botecchia, pr

parno botazz

Vaccario rust
 c⁹ dixit pro V

cario.

Hunc igitur cernens uultu Zambellus alegro
 Illico Zappone linguēs gridat, o la Tognaxxe,
 Expecta te precor, uolo uobis dire parolam.
 Cui se conuertens Tognaxxus dixit an, anum,
 O Zābelle meus, quid uis? iam desine xappam,
 Hora fit ut soluas, fecisti collationem?

manē comedo

re, pambran

Romagnice.

Botecchia, pr

parno botazz

Vaccario rust

c⁹ dixit pro V

cario.

Ay, Zambellus ait suspirans, ay cagalocchius,
 Non habeo panem, uacuas en cerne sachellas,
 Non habeo uinū, uacuā quoq; cerne botecchiā.
 Oyde, utinam sic sic ederent uentralia Baldi.
 Deb angonaia, malū mihi quātū fecit adefū.
 Est mihi uaccario magnum parlare talentum,
 Fors bene sassino plus non stentabor ab isto.
 Tognaxxus sbraiat, quid nā facit ille ribaldus
 Qui centum forcas unam meritarēt ad horā?
 Dic Zambelle meus, dic dic, iam plāgere noli,
 Semper maturis tua dic secreta uechionis,
 Nescis quod nostri simul agroppantur amores?
 Nescis quod semper fixum te porto corada?

Notandum.

Chi lunga, ber
gamaschi dicūt
pro ibi.

Rustice dicit
habere costas ī
tergore.

Fonzus maca-
ronice, Fungus
latine.

Scagarare pro-
prie est ama-
lantis.

Negottam, qua
si neque guttā
intellige.

Abonhora, per
tempus.

Mirarer si dixis-
set lacte nigro.

Cui Zambellus ait, dicā tibi cūcta Tognaxze,
Sed precor in prima nos hūc strauachemur ad
Per disuētūrā si pessimus ille ueniret, (umbrā,
Et nos sguaitaret quod tecum parlo chi lunga,
Nullo respectu te cum bastone macaret.
Me me non dico quia sum miser usus in illis
Tartusolis, feci q; bonas in tergore costas.
Tognaxzus tali uerbo respondit in ira,
Quid Zābelle inquis? me cū bastone macabit?
Se bene, quid nobis faciat, guardabit auantiū.
Quē quāuis, quod sit gaiardus, fama rebūbet,
Attamen incagans illum non estimo fonzum.
Sed Zambelle tuam mihi dic iā quāso rasonē.
Hunc sine Cristerio faciā scagarare budellas,
Non tibi dico fauā, scio quid sub pectore seruo.
Zambellus sgrafando caput sic incipit, oyde,
Non habeo tempus tam as narrare cotalas,
Hoc solum sapias o barba Tognaxze, quod ipse
Me facit, & fomnā, pouerosq; famere putellos.
Semper ego stento, facio stentando negottam.
Quando casam redeo straccus, multūq; siacens,
Vergottam cœna pensans acatate paratum,
Groppifero bastone prius bona sera salutat,
Nil nisi paxatas, pugnōs, calxosq; guadagno,
Nūq; ribaldorus me chioccat, meq; richioccat,
Et cum stanghetto currit mala Berta, gridatq;
Cuius gaiosse casam sic sic abonhora retornas?
Undiq; me pistāt, straxxit, hinc inde maraxxit
Ista uiuāda mea est, talis mihi cœna paratur.
Inde super fœnum sicut Mastinus alozo,
Ille super lectum cum Berta coniuge dormit.
Fer precor altoriū, schiauis tibi semp habebor
Et formaiolam factam de lacte bianco
Hoc pro seruitio tibi mox donabo danerum.
Tunc Tognaxzus, habes nūquid xibelle paunū?

Hunc

Hic p̄cor impaxxi mihi nūc tantūmodo lassā.
 Crede ladronaxxā plus non stentaueris illo.
 Talia parlatus raptim se dirixat ad urbē,
 Zambellusq; suam primam tornauit ad artē.

Comparatio.

Qualis cum boeca corpus singiarius aperta,
 Quem caxxator habet sp̄eto pungente feritū,
 It per campagnas, cælum rugitibus implet,
 Sanguineamq; bauam torto cū dente biassat.
 Talis Tognaxxus furibunde caminat ad Urbē,
 Ante Potēstatem super alta palatia uadit.
 Hic argumentis ualidis, uerbisq; gaiardis
 Accusat Baldum conductis testibus illic,
 Quod pro tot uicijs esset de iure picandus,
 Inde probat uilani non uerum esse scitum
 Zambellus robbe deberet habere tenutam,
 Namq; uirū memorat quondā uenisse Cipada,
 Sanguine Francesum, qui mox uxore perēpta
 Discessit, retro Baldum linquendo putinum,
 Quem tāquā propriū natū Villanus habebat,
 Atamen ille casam sine iure tenetq; regitq;
 Et quod peius erat, Zambellus pane carescit.

Gosa.

Tunc homines p̄tor sauios gaioffus adunat,
 Consequūq; facit cum fraude capescere Baldū,
 Namq; diu cercarat, eum si prendere posset,
 Estq; suam supra testam grandissima taia.
 Non illi curat sbirrorum mittere turbam
 Nāq; timet quod Baldus eos occideret omnes.
 Quid faciunt? innum Mestralū p̄tor acattat,
 Qui retronet Baldū, lettram cui bainlet unā,
 Cuius erat similis placido sermone Tenorus.

Epistola.

Salutē nostrē Urbis spes o certissima Balde,
 In quem se fidat Paladium Mantua solū.

Artem zappa-
 toriam, quā
 quondam Ro-
 mani Senato-
 res exercebāt.

Tenutam, p̄po-
 sessionem.

Gaioffus p̄tor
 Capescere fra-
 de, blandicijs

Tenor & teno-
 rus.

Rex Napolitanus staffettam misit adessum.
 Advisatq; omnem faciens de certo senatum.
 Qualiter armati uenient in tempore certo
 Centum squadrones, urbs atq; piabitur ista.
 Forsitan ad saccū nos ibimus ante trigior nos.
 Consilium feci, gentes armare bisognat,
 Vrbsq; suum te nunc capitānū tota dimādat.
 Ergo cito uenias, conductū praebeo saluum,
 Dūmodo non guides quēquā de gente Cipada,
 Namq; secreta uolo talis sit facta facenda,
 Maselina.

Saccus est de-
 populatio vr-
 bium, quā Cal
 dei vocāt sacca
 man, trigior--
 nos, ut supra te
 dannam figu-
 ra est.

Non possebat
 urbem intrare
 pro bando.

Stopinare dici-
 tremare, quā de
 ficiente oleo in
 lucernam.

Stopinus lan-
 guēs trepidat,
 hinc stopino
 stopinas.

Mirabar si de
 ecclesia egrede
 rentur.

Solazzus, fuit
 philosoph⁹ Epi-
 curreus, vide
 Diogenem.

Postquam sic prator scripsit, fecitq; sigillum.
 Mestralus scandit staffeta more cavallum,
 Cornettumq; uelut ueniat de longe, tacarat.
 Contraq; Cipadam crebro sperone caualcat,
 Sed tamen interius pentito corde stopinat,
 Cum bene cognorit, uel forte prouenerit olim,
 Quantum sit fortis Baldus, quātū ne superbus.
 Rupperat ipse caput Mestralis saepe, sibirisq;
 Berta.

Hūc procul ergo uidet qđ boscū exiuerat atrū,
 Post quē Falchettus sequitur Cingarq; Fracassus,
 Hiq; disarmati gestant solummodo spadas,
 Securis quoniam solazzo mentibus ibant,
 Hos dū longe uidet fictrix staffetta scagitat
 Sed tamen ostentās scriptum procedit auantū.
 Quo procul inspecto Baldus socij; steterunt,
 Seq; parat Cingar propter robbare cavallum.
 Multos Mestralus tremolantos dum faciebat.
 Hos celer adiungit, qui descendendo cavallum
 Zenocchium curuat, mox letram porrigit illis.
 Baldus eam carpit, socios facit inde remotos,
 Et relegit totam cunctis oldentibus illam.
 Corripit in prima facie marauilia Baldum,
 Dimidiamq; stetit supra se turgidus horam.

Oldire, audire.

Cingar

Cingar scaltritus, uulpone catinior omni.
 Protinus inuentā pensauit fraude magagnam.
 Mestrali faciem guardat, dubiamq; remirat,
 Post aliquantillū, quid ais, tractatur in urbe?
 Quid facit? Mestralus ait, monet arma se nat⁹
 Namq; Todescorū geminus iā campus aruat,
 Castellūq; Godi modo sbōbardare comenxant.
 Porcida de Trenti ripa uenit ista Canaia.
 Celsaq; montagne uarcarunt culmina Baldi.
 Nodauere lacum, tandem uenere Saloium.
 Pars ibi desmontat naues, pars incubat undis.
 Terra coperta uiris, lacus, urbes, mōsq; palu. q;
 Hinc pedites sex mille brusant quēcūq; trouāt
 Inde Lacum Garda nullo prohibente couertāt.
 Implerunt barcas implerunt mille phasellos,
 Contrastumq; sibi non fecit rocca Malherba,
 Quæ spingardellis Benacum spaxxat ubiq;
 Vnde Todescorum potuisset frangere naues.
 Sed caput in saccum tenuit māgiando biauā.
 Sirmio conticuit, sit quamuis insula fortis,
 Littora Benaci quæ uisu tota misurat,
 Sed stetit indarnū, panxāq; gratabat alhorā,
 Nilq; Desenzanus, nihil & Voltella tirauit.
 Nil mater Minti fecit Pischeria nostri.
 Artelaria stetit, licet ruginenta Monigha.
 Nil bellicosa cum gente superba Paenghi.
 Mania præclari nihil obstauere Lonati.
 At Sulpharinus super altum bricola montem,
 Contrastare uolens alijs sapientior, he heu
 Penituit, quoniā fuit illa brusata Todeschis.
 Saxa comenxauit nullanica turba deorsum
 Mittere, ne sursum gens Lanxbinecca saliret,
 Per filiū spade tamen omnes deniq; uadunt
 Et uelut i Sulphur rapti bona Rocca brusatur,
 Quo Sulpharinum merito sic nomine clamāt,
 Qui

Magagna, est
 macula ligni
 uel cuiuscunq;
 rei peccatio, ac
 cipitur etiā pro
 dolo.
 Godium apud
 Mantuam est.
 Porcida, perti
 nens ad porcū
 idest fæda.
 Mons Baldus
 Lacus Gardæ.
 Saloium ciui
 tas riueræ.
 Malherba.
 Spingardella
 genus artelari
 Prouerbiū.
 Sirmio insula
 Patria Catulli
 Desenzanus.
 Voltella, ciuita
 tes magnæ pe
 nes Benacum.
 Minti pro min
 tij, flumen est
 qui extra Ben
 cū ubi Pische
 ria fundatur in
 fluit, & Mantua
 petit.
 Monigha ciui
 tas inter mal
 herbā & Paen
 ghi sita.
 Lonatus, urbs
 magna.

Sulpharinus
 quare sic uoca

Capriana inter
alpes vrbs fun-
data.

Volta similiter

Foracchiant ,
plusquā foram.

Metaphoram
faciunt.

Seneca inquit.

Philosophia
mūrum sic Pla-
to trapassauit,
uelut.

Tauanus ragni
telam.

Busia & bosia,
sicut forca &
furca, hæc auto-
ritas poetis cō-
ceditur ad ma-
iorem carmi-
num decorem.

Frappis, nugis.

q. miser igni homas porrexit ad athera flāmas
quacchia stetit nullā faciēs Capriana mouestā.
Volta tulit dulcis Vernaxxa trenta Barillos,
Quos imbassator menauit contra Todescos.

Et sic Volticola schifare pericula norunt.
Vrbs tamen alta Godi nō mult cōcedere passū,
Vnde suos muros iā sbombardādo foracchiāt.

Comina

Respondet Cingar, mentiris brutte cauester.

Non ego sat video uestras fraudesq; dolosq;.

Mox loquitur Baldo, ne uadas, namq; gabaris,

Indico sit Ragnus qui tendit retia Muscis.

Fracassus mediās sermonem Cingar, inquit.

O Cingar ragni mos cones rete trapassant.

At nos qui famam comprauimus esse ualētes,

Armati pariter nūc nūc properemus ad urbē.

Si nobis ragni laqueos texere dolosi,

More tauanorum nos transpassabimus illos.

Tūc Falchettus ait, quid tā parlare bisognat.

Vultis ego uideam si uera est ista busia.

Et citius dicto capit spaxxare caminum,

Ac in motu oculi nil territus introit Urbem.

Iusserat armari plures de gente phalangas

Prætor, at ignorāt quæ nā sit causa Bagordi,

Quod solū facit ut Baldū trapolaret in Urbē.

Cinjurat si fata dabunt, slongare colengum.

Talia contemplans Falchettus credidit ergo,

Cunctaq; regressus Baldo socij q; recuntat.

Stant igitur dubij si res ita postulat, an non

Sed Baldus nūquam quid sit formido sciebat,

Nāq; suis nimium forxis confidit, & armis

Infuriatus ait, rogo nos andate sodales.

Ire nolo penitus solus solettus ad Urbem.

Accedant Braui qui frappis sidera turbant

Vrbs mihi tota ruat soli non æstimo ficum.

Nec

Nec paucos dū dextra istū perstrinxerit Ense
Cingar, Falchettus, Sed plus Fracassus adorāt
Prosternuntur humo ne solus pergat in Urbē,
At magis ille furēs nō uult, magis increpat illos
Ite niam dico, de me nec habete paucam.

Berta

Ergo recesserunt ploratibus ora bagnantes,
Namq; suum Baldum nil contristare uolebāt.
Solam Baldus enim spatam gestabat inermis,
Post positis reliquis armis se dirixat ad urbē.

Togna.

Interea squadrā Sbirrorum barba Tognaxxus
Ante paricchiarat certo cantone latentem,
Qua stat cū Ronchis spōtonibus, ac Alabardis,
Propter Venturū Baldum xaffare dedretum,
Sbirrorum quoniā mos est inuadere schenam.
Horum Tognaxxus caput extat, instruit oēs
Quid faciant, animo disponēs cuncta brauanti
Vnde modum statuens dicebat, state prouisti,
Hic stabis tu, hic tu, sed stabis tu illic & illoc
Sæpeq; iactabat, nihil eya pauete sodales,
Dum modo uobiscum stabo, lassate paucam
Ille ero qui faciat cum Baldo primus a saltu.

Parentthesis de foro uiris.

Ecce uenit Baldus tandem, salamq; perintrat
Pallaxxi, scribunt qua semper mille nodari
Rumor ibi strepitusq; ingens aditur ubiq;
Hic per diuersos tractantur iura, facendæ
Hic procurator Villanum scortegat illum.
Alter ut acquiset gallinas tutat eundem,
Is facit accusam citat ille, prehenditur iste,
Mestrali currunt, Villanis pignora tollunt,
Qui trant gianduffas illis, mi namq; citantur,
Sforzantur miseri paucas sborsare treinas.
Sin autem sborsant, presone repente serantur

Zaffare proprie
sbirorum est
& est Venetia-
uicum.
Notandum pro
sbirris.

Illic & illuc.
Caldaice dicitur
laium & colla-
ium.

Mille, infinitū
pro finito.
Iura pertinent
procuratorib⁹.
Facendæ piade
zantibus.

Treina, genus
numi.

Indi-

Indicat hunc iudex, datur & sententia pro se,
 Ille piadexans penitus uult uincere litem,
 Ac obstinatus semet, robbamq; ruinat.
 Hic nihil attendunt bursalem prater ad escā,
 Atq; manus gestant ad aq̄istū more Grifonis.
 Non chartam cessant ibi spegare Nodari,
 Mandatos renouant, ac instrumenta reformāt,
 Illos compellit sic nanq; libido guadagni,
 Per fas atq; nefas pueri lacerantur Homelli.

Gosa.

Iam prius armatam Baldus mirauerat urbē,
 Vel se deceptum propter captare paratam,
 Vel per se factum capitāum forte regēdam.
 Interius dubitat, sed nil tamen ille smaritur.
 Heu quia sunt nimium tradimēta nocua guere
 Qui sternūt hoīes uno certamine centum, (ris
 Sed cum fraude illos unus traditorus acoiat.

Comparatio.

Vt Leo, qui pecudū genus oē supbus agraffat,
 Interdum Zatti morsu dormendo necatur.
 Est ita Baldus, erat nec dū bene giōtus ad ipsā
 Portam pallaxxi, mala quod desgratia uenit.
 Stabat homo latitans uasti post terga pilastri,
 Observans Baldum, retinensq; timore fiatum,
 Nam comandatum sic illi prator habebat.
 Vix igitur portam Baldus transiuerat omnē,
 Ecce pianinum post schenam traditor ibat,
 Et Baldi spadā cito corripit extra guainam.
 Non tali fretta Soricum Cattellus adungiat.
 Nec uulpes somnum fingens agraffat osellos.
 Ipse uelut fecit, nil desconzando seipsum.
 Illi sed melius non sic egisse fuisset,
 Post illum quoniam Baldus se currere misit,
 Cui tanta furia dedit in culamine calcem,
 Quod fracto miserū collo tulit extra fenestrā.

Sic

Grifo macaronice scribitur, unde versus, Grifo macarronicus, griphisq; latinus erit.

Exclamatio.

Acoio, idem est quod osello, a-barro.

Sic pariter sbirrū, pariter quoq; pdidit ensem
 Alter sbrichettus largum sfodrando fachinū,
 Vindicare putās illum, sbrauezare comenxat.
 Ad collum Baldi mandrittum lassat abire.
 Baldus atindretū saltans, celer inde subintrās,
 Huic tali pugno dextram colpuit orecchiam,
 Quod cecidere duo dentes ab utraq; ganassa,
 Et sbalorditus rupit sibi marmore testam,
 Propter id en subito brauosa canaia leuatur,
 Vociferant omnes, day, day, quia deniq; uenit,
 Ad uischiū cornacchia uetus, sta brutte ribalde
 Sta quia preson eris Prætoris deniq; nostri.
 Sic exclamantes illi calcantur adossū
 Cū stanghis, trusis, bastonibus, atq; tracagnis.
 Infelix Baldus nullum discernit aiuttum,
 Cingarū auxilium desiderat atq; Fracassi,
 Non habet in manibus solettā quippe bachettā
 Et bastonatas iam plures tentat ab illis,
 Attamē ad melius qua praualet arte repugnat
 Terribilesq; menat saltando per aera goffos,
 Sanguineamq; bauā tumefacto spudat ab ore.
 Iamq; Nodatorum bancos subuerserat omnes,
 Fregerat & multis, calamaria trādo, cerebrū.
 Tognaxxus strepitum iam pridē senserat atrū
 Ecce fores, camera sbirris comitātibus intrat.
 Protinus hic spada sfodrantur mille nitentes,
 Quæ si fiant circa Baldum, faciuntq; serauium.
 Ille sed extorsum balxo se liberat uno.
 Squarcinolā nudās Tognaxxus primus arinat,
 Assultat Baldum sic fortiter ore gridando,
 Sta saldu, sta saldu, eris meus ecce ribalde
 Preson, & in Zeppo faciā tibi linquere testā.
 Baldus id ascoltat, uomit ascoltando uenenum,
 Ac indignato rodit sub pectore saxum.
 Interea cuidam Canefaro currit adossū,
 Quem

Sbrauezare, R
iactare.

Graviora poe-
ta noster hic
agitat carmina
Goffus idem est
quod pugnus.

Sifiare est pro-
prium spadarū,
quādo ueloci-
ter manegiat.

Rodit saxum,
more canis, qui
non valens of-
fendere homi-
nem rodit pe-
tram.

Quem sbalorditum pugno vibrâte stramaccat,
 Deq; suis manibus clauam scarpanit eocten,
 Qua saguratum se cernens illico saltat,
 Inq; caput leua cœpit calcare capellum
 Trambaiumq; manu ferratū stringere dextra
 Illis de intornum cœpit scaxxare Tavianos,
 Et bastouatas orbis menabat ad illos.
 Paulatim se se quodam cantone retirat,

Comparatio.

Vt facit à multis si quando granfiger Vrsus
 Inuasus canibus se se cantonat aguzzis

Spelizzat, expi- Stans vngis rectus, morsuq; spelixat acuto,
 lat. Quem possunt raris discant onare fiatis,
 Carpitur poeta Tognaxxus gridat qd nā manigolde brauabis
 q̄ utitur qui- En habet hormaium te furche laxxus acoltū,
 busdam aduer- No tibi Fracassus, Falchettus nō tibi Cingar,
 bijs fat indecē Altoriabunur, penasq; pagabis adessum.
 tibus, ut hic. Sic ait, q̄ menat toto cum robore dagam,
 Hormaium, Quod nō scarpasset pulicis de corpore. vitam.
 Alhora, Hanc bastone parat Baldus, tum replicat ille
 Anchora, ne- Terq; quaterq; furens,
 sciunt tamē ij Sed Baldus scrimā qui doctus in arte docebat
 quē latrant qd Tum Tognaxxus eum sic angustare frequētat,
 sit elegātia ma Lassauit magnum solido bastone ronersum,
 caronica. Centumq; in pexxis squarcinula trita uolauit,
 Hic deficere Propter qd uertit scapolas Tognaxxus at ille
 carmina inci- Spoluerizare facit gobbam pistāte tracagno,
 piunt multa, q̄ Smergolat ille gridā, heu heu succurrite p̄stū,
 sicut fecit Ver- Oy mea testa, mee spalle, mea schena, iuuate.
 gilius sunt se- Sed magis ī colera Baldus sine lege ramaxxat
 micomposita. Et nihil attendit nisi tambussare Tognaxxum,
 Smergolat, ual- Ille fugit, longāq; parat dum scendere scalam,
 de clamat. En miser ad primū cascat tramaxādo scalinū
 Ramazzat, pre- Ac usq; in fundum rigolauit more Borella,
 cipitat, vnde Inq; suo fregit maiorem pectore costam.
 ramazzonus, breuiantur.
 præcipitium.
 X, & z, macaro-
 nice aliquando
 breuiantur.

Ne Baldus fugeret sequitur sbirraia repente,
 Cui se conuertens agitat struxose tracagnum,
 Rumpit ibi spallas, ceruellos, brachia, gambas,
 Hastarumq; facit truncos uolitare per altum
 Tegmen Pallazzi tich tach bastone sonante.
 Per medium turba saltat, menatq; fracassum,
 Grandior at supra iungens squadronus arinat
 Fecit & intornu Baldo stoppamine circhium.
 Heu quæ nã stracco iam regnat corpore doia,
 Nullaq; scampani spes est nisi forte uolaret,
 Attamen hac simili potius uult morte necari,
 Quam supra teneras animã sboccare piumas.
 Est propriu ladri merito dare colla soghetto,
 Estq; malandrini quartos in quatuor esse.
 Est Barcaroli tandem fore piscibus esca.
 Est Mercadanti strada latrone necari,
 Estq; Tirannorum lati sorbere venenum.
 Estq; molestantis gestam miserabile fatum.
 Est inopis supra fanum tirrare fatum.
 Est furfantorum scanari dente pedocchi.
 Est Monachi solitos moriendo dicere psalmos.
 Est Monacha, quãdo moritur, maledire parètes
 Ast est soldati numerosa per arma necari.
 Baldus erat lancis, dardis, stralisq; foratus
 Undiq; sanguineu spargit sua uulnera fontẽ.
 Sed quoties uibrat stangam, disquistilat unũ,
 Mortos atq; super mortos animosa ronerfat.
 Maselina.

Mirabilia Baldo
constantia.

Ladro.

Malandrinus.

Barcarolus.

Mercadantus.

Tirannus.

Infidelis.

Inops.

Furfantus.

Monachus.

Monacha.

Disquistilat, d
stemperat, di
spaginat.

Sex horas xuffa Baldus certarat in ista,
 Cui magis ardito mentis constantia crescit.
 Confugiant omnes pariter bastone repulsi,
 Atq; canes centum post terga uidetur habere.
 Sed per suenturam super alta culmina teste
 Percussit brauum tanto conamine xaffum,
 Quid smiccanit cum tenerina more recotta.
 Fecit

Suentura, di
sgratia, & info
tunium.

Recotta, ma
scherpa.

*Fecit et innumeras schidas retridã dotracagnũ
 Præstiter huic omnis populus se buttat adossũ,
 Prator adest, pluresq; uiri de gente senatus,
 Inanimant raffos iã uiuũ prendere Baldum
 Ille sed in faciem prostizza totus auampat.
 Quem iam seminecem, nulloq; iuuamine fisum
 Quidam supposito laxxo post terga pianit.
 Illico plus centũ portantur alhotta cathena,
 Cum quibus a testa calcagnos usq; ligatur.*

Alhotta, tunc.

Exclamatio poetica.

*Ah infelix Baldus nimium confise sub ipsis
 Forcibus, o quanto melius si Cingaris aurem
 Prestasses monitis.*

*Nunc miser in terra stas inter mille cathenas,
 More pecorselle, quando sibi lana tofatur.*

Prophetia

*Mantua crede mihi tunc grossolana fuisti,
 Munera nescisti tibi quæ cæleste rotamen
 Fluxerat, ut posses urbs altera Roma uocari.
 Te stessam ledis, te stessam Mantua damnas,
 Tuq; tibi stessæ grandis iactura fuisti.*

Tu ne decus Mundi Baldum fers carcere trudi?

*At ueniet tempus, ueniet tibi dico dauerum,
 Quo generosa Domus, sublimis, dedit a iuri.
 Dedita palladia uirtuti, dedita Marti,
 Nataq; casareis longe Gongaza Theatris,
 Iustitiæ cultrix, populis gratissima, Lauro
 Cinctæ caput, uictrix ornâs pia fana tropheis,
 Nescio quam grossam de te schaxzare canaiã
 Conueniet, facietq; tuas exire masones.*

*Altras imponet leges, altros ne statutos,
 Inq; tuo gremio renouabitur altera proles.*

Proles Gonzachis ultro subiecta signoris.

Proles gentilis, sapiens, unita sub uno

Principe Fedrico, qui lanxa gaiarda uocatur,

Qui

*Laus Gõzaiace
 Profapia.
 Antiqua.
 Cæsarea.
 Aequa.
 Sapiens.
 Beniuola.
 Bellicosa.
 Victoriosa.
 Pia.*

Qui sensu forzaq; facit tremolare Terenum.
 Millibus in guerris qui mille merebit honores.
 Ingenio, leuam sibi sortem destruet omnem.
 Viribus, armorum gestabit in arte triumphos.
 Lilia sphaera, Leo, iouis ales nigra fauebunt.
 Nulla fides unquam poterit succrescere maior
 Quam Federice parēs ea quam tibi clara dicabit.
 Teq; fidemq; simul pariens Isabella merebit
 Inter mortales Mater diuina uocari.
 Cuius uirtutem Pallas infundet auitam,
 Cuius fulgorem candor spirabit eous,
 Cuius honestatem seruabit cinthia uirgo.
 Nulla est in mēbris, uel tanta in corpore uirtus,
 Quanta erit in diuo Fedrico maris ad artem
 Hic doctus solidam super omnia rūpere lanxā,
 Doctus & ad stocū, maxxāq; menare tricostā,
 Doctus equos manegiare leues, grossosq; caual-
 Doctus ad impresam rapidarū Bōbardarū (los
 Stalla caualorum sua Stallas uicerit omnes,
 Inter quos aliquis ueniet tam grādis & altus,
 Quod si quis cozzonus eum montare domādum
 Conuenietur (habens nullū tamē ipse sanellum)
 Accipiet scalam nequiens adiungere Staffam.
 Hunc tamē Orlando similis Federicus equonē.
 Enibus ex armis banda uestitus ab omni,
 De terra saltu uelut aura leuabitur uno,
 Seq; super Sellam staffam reprobando, ligabit.
 Barbarescarum prolem taceamus Equarum,
 Padua, Roma sciet, Florentia, Mātua, Parma,
 Diuersaq; urbes brauij quae premia donant,
 Razza caualorum quantum sit bella tuorum.
 Mantua praclaros pariet tūc nostra Barones,
 Altros Augustos armis, sensuq; Catones.
 Nō sibi liuor erit quod Roma coruscet ī armis,
 Quod ue Coloneso tumeat, fulcita uigore,
 Quod

Ingenium &
 vires potissi-
 mum in Capito-
 lio conueniūt

Fides.
 Iabellæ præco-
 nium.
 Diuina.
 Sapiens.
 Formosa.
 Honestā.
 Fortitudo.
 Tunc temporis
 clauæ tres ha-
 bebant costas.
 Hoc metrum
 currit ad guisā
 ducentis bom-
 bardam.

Cozzonus, do-
 mitor Equorū

Ab equo equo-
 nus deriuatur.

Ligabit quod
 uidelicet liga-
 tus apparebit
 omnium con-
 spectui.

Razza Gonza-
 giacorum ca-
 uall.

Domus colum
nea.

Domus Vrsina.
Variarum no-
mina familia-
rum Mantuæ.

Columbæ, ad-
iunxit l, causa
metri, nam pro
casada ponit p
Aue non po-
suisset.

Vergilius,
Catullus,
Dantes,
Merlinus,

Quod feriat cælum uasta rugitibus Vrsa,
Mantua non istis emittet forte minores.
Donabit celebres Vrbs Bergamasca Suardos,
Tu quoq; semp eris Domino Malatesta fidelis.
Viuite Pusterla, Capriani uiuite Strozzi,
Viuite Pauesi, Castiones, uiuite Gorni.
Viuite Mergones, Aliprandi, uiuite Preti.
Viuite Roxzones, Rinabeni, uiuite Grassi,
Viuite Bonmatti, Benedusi, uiuite Rammi.
Viuite Fontanula, Godelupi, uiuite Grosi,
Viuite Cortona, Laciosi, uiuite Capi,
Viuite Boldrini, Conegrani, uiuite Striggi,
Viuite Amorotti, Niuolones, uiuite Gatti,
Viuite Coppini, Corati, uiuite Gazi,
Viuite Tercetti, Luzzere, uiuite Ghisi,
Viuite Malusi, Collumbæ, uiuite Bozi,
Viuat et Hippolytus, nigra stirps, uetus ide fo
Deniq; Danesi uiuāt, clariq; Ruberti. (lenga
Viuat quæq; Domus quas nescio tradere mēti.
Magna suo ueniat Merlino parua Cipada,
Atq; Cocaiorum surgat casa bassa meorum.
Mantua Vergilio gaudet, Verona Catullo,
Danthe suo florens Vrbs Tusca, cipada Cocaio.
Dicor ego superans alios leuitate poetas,
Vt Maro medesimos superat gravitate poetas.
Parcite si paucis datur ista scientia, sed de

Conclusio

Prouerbiū

Sed de proposito uideo cascasse cominam,
Dum panem facio reperi fecisse fugaxxam;
Ergo repossandum terzo bastante, Valete.

Phantasiæ tertia Macaronices finit.

MAGISTRI ACQVARI

ARGVMENTVM.

IN PHANTASIAE

MACARONICEN IIII.

*Baldum sbirraia post diri verba gaioffi
Carcere ferratum crura manusq; serant.
Cingar admonitus Falchettus, et ide Fracas
Turcos, Moschino concomitare, petunt. (sus
Urbi Zambellus trahitur guidate Tognazzo,
Urbanas nunquam viderat ille casas.
Ante Potestatem parlat, sententia per quem
Ceditur, & robba fit pater ipse sue.
Berta vxor Baldi vult bastonare sorellam,
Rixaq; germanas nascitur intra duas.
Cingar ut ingānet Tognaxzum battere fingit
Bertam, sed prohibet barba Tognaxzus eū.
Illos immo vocat fatuos qui cum muliere
Contendunt, multis est quia causa malis.*

MERLINI
COCAII
POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.

Macaronice Quarta.

Apposito.

*Rbs sottosora diu fuerat con-
uersa per illum
Rumorē, populusq; ruens igna-
ta Canaia,
Nescit enim causam, raptimq;
exminat in armis.*

Ante

Ante Potestatem Baldum traxere ligatum
Zaffi bravantes illum brancaſſe gaiardum,
Parenthesis.

Est mos zafforum non aſſaltare piam quem
Ni uideant illum quot ſit rudis, unus inermis.
Nanq; gainato ſi quis ſe aſſrontat ut enſe
Continuo ſcapolando uiam carneria portant,
Ut faciunt tristes uifo falcone poiana.

Grandes poltroni ſunt nempe, probauimus illos.
Si quis pauper homo uadit de nocte per urbē,
Ac ferat exiuum (uelut eſt uſanza) luſorem.

Quid faciunt iſti ladri, porcinaq; turba?

Emittunt unum qui uadat ſpingere lumen,
Deq; manu pueri tollat per forza lucernam.

Quo faſto zentaia ruit, gens plena pedocchis,

Circundant hominem picchis ſpadisq; ſinarmē,

Millibus inde ligant ſoghīs, forcāq; minaxxāt,

Verum ſi grauidam munis uult tradere Buſſā,

In pacem uadat, promittens dicere nulla.

Aſt econuerſo facit hæc deſtructio panis,

Quando nocturnis horis animoſa iuuentus

It ſecreta ſuas ad maitinare moroſas.

Quñ procul aſcoltat chitarini tangere cordas

Et friſton friſton uocis modulamine ſentit.

Aut corſalettos lunæ ſub lampade noctem

Illustrare uidet, Lenibus fugit illico plantis,

Sæpe retro guardans an poſt ſe forte uenirent.

Gofa.

Ergo uidens Prætor ſbirraiā ducere, Baldum,

Sic parlādo gridat male ſcis giottone uenutus,

Cum quantis cordis Nauis xenoefa tiratur,

Baſtarent appena tuum cohibere furorem.

Credo quidem centos habeas in corde diablos.

Me facis in ſoghīs marchettos ſpēdere multos,

Te dum tot uoltas uolui piccare ladraxxum.

Pro ſbirris no-
tandū, piā quē
dixit per cōtra-
riū, quem piam,
figura ſinirni-
ſtochea.

Falco.

Poiana.

Per forza, di-
ctio vna eſt, ad-
uerbium ſfor-
zantis.

Sinarmen, ſine
arma, melius q̃
inermem.

Nulla, aduerbiū
negantis.

Maitare, agere
Matinadas.

Centus centa
centum, reperi-
tur apud Siphon-
arontem cal-
deum.

Scottus est de-
bitum.

Tauernæ, meta-
phorice p quo
libet debito po-
situs.

Medicus nobi-
lior ciroico pu-
tatur, tamen
sciētiam suam
mecum premu-
tarem minime.

Nota q aliquā-
do parnassi, ca-
mænis utit poe-
ta, licet superi-
us non invocare
decreverit, sed
non vocatæ ac-
cedunt.

Baldum nomi-
nat ut homici-
dam dignū fur-
ca interingeret.
Confremuere,
instar iudeorū
clamātium cru-
cifige crucifige

At nunc tēpus adest quo debes soluere scottum.
Teq; super forcassus est distendere collum,
Et quando calcans humeros te boia crolabit,
Cum stralunatis oculis tot sidera cernes,
Quot nō astrologus Ptolomeus in æthere vidit,
No dare dignatur Responsa Baldus ad illum,
Rodit & interius sdegnoso corde cathenam,
Iugiter emanāt tepidum sua vulnera guazzū,
Et nemo poltronus ibi pietate mouetur,
Qui liget exhaustū iā sanguine corpus, & unū
Postulet almācum, veniat medicare, ciroicum.
Interea magno venit rumore Tognazzus,
Nudus erat testam, cascarat namq; Bretonus,
Sæpe manu frigat schenam bastone gratatam,
Smergelat, atq; al. ū schiappat clamore solarū
Supplicat ut prestum prestum vindicta fiat,
Omnes astantes risu schioppare videntur,
Dum sic mirantur se desperare Tognazzum,
Qui faciem sugat pendenti sæpe camisa,
Atq; suas muro spallas frigat instar Aselli.
Non tamen ad Baldū trepidās vult ire propin-
Nāq; timet ne sic victus sibi curat ad ossū, (quus
Taliam

Deniq; cum multa residens gravitate gaioffus
Imperat adstanti prestare silentia genti,
Taliam mox sic sic solio fuit orsus ab alto.
Vos qui iustitiam Mantoa redditis urbi,
Iam pridem nōtis sic qualia crimina Baldi.
Non patitur mores hominis natura prophani,
Ergo suum curent omnes depromere sensum,
Quali danda super Baldū sententia nunc sit.
Confremuere omnes alta cum voce gridantes,
Ius mandat quod sic caldus per colla pichetur,
Atq; colonnellam vincētus balconis ad unam
Per collum prestat reliquis exempla ribaldis
am,

Nam cunctas morbat contradas atque pæfona.
 Tunc Baldus frendens oculos uoltant in illos
 Dicens, iustitie sunt hæc pia vota? potestas
 Sic agit? in miseris hæc est misratio? sic lex
 Quæ datur à Christo præcepit? nõ pudor ullus
 Vos capit exercere dolos qui iura tenetis?
 Quid faciant populi si curat fraude Senatus? Notandum pro
 Sic mihi militia capiti datur ampla facultas? Rectoribus.
 Quod scelus ò tristes in me nunc esse probatis?
 Quæ nam patibuli poenâ mea culpa perurget?
 Absque tabernario ratio disponitur ergo? Prouerbium.
 At vos ladrones meritatis mille fiatas
 Pastum cornacchis fieri stringente soghetto.
 Qui pueros homines facit stentare, nec ulla
 Vos vergogna piat nobis imponere leges,
 Vosq; togis tecti scelerum cumulatis acervos.
 Pretor ait furibunde tace latro, Baldus at inquit,
 Non sequor errorem communem vera tacendo.
 Nunquid ego taceâ qd' honestû ledere uultis,
 Et vos luxuriam uestram cohibere negatis?
 Vinitis ex voto seu fando siue nefando,
 Id uideo, tractoq; manu, dic ergo silendum?
 Pretor itẽ clamat taceas, Baldus magis inquit
 Dispereat quisquis tacitas imitatur Amyclas,
 Tunc iratus ait Pretor, tu an hora superbis?
 Eya, quid inclusio? fichetur sub pede Turris,
 Ipse videns forcem non ultra forte brauabit.
 Tunc oculis basis miser inde tiratur ab illis
 Furfantis, scuraq; nimis presone ligatur,
 Sub qua pro spacio stat flexus membra pusillo,
 Carceris haud equidẽ forma ẽ, at forma sepul Mouet pathos.
 Terribiles nascũt ibi p humore colubres, (chri
 Qui sibi letali corrumpunt fercula morsu.
 Oppressi s nimio vix auras pondere ferri
 Vitales renocat, nec habet sua membra quietẽ,

Has igitur capit lachrymosa uoce querelas.

Querela Baldi.

O socij, quondam solamen, uita, uoluptas,
Prasidiumq; meum, qui me tã semper amastis
En uester Baldus tenebroso clauditur antro,
En uester Baldus miseranda morte recedit,
Stringitur in fascies ferri ceu paruulus infans
Qui nuper toto fuerat celeberrimus orbe.
Vos mihi tam caros dispero uidere sodales.
Inter pestiferos uiuo miserabilis angues,
Nec mihi posse mori tandẽ datur ulla facultas
Immitus uiuo, talis mihi uita per horam
Fert cẽtum mortes, Mors una extingueret oẽs.
Omne felicem, quod cœlo dante priusquam
Naturæ cedã uos saltẽ cernere possẽ. (umbras
Post mihi dulce mori, post me phlegetonis ad
Pluto trahat, stigiamq; iuuat lustrare paludẽ.
Quid Fracassẽ facis sine me? qd splẽdide cigar
Quid Pulicanea Falchette propagine nate?
Flete precor, nam flere decet mea fata sodales
Vestrum ammisistis lumen, uestrumq; decorẽ,
Dux ego uester erã, Pax, gloria splendor, hono;q;
Ast ubi diuidimur, quid ni maledicere celo
Restat & ab nimio parcas Deus alme dolori.

Pedrala.

Talia marenti iactabat pectore Baldus,
Complebatq; putrẽ lachrymarũ fõte cauernã.
Interea magnum conseium prator adunat,
Quid nam de Baldo faciãt & gente Cipada,
Ergo Tognazzo Zambellum tollere mandant.
Indusia nulla Tognazzus quippe tenetur,
Descendit scalam passus in quinq; palazzi,
Quãuis nunc ruptã acquistasset pectore costã.
Vadit ubi agricola Zambellus stentat in arte,
Qui uangabat adhuc ieiuno uentre terenum.

Togna.

Hic Baldus de-
sperationi semi-
deditus in se re-
uertit, & apud
Deum excusat
se.

Togna

Spantegatus erat iam canto rumor in omni,
 Qualiter & Baldū ficcassent in pede turris,
 Qualiter & populus totum se fecerat arma.
 Arrabiatu erat Fracassu, & ibat ad urbem,
 Namq; cauare foras Baldū de carcere credit,
 Hinc totam urbē iurat Fracassare tracagno.
 Prouidus at Cingar blando sermone precatur
 Dicens, ne uadas, ne uadas queso Fracasse,
 Nam dubito facies aliquam si forte mouestā,
 In persone caput Baldo mihi crede leuarent,
 Et sic causa suæ mortis male prouidus esses.
 Fac mage queso meum cōseium, recta docebo
 Summe duos tecum socios de gente Cipade,
 Quos tu saepe probas inimicos esse paura,
 Versus Turchiam pariter brancate uaggiū,
 Tenta si posses illam conuvertere gentem,
 Ad Christi non dico fidem,
 Sed tecum ueniant istam destrugere terram.
 Et si forte fidem Christi renegare bisognat,
 Nos Macometani cito deuentabimus omnes.
 Interim ego multis cū fraudibus, atq; maga-
 Hoc supra pectus Baldū presone cauabo. (gnis
 I, precor, atq; uelis Falchettum ducere carum,
 Hūc tibi commēdo, quoniā mihi gratior extat
 Omnibus, ac illum porto sub pectore fixum,
 Inde tuum poteris Moschinum ducere tecum
 Praticus est quoniā dudū iā nauta profundi,
 Sit scopulos, sirtes, scillā, bibulāq; caribdim.
 Ayme Fracassus ait patiar te relinquere Balde?
 Sic ait, & uersus Turchiam deniq; uadit,
 Mantoamq; urbem penitus disperdere iurat.
 Solus restauit pro Baldi Cingar amore,
 Nāq; suæ uxori succurrit, & adiuvat illam.

Canto, parte.
 Et & color re-
 thoricus.
 Furia Fracassi.

Prudentia Cingar.

Optima Cinga-
 ris mens, qui p
 creatura, crea-
 torem vult re-
 negare.

Moschinus nau-
 ta.

Coniina .

*Iā cum Zambello Tognaxxus pergit ad urbē,
Confortans habeat nullam de fratre pauam,
Quem squartare suis ungis, omnino uolebat.
Hunc audando modum parlādi sepe docebat,
Quales inclinōs faciat, quales reuerenzas,
Quando suam dicet coram pratore facendam.*

Mocare nasum,
est purgare, di-
cimus etiā mo-
care lucernam.
id est forfice ob-
muncare, unde
Strabo, Mone-
mus studiosos
ad uisitam cōser-
uandam stopi-
nū lucernæ fre-
quenter moca-
re.

**Perforza, ut su-
pra dixi aduer-
bium est.**

Prouerbiū.

**Apontando, co-
nando.**

Tramazzare
ruere.

Ciuettare à ciue
ta quæ bubo uo-
cat ar deriuat,
nam ciuetæ uol

*Præterea nasum teneat parlādo mocatū,
Zambellus nunquam strepitosas uiderat vrbes
Qua propter totum paret sibi cernere mundū,
Sæpe animo persus uoluit remeare se tiliū
Confortādo tirat p forzā barba Tognaxxus.*

*Ad portam sancti uenerunt denique Zorzi,
Quinque leuatores opus est transcēdere pontes
Hos omnes multa iam præteriere fadiga,
Nāq; procul cernens tantos fumare caminos,
Ascoltāsq; sonum grossis reboando bathiocchis
Qui sit campanis in campanilibus a'tis,*

Indretum uoluit multo tornare spauentū,

At strassinat eum Tognaxxus more uedelli.

*Quando scanādus trahitur per forx ubecaro,
Cum fuit intratus lignum scapuzat in unum,
Datq; stramazxonē, chioccatq; culamine terrā
Restat eum sicut mattum guardare brigata.*

Tognaxxus loquitur, quid sbigottiris homaxxe?

Vt uideo ad Modenā uisum menare bisognat,

Mox inclinatus cunctis cum forcibus illum

Adiunat ut surgat, vix quē apontādo lenauit.

Ibat strauoltus ueluti res matta per urbem,

Et marauiliabat tantos guardare palaxxos,

Tantas contradas, portas, tanta q; fenestras,

Tantas botegas, homines, tantosq; canellos.

Sæpe tramaxxabat non attendendo viaxxum,

Et ciuetādo caput nūc huc, nūc illuc adocchiat

Sæpeq; currentem trigat guardare canallum.

Cui Tognaxxus ait, quare Zambelle stupefcis?

Vid. st. n

Vidisti in unquam tales tantosq; laures.
 Ille spauentatus respondet voce gaiarda.
 Potta mea matris quam grāda est ista cotala.
 Doh Tognaxxe, p̄cor, me lassā uidere gnecosā,
 N inquā t̄ā bellas texis, bellosq; cajottos,
 Sgnaitani postquam mundū sum status ad istū
 Mo cur plus prestū non me Tognaxxe menasti?
 Talia dum sbraiat, matronas, ecce decoras
 Aspicit ad summos balcones siue fenestras,
 Quas digito monstrans disteso smergolat, ò, ò,
 O angonaia, vides illas Tognaxxe fomennas?
 Cui Tognaxxus habes el cācar nūquid adossū?
 Ac medys pugnū in fiāchis delit, at magis ille
 Valde cridat, Tognaxxe uiden, ò, ò, cagalochi?
 Cur sic sberlucent? stellis incago dauerum,
 Si nostras guardo fomnas tot guardo padellas.
 Tunc cito desperās Tognaxxus deuiat illum
 In contradam aliam sic sic parlando pianum
 Claude cito boccam nisi vis bastone chiocari
 Nunquid matte putas medys in boschibus ess?
 Dixerat, atque illū super alta palatia duxit.
 Forma Zimbelli.

Ante Potestatem Zambellus persus arrinat.
 Quo viso a longe ridebat multa brigata,
 Totus erat quoniā strauata mente balordus,
 Coctus sole, niger, squarxat a ueste, bisunctus
 Mostabatq; super stramū de nocte iacere,
 Festucis quod habet multis caput inuolutatū.
 Stat rixxis veluti spergol caniat capillis,
 Pectinat hanc solū festis sua striggia bonorū.
 Semp habet longas musidis in crinibus orgias,
 Namq; molestatur schiaunibus ille pedacchis
 Portat xachettum frusti fractiq; bisetti.
 Quem dubitas utrum sit drittus siue rouersus.
 Fertq; caneuaxxi curtam strictamq; camisam,

git caput fre-
 quenter hinc ci-
 uetare volgere.
 Blasphemia so-
 lita, sed tamen
 non vocāda bla-
 sphemia.
 Gnecosam, oēm
 rem Rustici di-
 cunt,
 Quo magis gro-
 ssolantiora sunt
 carmina Zābel-
 li, eo magis ap-
 tiora.

Pianum sum-
 misse.
 Boschibus pro
 boschis causi si-
 nopologia.
 Nota ut ait S
 uius q̄ gens di-
 fert a brigata
 nā gens inte
 gitur de mari-
 bus & feminis
 simul, Brigata
 vero tantū de
 masculis, quasi
 gens bragata, q̄
 portat bragas,
 a, in i, veritur
 testatur ēt Dio-
 dorus.
 Musidis halet
 mediā longā,
 sed licentia ma-
 charonica hic
 corripitur.
 Caneuazzus la-
 tine.

Castigalatro
macharonice.
Ex ipso enim
fiunt soghetti,
quibus ladri ca-
stigantur.

Smarauiliabat
rustice.

Quid sit caga-
rula, uidebimus
alias.

Horfu, aduer-
bium incitatis
Valà, ut aliàs
chilò, accentù
super ultimum
là.

Vnguentù bos-
chi, trambaius
est.

Caghem, agā.
Reuerentia, la-
tine.

Inchinus, græ-
ce, Cortesia,
caldeæ, Bona vi-
ta hebraice.

Bombracton,
diabolice.

Quam sine fauono his tantum smoiat in anno.
Omnem matutam se foffo uodat in uno,
(Intende o lector) nam turpe est dicere cagat.

Berta.

Huc igitur ueniens coram pratore gaioffo,
Smarauiliabat tantam guardare brigatam,
O angonaia (gridat) quo me Tognaxze mena-

Non isto plus stare uolo già dussa casotto, (sti?
Duc me presto casa, q̃a me cagarula scoraiat.
Quid sbraias? Tognaxzus ait, nō cernis adesse
Messerum? uadas, horfu, paulisper auantum,
Quid tantū piger es? cui dico maruffe? ua là
Tocca manum domino,

Accedens igitur Zambellus guardat, & ipsum
Pratorem uoluit braxxis braxzare duobus.

Sed populus ridens tūc palmas sbattere cepit.

Conabatur eum a se descaxzare gaioffus.

Saltās in colerā stangā Tognaxzus achiappat,

Cum qua Zambelli schenam spianare uolebat,

Atq; super spallas unguentum ponere boschi.

Zambellus tales impresas illico lassat,

Voceq; sbragifera cunctis oldentibus inquit,

Nescio quid caghem, Tognaxzus tunc furiosus

Sic sic o macaron docui facere ante? gridabat.

Stamatina tibi non dixi quomodo bellos

Inchinos facias, na sumq; tenere mocatum?

I, proprius si uis, pratori fac bona uitam.

Tunc uoluit Tognaxzus eum uenerādo docere,

Sed grandis, mox tūda retro correxa scapanit.

Totum pallaxxi fecitq; boare solarum,

Sbigottitus enim zambellus abire uolebat,

Et quia post crepitum ueri noscuntur odores,

Qui non Fasanos, at forsitan ederat Aium,

Omibus ista fuit manifesta magagna, debos

Qualis enim misarola fuit pensato tuipse, (cū,

Cunctis

Cuncti fazzolo nasum tenere stopatum,
 Tognazzus stringam scusat ruppisse galono,
 Sed facies illis culpam rossita palesat,
 Zambello gridat propter nascondere marxam,
 Ut iam pratori faciat curuatus honorem,
 Sed male Zambellus cosis expertus in illis,
 Inclinum fecit tam bellum, tamq; profundum,
 Quod cum xenocchio fregit calcante quadrellū,
 Inde manū porgit, quā prehēdens ipse potestas
 Dixit benueniat Zambellus noster Amicus.
 Quē dextra sentire manu sibi fecit apressum.
 Ergo suas doias nullo ordine denotat illi,
 Dumq; loquebatur, conclusio nulla tenetur.
 De scala uadit sepe in cantiribus, atq;
 Dum querulat se se uario de crimine Baldi,
 Sepe suam dicit uaccam fecisse uedellum.
 Et uult pratori Mascherpam mittere frescam.
 Attamen ignaras dicat licet ipse parolas,
 Intellexit eas discretus prator ad unguem.
 Tunc, data sit contra Baldum sententia sic sic,
 Semper in obscuro claudatur carcere Baldus,
 Totam xambellus robbam de iure godibit.

Pedrala

Indusians ergo Tognazzus alhora negottam,
 Accepit xaffos pro saccomanare Cipadam.
 Iussu gaioffi magnum fecere botinum,
 Nā post quā Baldū tenet in presone ligatum,
 De fundamentis illam uult sternere uillam,
 Quæ uillas alias, urbes quoq; sola spauentat,
 Tum Cingar tolerat pro Baldo cūcta libenter,
 Cui casa Barberi mansit plus netta Bacino,
 Quamuis non illi talis nettisia gradat
 Hic sfortunatam Bertam regit atq; gubernat
 Quæ stentaretur ni Cingar ferret aiuttum,
 Namq; folinos, lactat meschina gemellos.

Facies mutabilis index est animi.

Heu quia difficile est crimine non proderet uultu.

Hic potestas, et potestariam exercet.

Sento à sedeo.

Querulo, & queror.

Frescam, id est caldum, ut bel- lū minime bel- lum.

Lucus minime lucens.

Sententia contra Baldum.

Duellum Bertæ & lænæ.

Smazzolare,
Tartassare,
Tambussare,
Bastonare.
Tartufolare,
Tracagnare.

Hæc tamen ut sensit posuï in presone maritū,
Zambellusq; sua fortuna causa fuisset,
Iufuriata lænans stangonem corripit unum,
Lenam filantem quo smazzolare volebat,
Ut cito cognovit prauistam lena facendam,
Rocham cum fuso de sub galone spicauit,
In cuius stoppam attaccato prestiter igne,
Cepit cum furia post ipsam currere Bertam.
Illa sciens scotare focum uolat instar oselli,
Atq; gridat mea cara soror, mea cara sorella,
Parce precor, tetã heu heu me brostolat ignis.
Mercadantescas at lena tenebat orecchias,
In coleram saltata ruit, rochaniq; brusantem
Fert altam semp miseram seguitando sorellã,
Quã per focchinū ppius iam prehẽdere sperat.
Berta fugit, sentitq; focum post terga strepẽtẽ,
Vnde caput uoltat, flãmã uidet ecce propinquã
Qua propter fugiens p inhospita rura uiabat.

Comparatio.

Granum & granellus, sicut frater & fradellus.

Metaphora sũpta incantatoribus, qui magi cum retegendo libellum.

Solis radios obtenebrant.

Gilafnec, idest gruplasten.

Cariplefma, id.

Non aliter si Gatta nimis siluatica currit,
Ad cuius caudam Porci uesica tacatur,
Inter quam fama sunt tres uel quinq; granelli,
Vndiq; dum currit semper sociatur ab illa
Vesica, credens aliquem sibi currere dretum.
Deniq; Berta uolens quãdã transcendere sepe,
Factam de grossis stropellis atq; bachettis,
Ut montata fuit propter saltare deorsum,
Seper guarnellum cesa gathiauit in illa,
Stantibus in cælum pedibus uilupata remãsit
Fecit scoperto lunam tenebrare Quaderno,
Contraq; naturam superauit luna maritum.
Non stetit indarnũ, Rochã cito lena cilafnec,
Quãdo Berta focũ sensu cariplefma roapton,
Scor lauit uestam nimio superata dolore,

Qua

Qua propter contra Lanā sbrofando corexam
 Extinxit Rocham, tū protinus in pede saltat,
 Et mediū brancās quadrellum torfit in illam,
 Quē saltādo statim frendentē lena schifauit
 Inter eas stabat sepes fundata sorores
 Ultra quam se se pede gionto Lana butauit.
 Tunc se brancantes p trexas atq; Capillos,
 Dilacerāt, mordēt, graſiant, sine forſice toſcāt
 Illuc audito ſtrepitu Viſinanxa cucurrit,
 Atq; quaſi mortas illas catauere iacentes,
 Quas uecchius quidam cagnina pace ligauit.
 Illuc Tognaxxus uenit uenit quoq; Cingar,
 Atq; ribaldellus fingit defendere Lanam,
 Et contra Bertam conuitia plurima dixit.
 Immo lenās dextrā ſimulat dare uelle buſettū,
 Sed Tognaxxus eū retinet, retinēsq; loquebat,
 Quid facis o Cingar? non acſtamus honorem
 nos homines Maſchij mulieres battere fomnas
 Eligo plus toſtum combattere contra ſathanā,
 Quam contra fomnas peiores trenta diablis.
 Quo magis illius ſchenā feris, atq; tracagnas.
 Illa magis rabioſa tibi conuicia dicit.
 Nō eſt ira quidem, mulierum de ſuper iram.
 Sunt oſtinata, ſtixxoſe, fraudibus apta,
 In ſtatu ſolo dicunt tibi mille boſias,
 Quicquid pmittūt penſes attendere nunquā,
 Sfazzata quoniam nil promiſſiſſe fatentur,
 Femina ſola poteſt orbem deſtruggere totum,
 Tā bene ſit fraudes animo componere ſguerxo,
 Ah ſfortunati, miſeri, ſtultiq; mariti,
 Fallaci potius Maumetti credite legi
 Quā preſtare fidē ueſtris uxoribus unquam,
 Cingar ait uerum dicis uenerāde Tognaxxe,
 Expertis uecchis nos ſemper credere fas eſt.
 Sic dicens Berta cignat ſibi parcere uelle,

eſt maſelpich
 Roapton, ideſt
 notprotoron.

Vicinus, & viſi-
 nanza differūt
 in prima ſilaba,
 vnde Vergilius
 de vicino, Nec
 mala vicini pe-
 coris contagia
 ludent.

de viſināza Sal-
 uanellus per to-
 tam merdā viſi-
 nanzam ſpante
 gat oybos.

Laus mulierū.

Prima Cinga-
 ris. Aſtutia.

Mulier femina
 quaſi mulier
 mala.

Homines ma-
 ſchij, homines
 ſapientes.

Sententia Salo-
 monis.

Notandum.

Catiueria per
altutia vsurpat.
nam teste Pli-
nio est proprie-
tas barrieræ.

Dacattū, sapiē-
ter, alij dicunt
dacattum mo-
re Catonis sa-
pientis.

Toccū frustū.
porcelli gru-
gnunt.

Chechellāt, gal-
linæ.

Canes latrant,
&cæt.

Studeo, & stu-
dio.

Polzinos Bresa-
nice.

Pullos, latine.

Polesinos Man-
tuanice.

Ay, ay, arabicū

est vox quæ fit
ad expellēdos

miluos.

Pit pit cadeum

est, & vox quæ

inuitat gallina
ad pitandū, id

est beccandum
granum, nā pi-
ton bechus dī.

Nā sic parlabat propter caparare Tognaxxū.
Berta catiuerias quæ Cingaris adnotat oēs,
Quæ quoq; nō minus est quā cingar plena ma-
Ah Tognaxxe, iquit, fallit snia uestra, (gagnis
Vos primū Ville sauiumq; putauimus esse,
Cui semper nostros animos committimus oēs,
Decipit & uestram cotalis opinio mentem?
Ah Tognaxxe meus, Ad nā prudētia uestra est?
Sconsolata domus non est Tognaxxe uocanda
In qua nulla tenet dacattum femina robbas?
Femina si nunquam maschio concederet illam
Quam debet partem, uita genus omne careret
Non uir supportat diri cruciamina partus.
It sine pensero natorum coniugis atq;,
Femina sola domi restat, centumq; facendas
Misterum faciet quod in unam cōmodet horā.
Dū sternit lectū, saltat brodus extra pignattā
Infans in cuna pro tettas sugere uagit,
Rodere uult panis toccum maiusculus alter.
Porcellus grugnit, gallus gallina chechellant,
Chiozzaq; Polzinos studiat diffendere miluo,
Ad quē smarendū nō est qui smergolet, ay, ay,
Sic centum cosas mulier desinit ad horam.
Qua pignata bulit torres cito detrahit arsos,
Post hac cum semola miscet brotalia porco,
Mitigat hic puerū dans lac, pexxasq; renettat
Imerdolatas, mox fasciat inde canendo
Ninat, & infantis languentia mēbra soporat.
Quo facto pit pit uadit clamando deforas,
Gallina currunt solitum beccare granaxzum
En quātos pariter cito terminat illa tranaios
Si tibi nulla esset mulier fantesca, uel uxor,
Quis tibi cercaret capitis Tognaxxe pedoc-
Quis massarias nettas faceretq; politas (chios
Quis tandē spulicare quiret damatina camisā

Desi-

Desine iam Tognaxze precor dānare puellas,
 Nam postquam cōiux tua Bertolina moriuit
 Non est qui teneat te bellum, teq; galantum.

Tognaxus.

Tunc de calcagnis suspirum grande cauanit
 Tognaxus dicens, cordoium Berta dedisti,
 Quum Bertolinam memorasti, o scāna corada
 Omnes plus tostum uoluissē perdere uaccas,
 Quam Bertolinā, tamen excipiendo Bonelam,
 Sunt iā quinq; anni, passarunt forsitā & sex,
 Quod Bertolinam sposavi mense Nouembris.

Laudes Bertol
 ne vxoris To
 gnazzi.

Ayme suos poterit quis nam laudare parētos,
 Qui sunt de primis habitant in ualle casadis?
 Sunt bene staghenti, multū bestianē habētes,
 Quo ualeant plures terre sboaxare biolcas.

Laudata nobi
 litate.

Bestianen, tri
 salabum.

Laudat a diui
 tijs.

Illa suo sensu tam naturale tenebat,
 Quod centum Vaccas hora beuerasset in una.

Laudat ab in
 genio.

Hec quoq; bella fuit sicut iam Berta prouasti
 Cui pirontus erat uertex, aliquando coputus,
 Nasus distesus rampini more colabat.

Maturale pro
 naturale.

Lauda a forma

Nec sua stricta fuit nimium bochina, qđ ipsa
 Quādo gregnabat geminas toccabat orechias
 Quam pulcros oculos habuit sua testa ficatos,
 Alter gazolus, niger alter, sguerxus uterque.

Laudat à do-
 ctrina.

Quos inficatos mihi quando tenebat adossū,
 Non bene cernebā si me guardaret, an altrū.
 Quantū docta fuit grassos cōponere gnoccos,
 Tortas, tortellos maccū, muliebre polenta.

Doctrinalis, ho
 diuidium car
 men furripuit

Non biscurabo donec mea uita manebit
 Splendentem manū pellē, digitosq; politos,
 Absq; orechino nettare ualebat orecchias,
 Longis namq; ungis fecisse pectina corni.

Orecchino, au
 riscalpio.

As si narrarem totum nimis esset affannus,
 Quando ricordor eā me me disnembolo totum
 Tantos costūmos habuit, quod quisq; stupebat,

Disnembolo,
 ne nēbolo ma
 neo.

Deq;

Deq; suis membris stranium mittebat honorē.

Cingar.

Cingar vix simulat crepanti pectore risum,
Est verum, dixit, quod talem perdere femnā,
Deberes unguis proprijs grassiare masellas,
Nam tua tota domus vadit sotosora, quod illa
Instrumentorum fuit una magistra tuorum,
Sed moruit, qd nā magis ultra flere bisognat.
Sūma aliā quæ te scaldet Tognaxze morosum.
Ne dubita quoniam contato stamus in isto,
Quo genus asbaccū hestiaminis huius habetur
Sic dicens, nutat Berte discedat ab illis,
Ut cum Tognaxzo restaret solus ibidem.
Berta recognoscens orditam Cingare tramā
Discedit, Baldiq; gemit fera fata mariti.

Conclusio.

Iamq; Comina sede, ius est dare mēbra riposo
Stridentē iā lingue pinā, mox carpe fiaschū.

Phantasiæ Macaronices
quarta finit.

M A G I S T R I A C Q V A R I I A R G V M E N T V M.

I N P H A N T A S I A E M A C A R O N I C E N V.

*Barba Tognazzus habēs annos octātā galosus
 Berta, quæ Baldi est uxor amore brisat.
 Se quoq; non mancū peramiri credit ab illa,
 Dans quia matanam Cingar osellat eum.
 Turba nilaniace gentis furiosa sub ulmo.
 Ballat, & hic Cingar Bertaq; leuis adest,
 Dū strepitāt pifari, puluis uolat, ecce Tognaz
 Illuc, nam Bertā sentit adesse, uenit. (rus
 Cingaris admonitu dum secum danciat, illa
 Dispoliat, manicam iussa tirare, senem.
 Omnibus iste patet nudus, sbeffatur, & inde
 Se rapit, atq; suus perditur omnibus honor.
 Se uendicandi causa Zambellus, & uxor
 Lana simul, Berta stercorat ante fores.
 Stercora scaltritus merdacea Cingara dunt
 In Mellis formam qua speciarus emit.*

MER-

MERLINI
COCAII
POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.

Macaronice Quinta.

Parenthesis,

Hic poeta non
in persona sua,
quia senex erat
sed cuiuscunq;
iuuenis loquit.

re parolas.

*Axima nostrorum sedeat sa-
pientia patrum,
Et mihi, si quamvis adole-
scens dixxet orecchias.
Nec dedignetur teneras audi*

Sunt quidam, fatui, storti, uecchiq; crenati.
 (Maiores excipio partem, nā pars minor isti.
 Qui totam soli reputant māgiasse minervā,
 Quod sua calua ferat cinerosos testa capillos,
 Quod ne representēt rafe facta fronte saperū.
 Ac si canutis stet uirtus sola capillis.
 Rodere non unquam p̄sentia tempora cessant,
 Sine magistratū iuuenes curare sbaiassant,
 Et per inexpertos pueros tractantur honores.
 Sine quod inculti sunt moribus, ac inhonesti,
 Respectum nec habent sanctis senioribus ullū
 It tamen inuidia procedit namq; galosi,
 Sine misolenti bellam ammisere iuventam.
 Forma suum corpus nō amplius ulla galātāt,
 Aurea suscepit griseum caviata colorem,
 Marescunt dentes, auditum perdit orecchia.
 Gutta cadit naso, facies crispata rigescit,
 Deq; pouinatis oculis sex putrida manat.
 Pallor inest uultu, maciesq; per ora notescit,
 Qđ calor intus abest, quod frigēt ossa, qđ hūor
 Viuidus interijt, nec habēt iam mēbra uigorē.
 Antiquas memorant festas tenerāq; iuentā,
 Quando stringati rectis cum passibus ibant,
 Quando stringebant agiles sperone poledros,
 Quando fracassabāt giostranti pectore lāxas.
 Quando cupidinea ducebant mente choreas,
 Quādo uaghezibāt plures hinc inde morosas,
 Hęc eadē memorando senes liuore tabescūt,
 Extorquent facilem dictis factisq; iuentam,
 Insulantur ei, cum māgiant toxica mangiāt,
 Inuidia quoniam fœtent, morsiq; remordent.
 Insuper obiurgāt quod amat lasciuia iuuetus,
 Quod ne puellares in amores tempora perdit,
 Hi tamen amorum calcati pondere centum,
 Gob bati, sguerci, ranci, cornūq; sonantes
 Vxorem

Galantat, ornat

Socida, mādra.

Vxorē ducunt, non quā premat athica tuscis;
Sed fres ā, solidam, uel quasi secula perirent
Sola restitueret nostram bona socida prolem.
At cito capreolos gignit sua uitis, & lēdos
Efficit, ut gladius non grata manubria desint.
Maselina.

Cingar amicitiam Baldi super omnia gratā
Namq; tenet cunctas disponit mittere forzas,
Sollicitūq; animū, propriam sed deniq; uitam,
Qualiter absoluat de stento carceris illum.
Fugit amicari uulpina fronte Tognazzo,
Deq; suo Baldo mala plurima dicere capit.
Quod ladronus erat, quod fur, qđ furca, qđ oī
Peccato plenus, quod mortes mille merebat.
Inde susurranti parlabat talia secum.
Est mihi secretū tibi qđ mi barba Tognazze
Dicam, sed tecum teneas, nulliq; paleses.

**Tabachinus, est
mediator nun-
tius amantium.**

Dic Tognazzus ait, tibi iuro dicere nunquam,
Cingar suspirans dixit, male quippe libenter
Officium perago Tabachini.

**Agiadiatum di-
cimus qui ni-
mio dolore plo-
rare nequiuit.**

Attamen hec quoniam fieri iustissima possunt,
(Quando quidē moriat Baldus) desistere nolo.
Berta tuum (dicam) suspirat propter amorem,
Penseros mihi sepe suo de pectore sborrat,
Non tantos crenellus habet certissime busos,
Quantos illa suo fert aggiadiata magono.
Semper te clamat, semper te bramat amante,
Semper flet, luget, suspirat, pectora pugnis
Martellat, dubitatq; suum te spernere uultū.
O formose, gridat, cur non formose Tognazze
Scis qđ amo nimium te mi formose Tognazze.
Nec dormire ualens noctu te pensat in omni
Cuius multiplicat cum tantis passio dois,
Quod in gurrare illam sborrare fiatum.
Illam sepe quidem uolui distollere tantis.

**Giuro, scribitur
toschaniter, zu-
ro macaroniter
Iur o latiniter**

De pœnis, reperi semper fecisse nientum,
Immo foco potius iungebam ligna brusanti.
Quapropter de parte sua tibi porto novellam,
Aut imbassatam si vis suus esse morosus.
Mox Baldo extincto si vis suus esse maritus.

Comina.

Istâ Cingar aquâ pedibus dat barba tognazzi
Ut matrus senior plus altus crescere posset.
Nec penses quod tunc in beccum rideat illi,
Sed tales Cingar despiciat ab ore parolas,
Quod cœtos credo credisset alhora Tognaxxus.

Comparationes.

Quali prestexa tordus se in rete niluppat,
Aut ad porrectum trat Rana gulosa buconē,
Parva vel i temē trapolat se musca ragnadā.
Sic modo Tognaxxus Berta ueschiatur amore,
Incipit aliquatū curuam distēdere gobbam,
Et digitis boccam totam forbire bauosam.
Mox abrazzato geminis ter cingere braxxis,
Esse potest, inquit qđ me mea berta, morosum
Optatē contentor contentor mille fiat as.

Illa paragonem de me si fecerit ullam,
Impresonatum letabitur esse maritum,
Et centum mortes in Baldo trahit ognhoram.
Nec susum penset quod sim gobbusq; macerq;
Et mea quod centū facies rāpesacta det annos
Forx datur iuueni, necchiorū gratior ars est,
Hoc in cortato nullus merichior extat,
Sunt mihi terrarū grossarum quinq; Biolche,
De quibus ognanno multū guadagno ricoltn.
Est mea grassa inquam possessio totaq; Vallis,
Vallis non per quam ranacea turba coaxet,
Non qua xenzale corrupto ex aere nascant,
Ac omni sero cantent dicendo cosinum,
Villanas figant & acuto cuspide gambas.

In beccum, in
præsentiam.

Credo qui can-
tatur in eccle-
siam.

dixit parua m-
sca, nā magna
quæ tauanus d-
citur franger
rete.

Longus serm-
Tognazzi, i
quo diuersimod-
se laudat & p-
mum de form-
corporis.

Pensare fufun-
subtiliter vest-
gare.

De diuitijs.
Biolca Mant-
nice.

Tornitura Ro-
magnice.

Pious Bressa-
nice.

Moza Ferari-

Vt ce

Pomposia val-
lis.

Galta, maxilla.

Volta, & Ceta-
tica.

Romagna.

Benacus.

Terra lauoris.

Melegazzus,
harundo mele-
ghe.

Inter matonē
& quadrellum
differētiā alias
dicemus.

Zocchus, est ar-
boris maior ra-
dix.

Laudat se de
doctrina.

Caseum, bissila-
bum est.

Malgarus & ca-
sarus sunt ma-
gistri vaccarū,
& Stampatores
pouinarum.

*Vt facit in media Pomposia ficca lavacchio.
Ast ibi uina quidem auantegiata recoio,
Dulcia, garba, rubras facientia deniq; galtas.
Quid ualet ad nostrū uinū Vernaxia Volta?
Aut ea qua tātum Bressana Celatica brauat?
Extollunt alij colles uallesq; Romagna,
Dant alij wantum Benaci circa Riueram,
A Napolitanis laudatur terra Lauoris,
A Zenouisanis sua littora plena cedronis,
Nostra sed auanxat cūctas possessio Cingar.
Vaccas tres habeo, Ceruāq; Rosamq; Bonelā,
Quarum nunc unam Tauro succumbere feci,
Quae faciūt multas Mascherpas, atq; cagiadas
Et sua quatrinos cumulat mihi socida plures.
Nō, mihi de paia domus est, nō de Melegazzis,
De coctis immo tota, & fabricata matonis.
Tecta couertātur centū quadragintaq; cuppis.
Quicquid xapādi, uel quicquid in arte coqna
Esse potest habeo, uangas, Rastilia, xappas
Marraxos, risigas, siccos in aratra gumeros,
Inde segursellos, Manarinos, inde badilos,
Cū quibus & soleo xochos schiappare segures
Tenaias, chiodos, triniunos, atq; trinellas,
Ferraq; segandi, Gramolam, Misamq; farine,
Burrattos, Descos, Seddacia, mille pignatas
Quas narrando tibi facerem fastidia Cingar
Hac ad comandum nostrae sunt omnia Berta,
Doctōr aratoria cūctis sum dictus in arte,
Doctōr & a stalla grassum portare ledamum,
Omnibus in seris plenas scio mungere uaccas,
Inq; rota formam caseum pressare cagiatum.
Non Placentinis Malgaris, siue Casaris
Inuideo lactis niuei menare botirum.
Herbida prata scio cum falce taiare seganti,
Scanedagnare agros, fossatis cingere campos,
Subq;*

Subq; iugo drixare boues, usareq; Manxos,
 Sunt mihi de paia uel sex uel quinq; palaxxi,
 (De quis nō unam petrā bombardā cauaret)
 Sunt mihi porcilli tres uirgo uimine facti,
 Inq; meo solum cortino deputo fornum,
 Quo Cipada suas informāt tota pagnoccas,
 Totus communis fornum sibi seruit ad istum.
 Sum Tognaxxus ego, sum qui nutrisco Cipadā
 Crede mihi non est tellus equanda Cipade.
 Taiat abundanter frumentum, lignaq; boschi,
 Mungit abundāter uaccas, facit inde ricottas.
 Suntq; Cipadenses apti studiare terenum.
 Alter habet uantum melius fossata cauare,
 Alter arat, bassumq; tenet subarādo Gumerū.
 Alter scit melius uigne podare maderos,
 Alter scit putridis stallam uetexare boaxxis.
 Pinguisi coq; ruto campos implere strinatos.
 O magnam uirtutem hominum.
 Attamen istorū sum primus, sumq; magister,
 Et minimā cosam nō farēt absq; Tognaxxo.
 Nil nisi Tognaxxus per uillas dicitur omnes,
 Nil nisi Tognaxxus de cunctis rebus abundat.
 Sū prudēs saniūq; caput, sum dico Tognaxxus.
 Que sue conseio magni sunt facta Tognaxxi,
 Crede mihi tandē tandē male facta trouātur.
 Que cum conseio sum mastigata Tognaxxi,
 crede mihi bona sunt nec possunt fallere iotā.
 Extat euāgelium parlat quacūq; Tognaxxus.
 Sed quid butto uiam tempus dum talia parlo?
 Tu Cingar nōsti, tu scis, tu cuncta pronasti.
 Hade precor, Bertamq; troua, cui talia dicas
 Tognaxxus mandat tibi tantas Berta salutes
 Quantas sub cælo uideo splendescere stellas,
 In nostro quantas numero boscamine foias,
 Quantas brusanit Piamonti patria strias.

Millanus

Non quos ipse
habitabant, quā
superius dixit,
&cæt.

Pagnoccas Ro-
manice.

Laudes Cipade

Studiare, dispo-
nere.

Gumerus, & vo-
mer.

Strinatos dixit,
quia stipulas in-
cendunt.
Fo, fas, fat.

Maro sic debet
scribi.

Naples gallice,
nā latine Nea-
poli.

Nam superius
innuit Vaccani
istam super om-
nia sibi gratam
esse.

Vera barrieria
est, ut inquit Se-
neca, quod pro-
mittitur non at-
tendi.

Pelucca melius
vilano conue-
nit quam caui-
ta, nam caui-
ta citadinis.

Cæsaries regi-
bus & Signoris
attribuitur Fo-
fas, fat.

Smerdolat, pur-
gat.

Pulchra descri-
ptio nasi.

Millanus quātas bene grassas uendit ofellas,
Quantas Mantua capiunt in ualle folengas,
Per uenetū quantas spendent canalia bezzos,
Et bestardellos quantos da maro quotannis,
Et uermocanos quantos trat Bergamatellos,
Quantos Bardella piccanit boia ladrones,
Quantaq; poma uia buttat narancia Naples.
Quantaq; de marchis dicit mēdacia uechius,
Quantos Villanos opus est ad argina uadant,
Quot cōtrahandi Venetā faciuntur ad urbē,
Quot falsas uendit speciara bilantia robbas,
Quot ladri zaffi, Daciari uei molinari,
Et quot gallinas robbasti deniq; Cingar.
Dilecte Berte tantas ego mitto salutes,
Cui totam milzam, totā quoq; trado coradā,
Donoq; me stessum, robbam, uaccāq; bonelam,
Sic ait, & rursum braxx to Cingere magnū
Suspiramentum pulmone cauant ab imo.
Cingar promittit, quamuis attendere nescit.
In pressam uadit, Bertamq; trouare caminat.
Tognaxxus remanens in stroppe sistere nescit
Spudaxxatq; super palmas, sursumq; brasolas
Calzas bistirat stringa mollante rapatas.
Mox digitis querit buscas subtiliter omnes,
Ostentatq; albam circum colare camisam.
Sepe manu palpat testam, canamq; pelucam,
Et flauos amor esse facit parere capillos.
Foppas crispata studiat distendere frontis,
Et lixiarxo uultum fat stare tiratum
Sberzatos oculos tum Berte purgat amore,
Quos miser expleto nix ter purgassit ī anno.
Nasum tangentē barboxxū smerdolis unguis
Qui colat, & cornu sossiat, porrisq; rigescit.
Bucca tumet longeque cadit in pectoraq; bans
Ut quandoq; boues uidiſtis fundere uechios,

Currit

Currit ad albiolum, uel dicunt esse canalem,
 In quo uillani uaccas beuerare solebant,
 Hic bene se spechiat Narcisi more galantiū,
 Hic quoq; barboxxo nasum uidet esse tacatiū,
 Hic ne poninatos oculos, semperq; bagnatos,
 Hic desdentatas se mirat habere ganassas,
 Hac tamen ob nimium formosa uidetur amore.
 Aptatur capiti muscolenta bireta tæri,
 In cuius maxillæ rosa candida ponitur orlū,
 Panes cum laterit coltellum taccat habentem
 De bufali cornu manicum, uirasq; dotonis.
 Cuius stringa ligat pendentem rossa guainā.
 Præterea borsam triplici uolitante fiocco
 Fert bagarottis plenam leuibuscq; doinis.

Berta

Interea Cingar Bertam simulare comandat,
 Quæ bombasnam uestiuit protinus albam,
 Seq; galantinam plus consuetudine fecit.
 Pectinat, et triplici cōnectit in ordine trezzas
 Atq; cerudellos ferro facit, inde fugato
 Scissia trezzonem tremolantis plena couertat,
 Lenxāq; per mediā frōtē bene cōmoda fulget.
 Post hæc uelamen gialdi subtile coloris
 Imponens humeris super ubera lactea traxit,
 Pectoreq; in medio gucchiā transfigit ahenā.

Mafelina.

Ergo dies festus quo uillica turba sub ulmo
 Ballabat pifaris Pina sociante duobus,
 Affuit huc Cingar uenit, quæ Berta secuta est,
 Atq; ad ballandum ceperunt mittere mentē.
 Hic uarijs homines foggis saltare uidebant,
 Sed tanto strepitu quod tellus tota tremebat,
 Alter cum saltu se portat in aera tundo,
 Alter se circum bis terq; quaterq; uolutat,
 Alter dum saltat pede tangit terga puellæ,

Orlū, a quo
 ordulū, pro
 plica.

Doto dotonis,
 etiam oto oto-
 nis, sed melius
 doto.

Viras, ornamen-
 ta gladij.

Bagarottus, &
 douina sunt iu-
 mi viles.

Cerudellos, cin-
 cinnos.

Tremolanti di-
 cunt, quia sem-
 per tremant.

Baldi descrip-
 tio.

Danzarum genera.

Vt, septemque iriones.

Calx ronche intelligitur.

Lafenam Mantuanice.

Sicam Bressanice.

Auaros, deficientes.

Is rectum carum saltum facit ante morosam,
 Isq; capriolam faciendo per aera pirlant,
 Ille rotat multum propter straccare puellam,
 Ipse pagas ballū clamat, mihi fac matarellū,
 Fac spingardoū, fac spagnā maxxāq; croccā,
 Fac ue feraresam, fac muscā, fac ue pavanā.
 Alter sed nimio factus sudore fiaccus,
 Boccalum vacuat ternos spendēdo quattrinos.
 Plus veniunt pifari semper bosando gaiardi,
 quos retridare audis lingua frisolāte pavanas.
 Nec fallare sciunt stoppādo foramina quæq;
 Interea ballus cessauerat, ut solet, unis,
 Aspettant pifari quis ballum soluerit altrum.
 Iamq; locū propriū tūc fœmina quæq; piarat,
 Sugabant omnes faciem sudore colantem.
 Cingar habet roncā, subito quā calce ficauit,
 In terram, spissasq; cauat de corpore faldas.
 Tū gravidā numis bursā trahit extralaseñā.
 Sexq; carantanos pifarīs sborsauit auaros,
 Namq; bonā tenuit nunquā sua tasca monetā
 Inde cauās brettā, curuūq; pigādo xenocchiū,
 q̄ plus formosa ē danigellā primus achiappat
 Cetera mox alias mulieres turba receptat.
 Cingar corrazzā quoniam spoiarat onustā
 In giupparello levis est, multumq; legiadrus,
 Ballarinus erat qui uilla primus in illa,
 Danzas piffaricas iotam non præterit unam,
 Ireq; post ballum multum gridando comādat.

Comparatio.

Qualis caprettus quū sol damatina leuatur,
 Egreditur stallam materno lacte cibatus,
 Undiq; discurrit, morbezzat, guizzat in aliū
 Nec ualet (ut dicunt) in brena stare ligatus.
 Talis Cingar erat, posuit qui quādo corazzā
 Tres equidem cubitos balzos saltabat in uno.

Mirabant

Morbezzat à morbiezza descendit, pro luxuriat.

*Mirabant omnes bene sic ballare uidentes.
Nūc dritius saltat, nūc tundus, nūc pede solo.*

Gosa.

*Iāq; Tognaxxus adest, palmāq; tenebat utrāq;
Galloni iunctam, golbas nec habere uidetur.*

Notandum.

quas natura negat uires, amor arte ministrat

Distesas portat gambas, calcesq; legeros,

Vix premit in tenero uadēs sabione pedattas.

Sabio.

En contra Bertam gambis se plantat apertis,

Arena.

Maxxuccusq; senex illam doniare comenxat,

*Doniare, mirā-
do voluptari.*

Ascortus talem tractū iam Cingar adocchiat

Atq; serans oculum Bertæ sapissime cignat.

Pratica Berta prius quæ norat Cingaris artē

Stat uerecūda, tamen modicū releuabat ocel-

Oreq; redidulo blādas motabat ochiadas. (los

O, pensare potes, quales in corda fasellas

Vel sbolxonadas Tognaxxus allhora piabat.

Pallidus in facie cum suspirare uolebat,

Spudabat liquidos, et largos (oybo) macagnos,

*Macagnus græ
ce, Barbellus la
tine & est spu-
tum vischio-
sum.*

Nūc stat supra pedē dextrū, nūc supra sinistrū,

Sepe caput gratat, non motu saldu in uno

Stasset quin se se mouisset trenta fiatas.

O pissasanguis, secum parlando susurrat.

Hec cur bella meum scorias Berta magonem?

Pedrala.

*Sguaitare, vidē
do notare, &
findicare.*

Cingar auisarat iam plures ante uilanos,

Vt possēt sguaitare senis mouimēta Tognaxxi.

*Rifus, genus le
guminis, pro-
uerbium est.*

Omnes parebant risi mangiasse manestram,

Sed non credit eos pro se ridere Tognaxxus.

*Dare bertam,
est deridere.*

Immo magis cignat Bertæ, cui Bertæ recignat

Bertāq; dat bertam bertexans, atq; bretonās.

*Bretonare, est
more bretoni
tosare.*

Dum Cingar ballat Tognaxxo uadit apresū,

Et compagnonem faciens sic parlat ad illum,

Voce tamen bassa.

*Bretoni, nāque
populi sicut ēt*

Quid tardas? qd stas? nō Bertā cernis adesse?

G ~ Illa

Francesi cauitas circumtoscitas ferunt, inde toscare & bretonare, pro sbeffa re vsurpatur.

Risaia, est risus qui fit cachinānando.

Carpitur poeta quo aliquando uitur trocheis pedibus in carminis dactylis medio, ut hic confessione, sic Vergilius & alij vates fecerunt quanto magis macaronicus. Deschena, aduerbium, sicut per forza. Amiga, pro morosa.

Qui nimis amat, nimis credit.

Ille cupit (si uis) tecum ballare parumper. Sic dicens passat, monstrat dixisse negottam Non bis Tognaxxus sibi cosam dicere fecit, Ad Bertam celerat, si uult ballare dimandat, Illa bochinellum faciens blandumq; musinum, Et caput inclinans leuam porrexit apertam. Vnde simul strictis manibus danzare comēzāt Continuo grandē commouit quisq; risaiam, Claudere sed risū Cingar iubet hic, iubet illic Nam sic ridentes potuissent rumpere festam.

Togna.

Cingaris illic erant Cōpagni quinque, giotones, Brunellus, Francus, Sguerxus, Schianina, Brios Qui semp uerbis alios schernire parātur. (sus, Tres quoq; strepadas corde ratione dedisses Illis, absq; alia Confessione picandis. Ergo bretonabant illum sub murmure basso, Sed non tam basso, quin sentiat omnia clare, Alter ait, quantam destrexxā mōstrat habere Alter ait, cernis quantum deschena leuetur? Alter, sic leuis est quod non disrumperet ouīs. Alter, saltaret melius nisi uesta grauaret, Alter ait, uerum dicis, se namq; legiadrum Monstraret melius, Bertaq; placeret Amighæ. Tognaxxus sentit, magis unde gaiarditer altos Fert garlatones, Cælumq; toccare uidetur. Credit Euangelium quicquid dixere giotones Zorneiam spoiat subito stringasq; relentat, Et porgens Braxxū Berta turrare ccommandat, Sicut ab alterius turrare solemus aiutto. Illa pians ultro manicas ultasq; Camisa, Improvisa tirat non aduertente Tognaxxo. Qui dū Berta cauat, sentit sequitare Camiā, Et reparare uolens hūc casum paup homaxxus Millibus in straxxis testam uilupatus habebat, Sed

Sed magis illa tirat, sequitur magis iste tirare
 Valdeq; sbraiabat, lassâ codefella camisam,
 Dumq; trahebatur non se, nullumq; videbat.
 Semispoiatus erat, stringasq; molauerat ante,
 Ergo cito properat Cingar, braghaq; picaias
 Soluit, & altandē nudus miser ille remansit,
 Vsq; ad garlettos cascarunt illico straxæ.
 Tanta repentinam cepit risarola brigatam,
 Quod centos illic Marguttos esse putasses.
 Ille scapare viam voluit monstrando pudēda,
 Sed uelut in stuppa polesui pes gathiatur,
 Sic ad calcagnos bragas Tognaxxus habebat.
 Arripiēs cursum talem dedit ante stramaxxū,
 Quod tamburrini sonitum sua pāxa sonauit.
 Concurrunt omnes nudū guardare Tognaxxū
 Oy oy, clamabant, oy oy, quæ cosa nouella.
 Ipse manum supra nimos bursamq; tenebat,
 Quæ propter uergogna suū morxauit amorē,
 Omnia uincit Amor, pudor hic supauit amorē.
 Biscurat Bertam se uergognando morosam,
 In pede saltatus currit uelocius Hædo,
 Iam non lōgeas monstrabat habere pedanas,
 Non inquā uidi tā præstum currere Gattum,
 Qui sine cautela cup;is cimigasset ab altis,
 Sicut mirabant illum sgombrare pæsum.
 Perueniens tandem solus sub tegmine fagi,
 Propter uergognam caput in tellure ficabat,
 Tollere non audens frōntem sic ista loquebat.
 O Tognaxxe senex, quæ te disgratia capit,
 Nōne tuum cernis pauper meschinule scornū?
 Nuper xanzabam mulieres esse ribaldas,
 Et deberemus Macometti credere legi
 Plus quā falsiloquis mulierum credere frappis
 Et uideo Bertam me nūc trapolasse gaioffam?
 Heu quia pensabam super omnes esse beatus.

Picaias, cordi-
 culas quibus
 necebat femo-
 ralia.

Altandeni, de-
 nique.

Marguttus in-
 terijt, ut supra
 dixit, propter
 risum.

Biscurat, obliui
 scitur.

Pedana, genus
 morbi, qui ve-
 nit in pedibus
 fenum.

Cimigare, tom
 mare.

Fugere.

Notabilia dicta
cōtra vecchios
amorosos.

Mascara, larua,
pro uolamine
pudoris.

Fallax, quia nō
iniuria videbat

Creditus, aut-
teritas.
Monstrari digi-
to, bertezari.

At suenturatum, me soiant, meq; caleffant.
Consiliare scio reliquos, consciare meipsum,
Nescio, culpa mihi sola est reputanda gazano.
Consilium nihil est, hoc si quis negligit uti,
Cōsilium male dat, q; quis male suscipit illud.
Me stessum ueschiassē pudet, nec amore super-
Errorē noui, donec uergogna capellum (chio
sustulit, eq; meo caschavit Mascara uultu.
Post damnu pentire ualet mihi crede nientū.
O nimis impropriū senibus, Vecchisq; banosis
Pectus amoroso plenum gestare brusoro.
Id ratio prohibet, tenuis non sustinet etas,
Fert ad Calcagnos mortem guardatq; sepul-
Togna. (chrum.

Dem sic uilificat se met, Zambellus ariuat,
Cui proprios gestat pānos, simul inde recedūt.
Tres stet it is menses omnino latenter ab omni
Compagnia hominū, tamē alto corde cadenā
Rodit, disponens se uindicare, nec ipsa
Cingaris & Berte fallax iniuria cascat.
Vtilitas sed quæ fuerat scornasse Tognazzū,
Est quod erat Villa primus reputatus in illa,
Creditus at cecidit tūc omnis Cingaris astu.
Monstrabatur enim digito si quando patebat.
Et sic cessauit Reuerentia barba Tognazzi,
Cingaris & melius posset masinare molinus.
Qui quoq; amicitiam Zambelli curat habere,
Qualiter hic etiam sibi possit rūpere collum.

Altera Cingaris astutia.

Is postquam robbe se uiderat esse patronem.
Non ualet in stroppam restare faciūs alegrus.
Ponere cernellum statuens in rebus agendis,
Disponensq; casam multis richire facendis,
Vxorem clamat Lanam, nos, inquit, habemus
Ad c. r. pus lāchi ueluti squaquarare ualemus.

Non ultra faciet nos Baldus uiuere stento,
 Stat quia sub terra plus strictus gatte ligatus
 Nos mercantiam pariter faciemus, ad urbem
 Quotidie uadam plures trafegādo richexas
 Lena superbendo dixit num care marite
 Scis quod me uoluit cū stanga battere berta?
 Ast ego cum rocha lino brusante cucurri
 Post illam, feciq; sibi monstrare quadernum.
 Zambellus dixit uoluit te battere Berta?
 O mala fomna quidē, uindictā uis faciamus?
 Hic mihi despectus non soportabitur unquam.

Togna.

Ergo simul tacitis se accordauere parolis,
 Circa quinq; horas pariter de nocte leuabant
 Ante foras Berta pleno cum uentre cagabāt,
 (Parce rogo lector mea si nūc musa puzabit)
 Berta leuās strato semper damātina catabat.
 Lombardis quais sua limina p lena nouellis.
 Cingar habens caudā uulparum more pelatā,
 Istam Zambelli confestim iudicat artem,
 Quotidie merdam uasum mitebat in unum,
 Donec compleuit tali de stercore totum.
 Berta stupecebat, causamq; requirit ab illo,
 Sed cingar noscēs qđ femina uas sue fundo ē,
 Semper dicebat cognosces deniq; causam.
 Mox illam tollens urnam de fece pienam,
 Desuper infudit completum melle bocalum,
 Quod tu iurasses merdam mel esse, lecate,
 Hancq; sup tollēs humeris se drixat ad urbē.
 Ecce procul uidit Zambellum, protinus illum
 Aduocato dicens, o mi Zambelle sodalis,
 Expecta queso, non me cognoscis adunca?
 Sū cingar, tā grandē qui tibi portat amorem.
 Quomodo stas uel tu, uel quomodo stat tua le-
 Tocca manū, certe mihi pares eē gaiardus (na

Gattus, & gattus.

Lōbardis quais
 ut apertius in-
 telligas, stron-
 cis.

Merda merdæ,
 stercus homi-
 nis, cuius deri-
 uata quære in
 catholicon.
 Notandum.

Modus parlan-
 di familiarite.

Atq; bonā chierā facies tua monstrat habere,
 Zambellus, sed ait, sum sanus, sumq; gaiardus
 Sed quid nam portas barilotto Cingar in illo?
 Tunc fingens Cingar se straccum dixit aiutta
 Istud aiutta precor de spallis mittere pondus.
 Zambellus positis manibus discarigat illum,
 Inde rogat uaso rursus quid portet onusto.

Nota qd Cingar nō mentit, sed differt iter bosiam & bareriam.

Soium genus vasis vinarij.

Bragalia, magalia, mapalia, pluraliter solū reperitur.

Cingar respondet monstrans parlare dauerum
 Berta tibi mandat grates charissime centum,
 Quam tu fecisti tanto de munere dignam.
 Quāuis aeternum modo te pensauerat hostem,
 Cognatum tamē esse bonū cognovit adessum.
 Nāq; super limen quicquid de nocte cagabas,
 Omnes matinas soium ponebat in istum,
 Et nunc spero quidem multos acquirere numos
 Zambellus stupefactus ait, doli codefella,
 Tu ne meā poteris uendens spazzare carognā?
 Me buttare uiam faceres bragalia Cingar,
 Pensarem te posse meam si uendere merdam.
 Cingar ait, cur non? pronā Zambelle uidebis.

Comina.

Ergo dum parlat traxit de fora spinettum,
 Qui ficcabatur medio fundamine uasis.
 Ecce tenella foras cito fexxa liquecere cœpit,
 Zambelliq; suo nasum percussit odore.
 O pissasanguis, dixit, ian: stoppa foramen,
 Stoppa rogo Cingar, merdas odor indicat esse.
 Sed quis castronus merdā comprabit adessum?
 Cui Cingar, mecum uenias, miranda uidebis.
 Et ponens illum Zambelli tergore soium,
 Ante caminabat creppans in pectore risu.
 Ut fuit in piazza mercatus ubiq; patebat,
 Namq; die sabbath mercatū Mātua promit.

Mercati descriptio.

Cernitur hic uarijs de rebus maximus ordo,

Nota quod poeta hoc vocabulo merda non utitur nisi in personam Zambelli, qui rustice loquitur. Sabbath indeclinabile.

In monstra aduerbium demōstratio.

Hic

Hic mercadantes ponunt in monstra botegas,
E quibus argentum canxantus, seta, uelutum,
Zambelottus itē, Rasis spectatur, & aurum,
Et centum pani fini, uariq; coloris.
Hic quoque Brettari diuersas ordine brettas
Distendunt Italas, Frācesas, atq; Spagnardas,
Bretarolorum satis es mea Mantua plena,
Vnde patet quod multa uiris ibi lana tofatur
Hic centum scatolas Speciarus quisq; doratas
Emittit grauidas coriandibus atque pignolis,
Mandulibus, Rancis, Anicis, dulciq; canella.
Garzonesq; parant Muscas dulcore lecardas,
Discurrunt celeresq; uolant, trutinasq; mane-
Et cū pistillo mortaria bronzea chiocāt. (xāt,
hic quoq; sparpagnāt Merxadri multi facēdas
Stringas, cordones, bursellos, cingula, guantos,
Taschellas, scufias, scufiottos, cultra, guainas,
Carneros, fibias, calamos, calamaria, cordas,
Pectina, specchiettos, xāporgnas, atq; sonaios.
Hic Boccalari sua uasa tulere uidenda.
Bocallos medios bocalaxxos, & bocalinos,
Vrtes, urcettos, scudellas, & scudelottos,
Caddinos, basias, piattos, orinalia, cuppas.
Hic calzolari scarpas monstrare galantas
Solicitant, soweros, pianellas, atque stiuallos.
Ferrari pandunt cauedones, atque Gauatos,
Martellos, falces, gradesellas, ac podarolos,
Hic Salcixxari plenos de carne budellos,
Vel ceruellatos, xilcixxas, uel cagasangos.
Hic Hortulani rauanellos, porra, capuxxos,
Verxas, lactucas, ac alia fresca, salatas,
Turba Vilanarū genus omne polaminis afert,
Pullastros, ochas, gallinas, ac anedrottos,
Hic quoq; Fornari schixxadas, atq; fugaxxas
Panē buffetū, baricocola fresca, Buccellas.

Mercadantes
 magni.

Brettari.
 Speciari.

Canella Lom-
 bardice.

Cinnamomum
 latine.

Merxadri.

Zamporgnas,
 alio nomine ru-
 bebas.

Boccalari, figu-
 li.

Dixi superius,
 q̄ veluti latine
 deriuatiua dif-
 ferentiari pos-
 sunt a suis pri-
 mitiuis, ut lucē
 & lucernā, fla-
 grum & flagel-
 lum, sic maca-
 ronice, Bocca-
 lus & boccali-
 nus, scudellas,
 & scudelotos,
 oportet enim
 furripere, & ad-
 iungere conso-
 nantes, ut stent
 carmina.

Cagasanguis
 Veroniace.

Beroldus Man-
 tuanice.

Zamborghinius
 bressanice.

Sanguanazzus
 communiter.

Fornari.

Formaiari.

Hic formaiari formaium pondere spaxant,
Casos, casettos, Mascherpas, atq; botirum.

Zaratani.

Hic zarattani bisolos, dentesq; cauatos.
Petras uestigæ, radices, ferra, bragheros.

Tornitores.

Hic tornitores fusos, capisteria, Rocchas,
Atq; puas illas per quas christeria ponunt.

Aurifices.

Hic stant Aurifices diuersas uendere gioias,

Zibbetari.

Et qui zibbettum, Muschiu, uenduntq; coronas.
Hic homines tandem uenalia quæq; tenebant,

Gosa.

Cingar Zambellum gestantem tergore fexxã

Disimulans frõtem speciarum duxit ad unũ.

Cui dixit, primam cito pronũtiando parolam,

Vultis Apum merdas istas cõprare magister?

Ille Speciarus ridens ea uerba notauit

Quod dicebat Apum merdas mel esse daueriũ,

Ac illũ quemquam cito indicat esse Bufonem.

Zambellus tamen hanc non intellexerat artẽ,

Tunc prestus digito Speciarus melle ficato

In boccam posuit stercus tangendo nientum.

Ambo mercatum faciunt, tres accipit aureos

Cingar, qui fingit pocham tirrasse monetam.

Inde speciarus uasum uacuare uolebat,

Vnde magagna statim patuisset Cingaris om

Ipsæ sed extemplo respondit desine soium. (nis

Nunc redeam quasdam uado cõprare facẽdas,

Inde meum reddes uasum cũ uenero nũc nũc.

Dixerat, & clamãs Zambellũ prestus arancat,

Sic & osellatus speciarus ille remansit,

Nam uulpes etiã Vecchie quãdoq; trufantur.

Conclusio.

(tum,

Quintus habet, finẽ, metris male quippe dola-

Non ego plus habeo cantandi, credite, uoiã,

Versificare quidem non est scolare piombum.

Explicit Macaronice quinta phantasiæ.

M A-

QVINTA 153
MAGISTRI
ACQVARI

ARGVMENTVM.

IN MACARONICEN
SEXTAM PHANTASIAE.

*Carpitur inuidia Zambellus propter aqvisũ,
Quem fecit Merdas Cingar habendo suas.
Mercadantiam talem exercitare parecchiat,
Complerat grandem stercore iamq; Tinam.
Cuius Materia Brentam portauit ad urbem
Quis comprare uelit stercus ubiq; petit.
Sentit eũ, stangamq; rapit Speciarus, & urnã
Frangit, Zambellum fœx liquefacta lauat.
Plebs ruit, apprehndunt Zãhellũ, carcere ponũt
Consueta Cingar quem tamen arte cauat.
Præterea Lane parens, it uendere uaccam,
Cingar eam habrea ueste copertus emit.
Est data Mercati pro merce credentia ligni,
Namq; in credenzam tollere iussus erat.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronice-Sexta.

ERTE cito famuli pennam,
calamare, papirum,
MATERIALE venit scriben
di grande talentum.

FUGERAT omnis enim mihi
super uia canendi.

Et mea

Et mea stridebat raucum sordina blilirum.

Berta.

*Maxima Zambellum marauilia caperat ergo,
Mercatumq; sue vult exercere me merde
(Parce iterū lector timui proferre, sed ipsam
Prosequor historiam per uera uocabula verā)
Cingar non redijt speciario melle gabato
Zambelloq; dedit cantonem ualde stupenti,
Qui cagat ī bragas, modo nāq; comederat uuā
Quā seruare uolens per forzā continet intro,
Cum qua disposuit magnos implere Tinellos.
Tres emit interea pro Lena coniuge fusos,
Cipadeq; illos misit pagando Fachinum,
Tres ualuere trinas fusi, portatio quinque,
Postea de salsa comprauit carne mexenum,
Quem redeundo casam multo sudore ferebat,
Sed iam non possens tantam soffire fadigam
Hunc strassinabat p̄ terrā more carogne,
Solaq; restauit sine lardo codiga tandem.
Lena gridans illi conuitia plurima dixit
Inde tracagnadis multis sua terga poluit,
Nā pluuie semper post magna tonitrua cascāt
Sed uix Zambellus pistas suscep̄erat illas.
Compleuit largum merdosa fece Tinaxxum,
Cingaris officio sperans acquirere numos.
Quotidieq; facit secreto cagare uilanos
Nam timet hāc artem fortassis Lena uetasset
Si pro uergogna spreuere cagare Vilani,
(Quamuis ignorēt quid sit uergogna gaioffi)
Illos pagabat multas donando catrinas.
Omnes ignorant quid uult ea dicere merda.
Undiq; per gentem uadēs Zambellus amorbat.*

Gosa.

*Ergo die quadam tulit ipso intergore xerlam
Plenā de (hasta)uel possunt dicere Brentam.*

*Sordina parua
piua.*

*Memerda, non
tam cito profer
re, me incepte
rat, quod pei
tuit, tamen cō
pleuit.*

*Dare cantonē,
uel piātare, me
taphorice signi
ficat aliquē fa
stidiosum tergi
uersando dimit
tere.*

*Mercātia Zam
belli.*

*Carognæ cada
ueris.*

*Non pagat ba
iulūm aliquem
qui gestat me
zenum, & fusos
minime ponde
rosos pagauit
gestantein.*

*Sic Socrati ac
cidit, idest post
rumorem vxor
is, pluuia bro
dalie secuta el*

*Notandum.
Catrinas, pi
montense di*

*Basta, id
tellige
dium pa*

Quam spallis gestat, xerlotti sicut usantur,
 Acuti Bressanam cernis portare per Urbem,
 In plateam ueniens sbraiabat eundo p omnes
 Contradas, o, quis uult hãc comprare tenellam
 Atq; saporitam merdã? modo fecimus illam,
 Et grandem uobis faciam uendẽdo placerum.
 Sed mala gnidabat poverũ uentura, quod ipse
 Ad quartam stradam speciarũ praterit illum,
 Quẽ modo scornatũ Cingar maledettus habe-
 Quĩdo Zãbellũ, alla merda, dicere sensit (bat,
 Pisonem piperis iecit, stangãq; piauit,
 Inde pianinum uadens post terga cucurrit,
 Atq; super sputans palmis, bastone tenaci
 Percussit Brentam magno reboante fracasso.
 Quæ resoluta suis spezzatis undiq; circhys
 In fasses iuit, mox stercora tota liquecunt,
 Per faciemq; fluunt Zambelli nociferantis,
 Totus de merda parens hinc inde scapinat,
 Sed speciarus eũ non lassat prehndere possam,
 Persequitat, cessatq; nihil menare tracagnũ,
 Exclamat miser ille gridans asinaliter oyme,
 Nunc istam nunc illam se inficando botegam.
 Turba puellorũ currit, day day quoq; clamat,
 Saxa tirant, rauas marzas, & mille carognas.
 Currunt brettari semper treppare parati,
 Matrone testas extendunt supra fenestras.
 En caualerus adest xaffis seguitantibus illic,
 Quid sit hoc immensum uult brauus noscere
 Accusat ibi Zambellus p speciarũ, (murmur.
 Quod sibi uendiderat merdã sub melle latentẽ.
 Zambellus negat hoc dicens, non ille dauerum
 Sũ messere, fuit Cingar ladrus atq; giotonus,
 Quem pretor uoluit tantas piccare fiatas.
 Sed quando uidit signum barisellus apertum,
 Zambellus quoniam factus de stercore parer,

Huius

Scapinat, fugit
 Polsa, quietem

Day, day, des-
 cazzantis est.

Inter Caualerũ
 & Barisellũ ni-
 nil distare ma-
 ister cornac-
 hia dixit, ta-
 men fasanelus
 contradicit.

Hunc in communi presone ferare comandat
Altera Cingaris astutia.

Cingar id aduertens nō restat more tacagni,
Lenam Zābelli femnam retrouare cucurrit,
Quæ tristis flebat pro cari sorte mariti,
Nec scit partitum quo uinclis liberet illum.
Cingar singultu crebro sua lumina sugat.
Zambelli quoniam destinum plangere fingit,
Et confortabat tamen illam uoce trementi.
Ecce repentino ueniens quoq; Berta uiaxo,
Denotat offensa, domentica se uetustas,
Currit in amplexum rauco sbraiore sororis,
(Sic ordinarat Cingar bastardus ad illam)
Dicens, heu quia cognatum pariterq; maritū
Appicare meum statuunt, plantareq; forcas
Sopra Tyum uidi, quæ cara sorella guadagnū
Zambellus fecit? uadat seguitare Tognaxxi,
Dic, qd aqquistauit? tuus, et meus ecce maritus
Quomodo Tognaxxi sola caggione picantur.
Talia dasennum bona femina credidit esse,
Cingar aliorū supplex Marzocca dimādat,
Cingar ait, contentor ego mea Lena sorella
Zambellum Baldumq; simul riscodere nostrū,
Sed lex difficilis comandat, iusq; palaxxi,
Carcere nemo tratur nisi Bursa piena uoda.
Attamē ecce meā tascā, donoq; me ipsum, (tur
Zambellū nostrū quam prestius extra canemus
Tu quoq; si quid habes numorū tradere debes,
Denarys; tuis paucis, Bertaq; meisq;
Zambellum forsan de Furche mortē canabo,
Namq; susurratur quod nempe picabitur ille,
Me miseram tūc Lena gridās festina uolauit,
Quantos in cofino dinaros inuenit, afert,
Qui sunt ex numero Marcelli forte triginta.
Cingar eos brācat subito, numeratq; negottā,
Atq;

Tacagnus fuit
homo scelera-
tissimus omni-
um.

Partitū, modū
vel guisani.

Destinum, in-
fortunium.

Non quod esset
bastardus, sed
quia bastardi
sunt maiori ex
parte accorti.
Tyum est val-
lis spaciofa pro
pe mania Man-
tuæ.

Marzocc⁹, gros-
solanus dicitur
at sunt qui di-
cunt marzoc-
cum, idest florē-
tinum, qui Flo-
rentini suū leo-
nem vocāt mar-
zoccum, si sic
est, ergo Florē-
tinum grossola-
num.

Notandum.

Ramezātes, falsos, de ramo su prarientatos.

Atque suos etiam ramexantes (nescio quātos)
Carlinos sborsat, quos omnes spendere xurat
In maleficio Zambelli propter amorem.

Tunc cito discedens Bertam restare comādat,
Quae stet alegra simul cū Lena, nanq; cavabit
(Si numi flectunt animos) utrunque maritū.
Sic ait, & properans Mantoam pergit ad urbē

Parentthesis.

Botonus, metaphorice p mor su.

Si numi flectunt animos, sententia nostri est
Cingaris, est dandus Primatibus iste botonus,
Officium quibus est Ladrones tradere furche,
Disinorbare nias fassinis, parcere nulli,
Quos gula Iustitiae (non auri) sola coarctent,
Namque nisi poveros inopes, ac ære carentes,
Cermimus ascribi furche, ceppi; macello,
Non tamen hi nostri Magnates atq; signores,
Attendunt quoniam ladris sine iure secundant
Et melius furche pœnam gens illa subiret

Iustitiādi, quos iustitiandos esse iudicant.

Quae fert Iustitiae curam, quam iustitiandi.
Non ego Rectores dico, sanctumq; Senatum,
Sed quos in domibus proprijs tēduntq; fouētq;
Sunt etenim quidam fursanti, vel marioli,
Quos data libertas dominis facit esse supbos.
Sūt quia pratoris, uel magna fameia palazzi,
Et quibus est tantum spadas portare facultas.
Omnibus obicitur taccare galonibus arma,
At tamen his tantum sunt concessa bravosis,
Et quoddam magnū decoris sibi nomē aqstāt.
Quid? nū soldati regis, chortisq; barones?
Non ita, sed sbirri, xassi, gens brava parolis.
Qui malefactorē si quēquā prehndere uadunt,
Prehndere non satis est, prius at spoiare comē
Perq; bragaroliū numos cercando requirūt, (xā
Is sibi mantellum, brettam capit iste, sed ille
Saionem, veluti sibi solisforta licerent.

Vnde

Vnde miser, sicut Christus, bene dicere posset,
 Divisere sibi mea vestimenta ladrones.
 Impietas non est mundo crudelior ista,
 Instituantur enim pro castigare giotones,
 Hi tamen occulto sub textu iuris abarrant,
 Sassinant homines, robbā cū sanguine xaffant.
 Sed colera superior, nec eos tantummodo dāno,
 Atqui constituunt illos, implentq; favore.

Mafelina.

Cingar ariuarat dudum festinus ad urbem,
 Sponteq; bottegam Speciarī passat inantum,
 Qui merdā comprans Saiottā caperat unam,
 Fecerat q̄ poverum Zambellum carcere poni,
 Ipse foras viso confestim Cingere saltat,
 Et seguitādo pcul sbraiat, sta brutte canester
 Sta manigolde, meos dinaros redde ladraxze,
 Tu mihi uendisti fexxam pro melle, becone.
 Tunc Cingar testes quosdam festinus ataccat,
 Em testate, ait, auditis? testate fradei,
 Iste bosiardus stercus comprasse fatetur
 Non à Zambello, quid carcere truditur ergo?
 Sic traditore putas, upū trapolare bonhommiū
 Sic ue potestati fenocchium uendere pensas?
 Sed tua conticui nimium peccata ribalde,
 Nempe scio certe, nec testibus ipse carebo,
 Quod tu sfalsasti, robbā uendendo, bilances,
 Ac unam pro alia non cessas uendere cosam,
 Nunc ad palaxxum festino, citaberis illuc,
 Teq; para contra multos deffendere testes,
 Crede mihi faciam tibi sachxare botegam.

Togna.

Sic parlans Cingar ficto petit ore palaxxum,
 At Speciarus habet tali sermone pauam,
 Quid faciat nescit, spaxxatum se tenet esse,
 Non memorat falsas unquā tenuisse bilances,

At tamen

Saiotta est locu
 sta, quæ pro er-
 rore frequēter
 posita est.

Iniuriarum cū
 mulus.

Fænocbhium,
 fraudem, hinc
 infænocchiare,
 pro aggabare.

Frequentatio
 peccati obliuio

em conscien-
e fecerat.
rouerbium.

Attamē o quantū simili pro errore scagaitat.
Ergo statim currit post gressum Cingarīs atq;
Sic uocat, o, expecta precor, ola, expecta pochi
Sed mercadati faciebat Cingar orecchias. (nū
Plus speciarus eum uocem geminādo petebat,
Tandē se firmat Cingar, quid uisq;? dimādat,
Ille, rogat supplex, audi compagne parolam,
Ne precor accuses tali de crimine me nunc,
Mox aliquid donabo tibi, nec contra uilaniū
Plus piadexabo de stercore melle coperto,
Immo tibi giuro quod eum de carcere trabo.
Cingar ait, certe scampasti grande periculum.
Namq; ammisisses totam de iure botegam,
Forsitan & prator faceret tibi tollere uitam,
Errorem tantum tibi parco nientedimenuū,
Que modo facturus dixisti dummodo serues.
Sum contentus ait, speciarus, mox trahit extra
Taschellam septem quartos, quos præbuit illi
Cingar eos tollit medicorum more negatum,
Presonemq; simul post hæc petiere latenter.
Zambellum clamant restant, extra feratam,
Qui letus uiso confestim cingere currit,
Et supplex aliquem sbraiando petebat aiuttū.
Cingar ait taceas, taceas, dic matte pianum.
De bonanoia esto, pauas Zambelle nientum,
Solus ego nunc nunc hoc te de carcere trabo,
Denariosq; meos nil resto spendere pro te,
Et iam pagavi multam nunc usq; mouettam.
Hic homo qui mecū est, ac te battiuit atortū,
Iurabit coram populo fecisse bostas.
Zambellus dixit, sed quis pagauerit illam
Merdam quam fracto mastello perdidit iste?
Cingar respondet, talem mihi desine curam,
Ipse tibi merda donabo trenta barillos.
Ergo cito uadam, nunc nunc exhibis ab isto

Ferrum, & fera
ta, ut signum &
figillum, lucem
& lucernam.

Atortū, imme-
rito.

Carcere,

*Carcere, tuq; ueni mecum speciare camina.
Hinc simul absentat se ppter adire palatium.
Quo cingar causam Zambelli deniq; tractat,
Qui tantum fecit cum frappis atq; bosiis,
Vt cauat, atq; domi Zambellum misit allegrum.
Presonem (ueluti mos est) tantummodo pagat,
Et numos quos lena dedit sua tasca guada-
lmo quos fecit speciarum trare bachiocum. (gnat
Berta.*

*Frappe, zanze
baiane, nugæ
à Macrobio idè
reputantur.*

*Prouerbialiter
dicimus faci-
trare, idest fal-
lit, & abarrat.*

*Sed bona Zambellum redeuntem lena recepit,
Quo? num basis? latis num amplexibus ut mos
Vxoris carum quæ atrectat blanda maritum?
Verum cum solido miserum stangone recepit,
Atq; cosiduras saldauit circa giuonem.
Id fuit ipsius requies post carceri usum.
At post quinque dies ipsum uult lena bonhomium
In mercantijs exercitare quibusdam,
Taschellam quoniam Cingar sugauerat illis,
Vnde tapinelli capsam suæ pane catarant.*

Altera Cingaris astutia.

*Ergo comandauit Zambello lena marito,
Quod properas urbi procaxxet uedere uaccam,
De qua non modicam sumebant utilitatem.
Omibus in seris complebat lacte parolum,
Deq; suis tortas faciebat lena pouinis.
Et (ueluti patres nostri dixere uetusti)
Hæc adhuc in teneris annis dixere chiarinam.
Ergo Zambellus uirgam piliauit aguzzam,
Quam chiamare solet willanica turba goiolum.
Et pungens uaccam dicebat ualla chiarina,
Atq; facit uersum quem nemo scribere posset,
Sed quia mercati non impararat abaccum,
Atq; super teseras ignorat scribere contum,
Inmo sup digitos quoties numerare uolebat,
Non passare nouem centos potuisset in annos,*

*Parolum, vas
æreum.*

*Maxima patrū
sapientia, qui
vaccas etiā ba-
ptizare cōsuc-
uerunt.*

*Sibilum intelli-
ge.*

*Tesera, virga ē
supra quam vil-
lani numerum
signant.*

Ista

Credēzam, creditū, uel capar-
ram, quamuis
aliquātisper di-
ferant.

Zais, vox bubul-
chi, cum sistit
boues nimis
frezzosos.

Ad badā, ocio-
siter.

Notanda.

Lucro & medi-
ta actiua.

Ista pro causa præcepit Lena marito,
Venderit ut uaccam, nō toiat allhora monetā
Ast in credenzam si quis quid tradere uellet
Accipiat quoniam uult, ipsa rescodere nummos,
Sic faciam Zambellus ait, sta in pace, decasam
Tende quousq; tibi ueniā, zais, ualla chiarina
Et pontirollo stimulan se portat ad urbem.

Pedrala.

Cingar id audiuit Berta referente, quod egit?
Non stetit ad badā, propat pperāsq; susurrat,
Qui nimis indufiat caldū nō mangiat grostū,
Allogiatq; malum, qui troppū tardus aruiat.
Perdidit atq; bonum tardata limaga boconē,
Que postquam longum sudarat scādere palū,
Decidit, atq; suas cepit maledicere frezzas.

Talia dum meditat sperat lucrare uedellam.
Et ueniens urbem, giudei nomine Sadoch
Ingreditur plenam uaria de merce botezam,
Qui iudeus erat dotatus munere trino,
i primis sguerzus pede zottus, tergore gobbus.
Qui centum poveros usura sfecerat arta,
Vestimentorum pendebat maximus ordo,
Cappa giuppones, calce, uariaq; pelanda,
Zachetti, socche, guarnelli, siue camora.

Cingar deposito pegno uelut usus habetur,
Quādā sguarnazzā frustam, totaq; bisunctā
Induit, hāc manto camisottū nomine clamat,
Inde facit Brettā propriā sibi tradere gialdā,
Et uestes adeo tales simulator adobat,
Quod tu giudeum pensasses esse dauerum.

In plateam uadens (patarimum qsq; putabat)
Zambellum procul aspexit præ eūte chiarina.
Protinus incepit garletto uadere zotto,
Et claudens oculū sguerzo cū lumine guardat,
Mox faciens gobbam storto galone caminat;

Has

Patarinus lati-
næ, Hebreus he-
braice, Baganai
caldeæ, Mara-
nus Arabice.

His tres aglaidas index Mascereus habebat
 De passu in passu iudaica uerba susurrat,
 Zambellus sbragiat quanto sbraiore ualebat,
 O, q's homo uult hãc bellã comprare chiarinã?
 Cingar id ascoltãs uix calcet pectore risam,
 Attamen incontra ueniens hũc primus afron
 Et stralunatis cilys, neruoq; striato, (tat.
 Sic ait, ipse tuam comprabo rustice uaccam.
 Quid uis? quid mœtat? solũ pete queso douerũ.
 Zambellus retulit, si uis comprare chiarinam,
 Da mihi credẽxam, peradessum nolo monetã,
 Accipe manxolã, quia sic mea Lena comãdat,
 Que ueniet sabbath, quos montat, scodere mĩ-
 Cingar ait, mecũ uenias ita nẽpe pagabo, (mõs
 Sed mena uaccam (retro lassauerat illam)
 Nunquid es insanus? non sum code sella, na là

Comina.

Ergo mārangonis simul intrauere Botegam,
 Cingar credẽxam factã lignamine comprat,
 In quam tres pisces occultat nomine barbos,
 Qui pisces tales ouos in corpore gestant,
 Quales si mangias uentralia tota cagabis.
 Cingar credenxam Zambello misit adossum,
 Atq; casam uersus mãdat retinendo chiari-
 Zambellus sudat nimium credentia pesat, (nã.
 Letus abit pulchrũ pensans fecisse guadagnũ.

Gosa

Cingar Iudeo sguarnaxxã reddidit unctam,
 Vendidit & Vaccam Iudeo quippe medemo.
 Qui pro mercato florinos tradidit octo,
 Nam cito maturum pariet grauidata uedellũ.
 Non appena quidem tales acceperat aureos,
 Zambellum nimio credenxe pondere lentum
 Precedit cursu, tamen altro tramite preso,
 Mox rediens urbẽ contra procul ipse uenibat.

Zambellus

Aglaia, una gra-
 tiarum fuit, hic
 Aglaidas per gra-
 tias posuit poe-
 ta.

Risus, risa, risa-
 ia, & risarola.

Douerum, debi-
 tum.

Vt supra carmẽ
 truncatum.

Barbos piscis.
 Ouus, & ouum.

Florinus, ge-
 nus ducati.

Venibat pro ue
niebat.

Notandum.

Quis p aliquis

Dixit meū, cū
teste Xenophō
te nemo scit, ni
si fœmina.

Scaiare, disqua
mare pisces gla
dio.

Aposta, ad tuū
comandum, ali

Zambellus caricus sudore colabat ubiq;
Sed labor est animo nihil importunus alegro.
Sic placuisse putat Lane, dehinc Cingare viso
Clamat, ola, Cingar, quo vadis? quomodo stas
Nōne recordaris q̄a merda trēta barillas (tu?
Tunc promisti quando presone tenebar?
Ne dubita, Cingar dixit, promissa dabuntur,
Iam non materia quis erit te richior ista,
Numquid deciperem te mi Zambelle sodalis?
Qua tibi promisi semel attendenda memento.
Ante picandum modo de presone cauasssem,
Si Zambelle tuus non Cingar amasset amicus?
Sis certus quod habes tibi me Zambelle fidelē,
Sunt hac uerba tamē, potuisti cernere promas.
Sed dic, credenda quid nam portatur in illa?
Zambellus retulit, tres pisces baiulo drentum,
Quos mea mangiabit (nāq; est pregnata) libē
Lena, nec huic ullū lasso mācare bisognū. (ter
Si non ipse darē quicquid sua uoia dimandat,
Pregna meum forsā posset disperdere puttū.
Cui Cingar, quātam facis o xābelle bonoprā,
Sed bene sunt pisces, uelut est usanza, scaiādi,
Tuq; tue debes grauida succurrere Lena,
Namq; cosinandi non det portare fadigam,
Fortē creaturam tali ammaxare labore
Posset, abortiūm faciens, mortumq; putiūm.
Tunc per abortiūm putat hūc dixisse botirū.
Qua propter Zambellus ait, non illa botirum
Plus faciet, uaccam uendiui namq; chiarinā,
Attamē o quātū bene me nūc Cingar auisas,
Ipse cosinabo, nolo mea Lena cosinet.
Scaiabo pisces quantum scaiare ualebo.
At Cingar, Zambelle meus scaiare necesse est,
Sed sta in pace, tuā me semper habebis apostā.
Sic dicens ibat tanquam frezzosus ad urbem.

Mafelina

Mafelina

Deniq; Zambellus Cipadastraccus arivat,
 Quem tenuit dudum caricatū Cingar apostā.
 Non sūa, cum iūxit sofias, erat uxor acasam,
 Fortē duos uel tres procul iuerat inde mearos
 Et secum portans clauem, concluderat ussum.
 Ergo Zambellus ponit de tergore somnam,
 Vultq; Disinatum pisces scaiando parare,
 Ast intrare nequid per portā siue fenestram.
 Blasphemāt, piscēq; cupit scaiare, nec ordo ē,
 Sed tandem tandem testam sic sepe gratauit,
 Quod reperit foggiāq; nouā, studiūq; galantiū.
 Pronidus in primis Tavolettam suscipit unā,
 Supra quam pisces tres illos ordine conxat.
 Post hęc in terram sub phæbi luce reponit.
 Inde salit cuppos cum scala desuper altos,
 Ac ibi camisæ braxxos smanicauit utrosq;,
 Inq; scaias capit fragiles conuvertere cuppos,
 Quas iaciendo giusum forma, scaiabat in ista
 Pisces et tectum scoverans, illosq; sbudellans.
 Sic in parata noster cosinarius acortus
 Cupporū fragili studiare scaiamine Barbos,
 Hoc si partito scaiarent undiq; Pisces,
 Possemus de nocte poli guardare serenum.

Gosa

Lena sed ecce sup iungit, uidet inde Fracasū,
 Nam tempiellos, traunosq; retexerat omnes.
 Perq; domū totā rutilans penetrabat Apollo,
 Proh dolor, ut uidit tātā bona Lena ruinā.
 Mexxamorta cadit,
 Ah manigolde, gridat boiaxxaq; bestia matta,
 Cernere quē possem modo schawexxare colēgū
 Quid poltrone cagas? qstēq; diuol agrexxat?
 O Deus, en quali sposatur Lena marito,
 Cur non sum potius magno maridata Vera so?

Sit

ter significat
 sponte, vnde
 Godianus, Py-
 ramus & Tisbe
 se se scanauit à
 posta.
 Vssum, hostiū.

Scaia, teste Ser-
 uio, est fragmē-
 tū saxorū cup-
 porumue, uel
 cuiuslibet vasis
 fragilis.
 Giusum, zosum
 deorsum.

Veraſus, & ſpi-
ritus qui vertit
in lupum & in-
fantes vorat.

Ruſauit, impu-
lit, bergamaſcū
ſte.

Exclamat iun-
cula poetica.

Sit maledicta dies in qua mea mater Agneſa
Dixit, Zambellum ſumes, o, Lena maritum.
Qd dianolaxxe furis? ſta q̄cchius brutte gaios
Nō ceſſas āchora domū ſcouertere? me, me, (ſe
Me miſeram, deſcende cito, deſcēde dabaffum.

Togna.

Zambellus magnā ſe ſentit habere ſcagaitam,
Iāq; tracagnadis ſchenam diſponit aduſam,
Attamen in ſcala dū culmine ſmontat ab alto
Dicebat, piſcem ſcaiaui, parcere debes,
Lena ſed in furiz non audit uerba mariti,
Omnibus ut forcis ſcalam ruſauit in illam,
Quod preſtū plus quā uoluit deſcēdit, et aſprā
In tellure dedit ſcala caſcante culadam.
Oyme, gridās, oyme, perdone Lena, rāgiabat,
Perdonanza precor, faciam non talia maiñ,
At ſupra trippam ſaltauerat illa Mariti,
Quē pugnis calcisq; ſimul furioſa maraxxat.
Viſinanza uenit, rumore ſenſerat illum,
Zambellum retrouant ſub Lena calcibus eſſe.
Nil mirantur enim, q̄a res non illa nouella eſt,
Nam baſtonabat menſionem Lena maritiñ,
O quanti ſimiles Zambello ſepe catantur,
Quos ego nō homines, caſtrones immo uocādos
Indico, nec dignos frixi ſcampare cauallum.

Togna.

Inquirunt cauſam Villani, Lena recunſtat.
Quam tamen ut placidis cōfortauere parolis.
Non ſtetit interea Zambellus carpere poſſam,
Excavat obtritōs de ſub rottamine Barboſ,
Inde coqt, māgiatq; oſos, māgiat quoq; reſtū,
Quo ſaſto ſumens baſtonem uadii ad urbem.

Berta.

Aſt alio Cingar ſentero protinus iuit
Ad Lenam, caſum Zambelli namq; notarat.

Quauis

Quamvis ridendi sibi plurima uoia ueniret,
 Attamen o quantum cordoium fingit habere,
 Biasmat Zābellū quod erat sic absq; gouerno,
 Nec piet hormaium mentē, sensumq; uirilem,
 Lena magis plorās sua maxima dāna recōtat
 Maxime credenzā pro Vacca pignore toltam,
 Nec (quod peius erat) scit quis decaperit illū.
 O mala res, inquit Cingar, sed desine Lena,
 Aut Vaccā, aut numos spero qđ habebis adestū

Alia Cingaris astutia.

Dixerat, et ueteres secū meditādo magagnas,
 It celer, ac mediā Zābellum scontrat in urbē,
 O puerete, inquit fecisti nempe maronem,
 Perdisti uaccam, perdisti matte quatrinos,
 Non habes inzegnum tibi dico, quando piabis
 Sentimētū aliquod? quando aguzzaberis in-
 Grossolane, lewis, tātas tibi dicere uoltas (quā?
 Iam sum straccus ego qua guisa uiuere debes
 Sed dic, an scires hominem cognoscere, qui te
 Dando credenzam, Vaccāq; piando gabauit?
 Cui Zambellus, ita possem cognoscere uaccam,
 Cuius si uelles signalia discere Cingar,
 Hec hēt ī testā duo cornua, squassat orecchias
 Garlettosq; sup malnettos sepe scagazzat.
 Nō ita, Cingar ait, scio qđ duo cornua gestat,
 Sed compratorem dico, si dicere scires

Maronem, fal-
 lum, errorem.

Anh, Zambellus ait, scirem cognoscere certe.
 Nō habet ille duas cornas sed quādo caminat
 Zoppegat, et guardās oculos strauolgit ad osū,
 Estq; suae Brettæ color ut Merdella putini.

Anh, scio quid dicis respōdet Cingar, eamus
 Ad corpus sancti Petri, tibi reddere uaccam
 Ille bisognabit, mecum Zambelle uenito.

Pulchra simil i-
 tudo gialdi co-
 loris.

Dum sic parlabat festinus trottat, & ipsum
 Zābellus segritat quandoq; molando corezas,

Barborum

Carrobium, tri-
uium.

Gadā, Agathen
Quare sic facie
bat, intelliges
inferius.

Has contradas
Mantuanus so-
lus intelligit.
Ecce causa cur
sitationis.

Gonzaga.

Appositio.

O circulū, car-
men truncatū.

Barborum quoniam disturbant oua budellas.
Fortius it Cingar, curritq; per omne uiarum
Carrobiū, grandem uix cogēs pectore risum.
Ad Giudeorum contradas ire uolebat,
Et uersus Diuam flectit uestigia Gadam,
Mox hospitalem transit, Templumq; Lonardi,
Ad quod stradiculas centū discursitat omnes.
Hinc Ioaninarum fregit claustra sorarū
Diuū, Franciscum, uos sanctos praterit omnes,
Perq; Bredā medij sanctū uult cernere Marcū
Hic quoq; perdonum Cingar deuote piavit.
Iam cagarola piat Zambellum, iamq; petexat,
Iam tenet appena, uentū schitarola sequebat,
Nil restat Cingar, Sebastianica templa
Visitat, & quasdam fangosas praterit ora,
Quas tanta ranā uocitant, sed tempore diue
Gonzaga uenient pars nostræ pulchrior urbis.
Tiresia portam iungunt, quā grossa Ceresum
Plebs uocat, unde homines nō passant absq; bo
Zābellus potuit liber transire Gabellā, (letta.
Signatam quoniam portat de retro bolettā.
De passu in passu slossis poltronus amorbat,
Postergant Paulā, ueniunt ad smorbia pontē
Arlotti, uiso carmeli deniq; Fano
Ad iudeorum stradas uestigia torquent,
Ac ita sat magnum Cingar compleuerat, o,
Ante sinagoga portam Zambellus arinat,
Ac ibi Nature cedens uentramina sborrat.
Inde leuans sursum clamato Cingere dixit,
Quomodo mi Cingar merdā portabimus istā?
Cingar ait, primū uideamus habere chiarinā,
Mox botesnellum ligni comprabimus unum,
En inter gialdas subtiliter aspice Brettas,
Tenta si posses emptorem noscere manzæ,
Sic dicens Sadoch trapassant ante Botegam,
En,

En, Zambellus ait, mi Cingar, respicis? ecce
 Sguerxus adest, quo bella fuit cōprata chiarī.
 Ingreditur Cingar turbata frōte Botegā, (na.
 Traxit & a cinēlo largum pugnale galono,
 Inde leuās dextrā collum brancante sinistra,
 Dicebat patarine ladro, patarine ribalde,
 Sic Christianam pensas trapolare brigatam?
 Hic pouerettus homo uaccā tibi uendidit mīā,
 Et tu credenzam ligni piscesq; malignos
 Qui fecere sibi medium sborrare fiatum,
 Propter credenzā quæ pignus dicitur, offers?
 Redde suā uitulam, si non tibi taio colengum.

Pedrala.

Corripitur, tanto Iudæus alhora spauentus,
 qđ plare neq̃t, Cingar magis exprobat, urtat
 Smargolat, et multam facit illic currere gētē.
 Causa recitatur, Cingar brauegiādo recōtat
 Iudæus gridat, quid dicas nescio, sed tu es,
 Qui mihi uendisti uaccam, non iste uilanus,
 Florinosq; tibi doros sborsauimus oēto.
 Non, Zambellus ait, non sic est, o cagasanguis
 Te cognōsco illū cui uēdita uacca chiarina est.
 Ecce marangonus credenzam qui tibi fecit,

Gosa.

Cingar eū clamat, strepitū qui currit ad istū
 O la, marangone, o, scis testis, quis fuit ille
 Ad quem credenzam uendisti? nonne ribaldus
 Iste fuit sguerxus? dic uerum, nonne gaioffus
 Iste fuit xottus? dic uerum, nonne ladraxxus
 Iste fuit gobbus? dic uerum, nōne? quid inquis?
 Marrangonus ait, sic est, uult forte negare?
 O deus, a sguerxis, xottis, gobbisq; carēdū est.
 Cingar respondet, parlasti uera magister,
 Nullas des gobbis, mancū mihi credite xottis
 Si sguerxus bonus est inter miracula scribā.

Manza pro vac
 ca, nam veluti
 gradatim hu-
 manam ætatē
 nuncupamus,
 sic bestialem,
 vt infans puer,
 iuuenis vir, sic.
 Vitulus, vitel-
 lus, manzus,
 bos.

Proprius actus
 g otonis est,
 verbis brauosis
 gentem conue-
 nire, quo credi-
 tum fidei detur

Laus signatorū
 à Deo.

Maselina.

*Ergo Sinagogam Iudæus congregat omnem,
Vt faciunt quando dischiavant fœderis arcã.
Hic erat Aminadab, Roboã, Iosafattus, Abia,
Zorrobobel, Mathan, Esrom, Tobbia, Naason.
Eliud, Alchimelech, Ieconias, Helcana, Salmũ*

Boz, Rab, chal-
de diciũ schin-
nefton, idest
vulgariter Bo
da raii.

An ha ay, zuc-
conus grãmati-
cus hebræus,
hæc verba ple-
nissime inter-
pretavit.

Sagatare, sacri-
ficare.

Sciẽtia Cabala.
Bonus, & sguer-
zus, quasi mira-
culose ponit,
quod sguerzus
sit bonus.

*Matusalẽ, Boz, rab, achaz, Malachia, Rut, azor
Abdenago, Sidrach, Manassas, Oxiaq; tandem.*

Barbottat an ha ay, mē he ey, faciũtq; tumultũ

Vt sagatare ocham vellent clamando Mesiam

At potuere satis tunc brontolare gaiossi,

Atque sacerdotem Scripturæ Salathiellum

Consultare suum.

Altoriumq; tulit doctrina cabalica nullum,

Nam Cingar tantũ minitanti voce gridavit,

*Quod bonus & sguerzus Sadoch cito reddidit
Vaccã cũ vitulo, quẽ nunc enixa leuarat. (una*

Zambellus Vaccã, vitulũ sed Cingar aquistat,

Namq; probat sic sic propriã meruisse fadigã,

Et sic Zambellus mansit Sadochq; gabatus.

Comina.

Fecerat interea recipiri Lena casettam,

Tantam Zambellus sborrauit deniq; merdam

Per stradas vr̃bis retro ducendo chiarinam,

Quod iam lectores video nimis instomacatos,

Atque mee Musæ nasum tenere stopatum,

Parcite si nimium vestras implemẽmus aures

Hac de materia, quia verum dicere cogor,

Et magis implẽda est auris quã bucca, valete.

Explicit Sexta Macaronice
Phantasiæ.

MAGISTRI ACQVARI

ARGVMENTVM.

IN PHANTASIAE

MACARONICEN VII.

*Cogitur incastos fratrum describere mores,
Squallida Motella qui male templa colunt.
E quibus incontrāt duo fratres pseudo, nephādi
Zambellum, vaccam qui menat ante suam.
Frater cui nomen Polaxxus fingit amiētum.
Vaccam Zambelli dicit & esse capram,
Zambellus negat hoc, fit lis, fit pactus ab ipsis
Perdit Zambellus, frater aqvisat eam.
Cingar id auscultat, prauos dānando bonorū,
Religiosorum carpit inique decus.
Mottellāq; petit, Zambellum, praēq; Copinum
Menat, ibi fratres cocta chiarina cibant.
Cingar it ad mensam, post cōnā mēbracchiari
Colligit et sepelit, Dūq; Deaq; gemunt. (na*

MERLINI
COCAII
POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.

Macaronice Septima.

Dialogizat se-
cum poeta.

I L nisi crasiloquas dicor sci-
uisse camenas,
C rasiloquis igitur dicamus
magna camenis,
S iste labrum, quare? cupies ta-
cuisse, tacendum est.

Quod

Quod nocet? imo nocet uatē nimis esse loquacē.
 Vera loquor, nū uera loqui tibi comenit uni.
 Num sequar errorem communem uera silēdo?
 Et facis errorē tu solus uera loquendo,
 Vera loqui est error? non error uera tacere?
 Nam bona se interdum David siluisse fatetur
 Interdum filii, interdumq; loqui mihi fas est.
 Est (fateor) seu uera loqui, seu uera silere
 A scriptū laudi, sed laus magis equa tacēdi ē.
 Id nondum sed ita quid sit tacuisse probavi,
 Vtile nil reperi, nunquid culpabile? quantum.
 Fer causam, dicam, si mites arrigis aures.
 Arrigo, iam satis est, dixisti, iure tacendū est.
 Tu facies me'ius Zambelli dicere uaccam,
 Ergo Zambelli uaccā Mafelina canamus.

Mafelina.

Est locus arrentum Cipada mille cauezzos,
 Qui, uelut historia ponunt, Motella uocatur.
 Paruula uilla casis, at largis maxima campis.
 Illic semirutis ecclesia uecchia mirais
 (Ut multas etiam nunc cernimus ire de malū)
 Officiabatur quorundam semine frarum,
 Officiare solet gens ut Todescha tauernam.
 Sub quali norma uiuebant nescio certe,
 Nunquid sub magni Benedicti legibus? absit.
 Nunquid sub fidei Augustino robore: nec sic.
 Francisci nūquid sub paupertate? nequaquam
 Sed uelut exterius meditor sub fratre Stopino
 Cuius si uellem porcinos scribere mores,
 Addubito quòd pane boni uinoq; carerent.
 Ille suos docuit fratres praecepta coquinae,
 Atq; lecatōria doctores fecit in arte.

Mafelina.

Ergo duo fratres ex his qui grata colebant
 Claustra lecardia ueteri brotamine sporca,

Arentū, prope.
 Cauezzus, ge-
 nus mēsuræ cō-
 stans, ut penso,
 tribus ex cubi-
 tis.

Motella.

De malum fi-
 gura est, ut to-
 dannum.

Norma benedi-
 cti inter leges
 approbata.

Augustinus.

Franciscus.

Frater stopinus

Boni Religiosi
 pro malis pluri-
 ma patiūtur in-
 commoda.

Alumni fratris
 stopini.

Frater Polax-
zus.

Frater Antoch.

Fans fantis.

Amacchiat, la-
tet ī machione

Be, vox capræ.

Bu, uox vacce.

Coa Mantuani

ce, pro cauda.

Nescio quo pariter frezzosis passibus ibant.
Incostumati, graduum sine lege trotantes,
Gironagi, molles, mugaces, absq; pudore,
En sibi Zambellum cernunt occurrere longe.
Qui sfortunatā guidat stimulando chiarinā,
Vnus quem fratrem Polaxzum nomine dicūt,
Protinus egregiā meditatūr fingere tuffam,
Alloquitur socium qui frater dicitur Antoch,
Siste gradū, quoniā uaccam lucrabimur illā,
Nāq; gabare uolo quē cerno uenire bonhomū.
Dixerat, & frustra gestatas illico cappas
Exiit apparens fans in giuppone galantus,
Ad manicum crucis illū quisq; putasset ineptū.
Ast habilem magis ad roncā, spetūq; Bologne,
Tolle uia chierigam soldati forma uidetur.
Antoch se in bosco vicino iussus amacchiat.
Inter se quoniam sic ordo ponitur iste.
Polaxzus tanquam laicus celer obuius audit
Zambello, quo uadis ait uillane cuchine?
Quo ne illam ducis Caprā? Zambellus ad illū.
Respōdet, capram? doh, lancū, uacca chiarina ē,
Est capra, frater ait, non est respondet at ille.
Polaxzus brauans, ueniat tibi cācar in occhis,
Est capra dico tibi, Zambellus, doh codesella,
Non ego cognosco caprā uaccamq; chiarinam?
Non habet ista (uides) barbā, sed lōga dedretū
Cauda ficata parat muscas, cagatq; boaxxas,
Nec be quando gridat, sed bu prouuntiat ore?
Polaxzus dicit, capra est, nam cornua gestat,
Rasisti barbam fortasse, coamq; tacasti.
Non ego sum, Zābellus ait, barberus et ipsam
Radere nescirem uaccā, sed mungere tantum.
Ne dicas, Polaxzus ait, scio mungere uaccā,
Dic caprā, quoniā capra est, Zābellus ad illū,
Non est sic, duras cagat, quia capra balottas,
Polaxzum

Polaxxus fingens colerã blasphematur, et inquit,
 Ludere vis contra ducattos quattuor illam?
 Sic Zambellus ait, uolo ludere, sborsa daneros,
 Si mea uacca potest, quod nō sit uacca prouari,
 Nō ero Zābellus, nec erit plus uacca chiarina,
 Atq; guadagnabis caprã si capra chiarina ē.
 Sum contentus, ait Polaxxus, quis tamen istã.
 Ecce Romittus adest, poterit decidere causam.
 O pater, huc uestras pochettum flectite gābas.
 Et date iudicium (lis est non paruula) saldum.
 Is ostinatur, uelut est usanza milani,
 Quod capra nō illa est quã menat, et eē uedellã
 Aut uaccã xurat, quid nã pater inqtis hac re?
 Ille refert dicens, quod sit capra diceret orbis,
 Tu ne milane caprã presumis dicere uaccam?
 Vade quod es mattus, caprã me iudice perdis.

Gosa.

Ergo Zambellus sine uacca restitit illic,
 Et miseram fratrem secum duxere chiarinã.
 Interea Cingar ueniebat solus ab urbe,
 Zambellumq; cãtat plangentem more putini.
 Quid Zābelle facis? cur ploras? est ubi uacca?
 O, quia sum mortuus retulit Zambellus et oyde
 Vxor amaxxabit me me mea Lena debottis.
 Cingar tũc risit dicēs, ubi uacca chiarina est?
 Est morbus, Zambellus ait, q nũc tibi mǎgiet.
 De facie nasum, non est plus uacca chiarina,
 Tu mihi fecisti pro uacca reddere capram.
 Cingar respōdet, q̃s ait qđ capra chiarina est?
 Zambellus, quidam sic frater dixit adessum.
 O, ergo, Cingar ait, credis pouerelle capuzzo?
 Donasti q; fidem fratri, qui si malus extat
 Non scelus in mũdo quod nō comittat? eamus.

Togna.

Tunc q̃a pröptus erat, fratres cito iudicat esse

Daneros rustici dicunt.

Imperfectio orationis, sic Virgilius.

Audiat hæc tantum, uel qui uenit, ecce Palæmon, ueniebat enim alius frater Antoch.

Bene miseram, quæ per tot infortunia transibat.

Capuzzus, habitus Religiosi

Cingar maledi-
cus inter alias
virtutes suas
fuerat.

Illos qui renegant tonsuram mille fiatas,
Attamen, ut facimus laici nos saepe, malorum
Religiosorum culpa, mordebat honorem
Sanctorūq; decus patrum, moresq; bonorum.
Quo diauol, ait, tanti uenere capuzzī?
Nil nisi per mundū uide, portare capuzzos,
Quisquā uult fieri frater, uult qsq; capuzzū,
Post quā giocarūt numos, tascasq; uodarunt,
Post quam pane caret cophinū, Calaria uino,
In fratres properāt, datur his extēplo capuz-
Vndiq; sunt isti fratres, isti q; capuzzī, (xus.
Qui sint nescimus, discernere nemo ualeret
Tantas uestitum foggias, tantos ue colores.
Sunt pars turchini, pars nigri, parsq; morelli,
Pars albi, ruffi, pars gialdi, parsq; bretini.
Ipforum tanta est equidem uariatio fratrum,
Quod non discerno Bernardum de Benedicto.
Quanta stant cælo stelle, foiamina syluis,
Tanta sunt fratrum norme, tanti q; capuzzī.
Si per iter uado telluris, cerno capuzzos,
Si per iter pelagi, non mancū cerno capuzzos,
Quādo per armatos eo campos cerno capuzzos
Siue forum subeo, seu barca, siue tauerā, (xū.
Protinus ante oculos aliquē mihi cerno capuz
Nil nisi per stratas uideo discurrere fratres,
Nonne satis bastat sapientis regula Christi?
Istorum fratrum cumulis iam tantus oleuit,
Quod sine soldatis christianica terra manebit
Non erit equoreis qui remum ducat in undis,
Non qui martellet ferrum, uel mātice foghet.
Nō qui descendens montagnas tēcta conuertet.
Non qui per terras it gridans spazzacamionū,
Non qui scarparum turet cum dente coramū,
Non qui substigans asinos prouentiet, arī,
Non qui scorteghet māxos, uendetq; figatum,
Non

Christianica,
qua trifillabum
est.

Non qui ventrones uacuet, lauet īde bussecchas,
 Non qui uerghet lanam, gucchietq; biretas.
 Non qui xattas renouet, sparamenta, reponat
 Non qui bagnificet barbam, tollatq; rasoro,
 Non qui præduris scarpellet marmora picchis,
 Non qui porcellos castret conxando lauexis,
 Nō qui sumpta molet frumēta, robetq; farinā,
 Nō qui sit tandē sguatarus, pegorarius, arator,
 Hoc genus ē hominū q̄ claustra supflua captāt
 Namq; superstitio sola his in fratribus ambit.
 Illic nobilitas sub rusticitate laborat,

Ambitio quoniam uillanos unica brancat,
 Pompeiana tument fastigia, Caesaris alta
 Mens ambit superos, quid ni? minus atria regū
 Dedecet hoc uitiū, sed, proh, quid sueta ligone
 Vomere & attrito rigidas subuertere glebas
 Rustica progenies aspirās grandibus ambit?
 En pastus siliquas, paleis caput obrutus, et qui
 Non nisi festiuo tellurem tempore spūtis
 Inficit, abiectus, sordens, alienus ab omni
 Morigero cultu, tantum suefactus aratro, (pis
 Aut stimulare boues, aut stercus fundere cam
 Sedis honorifica culmen cupit, optat, et ambit,
 O si primatum numerarier agmine posset,
 Quanta uideretur sibi gloria, fastus, honorq;
 Per fas sine nefas reliquis opponere se se
 Patribus, & quas tot seruauit tēpora normas
 Vertere, ut interpres melior, legumq; peritus
 Adsit praeceptor plus quam matura uetustas.

De Præ Iacopino.

Talia dum Cingar fallaci murmurat ore,
 Præ Iacopinus adest Cipade parochianus,
 Qui bene uiuendi nunquā cognouerat artem,
 Cingaris ipse fuit dilectus semper amicus.
 Nescio quis certe codegonus uescous illum,

Abusio de vil-
lanis anl. i. 10-
sis.

Notandum.

Andagando, sæpe eundo.

Tolam, tabellā, supra quam alphabetū à pueris discitur.

A

Vox asini.

B

C

D

E

Smergolat, gridando cantat.

F

G

H

I

K

Ordinarat enim permittens dicere missani,

Q quantos hodie cognoscimus esse Copinos,

Inter uirtutes alias quas noster habebat,

Præ Iacopinus erat castrono doctior omni.

Andagando scolam denos passauerat annos,

Quod supra tola non imparauerat. a. b.

Vnde bisognabat sub hac arte docere pedātū.

Alphabetum præ Iacopini.

A, marangonis festum monstrando inebat,

Ragiantemq; magis uocem fundebat aselli.

Namq; asinus quando sbraiat pronuntiat. a. a.

B, simile est ferris quæ fert in carcere latro,

Discitur, ille diu quid sint cognouerat ante,

In presone stetit quoniam sforxando puellam,

At si durus erat, castronis uoce gridabat,

Vt constat, sic uox profert castronica. b. b.

C, manico secchie brancat manico ue lauxi,

Explicuitq; illud si uellet pascere porcos.

Nam uelut in segnat nostræ parlatio terra,

Dicunt quando uolunt porcellos pascere. c. c.

D, facilis didicit, nec opus fuit arte doceri,

Blasphemare deum fueras sua semper usanza,

E, arcum caricat chorda retinente sagittam,

Si bene non ista forma captare ualebat,

Presbiter effectus didicit qui smergolat. e. e.

F, timuit semp quia prima est littora forcha,

Falsificare tamen dinaros nouerat hoc f.

G, quia balbus erat nō imprensiuit, & inde

Loria in excelsis, non gloria ferre solebat.

Versificatores. H. pro nulla reputarunt.

I, quoniā parui forma extat quale Copinus,

Tradidit ingenio, quod si de mente cadebat,

Voce cauallina dicebat protinus. i. i.

k, nō ante quidem, melius sed retro ferebat.

Si tamen ut lingua dixit. G. iunxerat & . A.

L, didicis

L, didicit ferro, quo in pratis herba segatur,
et quo magra solet pingi mors supra muraias.

M, smanicat furcā, uocitas hāc Mantua rascū.

N, studium docti conclusit prae Iacopini,

Namq; duos inter lignos fuit ille picatus.

O, sed grata fuit Iacopino littera tunda,

Ex hostarijs hanc cernens ibat in illas.

P, pastorem multos portare uidebat, (bat.

Quos habiles magis esse bonos caxxare proua

Q, taceo, quoniam nungēs falcē male cantat.

Cetera quid referā? potuit cōprehendere nūquā.

De missa prae Iacopini.

Iugiter is missam foggia dicebat in una,

Nec crucis in frōtem signum formare sciebat.

Inter confiteor paruum, discrimen, & amen

Semper erat, iam iam meditās adiūgere finē.

Incipiebat enim nec adhuc in nomine, patris,

Quod tribus in saltis ueniebat ad ite misestio.

In medio missa faciebat quando memento,

Ad rostum positam meditabat semper ad oca.

Sollicitus nimium si gatta comederit illam,

Aut oblitus erat spumam summare pignattæ,

Terq; quaterq; die missam celebraſset in uno,

Dum tamen offertam posset brācare maniplo.

Vendiderat calicem dorum doramq; patenā,

Inq; latefinis denaros spenderat omnes.

Non corporales centum renouasset in annos.

Purificatorios mancum, qui semper habebant.

Centum de uino macchias, centumq; recāmos.

Albior est illis spurchæ touaia tawerna,

Albior est descus gens quo Todescola trincat.

Iste fuit pretus, qui dum sacrosancta leuabat

Gorpora, supra figum uidit mōtasse uilanum,

Vnde reclamabat, sursum diabolus iuit.

Parens quod Christum sic diceret esse diablū,

L

M

N

O

P

Q

Latefinus me-
lior bocconus
Vituli.

Hanc Historiā
diffusius narrat
Solinus.

- Sifinus genus
numi. Dum confessabat per quatuor nempe sifinos,
Scortas & ladros uicio soluisset ab omni.
Massarā nunquā uechiā Iacopinus habebat,
Dicens quod fadant bava stillante menestram
Aut opus est unam ter semper dicere cosam,
Namq; sonant uechia sordinam saepe uocata.
At iuuenis massara placet, cur? dicere nolo,
Sufficit hoc, septem formauerat ille folos,
De clerichettis quia dixit habere bisognum,
Pedrala.
- Prouerbiū.
Dicete nolo p
pter honestatē. Viderat hūc Cigar, uocat, heus o pre Iacopine
Quo festinanter reuerentia uestra caminat?
Respondet, uado Mot ellam namq; uocarunt
Me fratres illi secum cenare staseram,
Cingar ait, quid habet ad cenā? plus ad illū,
Decretū est totam cum pelle comedere uaccā.
Illico Zambellus clamanit, doh cagalochius,
Est mea uacca, caprā quam frater dixerat eē,
Respondet Cingar, si capra est facta chiarina
Crede mihi non es Zambellus, eamus ad istos
Fratuzzos, tu uade prius Zambelle, camina,
Vel dare cōuenient cenam, uel reddere uaccā
Dixit, & ut preto sic sic andando susurrat,
Mi Iacopine uolo de carcere ducere Baldum,
Sed male cognosco formam guisamq; modūq;
Non tamen a solito desisto prouidus astu,
Quotidie uariis Zambellum rebus agabbo,
Cui me plus dictis quam factis mōstro sodalē.
Ingannum pulchrum studiosa mente catani,
Sūmā castronis canaruzzum sanguine plenū,
Aptaboq; gule de sub uelamina Berte,
Quod tu iurabis nihil illam subter habere,
Mox unū gladiū captam de ruggine tinctum,
Quem clamare uolo coltellum qui scoriauit.
Per Romagnolos iam sanctum Bartholomeū.
- Ironice dicit
reuerentia v̄ra
- Canaruzzum
bestiæ.
Iugulum hoīs.
- Romagnoli sco
riarunt diuinū
Bartholomeū.

Ast ut beffa queat galantiter ire, nouella,
 Participes facio te, Bertam, deinde Briossum.
 Zambello interea faciamus reddere uaccam,
 Et sic andantes tandem uenere Motella.

Comina.

Sordida uenerunt ad fratris claustra Stopini.
 Non opus est semper patefactā sbattere portā,
 Intrādi quoniā cunctis datur ampla facultas.
 Non campanello pulsatur, siue batoclo,
 Introeunt Cingar, Zābellus præq; Copinus,
 Nec fuit ullus enim qui diceret, o la, quo itis?
 Nūquā plena pais buschis ibi claustra scoātur
 Mingentum fetent muri pissamine fratrum.
 Vndiq; ragnipedes texunt uelamina uermes
 Non ibi sobrietas, ibi nulla silentia, nulla
 Disciplina cubant, ibi tantum crapula, broda,
 Ebrietasq; sedent, et (proh scelus) atra libido.

Parenthesis.

Non sunt ex illis (uideo nam ringere nasos)
 Qui quo plus richi sunt, plus debita crescūt,
 Namq; tirānorū ingluuiem compescere sperāt
 Non quos tam fecit brauos argutia Scotti,
 Dico brauos uerbis, & spadis quādo bisognat.
 Non quos alta sui tam uexat cura Thomasi,
 Officiūq; gerunt asinis imponere stryas.
 Non cordonano qui cingunt ilia toto,
 Urbibus & stantes, & heremi nomen habētes.
 Non qui mente uolāt, curruq; ferūtur Helia.
 Deq; manu Mariae flocum rapuere biancum.
 Nō quibus (exceptis xocolis) Frāciscus amictū
 Bertinū tribuit, reliquis quoq; cedere iussit
 Fratribus, unde illos uocitamus rite minores.
 Non qui celsa colunt nomen seruile ferentes,
 Deniq; non omnes illi qui sponte secuntur
 Pauperiē, per quos cercatur ad hostia panis.

Batoclo, pro batoculo, instrumentum ferreū quo percutiuntur fores.

Scotius.

Thomas.

Helias.

De

De sero tornant plenis intergore sacchis,
Deq; pitocato se tantum pane saginant.

Pauli sententia. Nil habeant isti uelut est sententia Pauli,
Cunctaq; possideant, quibus est tantummodo cura
Vivere contenti quo mendicando guadagnant
Hinc mendicantes appellant nomine fratres.
Qui spānā (nec habet) debet nec habere terreni
Quæ imponunt humeris aliorū pondera sumunt
Hi prius exēplo magis quam sermone reducunt,
Orphanulos, viduasq; tegunt, solantur, adornant
Moribus, & textū ueterēq; nouūq; palesant,
De Roma Iubilea trahunt, funduntq; p orbem,
Et per cantones Gesiarum perq; capellas

**Tegunt, prote-
gunt.**

**Proceleumati-
cum.**

**Sanctus Chri-
stophorus gi-
gas.**

Notandum.

**Si poeta ironi-
ce loquat, mul-
ta inter docto-
res fit disputa-
tio.**

Pontificum largæ pendent pariete bullæ,
Peccatis data fit quibus indulgentia nostris.
Quæ propter creuit deuotio tanta uirorum,
Quod nō capsiculas numis implere, sed arcas
Possent, Basilicam necnon fabricare gigantis
Christophori, qui nō aliorū templa subintrat,
Sanctorum, testa toccaret namq; solarum.
O nimis immensam bonitatem summa regētis,
Qui (nō qd inops sit, qui parit omne metallū)
Quæq; bagarotum delet commissa per unum.
Non tamen id fieri credamus propter aq̄istū,
Sed tēplū pariter fabricāt, culpasq; remittūt.
Præterea tanti meritis sua tēpla redundant,
Ut Christi mater, uirgo regina deorum
Illic dignatur miracula prodere tantum.
Vndiq; nunc Gesiæ titulantur sancta Maria,
Quæ nō principibus, quæ nō primaribus unquā
Apparet, reseratq; suos dignata nitores.
At solum quæ pascit oves, quæ pascolat ochas
Digna fit ætheream muliercula cernere diuā.
Illico turba coit, rem postulat, illa recontat,

Indicat

Indicat atque locum radios ubi uiderat almās
 Per quos aurato solio matrona sedebat.
 Credula gēs credit (malus ē q̄ credere nō uult)
 Obstupet, et tabulam depictam ficit in ulmo,
 Quae fuit arbor ope contingere lecta supnas.
 Ipsa tabella tribus describitur illico Sanctis,
 Virgo prius mater Cherubini desuper alas
 Pingitur in medium paruo dās ubera Christo.
 In dextram stat fronte minax Antonius, atq;
 Igne suo quicumque sibi uult tollere porcam
 Brusat, et inde nimis pauefacta gēte timetur.
 Ad leuam Rochus giandussā monstrat apertā,
 Is quoniam sanctus pecudum contagia tollit.
 De longis ueniunt pueriq; senesq; pæsis,
 Indiauolati, muti, tortiq;, uel orbi,
 Fratres qui præsunt, & habent ostēdere curā
 Miraculum, sudant, nam pro pietate laborāt,
 Vertice nudato uix se defendere tanta
 Gēte queunt, clamāt, urtant, faciuntq; iubentq;
 Incroasant ad colla stellas, cottisq; bianchis
 Indut i offertam capiunt, bis terq; per horam,
 Dumq; illā brancant, oculos ad sidera tollunt,
 Monstrantes quod non dinari propter amorem
 Offertā capiunt, Domine sed propter honorem.
 Nunquid eis numis pinguis sibi cæna paratur?
 Absit, comprantur ceræ ter mille figurae,
 Testæ, humeri, gamba, uir totus, bosq; cauallus,
 Tecla couertantur, muri, pillastrea, columnæ,
 Corrazzis, elmis, statuis, pictisq; tabellis,
 Fit rumor ulgi, se met gens undiq; calcat,
 Fit marium, nec non mulierū mixtio, Templi
 Respectatur honor, molles deuotio mentes
 Cogit, & est uarie stipatio tanta brigatae,
 Quod perdunt scufias soweros, bireta, capellos
 Sepeq; perduntur borse, uel forte taiari ur
 Nota-

Cottæ, & stole
 indument sa-
 crarij.

Notandum.

Benedictini
monachi.

Non tamen in templo fieri nec furti nec actus
Luxurie posset, si fratres talia scirent.
Credo quod offertas sineret, Templūq; seraret,
Ne domus ipsa dei fiat spelunca latronum
Non sunt Mottelle, non sunt hi deniq; fratres.
Non qui larga colūt Benedicti claustra mode
Larga qdē fabricis, at uita moribus arcta (sti
His pater almificus dedit urbes, oppida, villas,
Ac latos, uelut i promunt annalia, campos,
Ut uiuant, mundo, quo possint uiuere cælo,
Quo saturēt inopes, quo plurima tēpla locētur,
Quo ne peregrinos iocundo corde receptent,
Non quia poltrene pascāt hominesq; dapocos,
No quia forsantes, pila fratres, & spadacinos,
Non mangiaferros, & fianos, atque bagassas,
Nō quia Cardineū q; cerchet habere capellū,
Accedant quos sola mouet deuotio cordis,
Illustres pueri, mundani, Religiosi,
Hi uadunt non ad pisces, panemq; bufettum,
Immo ad diuinos cultus, moresq; uidendos,
Accedant stracchi longo temante iaxo,
Accedant iterum membris & sensibus egri,
Istis complentur canene tantummodo uino,
Istis sub segetum peso Granaria languent.
Est tamen in uulgo murmur, liuore tabescunt
Quidam cagnazzi mordaces, nomina quorum
Subticeo pro nunc, illos desistere credam,
Sin autem, Archilochi iactabo furētis iambos,
Fata nouabuntur ueteris fortasse lycambe.
Est formido nefas cum fari uera timemus.
Fallitur interdum nimis indulgētia patrum
Per quam texendi fraude fiducia crescit,
Vnius ob culpam cagnazzi tota canaia
Surrexit diris orbem latratibus implens,
Sæpe nocet pietas, nam qui pietate medetur.

Archiloc⁹ poe-
ta iābicis suis
coegit licambē
semet suspēde-
re.

Aenigma.

Notabilia.

Non

Non salsat vulnus, nec fracta recopulat ossa.
 Sæpe lupo dat pastor oves torpendo uorandas.
 Nec, si aduertit ouē teneros q̄ amorbat agnel
 Vbere pestifero, reliquo succurrit ouili. (los
 Quid dicam nosco, multos spes irrita fallit.
 Speramus quandoq; faces extinguiet ultro,
 Paruulus extiterit cum Troia incendia torris.
 Succrescunt faciles spina, facilesq; secantur,
 Dormitante nemus campus fit inutile rastro,
 Nimbus et interdū modicus iā crescit, et auget.
 Humorem, segetes quod sua grandine tollit.
 Parturient mures nascetur terribilis mons,
 Vidimus & culices vastos equasse gigantes.
 Forsitan obscurus uideor, sapientia patrum
 Multa fuit, pquā mala bestia cessit, & urbem
 Incolit, unde cito redyt pax pristina, dixi.
 Dixi inquā, quis nā male me dixisse probabit?
 Attamen est melius Zambelli dicere Vaccam,
 Quam Mottelicola fratres cum pelle uorabāt,
 Cingar eos reperit quodam cantone cubātes,
 Circaq; rostitam uaccam glutiendo sedebant.
 Forsan erāt numero uinti uel trenta capuxxi,
 Alter spallaxum, ferit alter dente groponem,
 Alter uult coſſam, uult alter roddere peſtus,
 Alter dispolpat, uerum alter mēbra smiollat,
 Alter de testa cauat occhios, inde cerebrum,
 Vidisti forsā quandoq; comedere porcos
 Sic illos retrouat Cingar māgiare chiarinā.
 Protinus ad cœnam fociq; sedere iubentur,
 Accipit inuitum Cingar tirare coramum
 Incipit, et schincam Zambello tradidit unam.
 Nullus ibi parlat, sentitur fractio tantum,
 Memborumq; somus, sositatio supra manestrā,
 Nam caldiromus trippis ibi plenus habetur,
 Chioccat labra simul grassum stillatia brodū.
 Festinan

Contrariatur
 sententiæ Ho-
 ratij, qui dixit
 parturiens mō-
 tes, nascetur ri-
 diculus mus.

Smiollat, cauat
 medullas.

Capiuntur gā-
bari capitibus
bouum.

Lappare, pro-
prium est canis
cum bibit.

Quare broda
ius dicitur la-
tine.

*Festinanter edūt, quia sic scriptura comādat.
Iam caret infelix gābis humerisq; chiarina,
Iā caput efficitur uas aptū prendere cancros,
Interiora patent, grandisq; coraxxa uidetur,
Quāto magis comedūt tāto magis ipsa recedit
Vētre fames, pariter decrescit uacca, famesq;
Præ Iacopinus olet grasso, lardoq; colanti,
Non uult ossa, uorat teneras tātūmodo polpas,
Sæpe scudellarum lappans brottalia sorbet,
Post sorbimentum laxat de pectore rottos,
Centuram mollat, nā uentris panxa tiratur,
Dente parum tangit, sed apto gutture carnis
Frusta uorat, grossosq; facit sine fine bocones.
Frater Polaxxus sedet illic, frater & Antoch,
Frater Gelminus, frater Marmotta Schirattus
Frater Pagnocher, Frater Scapocchia, Tafellus
Frater Bernichus, Frater Scapinus, Arolfus,
Deniq; frater Enoch, Bisbaccus, fra Bragarot
Hi sunt auctores qui dāt pcepta coquina, (ta.
Hiq; Lecardie multos fecere magistros,
Est deus his nēter, broda lex, ius inde uocatur,
Gosa.*

*Iamq; polita nimis sub desco mēbra iacebant,
Nulla magis restat uaccarum forma chiarina
Ossa uidentur ibi tantum, leccare taeros
Incipiunt, aliter non uasa lavare solebant,
Frigore xelatum pars lardum grafiat ongis,
Pars manicis Tunice fregat nettādo scudellas.
Post epulas omnes consurgunt ludere chartis,
Post chartas scrimmāt, post scrimā sæpe meren
Sicq; suam ducunt uitā faciendo beatā. (dāt,
Bertexāt fratres qui Celso in pulpite sbraiāt,
Qui soterant mortos, ieiunant, terga flagellāt,
Vadunt excalces, student, nigilantq; canētes
Ad matutinum, seruantq; silentia dudum,
Atque*

Atque voluntatem propriam sub iudice ponunt,
 Quales sunt monachi Bernardi, uel Benedicti,
 Aut Augustini fratres, qui fortia nostra
 Mœnia sunt fidei, qui nil nisi sacra colentes
 Scripta uacant studio, per quos gymnasia florēt,
 Per quos hereticas frangens Ecclesia sectas
 Stat contra uentos tanquā stabilissima turris.
 Quales sunt etiam Francisci templa colentes,
 Est ubi concursus populorum maximus, atque
 Est ubi pax animi, requies concordia fratrum.

Berta.

Vesper erat, Cingar dum uult discedere, uaccā
 Zābellus memorat, digito cui denotat Antoch,
 Qui capram dixit uaccam truffante Polazzo.
 Cingar ridendo saccum tulit, ossibus implet,
 Imponensq; humeris Zambelli dixit, eamus,
 In saccum gestas quoniam Zambelle chiarinā,
 Hanc sub Terraio, uenias, soterabimus ambo,
 Quā post tres giornos faciemus surgere uiuā.

Mafelina.

Ergo simul properant, ridēt fratres, Iacopinus
 Ante caminabat Cingar, sub pondere sudat
 Zambellus, boscum subeunt finaliter atrium,
 Illic reliquias magnæ posuere chiarinæ,
 Cantari meruit quoniam sub uate Cocaio,
 Illic uenerunt Fanni, Driadesq; puellæ,
 Et sua planxerunt lacerato funera crine,
 Atq; super tumulū seguitātia metra notarūt

Quare dicatur
 magna, nā me
 ruit tanto poc
 ta cantari.

Tumulus Chiarinæ.

Vendita quod fuerim bis falso Cingaris astu,
 Quod ue mea fratres Mottellæ carne cibarim,
 Non multum tædet, fleo sed mea fata sub orco
 Namq; sub insano uixi male ducta magistro.

Con-

Conclusio.

*Sic nos mortales stulto sub præsidente stantes
Flere licet potius quam dulcem perdere uitā.*

Explicit Macaronice septi-
ma phantasiæ.

M A G I S T R I

A C Q V A R I I

ARGUMENTVM.

I N M A C A R O N I C E N

O C T A V A M P H A N T A S I A E .

*Dum Cipada diem celebrat latissima festū,
Ballat sub vitis coniuge rusticitas.
Cingar castronis, canaruxxā sanguine plenū
Schiamat, quem Berta gens putat esse gulā,
Fert Iacopinus eā ceu mortam exinde, canit q̃
Hanc super aternam dona eis requiem.
Tum Cingar sancti cortellum Bartholomei
Fingit, quo Bertam signat, & illa leuat.
Illa leuat tanquam Lazarrus de monumento,
Miraculum subito rustica turba putat.
Predicat, offertāq; capit tūc Cingar ab illis
Omnia Zambellus uendit, emens gladium.
Qui quoq; miraculum cupiens ostendere, Lanā
Scannat, quæ terra mortua tota ruit.
Concilium facitur uillanas intra canaias,
Tognaxxus caput ē, Cingar ammaxxat eñ.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronica Octava.

ESTA dies aderat sancti
Brancatis & Vmbri,
QVAM Cipadicola celebran
tes undiq; ballant.

NON est qui tangat xappā,

qui figat aratrum,

Festum sancti
Brācatis & vmbri.

Immo

Tognolam posuit pro qualibet amica.

Disannos, pro decem anno, figura usitata.

Appositio

Sacrificium diaboli saltatio ē, ait Plinius.

Camisum indumentum sacerdotis.

Carcassus ossamen.

Bagatinus, genus numi vilissimi.

Immo sue quāquam cupiens placuisse Tognolae,
Excudit e paleis testam, fænoque rigentem,
Pectinat et frontem bindamine colligat albo.
Calxas ingambant seu chiusas, siue brasolas,
Quæ nā (sparagnant) possunt durare disannos.
Suntque favoriti festo qui tempore calxas
Ferre diuisatas possunt, scarpasque biondas,
Inque bragam valeant curtā fizzare camisam.
Ad missā properat quā uult celebrare Copinus,
Cumque suis pariter uadunt parlando morosis.

Astutia Cingaris.

Cingar castronis canaruxxū sanguine plenum
Ad collum Bertæ, sicut modo dixit, adaptat,
Quē tegit ut drappo uelut est usanza bianco,
Tempus opportunū tūc uiderat esse propinquum,
Namque parecchiatur largo ballare sub Ulmo.
Post igitur missam celebratam prælacopinus
Vix in principio, Vangelia sancta Ioannis,
Dixerat & uerbum erro factū, pina sub ulmo
Blilirat, currunt in frottam mille puellæ,
Postpositoque deo, sathane seruire comenxant,
Ne stupeas lector si non uillana canaia
Post missam uacuas celerent implere budellas,
Nāque sacrilegiū grandē committere credunt,
Si uacuo girent ad missam uentre gaiossi.
Nō stetit indarnū Iacopinus albora sacerdos.
Traxerat appena camisum, properauit ad ocam
De qua sub tauola carcassos mille butauit.
Omnia cōsumpsit, nix Gattis ossa superstant,
Iam non ad cœnam seruari iussit auanzum,
Nam testamenti seruans præcepta uerusti
Denorat, & nō uult quod auācet adusque dima
Ergo rostitam uix ipse comederat ocam, (nū
Ad salices pifarisi se se clamarier audit,
Quos offerta dedit bagatinos portat, & illos
Porrigit

Porrigit ad piñā, iubet atq; sonare pavanam.
 Inde pians bellam digitos striccando Gianolā,
 Galantaria capit saltare stupenda,
 Cingar adest, ridetq; suo ballante Copino.

Pedrala.

Vir quidā Bertam si uult ballare dimandat.
 Cingar ei cignat, quem Berta intelligit, inde
 Ansit, & porgens laeuam danzare comenxat.
 Cingar item claudens oculum cignauit, et illa
 Optime docta prius quæ Cingaris adnotat ar
 Ballantem secū simulat basare gazanum (tē,
 Quem iam tirrorat catina sub arbore glādis.
 Ex tēplo Cingar gladiū, sguainando cucurrit,
 Per trexasq; pians illam dicebat a, anum,
 Sic ne putana facis? simulās q; forare colēgum
 Castronis iugulat canaruxxū sanguine plenū.
 Et proprium Bertæ collum scannasse uidetur.
 Illa cito terræ faciens gatamorta ruinat,
 Statq; uelut moriēs pedibus repetādo duobus.
 Ac sberlans oculos iam mortua tota uidetur.
 Tunc omnes laxis currunt extemplo puellis,
 Arma piant, raptimq; leuant ad sidera uoces,
 Cingar erat turba quasi iā perimēdus ab illa,
 Sed largum subito sbalxauerat ultra denetto
 Fossatum, nec non latitat Fænile sub uno,
 Namq; uilanorum fingeat habere scagaitā.
 Tūc ambis manibus lignū se rāpat ad unū,
 Rampegat, atq; sup cuppos celer ecce uidetur.
 Stās super inde gridat, me cur occidere uultis?
 Respondent, quoniam festam sotosora butasti,
 Ac senza causa iugulasti postea Bertam.
 Cingar item parlat, nescitis quippe casonem,
 Nonne ribalda meo facit istac cornua Baldo?
 Id tamen omne malum dū perdonare uelitis
 Et mihi giuratis non uestris ladere telis.

A, anum, ex im-
 prouiso actio.

Gatamorta in-
 declinatur, si-
 mulatio est, uel
 malitiosa fictio

Scagaita, plus-
 quam timor, nā
 timor potest es-
 se sine cagaro-
 la.

Istac antiquit^a
 pro ista.

Hanc

Hæc ego guaribo, faciamq; resurgere uiuam.
 Illi admirantes se met guardare comenxant,
 Taleq; miraculum penitus tunc cernere uellēt.

Berta.

Notandum.

Ergo dedere fidem non illū tangere quicquā,
 Quamuis ulla fides non est credenda uilanis.
 Tunc se per quoddā lignamen Cingar ab alto
 Culmine callauit, quē uillica turba sequebat.
 Vadit ubi fallax oculis stat Berta strauoltis,
 Quā pensant oē penitus moruisse dauerum.
 Hanc tamen interea portauerat inde Copinus
 Ad gesiam, nullumq; sinens andare propinquū
 Cantabat requiem aternā, Laxariq; per illā,
 Octo candelas accenderat, & cadeletum
 Miserat in mediū gesiæ, Bertāq; dedrentum.

Togna.

Ecce uenit Cingar multis seguitantibus illū,
 Introit, & rursus gladiū cauat extra guainā,
 Sanguine quo plenū canaruxxū foderat ante.
 Ergo paulisper cælo suffigit ocellos,
 Hasq; comenxauit piatosa uoce pregheras,

Oratio Cingaris.

O cortelle meus, toto mihi carior orbe,
 Qui demonstraisti iam tot miracula mundo,
 Quot sunt in cælo stelle, quot in æquore pisces
 Te rogo per sancti uirtutem Bartholomæi,
 Cuius nunc etiam sacro es de sanguine pictus
 Sicut Berta tuo pro uulnere morta cadiuit,
 Sic nunc ista tuo soccorso uina resurgat.

Mafelina.

Cado, cecidi, &
 cadiui.

Sic dicens, bis terq; crucis signacula format,
 Quinquies & Bertā toccat per quinq; piagas
 Tūc cita de pheretro simulatrix illa resurgit,
 q̄ smarita nimis cūctis res matta uī (heu qd
 Ayme (gridat) cur me ammazxasti Cingar, et

Com-

Cōmisi quod sic gladio mihi colla secasti?
 Cingar ait, quoniam fecisti cornua Baldo,
 Basastiq; illum nuper danxando uilanum.
 Berta refert, confesso quidē cornasse maritum,
 Parcite, non possum sine maschio uiuere facto,
 Qualiter ut sexu muliebri iugiter extet.
 Ponite quam uultis mulieri, ponite guardam,
 Ne faciat tortos fusos (cum priua marito est)
 Vix in cervello si stat presente marito,
 Absq; uiro non uult per guisam stare niunā.
 Si stat, miraculū super omnia dicite grandem.
 Cingar respondet, mentiris porca ribalda,
 Tu male cum uiuas alias male uiuere credis.
 Quantos exilio missos cognouimus olim,
 Seruauere quibus consortes uota, fidemq; ?
 Illi tanta maris terraq; pericula passant,
 Mille brigas rerum patiuntur mille trauaios,
 Sed memorando domi uxorem liquisse fidelē,
 Nil faciunt casum de fortis rebus iniqua.
 Nos matronarum seruamus semper honorem,
 Quarum laudantur mores, laudatur honestas,
 Quo plus sicut rara, sibi plus est gloria maior.

Gosa.

Tunc uillanorum stipata lonagna gridauit,
 O, o, miraculum, miraculum grande dauerum,
 O, caga sanguis, quanta latet possanza sub isto
 Cortello, nunquam sic te carissime Cingar
 Credidimus janēru, quē semp amabimus oēs.
 Sed dic, quis tale gladium tibi præbuit unquā?
 Tunc super aliarum Cingar saltauerat unū,
 Voceq; cortelli meritum sic prædicat alta.

Prædica Cingaris.

Hunc equidē fratrem giurabant esse R. bertū,
 Allegat in primis sexum, Decretale, decretū,
 Angelicā, Glosas, Bibliā, sanctūq; Thomā sum.

Alber. iō

Notandas de se
minis.

Lonagna, tur-
ba luporum, ca-
naia turba ca-
num, porciuaia
turba porcorū.

Caldei auctores, qui penuria temporum periere.

Albertū magnum, Scottum, cōmenta Ricardi,
Mox Bonaventurā, Pisanellam, mox Origenē,
Hieronymū, Ioseph, Bernardū, Gregoriumq;
Tetum Augustini uoltat, sotosora uolumen,
Non Clementinam domenticabat, & altros
Doctores sacra legis, fideiq; pilastros.
Mox alios plures quos nō memorariet unquā
Nouerat, ut credo fingebat nomen eorum,
Erasmi quendam, Martinum Luther, & unio
Sylvestrū, qui nō blumetica scrimilat ochmoc.
Mox ad Chaldeos uenit, Grecosq; Zudeos,
Berith, Gnephot, Iobobu, Schiriotta, Boachen,
Crofnec, Baptonau, Mengir, pluresq; ppbetas,
Hunc probat esse quidē cortellū sanctificatū,
Qui diuū quondā scorauit Bartholomeum,
Quem Romagnoli scortegauisse fatentur,
Qui quoq; de sacro nūc restat sāguine tinctus
Quem probat & Turcis olim robasse malignis
Comina.

Ergo uilanzones ad sidera tollere gridos
Incipiunt miserere deus, miserere sbraiantes.
Iudicij uenisse dies parebat alhoram.
Sed mage cū fictis lachrimis se Cingar afogat
Cernite cortellum clamabat, cernite gentes,
Hic est qui uestras poterit saldare piagas,
Hic est qui sanat mortali peste malos,
Hic est qui mortos uiuos facit atq; gaiardos,
Sicut uidistis peradessum surgere Bertam.
Currite, quid statis? iā queso currite gentes,
Hunc basare sacrum cortellum currite prestū.

Mafelina.

Proctinus illa ruens multo sbraiore canaia,
Assimilabantur quando ad brotalia porci
Currunt, & retinet mostaxzum semp in albi.
Albi est uas fordidissimum, in illum cortellum properant basare bricones,
Quem

Quæ retinēs manibus, pax tecū Cingar aiebat
 Ut sit quando facit pretus basare manipol,
 Tunc etiam scusiam de testa Berta lenauit,
 Qua contadini multos posuere quatrinos.

Gosa.

quo porcelli f
 ginantur.
 Hoc manipol

Durarat binas iam prædica Cingaris horas,
 Qui metuens ne q̄s ueniat uir mēte catiuis,
 Qui nōscat fraudem, uel rasam detegat illam,
 Prouidus occultans gladium descendit ab ara,
 Inuersusq; casam cœpit drixare pedattas.
 Villani sequit ant gladium comprare uolētes,
 Qui tam mirificam maraueliam fecerat ante.
 Cingar eum nec uelle, inquit, nec uendere posse.

Inter fraudem
 & rasam differ
 re hic notescit

Tōgna.

Istud miraculum Zambelli uenit ad aures,
 Pensat chiarinam iam posse resurgere uaccā,
 Mirabundus abit, facilis dementia credit,
 Namq; recontabant illi miracula uilani,
 Ac proprijs oculis uidisse resurgere Bertam.
 Se fortunatum credebat de super omnes,
 Dūmodo uellet eum cortellū uendere Cingar,
 Inter se stessum dicebat, factus alegrus,
 Mo, pissasanguis, mea nōne chiarina resurget,
 Si mea nunc potuit cugnata resurgere Berta?
 O quantū faciam cultrū cōprando guadagnū.
 Nonne guadagnabo totq; ouos totq; polastros,
 Quod douentabo diues in tempore poco?
 O si cortellum mihi uellet uendere Cingar.
 Ergo illum retrouat dicēs, o Cingar, amas me?
 Respondet, plusquam mestessum, saepe prouasti,
 Zambellus dixit, rogo te, mihi uende podettū,
 Nil curare notat cortellum uendere Cingar,
 Sed mage Zābellus cupidus pregat atq; repre
 Vult omnino sibi cultrū cōprare heatū. (gat,
 Cui Cingar tantis cardo fradelle pregheris,

Sum contentus ego diuinum uendere cultrum,
 Da quadraginta mihi ducattos, nec uolo mactū
 Accipe mox gladiū quē uirtus tanta decorat.
 Zambellus subito cortellum propter habere
 Affitare casam deliberat immo pignatas.
 Vedere, mox semet, Lanaq; , ipegnare uilanis.
 Pedrala.

Cingar auisarat scaltritum prae Iacopinum.
 Qui cum Zambello faciens absconditer unum
 Tractatum, robbam totam comprauit ab illo.
 Zambellus Lana nil dicens, atq; Tognazzo,
 Omnia uendiuit cartam faciente Briosso.

De Briosso Notario.

Iste Briossus erat Nodarus uel penarolus,
 Natus poltrones pro scortegare uilanos,
 Sēper habebat enim uel tres uel quāq; paratos
 Ad postam falsos testes,
 Honnofrim, Marcū de uecchis, Zanq; barillū,
 Si tantas illi dexteras natura dedisset
 Quantos Iudeos baganaios Mantua pascit,
 Quantas Verona corrumpit arena puellas,
 Vel quātos piccat ladros Romagna quotānis,
 Vel potius quātos habet iclita Roma simones.
 Omnes taiaissent nostro de iure Briosso.
 Namq; instrumentos falsos tot scripserat iste,
 Quos piscatores facit alma Vegnesa signores,
 Quot barcarolos generauit Chioza ribaldos,
 Quot pueros (q; sint nescimus) Brixia pascit.
 Quot ficus secos totum dat Marca per orbem
 Quot Merlinus ego cantando fingo bosias.

Mafelina.

Ergo Zambellus bene se imbatuuit in illum
 Vendiuit xappas, uendiuit aratra, badilos,
 Gallos, gallinas, uangas & mille xauattas,
 Nescio quos modicos Agros parnamq; casettā,
 Perq;

Quæ puella ob
 paupertatē se
 postribulo de-
 dunt.

Vegnesa, pro
 Venetia.

Zauata est scar
 parotta accipit
 pro qualibet re
 vilissima.

Perq; nouem soldos cercabat uendere Lenam
 Vnde ragumalis numis quos Cingar ab illo
 Chiedebat, caricatq; sinum, ghedamq; camisa,
 Mox sine pensero scura de nocte leuatur,
 Ascortus quoniam Cingar sic iusserat illi.
 Egrediendo casam per opaca silentia currit,
 Ac si robasset nummos quos portat adossum.

Gheda, est illa
 sinuatio que fit
 cum aliquid in
 gremiale susci-
 pere volumus.

Cingar eum sensit, cui protinus obuius andit,
 Denariosq; illos brancat numerando negottam,
 Stant ibi presentes Iacopinus, & ille Briossus,
 Qui cartam fecit robbam comprante Copino.
 Cortellum subito Zäbellus alegrus achiappat,
 Ut cito graffat aquā frescā quē freua molestat
 Atq; solet panem dudum brancare famatus,
 At miser inueniet grandem piliasse saiottam,
 Atq; manus plenas muscis retronabit habere.

Ando, audis,
 Ando, audas.

Freua Regini-
 ce, pro febra.

Prouerbia.

Interitus Lenæ.

Iam ueniente die gladij uult cernere prouam,
 Vult quoq; Lena pri⁹ pbet id, mox uacca chia
 Hæc improvisis multa presente brigata (rima.
 Chiappat, & in medio corteiū pectore ficcat.
 Corpore de cuius sborratur uita dauerum,
 Tunc dixit, cortelle meus mihi suscita Lenam,
 Te rogo per sancti uirtutem Bartholomei
 Talia sed muro tunc dicere uerba ualebat.
 Nil respondet enim quia mortua tota iacebat.
 Zambellus clamans etiam bene mille fiatas,
 Deb cortelle meus, cur non mea Lena resurgit?
 Omnia consumpsi pro te comprare, quid ergo,
 Quid codesella, inquā, sic me cortelle gabasti?
 Sed nec de uenis nec polsis Lenæ batebat.

Collegium Villanorum.

Tunc Villanorum uario cū murmure squadra
 Inter fanilum pariter cumulata stupebat.
 Consul erat Gobbus quo non astutior alter,

Gobbus.

Frater zurratus.
idest plusquam
amicus.

Frater zurratus semper fuit iste Tognazzi,
Fecissetq; nil sania sine mente Tognazzi.
Ipse Cipadiculas sub tectis congregat omnes,
Et positis scannis sederunt ante Tognaxum.
Tota Cipada ruit magno clamante senatu,
Mox nutu gobbi linguas clausere debottum,
Tognaxus primo super unū stādo tinaxum,
Incipit hac forma dū parlat solvere boccam,
Sermo Tognazzi.

Chilò, truncata
oratio.

Perche pro cau
sa intelligiter.

Comunus, &
comunitas.

Est uerum quod nos o cara brigata, chilò,
Venimus ut uobis faciamus noscere per che.
Nos sumus (ut sitis) communi sustinimentum,
Et qui disponunt dictum seruare Catonis,
Pugna pro patria si tu uis uiuere sanus.

Non hic sunt uestre fomne, uestriq; putelli,
De quibus asbaccū casamēta piena tenemus.

Maschiij exper
ti pro tempore
Asperti, rustice

Ipse ego, habet
emphasim.

Chinugna, ut su
pra chilò.

Istos consei nostis non esse capaces,
Vos homines estis longo pro tempore maschiij,
Asperiq; uiri, defensoresq; Cipade?
Mātua qd queso, nostra ualet absq; Cipada?
Ipse ego quapropter simul et prudentia gobbi,
Vos sine fomenis raxxauimus ecce chinugna
Cū socijs Baldi quid questionamus habemus.
Qui semper querunt Cipade frangere pacem.
Nil timeamus eos, quia Baldus carcere stētat.
Et quamuis esset, quid nam foret ille deforas?

Scuitare, me-
morare.

Brusata, nomē
agri, quem pia
dezabant.

Prouerbum.

Debetis litem quondam scuitare Brusatae,
Quando tam ualuit nostri sapientia gobbi.
Me quoq; non stantē panxam gratare praestis.
Quis pissasanguis? quis uermocanis agrexat,
Istos poltrones cagnas smesiare cubantes?
Ut medici uadunt cercantes ultro malannum.
State precor saldi, constantes state fradelli,

Ad buga ferrū
affatim.

Mittamus robbam, uitam propriosq; fiolos
At buga ferrum propter defendere nostra,

Me dudū, me iam cognoscitis esse Tognaxzum.
 Gobbus adest, cuius uirtute Cipada triūphat,
 Quotidie Mantu uadat redeatq; frequenter,
 Consulis officio solitas exerceat artes,
 Donec compagnos Baldi nihilabimus omnes.
 Vidiſtis pouerum Zambellum Cingaris aſtu
 Amiſſiſſe caſam robbā, ſcannasseq; lanā. (illic
 Quotidie facit hūc, facit, hāc, robat hic, robat
 Ingannat, truſſat, ſcacat, ſagramētat, abarrat
 Et patietur eum ſic ſic Cipada ladrettum?
 Credite iam noſtri quod erit uictoria gobbi,
 Et ueniet Cingar tandem ſub rete giotonus.
 Dixerat, ac iterum ſupreſſa uoce taſiuit.

Zanardonus.

Tunc Zanardonus ſurrexit de ſedimento,
 Ac ſub centura palmas ficcauit utraſq;
 Poſtquam raſcauit biſ terq; tacēdo catarrhū,
 Sic ait, o cācar quantū bene barba Tognaxzus
 Parlauit, parens alius Ciceronus adeſſum.
 Sed penſo qđ non Cingar trapolabitur unquā
 Nam ſtraueſtitus ſemper ſolet ire ladrettus.
 Sepius ad noſtrum uenit de nocte caſottum,
 Vadens in certum uelut eſt uſanza filozzum,
 Attamen una ſuū occultabat maſcara muſum,
 Et poſitis capiti, manibus, pedibusq; ſonais,
 Gattus atexabat pulchram faciēdo moreſcā,
 Et ſua per terram tich toch calcagna ſonabāt
 Immaſcaratum nemo cognosceret illum,
 Sed quod ſit Cingar tātum ſaltatio monſtrat,
 Attamen affirmo bona parlamenta Tognaxxi

Filozzum uadunt ruſtici, qđdo reperiunt & alloquunt ſuas moroſas.

Goſa.

Mox Bertolinus, mox Fontanella, Tonalus,
 Martinellus item, dubioſus barba Defendus,
 Affirmant cuncti uerbum ſublime Tognaxxi,

Girardellus.

Colletum, genus vestimenti militaris.

Barca, uox quā gondolantes p Venetiā profecerant, causa seuitandi.

Vnficum, & Samarcum, figure sunt, ut supra totidannum, denarium.

Prouerbum.

Per ironiam.

*Sed Girardellus qui fert colletta corammi,
Non laudo, dixit, talem non laudo facendam,
Considerastis grossiliter omnia certe,
Cingaris est quidam compagnus Vennetianus
Non piscatorum numero, non, barca gridantiū
Gentilhomus enim, sauius, multumq; sapiens,
Ac in pregaium perrexit mille fiatas,
Deq; caodesis frater suus esse probatur.
Quis diabolus enim poterit combattere secum?
Credite, cum sancto Marco certare bisognat.
Dixi nempe meum, mihi perdonate, paterum.*

Cagnana.

*In pede saltatus dixit furibunde Cagnana,
Extimat un ficum nō nostra Cipada Samarcū,
Quamuis sfodratum teneat sua dextera stoccū
Et quāuis habeat barbazā in pectore longā.*

Gobbus.

*Non est, Gobbus ait, non est ò barba Cagnana.
Marcus qui portat barbam, stoccūq; sfodratū
Est sanctus Polus, dol Lancum, desine sanctos,
Cum sanctis noli scrizzare, prouerbiā dicunt.*

Guronus.

*Tum Guronus ait, non laudo, perq; nientum
Compagnis Baldi patiar contrarius esse,
Cum quibus ipse fui teneris nutritus ab annis,
Sumq; istis socys semper parere tenutus,
Qui me sustentāt diuersos dando guadagnos.
A me nec modicum pensetis habere iuuamen.*

Gobbus.

*Dixerat, at Gobbus dixit montatus in iram,
Non dabis altorium? ò grandis perdita certe,
Contrastare tuo non absq; iuamine possunt.
Silicet, impresam pro te, lassabimus istam.*

Guronus.

*Impatiens iterum sursum leuat ecce Guronus.
Credo,*

Credo, inquit, nō te rem istā lassare dacantum
 Namq; tibi soli dabit hæc impresa guadagnū
 Quotidie perges bis ter pro consule Mantu,
 Non vt Cipada ualeas deffendere statum,
 Ast ut Cipada marchettos mille guadagnes.
 O, Cipadicola, vultis nam credere Gobbo?
 Si sguerzos, caueo, xottos, quātū mage gobbos?

Marchetti, ge-
 nera numorum
 Venetum.

Tognaxxus.

His motus verbis, disturbatusq; Tognaxxus,
 Per uermocanum, dixit, tua uerba Gurone
 Guastant conseium, nec rem concludere possū.

Mafelina.

Se leuat è scamno Giannus Pannada Garofol
 Et placidis uerbis excusauere Guronem.

Contradicente
 niuno præter
 Guro.

Post hæc decretum est, contradicente niuno,
 Mittere Pratori cum Gobbo barba Tognaxxū
 Qui shirros duccāt cōpagnos prehendere Baldi
 Quo facto ad propriū remeant quisq; palax-

Comina.

(xii.)

Interea Cingar sensit referente Guro,
 Conseium factū per Gobbū, perq; Tognaxxū.
 Risit, & armatos secum facit ire sodales,
 Ne forsā fieret preson, uel morte periret.
 Bernardinus adest Catoius, Rasa, Durantus,
 Ardet Amerigus pariter brauante Galetta,
 Alter ballestram, fert alter tergore schioppū,
 Pizzagnoccus habet spatam, curtāq; xnetiā,
 Bombonus rascum stallas quo disboaxabat
 Ad terram buttat, lanxamq; piauit acutam.
 Sguerzus habēs aliū schioppettū puluere plenū
 Iam cupit ad busum fogatā ponere cordam.

Togna.

Nondum nocturnas tenebras Aurora fugarat,
 Cōgregat hos omnes Cingar capitanius, atq;
 Per mediam passāt animoso corde Cipadam.

Molinum Ciu-
garis.

Cingar eos animat, mox alta uoce gridabat,
Sis sit qui mecum uult gattam, uengat auanti.
O uillanzones, ò porcinaia, uenite,
O mascalzones, ò, ò destructio panis,
O stanza gnocchi, gens, ò poltrona, gazani,
Su su qui mecum uult Gattam, uengat auanti
Berta.

Talia dum bramat nil curans ore peteat,
Inde Schiawina focū dat schioppo, sanguinis ar
Fit per cāpagnā reboatio longa pianā, (dēs,
Quñ Cipada procul sensit per nubila tustas,
Oyme, Tognazzus ait, sensisti cara brigata?
Schioppettū contra Cipadam discarigarunt.
Talia dum loquitur, maior fit rumor ad auras
Nāq; archibusū Sguerzus scarigauerat altris
Interca Gobbus se drixat solus ad urbem.
Cingar auisatur, socys se tollit ab altris,
Solus discedit, bosco se macchiat in uno.
Audit Tognazzus quod Cingar ī agmine nō ē,
Pēsāt quod fugiat, potius uel pergat ad urbē.
Illico se Mantu portans, festinus arancat,
Et quod facturum est animo fantasticat alto.
Spuxrat quod uult destruggere Cingarīs artes
Et uult omnino contra illum uincere guerrā.

Araneat, trot-
tat, properat.

Tognazzi interitus.

Imboscatu erat Cingar, uidet ecce Tognazzū
Illico se nulla formidine fecit apertum,
Miratur circum, si quisquam forte uideret.
Perstringit manibus roncam, fendenteq; laxo
Partibus in binis diuisit barba Tognazzum,
Ac ita finiuit, campari uita Cipade.

Scapinat, aueta
tur.

Tunc absq; indusia Berta comitante scapinat,
Et natos Baldi secum ducendo gemellos
Sgombrat Mantoum ceca sub nocte paesum,
Inq; tuis latuit montagnis Brixia Cingar,

In qui-

*In quibus angustā Bertæ fabricando casellam,
Nescio quos paucos giornos habitauerat illic.*

Conclusio.

*Tuq; ragaxze meo bastinam pone muletto ,
Namq; caualcādi uenit mihi uoia per urbem.*

*Explicit Phantasiæ Octaua
Macaronica .*

M A G I S T R I

A C Q V A R I I

ARGUMENTVM.

*I N P H A N T A S I A E
M A C A R O N I C E N I X.*

*Cingar asinino coopertos spoiat amictu
Fratres, quo tectus sanctus habetur homo.
Pro socio uestit Zambellum, se putat ille
Fratrem, cui nomen frater Erinus erat.
Introeunt urbem pariter, de carcere Baldum
Sub confessandi tegmine Cingar agit.
Inq; locum Baldi Zambellus restat, & inde
Ignorant formam qua scapolare queant ,
Nobilis interea Leonardus uenerat illuc ,
Quem soldatorum plura caterua sequit.
Vadit in hostariā Baldus Cingarq; sequitur,
Ac ibi bretinas deposuere togas.
Cingar compagnis Leonardi tela rapinat,
Cū quibus armantur Baldus & ipse simul.*

MERLINI
COCAII
POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.
Macaronice Nona.

Zofum, deorsū.

INGAR *amans* Baldum,
nec dum presono cauatum.
 NIL *solitas artes patitur*
dimittere xosum.

DICEBAT *Berta nel Bal-*
dum è carcere trabo.

Millibus

Millibus in quartis uel corpus uenerit istud,
 Et sic parlatuſ ſubito diſcedit ab illis,
 Per quosdam boscos aptos robbare caminat,
 Itq; uonas ſemper fantaſtizando magagnas,
 Qualiter e longo deducat carcere Baldum.
 Dumq; caminabat per Boscum, ſolus opacum.
 En Franceschinos fratres occurrere uidit,
 Qui tich toch ſemper faciunt geſtando xupellos.
 Hi ueniunt aſinū caricatum pane menantes,
 Nec bene diſcernit Cingar quis eſſet aſellus,
 Nam tū idem color eſt aſino, tū fratribus idē.
 Ex tēplo ronci per megium Cingar achiappat,
 Ac ſi uellet eos occidere more Tognazzi,
 Qui ſbigottiti terræ flexere xenocchios,
 Parce precor, gridāt, faciētes mille croſettas.
 Cingar eos ſpoiat, tantū ſibi hraga relicta eſt,
 Atq; breuiarium quo ueſprum dicere poſſint.

Togna

Ergo bertinum ueſtinit Cingar amictum,
 Ac mediam truncat barham (riſibile dictu)
 Quadam tenaia, quoniam de forſice mancat.
 Iam nō is Cingar, ſed ſanctus nempe uidetur,
 Sub tunicis latitant ſacris quam ſæpe ribaldi,
 Per quos mordetur ſapientum fama uirorū.
 Proiecit manicum ronche, ferrumq; tenuit,
 Quod ſub groppifero cælans cordone ferebat.
 Inde pians aſinum ſuper illo pane ſedebat,
 Dumq; it blaſphemans compietam dicere paret.
 Per montes, campos, per ſyluas, rura canalcāt,
 Cercat elimoſinam ſeptem cātando legrexzas
 Quod nam eſſet Cingar nō illū q; ſq; putaret,
 Immo uidebatur ſanctus Macarius eſſe.
 Deniq; Mantoam ueniēs capitauit ad urbem,
 Perq; Cipadensem uillam pittoccat ad uſſos.
 Aſtucia Cingar ſis miranda.

Interea

Fratres Franciſcani.

Megium toſcaniter.

Medium latine
More Tognazzi, quem modo
ſquartauit.Mediam, ut forma Cingar ſis ali
quantulum diminueretur.
Notandum.

Tenuit, pro tenuit.

Legrezzas, pro allegrezzas q; ſ
pitocchi canūt
cauſa guadagnā
di. Has didice-
rat Cingar cau-
ſa ab arrādi, nā
ſub pretextu
uel Relligioſi,
uel pauperis ſu-
unt barrieræ.

Grifantos, pedocchios.

Maranus, navis

Desgratia trisilabum.

Gonellam, genus vestæ.

Gramegnæ, graminis. Macaronissimū carnē. Sapiō bisyllabū est. pur. tamen.

Interea longe Zambellum vidit in agro,
Qui spedocchiabat furfanti more camisam,
Cercabatq; suos caldo sub sole grifantos.
Fecerat horrendum digito striccante macellū,
Quo se mundificant Chioxani supra Maranos
Esse pedocchiosus quis nā damnabitur unquā?
Nonne magis Asquā cōtētat habere pedocchios
Quam fieri Barro Franca?

Cingar ait, quid agis nunc hic ò paup homelle?
Nū scires ubi stet Zambellus? dic rogo, scis ne?
Cui respondet, ego Zambellus sum codesella,
Qui volo desperās ut me cagasanguis amaxet
Namq; fui nuper dives, nunc pauper ad ussōs
Vix retrovo panem, vix vinū, vixq; manestrā,
Desgratiæq; mee stat Cingar causa giotomus,
Cui mangiare suam possit giandussa coradam
O si posset eum ladrum brancare potestas,
Se signare quidem posset scampare soghettū.
Tūc Cingar, benedico Deū quod te retrouvavi,
Ad primam bottam, nec oportuit ire vagando.
Vin Zambelle meus fieri compaginus & istam
Pellandam tribuam secum iungēdo capuxxū?
Visque Deo mecum servire? quid ultra fietur
De te, si vestes istas poverette recusas?

Zambellus subito vultu respondet alegro,
Sum contentus ego pater, ò, tuus esse fradellus,
Si me bertinam vis nunc vestire gonellam,
Nā meus ecce vidē? giuppo cagat undiq; strax
Impleboq; meā panxam de pane bianco, (xas
Quā vix implebat panis niger, atq; gramegna.
Quāvis de lettera non sapio dire negottam,
Pur, si vis, animus bastat mihi dicere messā.

Gosa.

Tunc illum Cingar spoiauit veste bisella,
Atque caniatam capitis sine forfice tosat.

Hunc

Hunc sibi compagnū fecit, fratremq; uocauit
 Erinum, sed se Quintinum nomine clamat,
 Post hec de uilla se partiūere Cipada,
 Et uelut ad spassum cœperunt ire gradatim.
 A pede Zambellus uadens guidabat Asellum,
 Qui grossolanus fratrem se reputat esse,
 Cingar eū sequitur, qui non uult ire pedester,
 Immo cavallaster bastinam calcat aselli,
 Introeunt urbem spatioſo denique paſſu,
 Quos pro matura pensant grauitate romittos
 In piazzam ueniūt, ubi trōba sonare comēxat
 Ad cuius sonitum se uulgus ubique ragunat.
 Dicere quid uelit hoc ignorat Cingar, Asellū
 Desmontans inquit, state hic, ò, fratre Erine,
 Namq; uidere uolo cur nascitur iste tumultus.
 Quo dicto, gentem se mescolauit in illam.

Banditur Cingar.

Hic faciunt bandū, qđ Cingar ladro ribaldus
 Sassinus strade, barrus, fur, prado, micida,
 Sit patria, nec non terra banditus ab illa.
 Sed quisquis bastās animi ammarxarit eundē
 Ille guadagnabit dueattos mille debottum.
 Cingar id ascoltans tremuloso corde stopinat,
 Pro Baldo tamen ipse suo uult perdere uitam,
 Sic gridare igitur cœpit gridore tonanti.

Fictio Cingaris.

O, ò, nescitis, nescitis cara brigata,
 Est adhuc una dies postquā brusabit hec urbs,
 Ni subito testam Baldo truncabit is illi,
 Quem modo sub turris uinctū presone tenetis
 Namq; gigantonem Fraçassim nomine uidi,
 Qui menat ò quātas squadras de gēte Todesca
 Pro Baldo giurat Mantus destruere terram,
 Nunquā uista fuit gens tam crudelis et aspra,
 Sassinant homines, robbāt, sforxantq; puellas
 Altaros.

A pede, adue
 bium est.
 Repputat, d
 plici, p, aucto
 tate sua.
 Pedester & c
 uallaster.
 Romittos, p
 heremitas. ilc
 roticolo con
 con est.

Micida, pro h
 micida.

Villani bardel-
z.

Masonem, mo-
nasterium.

Perpede, aduer-
bium est.

Altaros gestie spoiant, calicesq; rapinant,
Multum peiores villanis nempe gaiosis,
Qui nunc bardellas habitant, villasq; ppinquas
Qui per despectum fœnilia nostra brusarunt,
Hos tamen exuperant gētes feritate Fracassi,
qd dicunt ladros Brisighellos atq; Spagnolos?
Hi superant omnes, quoniā post furtā trucidant
Heu pietas, nostram sachexanere masonem,
Atq; monasterium totum sotosora butarunt.
Petra super petram vix una relicta videtur,
Et multos fratres crudeli morte necarunt.
Ille Fracassus enim poca stracante fadiga,
Vt lapidem gettat grandes ad sidera merlos
His ego vidi oculis illum fors quinq; miaros
Cum caxxa frusto nostrum iactasse priorem.
Atq; cosinarum que sunt cœnanda parantem
Totum cum pugno sub terra nempe ficasse.
Preterea quendam uechietum ppede cepit,
Quem magni fecit mōtis superare cacumen,
De sacristia rapuerunt absq; riguardo
Planetas, camisas, Amitos, calicesq; stolasq;
Turribulos, patinas, libros, candelabras cottas,
De mangiatorio boccalos atq; becheros,
Descos, credenzas, tonaias atq; maniplos.
De cosinatorio caldaros, bronza, padellas,
Mille pignatellas, lanexxas, speta, parolos.
De canesa totum spinarunt deniq; uinum,
Porcinaria bibit totum, fregitq; uasellos,
Deq; bono uino bagnos fecere cauallis.
Campanas rupere duas pluresq; canexxas
De campanarum cordis fecere cauallis.
Sed foret, ah, troppum, si cuncta redicere uelle.
Vix ego scampani socio cum fratre ruinam.
Et ueniens istam totus straccatus ad urbem,
Vidi hominē quēdā rōca squartasse Tognaxxū
Tunc

Tunc ego cum socio nimia pietate mouestus,
 Illum cum placidis comēxō reprehendere uerbis,
 At manigoldus habens cētos in corde diablos,
 Meq; modo simili comitemq; necare uolebat,
 Alxant roncā, sed noster protinus illum
 Compagnus cœpit per brachia stricte tenēdo,
 Ast ego cortellum subiens in uiscera fixi,
 Vulnere quo moriēs, cascāsq; gridauit, o, oyme,
 Cingar ego morior, morieris tu quoq; Balde.
 Sic homicida fui, potius latrocidā, quod unum
 Occidi ladrum me desertare uolentem.

Certe iustitia est omni dignissima laude,

Quando animaxxamus nos amaxxare uolētes.

Et quāuis fratres humiles sumus atq; modesti,

Sape brilās mēs n̄a tñ uolat extra capuxxos,

Sollicitare decet gesia deffendere nomen,

Si non proficiunt artes ueniamus ad arma,

Nos quoq; de sfodro sciremus ducere spadas,

Vidimus atq; Lupo xuffum nos ante cucullū,

Bastantesq; sumus uisum monstrare brauosis.

attamē hic habitus quia sancta pace remidet.

Cercamus pacem linguas sufferre parati.

Si pax nil prodest, opus est admittere brigam.

Ergo meum gētes cōseium prehndite, nūc nūc

Baldum de scura presone cauate prophanum,

Cui moxxat e caput, ueniat ne forte Fracassus,

Liberet hunc, & mox grandis uindicta fiat.

Hunc tamen in primis uolo cōfessare gictonē,

Namq; animam saluare suam cōfessio posset.

Comina.

Dixerat hec Cingar cunctis presentibus illic,

Cōtremuere omnes Iuuenesq; senesq; debottū,

Fit rumor, populusq; ruens ignara canaia

Per cunctas urbis stradas incerta uagatur.

Omnes pratoris fugiunt ad grande palaxxum,

Tela

Notandum.

Brilare, nimia
 auuiditate cupe-
 re.

Prouerbiū.

Mozzare, ob-
 truncare.

Appositio.

turri, descen
lit torion⁹, ma
ma turris.

allis Iosaphat
n qua mortui
omnes resurgēt
ad iudiciū vni-
uersale.

Tela parant, pontesq; leuāt, claudūtq; botegas.
Congregat illustres homines, sanctūq; senatum
Prator, et ad muros cōseiant ponere guardas,
Inq; toriones altos portare comandant
Spingardas ferri, colubrinas, passauolantes.
Mortaros, arcobusos, bronziq; canones.

Interea magnus fit campanonus ab alto
Culmine pulsatus, don, don, reboāte bachiocco.
Tanto pro sonitu cunctorum corda tremiscūt,
Ad campanoni martellum quisq; caminat,
Alter habet roncā, lanxonem protrahit alter,
Hic spetū, hic lāxā, hic dardū, hic giavarinam
Et paruo in spacio conuenit tanta brigata,
Quod nō in uallem Iosaphatti tanta resurget,
Pallaxum uaria stipant cum uoce loquentes.

Togna.

Ante potestatem Cingar iam uenerat ultro,
Et confirmauit falso iuramine dictum,
Ad quem ducatos doros tunc mille dederunt,
Nam sacramentabat gladio scanasse seipsum.
Quos cœpit quantis dicens non tangere posse.

Berta.

Tunc omni populo reserantur monitiones,
Ut se quisquis eget de finis induat armis.
Concurrunt omnes intrant armaria, uersant
Omnia, nec desunt pulcherima fantibus arma.
Hic piat elmettum, scutū, braxxale, coraxxā,
Hic quoq; pāceram, spalaxxos, atq; scheniras,
Hic gorxarinum, quantos, fiancalia, bragas.

Comparatio.

Non tali furia cernis properare pitoccos,
Quum defunctorum giornus celebratur ubiq;
Quod fauam coctā fursantis qsq; ministrat.

Mafelina.

Interea Cingar Zambellum tollere uadit,

Quem

Quem modo cum carico solum lassarat a sello,
 Is stupefactus enim tãto pro murmure stabat,
 Cingar eum uocat, et nulli parlare comandat,
 Dicens quod fratres seruare silentia debent.
 Mox illum duxit secum, supraq; palatium
 Scandit, quisq; sibi Brettã reuerendo cauabat,
 Dicebant, hic est qui nostram liberat urbem,
 Cingar habens oculos humiles sapientior ibat,
 Officiũq; uelut fratres dum dicere fingit,
 Ostendatq; fidem, suspectaq; pectora tollit.

Pedrala.

Iamq; paratus erat ceppus, quo perdere testã Prouerbium.
 Baldus debebat, populo spectacula daturus.
 Sollicitat Cingar, prætorem spesſiter orat, Spesſiter fre-
 Quod confessorem Baldo concedat, ut aliam, quenter.
 Nō miser ammittat, sed forte uolabit ad astra
 Latro memento mei dicens, fuit illico saluus.

Prætor nil meditans ulterius annuit illi,
 Vos eritis confessor, ait.

Vos estis cōfessor
 figura est.

Attamen armatos soldados mille de foram
 Constituit, stantes ad guardã carceris omnes.
 Cingar hēbat aquã fortã, surdas quoq; limas,
 Omnia portabat sancta sub ueste latenter.
 Ecce cadenaxxos aperiri Baldus orecciat,
 Iam pensat quod sit testa moriturus adempta.
 Stabat ibi terra fletu prostratus amaro,
 Sape uocans socios, Bertam carosq; nepotes
 Senserat ante diu martellamenta sonantum
 Campanonarum,
 Se debere mori scampanizatio talis
 Indicat, ac strepitus fieri quẽ sentit in armis,
 Non confessandi misero datur ulla facultas,
 Ergo deum sic sic gemeundo corde precatur.

Oratio Baldi ad Christum.

Sūmi dextra patris, nostraq; ppaginis author,
 Christe.

Christe, redemisti quam primi labe parentis,
 Horrida quippe crucis passum ludibria solum
 Te scio, non propter iustus, at propter iniquos,
 En ego tantorum scelerum, tantæq; ministras
 Cedis tendo manus stigias habitabilis umbras
 Da veniam, fædasq; tuo præcor ablue palmas,
 Sanguine, Te lachrimis latro flexisse benignum
 Creditur, & meretrix, tuæq; uestigia crine
 Tersit, meq; pari uideas pietate misellum,
 Namq; pari fletu modo te prostratus adoro.

Comina.

Iamq; Canalerus portam recluserat omnem.
 Ac centum cliauis patefecerat hostia centum.
 Cingar maturus ficta gravitate subintrat,
 Ad quem passantem cuncti flexere & nocchios.
 Zambellus seguitare negans se retro retirat,
 Prasone quoniã uult non intrare Maruffus.
 Tunc Cingar uocat hũc, ueniat is frater Erine,
 Namq; duos fratres semper nos esse bisognat.
 Hunc ob sermonem Zãbellus protinus intrat.
 Atque Barisellus portas anchora serauit.
 Baldus habet longã longo pro tempore barbã,
 Que ad centuram cooperto pectore tendit.
 Cingar it, hũc sequit tremulosus frater Erinus
 Barbottat Patres nostros, ac Auemarias,
 Nam castronaxxus fratrem se pensitat esse.
 Sed postquam Cingar Baldo peruenit apressũ.
 Bertexando illum tali sermone prouabat,
 Quid manigolde facis? qđ latro? qđ mala piã
 Nũc p peccatis dabitur tibi pœna scelestis, (ta
 Nũc exẽplar eris quibus est tam cura robandi,
 Non te Fracassus, Falchettus; Cingar aitant,
 Quattuor in quartis nã squartauere Fracassũ,
 Quattuor et forcas portam per quãlibet urbis
 Plantarunt, ubi stant gamba, braxxiq; tacati.

Cingar

Negat intrare
 prasone quã
 prouarat.

Aue Maria, di-
 ctio sola est.

Cingar dorato slongavit colla fohetto ,
 Inq; triligniferam trabucavit deniq; forcem.
 Desuper illius testam sic metra notantur,
 Cingar doratam meruit robando colanam,
 Inter boschicolas nã Rex fuit ipse ladrones.
 Collo semicanis Falchetti i petra molini
 Applicata fuit, quos chiusa Governolis hausit .
 Tu quoq; nũc trades collũ scelerate taiandũ ,
 Ac super horarum turrim tua fixa ladrones
 Testa spauentabit fassinis & homicidas.

Responsio Baldi.

Extollens oculos Baldus, frontemq; vapatam,
 Suspiciensq; illum transuersa tuetibus hircis,
 Dixit, uerba licet non hæc responsa merentur,
 Attamen hinc abeas frater schierigate, pterue
 Si modo tã stricturn nũc ferrea uincla tenerẽt,
 Tamquã polastro tibi pessime colla tirarem .
 Vade viam, nisi uis mihi stesso incidere linguã,
 Inq; tuam faciem fremitu spudare canino .
 Tu qui deberes solanti uoce dolorem
 Alleviare meum, baratriq; arcere pauorem
 Sic agis, ut perdat me desperatio mentis.
 Impie frater, habes in pectore mille diablos,
 Respice te stesso, turpesq; redargue mores,
 Tonsuram portas, renegas quam mille fiatis .
 Nil nisi broda fuit semper tua uita, gulose,
 Te deus ingratum tantorum quippe bonorum
 Expellet cœlo, stigis & relegabit ab ima.
 Hinc prociũ à nostris oculis Fratuxze recedas,
 Spurcitia fœtent capucino mille sub illo.
 Cœlestis uenia plus me deprhendo capacem,
 Quã te fraude, dolis, grauiduq; libidine, vade.

Cingar

Cingar scaltritus uerbis mage percitat illum,
 Iam tua, dicebat, tua dic peccata ribalde,

Baldus

Epithaphiũ su-
 pra furcam Cing-
 garis.

Chiusa, locus
 angustus min-
 tij.

Gouernol est ci-
 uitas Gallia Lõ-
 bardica.

Pathos mouet.

Baldus non ultra bassato uertice parlat,
Immergoguosum nam uiderat esse caputrum.
At miser illa lachrimas summissa uoce gemebat,
O, Cingar, clamat, morior mi Cingar, et ante
Quam moriar non te potui comitesq; uidere.

Tunc Cingar nimia tactus pietate cucurrit,
Voceq; suppressam sic se parlando palesat.

Cingaris pietas erga Baldum.

Non te plus lateo, mi, mi, dulcissime Balde,
O mi dulcis amor, mi cor, mea spesq;, decorq;,
Sum tuus ille quidem Cingar, non noscis amicū?
Non mi Balde comes noscis me? respice quæso,
Cingar ego, qui te solita cum fraude cauandū
Carcere de caco ueni dissolvere, non te,
Non te Balde more patiuntur numina cæli,
Non quod tanti hominis seuū sit nomē adeptū.
Sic dicens uoltas bis centum basiat illum,
Abraxat, strigit, lachrimis sua pectora ba-
Ille tuus sum cingar, ait, iā pone timorē, (gnat
Ne dubita, sū Cingar ego, sū Cingar onustus
Veste sub hac ficta martellis atq; tenais.
Qualia sūt equidē lachrimose gaudia matris,
Quæ dudum mortum pensauerat esse fiolum,
Mox illum reddi sibi uiuum respicit, immo
Corpore gaiardum, rubicūda fronte galantū,
Talia sunt equidem prauiso Cingere Baldi,
Qui uelut a somno torpenti corda solutus
Atq; reuiuiscens, inspexit fronte caduca,
Porrexitq; oculos in Cingaris ora parentes.
Sed pro letitia tanta parlare uetatur,
Quodq; oculis proprijs cernit sibi somnia paret,

Togna.

Zambellus norat Baldū, stat quacchius in uno
Angulo, & ingenti terrore cagatur adessum.
Cingar ait, non nō parlandi tempus habetur,

Ferdinus

Perdimus interdum propter tardare boconē,
 Tunc Franciscanam tollens de corpore cappā,
 Ferramēta cito solitam cawat extra sachellā.
 Fundit aquam fortā surdis rosegādo limettis,
 Vincula quæq; taiat leuiter manicesq; bogasq;
 Post intervallum modicū leuat in pede Baldus.
 Sed nix extrema stat pro strachedine rectus,
 Vnde pignocada Cingar piat cōto bocones,
 Ac Maluasia, quem gessit apostā, Fiascum,
 Illum pro longo stabilivit carcere stancum,
 Nā quid sit preson quam saepe prouauerat ipse
 Post hæc Zambellum clamat, mi frater Erine,
 Huc accedatis cito, nos orare bi sognat,
 O Iesum Christum, cur? ola, frater Erine,
 Cur non auditis? dormitis forsitan? o la,
 Zambellus parlat pauefacto corde nientum,
 Pauper homaxxolus desiderat esse deforas.
 Cingar item clamat, ueniat is frater Erine,
 Baldus miratur, quid clamas, inquit, adessum?
 An latet hic aliquis? dic queso, Cingar ad illū
 Omnia subridens breuiter narravit ad unguē.
 Obstupuit Baldus tanta pro Cingaris arte,
 Comina.

Notabile.
 Limetta paru
 lima.
 In pede, aduer
 bium significa
 recte.

Deniq; Cingar eū uadens retrouare gridauit,
 Ah pouerelle. uoco ter uos, & sic pigritatis
 Respondere mihi? sic obedire magistro
 Discitis? esset enim uobis penitentia danda.
 Zambellus dixit rogo uos mihi parcite, namq;
 Debemus fratres seruare silentia semper,
 Sic Quintine pater per adessum me docuistis.
 Cingar ad ista nihil quid respoaderet habebat
 Se castronatum castrono cernit ab uno.
 Hunc tamen extēplo Cingar, Baldusq; piarūt
 Quem Franciscanam descortigando gonellā
 Ad terram mittunt, ac omnia mēbra cadenāt,
 Sbadacchiumq;

Breuiter & per
 fecte loquitur,
 qui bene loquit

Penitentia, ma
 caronice posita
 ad placitum, li
 cet raro utatur.

Sbadacchiumq; sibi ficcant, ne gridet, in ore.

Gosa.

*Continuo turris scampanizabat arengum,
Qua Baldo testam confesso tollere debent,
Sollicitans aperit portam barisellus, & extra
Stans uocat, em, nec dū cōfessuit iste giotonus?
Confessate cito pater hunc Quintine ladronē.
Baldus id ascoltans uoluit saltare de foras,
Displicuere, sibi nam talia uerba superbo.
Cingar eum pavidus tenuit per brachia dicēs,
Pone si uis cerebrū nunc tu paulisper a casam,
Es deuotatus nunquid uir absq; governo?
Mox cito responder Barisello, nunc ueniemus.
O quantis plenus uicys erat iste cauester,
Non meritat ueniam sed centū milleq; forcas,
Quem nunc absoluo, sed uos o frater Erine
Exorate deum deuota mente fratantum.
Dum sic parlabat psalmū Miserere cōmēxat,
Vel de profundis primam gridando parolam,
Sed restum psalmi quia non finire sciebat,
Ore susurrabat ueniens ad gloria patri.*

Togna.

*Iam Franciscanam Baldum uestire gonellam,
Cæperat, atq; docet qua forma debeat ire,
Ne foret ignotus faciens in fronte capuzzum,
Sub sancto mari ellum portat uterq; cucullo,
Ut menare manes possint urgente bisogno.
Ad portam uadunt pariter, coualerus apertā
Quā facit, egreditur cingar prius, ide chinato
Cū capite exiuit Baldus, quē nullus adocchiat.
Tunc intrare cito poltrona sbiraia uolebat,
Sed Cingar dixit caualero, quo uenit ista
Frezzositas? mo sancte deus, concedite tempus
Quo fleat almancū, uel quo penitēza fiatur.
Sic ait, et scapolans Baldo seguitante caminat*

Ingen

**Fratantum, in-
cerca.**

**Concedite tem-
pus quo fugia-
mus.
Almancum sal-
tem.**

Ingentes hominum res contrāt undiq; turmas,
 Cū ronchis, spadis, schioppettis, atq; balestris,
 Baldum expectabāt nūc nūc de carcere trādū
 Hunc omnes tanta pro laude uiuere peroptāt.

Mafelina.

Nupcr stopparant portas, pontesq; leuarant.

Nescit enim Cingar qua bāda cadat ab urbe

Plus curat Baldum quā se, quia diligit illum,

Arrinat portam, dum sic meditatur, ad unam,

Gens ubi cum solito faciebant ordine guardā,

Nec solam pretor muscam passare uolebat.

Baldus habet uoiam sguarnazzā trare dabādā

Et cum martello plures confringere testas.

Cingar eum placat dicens, fac stulte pianum,

Desine me pensare modum formāq; scapandi,

Dum sic ambo simul passu celerante loquūtur,

En prope uiderunt grandē transire baronem,

Quem soldatorum nō poca brigata sequebat.

Leonardus nobilissimus.

Iste ualentus erat, Leonardus nomine, claro

Sanguine progenitus, uirtuti deditus omni,

Altiagam Baldi famam præsenserat olim,

Cuius in ardentē se tam succensit amorem,

Vt iam per totum longis erroribus orbem

Circuerat, si fata darent quo cerneret illum.

Venerat huc igitur, totam sed repperit urbem

Attonitosq; omnes, ac arma minatia cælo,

Ignorat quæ sit rumoris causa nefandi,

Est super ingentem, bellum, grossumq; cavallū.

Et rutilo Baldi galonem cinxerat ense.

Viderat ut Baldus spadam, cito nouerat illam,

Disponit penitus si debet perdere uitam

Velle suam spadam, celeremus prestiter, inquit

O Cingar, nā posse modum scampare trouari,

Ille meum portat brandum gallone guererus,

K

Hunc

Gens faciebāt,
 ut pars in fru-
 stra fecant.

Hūc uolo, me seguita, meus est de iure, camina
 At Cingar Baldi furiam regit atq; gubernat
 Dextriter, i, parlat, spadam sis certus habebis,
 Et sic dicentes illum seguitare comenxant,
 Qui tandem subijt cetū sectante Tauernam.
 Cingar dans falsos dinaros capit ab oſto
 Lectum cum camera.

Tum Leonardus equos oſto recomādat eidem,
 Quos, in qua ſtalla ponūiur, Cigar adoccbiat.
 Primus de raxxa turca roca forta uocatur.

Grosſior eſt alter natus de prole Reammi.

Baptizauit, nō
 quod baptizaſ-
 ſet, ſed nomina
 uit.

Quem baptizauit Leonardus ſpexxacadenā,

Tertius alter erat pulcher, non altior Equo,

Sed Barbareſche natus de prole caualla,

Nomine Pardus erat, curſu robuſtior altris,

Cuius de raxxa ueniet dragus ille liardus,

Qui gonxagarum ſtallis portabit auantum,

Et magnum Franciſce tibi aquiſtabit honorē,

Maxime quū fueris Venetæ Capitanius urbis,

Cōtraq; Francigenas ad Tarrū bella mouebis,

Immortalis, erit tunc magno fama Ridulpho.

Pedrala.

Oſtus in inſtātī quæ ſunt cænāda parecchiāt,

Namq; Leonardus menſam fornire eomādat,

Accubuerē oēs, ſtat Menſæ in fronte Leonardus

Undiq; buttarat panceras, atq; celatas,

Corraxxas, elmos, quæ cenat, turbæ Lonardi,

Vt ſit quando uolunt ſoldatī paſcere uentrem.

Baldus at in portæ fiſſuram promus adocchiāt.

O, quā pulchra ſibi Leonardi forma placebat.

Alter honeſtus erat ioſeph, pulcher ganimedes

Facūdus Cicero, Cato prudens, ferreus hecſtor.

Semper habet ſpadā lateri, quā Baldus habere

Geſticulat, tamē hāc cōtētāt habere Leonardū

Sic fouet una duos natura, ſed inſcia mens eſt.

Comina.

Comina.

Dūq; igitur comedūt, Leonardus dixit ad ostiū
 Fer causam, quare sic urbs agitur in armis?
 Ostus ait, quidam Fracassus nomine uenit,
 Assediaturus multis cum gentibus urbem,
 Namq; ualorosum uult uendicare Baronem,
 Quē tā fama canit p mundū, nomine Baldū,
 Cui nunc in platea testā mutilare parecchiāt.
 Quando Leonardus sensit quā dixerat ostus,
 Vix potuit leto cum uultu condere doiam,
 Sollicitat subito proprios mangiare sequaces,
 Dicees quod penitus uult illum cernere Baldū.
 Baldus & ascoltat quæ parlabantur ab illis.

Venit præteri-
 tum est.

Gosa.

Interea Cingar paulatim tela robabat,
 Inq; suam cameram Baldo gaudente ferebat,
 Tandē bretinas spoliarunt ambo gonellas,
 A capite ad plantas stipantes corpora ferro.

Comparatio.

Qualis equus iuuenis, quē dicimus eē poledrū,
 Egrediens tristem longo post tempore stallā
 Passutusq; nouo de feno semper & orzo,
 Vellet si posset rupta saltare canexxa,
 Hunc appena ualet Stalla retinere fameius.
 Talis Baldus erat, qui de presone cauatus,
 Post quam se totum rutilantia uestiit arma,
 Bramat presto foras solus horrire per urbem,
 Atq; cruentatis cum testis atq; budellis
 Disturbare Iouem, terram, Stigiamq; masonē.
 At pro respectu prohibentis Cingaris urget
 Possanxas nimias animi, coleraq; brusorem.

Longo post tē-
 pore. Sic Vergi-
 lius, longo post
 tempore venit.

Conclusio.

Ast ego sat dixi, seruo præcepta Catonis.
 Interpone tuis interdum gaudia curis.
 Explicit phantasiæ Nona Macaro.

MAGISTRI ACQVARI ARGVMENTVM.

IN MACARONICEN DECIMAM PHANTASIAE.

Cingar ars patuit *Zambello* carcere tracto,
Baldus cercatur, detegit ostus eum.
Expugnare suam properat gens tota *tavernā*,
Cingar *Lonardi* iamq; parecchiat equos.
Baldus in *hostaria* contra duo mille resistit,
 Donec cum socio *Cingere* montat Equos.
 Ad portam fugiunt urbis, fugiendo *scolengat*
Baldus *Zambellum*, datq; *Lonardus* opem.
 Maior guerra furit, comites periere *Lonardi*,
Baldus *Pratorem* captat, & inde fugit,
 Nam *Cingar* pontem *ualvis* *bassarat* apertis,
 Et sic tres pariter *scapolauere* viam.
Cingar *Pratorem* castrat, tum *forfice* *sneruat*
 Qui tandem *Muscis* potus & esca fuit.

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronice Decima.

ALTIVS, ò, Musa nos tollere
 uela bisognat,
 MISTERVMQVE facit gra-
 uius distendere schenam,
 VSQVE modo fregauit aquas
 mea barca poazzi,

Poazzus est al-
 ueus vetustus,
 per quem alias
 Padus fluebat.
 Nolani portus.

K 3

Qui

Qui dormentato portū facit amne Nolanī.
 Vsq; modo bassum calxavit Gosa stiualium,
 Nunc aliquātillū resonent mea metra Thaliā
 Nunc mare tentandū, cui vitā credere mors ē

Serraffus, maximus in quibuslibet liberalibus artibus fuit. Prouerbiū desperantis trat via bragas, & ē verbum compositum, tro via, tras via, trat via.

Magnanimi Baldi celeberrima gesta canentā
 Dexter ades Serraffe pater, natūq; magister
 Narratio secunda.

Iā Zambellus erat pavidus de carcere ductus,
 Prætor osellatū se norat, trat via bragas,
 Bessaq; contradas volitat manifesta p omnes.
 Noscuntur fraudes, noscuntur Cingarīs artes,
 Nam similes raras faciebat sepe cauester.
 Mantua tota leuat populum sotosora balordiū
 Ipseq; Prætori Zambellus cunctia recunctat.
 Desdegnatus erat, trombam facit ire p urbē,
 Qui Franciscanos fratres innenerit illos.
 Mille guadagnabit ducattos.

Inter busum & foppam differēciam vide Aulū Gelium.

Discurrunt omnes, uestigant undiq; sbirri,
 Non lassant busos, non foppas, atq; caminos,
 Subuertuntq; casas, gesias, pallatia, turre,
 Ac si Rosinum Mantoom querere uellent.
 Vsq; in latrinas callant, puteosq; profundos,
 Inq; cagatores alii per stercora rugant.
 Propter denarios sunt absq; pudore gaiossi.
 Berta.

Rugare, & stigare.

Ostaria, penultimam abbreviare potes, sicut uraniam.

Senserat hæc ostus, Pedrazzum nomine dicūt
 Cuius in ostaria Cingar Baldusq; latebant,
 Ante potestatem subito manigoldus arinat,
 Inq; sua, inquit, fratres albergare tauerna.
 Parenthesis.

Asini geometre uel Astrologi nō conueniunt.

Est inter stultos stultissimus ille tenendus,
 Qui se, resq; suas ostis uult credere ladris.
 Nonne geometras factos distinguere terram
 Vel magis astrologos asinos strologare uidebo
 Quam credā quis posse bonus reperirier ostus?
 Non

Non osti curam peragūt, magis immo latronis
 Extra balconem distendit pertica circhium,
 Quae procul aspicitur paruo ficcata scouino,
 Ad quam uel gābar, uel lignea spada tacatur,
 Quando tauernarus sentit pistare canellos,
 Ferratisq; uin calcagnis tendere petras,
 Aut naturali motu rognire biauam.

Rognire, binnire.

Presto recordatus Christi mandata iubentis
 Vestris in domibus peregrinos sumite stancos,
 Protinus apparet cingens gremiale bisunctū,
 In primis testam uisaxxo sbrettat alegro,
 Quamuis non illam uelis allozare tauernam,
 Ad staffam tamen ille tuā cōpagniter intrat,
 Et simulatrici letas facit arte carexgas.

Gremiale, à gremio dictū, & est pezza linea, qua utimur in coquina. Vnde Godianus. Pinguifico semper lardo gremialia pendent.

Seongiurat quod habet polastros atq; capones
 Deq; uitellina fecit modo carne guacettum,
 Pro cuius possent bonitate resurgere morti,
 Non mancant illis (de nugis) lessus, arosius,
 Tres uini sortes, dulcis prius, inde racentis,
 Et qui dum bibitur, uentris penetralia raspat
 Non desunt albi lenxoles, optima stalla,

Maxaticum fenū, tandem bona chiera fietur.
 Cuncta sed intratus reitrouascōtraria semper
 Preterita quoniam caene rescaldat auanxiū,
 Et giurat quantos uiuūt super aethera sanctos
 Atq; sacramentat, quod alhora coxerit illū.
 Sed nimium cenare caue, nam quisq; boconus
 Scribitur, ad finem tua gestat bursa malannū
 Dum satiare gulā tendis, scarfella uodatur.
 Impleri gula uult, sed non uult tasca uodari.

Chiera est, illa superficies uultus, qua latus aut tristis animus palesatur. Homerus. Monstrat alegrezzam cordis sua chiera galanta.

Non unquam potuit gradire gulosus anaro.
 Mox tibi lenxolos fingit mutare biancos,
 Quos nunc nunc alio pigauerat hospite cesso,
 Ut possit donare fidem pigatio talis.
 Sanguine si carnes opilatas forsā haberes.

Numeraueris
horas, quia dor-
mire nō potes.

Ne dubita, quoniā cimices pulices, ne salassā.
Non te cornettis melius guarire ficatis
Luca quiret, quā gens purgās cimicina cruorē
Nos uigilare docent, ladrosq; cauere latentes,
Sed postquā noctis totas numeraueris horas,
Surgis, & ad stallā uadis guarire giunetā,
Teq; trouas abiens robbatum semper ab illo,
Pedrāla.

Sic Baldus Cingar falso trapolantur ab osto,
Tūc omnis mundus Pretore iubente leuatur,
Arma capit, celeratq; illam assaltare tauerā
Protinus aduisat Martin trombetta Leonardū
Vt se ostaria subito dipartet ab illa.

Cingar id attendens sic Baldo territus inquit
Heu mi Balde, mori nos conuenit, ecce piclū
Imminet, in trapolam tandē uulpecula cascat.

Notandum.

Baldus eū guardat, qd ait, mi Cingar honoris
Esse potest melius, quam bello tradere uitam?

Notandum.

Afogo afogas,
est cum auxilio
braghe callare.

Soldatis equidem laus est certando morire,

Cingar discaxat Baldi sermone pauam,

Extraq; balconem paruum se prestus afogat,

Namq; Leonardi sperat robbare cauallos,

Sed famuli stalle positis arxonibus illos

In punctū statuūt, qd uult equitare Leonardus

Baldus ibi solus restat generosus in armis,

Mille annos una hora sibi est certare dauern.

Ignorans causam Leonardus presto resurgit,

Imperat & famulis focq; resumere tela.

Currunt ad stallam propter montare cauallos

Iā posito in staffā pede uult eqtare Leonardus

Sed Cingar clamās p frenum corripit illum,

Sta, dixit, saldu mandat tibi nostra potestas,

Vt desmontatus succurras prhendere Baldū.

Cui Leonardus ait, meus hic nū baldus aloxat

Immo giuro deos pro Baldo summere mortē.

Dispono

Mira Cingar
astutia.

Blasphemia spa-
gnolica.

Dispono, seguitate cito, seguitate sodales,
 Nūc mihi dulce mori, nūc nūc gratissima mors
 Et leuis in curuo saltans arxone ficatur (est,
 Cingar alegrus ei se se manifestat apertum,
 Supplicat atq; uelit fortes prestare cauallos,
 Cū qbus hoc Baldus poterit schifare periclū.
 Tunc se buttauit prestus de arxone Leonardus,
 Cingar in faciē lachrimās dedit oscula cētū
 Mox ait, indarnū nil nos modo stare bisognat.
 Non non parlandi non tēpus facta requirunt,
 I, sequar, atq; meos faciā seguitare barones.
 Pro magno statui Baldo dimittere uitam.
 Cingar Equos tantū recchiedit, sed Leonardus
 Non dat equos tātū, Baldi cito porrigit ensē,
 Quem letus Cingar brancat, cingitq; galono.
 Mox iuuenem pregat, atq; suos deuote sodales
 Vt pariter portam festinent urbis ad unam,
 Ac ibi stent prompti si forsan Baldus & ipse
 Ad totā briliā ueniant stringendo cauallos,
 Protinus arma pient, p̄temq; calare fatigēt.
 Sic faciā, Leonardus ait, tunc prester altrū
 Scandit Equū, properatq; sua seclāte caterua.

Comina.

Iamq; propinquabat uastus de gente canaia,
 Ostus eam guidat lucratus mille ducatos,
 Vt quondā fecit Iudas tradendo magistrum.
 Ecce domus turbis repletur cuncta brauosis,
 Orantem Christum qui uelle piare uidentur,
 Quū surgens illis dixit, 'quē queritis? adsum.
 Nec tamen his Baldus dixit quē queritis ad sū
 Nō expectauit quod Baldus sguaginet ensem
 Auriculamq; taiet Malcho, q primus iniqua
 Presumpsit uincire manu quæ brachia Cælū,
 Quæ terrā, mariūq; sinus, quæ tartara sistunt,
 Non dixit Baldu: guarda, sed menat abasū.

Ducaos Spa-
 gnoliter.

Squadronus ,
quem bataionē
Florentini vo-
cant.

Incipit crudele certamen Baldi.

Tro, tras, trat.

Fo, fas, fat.

Bauiger, gerēs
bauam.

Gremi, brācat

Capelazzi Mā-
tuanice dicūtur
uiles & codardi

Ecce super salam populi Squadronus aruat,
Nubila uersantur magno clamore gridantum.
Namq; simul sbraiant, exite, exite, ribaldi,
Ostus adest primus, cameram designat apertā.
In qua stat Baldus sole gianetone paratus,
Qui camera portam quando sibi uidit apertā,
Mille quoq; hastarū stipantes limina pūctas.
Protinus ad primum gianetonis uulnere colpiō
Trat Contestabilem passato pectore mortuum,
Quem poltronxonem sbirri dixere Vigaxxū.
Inde cito renocans gianetonē uulnerat altrū,
Quem ueluti ranam medio uētramīne passat.
Plura superlimen fit conculcatio gentis,
Quos gianetonatis crebris fat stare dacantū.
Cingar equos habet in certo cantone paratos,
Expectans Baldum donec descenderet illuc,
Baniger aspectu digitos mordebat acerbo,
Seq; modum pensans fugiendi macerat intus,
Nascitur immensos per uastū clamor olympū.
Prehnde, cridāt, ladrū, sta saldu, phnde ribal
Ferte focū, scalas, itra, day, pcutē, guarda. (dū
Baldus in igniuoma facie, dum certat, auāpat,

Comparatio.

Non secus ut quando uulcanus forbice gremi
Dudum susflanti brasatum mantice ferrum,
Quod Brōtis Steropisq; cito martellus asaltat,
Vndiq; sintillant: tich, toch, pistante fauilla,
Trās gianetonatas omnes sott osora buttabat
Et ueluti dainus stant semper in aere pirlat,
More leonino rabidam stigauerat iram,
Nilq; loquebatur, tandem sic ore gridauit,
Quid facere o tristes capelaxxi creditis ūquā?
Vos tanquā uaccas sforachiabo more becarī,
Te nil formido, te nil tremo bruta canaia.

Sic

Sic insultanti gianetonem uoce cruentum.
 Concitat, et gambis omnes facit ire strauoltis.
 Nemo (licet braxxo targonē portet apiccum)
 Audet sanguisnam camere trāscendere portā,
 Namargas ueluti mascherpas traycit omnes
 Non tamen ipse foras oculatus ualere curat,
 Sic nimiam contra gentem cōbattere laudat,
 Nō plusquam septem possunt certare, uel octo.
 Cetera turba gridat solū, procul atq; minax-
 Togna. (rat.

Ergo per intornum muros scalzare comenzāt,
 Quo possint omnes partem pugnare p omnem,
 Quam rem cognouit Baldus feriēsque repensat
 Quid faciat, uel de summa saltare fenestra,
 Vel ruere in medios, morti contrarius, hostes.
 Cōtra Bōbardas uelut audet currere sguizzer
 Talia dūm meditat ruit alti machina tecti,
 Quæ miserum uasto sepeliuit murmure Baldū
 Prestiter accurrūt omnes sub mille quadrellos
 Lapsū trare uolunt, at Baldus fortius extra
 Se cauat, & scorlans testam dedit ore gridorē,
 Lanzonemq; tirat de saxis, at sine ferro,
 Namq; dishastatus nimio sub pondere mansit
 Stringitur ambabus tamē hasta fractio palmis
 Baldus & in plebem saltu se gettat in uno,
 Targones spezzat, maiam sfrantūmat, apertā
 Quisq; uiam præbet uoltans calcanea fronti.
 Tartufolas nasare suas non ullus arisgat.
 Sed banda semper gens ingrossatur ab omni,
 Vrbs ibi tota ruit, uult hunc omnino taiatum
 Millibus in pexxis, canibusq; butare cordam.
 Claudiē intornū Baldus, parat hic, parat illic,
 Qui ferit in fianchis, qui retro, qui ferit ante,
 Qui ue manu drittos, & pūctas, quiue rouerfos
 Montanosq; tirat, super illum tela fiocant.

Perintornum,
 vndiq; .

Omnes p oēm
 figura est, quæ
 dicitur galanta
 ria.

Sguizzer, impa
 uidus artelarie.

Arisgar, pro au
 det, Sic Home-
 rus. Aduersis
 nunquam se re
 bus arisgat Vlis
 ses.

Trasbaltigat, ci
gat, ninigat, nu
tat.

Sbraiatur, sta salde ladro, sta salde cauester,
Vocibus innumeris Cælū, Mare, Terra boaxat
De fundo ad culmen transbaltigat illa tauer-
Nil sbigottitur Baldus, cor pectore saldiū (na.
Stat uelut ob uentos Turris famosa Cremona.
Deuentateq; magis conspecto sanguine durum.

Mafelina.

Cingar ad ingētē strepitū drixabat orecchias
Nec se, nec Baldum sperat montare cavallos.
Corripit ignotus quadam soraueste spedaxxiū,
Atq; super scalam properans en obuiat osto,
Qui descopertum Baldū traditorus habebat,
Nōstetit indusians, nec dicere, guarda, sed illū
Vsq; ad prolixas speti traiecit orecchias.

Notandum.
Quo quo, galan
taria est.

Vnde sforacchiato patuerunt uentre budella.
Vidimus experti quod quisq; fallere, cercat,
Deceptum tandem se cernit tempore quoquo.
Cingar salottum nullo terrore subintrat,
Hic uidet horrendā guerrā, miserūq; trauaiū,
Hic inter centum spadas centūq; pugnales
Stare trouat Baldū, qui se deffendit ut hasta.
Hic inter centum Mastinos inuenit ursum,
Inter falcones aquilam distendere grifas.
Tunc ubi combattit se sic parlando butauit.

Cōparationes.

Animositas Cingar. (ma

Cingar ego mi Balde comes, sta saldus ad ar-
In quibus ante piēt quā nos moriemur in unū.
Inde gridat, scampate uiam poltronica turba,
Non uergognatis? non non xentaia ferire
Contra duos tanti? quæ laus? quæ gloria uestri?
Dum sic brauabat media se gente ficauit,
Et monstrat quod post dictū bene facta sequū
Innanimat semp Baldū, filxatq; budellas, (tur.
Nunc de calce tirat, nunc ferro saltat in altū,
Circūcirca rotat pedibus, parat undiq; bottas,
Pedrala

Pedra la.

Cingar al toriū quum Baldus sensit adesse,
Fraxineam menat tantis cum forcibus hastā,
Quod faciens illam in centum milleq; pexxos
Plus de trenta uiros colpo aterruit in uno.

Cingar pro tanto strepitu cascare cediuit.
Sed quando fractā gens pessima uiderat hastā,
Protinus in semmam Calca coeuntur in una,
Et contra Baldum ueluti montagna ruinant,
Nil tenet in manibus nisi guātos ipse misellus,
Vnde serat pugnōs, & dentibus ore chiauatis
Cum pugnīs calcisq; studet non perdere uitā.
Dat nihil in fallum, colpo cadit unus ab omni,
Si quandoq; uirum ferit in culamine quēquā,
Ille sibi collum solaro frangit in alto.

Cediuit, parum
defuit.
Calca, angust
caterua est.

Comina.

Cingar habens oculos (ut dicitur) ante padellā
Silicet ut Baldus soratuttum non moriatur,
Hunc uidet a tantis fracto lanzone seratum,
Ergo ruit qualis porcus singiarius in illos,
Seq; ualenthomini Baldo piant auit apressum,
Ac ibi cum speto facit undiq; stare dabandam,
Sbarratat gētē, sforracchiāt, et arma fracassat
Mox rutilā Baldi spadā tulit extra guainā,
Quam porgens illi magna cum uoce gridabat.
Ecce tuus iam brandus adest, hūc accipe Balde
Quē rogo fac similē corrallo sanguine rossum.
Baldus alegrus eum subito sbalzando piauit,
Perstrinxiiq; illum manibus furibūde duabus.
Incipit en tanto crudelem quippe macellum,
Quantū non fecit sub Roncis ualle Rinaldus.
Tu nisi per celsum palazzi, monca solarum
Brachia cernebas testas gambasq; uolare.
Continet optatam longo iam tempore, spadā.

Prouerbum.
Soratuttum, f
per omnia.

Adheret opini
ni Alouisij, qu
cōtradicit Spa
gnæ auctori.

Nomina ualenthominum.

Nil

Nil pauet ulterius, Caesar patet alter in armis
 Immo Pompeius, Tarquinius, alter Achilles.
 Penthesilea furens, Alcides, Hector, & Ajax,
 Vel de iudaico populo Rex David, & ille
 Terribilis Sanson, Iudas, Macabaeaq; proles.
 Vel magis Orlandus, Danesius, atq; Rinaldus
 Dudon, Ricardus, Vinianus, Berliger, Oto,
 Bufon & Astolfus semper cascare paratus.
 Hos omnes Baldus magnis cū forcibus aequat.
 Non Anchroia fuit tantum possenta, nec ille
 Qui fadatus erat Feraguttus, uel Balugantus,
 Nil fuit ad Baldū sacripas, Rodomōsq; pagani
 Nil quoq; Durastās, uel Sūrcia, Berra, Buratt⁹
 Nil quoq; Cētauri fratres Tarrassus, Ignarus,
 Nos aequat Baldus fortissimus, immo supchiat,
 Non ualeo contare quidē quam fortiter obstat

Comparatio.

Cum quali furia taurus sub amore uedellæ
 Millibus à canibus quando assaltatur in agro,
 Nunc pedibus ferrat, nunc illos cornibus urtat
 Spernaxat sabiā magnos trat in aere calzos;
 Oreq; spūntigero cælum mugitibus implet.
 Sic inter gentem Baldus succenditur illam,
 Testas & gambas truncat, braxxosq; manusq;
 Subuoltatq; oculos nigra sub fronte brasatos,
 Mandrittos uihret, montanos, atq; rouerfos,
 Estq; suum corpus diuerso turpe cruore,
 Qui cruor emanat per salam fluminis instar.
 Cingar stat lateri, multo sossamine pugnat,
 Qui clamans Baldum cunctis oldentibus inqt.
 Balde comes, uenias post me, descendere scalā
 Iam uolo, sic dicens rubro secat agmina speto,
 Incipit et scalam per uim smontare gradatim
 Semper eam sequitat Baldus, reparatq; feritas
 Sed gēs tota ruens uibrabat saxa, quadrellos.

Alter

Alter aquam gettat summo balcone boientā,
 Ex illis multi quamuis mansere Pilati,
 Nō tamē absq; aqua calda tūc Cingar abiuit
 Nanq; suo capiti plures crodauere capilli.
 Alter afogatas non cessat fundere brasas,
 Alter ne fugiant laxos hinc inde parecchiat,
 Cingar at insultans scala descendit ab illa.
 Quem sequitur Baldus multā faciēdo fadigā.
 Tandem Cingar equos arriuat, seq; reducit
 Cum pede dās calcem portā sotosora butauit,
 Et subito stallam Baldo prior intrat apertam.
 Sed Baldus dū Cingar equo saltare fretabat,
 Tamquam pillastrū firmat se in limina portae.
 Hanc intrare quidem pro Baldo usq; stopinat
 Nāq; ibi tam scurā cœpit replicare baruffam,
 Quod de maxxatis in poco tempore fit mons.

Cingar copertas de maia supra cauallos
 Strauerat, ergo super Rocafortā pelle grifonē
 Nil mittendo pedes in staffam concite saltat,
 Accipiensq; unum Lanxonem forte catatum,
 Imbraxat scutum stallamq; repentiter exit.
 Protinus & Baldus dū possidet hostia Cingar
 Supra diabolicum saltauit spexxacadenam,
 Tunc ambo striētis cum calcibus instar aquosi,
 Turbinis in segetes quando Iouis ira fracassat,
 Est ubi calca magis faciunt slanxare cauallos.
 Quales Grifones, Tigres, fuluīq; Leones,
 Tales sunt isti repetātes quippe cauali. (sant
 Qui modo cū calcis urtant, modo dentibus of-
 Frena biassantes oculorum lumina torquent,
 Seq; tumescenti rectos ut pectore drixant.
 Postea callantes feriunt cum calcibus equis,
 Et uolitare viros faciunt ad nubila mortos.
 Nil fuit ad tales Corjeros nempe Baiardus,
 Quamuis diablos septem portaret adossū.

Nil Ron-

Prouerbiū.
 Nulla fit collisio,
 Nihil fit collisio, absq; aqua
 Crodare, pro
 cascare, ut po
 ma ex arbor
 crodant, ait L
 cretius.

Coperta, vesti
 equina.
 Rocaforta gr
 sonus.

Comparatio.

Offant, pro ex
 offant.

Notandum.
Canto, parte.
hinc derriuat
cantonus.

Dai, dai, incitā-
tis est.

Balzus, & balza-
men est equi
saltus.

Nil Rondellus erat, Briafortis, nil Briadorus,
Nilq; Valētinus, Mābrini Alphana Morellus,
Hos omnes isti superant forzaq; fugaq;
Calcibus istorum non durant arma, uiriq;
Gaudet Baldus habens talē bellādo Cavallū,
Quadruplicat forzas soldati forza cavalli.
Sed gens tanta quidē cāto renouatur ab omni,
Quo plus ammazant, plus illi crescere parēt.
Iā straccatus erat Cingar, iā Baldus habebat,
Quamuis non essent mortales quinq; feritas.
Cingar eū clamat, Baldus sequitare comēxat,
Et contrastantes semper gaiardius illis
Egrediuntur eam fracto squadrone Tauernā.
Tunc Urbis uersus portam speronat uterq;
Atq; leui cursu parent dare uela cavalli.
Sed populus currēdo dretū sbraiabat ab auras
Piglia ladrones, dai, dai, ne andare sinatis.
Quando Leonardus uenientes prospicit illos,
Atq; cavallorum stimulari calce fianco,
Protinus erripiens brandum fendente tirato,
Ad portinarum testam de netto leuauit.
Tūc gēs q̄ facit hic guardā cōcurrit ad arma,
Circundatq; alto Iuuenem clamore galātum,
Et iam stoccatas centum suscepserat ille.
Ergo suum stringens nolidum furiose cavallū.
Sexaginta uiros balzo superauit in uno.
Extra giuarinas, xanettas, extraq; piccas
Ille cavallus eum rapido balzamine portat.
Ipsa Leonardi gens prestiter arma sguainat,
Quando uidere suum dominū sic undiq; septū.
Non stant ut faciunt poltroni cernere factū,
Protinus in calca stricti, groppoq; reducti,
Auxilium spreta dant caro morte patrono.
Hic quadragita uiri cōtra duo mille repugāt
Hic centum stoccos audis confringere targas,
Hic

Hic braxxos gambasq; uides, spallasq; taiari,
 Hic uarie uoces morientum sidera tangunt,
 Hic ue Leonardus fert spadā sanguine rossam
 Qui clamat sanctum Petrum, sanctāq; Mariā
 Qui gridat miserere deus sborrando fiatum,
 Qui stranacatus humo pedibus follatur equorū
 Qui perdit natos, qui uxorem, quiq; fradellos,
 Qui fugit & prolat retro linquendo coradā,
 Qui iacet absq; māu, qui saucius itra budellas.
 Hic ferit, ille parat, fugit hic, seqt ille fugatiū.
 Ast ubi cū Bald o Cingar comitāte ppinquat,
 Nec bene precipiti cursu arrinauerat illuc,
 En procul apparens Zābellus ualde minaxxat,
 State ribaldones, gridabat, state gaioffi,
 Nunc ego sum iussu Pratoris boia creatus,
 Hoc datur officium mihi uos casone picandi.
 Sic ait, & rasco uult infilxare cauallos.
 Baldus per collum, dum passat, corripit illum,
 Ac super arxonem nil disconxatus aferrat,
 Cui brancando pedes & collum more polastri
 Strangulat, et iaciens tanquam si galla fuisset
 Hunc facit immensi culmen superare palaxxi.
 Quo iactu multi stupuere, nec amplius illos
 Perseguitant, immo puidi calcanea uoltant.

Gosa.

Occiderat iuuenis iam tota fameia Lonardi,
 Iūxerat huc gētis nā maxima turba nouella,
 Quæ quoq; formosū Leonardū forte necasset,
 Illuc ni Baldus spronasset spexa cadenam,
 Qui cernēs iuuenē trās agmina tāta seratum,
 Erripit horrendū tumido de pectore gridum,
 Perstringitq; Ensem tali sfronxante roverso,
 Quod testas septem sine busto misit arena.
 Post hac ad summam pallaxxi stare fenestrā
 Vidit Pratorem branosa uoce gridantem,

Prehndite

Follatur, colliditur.

Zambellus factus boia.

Mirabar si habuisse spetum.

Galla, est fructus illicis multum leuis.

Zambelli interitus.

Mirabilis corpus Baldi.

Prehndite ladrones, quæ uos indusia tardat?
 Cur non tres solo comprehendere mille ualetis?
 Tanta codardia est in nostris ergo guereris?
 Baldus ad offensâ reuocat sua pectora necchiâ
 Intrat pallaxum trans centum mille gianettas,
 Ad scaleq; pedem saltat de spezza cadena.
 Cernellis sua spada colat, rubeoq; cruore,
 Sed quamuis habeat naturæ munera forxam
 Maiores odium dat uires attamen illi.

propositio.

pezzi p spez
 ati.
 Matones diffe-
 unt à quadrel-
 lis, lege Vitru-
 uium.

Prouerbiū.
 Parq; referre
 pari, sententia
 diui Hierony-
 mi.

Notandum.

Pratorem penitus uult ammaxzare gaioffum.
 Ascendit scalam, cui trantur semper adossim
 Saxa, trabes, flagransq; cinis, spezziq; matones
 Deniq; soprauenit, Prætor fugit, ipse gridorē
 Ingentem laxat pariter, tiratq; rouersum.
 At non colsit eum, sed spezzat gride pilastrum.
 Vnde ruinauit xosum pars multa solari.
 Innumeriq; homines subter periere quadrellis.
 Nil tamen interea desistit currere Baldus,
 Pratorem incalzat, qui mischinellus ubiq;
 It latitando petēs ueniā, sed Baldus orecchias
 Stoppat sordināq; sonat, uult prehndere uinū.
 Parq; referre q; pari,
 Prætor ducatos dare septem mille spopondit,
 Ut sit contentus uitam concedere uiuam.
 Baldus sdegnatur, nec respondere ualebat, (tat
 Quo magis ille rogat, crudus magis ipse denē-
 Si dare tunc uenetum uoluisset nempe tesorum
 Non accepisset, quia non corrumpitur auro
 Baldus, iustitie quo incagant sepe tiranni.
 De quodam cātone rapit finaliter illū, (uerba
 Non ualet hic hominū gridor, arma, brauosaq;
 Per medias spadas portat se fortiter extra (xi
 Sēper habet, stricclūq; tenet sub tegmine brax
 Pratorem, qui clamat opē, qui gridat aiuttū.
 Regreditur Baldus, mens crescit forxa uigorq;
 Nec

Nec bene cessarat totam descendere scalam,
 Quod tercentum homines dentegauere terrenū
 Deniq; se accostat per forxam sperxa catena,
 Sbalxat & in sella se reperit esse ficatum,
 Antequam pedis intrauisset planta stafilum.

Dentegare terrenum melius quam oppetere Stafilū, posui pro staffa.

Comparatio.

Non aliter miseram uide portarier agnam
 Ore lupi quam mille canes, quā mille uilani
 Scodere non possunt cum factis atq; parolis,
 Sicut pratorem fert inter brachia Baldus,

Berta.

Cingar at interea spadam uibrare rafinat,
 Iamq; fores aperit, pōs callat, aperta scapandi
 Fit uia, qđ cernēs Baldus uocat ante Lonardū
 Mox sperone fugā rapit, illico subsequit alter,
 Et sic tres ipsi pariter carneria portant.

Portare carneria, inferius dicam.

Mafelica.

Non illos curant stracchi seguitare gazani,
 Gaudent immo nimis tres euasisse diablos,
 Sunt affannati, redeunt languendo pregantes
 Ut de dextreris ualeant sibi rumpere collum,
 Namq; fadigarum tantarum causa fuere.
 Qui truncatus erat braxum, gambāq; pedēq;
 Quisq; ualorosi Baldi gustauerat ensem,

Pedrala.

Baldus Mantoum sgombrat fugiēdo terrenum,
 Donec campagnam Verona straccus ariuat.
 Hic affannatos dismontauere cauallōs,
 Inde potestatem nulla mercede ligantes
 Totum uimineis tambu saure flagellis,
 Moxq; baricocolos, membrūq; uirile secarunt,
 Ipsemet ingordo quos mandat gutture xosum
 Post hac instar equi siernarunt, forfice nares,
 Truncarunt aures, oculos dentesq; canarunt.
 Hunc sic fornitum retro liquere bonhomum,

Ironice bonhomum.

Qui

Qui factus tandem moschonis esca bouinis
 Tradidit infœlix animam similandus in quo
 Herodi, uiuendo fuit qui uermibus esca,
 Nouimus hunc merito poltrona morte necatū.
 Cuius uita fuit fraus, broda, libido, gaioffi.

Conclusio.

Sed quoniam straccor Baldi cantare p̄dexxas,
 Vos quoq; iā decimū phātasma relinquitē mu
 (sa.

Explicit phantasiæ Decima
 Macaronice.

M A G I S T R I

A C Q V A R I I

ARGUMENTVM.

I N P H A N T A S I A E

V N D E C I M A M

MACARONICEN.

Colligat altus amor Baldū, simul atq; Lonardū
 Cingar et ad Chioxa littora sguaxxat equos
 Imbarcātur ibi, mare nāq; uidere peroptant,
 Menat & illuc oues turba tesina suas.

Cingar castronem pegoraro comprat ab uno,
 Quē getat in pelagiū, quæq; ouis hūc sequitur
 Omnis anegatur pegorarum squadra, Tesinū
 Dum brauare uolunt, Baldus amaxxat eos.
 Nauta procellosum fieri mare sentit, et ante
 Contra fortunam se parat ire trucem

MER-

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronice Vndecima.

EMPVS erat quando Sol
Tauri cornua scaldat.

IMPREGNATA nouos emit-
tunt arua flores.

FRONDIFICANT boschi,

salices uiridare comenxant.

Descriptio pri-
mi veris.

Pronocat

Rosignolus, &
Philomena.

Leonardus, &
Leonardus per
cotonofiam.

Brusamina, ca-
lorem excessi-
uum, Columel-
la ponite fresca
das, ne sol bru-
samine lædat.

Notandum.

Cerberus appo-
sitio guardia or-
ci.

Rosinam canti-
lenam rustica-
nam.

Mensura nauium
istæ sunt butte.

Prouocat et somnū cantu rosignolus in umbris
Vndiculis tremulis fontana, prata bagnascūt,
Quādo simul Baldus Cingar bellusq; Lonar-
In quēdā roseis cōpletū floribus agrum (dus,
Non procul a chioxa desmontauere cauallos.
Hic Pinus celsam porgebat in athera cimam,
q̄ phibet ramis penetrare brusamina Phæbi,
Ac pulchrā spissis cū frondibus explicat umbrā
Sub qua proiectis armis dant membra quieti,
Atq; reasumunt in lassō corpore forxam.
Hic tacitū Baldo promit Leonardus amorem,
Vnde sodalitiū nunquā smembrabile natū est,
Namq; ragionantes simul ingroppātur amici.
Baldus dimandat qua sit de prole creatus,
Cui Leonardus, ego uerum mi Balde fatebor,
De Pompeianis Roma sum gentibus ortus
Me tua diuersum conduxit fama per orbem,
Per sieta, per montes, per ualles, perq; pianum,
Tandem post longos errores sortis aiutto,
Talem tereperi, qualem persensimus olim,
Silicet eximium sensu, guerrisq; probatum,
Maturum placidum, mitem, laudesq; p omnes.
Dicendum, quem uir non tātum debet amare,
Sed fera, uel saxum, uel guardia cerberus orci
Baldus ait, Stupeo cum sis generosus, & alto
Scemate progenitus, gracilis rudis atq; uilani
Queris amicitiam, non hæc dilecte Lonarde,
Non hæc inquā homini bene stāt pconia basso.

Comina.

Talia dum simul humano sermone loquuntur,
Cingar equos leuiat sellis, ponitq; cauezas,
Quos uoltare super strammū stallareq; fecit.
Hic mare nō pcul ē ad qđ sguaizare cauallos
Cingar abit, secum bellam cantando rosinam,
Adueniens pelagi quo pulsant littora fluctus.

En

En uidet immensam nauē Zenouesibus aptam
 Que tenet in largis buttas sex mille cauernis.
 Hæc in Turchiam multas onerata facendas
 ferre parat, quoniā prosper tenet æquora uetus
 Immediate uocat Cingar, cignatq; parono,
 Cui parlans multā spondet pagare monetam,
 Si compagneros uult tres, tot deniq; cauallos
 Ducere Turchiam uersus, patriamq; inororū.
 Est res difficilis, responderat ille, danerum,
 Namq; modo uenient pegerari trenta tesini,
 Qui nauem debent pegeris caricare tesinis.
 Cingar ait, qd ad hoc? age queso care patrone
 Tres sumus, exiguū spatiū gēs pauca rechiedit
 Annuit ille, tamen faciat frexose pregabat.
 Sic faciam cui Cingar ait, uertitq; caualum,
 Mox ad connexos in amore cucurrit amicos,
 Narrat eis factum, lato qui corde leuati
 Disposuere maris terræq; uidere pæsos,
 Cernere namq; nouas cosas inuat ire per orbē.
 Et uersus pelagum cœperunt flectere brenas.
 Tandem cōueniūt ubi maxima barca moratur.
 Quæ nō barca qdē, magis urbs parebat in un-

Compagneros
 Spagnolice.
 Compagnos
 Lombardice.
 Lanz, Todeschi
 ter.

Parenthelis de Bergamaschis (dis
 Hic mercadantes propriā introducere robbā
 Valde fadigabant, cernebas mille fachinos
 Fer sex marchettos humeris iponere sommas.
 Ut Cato noster ait, nemo siue crimine uiuit,
 Si Bergamaschi damnātur crimine quo quo.
 Crimen auaritia specialiter imputat illos.
 Non Bergamascos habitantes dico per urbem,
 Sed quos passutos castagnis, atq; gosatos,
 Vel macco saturos mandat mōtagna deorsum.
 In spallam portant saccum, sogāq; recinclam,
 Et cantant uacui coram latrone uiantes,
 Sunt homines bassi, largiq; in tergora, pingues

Brena & bria,
 sunt rena caual
 lorum, poetæ
 abutuntur ha-
 benis.

Maccus, est pul
 mentum ex se-
 mola & botiro,
 contra hydro-
 pin, teste Hip-
 pocrate.

Et

Gofus latinæ,
gauozzus græ-
ce, & est quedā
inflatio carnis
neruosa circa
collum, nunquā
in pedibus acci-
dunt.

Formaggium
Bergamasche.

Et dicunt alias gentes non esse dolatas
Perfecto ligno, nec habent sua congrua mēbra
Nāq; gofo mācant, nascitur et absq; gauozzo.
Vnde superbesunt, quod eos natura creauit
Dissimiles alijs forma, belloq; decore.
Semper habet pectus stomachūq; pilamine foltū
Nec gestant pexxam scarlatti desuper illum,
Strutio nāq; minus posset smaltire piombum,
Quā possent ferrum graffi padire fachini.
Ad pastū māgiant formaggi quinq; librettas
Formaggio quoniā solidat māgiamine schenā
Caseus ingrossat ceruellum, non tamen isti
Sunt grossi cerebro propriā contando rasonē.
Bergomea genti gens Florentinica cadat,
Plus Bergamasio fert uermocanus in ore,
Quā centum chiachiare quas, ò Florētia dicis.
Nō urbs, nō castrū, quod nō sit plena fachinis,
Arte fachinandi nil se gens altra fatigat,
Sunt Bergamasca solum de prole fachini.
Felices etenim, quoniam uersantur ubique,
Nobiliāq; domos habitāt, retrouātq; frequēter
Venturā magnā Domino Dominaq; placētes.

Gosa.

Hanc igitur nauem tendunt onerare fachini,
Supra quā saltāt Baldus, Cingarq;, Lonardus
Atque gubernarunt quodam cantone cauallos.

Togna.

Interea ueniunt cisilantes saepe Tesini,
Qui tria de pegoris ducebāt agmina secū, (nat
Quodq; agmē pegoras forsā duo mille gouer-
Prima per orecchias sursum nolendo tiratur,
Hanc seguitāt alia quā prestiter absq; labore
Nam pegoris natura dedit seguitare priorē.
Sed quando Baldum sociosq; tesinica turba
Vidit equis Nauem impedisse, ad ingtalogias

Soldatos

Pegorarum in-
stinctus.

Soldatos istos pegratorum septa cupantes?
 Quidne cavallaxos istos te sumere fecit?
 Non audis patrone ratis? quin eijcis illos?
 Ejce soldados, inimicos ejce nostros,
 Nam contadinus cum milite vivere nescit,
 Atq; sofriremus mutuas mangiare budellas.
 Sed bastonatas quas assagiamus ab illis
 Reddere uoia venit, detur ergo licentia uandi
 Nautica non audit, conuitia plurima dicunt,
 Tollere non alios in barcam namq; spopondit.
 Sed Barcarolos quis non trouat esse bosardos?

Berta.

Baldus ut audiuit brauamina, scoriat enssem,
 Nam sibi displicuit willanos esse superbos.
 Cingar eum tenuit dicens, mihi deprecor istā
 Desine uindictā, nunc nunc miranda uidebis,
 Est willanorum toleranda superbia nunquam
 Altri ridebunt, altri sed forte piangent.
 Baldus ei paret, sfodroq; recondidit enssem.

Mafelina

Interea uentus coepit sofiare galantus
 Stat mare quacchiatū lenibus tremolātibus un
 Discostant grauidā curuo de littore nauē, (dis.
 Paulatim qua semare diluntanat in altum.
 Vela resoluuntur, xephiroq; tumentia plentur,
 Deq; maris golfo iam littora nulla uidentur.
 Deniq; cantantes longum rapuere uiagium.

Astutia Cingaris.

Fraudifer ergo loquit pastorem Cingar ad unū
 Vis compagne mihi castronem uēdere grassū?
 Sum cōtentus ego, uēdam, pegratorius (inquit)
 Da mihi quinq; tronos si uis, aut quattuor ad
 Absq; sothiezza mercati Cingar eidem plus,
 Sborfauit numos tolto castrone dolosos,
 Sub terra quoniam falsos impresserat illos,

Cupantes rustice pro occupantes.

Soldati & rustici nunquā conueniunt.

Assagiamus tā uinum quā bastonatas.

Notandum.

Notandum.

Plentur pro impleantur.

Ad plus, ad nā cum.

Ghisellus, fraudolētus, & Bar-
rus.

Cifilare melius
quam sibilare,
uel subiare.

Prouerbiū Bar-
ricocolæ.

Hic Mercadantes optant rei cernere finem;
Exspectat Baldus fraudem, ridetq; Lonardus,
Nā bene squadrabat qđ erat malus ille ghisel
Cingar p binas castronē brācat orecchias, (lus.
Quod butat ī medi cernētibus æquora cūclis
Illico (nam mox est omium sequitare priorem)
Omnis grex sequitur, precepsq; nodare caminat
Postq; caporalem certatim mandra ruinat,
Immo gaudenti cantabant carmine be be.
Non fuit una quidē quæ nō scampasset ī undas.
Totum lanigeris impletur piscibus Aequor.
Se sforzant illas cifilando tenere tesini
Ast ad bellasum possunt cifilare gazani.
Iam totæ pascunt aliud quam gramē et herbā,

Discomparatio.

Tempore diluuij super alta cacumina pisces
Errabant nemorum, discurrabantq; p ulmos,
Sed modo lanosum bestiāmen pascolat undas.
Et lanam bagnasse suam iam dicere possunt.

Fictio poetica.

Neptunus magnum possedit alhora botinum,
Qui marauabat pegoras descendere tantas,
Cū quibus & nimphis, pprysq; baronibus unā
Egregiam Cœnam, nec non duo prandia fecit.
Omnia mangiarunt, adeo quod Gatta dolebat
Namq; polita nimis sub mensis ossa cadebāt.

Comina.

De risu Baldus schioppat, creppatq; Lonardus,
Ac mercatores omnes strepitose cachinnant.

Intare, pro ai-
tare.

Glamitat o o,
uelut si quis no-
lēdo dat aliquā
zuccadā, protin-
us, o, o, pronū-
tiat succināe.

Cingar nil ridet sed uelle intare uidetur,
Atq; trabuccanti pecudi succurrere fugit,
Sed magis ī fluctus buttat, buttās quoq; clami
Ad partesanas chiappū dāt p̄sto tesini, (tat, o, o
Prouidus ad Cingar xanettam corripit unam
Inde uocat Baldum monētrat xeffumq; tesinis.
Quid

Quid, loquitur, multis mecum bruuare Vilani?
 Quo uestram causam deffendere iure potestis?
 Est nunquid talis uestris usanza paesis?
 Nonne meā possum, sicut uolo, spendere robbā?
 Castronũs meus est, modo quē mea tasca paga
 Deq; meis rebus facio qđ uoia comandat (uit.
 Hi gentilhombres ibi quos astare uidetis,
 Iusto iure suum possunt narrare parerum,
 Si mihi tortus erit uestrum sperate douerum.
 Si uobis, iubeo ruginentas ponite dagas.
 Nos altramentum quid sit soldaica proles
 Vobis monstrandũ est factis & absq; parolis,
 Est sacrificium sanctum ammazare uilanos,
 Stat male gentili sub corde superbia certe,
 Pessima sed res est uos rozzos esse superbos.
 Nec toto in mundo reperitur abusio maior.
 Quam si uilana quisquam de stirpe superbit.
 Has uillanias non soseruere tesini,
 Cingarũ ad panxam trat quidā cōcite dardũ,
 Quē similis daino Cingar saltando schiuauit.
 Illico surrexit Baldus cignatq; Lonardo,
 Amboq; braxxatis scutis, brandisq; cauatis.
 Impetuose rudes assaltauere bricones.
 Qui male pensantes aliquos hos esse gazanos,
 Cum partesanis rubeis brauexare comenxant.
 Sed Baldus subito miseros de pane cattauit,
 Figere sdegnatur cum taio uulnera brandi,
 Sanguine uult spadam nec spegazzare uilano.
 Sed piatonadas illis tantummodo tirat,
 Quæ nimis horrendæ testas & brachia spiccāt
 Postque suas pegoras uadunt finaliter omnes.
 Fictio poetica.

Gētilhombres
spagnolice.

Dagas gen^o spa
dæ, quā pegora
ri portare solēt
Notandum.

Carmē scrabro
sum.
 Rubeis uel san
guine raurum
uel rubeis pro
ruginentis.
 De pane caua
re, est prouer
bium usitatum
pro erripere ui
tam alicui.

Finierat Baldus nec dum ammazare tesinos,
 Aeolus austrorum magnus Rex atq; magister,
 Scepta pians uastam montagne scādīdit alpem

Veniuit natura
liter, sed uenit
sincopticiter.
Canisbracchus
& canis lepre-
rus qui sint o-
ptime dextri
scripsit Turpi-
lius.

Hic girans oculos spatiosa per aquora circum,
Nullam prospexit nauem nullamq; galeam,
Ergo suos recreare notos sibi uoia uenit.

De scriptio uentorum.

Cōcauus hic mōs est q̄ culmine toccat olympū,
Fundamenta tenens maris inficcata sub undis.
Grossibus est asper de saxis atq; pedrazzis,
Non illic frondent siluæ non herba uirescit,
Mōtis & ad cimmā stat porta chiauata frēqn
Quæ ferri tota est, Vulcani facta boteghis (ter,
Claudit & horrendū scabris sub cantibus an
In quo sunt Vēti sub portis mille chiauati (trū
Atq; cadhenati uario boffamine strident,
Attenti semper si porta recluditur illis.
Mille annos una hora sibi est saltare deforas,
Atq; procelloso pelagum uexare traualio.

Comparatio.

Acol: t̄, corri-
pit.

Qualis caxxator bracchos, uolucresq; lepreros,
In presone tenet, mangiandi datq; nientum,
Plus bene quo ualeant morsu boccare famato
Saluadīcinas, leuiusque netare caminum,
Sic & in obscuro uentos rex Aeolus antro
Chiauat, ut optantes groppis exire solutis,
Atq; uidere diem, crudelius aquora uersent.
O miser illa Ratis, sed plus miser ille nochierus
Quem improuisa rapit uentorū squadra boātū
Vel quem cū socys feras ille Siroccus atciat.
O, quantum prestat sit praticus ille, paronus
Qui pugnat tantā uētorum contra longnam.

Pedrala.

Aeo'us ergo uidens mare nauibus esse uodotū
(Nōdum quæ guidat Baldū arrinauerat illuc)
p̄sto cadhenaxxos tirat extra foramina grossos
Ferratasq; aperit ualuas, intratq; dedrentum.
Quæ propter uenti rident, festamq; comēxant,
Vixq;

*Vixq; tenent illos ferracea vincla frementes.
 Increpat illorum smaniam multūq; minaxas
 Aeolus, & scepro repetantes saepe flagellat,
 Qui uellent extra ruptis horrere cadhenis,
 Et neptuniacam cito strauaiare quietem,
 Est ibi Sirroccus uento crudelior omni,
 Est ibi Garbinus, Grecus, Levanticus, Oster,
 Est Tramuntana Bastardus Borra filius,
 Est Viscinellus, Libecchius, deinde Maestrus.*

*Smaniam insa-
 niam & furorē.*

*Borra filius ba-
 stardus tramou-
 tanæ.*

De libecchio.

*Libecchius spumam rabioso fundit ab ore
 Fodratosq; oculos portat de carne salata.
 Nunquam suflaret nisi centum mille diablos
 Afferret secum, quibus astra fretumq; uoluet
 Ex Aphrica genuit Garbinum coniuge natum,
 Libecchios pater est, Garbinus filius, uxor
 Aphrica, qua propter libecchius grece uocatur
 Aphricus, & lugurū tātūmodo praticat aquor.
 Et sdegnatur aquas ueneti sotiare marelli,
 Ad quē Garbinum mittit solummodo natum,*

*Prouerbiū, quū
 quis oculos ru-
 beos habet pro
 pter iram.*

*Libecchius gre-
 ce Aphricus.
 Marellus paruū
 mare.*

De Garbino.

*Garbinus quando pelagum fantasticus urtat,
 Si non contrastum sociorum sentit habere,
 Semper maturo spaciatur in aquora passu.
 Sors sua cum Greco data sit giostrare leuanto,
 Fert hadi barbam de stizza et sanguine plenā
 Deq; suo rabido fluit ore cagnacea bava*

De Tramuntana.

*Tramuntana colit gelidos uentissa paesos,
 Qua borra genuit pregnans aquilonis abusu.
 Hanc uocitant boream de nati nomine Greci.
 Ipsa gelans nimium cogit portare pelixas,
 Perquā castronis pectoris quoq; Lana tosatur,
 Ut nos pelle sua possimus uadere freddum.
 Tota bianchezat gelidis sua testa pruinis*

*Dicimus uentū
 & uentissimam, si-
 cut abbatem &
 abbatissā Papā
 & Papissam
 Abusu, adulte-
 rio.*

Deq; suis pendent horrentia stiria trexxis.
Ipsa diabolicum generavit pessime Borram.

De Borra.

Quid nam scribendum de te fantastice borra?
Quando repugnaris uel contrastaris ab ostro,
O miseram Barcam quæ tunc in gurgite uogas
Non durant remi, non arbor, uela, Timonus,
Omnia sfracassas, rumpis, spexxasq; rapisq;
Te barcaroli formidant, æquora solus
Conturbas, agitasq; undas ad nubila ruptas.
Fert appena tuam spagnola galea ruinam,
Quam ueluti ballã sbalzare per æquora cogis,
Nec brauare uelis. Navis xenoessa qđ ampla,
Quod maior reliqs, qđ ubique garbasa tēdat,
Quādo borra furiscuras hanc qđpe negotiam

De Ostro.

Contrastum borra morbatus dicitur oster,
Quē Greci clamit austrũ, nothus est pater ipsi,
De quo nunc dicam Sirrocchi nomen habente.
Oster habet secũ mala quāt a catantur in orbe
Anteq; quā suflat stigias se portat ad umbras,
Cerbereasq; prius se mescolat intra ganassas,
Atq; uenenatis sua fædat pectora banis,
Inde tenebroso reuolutus unde Baratri,
Tres serpentinastrangiottit in ore sorellas,
Nec tantum pelago, sed Romæ dat mala pascã
Maxime quādo tuas o Roma superba latrinas
Perflat, & intenerat cagatores mille per urbẽ.
Pallescent homines, scuro tinguntur auernos
Incurrunt nullo tutos medicamine morbos,
His equidem tantum nocuit pestem fluus oster,
Morbida uaccarũ quod facta ẽ mādria Roma,
Quæ Tiberim siccant, Urbẽq; putredine turpāt
Illic canrescunt gentes, Francaq; Barones
Deuentant, plus Roma parit quā frācia gallos

Oster nocēs Ro
mæ .

De Sirroccho.

Sirracchus pater est Austri, quē diximus ostrū.
 Qui contra placidum certat spirādo maestrum.
 Quiq; gignit quasdas ballottas sive granellos,
 Quæ componuntur per nubes, grando uocata.
 Istec tempestas non cascat tempore freddi,
 Sed tantum quando Terram nimis urit 'apollo.
 Humida materies cum calda iungitur, atq;
 Ingarboiatur, donec solidatio quedam
 Concipitur simul in duris uoltata balottis.
 Poltronos facit hæc se desperare uilanos.
 Quas um fruges acquistat sudor in anno,
 Tempestas una raptim desertat in hora
 Vignas fracassat teneras, mollesq; racemos,
 Frangit aristarum spicas, rumpitq; canellos,
 Audis gaiossos tali pro sorte uilanos
 Blasphemare deum, cæloq; ostendere ficas.
 Sirrocchi mos est boffare culamine tantum,
 O quales mollat per nubila quippe corexas,
 Quæ nos pensamus sint magna tonitrua cæli,
 Credite dauerum non esse tonitrua cæli,
 Ast appuntando pettos Sirrocchus alentat.
 Spongosas alas portat, grauidasq; pioxa,
 Hoc Venetas spirante uides plorare muraias,
 Descaxare potest humorem sola nocivum
 Maluasias tamen nihil est adaquanda bibenti
 Est quoniam facinus dulcem iugulare falernū.

De Maestro.

At pius incedit matura fronte Maestrus,
 Restaurat persos Nautas, spezzata reformat,
 Atq; fauorezzat grato spiramine poppe.
 Hoc afflante cadunt tristes de pectore cura,
 Ammissi redeunt animi fugiuntq; timores,
 Confortat, releuat, succurrit, reddit allegros.
 Quæ xeffirū gēs greca uocat, quo florida prata

De grādine philosophicus passus.

Ingarboiatur, ualde miscetur.

Ficatribus digitis pro cōtēptu antiqui finge-bāt. uide plutarcum.

Opinio merlini de tonitrāie.

Pettus est uēro sitas tundiore coreza, testatur Auerois.

Notandum.

Osellus iouis ē
Aquila.

Eurus qui & le-
uantus.

Quo ueniunt siluæ uiridæ, quo tēpus amenū est,
Si uult Sirroccum quandoq; domare superbum
Fauonium mandat bixarum, fronte minacem,
Est germanus ei, magno contrarius euro,
Ipse manus habet atq; pedes Iouis instar oselli,
Gens quando sofiat caueat male pratica ponti,
Namq; suis spesit quæ sit sua forza prouabit.

De Leuanto.

Surgit ab aurora suus hostis, dicitur eurus,
Quem melius clamat uulgaris lingua leuantis
Mitigat ardentes cum transit Apollo fasellas,
Turbatū socijs tranquillat saepe profundum,
Tunc nauaroles multum sua flamina laudant,
Seu feriat puppim, seu Barcam guidet ad orzā
Forte tamen uentis si contrastatur ab altris,
In coleram saltat, pelagumq; sosopra reuoltat.

De Viscinello.

Est quoq; uenticulus Qdam, paruusq; nothinus.
Quem Viscinellum Nauta dixere uetusti.
Iugiter is quando pelagum fortuna rebalxat,
Se ficat in fluctus, & circum circa regirat,
Qua ppter gignitur uortex, uel moia uocatur.

Orza, est corda
quā uentus ad
propositum ti-
ratur.

Pedrala.

At si uentorum tot nomina scribere uellem,
Lectori facerem pro longis tedia uerbis.
Ergo schadenatis illis rex Aeolus uno,
Se cantone tirat ne forte uolaret & ipse,
Namq; suū dominū per nubila forte tulissent.

Signa Tempestatis.

Prouerbiū sca-
ramellæ, quādo
incertus & in-
stabilis uentus
gonfiat uelum.
Tinxit pro ex-
tinxit,

Nox obscuras suas passim diffuderat umbras.
Astraq; paulatim fumentabantur ab uno
Nimbiculo, faciunt aliquando uela foiadas.
Vidit & ascortus iam plurima signa paronus,
Ex quibus agnouit qđ magna pcella minaxat.
Me miserū clamat quā nunc scaldabat Apollo,
Atq;

Atq; sub obscuros nimbones lumina tinxit.
 Pallida nūc luna est nunc ignea tota uidetur,
 Cernite Delphinos qui saltant desuper undas,
 Audire maris sub fundamenta moueri.
 Curavi nihil in portu quum tute morabar,
 Cernere stridentes gaunellos ire per undas,
 Scandebatq; altum girans Aeronus olympum.

Gaunelli sunt
 aues quæ pisci-
 bus uescuntur.

Togna.

Sic ait, & subito se contrastare parechiat,
 Quid facit? appochū sua uela magister abassat
 Denudat braxxos plantans se retro timoni,
 Plurima sollicitis famulis gridando comadat,
 Cui parent omnes facientes mille facendas,
 Hic mollat cordā, tirat ipse, reuinculat alter,
 Et centum raucas audis cantare cirellas,
 Et centum uoces hominum faciuntq; iubentq;.

Gosa.

Nobilis in quodam stabat cantone Lonardus,
 Ut Baldo ludens cum datibus ad tauolerum.
 Nil ponūt animum tempestatē esse propinquā,
 Illorum mentem plexam sbarainus habebat.

Dates, aleq. Ta-
 uolarum Taxil-
 lum.

Ast alia Cingar solettus parte iacebat,
 Ac dormentatus ronfabat more boiino.
 Quisq; facit & quā propter deffendere nauē,
 Sed tātum Cingar sornacchiat fronte supina,
 Cui non spingarda potuissent rūpere somnum,
 Morpheus ipsius totos summerserat artus.

Sbarainus ge-
 nualdi.

Hunc scorrozzatus & dā schiaunus adocchiat,
 Cingaris & magno percussit calce culamen,
 Sic, ait, attendis latro succurrere Nzui?
 Cingar apena leuās oculos ferus in pede saltat
 Schiaunemq; illum vibrato concite pugno,
 In medium pelagi fecit tommare defactum,
 Qui stramortitus nodandi perdidit artem,
 Ac repletus aqua descendit ad Aequoris immum

Quo facto reliqui schiavones illico surgunt ,
 Nāq; super Naues gens talis plena pedecchis
 Stare solet, currunt ueluti rabiosa canaia ,
 Et per transversum brancato Cingere buttant
 Illum falsigeras in undas ut moreretur.

Pradestum &
 peradesū, lati-
 ne dicit nuper.

Sed per uenturam spoliauerat arma pradestū,
 Incipit equoream braxxos menare per undā,
 Tam bene, quod cunctis modō rana uidetur.

Berta.

Interea sensit Baldus quod Cingar in undis
 Postulat altorium, Terræ Tauoleria buttat ,
 Atq; uidere quid est currit sociante Lonardo.
 Proh dolor, ut repit qđ carus Cingar annegat,
 Per quem presonem nuper scampanerat atrā,
 Et quod schiavones buttantes saxa traueillos ,
 Nolunt qđ manibus Navi se Cingar atacchet.
 Quali sit captus poteris pensare dolore.
 Infuriatus enim patefactū, sguaginat ensem,
 Ad primū tractum sex misit in equora testas.
 Propter quā bottā spallas gens porcida uoltat,
 Nec tentare uolunt Baldensis uulnera spada.
 Illos in seguitat per Nauim Baldus ubique ,
 Ad mare se potius donant quā cernere Baldū,
 Quos repetare uidēs rubefacta p equora Cin-
 No cessat nodās illos seguitare p undas, (gar,
 Quos manib⁹ prebndēs ī collū stricte negabat.
 Miserat et plures Leonardus ī equora mortus,
 Qui porgens hastā clamabat, Cingar adesto,
 Teq; huic haste brancans exhibis ab unda.
 Tūc cingar nādo remeat, se chiappat ad hastā
 Quē Leonardus aquas piliis tirat extra mari
 Patronus barche laxauerat ante timonē, (nas
 Ut precibus posset Baldi lenire furorem,
 Ipsius ante pedes tremulo se corde strawaccat,
 Atq; petit ueniā, quia seua procella minaxat

Et du-

*Et dubitat quod gens, robba, nauisq; peribit.
 Quo sermone pius cessauit currere Baldus,
 Incusatq; suos mortem meruisse fameios.
 Tunc forbet spadam rubro pro sanguine rubra
 Inq; locum posuit, comitemq; iutare cucurrit,
 Quem reperit pagnos sub luna luce, sugantem
 Et leonardus eum multo sbeffamine soiat.*

Figura galantariae.

Soiat, truffat.

Conclusio.

*Sed q̃a murmur adest ponti, rabiesq; sirocchi,
 Palida Togna fugit, sine qua nil dicere possit.*

Explicit Phantasiae Vndecima
 Macaronica.

M A G I S T R I A C Q V A R I I

ARGUMENTVM.

IN PHANTASIAE
 MACARONICEN XII.

*Maxima uentorum contrastamenta fremiscunt
 Tempestas pelagi multa rousat aquas.
 Neptunus sua q̃ casamenta reuolnere uentos
 Senserat, iratus cadere fecit eos,
 Quos in vulcani trapolatus rete latentis,
 Bastonare fecit Iuppiter ante deos.
 Aeolus imperium uentorum perdit, & istud
 Possidet ambitio sola uolente deo.
 Baldi nauis adit scopulum, quo fada fedrigo
 Gonzaga manto ricca sepulchra locat.*

MERLINI COCAII

POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.

Macaronice Duodecima.

*Ecce repentino mea uersu To-
gna comenxat.*

*Namq; repentinus uentorum
stolus ariuat.*

*Borra prius, contraq; furit pe-
stem plus oster.*

En li-

En Libecchius adest silvas, casamēta, strauaccat
 Spoluerixando uolat, stipulas ad sidera portat,
 Solus & in Zenna placidū quatit equora por
 Sed rebruscatur ualido sofiamine Greghi, (tu.
 Tergore qui montes sburlando uadit aquarū.
 Non habet oppositū Sirroccus alhora Maestrū,
 Cont, a Fanonium stringas culamine mollat,
 Pro qbus astra tonāt, tremat orbis, nutat olym
 pestifer oster aquas implet Caelūq; tenebris, (pus
 Iam mare turbatum montagnas concipit altas
 Castronesq; freti pascuntur ubiq; bianchi.
 Iam gridor atherias hominū quatiebat abissos,
 Sentiturq; ingens cordarum stridor, & omnis
 Pontus habet pauidos uultus, mortisq; colores,
 Nō plus bianca diem sparpagnat luna p orbē.
 Nubila tetra uolant uentis agitata nefandis.
 Fulgure flammigero tantū lampezat olympus,
 Post quem fulgorem pettos Sirroccus alentat,
 Inde procellosas agit atq; sborratq; piogias.
 Vererat hinc uomit at cōcretas flamine ballas,
 Vela forata micant crebris lacerata balottis.
 Tramūtana suos crines, gelidosq; capillos
 Explicat, & stabulis septem discessa bouorum
 Occultat stellam pro qua Calamita regirat.
 Schiaunes nequeunt deponere uela tremantes
 Maxima uentorū q̄a uis, pluuiaq; repugnant,
 Nūc ferus oster hēt palmā nūc Borra supchiat,
 Irrugit pelagus, tangit quoq; fluctibus astra,
 Horrendā mortem Nautis ea cūcta minaxxāt
 Qui sine speranza uoces ad nubila mittunt,
 Atq; simul feriunt laceris, heu, pectora pugnis.

Clio.

Stant mercatores taciti, mortemq; pauescunt,
 Præteritos coguntur enim deflere labores,
 Heu cui diuitias aiunt, cumulanimus istas?

Heu

zennā pro ze-
 nua, zenouesi
 dicunt.
 Grecus & gre-
 ghus.

Heu quibus in rebus nostros negleximus annos?
 Diximus hanc frustra per tanta pericula vitā,
 Mercibus his nostris multo aspiramus auro,
 Mercibus his nostris ita nunc demergimur undis.
 Heu cur non potius Monachi vel norma seueri,
 Vel magis Eremita placuit sacra cellula nobis
 Quam rabiosa fames auri? quā sensus habēdū

Oratio.

O Deus, o celi factor, nostriq; Redemptor,
 Ne memora fraudes quas egimus, ecce pccantes
 Lugemus commissa, fuit non equa, fatemur,
 Mēs tibi nostra sumus fragiles lapsuq; frequentē
 Decidimus, tetrū quo sepe meruimus Orcum,
 Tu speciale tamen saluantis nomen Iesu
 Semp hēs pietasq; premit tua crimina nostra.

Desperatio.

Perdimus heu miseri nil proficientia verba,
 Quae nequeūt dispersa nothīs contingere calū.
 Iugiter ira Iouis magis ac magis horrida erā
 Iusta sui tangūt nostri nec pectora fletus. (scit
 Fallitur extremā qui se conducit ad horam,
 Sperans deleri modico sua crimina luctu.
 Nō amor hūc tangit, baratū sed maxim⁹ hor
 Cernite qui mōtes vndarū nubila nexāt, (ror
 Cernite quae piceos involuūt flamina nimbos.

Berta.

Dum sic plorantes miseranda nocte stopinant,
 Coguntur proprias de Navi trare richexas,
 Plus quia vita placet quem centū mille tesori.

Vigor Baldi.

Tēmani timorē Nullā Baldus habet tantū sub pectore temmā.
 Currit ad hortandum nautā formidine pgnū
 Cui dat suffragiū, torquet, pressatq; timonem,
 Sollicitat famulos barchae, facit hic, iubet illic,
 Hūcve tirat cordas, nūc mollat, pratic⁹ extat

Nochierus

Notandum.

Notandum.

Nochierus, quē non facit ars, sed nimpha bifor Fortuna.

Iugiter in trepida solatur uoce timētes. (mis

Ob nimiam celū pluuiam sfondrare uidetur,

Nil tamen in testa seu brettam siue capellum

Baldus habet, dicens illam montare nientum, Mira Baldi hu-

Dūmodo scampentur reliqui, uult ipse negari, manitas.

Ponite clamabat patronus, ponite uelum

Nam pluuia caricata nimis scarpabitur arbor Scarpabitur, frā-

Ast intricatas nequeunt dissolvere cordas, getur.

Immo cadens forza uentorū quisq; trabuocat

Prestus alebardam solerter Baldus achiappat, Alebarda ē ge-

Cordaxxasq; nouem tractu moxxauit in uno, nus teli quā pli-

Velaq; scarpatis cascarunt prona cirellis. nius pistorolā

Cingar solettus cantone iacebat in uno, uocat.

Qui metuēdo mori cagarolam tristis habebat. Cordazza p ac-

Gallitiæ uonit sanctum uistare Iacobum, crescimētū cor-

Cui faciet binas per pretum dicere Missas. dicula per dimi-

Vult quoque Loreti sanctam uistare Mariam, nutionem.

Candelasq; duas uult illi ferre biancas, Vistare pro uisi-

Omibus, o quales sanctis facit iste pregheras, tare.

Seq; met incusat plures robasse botegas. Loreti dixit ma-

Sgardinasse domos, & sgallinasse polaros. caronice.

At si de tantis scampabit forte periclis

Omnia restituet, poueros aut induet omnes,

Mox eremo sanctam menabit deniq; uitam.

Penitet ut lingua factuq; fuisse molestus

Religiosorum normis, uarijsq; statutis,

Et quod peius erat fratres spoliaſſe, uel aras.

Comina.

Talia dum Cingar trepido sub pectore voltat,

En rupta sublimis aqua montagna ruinat

Que totā superādo ratem denetto trauarcat, Denetto aduer-

Et mercadantes cōuoluit in Aequora plures. bium est, latine

Baldus firma stetit ueluti uecchissima quercus affatim.

Cingar se manibus lignū attaccquit ad unū, Firma pro fir-

Se tunc

Se tunc spaxxatum pensauerat esse debottum.
 Iam tundus mediū noctis uoltauerat orbis
 Sauiit acerba magis rapidas fortuna p undas,
 Perdiderat scrīmā tremulētus nauta timonis,
 Vltorius nescit qua drixzet parte caminum,
 Ad quas ducatur bandas, ad quos ue paesos.
 Continuo grandis uentorū forza repugnat,
 Nunc sbalzata Ratis sūmū toccabat olympū,
 Nūc subit infernā unda sbadacchiāte paludē.

Sbadacchiāte,
fatifcente.

Fictio poetica.

Stabat Neptunus solio tumefactus in alto,
 Qui uiridi crines squamatus cinxerat alga.
 Huic maris in fundo stāt urbes, castra, palaxxi
 Atq; suis diuis ibi chors bandita tenetur.

Cimottus, ali-
ter Gimothoc,
deus marinus.

En Cimottus adest, Delphini terga canalcāt,
 Quem pauido uultu speronat more caualli,
 Quisq; facit largū, nescit quid dicere uoiat,
 Illico Delphini curuo de tergore saltat,
 Inde canans brettam contextā cortice Cappa,

Cappa ē genus
coclez marine,
quam caldei no-
eant oacterni-
fonta.

Ante pedes regis Neptuni crura pigauit,
 Quo nam proclamat, rex tanta supbia uenit?
 Quae quoq; sub tristi p̄sumptio corpore brauat?
 Ergo Iouis frater cum sis, uastiūq; profundi
 Rector, & imperium sup̄ omnia flumina porte
 Quod tua guastentur pateris casamenta p̄ unū
 Furfantem indignūq; tibi slaxxare mudādas?
 Aeolus est istec, qui nescio qualia saxa
 Sub tenet arbitrio, rupes ab Apolline coctas,

Pedātū differ-
re a pedagogo
platina negat
contra diome-
dem.

Castigatq; rudes uentos de more pedanti,
 Quem quoq; Iunonis Rosiam credimus esse,
 Ardimentū habuit sine uestro quippe sapero
 Speluncas montis uastas aperire busati,

Bogha genus
laquei ferrei. q.
pedes in catenā
tur.

Atq; scadenatis uentis, boghisq; slegatis
 Omnes de specu uolta dimisit in una,
 Tanta ronersarunt undarum culmina ponto,

Ac modo nō cessāt tot ī athera mittere fluctus,
 Quod superi metuere diu,metuuntq; negari,
 Mancavitq; pocum quin trabuccaret ab arce
 Iuppiter athera, credens hos nempe gigantes,
 Qui sibi terribilem quondā fecere schagaitā.
 En quoq; nūc nostras ingombrauere masones,
 Atq; ruinarunt, & tutta uia ruinant
 Atria nra, casas, Nymphas, me, teq; spauentāt
 Et tempestati nisi tu provideris isti,
 O Rex magne tuis fortasse negabimur undis.

Gosa.

Intumuit Neptunus eos sentendo tumultus.
 Terq; tridentino concussit littora ferro.
 Trombettam subito mandat Tritona uocari,
 Quem facit aeolios & scoios ire defattum,
 Ad quos inueniat Regē qui flamina strengiat.
 Iuppiter officium dederat cui tale Regazzo,
 Huic de parte sua conuitia talia dicat,
 Qualia conueniunt poltronibus atq; dapochis.
 Triton id ascoltans celer inde recedit, & unā
 Instar equi phocam scandit, spronatq; fiancos
 Piscis, & accepto cornu de dente balenæ
 Carpit iter pelagiq; secans extrema stasexat.
 Ut superas adiungit aquas danzare comēxat,
 Namq; procellosis hinc inde getatur ab undis.
 Perueniens siccis ubi terminat equor arenis,
 Aeolus ecce uenit, rupem qui liquerat altam,
 Vndarumq; godit ludentum cernere danzam.
 Laudabat forxam gregghi, rabiemq; sirocchi,
 Ambassariam tunc fecit Triton acerbus
 Conuicis, qua re trepidat rex paruulus altum
 Regem cui pōtus cui flumina stagnaq; subsunt
 Nil dubita, dixit, dubita nil splendide Triton,
 Nūc nūc in pprios tumulos uolo chiudere uētos
 Isceler, atq; sona bis terq; per aquora cornu,

Alterā

Tutta uia adue-
 bium persecue-
 rantis.

Triton Neptu-
 ni trombetta.
 Flamina stre-
 giat ac si esset
 gubernator stal-
 læ.

Dāzam uētorū
 & fluctuū pro-
 cellā intellige.

Altera fra tantum per me pronisio fiet.

*Dixerat & montis culmen repetiuit aguzzum
Ingressus antrum, cito ventū disligat illum,
Quem dicunt (uelut dixi desupra) maestrum,
Vt reliquos valeat de ponto stollere ventos,
Et motos dulci fluctus lenire bonazza.*

Maestrum.

*sine sento ful-
men iactari nō
potest.
sichegnire anti
qui dicebant, p
recesse esse.*

Mafelina.

*Iuppiter extrema pro tempestate gridabat,
Et scorrozzatus uult fulmine sternere ventos,
Non iactare tamen sine ventis fulmina posset.
Sed nisi presidium meretrix tūc Iuno dedisset,
Aeolus omnino sichegnisset perdere testam,
At tamen imperium ventorum Iuppiter illi,
Sustulit, & cœli miserum priuauit honore.*

Parentthesis.

*Credite mortales, non ventos Aeolos arcet
Amplius arbitrio, nec soluit & inde cathenas,
Verum consilio diuum, monituq; senatus,
Traditur imperium ventorum prestiter illis
Quos stigmat ambitio, quos alta superbia vexat.
Vult nihil ambitio uacuos nisi pascere ventos,
Ambitiosus alit colubrem sub pectore diram.
Ambitiosus habet suspectum mortis ubiq;
Ambitiosus adest ubicunq; parantur honores.
Ambitiosus abest ubicunq; stat unica uirtus.
Ambitiosus agit pro se, nil propter amicos.
Ambitiosus amat sua tantum, cetera temnit.
Ambitiosus arat dum maxima tendit arenam.
Ambitiosus edens fastidia, digerit angues.
Ambitiosus emit sed uitam perdit honores.
Ambitiosus eget si uoto, se met adurit.
Ambitiosus habet si uotum, se met adorat.
Ambitiosus inest liuoris semper auernum.
Ambitiosus obest fama decoriq; bonorum.
Ambitiosus agros vicini iugiter ambit.*

Ambitiosus

Ambitiosus inops fidei, comitumq; deumq;
 Ambitiosus opus quod sanctum sancta vetustas
 Instituit, legem faciens tironibus aptam,
 Duellit morsus mordet, liuore, uenenat.
 Ambitiosus erit si quando rector habena
 Plebis subiecta normas extorquet auitas,
 Nescio quas leges nullo struit ordine uanas,
 Et quas non sibi, sed populo tantummodo librat.
 Ambitiosus idem est quod stultum, qd rude falsum
 Futile, despectum, delirans, turpe malignum,
 Illepidum, demens, insulsum, molle, ferinum
 Ridiculum, mendax, timidum, mutabile, uecors,
 Incertumq; sui fatuum, leue, fertile nugis,
 Moribus effæctum durum, crudele, dolosum,
 Sed quid ego rumpo cercado uocabula testam?
 Ambitiosus homo, nec homo sed bestia basti est.
 Poltronus, sguatarus, manigoldus, ladro, nila-
 Villanus dico, quia nil nisi uilla uilanos. (nus,
 Excacat ambitio sibi quos legit, atq; molestat,
 Ambitosum hominem cernens dic esse uilantum.
 Qui facilis tornat, post sedis culmina rappa.
 Nescio quos uidi gai offos ire uilanos,
 Qui quando beccam portant, uaduntq; togati,
 Se reputant alios Cicerones atq; Catones,
 Ac si monstrarent in uestibus esse galantis.
 Doctrinam, pulchrasq; tumet equitudo malettas
 Dispresiant homines quibus est fortuna sinistra,
 Primaïas optant sedes, dominiq; uocari,
 Se gonstant, soli q; tenent andando caminum.
 Si quis non illi brettam cauat, ille notatur.
 Deniq; post tantos faustus, tantosq; tumores,
 Supra lombardum se firmant ecce quaiotium,
 Vnde suis finis tandem nisi merda uocatur.

Comparatio.

Non aliter sicut muscam per sepe notavi,

Omnia male
rum participes
ambitiosus.

Prorumpit in
Macaronicè.

Bestia basti, bi-
schiciticon car-
men.

Becca, est bada-
doctorum, qui
ferunt in hume-
ris.

Primaïas flor-
tini dicunt pr-
mas, sicut et de-
natum, notatum
rafoium.

Musca ista u-

Que

deī habere co-
lorem canzati.

Questio hic nō
parua coorta ē
an musca sit o-
sellus. Auerois
diffinire nō au-
det. Strōzus est
illud quod si
biassatur efficit
merda.

Mastinus canis
rusticus.

*Quæ similes auro fert alas, atq; ueluto.
q̄ quoq; quādo uolat dulcē mouetore camenā.
Nunc huc, nunc illuc uolitans uaditq; reditq;
Quā facere egregiā cosam tunc uelle putamus
Forsan odoriferum se imponere supra florem.
Quo bibat instar apīs seu mannā, siue rosadā.
Quis non id penset cum sit tā pulcher osellus?
Dulcisonāq; canens frotolam Sirena uidetur?
Verum post longos modulos, uariosq; uolatus,
Postq; brauaria (uideas quam turpis habetur
Exitus) en stronzum plantat se desuper unum.
O bellam punctā, quam nostra superbia tentat
Ambitio uanos pascit mihi credite uentos,
Hi postquam fuerint nebulis flatuq; pieni,
Ecce repentino fortune uerbere crepant,
Dantq; stramazxonē talem, talemq; culadam,
Quod nunquā surgunt in toto tempore uita.
Credunt insani semper cumulare triumphos,
Et quod habent perdunt, ueluti mastinus esopi*

Comparatio.

*Hic dum robbatam gestabat in ore coradam,
Mirauit propriam liquidis in fontibus umbrā,
Ac umbram carnis maiorem credidit esse
Bocconem qua propter aquas se iecit in illas,
Et carnem linquēs umbram deceptus aboccat,
Nam bocconadam pro carne piauit aquarum?
Sic non contenti magna de parte superbi,
Ad totum spirant, & partem deniq; perdunt.
Imperium donat uentorum Iuppiter istis,
Cum quibus hunc mundi pelagū, nautasq; mo-*

Comina.

(lestant.

*Sed de propositio uideo cascare cominam,
Parcite non uini, colera sed copia fecit.
semper ero, semperq; fui, non esse rasinam
Hipocritis, nec non contrarius ambitiosis*

Qui

Qui possint utinam medium sibi rumpere collū.

Togna.

Perfreta iam placidus girat confusa Maestrus
Ex quo ventorum cito controuersia cessat.

Paulatim fluctus se se nihilare comenxant,

Incipit, & cornu triton soscire ganassas.

Illico diffugiunt venti, nettantq; paesum,

Sed faber interea Vulcanus patre iubente,

Rete magisteria vastum fabricarat ut arte,

Quod circa pelagi fines abscondit arena.

Ergo dum pauidi portant carneria venti,

Et bastonatas neptuni valde timescunt,

En infelices trapolam uilupantur in illam,

Vt uilupatur aues in uischio supra bachettas.

Sbirrorum cæli præsens fuit illico stolus.

Mars barisellus erat, cætu seguitante praibat,

Mercurio tantum mestræli cura dabatur,

Est nam qui uadit per mūdū tollere pegnos.

Discordes menant strictos in uincula fratres,

Atq; cadhenatos strassinat ante tonantem,

Cernere meschini nollent Iouis ora furentis,

Qua propter guixxāt repetāt, ut saepe uidemus

Comparatio.

Cum largum prendit spatium piscator aquariū

Retibus, & laqueo pisces intorniat amplo,

Inde ratem smontans, cordas ad littora longas

Contrahit, unde uno se fasso retia stringunt,

Ac omnes pisces ad caudam retis adunant,

Et sguaxxant sguixxant nolentes ante uenire.

Ducuntur venti tandem, quibus ora serantur

Instar uaccarum musarolibus atq; sbadacchis

Nam solo flatu Borre, madidiq; sirocchi,

Numina de summo cascassent omnia cælo,

Hic bastonari mandauit Iuppiter illos.

Et bastonatos dimisit ad antra diabli,

Nettare paesum
est fugere.

Adunant, pro
adunantur.

Musaroles, sū
ex stropis con
textæ quibue
ora Bouum mā
giare blauas in
hibentur. unde
Colūella, strop

Qui

Qui centum solito referantur carcere groppis.

Berta.

Fugerat interea ponti fragor, atque tumultus,
Ecce procul scopulum respexit Baldus aguzzū
Nō locus herbosus, sed nudū marmor habetur.
Illuc, seminatam declinat nauta carinam,
Solis ut ad radium possint extendere gazas,
Ac miseram chiodis barcam renovare foratā.
Cingar se prora saltans dispiccat ab alta,
Tangere gaudet humū, passatas deuouet undas
Baldus eū sequitur, simul et Leonardus arenā
Iam leti calcant, & alegra fronte resultant.
Non per miraculū illic parvula nascitur herba,
Cunctaq; sunt lapides strinata solis ab igne,
Pendientesq; alto scopuli de vertice cantes,
In quibus albergant falco pelegrinus, et uncus
Accipiter, smeriollus, item, gaminellaq; proles
Cingar ubiq; suū, dum querit, seruat usankā
Donec ad obscuri portam deuenerat antri,
Nō intrare audet, sed apertā porgit orecchiā,
Si quemquam valeat strepitū sentire deintro.
Quale per aurificū botegas murmur habetur,
Quū ps martellat, pars limat, pars colat aurū
Immo quale sonat per stradas quasq; Milani,
Tale per occultam sentit reboare cavernam.
Annuat ut ueniant, socijs placet ire dedrentū.
Itur ceca domus fuligine tota nigrescit,
Quo plus accedunt, plus martellatio tich toch
Insonat, & rigidi limatio crebra metalli,

Ars Alchimix.

Post centū passus quadram catauere piazzā,
Qualibet est trenta cubitos quadratio longa,
Porticus in circum sexo omni parte columnis
Sustentata rotat velut omnis sphaera polorum
Vel sicut Modenae filatoium siue Bologne

Vidimus

Comparatio.

Comparatio.

Filatoium, quo
sericum fila.

Vidimus intorum setam uoluendo rotare
 Quæq; columna duplex est brōxo facta dorato
 Ast habet ex auro bases, capitellaq; sch etto.
 Arcus argentum renitent, uolteq; musaicum,
 Aurea circuitum claustrum cornisia cingunt.
 In medio platea super octo celsa pilastros
 Arca sedet subter larga testudine plumbi.
 Ipsa decem cubitos est lōga, sed alta triginta,
 Pyramidis quoniam sua cuspis tēditur instar.
 Tota laboratur miris sculptoribus auro,
 Per qd Carbo nitet, Topacius, atq; smaragd
 Cādidula Perla, onichinus, granata, Saphirus
 Pulcher Amethystus, Rubin, radiāsque berillus,
 Quæ passim fulgent uelut alta p æthera stellæ.
 Quisq; pilaster erat Cristallo conditus albo,
 Cuius in internam splendens carbonculus aluū
 Transparet uelut i candela ficata laternis.
 Porfida nō mancāt, alabastraq; cādida muris,
 Nec Calcedonium ne uulsa Coralia ponto,
 Hic prope sentitur giratio magna rotarum,
 Quas uelut Orloium uaga contrapesia guidā
 Ista pro causa circum fabricatio currit,
 Ad formam naspi cum femina fila reuolgit.
 Arca manet solum rutilis imposta columnis,
 Ac inter septem ceu tellus pendula sphaeras,
 Eminent, & semper moles it spherica circum.
 Costiterant dudum stupidi meditādo barones,
 Omnia clara uident, nā splendiger est ibi lusor
 Quæ preciosarum petrarum copia fundit.
 Circum ipsi vadunt, quia circū fabrica uadit,
 Sed cū perueniunt ad centrū quo sedet Arca,
 Stant firmi, tantūq; uident girare theatrum.
 Sed maior sensus marauilia caperat ipsis,
 Namq; uident etiam circum passare solarū,
 Iraque dintorum uelut omnis machina cali.

Bases inferior
 pars columnæ
 Capitella superior.
 Cornisium,
 cornix.

Plurima

*Plurima quam ducit moles dentata rotarum,
Maselina.*

*Non ibi comparet, nec uir nec paruula musca.
Tantum sentitur, generat quæ fabrica rumor.
Ad martellorum sonitum uult pergere Baldus
Marmoream cernens scalam quæ girat & ipsa
Hæc salit incircum, facitur quæ more timaghæ
De Luna.*

Limaghalis sca-
la à Vitruuio
posita.

Bodega, uas al-
chimie.

Atalach. i. sal.
Burinæ, uas ui-
trium.

Argētum albū
quomodo fiat
cælestinum.
Scala & scalin-
ut sedes & sedi-
le.

Alphatar, argē-
tum uiuum, Sal-
liet, tartarum.
Saldo, qui non
pōt fluere, nam
congelat azoch
idest argētum
uiuum.

Aes & ramus
idem est.

Geber, auctor
alchimie præ-

*Post multos gradulos potuerūt cernere cuncti,
Qua de materia bronxi sit machina Luna,
Quæ crebris stantem giris intorniat arcam.
Hæc erat argentū, quod fixum sulphur et albū
Mercurio mixtum fecit buliente Bodega.
Hoc ualet in propriā speciem cōvertere stagnū
Mixtum non frangit, potius subtiliat aurum,
Cum quo spissatum non rumpit malleus illud.
Hic plenas atalach, & aceto mille burinas
Perfumare uident, quo fumo argentea blondā
Materies perdit speciem, cæliq; colorem
Vestit, & in media candet proserpina sphaera,
De Mercurio.*

*Post hæc ascendunt scale quaranta scalinos,
Ac ibi Mercurij fabricam uidere gelatam.
Alphatar instabilis flueret, possetq; nientum,
Ni simul hoc mixtum Dragantum, salq; liei,
Altanor ad furnum longus stillaret aludel.
Voltatur finum seruus fugitiuus in aurum,
Si bene iuncta suos cohibet medicina uapores
Ergo Mercurius de saldo circuit azoch,
De uenere.*

*Tertia materies æs est, ueneriq; dicatur,
Ramus enim facilis Phæbi Phæbeq; receptat
Naturam, sed non, geber testante, colorem.*

De Sole.

Post uenerem scādunt ad speram solis et auri,

Aurea

Aurea nam tota est, nitidoq; simillima phæbo.
 Ipsius author enim post uanas mille fadigas
 Post cōsumatū nequicquā tēpus, & annos, (bar
 Post Gāger, Mardach, Nitro, post Napsu uel al
 Post Gry, brunesich, clymastroi, danidos, Esig,
 Post Fu, Girapiron, Licodemon, Ilfil, Orixæ,
 Post Quasappa, Reif, Saragin, centūq; facēdas
 Quæ fastidirent si uellem dicere totas,
 Verbitrium lapidē retronauit philosophorum.

Nomina diuer
 sorū conueniē-
 tium in Alchi-
 mia.

Verbitrium, cō-
 stans tribus ex
 uerbis.

De lapide Philosophorum.

Multicolor lapis est, Elementis quatuor extat
 Conditus, aereus, terrenus, aquaticus igneus.
 Siccus in occulto, calidus quoq; sed manifesto.
 Humidus & gelidus cōplexio querna fit una.
 Spiritu hic lapis est, qui transmutatur in unū
 Nobile adustum, pariterq; uolatile corpus.
 Non fugit a flammis, liquidi fuit instar oliui.
 Multiplicat, solidat, præseruat tēpore dempto,
 Defunctosq; ualet uitali reddere luci.
 Hic tribus in uerbis consistit, munus ab alto
 Est Ioue donatum sapientibus atq; beatis.
 Ingravidat semet, de semet concipit, atq;
 Parturit, & sibi met uiuit, se metq; trucidat.
 Suscitāt hinc semet, nā sic deus ordinat illum.
 Est tinctura rubens lapis iste, biancaq; uiuax,
 Concipit ac aurum fumo si iūgitur albo. (lus?
 Nūquid Elitropia ē? Adamas? calamitta coral
 Nūquid Epistrites, medo, Feripēdamus, Onix?
 Nunquid Iacintus, draconites, Bena, Lypercol?
 Nunquid Amatistus, Celidonijs Iris, Echites?
 Nūquid Aleclori?, Saunus, terpistretes, Istmos?
 Nunquid Beratidē, Laxuli, Radianus, Orires?
 Nunquid Nicomai? nū quē xet spudat ī ostrū?
 Absit, nam fluitat cū corpore factus, & absq;

Igneus, bissala-
 bum est, ut om-
 pheus.

Non reperitur
 albus fumus ni-
 si argen, uiuū.
 Lapidum nomi-
 na.

Zat arabice,
 Puso latine,
 Rosp^a caldaice.

Definitio lapidis Philosophorum.

Est vi(um dicam tandem manifestius? est A,
Quanta fruimur, qua verū nascitur aurum.

De Marte.

Ballā pro sphæ
ra ponit abusi-
ue, quia rotun-
ditatem utraq;
continet.

Rāza est maior
falce.

Non ullam me-
chanicam artē
posse fieri sine
ferro.

Ad Martis veniunt ballam, quæ ferrea circum
Dū rotat instrepitat uelut esse cardine postes.
Hac sine materia nostros nihil esse labores.

Indico, nam xapa, vāgha, Falx, ranxa, badilus

Sūt ferrū quo flaua ceres, quo bachus habetur.

Non opus artificum quorū libet esse videtur,

Quod fieri duro sine ferro posset aiutto,

Lignorum fabri texunt leitiria ferro.

Sartores pannum cum ferri forfice taiant.

Diuidit Ars teneram pastam fornatica ferro.

Taiat cum ferro stirps scarpolina xauattas.

Pistat pistillo ferri speciaris herbas.

Cū guccis ferri Brettas brettarus agucchiat.

Calcinat ut ferro muros Murator, & albat.

Non aufert barbam barberius absq; rasoro.

Non herbolattus dentes cauat extra tenaia.

Non castrat Porcus sine ferro conxa laueus.

Suffragium quoniam dat ferrum cuilibet arti.

De Ioue.

His bene pensatis Iouis ascendere biancam

Materiam stagni, quod corpora nigra dealbat,

Sed peccat buliens, nam corpus deterit omne.

Præter Saturnum & Solem, tū firmiter hæret

Et Soli & Lune nec ab illis quippe recedit.

Cuius peccatū (nec frangat corpora) quisquis

Tollere cognoscat dempto sit tempore scelix,

In quo mirimodo sibi nata Rubedo coruscat.

De Saturno.

Post formam stagni Saturni fluxile plumbum

Scanditur, aurifex hic inuenere tresentos,

Illico pulchra, gravis, sapiēs matrona resurgit,

Contraq;

Conzalanezi, q̃
nisi lombardi-
ce possunt in-
telligi.

Mirimodo, mi-
rabiliter.

Contraq; Barrones facie ueniebat alegra .
 Baldus eam curuando genu cortesus honorat ,
 Mox ueniam possit, nimium si forte proterui
 Illius intrassent aulam, Talamosq; secretos .
 Non ego, respondet, tantum sum digna baronē
 Cernere, quē pōtus Tellus ueneratur & orcus,
 Urbs mea quē genuit quāuis ingrata uidetur .
 Illa ego sum Manto uestra qua cōdidit urbem,
 Nomine deq; meo contraxit Mantua nomen .
 Nec queso, uestros animos stupor occupet ullus,
 Si nunc usq; meam potui deducere vitam ,
 Nam datur aeterno cum tempore vivere fadis .
 Haecenus ingemuit mea sub pratore gaiosso
 Mantua , quo mores cortesos perderat omnes ,
 Quem veronensci uos ammaxastis in agro .
 At praecleara, ferox, regalis, sancta propago
 Iā Gōxaga prope est aquilis dignissima nigris
 Quas natura nigras fecit, dedit atq; ferendas
 Imperij signis banderis atq; theatris,
 Pingere purpureas Aqla bixarica res est .
 Hec quam uidistis miro fabricata magistro
 Stantia, Federico Gonzaga sola dicatur ,
 Post centum guerra palmas, post mille trophaeos
 Post uitae laudes, post longos nestoris annos ,
 Illius huic magno donabimus ossa theatro ,
 Ac inter giros sphaerarum nobile bustum
 Usq; ad indicitium fulua requiescet in arca .
 His ego diuitijs praesum facioq; magistros
 Aurifices iflos aurum intaiare catatum
 Ex uirtute trium uerborum nomina quorum
 Auribus admotis audite, quod illa docebo .
 Ergo susurranti parlauit murmure secum,
 Quos docuit lapidē, stellarum tempora, causas
 Alchimie, latosq; omnes discedere fecit .

Manto fabrica
trix Mantuae.

Carpiē hic poe
ta de heresi. Fa
da ē mulier in-
cantatrix , &
quae diuersis in
figuris dicitur
conuerti.

Naturales Aquilae, & fictae.

Conclusio.

*Et mea me, sentis? clamat fantesca, patrone.
Iam depone & sum pennā calamaria, cartam,
Cæna parecchiatur frigescit calda manestra,
Compagni totam iam mangiauerē salattam
Iste liber finit nobis, mihi cæna comenizat.*

Explicit phantasiæ Duodecima
Macaronice.

**M A G I S T R I
A C Q V A R I I
A R G V M E N T V M.
I N P H A N T A S I A E
T E R T I A M D E C I M A M
M A C A R O N I C E N.**

*Introeūt iterum Nauim, tentantq; profunda
Cingar compagnos astrologare docet.
Luna defectus ac incrementa rotantis,
Mercurij, Veneris, Solis & arua canit.*

MER-

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronice Tertiadecima.

*AVTA reconzarat diversa
foramina Barchæ.*

*AD uomitumq; redit, rur-
sumq; stigare diablum.*

Baldus ad aurificum socijq; re-

cesserat antro,

Ascendunt Navim, zefirus uelamina complet,

*Indignabunde
carmen prola-
tum.*

*Zefirus, mae-
strus.*

dei habere colorem canzati.

Questio hic nō parua coorta ē an musca fit osellus. Auerois diffinire nō audeat. Strōzus est illud quod si biassatur efficit merda.

Mastinus canis rusticus.

Quae similes auro fert alas, atq; ueluto.
 q̄ quoq; quādo uolat dulcē mouetore camanā.
 Nunc huc, nunc illuc uolitans uaditq; reditq;
 Quā facere egregiā cosam tunc uelle putamus
 Forsan odoriferum se imponere supra florem.
 Quo bibat instar apīs seu mannā, siue rosadā.
 Quis non id penset cum sit tā pulcher osellus?
 Dulcisonāq; canens frotolam Sirena uidetur?
 Verum post longos modulos, uariosq; uolatus,
 Postq; brauariā (uideas quam turpis habetur
 Exitus) en stronxum plantat se desuper unum.
 O bellam punctā, quam nostra superbia tentat
 Ambitio uanos pascit mihi credite uentos,
 Hi postquam fuerint nebulis flatuq; pieni,
 Ecce repentino fortune uerbere crepant,
 Dantq; stramaxxonē talem, talemq; culadam,
 Quod nunquā surgunt in toto tempore uita.
 Credunt insani semper cumulare Triumphos,
 Et quod habent perdunt, ueluti mastinus esopi
 Comparatio.

Hic dum robbatam gestabat in ore coradam,
 Mirauit propriam liquidis in fontibus umbrā,
 Ac umbram carnis maiorem credidit esse
 Bocconem qua propter aquas se iecit in illas,
 Et carnem linquēs umbram deceptus aboccat,
 Nam bocconadam pro carne piavit aquarum?
 Sic non contenti magna de parte superbi,
 Ad totum spirant, & partem deniq; perdunt.
 Imperium donat uentorum Iuppiter istis,
 Cum quibus hunc mundi pelagū, nautasq; mo-
 Comina. (lestant.

Sed de propositio uideo cascare cominam,
 Parcite non uini, colera sed copia fecit.
 Semper ero, semperq; fui, non esse rafinam
 Hipocritis, nec non contrarius ambitiosis

Qui

Qui possint utinam medium sibi rumpere collū.

Togna.

*Perfreta iam placidus girat confusa Maestrus
Ex quo ventorum cito controuersia cessat.*

*Paulatim fluctus se se nihilare comenxant;
Incipit, & cornu triton soscicare ganassas.*

Illico diffugiunt venti, nettantq; paesum,

*Nettare paesum
est fugere.*

*Sed faber interea Vulcanus patre iubente,
Rete magisteria vastum fabricarat ut arte,*

Quod circa pelagi fines abscondit arena.

Ergo dum pauidi portant carneria venti,

Et bastonatas neptuni valde timescunt,

En infelices trapolam uilupantur in illam,

Vt uilupatur aues in uischio supra bachettas.

Sbirrorum cæli praesen s fuit illico stolus.

Mars barisellus erat, cætu seguitante praibat,

Mercurio tantum mestræli cura dabatur,

Est nam qui uadit per mūdū tollere pegnos.

Discordes menant strictos in uincula fratres,

Atq; cadhenatos strassinat ante tonantem,

Cernere meschini nollent Iouis ora furentis,

Qua propter guixxāt repetāt, ut saepe uidemus

Comparatio.

Cum largum prendit spatium piscator aquariū

Retibus, & laqueo pisces intorniat amplo,

Inde ratem smontans, cordas ad littora longas

Contrahit, unde uno se fasso retia stringunt,

Ac omnes pisces ad caudam retis adunant,

Et sguaxxant sguixxant nolentes ante uenire.

Ducuntur venti tandem, quibus ora serantur

Instar uaccarum musarolibus atq; sbadacchis

Nam solo flatu Borre, madidiq; sirocchi,

Numina de summo cascassent omnia cælo,

Hic bastonari mandauit Iuppiter illos.

Et bastonatos dimisit ad antra diabli,

*Adunant, pro
adunantur.*

*Musaroles, sū
ex stropis con
textæ quibus
ora Bouum m
giare blauas in
hibentur. und
Colūella, strop*

Qui

Qui centum solito referantur carcere groppis.

Berta.

Fugerat interea ponti fragor, atque tumultus,
 Ecce procul scopulum respexit Baldus aguzzū
 Nō locus herbosus, sed nudū marmor habetur.
 Illuc, semirutam declinat nauta carinam,
 Solis ut ad radium possint extendere gazas,
 Ac miseram chiodis barcam renovare foratā.
 Cingar se proa saltans dispiccat ab alta,
 Tangere gaudet humū, passatas denouet undas
 Baldus eū sequitur, simul et Leonardus arenā
 Iam lati calcant, & alegra fronte resultant.
 Non per miraculū illic paruula nascitur herba,
 Cunctaq; sunt lapides strinata solis ab igne,
 Pendentesq; alto scopuli de uertice cantes,
 In quibus albergant falco pelegrinus, et uncus
 Accipiter, smeriollus, item, gavinellaq; proles
 Cingar ubiq; suū, dum querit, seruat usanzā
 Donec ad obscuri portam deuenerat antri,
 Nō intrare audet, sed apertā porgit orecchiā,
 Si quemquam valeat strepitū sentire deintro.
 Quale per aurificū botegas murmur habetur,
 Quū ps martellat, pars limat, pars colat aurū
 Immo quale sonat per stradas quasq; Milani,
 Tale per occultam sentit reboare cavernam.
 Annuit ut ueniant, socys placet ire dedrentū.
 Itur caca domus fuligine tota nigrescit,
 Quo plus accedunt, plus martellatio tich toch
 Insonat, & rigidi limatio crebra metalli,

Ars Alchimix.

Post centū passus quadram catanere piazzā,
 Qualibet est trenta cubitos quadratio longa,
 Porticus in circum sexo omni parte columnis
 Sustentata rotat velut omnis sphaera polorum
 Vel sicut Modena filatoium siue Bologne

Vidimus

Comparatio.

Comparatio.

Filatoium, quo
 sericum filat.

Vidimus intornum setam uoluendo rotare
 Quæq; columna duplex est brōxo facta dorato
 Ast habet ex auro bases, capitellaq; sch. etto.
 Arcus argentum renitent, uolteq; musaicum,
 Aurea circuitum claustrum cornisia cingunt.
 In medio platea super octo celsa pilastros
 Arca sedet subter larga testudine plumbi.
 Ipsa decem cubitos est lōga, sed alta triginta,
 Pyramidis quoniam sua cuspis tēditur instar.
 Tota laboratur miris sculptoribus auro,
 Per qd Carbo nitet, Topacius, atq; smaragd^a
 Cādidula Perla, onichinus, granata, Saphirus
 Pulcher Amethystus, Rubin, radiāsque berillus,
 Quæ passim fulgent uelut alta p aethera stelle.
 Quisq; pilaster erat Cristallo conditus albo,
 Cuius in internam splendens carbonculus aluū
 Transparet uelut i candela ficata laternis.
 Porfida nō mancāt, alabastraq; cādida muris,
 Nec Calcedonium ne uulsa Coralia ponto,
 Hic prope sentitur giratio magna rotarum,
 Quas uelut Orloium uaga contrapesia guidā
 Ista pro causa circum fabricatio currit,
 Ad formam naspi cum femina fila reuolgit.
 Arca manet solum rutilis imposta columnis,
 Ac inter septem ceu tellus pendula sphaeras,
 Eminent, & semper moles it sphaerica circum.
 Costiterant dudum stupidi meditādo barones,
 Omnia clara uident, nā splendiger est ibi lusor
 Quæ preciosarum petrarum copia fundit.
 Circum ipsi vadunt, quia circū fabrica uadit,
 Sed cū perueniunt ad centrū quo sedet Arca,
 Stant firmi, tantūq; uident girare theatrum.
 Sed maior sensus marauilia ceperat ipsis,
 Namq; uident etiam circum passare solarū,
 Iraque dintornum uelut omnis machina celi.

Bases inferio
 pars columnæ
 Capitella supe
 rior.
 Cornisium, &
 cornix.

Plurima

*Plurima quam ducit moles dentata rotarum,
Maselina.*

*Non ibi comparet, nec uir nec paruula musca.
Tantum sentitur, generat quæ fabrica rumor.
Ad martellorum sonitum uult pergere Baldus
Marmoream cernens scalam quæ girat & ipsa
Hæc salit incircum, facitur quæ more timaghæ
De Luna.*

Limaghalis sca-
la à Vitruuio
posita.

*Post multos gradulos potuerunt cernere cuncti,
Qua de materia bronxi sit machina Luna,
Qua crebris stantem giris intorniat arcam,
Hæc erat argentum, quod fixum sulphur et album
Mercurio mixtum fecit buliente Bodega.*

Bodega, uas al-
chimie.

*Hoc ualet in propriam speciem convertere stagnum
Mixtum non frangit, potius subtiliat aurum,
Cum quo spissatum non rumpit malleus illud.
Hic plenas atalach, & aceto mille burinas
Perfumare uident, quo fumo argentea blondæ
Materies perdit speciem, cæliq; colorem
Vestit, & in media candet proserpina sphaera,
De Mercurio.*

Atalach. i. sal.
Burinæ, uas ui-
trium.

Argentum album
quomodo fiat
cælestinum.
Scala & scalin-
ut sedes & sedi-
le.

Alphatar, argen-
tum uiuum, Sal-
liet, tartarum.
Saldo, qui non
pôt fluere, nam
congelat azoch
idest argentum
uiuum.

Aes & ramus
idem est.

Geber, auctor
alchimie præ-

*Post hac ascendunt scale quaranta scalinos,
Ac ibi Mercurij fabricam uidere gelatam.
Alphatar instabilis flueret, possetq; nientum,
Ni simul hoc mixtum Dragantum, salq; liei,
Altanor ad furnum longus stillaret aludel.
Voltatur finum seruus fugitiuus in aurum,
Si bene iuncta suos cohibet medicina uapores
Ergo Mercurius de saldo circuit azoch,
De uenere.*

*Tertia materies æs est, ueneriq; dicatur,
Ramus enim facilis Phæbi Phæbeq; receptat
Naturam, sed non, geber testante, colorem.*

De Sole.

Post uenerem scādunt ad speram solis et auri,

Aurea

Aurea nam tota est, nitidoq; simillima phæbo.
 Ipsius author enim post uanas mille fadigas
 Post cōsumatū nequicquā tēpus, & annos, (bar
 Post Gāger, Mardach, Nitro, post Napsu uel al
 Post Gry, brunesich, clymastroi, danidos, Esig,
 Post Fu, Girapiron, Licodemon, Ilfil, Orixā,
 Post Quasappa, Reif, Saragin, centūq; facēdas
 Quæ fastidirent si uellem dicere totas,
 Verbitrium lapidē retrouauit philosophorum.

Nomina diuer
 serū conueniē
 tium in Alchi
 mia.

Verbitrium, cō
 stans tribus ex
 uerbis.

De lapide Philosophorum.

Multicolor lapis est, Elementis quatuor extat
 Conditus, aereus, terrenus, aquaticus igneus.
 Siccus in occulto, calidus quoq; sed manifesto.
 Humidus & gelidus cōplexio querna fit una.
 Spiritu hic lapis est, qui transmutatur in unū
 Nobile adustum, pariterq; uolatile corpus.
 Non fugit a flammis, liquidi fluit instar oliui.
 Multiplicat, solidat, præseruat tēpore dempto,
 Defunctosq; ualet uitali reddere luci.

Igneus, bissala
 bum est, ut om
 pheus.

Hic tribus in uerbis consistit, munus ab alto
 Est Ioue donatum sapientibus atq; beatis.
 Ingravidat semet, de semet concipit, atq;
 Parturit, & sibi met uiuit, se metq; trucidat,
 Suscitāt hinc semet, nā sic deus ordinat illum.
 Est tinctura rubens lapis iste, biancaq; uiuax,
 Concipit ac aurum fumo si iūgitur albo. (lus?
 Nūquid Elitropia ē? Adamas? calamitta coral
 Nūquid Epistrites, medo, Feripēdamus, Onix?
 Nunquid Iacintus, draconites, Bena, Lypercol?
 Nunquid Amatistus, Celidonus Iris, Echites?
 Nūquid Aleclori, Saunus, terpistretes, Istmos?
 Nunquid Beratidē, Laxuli, Radianus, Orires?
 Nunquid Nicomai? nū quē xat spudat ī ostrū?
 Absit, nam fluitat cū corpore factus, & absq;.

Non reperitur
 albus fumus ni
 si argen, uiuū.
 Lapidum nomi
 na.

Zat arabice,
 Puso latine,
 Rosp^o caldaice.

Definitio lapidis Philosophorum.

Est vi(um dicam tandem manifestius? est A.
Qua vita fruimur, qua verū nascitur aurum.

De Marte.

Ballā pro sphæ
ra ponit abusi-
ue, quia rotan-
ditatem utraq;
continet.

Rāza est maior
falce.

Non ullam me-
chanicam artē
posse fieri sine
ferro.

Ad Martis ueniunt ballam, quæ ferrea circum
Dū rotat instrepitat uelut esæ cardine postes.
Hac sine materia nostros nihil esse labores.

Iudico, nam xapa, vāgha, Falx, ranxa, badilus
Sūt ferrū quo flaua ceres, quo bachus habetur.

Non opus artificum quorū libet esse uidetur,

Quod fieri duro sine ferro posset aiutto,

Lignorum fabri texunt lettiria ferro.

Sartores pannum cum ferri forfice taiant.

Diuidit Ars teneram pastam fornaxica ferro.

Taiat cum ferro stirps scarpolina xauattas.

Pistat pistillo ferri speciaris herbas.

Cū guccis ferri Brettas brettarus agucchiat.

Calcinat ut ferro muros Murator, & albat.

Non aufert barbam barberius absq; rasoro.

Non herbolattus dentes cauat extra tenaia.

Non castrat Porcus sine ferro conxa laueus.

Suffragium quoniam dat ferrum cuilibet arti.

De Ioue.

His bene pensatis Iouis ascendere biancam

Materiam stagni, quod corpora nigra dealbat,

Sed peccat buliens, nam corpus deterit omne.

Præter Saturnum & Solem, tū firmiter hæret

Et Soli & Lune nec ab illis quippe recedit.

Cuius peccatū (nec frangat corpora) quisquis

Tollere cognoscet dempto sit tempore scælix,

In quo mirimodo sibi nata Rubedo coruscat.

De Saturno.

Post formam stagni Saturni fluxile plumbum

Scanditur, aurifices hic inuenere tresentos,

Illico pulchra, gravis, sapiēs matrona resurgit,

Contraq;

Conzalanezi, q̃
nisi lombardi-
ce possunt in-
telligi.

Mirimodo, mi-
rabiliter.

Contraq; Barrones facie ueniebat alegra .
 Baldus eam curuando genu cortesus honorat ,
 Mox ueniam possit, nimium si forte proterui
 Illius intrassent aulam, Talamosq; secretos .
 Non ego, respondet, tantum sum digna baronē
 Cernere, quē pōtus Tellus uenerātur & orcus,
 Vrbis mea quē genuit quāuis ingrata uidetur .
 Illa ego sum Manto uestra quæ cōdidit urbem,
 Nomine deq; meo contraxit Mantua nomen .
 Nec queso, uestros animos stupor occupet ullus,
 Si nunc usq; meam potui deducere vitam ,
 Nam datur eterno cum tempore vivere fadis .
 Haecenus ingemuit mea sub pratore gaiosso
 Mantua , quo mores cortesos perderat omnes ,
 Quem veronensci nos ammaxastis in agro .
 At præclara, ferox, regalis, sancta propago
 Iā Gōzaga prope est aquilis dignissima nigris
 Quas natura nigras fecit, dedit atq; ferendas
 Imperij signis banderis atq; theatris,
 Pingere purpureas Aqla bixzarica res est .
 Hæc quam uidistis miro fabricata magistro
 Stantia, Federico Gonzaga sola dicatur ,
 Post centum guerra palinas, post mille trophaeos
 Post uitæ laudes, post longos nestoris annos ,
 Illius huic magno donabimus ossa theatro ,
 Ac inter giros spherarum nobile bustum
 Usq; ad indicitium fulua requiescet in arca .
 His ego diuitijs præsum facioq; magistros
 Aurifices istos aurum intaiare catatum
 Ex uirtute trium uerborum nomina quorum
 Auribus admotis audite, quod illa docebo .
 Ergo susurranti parlauit murmure secum,
 Quos docuit lapidē, stellarum tempora, causas
 Alchimie, latosq; omnes discedere fecit .

Manto fabrica-
trix Mantuæ.

Carpiē hic poe-
ta de heresi. Fa-
da ē mulier in-
cantatrix , &
quæ diuersis in-
figuris dicitur
conuerti.

Naturales Aqu-
læ, & fictæ .

Conclusio.

*Et mea me, sentis? clamat fantesca, patrone.
Iam depone & sum pennā calamaria, cartam,
Cæna parecchiatur frigescit calda manestra,
Compagni totam iam mangiauerē salattam.
Iste liber finit vobis, mihi cæna comenxat.*

Explicit phantasiæ Duodecima
Macaronice.

**M A G I S T R I
A C Q V A R I I
A R G V M E N T V M.
I N P H A N T A S I A E
T E R T I A M D E C I M A M
M A C A R O N I C E N.**

*Introeūt iterum Nauim, tentantq; profunda
Cingar compagnos astrologare docet.
Luna defectus ac incrementa rotantis,
Mercurij, Veneris, Solis & arua canit.*

M E R-

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronice Tertiadecima.

*AVTA reconzarat diversa
foramina Barchæ.*

*AD uomitumq; redit, rur-
sumq; stigare diablum.*

Baldus ad aurificum socijq; re-

cesserat antro,

Ascendunt Nanim, zefirus uelamina complet,

*Indignabunde
carmen prola-
tum.*

*Zefirus, mae-
strus.*

M

3

Man-

Vscio, & Exco,

Mantoeq; maga scoium post terga relinquunt.

Baldus Apollineos cernens uscire cavallos

Extra Orixontem, quia nox iā fugerat omnis,

Talia miratus parlans cum Cingare dixit.

Cingar, me grandis nunc admiratio brancat.

Ecce uides solem plus largū, plusq; ritundum,

Quando foras exit, quā cū tenet ardua celi,

Præterea tantum rubeas fert ille masellas,

In Tinam vini quod strabuccasse uidetur.

Cingar ait, magnas ò res mihi Balde richiedis

Quas nimis astrologi dudū schiarire fadigāt,

Nam super humanos animos ea facta fuere.

Sed tamen insignis quidam de semine greco,

Cuius (si memini) Platonus nomen habetur.

Astrologusq; alter Tolomellus, Iona Propheta,

Solon, Aristotel, Naxagor, Tala, Pytagor,

Talia scripserunt magnos caricantia libros.

Quando Leonardus sic audit nomine grosso

Dicere philosophos, Ionamq; referre prophetā,

Tanto corripitur grigno tantoq; cachinno,

Sæpe quod in terris stratus creppare videtur.

Baldus at vsanzā qui notat Cingaris inquit,

Cingar, es Astrologus?

O si te noscem tales studiassse facendas,

Forte hac me doctum fecisses arte magistrum

Scottus sophi-
sta. Thomas
aquinas.

Ac nil curassem argumenta sophistica Scotti,

Cū quibus audacter se ponit cōtra Thomasm

Qui fuit & Gesie murus, fideiq; pilaster.

Incipit Astrologia Cingaris.

Nil ridens Cingar quadā grauitudine stabat,

Qui non Cingar erat, sed Tullius et Catilina.

Tullius.
Catilina.

Ergo ait, ò quoties te quondam Balde gabau,

O quantas uoltas oselatus Balde fuisti,

Me de nocte quidem pensabas ire robatum,

Scardenare

*Se ardenare fores, aut rampegare fenestras,
Sed cancar ueniat mihi nunc si dico bosiam,
Pergebam stellas ad contemplare fogatas,
Signorūq; gradus super unā stando pioppam,
Quo melius cœlū possim guardare propinquū.*

Pioppa est ar-
bor quæ latine
dicitur populus.

De Luna.

*Cernebat Lunam maculosa fronte biancam,
Distenebrare maris scopulos, terræq; paesos,
Cornibus adductis nunc paret scorxa melonis,
Cornibus impletis nunc est pars mexxa taeri,
Cornibus iniunctis nunc fundamenta tinaxxi,
Hæc in ceruello prohibet consistere multos,
Hæc facit antiquas madefacta dolere piagas
Hanc metuunt, paxxi stulti, lunaticus inde
Dicitur ille suos qui cascans torquet ocellos,
Quem tu iurares animam buttare deforam,
Villani, quamuis sint de lignamine grossi,
Hæc tamen observant quando est taiabilis arbor
Nasci namq; solent in ligno saepe caroles.
Hanc servant medici, quando medicina malato
Dada sit, hæc faceret quandoq; cagare budellas
Hæc lucente stria gaudet gaudentq; striones.
Se faciunt quoniam nudos ad lumina Lune.*

Ligamine pro
genere.

Caroles sunt
vermes roden-
tes lignum.

*Mox cum diversis ungunt sua membra cirottis
Inde sup gramolas, trespos, & guindala, scra
Supra letteras nigra de nocte cavalcant. (gnas
Sed bene se possunt ille signare dauerum,*

Quas Domenigini poterunt cōprhēdere fratres

Inquisitores in
tellige.

Immitrant illas, populo cernente, fatentes,

Quantos in cunis pueros, puerasq; striassent.

Hæc pœra.

Hæc multis fecit me desperare fiatis,

Est quia nocturnis nimium contraria ladris.

Gambar latine.

Zampigerus Gambar piliatur nocte per illam.

Cancer grece.

Quamvis conveniat cū Luna non bene cancer.

Grain teutonice.

Nuntiat hæc pluvias multu nigrefacta futuras

Prouerbum.

Pluto proserpi-
nam rapuit.

Mercure pmer-
curii positū. ut
plinius docet.
Passus astrolo-
giæ subtilis. ui-
de etiam Scara-
mellam de pla-
netis.
Bebeū uox oui-
na.

Casalenghus,
domesticus.

Argos centocu-
lus habens cen-
tum oculos.
Acoiet, atrapo-
let.

Nuntiat & nantis pauida cum fronte procella,
Hac tenet extremum gelidi regnamen olympi
Atq; coruscatur phœbeis nocte cavallis.

Hanc tamen interdum pluto strassinat ad orcn
Nam pro puniceis fuit agabbata granellis,
De qua parlarunt diffusius astrologantes,

De Mercurio.

Te patrone meus pochinas cerno fiatas.

Mercure qui doctor primarius in arte robadi es

Namq; times nedum per cœli rura caminas,

Te rapidis iungat furibundus apollo cavallis.

Et sburlans faciat tibi forsā rumpere collum

Tu supralunarem arcem tua regna locasti.

Per quæ ter centum pectora faciendo bebeum

Pascuntur, grassiq; boues, asiniq; ragiantes,

Atq; casalenghi porci, gibbiq; camelli

Nam tu per mundum uadis faciendo botinos.

Quos introducis cœli sub tecta secundi.

Alatum portat semper tua testa capellum.

Alatum portat semper tua gamba stinallum.

Fatidicam portat semper tua dextra bachettā

Ac imbassatas patris Iouis undiq; portas.

Tu mercantiam faciens uadisq; redisq;

Tu uentura canis, tibi multum musica gradat,

Tu pacem si uis furibunda in gente reponis,

Tu litem si uis compagna in gente ministras,

Tam bene dulcisonis tua cātat phistula metris

Quod male delectās ad somnū prouocat artus.

Argos centoculus fuit olim mortuus hac re,

Sic patrone meus tibi me recomando ladrettū,

Ne triplicem supra forcā me laxus acoiet.

De Venere.

Sed iam de Veneris cœlo parlatio fiat.

Ipsam cernebam solis sequitare pedattas.

Quādo idē phœbus Neptunia tecta subintrat.

O quantas

O quantas uoltas Vulcano cornua fecit .
 Nam sgarlatatus constat suos esse maritus .
 Attamen ipso fuit comuni iugiter uxor .
 Dum martellaret ferrū Vulcanus in antro ,
 Vel Iouis axiali strales fabricaret acutas ,
 Mars occulte suo semper uagabat in horto .
 Sed tamen in trapola Phæbo mostrate capatus
 Mars fuit, unde suū mouerunt numina risum .
 Nam uenerem tortos facientem deniq; fusos .
 Cum maiorte suo Vulcanus reteprehendit .
 O quantos etenim Vulcanos credimus esse .
 O quātas Veneres, quæ pallados instar habentur
 Ipsa uenus terzo casamentum fixit in orbe,
 Per quæ nimpharum multis sociata brigatis .
 It nitidas relegendo rosas, niolasq; recentes ,
 Mentam, Garofolos, Maxuranā, Basalicoium,
 Texunt freschadas, girlandas,serta, coronas ,
 Diuersasq; canunt canzones, metra, Sonettos,
 Diuersosq; sonant chitarinos, atq; leuctos ,
 Hic semper ballant saltant, dancintq; puella .
 Seq; lauant freschis in fontibus ac seriolis .
 Venticuli tenues crebris sub frondibus afflant .
 Et straccatarum nympharū pectora mulcent .
 Hic Fagi, Pinus, Cedri, Pomrancia, Nespoi .
 Sperraxāt umbras, sub quas hæ sepe repossāt,
 Ad caxxā uadunt, arcus pharetramq; ferentes,
 Discaxxāt, ceruos, Lepores, agilesq; caprettos .
 Extra boscaiam de Cedris, atq; Narancis .
 Non hic uillani terram uagare fadigant .
 Non hic villanæ stupam fillare uidentur .
 Non hic plantantur cape, non hic rauanelli ,
 Non hic porra nocent, non alia fortāq; nasum .
 Non hic urtica, spine sub tegmine celant
 Serpentes rospas, lissos, gelidasq; lusertas .
 Hic nisi grata q̄es, nisi pax, nisi sūma uoluptas

Garlettus est
 ps superior ca
 cagniunde sgar
 latatus dicitur
 qui sine garlet
 to zopegat. cō
 muni, plebis
 uniuersitatis .
 Suum dixit, q̄
 nescit quomo
 do rideant .

Notandum.

Basalicoiū her
 ba de qua gi
 gnitur scorpio .

Chitarinus ha
 bet nouem cor
 das, teste Boe
 tio Leuttus un
 decim .

Nespōl indecli
 nabile .

Hic nisi gentiles animi, gentilia corda,
 Dimueus in tanto letatur pulchra triumpho,
 Expectat donec uult sol equitare per orbem,
 Quem festina suo cupiens precedere cursu,
 Et ponens capiti uario de flore coronam,
 Scādit in auratam, roseam niueamq; caretta,
 Vadit ad oceanum uectum comitata puellis,
 Expectat solē, quem prospicit esse propinquū,
 Quo uiso rutilam liquido de gurgite frontem
 Explicat, & se se mortalibus omnibus offert,
 Paruiculis modicā generat splēdoribus umbrā
 Ac reliquas penitus discaxat ab aethere stellas
 Sic sic phœbeos rutilans uenus indicat ortus,
 Quattuor hanc menāt spaciōsa p aethera cigni,
 Quos quandoq; auis mater, Iouis urget osella.

De Sole.

Sufficit hac Veneri Solis ueniamus ad orbem,
 Qui medios inter cœlos sibi tecta locauit,
 In quarto quoniā sua splendet mason olympo,
 Chortem banditam portis ibi semper apertis
 Sol tenet, est cunctis intrandi larga potestas.
 Hic habitat senior maturus nomine tempus,
 Qui semper uarios horatim sterminat ortus,
 Nunquam pensero durat fundatus in vno,
 Nunc uult, nunc non uult, foia legerior omni.

Mason, habita-
 tio

Centipedi ra-
 gno instabili
 uermiculo.

Centipedi similis Ragno,
 Est puer, estq; senex quē barba canuta decorat,
 Ac uno quandam tenet in cantone botegam,
 Pulueris orloios fabricat, plenosq; rodellis,
 Quos pulsare horas cum contrapesitus urget,
 Naturam Iouis admonitis pro coniuge capit,
 Qua sine non posset tempus generare fiolos,
 Ergo habuit binos natos, binas quoq; natas,
 Primavera prior, mox estas, inde creatus
 Autumnus fuit, et rigidus pro frigore uernus.

De

De Primavera.

Primavera fuit Veneris maridata solo,
 Qui nuncupatur (si recte recordo) cupido.
 qui post terga gerēs alas, uolat, undiq; quo uult
 Irrequietum animal, nunquā uolitare quiescit
 Presumptuosus cantones praticat omnes,
 Nudulus it semper nullamq; ferendo mudād.
 Nescit uergonam, portat quā semper apertā.
 Fert arcū, pharetrā, stralas dulces & amaras,
 Cū quibus innumera corda franguntur ī anno
 Fert in carcassō uarias exinde sagittas,
 Dicuntur uaria, uarios, quia spargit amores,
 Vna sagitta suum de plumbo gestat acumen,
 Namq; remucatur tenerini puncta metalli, Remucatur, ob
 Nec penetrare potest, nolente, cupidine, panx, tunditur.
 Auratam sed habet, subtilior altera punctam,
 Quæ scaricata oculos intrat, fixatq; magonē.
 Spexat duritiam cordis preuertit honorem,
 Et diamantinos posset dirumpere montes.
 Hac feriente, cadunt ab honesto corda uolero,
 Hac feriente, ualent nil sentimenta rasonis,
 Hac feriente cito mentis franguntur habena,
 Hac feriente, iacent ueri post terga sodales,
 Hac feriente, bonos conseios quisq; refudat,
 Hac feriente, paris patriæ fuit, oyme, ruina,
 Hac feriente, patri taiauit Scilla capillum,
 Hac feriente, malos Alcides gessit amictus,
 Hac feriente, uno daphnis mutatur aloro,
 Hac feriente, bouē meschina Europa caualcat,
 Hac feriente, dedit mugitus io uedella,
 Hac feriente, quidē, ueniunt homicidia, furtas,
 Stupra, sacrilegium, rixæ, discordia, lites.

De Plumbea.

Plumbea odium parit sdegnatos inter amātes,
 Crescit amor, penetratq; nimis feriēte secūda,

Cerudellos, cin-
ninos.
Belettum, colo-
rem.

Muschijs, zi-
bettus odore
prouocāt ardo-
rem.

A spassum ad-
uerbium est ua-
gabunde signi-
ficat.

Fabula Iouerti
si reperitur in
metamorpho-
sion scaramel-
la.

Gardelinus a-
uis.

Franguelli, fa-
nelli auis bene
cantantes, pa-
pagallus psita-
cus.

Gaza, picē quē
humaniter ca-
nere studentes
dicūt pura, por-
ca vacca to.

Iste ribaldellus quanta sit causa ruina
Balde vidē? certe quōdā tu, & berta prouastis,
Primauera istum letatur habere maritum,
Cui placitura suos componit pectine crines,
Atq; cerudellos crispat ponitq; belettum,
In ceruice gerit uolarum nobile sertum,
Purpureos uestit mantos, niueasq; pelandas.
Semper odoriferos unguentos portat adossū,
Lascium muschium, zibettum,
In quibus ardet amor, crescitq; cupidinis aestus,
Hac reliquis quoniā magis est formosa puellis,
Non curat stuppam pirlanti ducere fuso,
Nec iam filatam tundo deducere nasso,
Sub uirides semper frondes resupina quiscit,
Semper & aspassum per florida rura uagatur.
Quam seguitant dulces ofelini mille canentes.
Nō Philomena de est frifolo quæ gutture cātat
Que cantando nihil noctesq; diesq; rafinat,
Quam Iouertisius nigra de nocte gabauit,
Quapropter noctem totam cātando trapassat,
Et centum sortes gorghizat in ore motetti.
Gardelinus ibi est, qui anidat in arbore buxi,
Dulcis ab auditu, sed visu pulchrior extat,
Namq; capellinam rubeam, triplicisq; coloris,
Fert alas, tremulāq; mouet sua lingua camanā
Non ibi franguelli desunt, facilesq; fanelli,
Atq; Papagallus nostras imitando loquelas.
Cui niduata suo iam Tortorella marito
Succumbit sicco nec plorat in arbore sola,
Nec bibit ulterius fangosi fluminis undam.
Non de son merle, lugarini, uel riatini,
Hic semper gaze, puz, porca, vacca to, cantāt.
Primauera ipsos uult semper habere sodales,
Sollaxxumq; fame morientem deniq; nutrit.

De Aestate.

Altera natura uel filia temporis, Aestas
 Dicitur, hac multo semper sudore bagnatur.
 Non portat uestes, tantum fert nuda camisam,
 Titanis rapido nam brostolatur ab igne,
 Ipsa laborando granaria frugibus implet,
 Qua sine Mortales cereali pane carerent.
 Poltrone, multum facit insudare vilanos.
 Attamen ipsa illis est grata fadiga gaiosis,
 Nā quamuis asinina dolet schenaxxa ribaldis,
 Atq; caro ueniat crenata batendo ladraxxis,
 Omnia supportāt, memores quod tēpore fredī
 Tantum nix Glacies apparent atq; pruina.

Laudat villa-
 nos

Parenthesis.

Progenies maledicta quidem villana uocatur,
 De quibus ut parlo semper mea Togna caminiū
 Amittit rectum, quia transportatur ab ira,
 Pichetur quicunq; fauet, tutatq; vilanos.
 Nil nisi crudelis quisquis miseretur eorum.
 Tunc ego crediderim leporesq; canesq; coire,
 Seq; lupi miscere onibus cernentur, & una
 Stabunt pernices uel Quaiæ cum sparauero.
 Si contadinum potero accattare dabenum.
 Vis ciuem superare? bonas sibi præbe parolas,
 Vis contadinum? bastonibus utere tantum.
 Magnates placidis verbis domq; puellas
 Vincis, fanciultos stroppe, bastone vilano,
 Pasce asinos paia porcellos glande, canellos
 Atq; Boves fœno, villanos pasce tracagno,
 Vilanus nunquam cognouit dicere verum,
 Villanus falsos sacramentos mille piaret,
 Villanus nihil est, si non aliena rapinat,
 Villanusq; hominem solo pro pane necaret,
 Villanus gesiæ reprobat seruare statutos,
 Villanus Venerem non naturaliter usat,

Dabenum, pe-
 contrarium di-
 cimus dapocē
 Notandum.

Et dicit quod nil mulieri bestia differt.
 Non guardat matrem, natā, propriamq; sororē
 Sed tunc villanos audis maledire cuchinos (dicit
 Quando crepante pado bisognat ad argina na-
 Maxime villanos quos Mātua Balde governat
 Trant Angonaias, giandussas atq; morias,
 Blasphemantq; deum, sanctos, sanctāq; Mariā,
 Semper habent ossum poltronis quādo laurāt.
 Sed quando ballāt, tot capra nempe videntur.
 Ad virides currunt piva clamante pioppas,
 Et calcagnadis terram pistantq; repistant,
 Quā uāgādo tepent, dicūt qd habere padronē,
 Villanus nimia pro stizza roditur intus,
 Quando bastiones faciat impellente senatu,
 Iulius hos mensi poltrones reddit alegros,
 Pocha fadiga quibus paret sub Apolline caldo
 Curuata cum falce graves taliare biauas,
 Et taliando suas uadunt cantando morosas,
 Compagnumq; suū precedere quisq; reforzat
 Comina.

Semper Apollineo nigrescēta colore fadigat
 Aestas, attendens crebro uacuare botaxxum.
 Cui non bache tuos lassas mancare liquores.
 Dū cogitur phæbo, segetes dū falce strauaccat,
 Dum quoq; uerzellis flauus dispiat aristas,
 Non unquam rauca finant stridere cigale,
 Debilis est auster uentus, nil murmurat aura,
 Nec tremolare uides foiamen arboris unum.
 Omnia pro caldo phæbi liosore strinantur, (be
 Schiappātur lapides, sbadacchiāt rura, nec her
 Se drizzare queūt, quoniā fugit humor ab illis
 De Autumno.

Diximus ecce satis de magni tempore caldi,
 Natura terci promatur usanza foli.
 Autumni ueteres quondam dixerere silenum,
 Chi

Padronem, ge-
 nus morbi.

Verzellis, fla-
 cellis finant,
 pro rafinant.

Cui testam dicunt nudam picigasse cabrones,
 Iste preest Bachi domibus, uniq; fameia,
 Quem nos gastaldū, vel dicimus esse fatorem.
 Et quoniam gustat sol vinum dulce libenter,
 Imbriacū quē nos semper damatina videmus,
 Gastaldū, Bachi, Bachum quoq; diligit ipsum,
 Nil igitur mirum si stant in Apollinis agros,
 Iste silenus habet Bachi pro coniuge nymphā,
 Mistolenta, bibax, uindemia dicitur illa.
 Ambo sunt adeo pingues, adeoq; greuaxi,
 Quod velut inflati vento schioppare videntur.
 Semper habent lateri barilottos atq; fiascos.
 Et parite vadunt plures cantando sonettos,
 Sorbottumq; bibunt vini cessante sonetto.
 Inde canunt etiam, post cantum pocula sugant,
 Sic alternantes laxis brigantur habenis,
 Hisq; meant circū montes casamenta, paludes
 Non quod eāt circum, sed quod girare videtur
 Inq; suos oculos paret res unica binam.
 Nō cessant trincare tamē, magis imo retornāt,
 Sorbentes faciunt, clo, clo, resonare botaxum,
 Deniq; somn⁹ adest, quorū nisi mēbra foueret.
 Illi transcotti se uelle uolare putantes,
 Forsitan in terram de cœli sede tomarent,
 His nudis nudi fiant guardam mille putini,
 Dum sornacchiātes porcorum more quiescunt.
 Canunt, eu, oe, saltant & circa parentes,
 Quisq; suam testam uignalifronde coronat,
 Quisq; manu portat botros, vnaq; racemos.
 Quisq; fiaschettum paruo pendente loreto,
 Morbexāt, rident, faciuntq; bragalia Bacho,
 Inde sub vniueris vigneis briagantur & ipsi,
 Et pleni musto pariter dormire comenxant,
 Pallazzum Bacchi.

Brigantur, pro
imbriagantur.

Trascotti, val-
de ebrij.

Sornacchiare
Ronfare,
Ronchizare ni
differunt.
Bragalia mac-
ronice.
Baccanalia gre-
ce.

Bachus habet magnū quodā cantone palaxxi.
 Quo

Quo centum canes latitant, & mille riuolti.

Hic incirchiantur butta, latiꝑ; tinaxxi,

Cararos, cados

Hic ne trauasantur per centum uina cararos.

Comparatio.

Non sic formica uadunt redeuntꝑ; frequentes,

rel vos latini.

Quādo montonē, uel vos chiamatis acerrum,

Circa suam casulā grate catauere ceserchia.

Vt per mustigeri facitur casamenta liei,

Quādo frequēter eūt vacui, carighiꝑ; retornāe

Corba genus
cauagni.

Mille Putinelli gestantes tergore corbas,

Fiscellas, calathos, cistellas atque cauagnos

Impletos uis Tribianis, & libiolis,

Follare, calca-
re.

Vel moscatellis, greghis, corsisꝑ; falernis,

Pars ibi discarigat sommas impletꝑ; tinellos,

Pars quoꝑ; calcagnis striccat follātibus uias,

Et pars iam factum uinum, satis atꝑ; boitum

Excavat, & brentas implet bārone cauato.

Traus, pro tra-
be positus.

Mox torculantur trauo calcante uinaxxa,

Graspa, est ra-
cemus iam ex-
pilatus.

Turbulenta fluunt de graspiis uina repressis.

Stant ibi tercentum vexe, totidemꝑ; uaselli.

Stantꝑ; botesini, mexarola, siue barilli.

Non autumnus abest, camisottum, vestit clētē

De centum macchis uini, mustoꝑ; colantem.

Ipse praest operi, facit hic, iubet, illic, & oēs

Contentare deos Bacho mandante fatigat.

Parenthesis.

Gens Todesca suos dicunt hos esse patronos,

Immo deos alios non cognoscuntur habere.

Effectum si quidem nunc experiētia monstrat

Nā si quādo student pacchia, uel dēte rasonāt

Per quemcūꝑ; volunt bocconē suggere xainā,

Ast ubi se totos cernunt vacuasse bocalos,

Chioccāt becheri calidā fundamine frontem,

Deꝑ; suo mittunt redolentes pectore rottos.

Per lettā parlant plusquā nunc ante bocalū,

Dum

Pacchia dici-
tur mangianē
tum stomachi-
ter assumptum
Rasonare den-
te, & comedere.

*Dū trincer faciunt, multus tartofen habetur.
Sed quando surgunt de pacchia soluere Scottis
Non illos muro se discostare uidemus,
Sunt vultu simile Phœbo damatina leuanti,
Humiferos torquent oculos, centumq; miaros
Ceruello faciunt quamuis stent in pede saldi.
Andagando pedes nulla ratione guidantur,
Se muro taecāt manibus, quæ linquere nolunt.
Donec supra thorū paia sua mēbra strauolgāt
Ac ibi somnifero smaltiscat uina repossō.*

Pedrala.

*His igitur Bachus nec non autumnus agradat
Qui totum varijs expleunt vitibus orbem.*

De Inuerno.

*Sint ea dicta satis de te pater alme silene,
Restat & Inuernus nature filius vltim,
De quo dum parlo me grādis freddus assaltat.
Vir macer, exanguis, strio, bigolumq; tacatū
Fert schene, sguanzaq; canas, subtileq; collū,
Sfondratū stomachū, possent numerarier ossa,
In testa ficos oculos, frontemq; rapatam,
Pallidus et smortus, stroppiatus, rācidus, asper
Tamq; melācholicus quod semper flere uidetur
Giazzatam barbam, giazzatos fertq; capillos,
Horrescunt magra nimio pro frigore carnes,
Est sua de niuibus vestis texta bianchis,
Cui nisi donaret soror estas munera panis,
Gaioffaxxus enim de marxafamme periret
Semper apud brasas sibi stesso crura boientat
Nec miser inxegnat retro portare cadregam,
Substixxat torres, cogitq; bulire pignatam,
Pigritat atq; timet, si uadit ad aera horram.
Sunt albis semper sua tecla coperta pruinis,
Et candelotti giaxxa de culmine colant.
Quando ipsum mundi per cāpos ire bisognat.*

Extrem-

*Rottus est ven-
tositas proce-
dens aut crapu-
la, aut ab infla-
tione milza q̄
dicitur mirach-
Trincer & tar-
tofens quid si-
gnificent lege
Suetonium.*

*Vltim. remouit
s. causa schigni-
logia.*

Melancholicus

*Nam teste bō-
bosphoro . ni-
ues etiā nigræ
reperiuntur.
Marzafammis
differt à fame.
est vna dictio
tantum.*

Extemplo fugiunt Ranae uel philomene
 Ac uolucres alij quos Primavera ministrat.
 Tantū Cornacchie, Corui, Tacolę; uidentur,
 Qui cra cra semp, cra cra p rura frequentant.
 Prouida non exit picolas formica masones,
 Clauditur in gusso Limaca, busumq; muraiat,
 In casulis cœlantur Apes dum frigora uarcant
 Non errare uides gelidas hinc inde lusertas,
 Pastores calidis referant armentaca sottis,
 Fornari gaudent, furni tunc ignis agradat,
 Brettari merent, ingucchiant namq; scopertis
 Cum digitis brettas, supra quos sepe sbadae-
 Attamē ad furnos sic agucchiado reducti, chiāt
 De pandemeio faciunt mangiando pelixxas.
 Tempore sed caldi comprāt sorbētq; cagiadas,
 Cumq; Cagiarolis, tres, quattros, qnq; gridātes
 Ludunt ad moram, Bozzolas lacte bibentes.
 Suntq; molestati fursanti tempore freddi.
 Et faciunt nulla tremolantos veste coperti.
 Est tamen Inuernus studiosis appreciatus,
 Ocia longa quibus concedit tempore noctis,
 Doctoresq; facit Greco, Arabesq; Latinos.
 Praticat hæc igitur Solis famiola casadas,
 Hinc menses, anni ueniunt, horaq; diesq;,
 Hanc etiam bellam sol gaudet habere familiā.
 Quā pascit, nutrit, cui nō grauis vlla fadiga ē,
 Supra caput porte nīueo de marmore facta,
 Phitonis pendet serpentis lurida pellis,
 Magnus ad Aegiptū quē strauit Cinthius olim
 Supra faxxatam pallaxxi, supraq; spondas
 Desuenturati Phaetontis picta ruina est,
 Qui nihil ascoltans Phœbi mandata parentis,
 Dñ male guidat equos de celso cascat olympo,
 Ac sibi met rumpit spexxatis colla canexxis.
 Non tabulas pennellus eas formasse uideor,
 Sed

Pan de meius,
 genus panis mi-
 iacei.

Bozzola vas li-
 gneum.

*Sed magis apparet natura fuisse magistra,
Ac viua de carne merus color esse putatur,
Quis fuerit rerum pictor, uel sculptor, earum
Nescio, sed forsitan magnus fuit author Apelles,
Cuius progenie noster mantinea uenit,
De quo, sicut apud serraffi scripta catatur,
Maximus alter erit pictor Mantegna uocatus,
Gentibus e Padua, quem paruū nostra robabit
Mantua desegni mirum fictiq; coloris.*

Andreas man-
tegna pictor ce-
leberrimus.

*Qui sub Francisco Turco cognomine uiuet,
Atq; triumphantis depinget Caesaris actus,
Ars ubi pictorum ueterum perfecta trouatur.
Post quē succedet mirabilis ille Michael
Angelus, & Raphael, quos nō ars imo docebit
Ipsa parens natura leue tirare penellos,*

Franciscus Gō-
zaga cognomi-
natus Turcus.

Michaelange-
lus pictor, Ra-
phael pictor.

Conclusio.

*Sed a somniferā tibi cerno Lonarde uedettā
Tu male dormisti, tribus istis noctibus, immo
Contra fortunam semper uigilauius ante,
Sufficiat Phœbi stanzis recitasse decoras,*

Berta.

*Baldus, ait uellem mi Cingar Apollinis almas
Semper inesse domos, nec eundi forma catatur
Respōdet Cingar, nimis optas Balde, qd inq;?
Ad terxum paulus rapitur solūmodo Cælum,
Tu ne super diuum pensas conscendere paulū?
Nō sic Balde, cupis troppū, faciemus asaium,
Si portinarius Paradisi Petrus, & Enoch
Nos aperire uelint, cantoncello, q; sub uno
Condere, quo lucis ualeamus habere pochiniū.
Ergo repossēmus, uideo ronfare Lonardum.*

Asaium, meli⁹
quam satis.

Explicit Tertiadecima Phantasiæ
Macaronice.

MAGISTRI
ACQVARI

ARGVMENTVM.

IN MACARONICEN
PHANTASIAE XIII.

*Terrea belligeri sequitat pallazzia Martis .
Post quæ narratur bella brigata Iouis .
Inde melancholici Saturni pessima sphaera
Dicitur, & vaste lubrica signa rota.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Mataronice Quartadecima.

OST quam tres horas dul-
ci cubuere quieti,

ATQUE soporifero satiaris
membra riposo.

CINGAR ad inceptas Bal-
do mandante rasones

Tornat,

Ateſo, pro attē
to . Tornat, & ingenio ſtabat Leonardus ateſo.

De Marte .

Mars ferus aſpectu quinta verſatur in arte,
Qui ſcorrozzatus criſpata fronte minaxat.
Braſatos oculos, dum guardat, buttat ad oſſum,
Sāguineasq; bavaſ ſua labra tumētia ſpargūt
Criſtatam portam galeā, chiuſamq; ueſiram,
Ingiter & totus rutilis ficcatur in armis.

Feratam ſub-
traxit f. cauſa
galantariæ.

Targonuſ lateri dextro, tum ſpada ſiniſtro
Dependet, maxzamq; tenet gallone feratam.
Semper it in frezza magno galopante cavallo,
Et baſtiones ſua circum caſtra locauit.

Careor a careo

Nō hic armorū genus omne carebitur unquā.
Stendardi uolitant, bandera, timpana, trombe
Non deſunt piſari, gnacare, corneq; bitorta,
Deniq; quicquid habent hoīes bellādo neceſſe
Talibus in rebus Mars oblectatur anheluſ.

Hæ carne plu-
raliter tantum
reperiuntur ca-
ro etiā carnis .

Sanguine, iocundans carnarū cernere quartos.
Huic cædes ſoror eſt, liſ mater rixa, ſed uxor
Huic pater eſt liuor, rabies vindictaq; nata.
Hic hominū clamor ſtrepitat, nitrituſ equorū,
Non hic bombardæ mancāt, paſſaq; uolanteſ,
Non hic Mortari, Colubrina, uel Baſiliſchi.
Siue Pauaioneſ, ſeu Tende, ſiue Trabacha.
Poluificant nebulas pedibus repetando caualli,
Celfa fracſſatæ conturbant ſidera lance,
Atq; Tacollarum per nubila more nigreſcunt.
Ad finem guerra cerniſ concurrere ſquadraſ,
Ordine cum nullo diriſ ſe bottibuſ urtant,
Squarxāt bāderas, diſpiāſtrāt arma, coraxxas
Marſq; rouerſatoſ ibi mortuoſ cernere gaudet,
Scanatoſq; uiroſ, ſub calpiſtrare caualloſ.

Creatio Militum.

Eſt ibi marmoreiſ labenſ fontana ſub Antriſ,
Ingiter ad cuiuſ guardam ſtant oſto Fuella.

Prima

Prima ferox uultu legiadraq; forcia dicta est
 Sed Mars deſtrexam iuſſit clamare ſecundā.
 Tertia temperies, prudentia quarta uocatur,
 Quinta q; cagneſco ſemper cū lumine guardat
 Ira q; nomatur, ſed dicta ſuperbia ſexta eſt,
 Septima tabifico rubet undiq; ſanguine cruda
 Impietas, oclaua calet cenoſa libido.

Hanc deus armipotēs curā dedit octo puellis,
 Vt quoſcūq; viros ſibi Iuppiter eligit armis,
 Quoſq; ſequi guerras mandat, ſoldiq; talentū
 Tres mergāt uoltas liquidi ſub gurgite fontis.
 Non tamen id faciant omnes, at ſorte butata
 Quattuor ex ipsis pueri membricula bagnent.
 Ergo quā primū geſtatur paruulus infans,
 Quattuor hūc Nymphæ, q. b. eſt ſors lapſa pſum
 Inter fontanā, poſt mūdi ad ſtēta remittū (dāt
 Hac igitur ueniunt ſoldati lege, uel impi,
 Vel fortes, agileſve armis, uel corde ſuperbi,
 Vel poſt luxuriam plexi, uel præcipitoſi.

Aut è conuerſo prudentes, ore diſerti,
 Maturi q; duces, nec ab ira fulmine victi,
 Quales Romana generat ſtirps alta Colūne,
 Cuius fortexxæ conſcendunt mille pilāſtri.
 Quales Eſtenſis, quales Gonzaga, uel Verſa,
 Pallauſina domus Malateſta, Triultica, Pepla
 Martinenga, Rues, Gambarica, ſega, Crenella

De Ioue.

At Rex Stellarum cunctarum Iuppiter alto
 In ſolio reſidens ſextum ſibi legit Olympum.

De Architectura.

Vrbs illie amplo ſpatioſa repoſſat in Agro,
 Mulciberi fabricata manu, Brontisq; labore.
 Non de calcinis, coctisq; locata quadrellis,
 Verum diuerſo formis celata metallo,
 Vt ſtampire ſolet campanas Breſſa canoras.

Merli

Soldus eſt pre-
 cium militare.
 hinc deriuat ſol-
 datus.

Talentum volu-
 ptatem volun-
 tatis.

Hoc ſtentū pro
 tormēto. hinc
 ſtētare pro tor-
 mentare.

Merli de fmo stant circum circa dyaspo.
 Per merlos quoscūq; nitet carbunculus unus.
 Centum Porfidea tangunt ibi sidera turres,
 Quarum de bronzo stant fundamenta xetato,
 Et cristallino cordone serantur ubique.
 Tecta micant auro, vexillaq; sgonfia promunt
 Carca saphirrinis gēmis, grossisq; smaragdis,
 Sunt argentaceis quæ sustentata pilastris.
 Hic sua fundarunt omnes pallatia diui,
 In medio quorum Iouis Atria celsa minaxxāt.
 Dedalus edificans tribus ista locauit in annis,
 Cui muratores adiutum mille dederunt.
 Centum balcones patulant, centūq; fenestrae,
 Pars huc, pars illuc, pars hac, pars illac aperte
 Iugiter addocchiāt venientia quæq; uidendo.
 Porticus in gyrum sexcentis fulta columnis
 Bronzineis late circumserrat omne palaxzum,
 Sub qua mille Dei spatiantes ordine tundo
 Sermocinantur, uadunt redeuntq; frequenter.
 Porta supba patet, quæ nunquā chiusa tenetur
 Vestibulumq; suā largū tenet ante vedutam,
 In quadro positum; super octo pilastra leuatū.
 Porphideus niueis in postibus eminet arcus,
 Circulo & in medio tria formidāda spanētāt
 Fulmina fulminibus nā Iuppiter utitur ipsis.
 Continuo diuum spatiatu tota cauantur
 Limina, sint quamuis Alabastro condita duro.
 Suntq; cadenaxxi, lorgne, rutilaq; seraie
 De fmo argento fabricatæ supra dorato.
 Hæc ppēdiculo multū bene cuncta squadrātur
 Ingressus portam retrouas en atria binos
 In quadros producta, nigro tenebrosica fumo,
 Nam bene spuxxātes ibi sentis clere coquinas.

Descriptio Coquinæ.

Fumentosa patet muris portaxxa bisunctis,

Cuius

Minaxxāt, eri-
guntur cælo.

Cuius lissa micant gozzanti limina brodo.
 Intus arostiti uarij; tirantur odores,
 Ad nasum per quos aguzzat uoia talentum,
 Sunt ibi sexcentum sguattari sub iure cogorū,
 Pars gestat lignā, pars trūcat, parsq; ministrat
 Sub centum bronxis caldaribus atq; padellis.
 Qui scannat uitulū qui stongat colla polastris
 Qui cauat e panza trippas dū scortigat alter,
 Qui despennat aqua mortos buliente capones,
 Qui discompagnat magones de figadellis,
 Qui, boccalū implet (si desunt uasa) bissecchis,
 Qui cosire parat testam cum pelle uedelli,
 Qui porcellettos inspedat, quiq; caueccbio
 Ingionat lardum, quo plus caro grassa fiatur.
 Gambo lecatore cocus illic presidet arti,
 Cui tantū sguataros est cura docere brodeccos,
 Ac dare mandatum galantiter omne cosina.

Doctrina prima cosinandi.

Sed quia mensa Iouis plus bramatur ferre uiuam
 Aut axatas his quas plebs cetera māgiat, (das
 Hec sguattari documēta piāt Gābone docete,
 Alter formaxxi freschi, leuiterq; gratati
 Binas accumulat libras, bissenāq; secum
 Qua sbattuta premit, quæ uix gallina cacarat,
 Finarumq; duas specierum preparat onzas,
 Post hæc zaffrani mediam lardiq; recentis
 Mensurat libram, largus capit ista cadinus.
 Inde duos coctos extra caldare capones
 Eligit, & polpas diuellit ab ossibus omnes,
 Ossa gouernantur, sed carnes optime pistat.
 Cum petre semolo, uel menta uel mazurana,
 Donec cum uarijs pistatio morbida rebus.
 Deuenit, atq; color diuersus contrahit unum
 Ossa dein recipit, quæ macco uoluit in ipso,
 Cumq; radicella porci facit arte tomallas,

Lissa, pro illa-
 stra.

Talentum, ap-
 petitum.

Cogus macaro-
 nice.

Cocus latine.

Optimum edu-
 lium, & lecar-

do cōgruum te-
 sta cū pelle ue-

delli.

Ingionat, a gie-
 ua deriuat, quæ

genus est unc-
 ni.

Brodeccus bre-
 sanice.

Brodicus man-
 tuanice.

Fedus latine.

Malnettus vu-
 gariter.

Cosina.

Coquina, & ci-
 lina.

Macco, pistu-
 mine, pulmen-

tario.

Quas aliquantillum cum lardo frixat aprino.
 Inde bianchezam legit oui (Mantua chiara,
 Hanc vocat) atq; crocū, species, sugūq; narāci,
 Omnia cum brodio facit ista bulire caponū,
 E quibus & capiunt, & fundunt ossa saporem
 Que mox ad tauolam mittuntur supra taeros
 Et delicatas facit hoc brottamine suppas.

Doctrina secunda.

Alter semicoques sguatar⁹ capit octo pelastros
 Quos dismembratos pingui bene frixat in vncto
 Ast ubi cum zuccar, speciebus, aqua vera rosata,
 Et modico agresti spoluerixerat illos,
 Tres masinatarum libras piaz auolanarum,
 Gingiberis mediā et zuccar, q̄b. addidit onzā.
 Ista parum buliunt modico sociante botiro,
 Pollastrosq; fouet secum de more guacetti,
 Qui quoque sic possunt condiri corpore sodo.

Doctrina tertia.

Alter odoriferas pistillo smaxxolat herbas,
 Formaxxumq; simul frescum misturat, & oua,
 Pistumenq; facit dulcem iungendo canellam,
 Lacteq; manduleo coitum distemperat istum,
 Trans pellē deinceps implet carnēq; polastros.
 Qui calida lixantur aqua buliente laueo,
 Ipsa fin atantum pistumina dura fiantur,
 Postq; boimentum speto ficcantur acuto,
 Et iuxta brasas lardo sguaxxante coquuntur.

Doctrina quarta.

Alter cernellas ubi coxit honeste vedelli,
 Separat ouorum de chiaris rossola tota,
 Quae cum Pignolis passaq; incorporat vna.
 Postea flamegnā facit hac transire per unam.
 Inq; pignatellā grasso brottamine plenam
 Lixat abelasum, ne vadant cuncta brodetto.
 Si cupis hanc epulam dulcē, det zuccara secū,

Fin atantum,
 donec.

Prouerbiū est,
 ne vadant cun-
 cta brodetto.

Si gar-

Si garbam, garbe succum distillat agrestis.

Doctrina quinta.

*Alter arostitum, fegatum cum radicella
De speto ducit simul ac in frusta minuxat,
Inq; lauezettum cum zuccar, aquaq; rosarum
Atq; Naranzorum musto, specysq; guacettat.*

Doctrina sexta.

*Alter adhuc lixat vel sex uel octo polastros,
Inq; duos quartos per mexum diuidit omnes,
Quos teggetta coquit slegnat i comoda lardi,
Post hec acetosum vinum, tollitq; marinas
Vnas, agrestum, & gialdum grassedine brodū.
Atq; remordacē sgussat spartitq; cipollam,
Boienta consumit aqua, totamq; disasprat,
Quā, simul et reliquas res in mortaria pistat.
Mox frixat iunctis specys, pluraq; galanga,
Sic & acetoso modicum venit esca brodetto.*

Doctrina septima.

*Sed pistinacas alter brouat, inde farinat
Ac oleo frixat, sed aqua mox dextriter, atque
Concoquit agresto, spetys & gingere iunctis.*

Doctrina octaua.

*Alter Crispinos, grassum brottamen, et herbas
Summit odoriferas, lixat, passatq; per unam
Stamegnā, redditq; foco, quibus addit et ovis
Optime sbattutos, & agresti granula crudi,
Vniculam passam, zaffranum, ginger acutū.*

Doctrina nona.

*Alter lixatos trat de caldare capones,
Quos parat in terra lato cum uentre piattum,
Fundit aquā roseā, mox zuccar abiūde tridatū
Desuper imponit caricum brasamine testum,
Ista cosinandi pulcherrima foggia capones.*

Doctrina decima.

Alter poma capit, discorticat intris & extra,

Garbus, acerbus.

Nota quod sicut ficus diuersimode declinatur, ita zuccar, ut infra.

Hic zuccarus, Hic zuccar indeclinabile, hoc zuccarum. Teggetta, vas coquinarium. Marinas, supra dixit passas.

Ramina forata, Mollit aqua rammiq; scolat cum vase forati.
genus uasis. Que mox ut brodio rosis quoq; mescolat oui,
Cumq; bonis specys sit digna manestra Milano.

Doctrina undecima.

Alter lampredas toltas de fonte comasco
Frixat, & inde capit mollamen panis adusti,
Manduleasq; nuces moscatas, ac auelanas,
Gingiber & longum puer, fortesq; garoflos,
Passulas ruas, & safranum, deniq; paulum
De gardamomo, cinamomum siue canellam,
Omnia cū blanco masnans distemprat aceto,
Lampredasq; super prius igne boita respergit.

Doctrina duodecima.

Alter smenuzzat Rauas in mille bocones.
Inde boire facit, passatq; foramina Rammi,
Pistat, & in bronzum lixat cum lacte recenti,
Oua sbatuta qbus, & safranū, & uccar, & alias
Adiungit species, per quas bona queq; fiuntur.

Doctrina tertiadecima.

Alter caprettum crudum taiando minutum.
Desuper agrestum guazzat, lardumq; canellā.
Pastellumq; facit, quem postquam coxerit, oia
Cum brodio uel aqua rosea battuta superdat.

Doctrina quartadecima.

Alter ceruinam carnem coquit inde strinatū
Cum crusta panem in forti demergit aceto.
Post hac Formazzi gratat instar qnq; cepollas
Smenuzzat carnem, lardo quam rostit in albo,
Figatumq; suum coctum cum pane moiato
Mescolat et masnat, nec non distemprat aceto,
Mel addit, speciesq; bonas traditq; boiendum,
Hanc ne relatiā caldam, frigesceere lassat.

Doctrina quintadecima.

Alter gambari um mira facit arte saporem,
Gābara disgussat, quibus ante cauauerat oia.

Pistat

Pistat aquā stillās colat inde capitq; bomherbā
 Rossolāq; ouorum, panis mollamen, & ista
 Conterit, agresto quæ mollit, aquaq; pusilla.
 Post hæc acetosat fortis speciebus, & oua
 Quæ prius abstulerat quæ cetū ficit in ipsum,

Doctrina sextadecima.

Alter mandulibus flores immiscet aneti,
 Gingiber, atq; nuces muscatas, xuccar, & ista
 Pistillo masinat, nec acetum spargere cessat,
 Supra castronis carnes hæc optima broda est.

Doctrina decima septima.

Alter at anguillas uel tencas maxime grassas.
 Lixat, & expolpat quas in mortaria smiccat
 Cum petresemolo, datilis, vnaq; marina,
 Dulcibus & specijs, oleo, tortamq; per illos
 Condit, nulla quibus carnē mangiare uolūtas,

Doctrina decima octaua.

Alter quin etiam fungos in frusta minutos
 Frixat aqua & lardo fresco, quos inde cauatos
 E pignatello, Formaxxum miscet & oua,
 Zaffranū species quibus optima torta creatur.

Doctrina decima nona.

Alter acerbosas marrascas absq; medullis
 Pistat as passat stamegnam, caseus & lac
 Additur oua, bonæ species cum xaccare fino,
 Tettaq; smicatur iuuenis bene cocta vitelle,
 Non sparagnat aquam roseam frescūq; botirū
 Torta fit, ouorum chiara sint crusta dabassum,
 At super effundit pignolos atq; canellam.

Doctrina ultima de Nectare.

Sed quid ego longis pario fastidia uerbis.
 Illic diuinum facitur solummodo Nectar.
 Multi bugiardi dicunt hoc esse beuandam,
 Id nego, sed cibus est quo morti surgere possent.
 Gamboniq; coco, sguataro qui præsidet omni

Casettum, for-
nazzū parū.
Medicoctos &
semicoctos in-
nenis.

Hoc datur officium componere Nectaris ejus.
Gambo caponaxxos largos in tergore, gialdos,
Accipit, & porci panxam prius optime coctā,
Ginger & integrum, species, frescūq; casettū,
Mox petresemolum, Mentā, calidosq; garoflos.
Postea dismembrat medicoctos ante capones,
Frixat, et inspergit species, capit inde nosettas
Manduleas quas non tellus, sed fecit olympus,
His quoq; frixat, aq̃ modicā iūgēdo, polastros.
Dūq; id feruet opus, medias quas dixim⁹ ante
Assummit species, his salvia, mentaq; iuncta est
Pistumen fabricat, tortellos inde refrictos
Inter Delecum, quem pexxa tenella solarat,
Spoluisicatq; super speties dulces & acerbās.
Post hac exossat datiles, & gingere voluit
Cumq; sminuxxato cinnamomo, cumq; garoflis
Inde locat speties, rasiolos ipsaq; coctā
Frusta caponorum, datiles, vnamq; marinam,
Pignolos mundos, in unam cuncta padellam,
Fecerat in fundo crustam, mediā quoq; iungit
Quas super apponit predictas quasq; facēdas
Mox aliam crustam super addit xuccare plenā
Torret abelatum testi scaldante coperto,
Atque frequēter aquis bagnatur crusta rosatis
Dicitur hoc Nectar, satis est narrasse coquinā.

Sequitur de pallazzo Iouis.

Vulcanus bec-
chus.

Atria prateriens intras perystilia centum
Qualibet ex banda claustrorū longa canexxos,
Ac adamantinis circum munita columnis,
Quaq; columna suis distinguitur alte misuris
Quas duras proprio Vulcanus sanguine fecit,
Hic adamas quoniā teneratur sāguine becchi.
Intra columnares stāt quadra canedia xonas,
In medio quarum varijs ornata lapillis
Continua decurrit aqua fontana bagnando
Cristallum

Crīstallū, Benas, Agathes, Alabastra, Berillos.
 Exedras per quadra subis perystilia nudas, Nudas apertas.
 Bibliotheca prope est, ornatāq; pīna cotheca
 Heroum gestis, monumentis atque deorum.
 Basilica locus est amplissimus, undiq; cinctus
 Sedibus ex auro, quo trahant, numina causas,
 Fata hominū, sortes, breue tēpus, mille trauaios
 Ad caput ipsa Iouis stat sedes altior altris,
 Quam dis diuitie rex fecit, & omnia richa
 Spendidit, o pensa quā bella cadrega det esse. Det pro debet,
 Dujq; deq; oēs hic prehendere iura frequētant, o, admirantis.
 Iuppiter his fatum soluit, sortemq; misurat,
 Nulla datur deitas alijs, ac nulla potestas,
 Ni Iouis arbitrio certa ratione guadagnent.
 Quotidie catu diuum vīstatur ab omni,
 Suscipit exultans omnes penetralibus Aula.
 Leditur interdum, quo vis, dens alter ab altro
 Inter quos equo discrimine iudicat ille
 Si quando fuerit superis offensus ab ipsis,
 Fulmina ferre iubet, reboare tonitrua mandat
 Terrificans homines cælum trabucare putātes
 Ast apparendo Ganimedes fronte galanta,
 Blandidosq; suo cum Regi torquet ocellos,
 Immo dulcigeri fert aurea pocula musti,
 Protinus ira cadit, fugiunte pectore sdegni,
 Dismemorata fluit rabies, canegiataq; stixxi,
 Exonerat nebulis cælum, nouus emicat ether,
 Prostrati flores pluuia sub Apolline surgunt.

Parenthesis..

Sic quandoq; duces faciunt, grādesq; maestri.
 Et qui dicuntur Signores esse bachetta,
 Plus quādoq; ualet pueri frons bella petulci.
 Quā nō grādi loqui sentētia magna Catonis. Catonem intel
 Plus oculus blādus, vel sermo libidinis ardens, lige quemlibet
 Quam rigor eloquij Ciceronis, & ora senatus sapiente.

Maselina.

Scalinos, gra-
dus.

*Insurgunt scale passim diamante locatae,
Pars quoque Corallo, pars marmore, parsque dya
Quelibet ipsarum tedit nonanta scalinos, (spo,
per quas semper eunt, redeunt quoque numina quaque;
Menant in cameras centum, pluresque salottos,
Quorum solari non sunt lignamine facti,
Sed Vulcanus eos de puro fecerat auro,
Huc illuc ornant camareri flore grabatos,
Supra quos tendunt lenzoles atque copertas,
Quas mira nimpha recamarunt Palladis arte.*

De Pallade.

*Ipsa quidem Pallas Iouis est nassuta cerebro;
Qui sine concubitu mulieris ter sibi sanctum
Cervellum cussit virga, virgoque Minerva
Exijt, & magni dicta est sapientia patris.
Noscere si cupitis quare sapientia dicta est,
Nil dubitetis enim, solvetur questio talis,*

Laus Mulierum.

Argumentum ga-
lantum, qua re
Pallas dicta sit
sapientia.

Nota quod Cin-
gar loquitur &
non poeta.

De hoc asino le-
ge sempronium,
de chatarinet-
tis.

*Pallas honestatis speculum de vertice masche;
Nascitur, ut pateat quod sunt reliqua mulieres
Dementes nec habent cerebrum.*

*Et sine consilio quicquid facietis earum,
Credite Pallas erit, Iouis & sapientia patris.
Verum si qua tuis in rebus femina prestat*

*Conseium caueas asino similaberis illi,
Qui vult pro frustra Bastum gestare novellum,*

*Ignorans quonia tergus nova sella magagnat
Et qui pensabas totam lucrasse Minervam,*

*Nempe fasolorum bronzum mignasse catabis,
Ingenium quoniam sensumque fasolus aguzzat.*

*Pallas est tantum Iouis unica filia iuse,
Quae damigellarum circum stipata catervis.*

*Imperat, atque docet linum deducere fuso,
Texere vel telam, vel nasso solvere filum.*

Palladis

Palladis stantia.

Est inter salas alias, thalamosq; salottus,
 Qui longus centum passus, cinquãtq; largus.
 Pallas ibi secreta suas docet alta puellas
 Altera bombasum, uel linum detrahit album,
 Eagnificatq; suos fuso pirlante didinos.
 Altera discaricat naspi giramine fusos,
 In glomerũq; rotat dũ guindalus, orbe uolutat
 Altera texendas producit in ordine stippas,
 Et facit innumeros circum strepitare canones.
 Altera dum textit, manibus pedibusq; lahorat.
 Dexterâ nauiculam mādât, sed leuâ remādât.
 Altera prona sedens tellam fuit, inq; biancas
 Vertit camisas apud illam stante canistro,
 Altera sed uarijs acubus maiora recammat,
 Namq; velutinas Aquilas describit in auro.
 Altera de argento cadentia lilia fingit,
 Quæ in celestino pingit semota ueluto.
 Altera terribiles format recamando Leones.
 Sub pede cum libro facientes ore Samarcum.
 Altera frōdosam, plenã quoq; glādibus aureis
 Textit in aereo spatio cum pectine Quercum.
 Altera purpureos miscens albedine scaccos
 Inserit argenti rutilos aurĩq; quadrettos.
 Altera marxoccos fuluos, rimumq; brannantes,
 Altera terribiles Aquilas errantibus alis
 Quattuor, insecta rubea cruce, pingit in albo.
 Altera lanigera cellones consuit arte,
 Ac in spallerys Florentia prata retammat.
 Altera conatur ueteres describere guerras,
 Maxime Alexandri, Ciri, Xersisq; carinam.

Bombasum, b
 bicem.
 Didinos, puc
 digitos.

canones instr
 menta ligne
 quibus filũ di
 uoluitur.

Samarcum, os
 tationẽ leon
 intellige.

De Saturno.

De Ioue sat dixi, Saturni regna subintro,
 Eius nolo tamen tibi dicere conditionem,
 Namq; in... ..

Gosa.

Baldus habet faciem rapefacti more stupētis,
Quis diuol ait, tibi Cingar talia dixi?

Quoue imparasti tales ingrateras fones?

Nempe Magum penso Zoroastum te studiassse,
Cumq; prophetabus semper uixisse striabus.

Respondet Cingar, miraris forsitan istud?

 Semper habet pro se colpū scrimādo Magistri

At Leonardus ait, paulum mi Balde quiescas,

Desine quod segnitet Saturni pingere Cælum.

Tunc Cingar, Saturnus inops extrema petiuit

Littora Cælorum.

Vxorem quamuis habeat, tamen ipse solos

Nō generare potest, causam nū queritis? īquā.

Non solum quoniā mancant sua corpora caldo

Iuppiter at patri Saturno membra taiauit.

Hic macer est uultu, calua con fronte rapatus,

Sbauaxxat totam naso colante bocaxxam.

Nec retinet solum dentem sua quæq; ganassa.

Omnes cū flatu putrido, quū parlat, amorbat

Hispida barba riget, nunquā pro pectine lenis

Cum bastone suas uadit numerando pedattas.

De passu in passu tussit, spudatq; macagnos,

Fert sgarbellatos oculos, nec sbercia mancat,

Pellixxoms eum vsque ad calcanea coprit,

Attamen ille facit tremolantos frigore plenus

Eius bassa domus plena est humore nociuo,

Flent muri, guastat rumatica muffa solarum.

Nunquā splendigeros ibi fundit Apollo lusores

Praticat hic semper spissis nox plena tenebris,

Hic Barbagiūmi stridēt, hic pipa q; strelli, (te

Hic quoq; noctiuaghe gnao gnao faciēdo cinet

Tristitia hic habitat, Macies, genus oē malorū

Maxime sunt isti, capitis dolor, Hydropisia,

Angonaia, malum costæ, quartanaq; febris.

MAXIMUS

Maxxuccus, lancū, carbones, morbida pestis,
 Flegma, tumor ventris, vermes, coliciq; dolores
 Petra vesigarum, cancar, giandussa, bogrones,
 Franzosus, fersa, caga sanguis, rozna, varole
 Defectus cerebri, rabiesq; frenetica, chiodus,
 Stixxa canina, dolor dentorum, scrofa, puuida.
 Phistula galtones, tumor uel lergna uocata
 Testiculi, brofolæ, tegnosaq; codega, lepra,
 Schelentia, gula siccitas, & pectoris asma,
 Sanctiq; Antonij morbum, morena, podagra,
 Tifica febris, muganca, tarda; pedane.
 Infirmitates non totas dicere possum.

Ista fameia senē Saturnum semper honorat,
 Sed male fida qdē, nā bursa uodatur ab ipsa.
 Hāc medici preciant, sed in altro corpore ficcā
 Ergo Saturnus supremo præsudet orbi,
 De qua cascatus possit sibi rumpere collum.

Togna.

En vobis Cæli septem descripsimus orbes,
 Non reliquas refero casones Astronomia,
 Nam vobis facerem longis fastidia verbis,
 Subseguita, Leonardus ait, mi Cingar, higinū
 Audio, dum loqueris, narrare galantiter astra
 Sum contentus, ait Cingar, solabor utrumq;.

De Zodiaco

Est via longa nimis Cælum quæ circuit omne,
 Per quam si uades nunc magnū frigus habebis
 Nunc nimius faciet caldus bagnare camisam,
 Nunc refrescabis mansueta corpus ab aura,
 Nunc aliquantillū glaciem tibi tēperat estas.
 Hæc via tã durat, quod pleno phæbus in anno
 Vix addit metam, sed apuntū terminat illam.
 In primo introitu cum flexis cornibus, ecce
 Apparet Montonus habēs in tergore phrixum,
 Ex auro tota est radians sua lana tirato.

Post caminamentū mensis renovata per arua
 Taurum cornuta retrouas ceruice biancum,
 Andet is Europam spallis gestare putinam,
 Posteriora tenens in fonte sepulta liquenti.
 At quia mos bonis est mostaxxo fundere baurā,
 Ingiter hunc septem curant forbire sorores,
 Quas gaioffaxxus fugat hic, fugat illic Orion
 Nō, pcul incōtras geminos infemina fradellos,
 Primus nominatur Castor, Polluxq; secundus,
 Hos, Helenāq; simul Ioue natos Leda couauit
 Quos tā grādīs amor iūxit, qđ Iuppiter ābos
 Transiuit in cœlum, Nantisq; fauere dicauit.
 Vtterius uadens, caueas quia pestifer Hydra
 Sibilat herculeo quondam mutilata labore.

Zanche, Chele.

Cuius colla premit cum xanchis Gābar apertis
 Sed cum sudorem sentis bagnare camisam
 Ecce Leoanaxxus boscamine saltat ab atro,

Oachenf, idest
 pliculiconia.

Ac super hidrinum vētronem saltat Oachenf,
 Sed domat ipsius pulcherrima virgo furorem,
 Que virgo fletus maiori tempore spargit,
 Namq; parū curāt illam qui regna gubernāt,
 Sapeq; iustitia signores terga reuoltant.
 Scorpius egreditur gelida de ualle superbus,
 Horrendas aperit brancas, codamq; recuruat,
 Sternere poltronem disponit oriona solus,
 Sustentatq; duas sua xampa sinistra bilances,
 Inde Sagittarius per frigora rura caualcat,
 Vel cumulat glaciē uel calcibus alligat undas,
 Tempora disponit studiosis grata poetis,
 Mesarion quoniā matrix sua mater habetur.
 Euacuare duas non cessat Aquarius urnas,
 Perq; suas undas squamoso tergore Pisces
 Guixxant, Zodiacus vasto sic terminat orbe.
 Dicere terribilem vobis non curo Balenam,
 Exiduum fileo Leporem, sed oriena dicam.

Orionis

Orionis nascimentum.

Pindarus albergans olim puerellus in aede
 Semiruinata, vix quid mangiaret habebat.
 Iuppiter en stractus, sudansq; labore viarxi,
 Mercuriusq; suo veniunt habitare casotto,
 Atq; fame nimia pulsi petiere merendam.
 Pauper homo diuū regi vult tradere pastum,
 Quid fecit? (solam vaccā suā stalla tenebat.)
 Accipit in frezza maxxam, stallaq; subintrat.
 Discopauit eam, mox tolta pelle dadossim,
 Illam ficatam speto cito misit arostum,
 Ac totam coctam superis areccat inantum.
 Dicuntur diui secum risisse parumper,
 Attamen hāc totam mangiarunt vêtre pieno,
 Misterumq; fuit xona lentare fianco.
 Qui nimis māgiat, ne creppet, cingula mollat.
 Mox cupidi factis, non dictis, soluere grates,
 Nunc scortigatam pellem petiere bouinam.
 Pauper homaxxolus scorxam bouis attulit illis
 Et secum, dum fert, istas mouet ore querelas,
 Hi stonagnones totam glutiere vedellam,
 Num portare volunt etiā super aethera pellem.
 Quos utinam possit talis viuanda negare.
 Iuppiter & natus pellem simul ergo tulerunt,
 Ac sotterrarunt proprio pissamine fœtam.
 Post menses plures pauper deffoterat illam,
 Ecce infans natus cœpit nagire sub illa,
 Pindarus attollens oculos ad sidera, dixit,
 Iuppiter omnipotens vestrum ringratio numē
 Et bonprofaciat vobis mea vacca duobus.
 Sic & ab orina puerum chiamauit Orion,
 Quem canis aerium seguitat latrando p axem.
 Sed quid ego video? prestum mirate sodales.

Conclusio.

Hec vix finierat Cingar, scoperta galea.

*En uersus Baldi nauem furibunda uenibat,
Astrologus Cingar subito cessauit, oportet
Astrologare aliter quam stellas cernere noctu.*

Explicit phantasiæ Decima-
quarta Macaronice.

M A G I S T R I
A C Q V A R I I
A R G V M E N T V M .
I N P H A N T A S I A E
D E C I M A M Q V I N T A M
M A C A R O N I C E N .

*Scribitur horrifono bellum nauale tumultu,
Est quoniam fustis barca salita tribus.
Estq; galearum liro capitaneus earum,
Pyratisq; fretum transnatat omne suis.
Baldus cum focis fustam se buttat in unam,
Ac ibi corsaros traicit ense feros.
Ipse sed interea conquistat Liro nauillum.
Quem menat, zefiro uela replente uiam,
Baldus at in fusta cum Cingare, cūq; Lonardo
Restat, nec remos qui uehat ullus adest.
Muscbinū retromit, nosunt, uinclisq; recuprat,
Qui fustam, uentum dum piat orxa guidat.
Falchettum uidere procul, nat Cingar & ipsi
Tandem salsigeras egrediuntur aquas.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronice Quintadecima.

ESTITIT in medio Cin-
gar sermone, galeam

UT procul aspexit, monuitq;
videre sodales,

NON sic precipitat cælo fal-

cbonus ab alto.

Nec

Comparatio.
Falco, & falco-
nus.
Sburlata, impul-
sa.

Nec sic uertorius fertur scocante balestra,
Qualiter illa ruit vento sburlata triremmis,
Intus pirata, gens tam peruersa, ribaldi,
Qui renegauerunt Christū, christiq; bate smū
Vela cito bassate gridant, uos reddite nobis
Altera post ipsam bastarda galea ruebat,
Altera quin etiam seguitabat grandior istis
In qua uastus homo, gentis capitanius urget
Remigeros homines neruū menādo bouinum.

Liro lironis, &
lironus lironi.

Hic se per nomen facit appellare Lironum.
Vir fuit in toto nunquam crudelior orbe
Ferrens aspectu sua barbaq; sanguine colat,
Namq; feris similis miserū mādēbat homonē
Tres ueniunt Fustæ propter demergere Nauē,
Mille pari motu subio impelluntur in uno,
Et freta uorticibus retro spūmātibus implent.
Baldus ad arma uolat, sfodratū pręstiter ensē
Arripit, imbraxatq; rotam, bassatq; uiseram.
Cingar habet multū pro Baldo qppe spauētū,
No quod ab aduersa metuat sit parte necatus,
Sed quia tā durū est scāpare p Aequora mortē
Ipse Leonardus se Baldo firmat apressum,
Stansq; parecchiatus stoccū tenet, atq; broche
Pedrāla. (rum.

Subius & sibil-
lus.

Viderat interea dispostos Nauta barones,
No timet, immo ratē reuoluat contra Galeam
Stantq; sup prorā Baldus, Cingarq; Leonardus
Schiaones etiam presti sua tela parecchiant,
Implēt sulphurea strepitosos puluere schioppo
Martinulosq; rotant curuas flectēdo balestras.
Pars ratis ascendit gabiā, pars restat abassum
Quadruplicant forzas Baldi meditādo wigorē
Iam uenit ecce prior remis impulsā Galea,
Circumcirca fremens girat, sed Nauta timorē
Præstius aduolgit, pelati siue gāt habeam.

Nota quod poe-
ta sæpe articu-
lum uulgare la-
tinizat, dicim⁹
uulgariter la-
poluere, la ce-
nere, unde ma-
caronici dicūt
hanc poluerem
hanc cenerem.
Ruā, monafilla
bum etc.

Comparatio.

Vidi Franciscum de Rua quandoq; mariam
 Cuius in exiguo stat corpore maxima uirtus.
 Villanū spagne leniter manegiare poledrum.
 Docta manus seu frena turet, seu lēta remittat,
 Ille statim redere paret, dominiq; uolero,
 Pirlat, & a testā discernit nemo culattas.
 Nō minus imēsam Barcā cito Nauta manexat
 Semper habens xuffum proræ dincontra galeas
 En cito schioppetti scaricatur ab igne tresenti
 Milleq; laxantur uertones extra nosellas,
 Incipiunt pauidas ad nubēs surgere uoces,
 Innumeri quoniam primo feriuntur a saltu.
 Saxa uolant, grossiq; trabes, pix flāmea, torres,
 Artificiosus focus arma uirosq; laceſcit.
 Tunc animosus aper Baldus despiciat ab alta
 Prora terribilem saltum, supraq; galeam
 Hostibus in medijs balzat ferrumq; cruentat,
 Cingar eum sequitur magno targone coperius
 Atq; sanitariam toto conamine uibrat.
 Inde Leonardus de schena saltat in altum,
 Ac super unius pyrata tergora sbalzat,
 Quem feriendo aliū stocco trabuccat in undas
 Baldus in introitu primo uelut impiger heros
 Patrono fustæ se uil pauefactus acostat,
 Pungentemq; rotans stoccatam more triuella.
 Ex una banda trippam sbudellat in altram.
 Pyrata magnis tunc urlis astra tocantes.
 In circum Baldo largum fecere trauaium.
 At solitas Baldus furias in pectora ficcat,
 Se totum linquens quo maior calca feribat,
 Incipit armorum disquistillare piastras,
 Hi subito largam pauidi fecere piazzam.
 Cui spezzat scutum, cui faldam, cuiq; celatam,
 Cui brazale terit, spallazzos rūpit & urtat,
 Fendit

Optim⁹ equus
 est uillanus spa
 gnæ.
 Redena, est co
 rigia freni.

Lironus Nauem iam aquisauerit omnem,
 O quantum gaudet talem fecisse guadagnum.
 Nec posuit mentem quod victa galea fuisset.
 Omnes in Nauim Pyratas scandere mandat,
 Et grossum ponens alium de retro timonem,
 Sgombrat iter pelagi velum grauidate maestro
 Succedunt alie semper cantando Galeae,
 Ut cantare solent quando victoria gridant.
 Cingar id aduertit primus, & clamat, heu
 Cōteplor miserum nobis? incaute gabamur, (qd
 Sape guadagnandi nos ingordisia fallit.
 Balde vides? en nostra Ratis quo presa menat.
 Baldus ut inspexit signat se terq; quaterq;,
 Stat mutus, nescitq; loqui, sequitare facultas
 Nulla patet, quoniam remiq; viriq; negantur.
 Semet ac incepit Leonardus battere pugnīs,
 Ah fortuna (inquit) nimis es contraria nobis.
 Surripiuntur equi tam fortes tamq; galanti,
 Quantum non unquam tellus Turcbesca creauit
 Quos nisi per mundum calum baratrūq; catabo,
 Iuro deos omnes mihi met volo tradere mortē
 Hanc quoq; pancerā nunquā spoiabo dādo sū,
 Donec ego retrouē quis equos nauimq; rapinit
 Aut ammazabo illū, aut ammazabor ab illo
 Incagnatus erat Baldus, sub pectore schioppat
 Namq; sequire illos se tunc non posse videbat.
 Non est qui menat vacuatam quippe galeam,
 Sed cito disponit sibi vestimenta cauare,
 Ac omnino suam Barcam sequitare natando,
 Tā grandem iuueni Leonardo gestat amorem
 Quod nihil extimuit dubio se tradere Ponto.
 Cingar eum tenuit dicendo, quid furis? istam
 Cede mihi curā, quia spero catare cauallos.

Togna.

Dixit at hac Cingar pro confortare Leonardū.

Atiamen

ingordisia, aui
 tas nimia.

lapui, & rapiui

*Attamen interius dubitat, sensuq; reuolat,
Quem reperire modum possint exire galeam
Non illic panem cernunt, manumq; dabeuer,
Littora nulla vident, nec barcas, pontus ubiq;
Vndexat, citiusq; facit smaltire magonem.
Cingar is officio Baldus premit atq; Lonardus
Cordoiun, solito sperantes illius astu*

*Dabeuer arab
ce dicitur vini*

*Posse caualorum ladrum recatate suorum.
Cingar per totam vadit rugando galeam,
Si casu reperire queat mangiabile quicquam,
Ecce virum bellum de sub fundamine fustæ
Comperit, à testa calcagnos vsque ligatum,
Qui lachrimans orat longo de carcere trari,
Confestim properat Cingar, miseratus in illu
Respicit, & quondam talem uidisse ricordat.
Dic, ait, unde venis uel quo sis natus in orbe.
Ille tapinus ait, fuimus tres quippe sodales,
Falchettus, Moschinus ego, magnusq; Fracassus
Qui septem carichis Turca de gente Maranis
Italiam versus xesiro guidante nodabant,
Tāta sed (heu ploro memor. is) tēpesta tronauit
Quod per diuersas contradas fracta carina
Pellitur, & sic tres discompagnamur amici.
Ast ubi regressa est phœbo ridente bonaxxa,
Hec pyratarum nobis fuit obuia classis,
Quæ nostram mersit Nauem, gentemq; negauit
Meq; captalem turbæ fecere presonem.
Quo tendant alij compagni nescio, uerum
Quam doleo, quod non Baldi vindicta fietur.*

Moschinus.

Gosa.

*Cingar id ascoltans reticet, tamen illico pmit
Extra carnerum martellos atque tenaias,
Inde scathenatis groppis cito liberat illum.*

Laudes Baldi.

*Aduocat hīc Baldus, Baldus venit atq; Lonardus
Quid*

Quid velit ignorat, moschinū Cingar ad ipsos
 Presentat clamans, o laus o gloria mundi,
 O generosum hominē, qui nostro splēdidit auro,
 Ecce tuum nomen quales, o, Balde sodales
 Traxit, ut eterno merearis tempore dici
 Alter Pompeus, Caesar, vel troicus Hector,
 O piā amicitiam magnumq; o fædus amoris,
 Per mare per terras, per tot discrimina rerum
 Tantaq; fluctisoni uarcare pericula Golfi,
 Nilq; lecardiam formidauera charibdis,
 Quo te cortesum, quo te sine fraude uigentem,
 Quo te ueridicum possent reperire sodalem,
 Non in regali tumefactum sede minantem,
 Inter cardineos non dantem iura galeros,
 Non in diuitijs Cræsi, non sardanapali
 Delicijs, (apud hæc multi retrouantur amici)
 Sed magis ut duro uiuant in carcere tecum,
 Sed magis ut pro te stentent, uitamq; refudāt.
 Ipse Leonardus mundum lustrauit ubiq;
 Quo te magnanimum saltē cognoscere posset.
 Compagniq; tui, moschinus maxime noster,
 Absq; tuo uultu non uiuere posse fatentur.
 Per montes ualles freta per lōginqua uagātur,
 Nunquid aq̄istādi causa te dante monetam?
 Nunquid ut obtineant Papæ, Regumq; fauorē?
 Sed tantum ut te, ut te de presone cauarent.
 Tempore desgratie ueri noscuntur amici.
 Sors inimica probat, quos fecit amica sodales.
 Robore quid fidei, quid carius oro sodale?
 Quid melius mūdo ē? q̄d plus agradat olympos?
 Diuitijs robbis, incago, præter amicis.
 Carum compagnū mundus comprare nequiret
 Est poltronus homo cui non placet ullus amicus,
 Plusq; busseccarum preciat mangiare cadinum,
 Quam reperire uirum sua cui pensiria dicat.

Immo

Golfi maris.

Desgratie tri-
 illabum est.

Immo duas si forte uidet concurrere mentes,
 Carpitur inuidia, semetq; zelotipus angit,
 Turpiter infamat, curatq; inuertere tantum
 Fœdus amicorum natura munus honestum.
 Ecce tuus moschinus adest o Balde, quid illum
 Ambigus guardas? heu tēpore tēpus adumbrat
 Effigiem, memoremq; minus distantia reddit.

Berta.

Hæc dicēs Cingar lachrimarū fonte madescit
 Baldus in amplexus moschini se finit ire,
 Tu ne meus moschinus? (ait) dulcissime fili.
 Nec parlare ualēs ulterius, atrahit illum, (bat
 Basat, & eiusdē lachrimis, lachrymasq; moue
 Post hæc Cigar eū strigit, Leonardus abraizat
 Nam cunctis Baldi socys uult esse fameius.
 Tandem cessatis lachrymis moschinus eisdem
 Omnia de ammissis socys narrauit ad unguē
 Baldus ait retrouare meos dispono sodales,
 Sed quis non istam deduxerit extra galeam?
 Nō sunt qui remos ducāt, qui garbasa tendāt
 Doctus in hanc artē moschinus protinus inquit
 Ne dubites dum prosper adest leuāticus Eurus,
 Ad totam per trenta ligas non ibimus orxam,
 Ergo spiegamus uelum, tu Cingare cordam
 Hanc tira, Leonarde iuuā distendere uelum.
 Cingar, e tira, tira, dai, dai, tira Cingare, tira
 Iam satis est, orxā scurta, preme Balde timonē,
 Huc Leonarde ueni, teneas hāc fortiter, horsu,
 Ad nomen Christi, cordā cito Cingar amolla,
 En socy qualis nobis fortuna secundat,
 Quam bene uelamen gaiardus gonfiat Eurus,
 Sancte, precor, nobis esto Nicolae benignus,
 Qui nos semper habes curā deffendere nautas,
 Assassina licet sit barcarola propago,
 Et nisi de rapto uiuat, blasphema, bosarda,
 Nil

Nil tamen attendis hac mächamēta, sed omnē
 Tollis anegandi sōspectum, nosq; gubernas.
 Cingar ait, quid tam sanctū clamare Nicolā
 Ut tibi det uentum? potius prega det tibi panē
 Namq; fameſcenti ſgretolant in uētre budelli
 Magraq; iam Baldi facies lanterna uidetur.
 Nec tua reſpondet Baldus graſſedine colat.
 Si tamen es Cingar ſanctus, dignuſq; bruſari
 (Dico candelis) bruſat ut gens groſſa beatos.
 Dic lapides iſti panes fiantur adeſſum.

Budellus & bu
 della.

Quid ſit uerbū
 diffinitio Cin-
 garis.

Baldi reuerētia
 erga deum.

Non homo, Cingar, ait ſolo de pane cibatur,
 Sed bouis, & pingui ueruecis carne, probatur
 Iſtud Euangelio, quod nos uult paſcere uerbo,
 Diuide uer a bo poteris cognoſcere ſenſum.
 Cui Baldus ridens, interpres optimus eſſes
 Cingar ſcripturae, magis hac tua gioſa placeret
 Quam Nicolatiſte, ſcotiſte, totq; Themīſte,
 Qua tot Alexandri, quā tot ſine fine maſtri
 Theologi uarijs laqueant qui ſenſibus almas,
 Deſine ſed tandem buſſonice talia quaſo,
 Scrixxemusq; pares paribus, ſanctosq; ſinamus
 Nec tamē his uerbis quod māducetur habemus
 Comina.

Tunc biſcotellos Cingar cantone trouauit.
 Semimūſolentos quos attulit ante ſodales.
 Fert Leonardus aquae Mexarolā dulcis alegrās
 Nil parlando ſimul fecerunt Colleccionem,
 Qui ſemet, & comedit, ſi parlat tēpora perdit
 Nunquam tam lautos hi guſtauerē bocones.
 Cingar poſt Epulas gabiam ſe reptat in altā,
 Sparpagnatq; oculos ſi Terram cernere poſſet,
 Luminis ac radio ſtricto, freta larga traueſat
 Si piat ex aliqua banda, ſcopritq; terenum,
 Sed diſcernit aquas tantum ſe iungere caelo,
 Imoq; dintornum Neptuno baſia donat.

Sors bona tunc erat, implebat quia garbasa pssper
 Ventus, et attendit Moschinus flectere Barcā.
 Si quandoq; iubet lentare tirare ne sogas,
 Baldus id officiū dexter facit, atq; Leonardus.
 Cingar cantabat lingua frifolante vilottas,
 Quas toties nostros sensi cantare bretaros,
 Gābettam, Broccam, passandoq; perna rigiolā,
 Gosa.

Vilotta, genus
 cantilenæ rusti-
 canæ.

Ecce virum longe medium videre nodantem,
 Brachia nec ducit velut est usanza nodandi,
 Dextra namq; duos dardos, targamq; sinistra
 Baiulat, & scindit velut Ales aquatilis undā.
 Immo gavinellus, vel anedra, vel immo folēga,
 Quæ semper versatur aquis nō tam bene nat.
 Hic erga fustā properans furibunde minatur,
 Nam Corsarorum pensauerat esse Galeam.
 Obstupuit Baldus, quod vir pressatus ab armis
 Tā facilis nodet, et medius maneat sup undas.
 Sed dum moschinus placidos giraret ocellos,
 Clamat alegrus, hic est noster Falchettus heus,
 O Falchette veni, Baldus Cingar quoq; sūt hic
 Proh puta, quando suos cōpagnos sentit adesse,
 Et quando Cingar Falchettum vidit in undis,
 Quē supra reliquos socios tam semper amavit.
 Extemplo spolians faldam, spoliāsq; camisam,
 Summa de gabia navis (mirabile dictū)
 Cū caput anantum se ficiat in equore totum.
 Sex braxxos descendit aque, mox desuper ecce
 Comparet scorlatq; caput boffatq; per undas,
 Et stendendo manus feriendoq; calcibus equor,
 Scindit aquas, rūpitq; leui cū pectore fluctus,
 Nil stupet hoc Baldus, satis antea norat ami-
 Sape in abandonum vitā ponebat uterq;, (cos.
 Maxime Falchettus p Cingare, Cingar at ipse
 Propter Falchetiū renegasset mille baptismos

O Ambo

Ambo natāt, tamen ipsa quidē nodatio difert
 Falchettus quoniā (uelut inq̃mus āte) replebat
 Ore uiri panzan, uacuabat more catelli,
 Deniq; se iūgūt, Falchettū Cingar abraxxat,
 Nil parlare ualet, quia pro dulcedine creppat,
 Inde fauellantes adeunt in semma Galeam,
 Ac ibi Falchettus solitam mōstrādo prodezxā,
 Nil firmando pedes guixxauit more padani
 Bulbaris, & proram saltauit desuper altam,
 Quem uix saltatum braxxis festinus apertis
 Baldus agraffauit, stricclūq; tenebat in ulnas.
 Quales hic faciant festas, qualesq; carexxas,
 Tu pensare potes.

Baldus ei parlat, dū pagnos Cingar adobbat,
 Qui cum dilecto mox in cantone tiratus
 Passatos castis, passata pericula narrat,
 Nunc quali guisa Baldum presone cauarit,
 Nunc quāto stentu scapolarint ambo tauernā
 Et quanto aff. elu succurrerit ipse Lonardus.
 Falchettus tales non intrafuisse baruffas
 Sat dolet, & proprias illic monstrasse potēxas.
 Mox tamen ipse suos attento Cingere guaios.
 Narrat, quos turcas tulerāt errando per oras.
 Sic chiaberlantes nunc rident, nunc ue piāgūt,
 Et compagnorum, se truffant more duorum.

Berta.

Chiaberlare.
 Chiachiarare,
 pro nugari.

Etq; antiquit⁹
 vtebantur.

En sperata nihil procul insula magna uidetur
 Quae uiret & fagis, & pinis, etq; cupressis
 Hac uisa incipiunt leti cantare barones,
 Iusserat huc subito Baldus torquere timonem,
 Ad littusq; facit uersam inculare galeam,
 Anchoreus rampinis aquas gettatur ad imas,
 Omnes armati saltarunt extra galeam,
 Tāgere gaudet humū Cingar, nauēq; biasmat
 Saltat, & ut Baldo ridens scrixxare comēxat.

Introem

Introeunt boscos si qua mangianda catarent.
 Ecce duas capras binis seguitantibus hedis
 Aspexere procul, Falchettus Cingere lieto
 Se citat ad cursum, pedibusq; uolutat arenam,
 Inq; tribus saltis caprettos arripit ambos,
 Nec stetit indarnū per collum strangulat illos.
 Inde capras sequitur, tantū tamē abstulit unā.
 Cingar eos tollit, quo scortigando picarat
 Baldus cum spada taiavit ab arbore truncum,
 Quem bene sbrocavit folijs, ac fecit aguzzum.
 Moschinus truncum caprettos ficit in illum,
 Sed Leonardus hēt silices, q̄s chioccat, et auget
 Ingentes flāmas dum plurima ligna bulabat.
 Cingar it ad navē, tulit instrumenta coquine
 Smenuzzat trippas bene lotas, inq; pignatam
 Cum sale atq; oleo posuit faciendo menestrā.
 Moschinus uolgit spetum, iam fumat arostus,
 Supra quē Baldus collantia larda butabat.
 Quas dā frondosas Leonardus pparat umbras,
 Sub quas debebant socj mangiare caprettos.
 Deniq; iam omnes cocto, refrescantur arosto.
 Cingar is incipit subito masenare molinus,
 Iam mediā caprā tumefacto uentre uorarat.
 Baldus nil parlat, rapido sed deute fracassat,
 Datq; bonos caro Leonardo saepe bocones,
 Moschinus frangit nettum lassando taerum,
 Qui nisi biscottos tres menses ederat ante.
 Quisq; suum saturat caprina carne magonē,
 Nec ponunt mentē quod sunt nisi quatuor illic
 Nō Falchettus adest, qui caprā persequit altrā

Conclusio.

Ah demens Cingar, tu attendis pascere uētrē,
 Et tibi nulla tui Falchetti cura tenetur?
 O bellam pūctam, o signum, o fedus amoris,
 Vade in malhoram, tales reprobantur amici,

*Tantaq; me cepit nunc indignatio pro te,
Quod fregi calamū, nec ego plus oltra camino,*

**Explicit Quintadecima Phantasiæ
Macaronice.**

**M A G I S T R I
A C Q V A R I I
A R G V M E N T V M .**

**I N M A C A R O N I C E N
P H A N T A S I A E X V I .**

*Hic maga p sdegno pimit muselina Leonardū,
Falchettumq; dolis carcere uacca serat .
Cingar id auscultat sancto referēte romitto,
Hanc petit, in gremio quā trouat esse senis,
Ergo per urticas spinos strafinat eandem ,
Postquam Gilbecchus fletq; rogatq; senex .
Liberat hūc mōstrū Marlocchus Cigare strato
Quem fert ad salsas semi canallus aquas.
Centaurum dico Vinmaxxum nomine, cū quo
Baldus combattit Cingar ibiq; iacet .
Namq; Leonardi centaurus creditur esse
Occisor, sed res deniq; uera patet .*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVAN

PHANTASIAE.

Macaronice Decima sexta.

ANTA famis quandoq; ci-
tat possanza budellas,

QVOD quantumq; super ca-
ros refutamus amicos.

OMNIA vincit amor, ta-

men ipsa superchiat amorem.

Nō tamen id noster Baldus seruauerat unquā
 Sed qui dilectos semper curabat amitos,
 Dixit, heus socij, non hic Falchettus habetur,
 Quonam dissest? nostra est confusio certe,
 Ille caprā manibus rapuit, caprosq; tenellos,
 Cui pars debetur maior, meliorq; boconus,
 Et nos mangiamus non illo adstante codardi?
 Surge cito Cingar, Moschini suscipe piccam,
 Vade per hanc siluā, Falchettū quere, camina,
 Surrexit Cingar terra gietando taierum,
 Corripuit piccam syluasq; subintrat opacas.
 O, o, gridabat, o, o, Falchette, sed Echo,
 Tantum respondet, o, o, Falchette, Leonardus
 Se leuat, & capiens spadam largūq; brocherū,
 Terribilē boschū post gressum Cingaris intrat
 Ne uadat supplex illum, comitesq; relinquat,
 Exorat Baldus, sed uult audire Leonardus.
 Texit de Myrto sertū, quo tempora cingit,
 Ac solus Boscos ibat cantando per illos.
 Tellurē magno brusabat Apollo calore,
 Ceruellumq; graui frangebant uoce Cigala,
 Quae stridendo super palos culamina menant.
 Cingar erat longo spatio lontanus ab altris,
 Nescit enim post se miserū sequitare Leonardū
 Heu bene clamandus miser iste iuueculus, imo,
 Sunt tragicis ululāda quidē sua fata querelis.

Interitus Leonardi.

Postquam Falchettū frustra cercauerat ante,
 Nec ualere sui crebro chiamando gridores.
 Perdideratq; uie dudum uestigia rectae,
 Supra depictam diuerso flore piarxam,
 Impromisus adest, ubi dulcis uentulus afflat,
 In cuius medio uini fontanula saxi
 Per strepit undiculas tenerā fundēdo p herbā,
 Ac circa fontem Lauri, Mirtiq; uirebant,

Limones

Limones, Cedri, fortes dulcesq; Naranci,
 Cantabant parvi volucres hinc inde p ornos,
 Et somnum dulci suadebant carpere morsu.
 Semper hic arrident flores, dumeta rosarum,
 Candida candificant nigrifiantes lilia moras,
 Nunquam siccantur, licet altus surgat Apollo,
 Transeat & calidi domicilia adusta Leonis,
 Circuit hoc pratum nam densis frondibus alta
 Zona cupressorum, pinetaq; spissi nigrescunt.
 Hic sedet ergo puer deductus morte Leonardus
 Ac apud undantem fontanam desuper herbas
 Membra dedit somno, rutilosq; seravit ocellos.
 Ecce superueniens illuc speciosa puella
 Comparet, bellumq; videt recubare Leonardū.
 Se duplici beuerare siti cupit illa repente,
 Venerat ut solis brusorem fonte domaret,
 Silicet ut biberet, sed eam sitis altera viso
 Dongello rapuit, quā iā smorzare parecchiat.

Comparatio.

Qualis alegrezza est hoīs, & quando caminat,
 Rem casu retroat de qua magis indiget ille,
 Aut quam diuersas desiderat ante richexxas,
 Talis Muselina, quæ forte iacere puellum
 Improvisa notat sub opaco tegmine lauri,
 Hæc erat & meretrix, et sensu plena ribaldo,
 Docta q; carminibus magicis iurare diablos.
 Nec bene legi adram fuerat mirata figuram,
 Nec bene sembiantos spectarat frētis honestos,
 Nec bene marmoreas gemulas, et eburnea colla
 Nec bene puniceos imitantia labra coralos,
 Presta dedit facili torquendum pectus amor.
 Quid faciat nescit, pietas et amor simul obstat.
 Ne rumpat somnū pietas monet, unde tepescit.
 Ne perdat gioias amor incitat, unde calescit,
 Tempus non remeat tacitis qui præterit horis.

Muslina p fin-
 copam, nā Mu-
 selina uocatur.

Paulatim trepido se proximat ore, nec audet
 Tangere, sed tantū guardat, uestes & odorat,
 Deficit in solo visu, dare basia uellet,
 Dūq; propinqua mouet propter basare labellos
 Se retrahit subito metuens distollere somnum.
 At rectare manu frōtem magis ausa comēxat,
 Ille nihil sentit, per somni somnia transit.
 Interdum uiolas carpit scanfarda propinquas,
 Inq; sinu ficit nil contrastante camisa,
 His iam blāditijs facta est animosa, nec ultra
 Vult remorare, locat semet leuiterq; recumbit
 Ad latus egregij Narcissi, nullq; Leonardum
 Palladis exemplum casta, floremq; Diana
 Tradere nequitijs Veneris, quæ absorta furore
 Oscula, dum uoluit sensu libare petulco,
 Prestitera somno resoluta, corripit ensem,
 Inuasum quoniam se credidit esse latrone.
 Non aliter sursum de floribus illico saltat,
 Sicut pressa leuat ceruicem bissa repente,
 Quæ sub phœbeis stabat reuoluta fasellis.
 Reiectans illam flammæ temnebat amoris.
 Nec minus antiquo fuerat laudandus Ioseph.
 Indiauolata magis Muselina ribalda furebat,
 Ah demens iuuenis, dicebat, me fugis ergo?
 Respice quas habeo carnes, his utere liber,
 Dū prohibet nemo, dū sors dat pulchra fauorē
 Non Leonardus ei paret, procul immo recedit,
 Cui minus una placet mulier, quā mille diabli
 Et genus humanū miserum tātūmodo pensat
 Non quia sit tantis subiectū pestibus, aut quod
 Debeat in Vermes tandem, cineresq; resolui,
 Sed quod de vili mulierum uentre creetur.
 Dūq; fugit secum loquitur, breuis illa uoluptas
 Abrogat æternum cœli decus.

Comparatio.

Ioseph hebreus

Cādida uirginitas quā pulchro ī corpore p̄stat.
 Nigraq;

Nigrâq; luxuries quâ pulchro ī corpore fœtet.
 Ah expecta Muselina gridat, formose puella,
 Ardeo te plusquâ me stessam, cōprime cursum,
 Non ego Cholcorū maga sum regina, uel illæ
 Cyrces quæ in porcos homines uoltare solebat
 Non ego Morgana similis, smirna Falerina,
 Atq; Dragontine, Smiralda, non ego certe
 Nō sum mi pulcher Ganimedes, ah fugis ergo?
 Te sequor, unde pedes frāgo per saxa tenellos,
 Et disdegnosus fers pulchræ damna puella?
 Dispietate nimis, saltem me cernere uelles,
 Et me quam fugitas uideas si sim fugienda,
 Debeat inde tibi mea frons inferre timorem.
 Del! moderare fugā, deh nostrā cerne figuram.
 Non meret id facies atas iuuenilis, amorq;.

Pedrala.

Cor Leonardus habet Diamāte pbatius omni,
 quo magis illa uocat, surdas magis ipse dat au
 Intumuit lasciuia uenus, petulusq; cupido, (res. Fictio.
 Deq; truci remouēt Muselina pectore flāmam,
 Mox odium crudele cient, agitātq; Megeram,
 Vnde diabolicum traxit Muselina quadernū,
 Quem relegens Vrsos cōstringit adire feroces,
 Atq; comandat eis subito lacerare Leonardum
 Mars ibi descendit proprium tutare baronē,
 (Mars tutare solet gaiardos namq; barones)
 Ast Veneris precibus, uotoq; Cupidinis arctus
 Dimisit pugnam, nec eum reparare spondit,
 Plus ualuit cū Marte uenus quâ casta Minerva
 Vnde nihil mirū, quando qui castra sequuntur
 Insudant primo Veneri, Martiq; secundo.

De militibus.

Comina.

Iamq; Leonardus fuit assalitus ab Vrsis,
 Non fugit ulterius firmas tenet īmo plantas.
 Embraxat Clipeum, nudo se preparat, ense.

O S

Vrse

Vrsa prior saltans frendenti subuenit ore ,
 Mugit, & hirsutos lenit omnes tergoe villos,
 Nil pauescēta licet sese Leonardus afrontet.
 Esse comenxatā cernens Muselina baruffam ,
 Sdegnabunda locū post tergat, et inde recedit.

Parentheſis .

Hec quātis etenim Muselinis orbis abundat ,
 Terra couertatur paſſim meretricibus iſtis ,
 Que ſemper luxu, petulaq; libidine iacta,
 Sinceras iuuenū nequeunt es flectere mentes,
 Vt ſua continuo ſatietur aperta uorago ,
 Quas dā conſultāt putrefactas tēpore necchias
 Quas tabachinantes ruſianas eſſe uocamus ,
 Quas ve xubianas clamat regina Stryarum,
 Quas quoq; per geſias candelas uendere cerno
 Et Patres noſtros crucifixos ante biaſſant ,
 Sepeq; tellurem baſant, lecantve quadrellos ,
 Singultāt, quatiūtq; manu ſibi pectus, habētes
 Lachrimulas ſemper ſguarxis apoſta tacatas.
 Expandunt inſtar crucifixi brachia cælo ,
 Non per cantones, loca nec ſecreta precantes
 Sed coram populo vetulam admirante beatā.
 Vt ſua candelabro ficcata lucerna coruſcet .

Columbā, ſim-
 plicitatem.

Aſt aliquā ſi forte volunt maculare putinam ,
 Aut niueam pueri de corde tirare columbam .
 Quid faciunt iſte Tigres cagnaq; rapaces ?
 Dū Miſſe celebrantur amant cantonibus eſſe ,
 poſtq; tenebroſos muſſāt, chiachiarāi q; pilastroſ
 Ab miſerelle puer, dicūt, male nate, quod vllā
 Nō habes (ut iuuenes biſognat hēre) moroſam.

auolium, pro
 ebore poſitum.

Hec tua quid prodeſt facies formoſa, galanta?
 Quid frons auoli? quid ocelli corda ſcanātes?
 Quid dentes referunt indas albedine perlas?
 Quidve coralicioſ fruſtra natura labelloſ
 Conceſſit, niueaſq; genas pariterq; rubentes,

Quando

Quando quidē nō vis, vel nescis amare puellas?
 Pulcher es ut placeas, ut ames, ut ameris, ut uras.
 Ut rarisq; simul, Mundi quoq; gaudia summas.
 Vis ne iuuetutis nequicquam perdere florem?
 Vis ne senectutis sine fructu incurrere fexxā?
 Si nūc tēnis amare puer, mox vecchius amabis.
 Nunquid vis fieri frater, Monachusq; remotus
 Delitijs Veneris, Bacchi, Martisq;, Iouisq;,
 Quos vel simplicitas vel desperatio texit
 Saturni macie, tetraq; nigredine noctis?
 Nemo super terram sanctus, stat æthere sancti.
 Nos carnem Natura facit, quo carne fruamur
 Quove voluptates Mundi mundana propago
 Querere sollicitet, mox pleno ventre capeſcat,
 Nil Deus indignum, simul et Natura creatū
 Instituuntur Aues, pecudes, piscesq;, Feraq;,
 Ut venatores, piscatoresq; fiantur,
 Utq; Gulam varijs saturemus carne quacettis.
 Plantantur boschi sunt de marmore Montes,
 Quo Naues Barcas, quo tecta locemus et ades.
 Lana datur pectoris, gallinis pluma, vel ochis,
 Quot fiant lecti molles, calidaq; pelixæ,
 Sic etiam teneras Mundo fecere puellas,
 Quas nos o teneri debetis amare puelli,
 Gosa.

Talia sic ista Gaiossa propter aq̄istum (tāt
 Verba secreta mouēt, inueniū quoq; pectora tē-
 Quorum si nequeunt durantes flectere sensus,
 Ad magicas properāt artes, poscuntq; diablos.
 Mille modos retrouāt fragilē scelerare iuētā,
 Grappas picati, nascentis sputa putini,
 Cor Talpæ, Gatti cerebrum, grassamq; Foini, Foinus qui &
 Terrā quæ sepelit mortos, duo mēbra Rubetæ, martorellus.
 Matricis lectum parientis quo latet infans,
 Ac alias plures breuitatis causa relinquit,

Deniq; tanta sibi est uiolandi cura iuventam,
 Quod lac galline retrouant, fungiq; semenxã,
 Cãpanaq; legunt sonitum, Muschonis ad omen,
 Calcagnum tencha, xenzale in pectore costas,
 Vrinam galli, gruis aurem, melq; tauani,
 Pluraq; prætereo, quæ (ni cantare Leonardum
 Cogerer, exprimerem istas execrãdo ribaldas.

Mafelina.

Vrsa furens celerat statem assaltare Leonardũ
 Qui subito ad uentrem stoccatam dirigit unã,
 Ast illam reparat distensis bestia griffis.
 Inde pedes retro super ambos recta leuatur,
 Expatulat fauces propter sorbere Leonardum.
 Ipse sed in medium mostaxxi subbiat ense,
 Dentatamq; simul despiciat ab ore ganassam.
 Qua propter spasmando ferit mugitibus astra
 Vrsus adiratur comitem cernendo feritam,
 Cumq; manu dextra xãpatam menat aguzzã
 Quod quãtã gremiit faldã dispergit in agrũ
 Ac nudas rapido carnes ungiõne penetrat.
 Vulnere non tamen hoc uoluit pallere baronus
 Aduersus testam fendentem laxat ad ursam,
 Sed leuior gatto saltum facit illa dacantium,
 Ficcãt & in siccam brandũ Leonardus arenã,
 Quapropter subiẽs vrsus rapit unguibus elmũ,
 Quẽ dũ forte trahit ppter spiccare Leonardus,
 Pungit cum brando pellem, uentrẽq; trapassat
 Attamen absq; elmo nuda ceruice remansit,
 Vrsa uidens mortuum socium, furit, irritat irã,
 Nunquam alentatur circum girare Leonardũ
 Nunc branca dextra fracassat, nũc ue sinistra,
 Tanta prestexxa balxat, quod apena uidetur,
 Quattuor in bandas fuerat iam barro feritus
 Sed totus non mundus habet cor tale gaiardũ
 Se uidet extinctum, nõ est tamen ille smaritus.

In furiam

In furiam crescit proprium fundēdo cruorem,
 Ad nudam testam solum tenet Vrsa visaggiū,
 Sed Leonardus eam tendit deffendere scuto,
 Delibrat tandem talem finire bataiam,
 Projcit ad luttus targam, manibusq; duabus
 Tollit, & inde menat spadā, quā grāfiger Vrsō
 Prestiter agremiat, tantumq; tirare fatigat,
 Quod scarpavit eā, māsītq; Leonardus inermis.
 Ergo statim pariter currunt amplectere se se,
 Vrsa tenet stricctū Leonardum, stringit & ille,
 Donec afogantur, uitam simul atq; relinquūt.
 O crudele nephās quod ab istis nēpe bagassīs
 Sape uenit propter satiare libidine carnem.
 Vel te ardentē amat uel te capitaliter odit
 Femina, tu prudens sua dum consortia temnis.
 Ipso quidē moriēs Leonardus cū pede scripsit
 In tellure, datur non mors, at uita Lonardo,

Mafelina.

Cingar Falchettum cercauerat undiq; dudum
 Sepe reclamat eum cisilos ad sidera mandat,
 Non se catantes rectum ammisere caminum,
 Nec spissas nimium syluas exire ualebant,
 Expectat Baldus tres horas forsitan illos,
 Sed quia nō ueniūt, grosso targone recepto
 Ingreditur boscū Moschius manserat illie
 Ad guardem fusta, tandem prostratus arem
 Sed dedit in predam somno, ronfareq; capit.

Pedrala.

Tres mala per siluā comites uentura menabas
 Phæbus contradas sensim callabat ad altrās,
 Antipodisq; dabat frescam nascendo matina,
 Luna palesabat iam nobis candida lucem,
 Falchettus sentit uacuas in uentre bussecchas,
 Nempe uorauisset totum cum pelle uedellum.
 Se modo compagni caprina carne cibant,

Non

Non habet ipse tamē uoiam cantare fame scēs.
 Penituit cantare lūpus stans corpore uodus.
 Ergo trahens gambas mastini more cagnazzi,
 Alonge uidit quandam procul ecce lucernam.
 Huc subito flexit stans drittus apena caminū,
 Subq; capanella splendorem repperit illum.
 Intrepidus subit dardos portando gemellos,
 Inuenitq; hominem, cuius sic forma patebat,
 Corpore longus erat, facie macilētus, et asper,
 Nasus aquilinus magro dependit ab ore.
 Dens mollis putridis mascellis extat apiccus
 Stabat apud eum Muselina ribalda gaiossum.
 Quæ cum mellitis capiebat pectora verbis.
 Quando suos contra Falchettum torsit ocellos
 Protinus amplexu patefacto suscipit illum,
 Ut solet optatum coniunx carezare maritum.
 Pro cortesia tanta stupet ille, nec artem
 Pauper homo nouit quā exercet lorda putana
 Da Falchettus ait, si qua pietate moueris
 O damigella cibū, quo possim implere magonē
 Sūt duo nēpe dies quod trippas porto uodatas.
 Ille senex risit dicens age, quæ mora? lautas
 Arrecca Muselina dapes, dulcesq; liquores.
 Illa cito mensam cum drappo preparat albo
 Quā ceteris dono caricat, mox munere Bachi
 Vix ea ponuntur, panem Falchettus agraffat,
 Quem ueluti pilulā nil dente seccāte vorauit.
 Post alios binos in aperto gutture mandat,
 Nec biberat, donec disuoluerat octo panettos
 Sed miser accipiens opati pocula vini
 Trincauit Cælo fundum monstrando Mioli.
 Protinus ad terram somno demergitur alto,
 Cuius ceruellum rapiunt obliuia lethi
 Qui modo parlabat, tacet ac si mortuus esset.
 Pessimus ille senex Gilbeccus nomine, ridet,
 Atque

Accusatiū pro
 datino.

Atque facit festam Falchettum fraude piasse.
 Ipse quidē plus mattus erat quā trēta Canalli
 Filius inuidia galloq; xeliosior omni,
 Incarognatus tanto est in amore puella,
 Quod solo uisu totam mangiare uolebat.
 Si quandoq; uolat super albas musca masellas
 Currit adulterium metuēs cito pellere musc.ī.
 Dumq; repellebat, caueas Muselina gridabat,
 Mascula nū musca ē, aut femina? moxq; uidere
 Fœmineum sexum, membrumq; virile uolebat.
 Ergo Falchettum surgens ligat instar Agnelli,
 Non consentit enim faciat Muselina taloprā,
 Formidās quod sic dormens corrumpere illā.
 Dat pedibus ferri bogas ridente puella,
 Gilbeccus ridet cernens ridere Morosam,
 Nam qui troppus amat, si ridet Amasia, rideat
 Dimouet hinc saxū, latet atra cauerna sub illo
 Cum sogā Grotte Falchettum callat inimum,
 Mōx reſerans illam solitas remeanit ad artes,
 Namq; uiandātes Museline fraude maligna,
 Blandidulisq; dolis uinctos sogabat in Antrū.
 Comina.

Iam pridem Cingar syluas lustrauerat atras,
 Carum Falchettum geminata voce petebat.
 Denique speluncam sancti catat ecce Romittī
 Portellumq; busat sic dicens, o quis alogiat?
 Ad quem uox intro sic retulit, Ave Maria.
 Cingar ait, nobis semper laudata sit illa.
 Quo dicto pulcher senior, barbaq; decorus,
 Porticulas reſerat, mox qd uelit ore dimādat,
 Cingar ait, venerande pater deh dicite queso,
 (Si mea uerba tamen non dant fastidia uobis).
 Vidistine hominem mediū, mediumq; caninū?
 Quaro per hunc Boscum, vidistin forsitā illū?
 Subridens senior dixit, mi splendide Cingar.
 Quamuis

Quamvis nō videā te nūc, quia lumine mīco;
Te tamen agnoui sensu.

Querere Falchettum frustra tibi dico laboras,
Me miserū quid, Cīgar ait, qd nā pater īquis?
Mortuus est forsā? morerer si mortuus esset.

Non (respondet ei senior) non mortuus ille est,
Sed Gilbeccus eum tetro ficcavit in Antro,

Cui meretrix Muselina dedit fera pocula sōnū
Statq; cathenatus miser intra viscera terræ,

Hunc nunquā educes nisi te guardabis ab illa,
Que tantam spargit blādo sermone carognā,

Vt miseros homines istar Meretricis amorbas
Cīgar ait, deh quāso pater, mōstrate caminū

Qui me scarteram subito deducat ad istam,
Se teneat, si me scapolat, scapolasse diablum.

Attamen alme pater uestrū mihi dieite nomen
Respondet senior, nostrum si discere nomen.

Optas dilectum cura mihi ducere Baldum,
Inde tibi, Baldoq; meo uolo dicere nomen.

Obstupuit Cīgar uecchiū cognoscere fratres,
Apelletq; illos per nomen, maxime Baldum.

Esseq; Eremitam pensat, magnumq; prophetā,
Ergo discedens promisit ducere Baldum,

Inde capanellam Muselina deniq; uenit

Togna.

Candentes Luna paulatim aurora colores

Fuscabat clarumq; diem portabat, Apollo,

Cīgaris aduentū quādo Muselina propinquū

Nouerat, extemplo saltauerat extra capannā

Incontraq; illum braxxis currebat apertis,

Cīgar amorfos blandosq; stupebat ocellos,

Defuit & pochum quin truffaretur ab illa,

Sed quū Falchetti grādem memorauit amorē,

Protinus in dretum scura se fronte tirauit,

Et mōstaxxonem talem menauit ad illam,

Quod

Scarteram.
Scanfardam,
Meretricem.

Quod duo dēticuli cascarunt extraganassas,
 In terram cecidit flavos lacerando capillos,
 Nequitiosa gridat, mandatq; ad sydera voces.
 Ecce senex festinus adest Gilbeccus, at illam
 Quando uidet stratā, fœdumq; cruore musinū,
 Cingere prospecto tantam stigatur ad iram.
 Quod clausis pugnis illiborruit adossū.
 Cingar at ī mediū stomachi dedit illico spintū.
 Quod puer antiquus rupit cascādo morenas.
 Interea similis Cagna Muselina resurgit,
 Cingaris et faciem griffis grafiare comenxat,
 Ipse tamen trexas confestim corripit illi,
 Quā currendo uiam per saxa lutūq; trahebat.
 Prosequit Gilbeccus eū, manigolde, gridabat,
 Ah scelerate meam suffers lacerare putinam?
 Mille tuo nascāt cagasangui uentre Mulaxxe.
 Ah mea mi Muselina decus, tibi dura cruentā
 Saxa caput, nec te, nec te deffendere possum,
 He heu quanta meum deleguat rabbia pectus
 Candidulas goltas tibi nam spineta lace scūt,
 Blandidulosq; terit campus lapidosus ocellos.
 Sta Beccone, Latro, sta furcifer, oyme tapinus
 Sum straccus, magis ille tuos me fortis acorat.
 Crudeles spine crudelia saxa, rubetis,
 Sanguine Muslina, nec uos compassio tardat.

Berta.

Talia dum creppat cursu rancabat inertī,	Rancabat
Nam parit egrotas etas longæua pedanas	Currebat,
Interea siluaggius homo scopertus ariuat,	
Qui nunc oymisonos Muselinā mittere stridos	
Andierat, cui nomen erat Marloccus, Afello	Marloccus.
Aequandus, quoniā scouerta pudenda ferebat,	
Nec mascalxonus quid sit uergogna sciebat,	
Nudus erat passim, cagnaxxi more pilosus,	
Moreq; serpentis uomitabat ab ore uenenum,	
Flandoq;	

Flandoq; correxas trabat culamine flammās.
 Cingar eum guardās cito indicat esse diablū,
 Qui francare suam ueniat fortasse magistrā.
 Illico Gilbeccus day day, succurre, gridabat.
 Fer Marloche mee Muselinā, fer, fer, aiuttum,
 Ecce cauester eā poverinam quomodo raptat.
 Ille uenenatum laxat cito uadere spiritum,
 Post quē flāmigerā schizxat de retro corexxā.
 Cingar amorbatus nimio fœtore, puellam
 Deserit, et stortam nudat, subit atq; gigantē.
 Sed male prouistus punctā dū concite torques
 Tanta uenenati spudatur copia spiriti
 Quod cadit attonitus Cingar perdēdo cerebrū
 Extemplo braxxis properat Marloccus apertis,
 Impositoq; humeris stramoto Cingere uadit,
 Donec, per boscos ueniens ad littora Ponti,
 Fluctibus hūc mersum nullo prohibēte negaret
 Gilbeccus celerās Muselinā strictus abraxxat,
 Hāc q; quasi mortam deflet, deflensq; carexxat
 Cingar at interea Marlocco fertur ad equor.
 Nil sentit quoniā tenet hūc possanza ueneni.
 Porro desdottum meschinus albora butauit,
 Nam Maris in medio calxas fortasse tirasset,
 Si non Centauri presentia uasta fuisset.
 Ipse ferens geminos dardos, scutumq; metalli,
 Ferratam semper maxxam galone tenebat,
 Vinmazzus
 Vnde uocabatur Vinmaxzus nomine ficto,
 Quando Marloccū uidit quem nouerat ante,
 Ac illum contra scaramuxxas saepe promarat,
 Pone gridat, Marloche agnū, audis pone pola-
 Nō renegat tui cibus est uētronis ex esca. (strū
 Sic dicens braxxo dardum uibrante retorfit,
 Cuius in hirsutum passauit puncta fianco,
 Marlochus wastū smagonauit ad ethera gridū
 Cingere deiecto terre stixxosus auampat,
 Vinmaxzumq;

Butare desdot-
 tum est de ali-
 quo periculo
 difficulter eua-
 dere.

Vinmaxzumq; suis bellandi assultat usanzis,
 Ignitam faculam culamine laxat aperto,
 Non puxzolentum curat sfogare uenenum,
 Namq; repellebat centaurus praticus illud.
 Ungebat nares & tempora quæq; cerotto,
 Quæ dederat quidã medica doctissimus artis
 Noie Serraffus, Vates, Magnus, Astronomusq; . Serraffus.
 Impugnabatur sed tantum carmine scroia
 Musline, quod nix artem exercere valebat.
 De lapidum precio delectabatur, & herbis,
 Sollicitus totas nature discere causas.
 Centaurum tanquã germanũ super amarat.
 Ergo repugnabat Marlochi praticus igni,
 Et iaculans dardum multa uirtute secundum, Interitus Mar-
 Qui ueluti fulgur cœlo cascade uidetur, locchi.
 Per medium bigoli post renes prompsit acumẽ,
 Mortuus ille ruẽs tam grãdẽ conspuir ignem,
 Usq; ad radices quod mansit adusta cupressus.
 Vinmaxziq; pilos barbe scintilla strinauit.
 Nodum Cingar erat mētis regressus ad arcã,
 Hunc tamẽ imposuit spallis Cetaurus equinis,
 Et rursus capiẽs dardos Maris ibat ad undas
 Nã spat qđ Cingar aqua madefactus abibit
 Horrendas intrat frondes, supraq; uirentem
 Planiciem qua mortuus erat Leonardus et Vrsi
 Peruenit, & tollens cilium, stringensq; stupētis
 More genas sistit, gressum, guardando baronẽ,
 Qui quoq; braxxatus cum dira mīserat Vrsa
 Cingar de posito spallis in littora fontis,
 Formam garxonis pulchri miratur, & annos,
 Qñ diu stupuit, lachrimas quoq; fudit amaras
 Huc leuat amplexu bramãs donare sepulchro
 Namq; recordatur tumulum uidisse biancum, Biancum mar-
 Hunc it p filuas querens portatq; Leonardum, moteum.
 Interea Cingar paulatim corde resentit,

Ut solet a somno cum quis non illico surgit.
 In pede saltatus Marloccum credit adesse,
 Mox samitarram dū rursus habere putabat,
 Tam ualido pugno fontem de marmore colsit,
 Quod Veneris cecidit brōxina figura deorsum
 In celso fontis, quæ nuda cacumine stabat,
 Cui dare sacrificans votum Muselina solebat,
 Ergo sibi stesso redijt pro uulnere pugni,
 Non ibi comparet Marloccus, nec Muselina,
 Prospicit in girū, Leonardi prauidet Ensem,
 Atq; duos mortos apud ensē respicit Vrsos.
 Expauit Cingar, putat illum, non putat illum
 Esse Leonardi stocum, dum circat ab extra,
 Ecce uidet carmen sic Fagi cortice pressum.

Epithaphium Leonardi.

Quanta pudicitie laus est, nūc morte probatū,
 Virgo Leonardus Muselinam, spernit, obitq;
 Hac metra Serreffo transcripta fuisse putatur
 Iam iam nil dubitat, iam iā cognoscit aperte,
 Proh Deus, exclamat, perijt Leonardus? iniqua
 Tam fortuna furis? morietur Baldus amore
 Huius dōgelli, quid agā? quo pergere possum,
 Vltorius? uincor, nequeoq; resistere tandem.
 O sfortunati socij tot casibus acti.

Virgo spernit
 Virgo obit.

Querela Cinga-
 ris.

Sic lachrimādo
 quærebat corp⁹

Indignabundq.

Exanimis iacet hic Leonardus? forte ferarum
 Ventribus esca fuit? non saltem cernere mortū
 Possumus? obscuro Falchettus carcere stentat,
 Baldum nec uideo, strauit mors atra Leonardū
 Sic tantas donant Muselina sidera uires?
 Sic incerta fauent tam lorda fata Putana?
 Nō tibi parco unquā, sic fatus prestiter Ensem
 Corripit, & syluas furibūdo corde subintrat,
 De passu in passu uadit clamando Leonardum,
 Donec terribilē rumorem per nemus atrum,
 Sensit, e ingentem bellantum more fracassum.
 Intrepidus,

Intrepidus, cupidusq; mori quo murmur habet
 Tendit iter, quoniā Muselinā sperat adesse.
 Progreditur, uidet ecce duos certare guereros,
 Vnus erat Baldus qui mortū forte Leonardum
 Viderat in manibus Centauri, quē putat illum
 Esse necatorem dulcis cari; sodalis.
 Ut mattus Vasto menabat robore spadam,
 Dispositus quando Centaurum forte necauit,
 Se scannare super iuuenem microne Leonardū.
 Vinmaxxus multo Baldū trepidabat a fanno,
 Quem sibi robustum pagnos calcare prouabat.
 Torserat indarnū strales, maxxamq; tenebat,
 Ast elephantinum Baldus spexxauerat ense
 Scutū Centauri, tamen ensi claua resistit.
 Non procul exanguis gelida tellure Leonardus
 Stabat, & hunc quoties admoto lumine Baldus
 Inspicit, in furiam peiorem saltat adossū
 Vinmaxxo, fortesq; tirat sine lege feritas
 Cingar adest lacrimās, quo viso Bald⁹ ab imo
 Pectore singultans cecidit stramortuus illuc.
 Cingar in atherias plorantia lumina partes
 Fixit, & o superi, clamat, pietate carentes,
 Sufficiat uobis nostrum rapuisse Leonardum.
 Vultis quin etiam dilectum sternere Baldum?
 Me quoq; Falchettumq; simul diuellite mundo, Desperatio
 Quæ mora? sic rabies satietur deniq; uestra. Cingaris.
 Sic dicens cōtra Centaurum turbidus inquit,
 Quæ Cētaure tibi fama est? quæ gloria? q̄ laus?
 Occidisse agnum quo nō mansuetior alter?
 Vinmaxxus respondet, ego? te fallis amice,
 Non mea, sed talis Museline culpa ribalde,
 Sicut apud fontem poteris cognoscere uerum.
 Ad quā fontanam dum te barone ferebam,
 Ut bagnatus aqua posses scaxxare uenenum,
 Hunc reperi iuuenem mortū, nomenq; notatū.
 Quem

Quem dum sub uino saxo tumulare uolebam,
 Affuit hic alter Caesar, uel troicus Hector,
 Humanas immo tales non extimo uires,
 Cingar suspensus tali sermone, quid, inquit,
 quid cetaure tuis manibus me tradidit unquā
 Tunc Vinmaxus ei narravit cuncta stupenti.
 Cingar in amplexus fraterno more cucurrit,
 Per te uita mihi datur, inquit? sit licet ista
 Nunc odiosa nimis postquam puer iste netatur?
 Ille ualentis homo qui te oppugnabat adessum
 Baldus habet nomen, quo nomine sydera tægūt
 Non similem totum posses retrouare per orbē,
 Quem tibi placatum reddā, faciamq; benignū
 Seruitium interea fac nūc mihi deprecor unū
 Vinmaxus dixit, faciam quodcumq; comādas
 Cingar ait prestum Museline quare capanā,
 Ne scelerata manus nostras euadere possit.
 Hanc teneas donec ueniā, ueniamq; debottum,
 Sic faciam, Centaurus ait, tunc illico syluas
 Per densas currendo strepit steccosq; fracassat.
 Cingar it ad Baldum tacita qui uoce gemebat
 Inde lenans uocem dicebat flebile carmen,

Baldi luctus.

O Leonarde, puer sine te quid uiuere oportet?
 O Leonarde, puer sine me quid morte potiris?
 O Leonarde, tuæ sum mortis causa nephanda.
 O Leonarde, mea tua mors est cause procella.
 O Leonarde tibi nimis improba fata fuerunt
 O Leonarde, mihi cupido non uita lenatur,
 Sed quæ te nuper crudelis dextra peremit.
 Me quoq; nūc perimat sic dicēs in pede saltat
 Perstringit brandum, cetaurum credit adesse
 Mandritum uibrat, tres pinus ecce uetustas,
 Spada taiat medios, quæ alto cecidere boati,

Conso-

Consolatio Cingaris.

*Cingar eum ueluti de mentis cardine lapsum
Alloquitur dicens mortalis Balde Leonardus
Non erat ?*

*Si lachryme possent hūc primæ reddere uitæ,
Fundamus longo lachrimarū flumina planctu
Sed nō ignoras quod hō semel ictus ab arcu ē
Decreta mortis, certa quæ falce trucidat,
Pontifices, Reges, inopes, prauosq; bonosq; .*

*Nec quicquā fletur quod nos uitare nequimus.
Debemur morti nos nostraq;, pulsat & equo
Mors pede nobilium turres, inopūq; tabernas.
Quid defles qui te nunquā deflente resurget?
Præterea nosti quantum fuit ille pudici
Corporis, & recti custos, metuēsq; tonantem.*

*Hic nobis exempla dedit bene ducere uitam,
Vt quoq; nos illum cæli sequeremur ad oras.
Non hac perpetuis in terra ducimur annis,
Verū quæ patria est nostri super astra locatur.
Illic accepit Leonardus cuncta suarum
Premia uirtutū, quæ mēs nihil inuidia carpit.
Hic laudū cumulos dum uixit prouidus auxit,
Qualiter angelici fieret possessor honoris .*

*Si iuuenem luges mortali fece solutum .
Quid nisi te prodis lugere quod ille triumphat
Latus olympiacis, ubi semper uiuet, in hortis?
Nō hæc quas mittūt lachrymæ tua lumina pos
Esse Leonardo grate, non ista profundo (sunt
Pectore ducta placent animo suspiria Lato .*

*Femineū est plorare, uirū decet esse modestum
Rebus in aduersis .*

*Mors ea uita fuit nunquā moritura Leonardo .
Qui ne uirgineam Veneris corrumpere actū
Laureolam sumpsit, uitam, mortemq; peremit,
Nāq; bonis summa est uictoria linquere carnē. *

Non

Nō Centaurus eū (vt reris) mi Balde necavit,
 Immo suam plorans sortem decreuerat istud
 Nobile Sarpophago nec inulte locare Cadaver
 Hunc vlciscendi causa discescit ab ipso
 Littore, nec poterit Muselina evadere mortē,
 Quæ lasciva, furens, Leonardi percita multū,
 Dum petit amplexu satiare libidinis actum,
 Ipsa pudicitia metuens cito respuit illam.
 Vnde duos maga de medys Cocytidos vmbribus
 Indignata Vrsos hausit, quibus ipse vorandus
 Dilaniaretur. successu dira voluntas
 Non caruit, simul extinguuntur virq; fereq;
 Conditione parem nos inter martyres illum
 Credere debemus statui super astra beatum.
 Nec minus exposuit pro virginitate cruorem,
 Quā contra regū furias Catharina, vel Agnes
 Pedrala.

Baldus humo fixos sine luce tenebat ocellos,
 Cingaris & pridem dictis extenderat aurem.
 Mitior apparet, tamen altum fronte dolorem
 Quis simulare potest? defunctū cernere corpus
 Mēs liquefacta nequit, dolor asper nūq; pcellas
 Excidiumq; animi (puerū si spectat, acernat.
 Huc illuc Cingar tardis cum passibus illum
 Diuertit, monitisq; studet lenire dolorem.
 Nil penitus loquitur, sermonē Cingaris audit,
 Sed casu adveniunt vbi tincta cruore Leonardi
 Fontis aqua emanat, iacet ac in littore passim
 Fractio telorum, scutum, memor ensis, et Vrsi.
 Cū videt hæc eadem fletus renouantur acerbi,
 Plange, inquit, plāge, ò isælix Balde Leonardū
 Plāge, nec à lacrimis vnquā tua lumina cesset
 Quid Maris vltius terraq; meare per oras,
 Postquam tam caro socy priuamur amico?
 Spes mihi iā dēpta est, abijt mea gloria plāge,
 Plange,

plāge, nec a lachrimis unquā tua lumina cessēd
 O infortunati comites, num uiuere uultis,
 Solamen uitæ si mors tulit impia nostra?
 O decus, o splendor, o lux mea, corq; Leonarde.
 Nil mihi respondes? sum Baldus, sum tuus ille,
 Sū tuus ille miser, miserabilis, arca dolorum,
 Penarū phlegethō, lacrimarū flumē, & equor.
 Proh superi qualem uoluisti tam cito dira
 Morte trucidari, dolor heu, dolor heu, dolor heu **Diuisit dolor.**
 Or Baldus tacuit, sed iā nudauerat ensem (dol.
 In se conuersus, ferro iam pectus adhaeret.
 Corripit hūc humeris Cingar, ferrūq; repente
 Diuellit manibus, puido labat ille colore,
 Sistitit & gelidus circum præcordia sanguis.
 Fronsq; repentinam mētitur palida mortem.
 Sentimenta dolor uitæ, pulsosq; fugarat.
 Quid facturus erat Cingar, uel quilibet oēs
 Perdere extemplo per inhospita rura sodales?
 Haud ibi suffragium poterat sperarier illum.
 Nō tamē amissa Cingar se mēte relinquit,
 Cor costāter habēs Adamāte probatius omni.
 Quamuis aerias, ululatibus impleat auras,
 Et sua diuellat mærentia pectora palmis.
 Saxa uidebantur tanto mollescere planctu,
 Baldi fonte lauat pulsos, qua redditur aura
 Vitalis, somnoq; statim correpta quiescit
 Cingaris in gremio, mirandaq; somnia uersat
 Conclusio.
 Nosq; Leonardi crudelia fama gemamus.

Explicit phantasie Decima-
 sexta Macaronice.

**M A G I S T R I
A C Q V A R I I
A R G V M E N T V M .
I N P H A N T A S I A E
D E C I M A M S E P T I M A M
M A C A R O N I C E N .**

*Centauro rapitur Muselina, ligata flagellis
Ceditur, & magica perdidit artis opus .
Falchettus traditur de carcere sexq; sodales ,
Inter quos, Baldi uita , Rubinus erat.
Liberat Hircanus Moschinum deniq; Baldi
Guido pater patuit .*

MERLINI
COCAII
POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.

Macaronice Decima septima.

*ALTA soporifero mens Baldi
tradita somno.*

*HAESIT, & a tristi cessa-
rat deniq; planctu.*

*CINGARIS in gremio te-
stam dormiendo tenebat,*

P 2 Atq;

Atq; sub umbrosa reticebat uterq; Cupressum
Berta.

Risigos pericu-
la.

Interea Centaurus habens pro Cingere uolam
Ad centum Mortis risigos exponere uitam,
Scanfarda furtim Muselina tecta subiitrat,
Somniferosq; illam reperit captare sopores.
Inq; sinu recubat Gilbecchi strata gelosi.
Semper ferre solet magicum trans ubera librum,
Quod sic Vinmaxus cognouerit esse dauantum,
Improuisus eam per crines ergo repente
Zaffat, deq; sinu Gilbecchi scarpit inepti.

Comparatio.

Vt portat Quaiam griffis sparaueris aguzzis
Gallinamq; uelut fert uulpes extra polarum,
Sic quoq; centaurus Muselinam p nemus atrum
Baiulat in braxxis, ac ora gridantia palmis
Compescit, ne forte uocet giurando Diablos.
Vt sit securus, magicum de pectore librum
Excavat, illa cito se iudicat esse peremptam,
Gilbecchus sequitur, desperat, sbraiat, aracet,
Sgrasognat faciem, barbaq; pilamina streppat.
Cigar Fracassum Nemoris per tegmina sentit
Quem Centaurus agit Muselinam tergore dum fert
Paulatim Baldi testam declinat in herbam,
Se leuat in pedibus trat brandum, lumina girat.
Intendit quæ nam sit tanti causa tumultus.
En Centaurus adest, Muselinam tergore gestat,
Cingar eum norat, cui cignat adire pianum,
Talis namq; tonus remoueret somnia Baldi
Sed Muselina gridans mittebat in æthera voces
Vnde suam faciens buccam ui Cingar apertam.
Sbadacchiu ponit, quo non gridat amplius illa.
Quam mox (ut nata est) dispoiat uestibus albis,
Viminibusq; ligant ad truncum Roboris unum.
Cigar ait Vinmaxe meus (nisi forte molestus
Sum

*Sū nimis) ad corpus redeas exangue Lonardi,
Quod uelis ad notam Museline ferre capannā
Inde leui lapidem sub qua scis carcere plures
Esse cathenatos illos huc ducito tecum,*

*Atq; Leonardum predicto in carcere linque,
Ne retrouēt, guastētq; Ferae sua corpora morsu
Exequitur iussum Vinmarxus, terga reuoltat,*

*Qua Leonardus erat pperat, braxxisq; leuatū
Ad praesignatam fert suspirando capannam.*

*Sed Cingar postquā Centaurus abiuerat, acru
De spinis facit, ac duro cornale flagellum.*

*Hinc ambos faciens digitis sine ueste lacertos,
Incepit nudum Museline battere corpus.*

Comparatio.

Qualis villanus cui nuper forxa, botaxxi

Creuerat, humectat dextrā, leuamq; spudaxxo,

Verzellam stringit, fragilesq; retridat aristas,

Talis dilectum Cingar memorādo Leonardum.

Albida cum stropis Museline terga sigillat.

Illa dolorosas calcāt sub pectore uoces,

Namq; sbadacchiatur sine grido spiritus exit

Et quoties menat, toties uocat alte Leonardum

Cingar & omnino pietati clauserat occhios.

Gosa.

En uenit interea Gilbeccus, Cingar ut illum

Nowit, Muslinam dimittit protinus, atque

Post male cappatū uecchium cito currere cepit

Cernebas Daynum tardam sequitare Limacā

Quē tribus insaltis brancat retinēdo cauezzā.

Ille rogat ueniā, mutas dat Cingar orecchias

Quem quoq; spoiatum cernit Museline ligari

Inde flagellari, pensa si pectore schioppat.

Togna.

Mouerat immēsum Cētaurus ab ore Cauernae

Saxi copertum sub quo Falchettus, & altri.

Qua parte, Suspirando aut p labore, aut pro dolore.

Verzella est instrumentū duobus virgis compositum ad disgrauandam segetem.

Cauezzus pro colaro circa gulam ponitur.

Diversi latitant in ferri fune ligati ,
 Alma dies illis patefactum callat in antrum ,
 Extollunt frontes, gaudentq; uidere lusorem ,
 Credebantq; alium vinctū descendere giusum
 Centaurus clamat quanta cum voce ualebat ,
 O compagnones , securi state , canabo
 Vos ego de tali puteo, nolite timere ,
 Ac ueluti quondam de limbo Christus Adamū
 Cū reliquis patribus cælū conduxit ad altum,
 Sic vos ad lumen ducam, lassate timorem,
 Quo dicto quodam funem taccavit anello ,
 Suscipiensq; foci flammam quo cernere posset ,
 Se met post cordam sogat, licet ipsa cavalli
 Pars grauet , ad fundū tandē se repperit esse ,
 Ingemnit plures homines cernendo galantos
 Esse cadenatos gambas braxxosq; , manuq; .
 Ergo rogat quis nam esset Falchettus in illis,
 Respondet Falchettus ego, me solue barone .
 Tunc Centaurus ei, cordis iam lassā pauam.
 Pro te soletto ueni huc à Cingere missus.
 Nuper amicitiam groppauimus ambo nouellā,
 Quem iam decreui totū sequitare per orbem.
 Ast imbassatam cogor tibi dicere mestam,
 Cingar et hūc animo valido te ferre precatur
 Nam quoq; Baldus habet corpaci triste dicatū
 Hac ambassata est, Leonardus ī æthere godit .
 Maselina.

Imbassata .
 Ambasciata.

Tu dum matura Falchettus fronte putarat ,
 Mox suspirando sic guardans sidera dixit ,
 Summe Deus, mētem Baldi, corpusq; reserua .
 Inde caput ponens tacito sub pectore voluit .
 Centaurus confortat eum dum uincula sligat ,
 Post quem sex alios iuuenes ibi frade reductos
 Disgroppat laqueis, & qui sunt uoce petebat .
 Ex quibus angelicus garzo, formaq; politus
 Respon-

Respondet Francesus ego, natusq; Pariso,
 Quero meū patrem Sinibaldū, pulsus ab ipsa
 Qui patria fuerat propter Guidonis amorem,
 Regis & in chortem primus fuit ille baronus.
 Sed quia Rex illum suspectū prorsus habebat
 Quod Baldouinam rapuisset Guido favore,
 Ipsius a cunctis Francorum partibus egit.
 Tunc me lactabat mater uix unius anni.
 Ast ubi dimisso puerili tempore creui,
 Cunctas disposui Terrarum querere bandas,
 Donec ego dulcem possim recatare parentem,
 Et quis me uitam generauit scire per istam,
 At pro sorte maris dudum iactatus ab unda,
 Huc cecidi, praesensq; meus fuit insula portus
 Cumq; meis socijs quos cernis adesse puella
 Me maga decepit, mox saxum trusit in istud,
 Quo steti mus certe per menses octo serati.
 Illa meum petulans studuit sedare pudorem,
 Me quia Francesam cognouerat esse somenzā,
 Sed magi in planum valuisset ducere montes,
 Quā, nec quātillum, Veneris me flectere lusu.

Somenzam, pro
 paginem.

Pedrala.

His dictis Falchettus eum cortesu abraxat,
 Hinc alios tandem se cordā brācat ad ipsam;
 Continuoq; leui se rampat corpore sursum,
 Vnum post alium qui successiue tirauit.
 Hic exangue trouat Leonardi corpus et altos
 Emittens gemitus vocat impia sidera caeli.
 Centaurus tulit hoc reuerenti more cadauer,
 Cingarīs & monitu sub saxi molle gubernat.
 Post ea precedens comites seguitare comandat

Rampat, & re-
 pit.

Comina.

Paulatim Phœbus cascabat ab ætheris arce,
 Ac uix tres horæ superabant noctis ab ortu.
 Falchettus iuuenē chie dit quod nomē habebat,

Rubinus.

Ille Rubinus ego uocor in baptismo, dixit
 Et sic andantes pariter diuersa loquuntur,
 Donec uenerunt ubi magno Cingar affanno
 Correboare facit siluas battendo puellam,
 Quando compagnos de longe accedere uidit,
 Obuius accelerat, Falchettū strictus abrazzat,
 Mox consolatur plorantem fata Lonardi.
 Centaurus brancat sibi Cingere dāte flagellū
 Atq; suum restum Gilbecho tradere capit.
 Nata sathanaſo mortem Muselina uocabat,
 Sed non dignatur Mors illam summere secum.
 Falchettus multis guanzatis percutit illam.
 A, refremendo inquit, cornuto nata diablo,
 Mors te contemnit, Pluto te spernit ab orco,
 Cingar amoreuola confortat uoce Rubinum,
 Cuius progeniem Falchettus dixerat illi.
 Sed quales sunt hi quos traxerat extra cauer
 Cētaurus, memora lectori musa bramāti. (nā

De Philotheo.

Primus erat magn⁹ Philotheus, corpe pulcher
 Pulchrior est animo, liber, fundatus in armis,
 Ipsemet inferius quo sit de semine dicet.

De Giuberto.

Alter erat guerris nil deditus, atq; batais,
 Immo flamengus citharā colit atq; camenas,
 Qui poterat superare canens Amphiona natē.
 Huius progenies magno deuenit ab Orpheu,
 Cui Giubertus erat nomen, gentilis, honestus,
 Pacificus, mitis, prudens, affabilis, equus,
 Tam bene cantabat quod boscos, saxa, ferasq;
 Ad sonitum citharæ iuncta cum uoce trahebat
 Non tamen euasit Museline uersibus artem,
 Musica uicta fuit magia, sunt utraq; carmen.

De Malfatto.

Alter erat quidam Malfattus nomine, prestus
 Consilio

Amphion.
 Orpheus.

Consilio linguaq; potens, sermone disertus,
Architoffellos uicisset mille loquendo.

Architofellus.

De Mala spina.

Alter erat claro natus de sanguine Spagne
Corpore et ingenio ualidus, Malaspinaq; dictus
Cuius progenies Feragutto uenit ab illo,
Qui tulit excepto sua membra fadata, belico,
Hic caput aguzzū ueluti Zenonesus habebat,
Nam quum nascuntur Zenonesi quippe putini,
Dū Catharinette puerū pueram ue gridantes
Disuoluant, rogitāt comadres arte magistras,
Vt faciant testam quando puer exit aguzzam.
Ergo nil mirum quod acuti sunt Zenonesi.

Feraguttus.

De Zenouefis.

De Boccalo.

Vltimus alter erat tantum parlando facetus
Quod cogisset enim risu mollescere cautes,
Risissentq; asini buffonizante Boccalo,
Nomen erat nam tale sibi, de stirpe botaxxi.
Hos omnes solita Cingar suscepit usanza,
Improuisa simul quos fradelanza ligarat.

Berta.

Baldus adhuc sensus p̄ somnia lōga trahebat,
Quem sic possantem constipauere barones.
En subito comparet homo siluaticus extra
Boscaiam foliam, barbatus, membra pilosus.
Qui carrendo procul Moschinū tergore gestat.
Sed quidam formosus eum damigellus agebat
Huc illuc, clamans pradam deponere maruffe,
Sic dicens torsit non paruis forcibus hastam,
Quam per uentronem passata pelle ficauit.
Barrones iuuenis bottam stupuere gaiardam.
Moschinus releuat, se caros nouit amicos;
Et dongelettum clamans, o Hircane uocabat.
Quod nomen quando Malfattus sentit, in uno

Maruffus fra-
ter Marlochi.

Hircanus.

Battimento oculi iocunda fronte cucurrit,
 Hircanumq; sibi germanum striccat, & ille
 Malfattum pariter braxxis accepit apertis.
 Cingar cum reliquis raptim uenit obuius illis
 Solus at angelicus defixa mente Rubinus
 Ad Baldi guardam restat, plexusq; remirat,
 Nec satiare potest animum cōprēdere Baldū.

Gosa.

Cingar ait, Moschine meus tibi nuntio casum
 Horrendum, quem tu (sicut nos fecimus) equa
 Mente feras, nam sancta dei fuit ista uoluntas
 Aet era laudato Leonardus sine petiuit,
 Moschius tremuit, graciles madefecit ocellos,
 Et solus boschum uadit meditando per illum.
 Non tantum cruciat se stesum morte Lonardi
 Sed Baldum magnos pensabat habere dolores,

Mafelina.

Hircano interea plures fecere carexxas,
 Precipue Cingar multū illi mōstrat amorem.

Visio Baldi.

Ecce statim Baldus magno terrore coactus
 Excutitur somno, pauidus fugit inde Rubinus
 Acurrit Cingar, reliqui sectantur amici,
 Tum Baldus reuocās animū, qua frōte solebat
 Cernere dilectum Leonardum, dixit, amici,
 Aeternum patrem laudemus cuncti potentem,
 Qui super humanos agnoscens esse dolores
 Quos modo germani Leonardi cede ferebam,
 Hūc mihi p somnū demisit ab aethere nūc nūc.
 Quātum forma alium, gestu, fatūq; Leonardū.
 Quid fles Balde? inquit, nūqd me sūma tenere
 Te piget? ah lachrimas colibe dulcissime tātā
 Nil deflere licet, quem iam gaudere teneris
 Auffugisse orci penas celiq; decoros
 Acquisisse polos ubi patria nostra locatur.

Quid

Quid fles? alii lacrimas colibe dulcissime tãtas,
 Cũ tamẽ hũc nequeas magnũ superare dolorẽ,
 Ecce tibi puerum formosum, animoq; pudicum
 Trado mei similem maturis actibus, ævo,
 Ipse Rubinus habet nomen, sic fatus olympum
 Angelicas inter laudes remeando petiuit,
 Ac ego confestim discussi membra sopore.
 Nũquid in hac turba stat forsità ille Rubinus?
 Obstupuere omnes, intentiq; ora tenebant,
 Deniq; Cingar ait, non te mi Balde fefellit
 Somnus, crede quidẽ, tua somnia uera fuerunt.
 Ecce Rubinus adest, sic dicens porrigit illum.
 Dudum Baldus eum inspexit, dulcissime fili
 Dixit, eris mea spes, cor, mens, omnisq; leuamẽ
 Ploratus, animiq; decus, solamen, amorq;.
 Nos eadem semper mens dirigat, una uolũtas
 In cunctis adsit rebus, decet ista sodales.
 Sic ait, atq; illum tenero perstringit amore,
 Ex auro fino digitis mox traxit anellum,
 Pignus amicitie, quem lato præbuit illi.
 Accipit, & grates reddit, propriumq; recondit
 In digitũ, Baldumq; sequi per tota spondit
 Littora, nec patrem Sinibaldũ querere curat,
 Decreuit quoniam cum Baldo uiuere semper,

Pedrala

Comina.

Post hæc Hircanũ generosũ Baldus abraizat,
 Quem sibi cõpagnũ fecit Moschinus adessum.
 Centauro ueniam factõ pro errore dimandat,
 Namq; putarat eum uita spoliassẽ Leonardum.
 Post hunc Malfattũ, Mala spinã, Philoq; teũ,
 Giubertum tandem Boccalum colligit unus.
 Inde rotans uisum Muselinam sanguine fœdã
 Despicit, ac alia Gilbeccum parte ligatum,
 Quo uenit hæc nouitas? iquit, quæ culpa puellæ?
 Cingar ait, meretrix hæc est Muselina Leonardi

Cangiatur, mu-
tatur.

Paulus.

Causa nescis, quā iste senex Gilbeccus amabat
Atque niandantes impregonabat in atram
Speluncam, propter satiare libidine uoiam.
Baldus in aspectu verbum cangiatur ob illud,
Avertens oculos poltronam cernere spreuit,
Immo gemens odio tactus sdegnoq; recedit.
Cingar eū sequitur, sequit quoq; cetera phalāx
Atque ad speluncam sancti venere Romitti,
Cui modo promisit Baldū conducere Cingar.
Omnes introeunt, surrexit protinus alma
Vecchionis facies qualis fuit inclita Pauli,
Inq; suas vlnas Baldum lachrimando recepit.
Nilq; loqui poterat, nam uocem gaudia tollūt.
Inde iubet sedeant omnes, quæ iussa tacentes
Cuncti suscipiunt, illo sic ore loquente.

Sermo de inanitate Mundi.

O curvae in terris anime, et cælestium inanes.
Per nos ab quantum fedatur imago tonantis.
Ducimur implicito mundi per inania sensu.
Felices huius spretis qui luxibus altam
Ad patriam qua regnat amor diuinus anhelāt
Credite quid Cælū, quid tellus præbeat, et qd
Tartarus agnovi.

Guido pater
Baldi.

Maxima Francigenū quondā sup atria Regis
Primus eram Guido, fateatur Gallica proles
Laus mihi quāta fuit, quātore fruebar honore
Quod ducis ingeniū, quod vastū robur ī armis
Quas tādē palmas habui Mauorte sub atro.
Omnia quid referā? tantū mihi gratia treuit
(Gratia si tamen est) ut Baldouina propago
Postera gallorum Regis, quæ sola superstes
Extabat regni, nostro decepta decore
Ferbuit infelix, ignemq; Cupidinis hausit.
Tunc effrenis amor consuetas attulit artes,
Mens mea tota ruit, proprios oblita triumphos
Quam

Quam veris facies nihil occultabat amicis.
 Magnanimus tanto Sinibaldus ferre medellā
 Includit morbo, Paridis referebat amores,
 Tum mihi quāta breui spacio iactura ueniret.
 Heu frustra monitas Sinibaldi uerba p aures
 Non audita uolant, ratio succumbit amori.
 Fæminei uelut est sexus, magis illa furebat,
 Inq; meo amplexu patrium corrupit honorem.
 Heu quæ post crimen subeunt præcordia cura,
 Quæ anxietas animi, quæ mēs incerta salutis.
 Iamq; tenere fugam meditor, meditatur et illa
 Sollicitudo modum præstat, Sinibaldus utrūq;
 Puissimus extra arcem ualuis eduxit apertis.
 Non sunt tanta modo referēda pericula vobis
 Quæ super aereas ambo transiimus Alpes.
 Deniq; post fluctum pelagi, post montis acumē,
 Ignari cursus Mantoam venimus urbem,
 Rusticus & monitu diuum nos forte recepit
 Pauperis in Tuguri congestum cespite culmen
 Hic grauis (heu fateor) coniunx enixa decorē
 Protulit in Mūdū, quo partu extincta remāsit
 Hac mihi sublata, Mundi contagia noui,
 Post fletum vxoris, placuit deslere peractum
 Tempus, & obliquis absumptum gressibus aui
 Ergo per ambiguos Montes, per concava saxa
 Per loca siluarum, per tanta pericula ponti
 Vsque modo fugiens hominum consortia vixi.
 Hac ea quas fudi lachrimas spelūca loquatur
 Angelico tandem visu indulsisse Tonantem
 Sepe mihi noui, facinusq; luisse peractum.
 Iamq; prophetandi mihi parata est gratia, totū
 Ante meos oculos Deus orbem semper apertū
 Concessit, mentesq; hominum, venturaq; rerū.
 Hoc insignitus dono charissime fili
 Balde tuam semper felici numine uitam
 Inspeculo,

*Inspeculor, quoniam tu solus nostra propago es
 Tuq; peremisti Matrem nascendo, nec ipsum
 Me patrem unquam uidisti, Te rusticus ille
 Pro nato excepit, cuius lac præbuit uxor.
 Mantua non modicos tenuit te carcere menses
 Imbribus armorum sed mox circumdatus, illis
 Euasisse pro meruisti Cingaris astu.
 Passus es æquorea cælo mini: ante procellas,
 Post quas pyrata bellum crudele tulerunt.
 Id superans tandem uenisti ad littora patris:
 Vnde Leonardus demisso pondere carnis,
 Iuit ad optatos Aula celestis honores.
 Nec nos exturbet magicas dum cernitis artes:
 Hactenus arbitrio presens stetit insula nostro,
 Insula quæ summo fundatur tergore cethæ,
 Haud naturali, magico sed carmine, causam
 Hanc etenim peruersa deo Muselina ferente
 Composuit, sed nunc penas pro crimine soluet,
 Iam paradisiacos ad Cives scando, ualete.*

Conclusio.

*Sic dicens iunctis palminis, ac poplite flexo
 Tradidit extremas coram plorantibus auras.*

Explicit Phantasiæ Decima
 septima Macaronice.

MAGISTRI

ACQVARIII LO-

DOLAE ARGVMENTVM.

IN PHANTASIAE

XVIII MACARONICEN.

*Barrones corpus diui Guidonis adorant,
 Merliniq; parant condere Sarcophago.
 Centaurus magicū Rubicano demone pulsus
 Restituit librum, remq; uidere sedent,
 Remq; uidere sedēt comites, Rubicanus aperte
 Libro Monstra uocat cornea more Magi.
 Ense diabolicas uult Baldus sternere formas,
 Sed repetit nigros brutta canaia lares,
 Post hac condūtur tumulo duo corpora in uno,
 Muslineq; foco membra, senisq; dicant.
 Insula precipitat tergo fundata balena
 Verum Fracassi robore firma stetit.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronice Decima octava.

*NOX erat, & tanta est lux
circumfusa cadauer
EXIMIVM, quod plura dies
ibi sola nitebat.*

CONTREMVERE om
nes, largoq; liquefcere planctu

Mirantur

Mirantur dubium patris sub imagine Baldum
 Qui postquam stupuit dudum sic ora solutus
 Incipit & dictis lachrimas iungebat amaras.

Baldi Oratio.

Me miserū, saltem pater ò sanctissime possem
 Has tibi supremas uiuenti reddere uoces.
 Quod regale meum genus extitit gratulor, ipsa
 Quamuis tarda fuit nostræ cogniti prolis.
 Fallimur at quoniam mortales sæpe, uoluntas
 Hactenus id nobis forsā Iouis ardua pressit,
 Conspicua ductum ne stirpe superbia ferret
 Me modo præcipitē, ruit in se magna frequēter
 Progenies, & quo petit altius, icla ruinam
 Deterius capit, ac proprio fert damna flagello.
 Nunc ubi ter decies in eo maturior annos,
 Ille iuuentutis furor excidit, unde malorum
 Eneruata solet patulos inuadere mores.
 Mitior effectus quanta est mihi gratia exlo
 Fusa recognosco, quoniā pater alme priusquā
 Te nunc sidereo donauit lumine virtus,
 Cæpimus exemplum tua per uestigia calles
 Affectare, quibus uehimur cælestis ad hortum
 Delitij, fruimurq; Deo diuinumq; nitore.
 Ergo beate Pater natī non immemor esto,
 Si qua manent Regem famulorū uota suorū
 Siste Dei nostris contactam sordibus iram,
 Quas fletusq; mei, pietasq; oblitteret alma.
 Inde mihi superis concessam hāc forte cateruā
 Sustine, ne ambitio, ne lis, ne lior ad enses
 Instimulet molles animos, & pectus acerbet.

Berta.

Sic ait, & curuans humili se pectore, fixit
 Basia per totum corpus, quod fletibus omne
 Lauit & innato ter patrem strinxit amore.
 Succedunt alij, Cingar prior, inde Rubinus,
 Post

Lacca est poste
rior pars zenoc
chi, quæ plicat.

Post quæ Falchettus laccam fleclendo caminã.
Hircanus tenero fronti dedit ore basinum,
Moschinus sequitur facili qui plorat ocello.
Centaurus se se curauit more Caualli.
Succedit Malfattus ei, mala spina, Bocalus.
Giubertus cithara modulanti tangere fila
Incipit, & tremulo sic promit gutture carmẽ,
Carmen Giuberti.

Comparatio.

Quale sub Autumno Borea redeunte pauescit
Omne nemus, cernitq; suas in littore frondes.
Mox sub vere nouo zephyris afflantibus ornat
Porrectos cælo ramos humore uirenti.
Tale genus nostrum mortis sub lege nouatur.
Nascimur, et nati morimur, sua quæq; morabit
Iam præscripta dies, Miser est atq; ossa
Et uitam pariter gelido sub marmore claudit
Viuida falcigeram uirtus domat unica diuã,
Dicite quæq; mori nunquam qui uiuere cepit.
Nec uiuit quicumq; suas male computat horas
Sic uirtus uiciumq; docet cognoscere mortem.

Comina.

Iste francus est
ille Barro, quæ
superius in li-
bro primo cõ-
memorauimus

Dudum mirarat Philotheus, deniq; clamat,
O quoties strictis me braxxis ferre solebat
Infantem, Guidoq; mihi dare basia centum,
Est mihi nãq; pater, quæ Fracum nomine dicunt
Is fuit ex huius quondam Guidonis amicis.
Nescio quo uadat, quoniam rex gallicus illum
Expulit a patria propter Guidonis amorem.
Qua propter te Balde uolo sequitare p omnes
Mundi contradas, Cæli, Maris, atq; Diabli,
Baldus ait nos alta simul prudentia iungit,
Rebus ut in cunctis ueraces simus amici.
Nulla sit in nobis screpantia, nulla bostia,
Aut animi stegnus, sed cura medesima cunctis
Eya igitur positis omnino fletibus ista

Screpantia, me
lius quam diffe-
rentia.

Candida

Adida marmoreo tradamus mēbra sepulchro
Cingar corpus fra tantum perge Lonardi
Fendere, tu secum uadas Hircane, camina.

Fra tantum, &
interea.

Tunc Falchettus ait, si uis cum Cingere uadā,
Vade refert Baldus, sine Cigare uiuere nescis.
Tūq; sciēs ubi stat pulchrū Vimaxe supulchrū
Hoc mihi ferre stude, Malfattus donet auitiū
Et Malaspina, simul, Philotheus, quatuor ite,

Tu Moschine meus tecum ueniente Bocalo
Perge per hanc siluā Museline ponere guardā
Cingar abit, Cētaurus abit, Moschinus abitq;

Quisq; comandantis Baldi mandata facecit,
Qui sepelire cupit reuerenter busta Parentis.

Facecit, liben-
ter expedit.

Giubertum secum retinet, puerumq; Rubinum
Vimaxus reperit (quāuis nox tota nigrescat)

Sfoggiatum Tumulū, similemq; albedine lacti
Ponere quem supra dū groppas optat equinas

Sfoggiatum dī-
cimus variatū,
& diuersi colo-
ritum.

Et Malfattus eum, Malaspinaq; fortis aitat,
Non (Philotheus ait) non sic faciatis Amici,

Sed prius hoc saxo pendentia metra legamus.

Epitaphium Merlini.

Merlinus iacet, hic, natus sine patre, propheta
Vixit, & in magica nulli fuit arte secundus.

Gosa.

Protinus ad motis manibus spallisq; Copertum
Sburiantes urnæ faciunt tommaxe strauoltum

Illo nix lapso niger ecce diabolus exit,

Atq; super scapulas Centauri saltat equinas,

Percutiebat eum uastas donando pugnadas,

Tunc Philotheus eum subiēs p cornua brācat,

Sed scorlādo caput muzzat uelut umbra p au

Inde uolās etiā Cētauri supra culattas (ras

Hunc pistando iubet magicum deponere librū

Centaurus nolens combattere cōtra diabulum,

Librum nunc ioltum Museline proucit agro,

Quem

Pugnada pri-
ma indifferen-
tem habet, quā
uis à pugno de-
scendat, & est
pcussio pugni.

Quē cito demonium nullo prohibēte rapinat,
Atq; facit secum festam, uelut esset alegrus
Hunc habuisse librū, basat quem mille fiatas.
Mirantur Comites, & magno corde sedentes,
Vnanimēs statuunt omnino cernere finem.

Ast ibi Giubertus Baldo dimissus aruat,
Vt daret altorium Centauro ferre sepulchrū.
Hoc viso Malfattus ait sermone piano,

Heus Giuberte, veni, cernis? niger ecce diabol

Vade statim queso, reliquos huc mena sodales

Non his Giubertus cosam sibi dicere fecit,

Currit & ad Baldū cosam frezzose recontat.

Cui Baldus, ueniā phlegetontis cernere monstrū

Vt noscam si tam niger est vt pingitur ille.

Sed tu queso mane modicū dū Cingar aruat,

Et pariter cuncti (Moschinum ante vocate)

Accelerate precor, uenias mi belle Rubine.

Sic ait, & cupidus diabolica membra uidere

Noctis in obscurū properat seguitāte Rubino.

Nec mora Cingar ad st, Giubertus narrat, &

Corpore deposito Leonardi cōserat antrū (ille

Mox prius andantes Moschinum tollere, Baldo

Venerunt omnes, quos Baldi dextera cignat

Stare chetos, monstratq; illis cicigando diablū.

Forma Diaboli.

Ille super lapidem ventosis fertur ab alis,

Que sunt de guisa veluti Gregnapola gestat.

Quattuor in testam fert stātes uertice cornas,

Instar Montonis tortas, dependet aguzzus

Nasus, qui semper vomit atro sulphure flāmas

Plus Asini longas hinc inde uolutat orecchias.

Deq; cauernosis oculis duo brasida uolgit

Lumina, nec minor est muso sua bocca Lupino

Extra quā dentes ut porcus grignat aguzzos.

Barba velut Becchi marxo de sanguine pectus

Imbrat-

Mena, imperan-
tis est. Nota q
omnia impera-
tiua in , a, ter-
minantia vlti-
mam producūt
dico latine, sed
macaronice po-
ssunt abbrevia-
ri.

Chetus, Floren-
tine dicit que-
tus.

De guisa, de
more, de forma

Imbrattat, quo testa canis stat ficca Tesini,
 Quæ semper bau bau faciès sua labra biassat,
 Vergognosa caput serpentis pars sua vibrat
 Sibila, sed retro dependet cauda Leonis.
 Gamba subtiles pedibus gestantur ochinis,
 Undiq; sulphureum de corpore mittit odorem.

Gosa.

Ergo facit guardādo librum rea bestia danzā,
 Ac varios fugit scambiettos more Moresche.
 Qua propter socy non se ridendo tenebant,
 Unde fatigatur mandare silentia Baldus.
 Post longas festas alter venit ecce Diauol,
 Quid, stridendo clamat, qd facis ò Rubicane?
 Cui cito respondet, venias Libicocche sodalis,
 Nos hodie unam certe guadagnabimus almā.
 Ecce liber magicus qui nos cruciabat ognhōra.
 An cosam nescis? quidam venere Barones,
 Qui ualvere dolos Muselina rumpere nostra.
 Illa tapina modo fustum religatur ad unum,
 Quā Stambussadis Cingar (scis? ille ladrett⁹)
 Totam sferzauit, de qua pluuit undiq; sāguis
 Incantatricis de pectore traxerat istum
 Centaurus librum, sed ego sub marmore uatis
 Merlini latitans exiui protinus, atque
 Centaurum pugnis, calcis, morsuq; , domauī.
 Donec per forxam librum mihi præbuit istum.
 Ecce, uiden? liber est Muselina, tūc lihycoccus
 Clamabat, deh squarxa illū rubicane qderrū,
 Nā timeo ne forte trouet Magus alter eundē,
 Et mala sint nobis peiora prioribus olim.
 Non, Rubicanus ait, liber ē squarxadus adeßū
 Vnā rem primo faciamus quaso galantam.
 Omnes inferni uolo sconzurare diablos.

Ars Magica.

En Salomonis habet liber hic pētacula plūbi,

Imbrattat, de-
 turpat, de reb⁹
 imbratatiuis le-
 ge necessaria
 Berith.

Scambiettus, ē
 genus salti fi-
 cut capriola, ta-
 men accipitur
 p qualibet sal-
 tatione.

Rubicanus &
 Libicochus.

Fustum p trun-
 co, nam pprie
 fustū est lignū
 qui sustinet pa-
 uationem.

Stābussada man-
 tuanice accipit
 pro bastonada.

Olim de futuro

Salomon.

Aspice

Zoroastes.

Aspice cum quantis sunt compassata figuris.
 Pingitur en primo Zoroastes persa registro,
 Qui fertur primus nobis posuisse Cawezxam.
 En quoq; thesalica folio documenta secundo
 Medea, fratrisq; sui, propriaq; sororis.

Medea.

Thebit.

Picatrix.

Ecce magus Thebit, qui tempestate, uenenis
 Grādinibus, quadā destruxit imagine Regnū.
 Ecce Picatrixis nigromanti sculpta tabella,
 Ob quā per numeros ad Amorē quisq; tiratur
 Nō tamē hac potuit Muselina tirare Leonardū
 Serrassi quoniam Agnicastus repulit ignem.

Michael
Scotus.

Ecce Michaelis de Incanto Regula Scoti,
 Qua post sex formas cara fabricantur imago
 Demony sathan, Saturni ~~facia~~ piombo.

Suffimigium,
quasi sacrificiū
diabolo.

Cui suffimigio per sirica rubra cremato,
 Hac (licet obsistant) coguntur amare puelle.
 Ecce idem Scotus qui stādo sub arboris umbra,
 Ante characteribus designat millibus orbem,
 Quattuor inde uocat magna cū uoce diablos,
 Vnus ab occasu properat, uenit alter ab ortu,
 Meridies terzū mādāt, septentrio quartū,
 Consecrare facit freno conforme per ipsos,
 Cum quo uincit equū nigrū, nulloq; uedatū,
 Quē, quo uult, tāq; turchesca sagitta caualcat
 Sacrificatq; comas eiusdem saepe Caualli.

Meridies, per
duplicem, r, au-
toritate sua, si-
cut Vergilius
dixit reliquias.
Per viam freni

En quoq; depingit Magnus idē in littore nauē,
 Quae uogat totum octo remis ducta per orbem,
 Humana spina suffimigat inde medullam.
 En docet ut magicis cappam sacrare susurris,
 Quā sacrandō fremūt plorātq; per aera turba
 Spiritum, quoniam uerbis nolendo tiratur,
 Hāc quicūq; gerit gradiens ubicunq; locorū
 Aspicitur nusquā caueat tamen ire per album
 Solis splendorē, quia tunc sua cernitur umbra.
 En abanni Petrus redeuntem saepe monet am

Petrus de Aba-
no.

Ad bursam, spendit, mox cuiuscunq; ribaldi
Ecce caput quem siue focus seu forca necauit,
Hoc bene sacrato nullo cernente meatur.

Artans en gladius qui sistit flumina, siccatur
Gramina, tempestat fruges, tollitq; biamam.

Eu tandem Calamita sinit sibi plectere ferrum
Si baptizatur, sed corde pectore scarpatur,

Ac hominum carnes in amoris uincula stringit.

Cernis Apollonium theaneum? mox saracenum

Incantatorem Granata? cerne Magundat

Quomodo Imaginibus tirati sua uota diablos.

Ergo quid ipse moror? iam scorumurare parechio.

Rubicanus coniurat demones.

Sic dicens orbem designat more Magorum,

In medio cuius Libicocum stare comandat,

Mox aperit librum, legit huc relegitq; per horam,

In terramq; facit cum uirga mille figuras,

Magnum semiphoram uocat audax, aglaq; ia ia

Et quascunq; Magi faciunt, facit ipse pregheras

Ecce fracassatas per siluas impetus ingens

Barbarizza uenit secum latrante Cagnazzo,

Quid Muselina, gridat, quid nam Muselina comam

Verum sbeffatos Rubicano se esse uidetes, (das?

O qualem faciunt schioppanti corde risaiam,

Procedit Rubicanus eum relegendo Quadernum,

Tres quoq; terrisono ueniunt stridore Diabli,

Galcabrina prior, sed Gambatorta secundus,

Tertius est Malatascia focum culamine spargens

Quid Muselina, gridat, quid nam Muselina comam

Vrier & Futhiel magno conamine rupunt; (das?

quid Muselia, gridat, quid nam Muselina comadas?

Farfarellus adest, quem Dragganizza sequebat

Hic quoq; ridentes se norunt esse gabatos.

Vix quibus adiunctis Malacoda ruebat, et ipsum

Insequitur Marmotta fures, Sathanasq; triconis,

Quid

Tempestat, ma
caronice ponit

Apollonius
Theaneus.
Magundat, qui
postea dictus est
Anastasius.

Semipharas dei
nomen.
Agla, ia ia.

Quid Muselina iubes clamabāt, sed Rubicanū
 Quādo cernebant magicum euasisse magistrū
 Admirabantur, fundebant inde cachinnos.
 Astaroth in furiam ueniebat, Belzebub unam
 Gestat furcinam, sequitat Malabolza, nec ipse
 Grassicanis habens rascum succedere tardat.
 Quid Muselina, gridāt, qd nā Muselina comā
 Asmodeus adest, Alchinus, Belial, atq; (das?
 Taratar & Siriel omnes in semina gridantes,
 Qd Muselina iubes? qd nā Muselina comādas?
 Stixas ferrus item, Meloniel, Acharon adsunt,
 Quos malabrāca sequēs Ciriattū guidat ap̄sū
 Magnū quisq; facit tenebrosa p̄ aera murmur
 Qd Muselina, gridāt, qd nā Muselina dimādas?
 Deniq; scarmilius, Paimō, berith ide minossus,
 Mox Sulfaneus quem Mamona dente ritorto
 Insequitur ueniunt omnes in semina sbraiātes,
 Qd Muselina iubes? qd nā Muselina comādas?
 Mox (rubicāe, gridāt) sic nos rubicane Bachioc
 Deniq; consilio factō simul ista louagna, (cas?
 Luciferum ad Regem subito deliberat ire.
 Atq; stria totum illi presentare uolumen,
 Quae iam Tartareis est strassinanda paesis.
 Baldus habet uoiam contraxuffare Diablos,
 Ast appena fodro rutilū sguinauerat Eusem,
 Illi de fumo siluas liquere pienas,
 Et pariter magno Baratrum petiere tumultu.
 Maselina.

Bachiocco, as,
 pro castronare
 aliquando po-
 nimus

Baldus cum socijs repetiuit tecta parentis,
 Sed non supportās bustum guardare Lonardi
 Errat per syluas secum menando Rubinum.
 Gingar at almifici corpus Guidonis in album
 Marmor, & appressū Leonardi mēbra repossat
 Comina.

Clara dies totum iam circū lucigat orbem,
 Postquam

Postquā mangiarunt, ac implere magonem,
 Paruum de cannis stipulis fecere Casellum,
 In quo debebat Muselina ribalda brusari.
 Hanc igitur grādi strassinat squadra furore,
 Precipue Falchettus eam cum calcibus vrtat,
 Nam male de nostris animis offensio cascat.
 Cingar, Gilbeccum, Muselina traxit apressū,
 Inq; Casotellum flammis crepitantibus ambos
 Incendunt, sed magna venit visibilis ecce
 Turba diabolica prolis, focus undique tratur,
 Portaruntq; viam iunctos cum corpore binos.
 Quo facto se vasta cito movet insula cursu,
 Terrenturq; viri, noscunt tamen esse Balenā
 Quā modo Guido pater Baldi prädixerat illis
 Qd postquā stigias Muselina calarit ad ūbras
 Ipsa teneretur non amplius insula Monstro.
 Quæ liquidas currit tā præsta p æquoris undas
 Quod non bombardā velocius ire videmus,
 Vel ballottellam buso quæ scoccat ab arcu.
 Iamq; in motu oculi fecit quasi trēta mearos.
 Cingar desperat dicendo, quis iste Diauol?
 Centaurusq; stupet, quia sic non fecerat ante.
 Falchettus reliquos animat lassare paupam,
 Cernere nāq; novas magis est laudabile cosas
 Quā nunquā propriæ terre lassare pagnoccā.
 Egressus boscos in littore quisque sedebat,
 Baldus & hāc tacitus novitatē masticat oēm.
 Boccalus buffonius ait gaudete sodales,
 Non poterit nobis vnquam mancare terrenus.
 Terrorem sileo fugientium hinc inde ferarum,
 Quas novitas rei ponto se tradere cogit.
 Hinc non parua quidē socijs exorta voluptas,
 Qui sbalzare vident è boschis atque cauernis
 Vrsos, ac Cernos, Leopardos, mille caprettos.
 Inde reguardantes pōt se videre novā rem,
 Q Quam

Casellus & ca.
 sottellus duo
 diminutiua ca.

Notabile.

Hiperbole est,
 sic maro fluctus
 ad sidera tollit.

Notabile.

Masticare per
 metaphorā sæ-
 penumero po-
 nimus pro dili-
 genter confide-
 rare, vnde Salu-
 stius. Omnia
 fantasticabili-
 ter masticauda
 sunt.

Quam philothens eis digitum stēdēdo palesat,
 Guidonis tumulum guardant restasse dedretū.
 Qui supra scoium medijs fundatur in undis,
 Anchoreo morsu tum ficca Galea remansit,
 Talibus in rebus mentem posuere barones.

Fracassi reperitio.

Altera plus grādis maraueia sed ecce ueniebat
 Namq; super Nauē grossam persona Gigātis
 Apparens longe se fecerat arboris instar.

Namq; maris uento uerus cascauerat Arbor,
 Velū in utraq; manu braxxis tēdebat apertis,
 Qui braxxi excusant antennā, sed uelut arbor

Torrazzo ma-
 gna Turre.

Corporis est aliud torrazzo firminus omni.

Doh diuol, ait Cingar, quæ cosa nouella est?

Prospicitis comites grandonē nonne Gigātem,

Qui dum uela tenet stat firmus more pilāstri?

Boccalus dixit, bene tristis illa Tauerna est,

In qua cotalis destructio panis alogiat.

Ille Gigas etiam mirandoq; Insula currit,

Vult omnino quid est talis maraueia uidere,

Hi mirātur eū, qđ stat uelut arbor homaxxū,

Ille stupet quod sic uolat Insula p̄ maris undā.

Comparatio.

Brentæ flumi-
 nis patauit.

Deniq; iungentes medio se gurgite Ponti,

Vt sit quando Pauæ per flumē nomine Brentā

Nunc andando Rates nunc se redeūdo salutāt,

Vultibus incipiunt fixis guardare uicissim.

Falchettusq; statim lata cum uoce gridabat,

O comites, gaudete precor, uenit ecce fracassus

Is est qui ueluti Ratis arbor Garbasa tendit,

Morgans gigas
 proles Fracassi

Vt quondam fecit sua proles ferrea Morgans.

Moschinus dictum sic firmat, quippe daueriū

Falchettus loquitur, grossam mirate Columnā.

O, deus in quali foza recatamur Amici.

Cifio, scripsit si-
 bilū quod scri-
 bi potest.

Cingar eum clamat, meus o Fracasse, cifio,

Qui cum Fracassus se se clamarier audit,

Prestitet

Prestiter abiectis uelit se preparat, atq;
 Supra illam terram Navi saltavit ab alta,
 Et colcando quasi totam submergit in æquor.
 Illaq; retroiuit Navis bene quinq; mearos.
 Contremuere omnes pro tanti pondere salti,
 Currere mox capit uelocius illa Balena,
 Nam sibi smaccantur costæ saltante Giganto.
 Illum quã citius Baldus cum Cingare brācat,
 Falchettus, Malaspina simul, Moschinus, & al
 Stringebāt illū facientes mille carezzas. (tri
 Gaudebant alij talem meruisse Gigantem,
 Esse bonum socium uultu monstrabat alegro.
 Boccalus saltu tremefactus fugerat inde,
 Sed rediēs portat scalam, quã herere Fracassi
 Vult spallis, donec sibi dicat in aure parolam.
 Risit amicheuolam Boccali quisq; nouellam,
 Ac nihil alterius comportat cuncta Fracassus.
 Qui postquam risit, crispata fronte stupebat,
 Quod ne suis oculis guardat, credebat apenā,
 Miraculum tamen hunc disponit cernere tādē.
 Tunc se dispolians nudus fit corpore totus,
 Quod facit ut possit scampare nodādo pericliū
 Stant alij plexi quid uellet in ire Fracassus,
 Se quoq; nudarunt trepidantes fata negandi.
 Ergo Fracassus habēs uastas in corpore forzas,
 Extirpat manibus ueterem de littore Quercā
 Traxerat et fodro longum duo brachia cultrū
 Cum quo sbroccauit Quercā de more stropelli
 Et faciens partem, quæ grossior extat, aguzzā
 Hanc supra littus drentum calcando ficauit,
 Ac si extirpasset porrum non absq; Cauecchio.
 Baldus cum socijs ridet multumq; Giubertus
 Miratur tantis de forzis esse Fracassum.
 Illa magis festina ruit, properatq; Balena,
 Namq; suis costis audit quod Quercā ficatur.

Gigas & gigantus.

Carezza, & carezza differunt. nā carezza est recoligētia, carezza est herba.

Nouella subtiliter dicta significat rem, & imbasciatā.

Rauanellus est
radix apprecia-
ta nobiliū dapi-
bus, non est di-
minutuum ra-
uæ, ut Donatus
inquit, sed rau-
lulus diceretur
vnde Godian⁹,
Mingere vesi-
cam raula sæpe
facit.

Repiaſco, fre-
quenter repio,
pro iterū repio.

Erat ex illo ge-
nere balenarū,
quæ caudam ha-
bēt longiſſimā

Arboribus multis est consita maxime pinis,
De quibus immēſam Fracassus fortiter unam
Maioresq; alyſ rauanelli more cauauit .
Quam ueluti remum ſfrondatis undiq; ramis
Cum gladio format prolixam brachia centū,
Remum cauſatur Pinus, mox Quercia furcā.
Tunc bene fundatis pedibus diſtendere ſchenā
Incipit, & contra curſum uogare Balena .
Remigat hinc tanto ſtudio, tantoq; labore ,
Quod p̄ neruoſum corpaſſū mēbra ſtrepebāt .
Nunquā tam grandem (dixit) feciſſe fatigā .
Baldus id aſpiciens alyſ comitantibus illum
Altoriare parat ſed clamat ualde Fracassus ,
Deſine Balde precor , totum ſic ducere mundū
Dat mihi nunc animus, rogo te mi Balde rece
Illico ceſſauit Baldus ſermone Fracaſſi, (daſ .
Sed porgunt mentes pro rei cernere finem .
Ille reſorabat ſchenam, gambasq; manusq; ,
Sudat, & horribili repiaſſit pectore forſam .
Nil per tres horas poterat reuocare balenam,
Concita nāq; nimis properat, neſcitq; irigari
Tandem per forſam curſum deſiſtere fecit ,
Immo repugnantem retro nodare coercet .
Obſtupere omnes pariter, tantumq; uigorem
Mirantur tamen ille nihil uogare rafinat .
Vult per deſpectum Natura uincere guerram
Nauigat, ingentesq; facit, dū nauigat, undas .
Quādo Balena ſuum ſenſit prohibere camiū,
Ecce ſuper fluctus longam groſſamq; coraſſā
Protulit, ac tales cepit uibrare coadas ,
Quod niſi ſuccurret grādis paſſanxa Fracaſſi,
Certe non poterunt noſtri ſcampare barones .
Cauda erat (ut dicūt) cubitos prolixa doſentos
Quā menat intorrum tanto rumore, quod ipſe
Ad circum ſonitus ſentitur trent a mearos .

Percutiebat

Percutiebat aquas nolens furiosa redire.
 Tum quoq; testonē nastum patefecit apertis
 Faucibus, ac longos dentes, squamosaq; colla.
 Nil Fracassus enim schenam distendere cessat,
 Sed magis impellit multo conamine remum.
 Hunc animat Cingar dicēs, sta salde Fracasse
 Nunc morgantino pre te fers semine natum.
 Talia dum Cingar parlat sdegnosa Balena
 Tanta cum stizza caudam de retro tirauit,
 Quod ueluti paia sfracassat trēta cupressos,
 Quorum truncones uolitant ad sidera uirdi.
 Mox supra schenam percussit nempe Fracassi,
 Quod cātare animā sibi uasto in corpore fecit
 Sed cito deposito remo Fracassus aferrat
 Illam codazzam manibus striccando duabus.
 Cui tales donat streppos, tales ue tiradas,
 Quod mugire facit multasq; molare corexas.
 Stricte tene (clamat Baldus) Fracasse ualente,
 Quo dicto spadam per tium fortiter urget,
 Ut mozzare uiam posset de netto coazzam,
 Sed nil offendens in dretum spada rehalzat.
 Extabat duris de squammis tota coperta.
 Presta caput uoltat nimio percussa dolore,
 Obscurasq; aperit multum sostiando ganaissas.
 Et simul incutiens dentes mordere Fracassam
 Preparat ille grauē uibrauit cum pede calzū,
 Quod smasselauit tres dentes extra ganaissas.
 Illa rebombando cœlum mugitibus implet,
 Atq; cruentosas spumas ex ore sudazzins
 Testonem uolgit propter boccare Fracassum,
 Namq; suæ caudæ torturas semit acerbis.
 At Centaurus erat dardū stringendo paratus
 Quē sfronzolantiē dextrū transfixit in occhiū,
 Vsq; ad cernellum penetravit puncta sagitte.
 Cingar, Malfattus reliq; simul arma frequētāt

Dicimus candā
 & per acresta-
 tionem caudaz-
 zam & codazzā
 & coazzam.

De netto, ad-
 uerbiū est, si-
 gnificans ablu-
 matim & affa-
 tim.

Boccare, quasi
 bucca forbere,
 alij dicunt dea-
 tegare.

Extorquere procul stantes, trant saxa trabesq;
Inq; locis multis testam fregere cruentam.

Comparatio.

Carpit vilanos
poltrones.

Fumētata enim
sunt rusticorū
tela.

Assaltare lupum uidi quandoque vilanos,
Quādo fame ductus q̄rit quē mangiet Agnellū
Circuit armentum virdos latitando p̄ ornos,
Donec, non Agnū, sed quemquā dente putinū
Postifero capiat, lauiet, siccet ue cruorem.
Turba vilanorū uelut est sua semper usanza
Sparpagnata ruit, Cælūq; sbraioribus implet,
Atq; nigris fumo spontonibus occupat illum.
Qualem rumorem diēlis factisq; facescunt,
Talem barrones faciebant contra Balenam.

Comiua.

Zaffare cito prē
dere, hinc zaf-
fus idest sbirus
qui sunt genus
hominum pol-
tronissimum.

Discopro, di-
scerno extra
maritimos flu-
sius.

Baldus habet uoiam omnino taiare coarxam,
Non cessat punctas, mandrittos, atq; roversos,
Sed quo plus chioccat, plus mācū ulnerat ensis
Ergo uiam gettat spadam, plenusq; furore
Se parat expectans qđ maxima testa resurgat
En iterum stixxosa menat cum dentibus unū
Terribilem morsum sperans sorbere gigātem.
Sed Baldus qui nudus erat tunc corpore saltat
Post hac orechionē manibus se brācat ad unū.
Fortiter hūc retinet, p̄stus Malaspina subītrat
Atq; aliam sudādo prius xaffauit orecchiam.
Cui tamen altorium donat Malfattus, at illa
Granditer exululat se conans mergere Ponto.
Cuius per forxam retinetur cauda Fracasso.
Interea Cingar, Falchettus, Philotheusq;,
Hircanus, Moschinus, Boccalusq;, Giubertus,
Terribiles colpos cum spadis undiq; menant.

Conclusio.

Sed quia uelinolas procul ecce Comina galeas
Discopro, ne sit dubito pyrata Lironis,

Vnde

*Vnde bisognus erit magnā describere ruffam.
Credimus esse bonum in saccū ponere pinam.*

Explicit Decima octaua Phantasiæ
Macaronice.

M A G I S T R I
A C Q V A R I I L O D O -
L A E A R G V M E N T V M .

I N M A C A R O N I C E N
P H A N T A S I A E X I X .

*Dum student comites cursum phibere Balena
Octo cum Fustis ecce Lironus adest .
Hippol adest etiam, Belli fit maxima strages,
Centaurus Naues prendit, easq; uodat
Dico uodat ladris Corsaribus, aquora sorbēt
Pyratas, mortem uadere nemo potest.
Contrastāt validū Baldusq;, Rubinq;, Lironē,
Dum sic bellantur morta Balena ruit .
Quisq; sibi querit scāpū, quia mergitur undis
Insula, sed Baldi salua caterna fuit.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAE.

Macaronice Decima nona.

Cetum, contra
Persianum.

*VM Baldus comitesq; studet
occidere Cetum*

*Ex improviso uenit en Py-
rata Lyronus.*

*Qui postquam unam no-
uerat ammisisse galeam,
Decreuit penitus cercare per aquora tantum,
Donec*

Donec adiueniat Baldum, Baldiq; sodales,
 De quibus ad rostum spergiurat mittere cor.
 Et iam per plures leucas passarat aquarum,
 Blasfemando deum quoniam non inuenit illos.
 Armatas secum numero vehit octo galeas,
 Namq; uolens pelagi varias sulcare per oras,
 Assaltaretur forsan corsaribus altris.
 Maxime quod multi Reges, multiq; Signores,
 Insidias passim celabant per mare, perq;
 Flumina cum carichis multa de gente galeis.
 Ut captare illum possent omnino ribaldum,
 Namq; diabol erat nō lassās uiuere quemquā.
 Huc igitur propians scelerantibus octo galeis,
 Precipit ad riuam Nauarolos flectere proras.
 Sed uidet ecce illam caudā, testamq; Balenæ,
 Quam campiones validi moxare studebant.
 Miratur Baldi vires, qui fortiter unum
 Strigit orecchionē, retinet Malaspina sed altrā
 Grandexxīq; stupet, bustum, forxīq; Fracassi.
 Clarius id factum, meliusq; uidere talentat,
 Egreditur primus, reliquos exire sequaces
 Mandat q; in sellam balxauit spezza cadena.
 Scis lector? quondā Leonardi nempe caualli.
 Quē sine speronis, tantū manegiādo bachettā
 Octo facit cubitos lanxū balzare per omnem.
 Cingar ait Baldo, non cernis Spezza cadena?
 Ille quidē ladro est, qui nos aggressus in undis
 Nostram robbauit Nauim, nostrosq; canallōs.
 Impatiens Baldus nullum stimmando pericliū
 Protinus occurrit, testam linquendo Balenæ.
 Perq; briā uir brācat Equū, sta salde, gridauit
 Iste tuus nō est, meus est desmonta canallus.
 Quando Lironus Equi brenā uidet esse piatā,
 Obstupet ad primā faciem pensando vigorem,
 Ac animū Baldi tā fortem, tamq; superbū.

Carmen stranu
 toneon, quia p
 stranutū filab
 vel pes ultimus
 deficit, sic infe-
 rins portantur
 nescio quo, uo-
 luit enim dice-
 re corpus.

Nauarolus li-
 cet à Naue de-
 scendat, tamen
 primam indiffe-
 rentem habet,
 ut sedes à se-
 deo.

Lanzum Tode-
 schi uocāt com-
 pagnū, sed nos
 saltū, hinc lau-
 zare dardum,
 pro iaculari.

Attamen in colerā saltat, spronatq; cavallum,
 Quattuor ut pedibus Baldo stanzaret adossū.
 Sed Baldus subito se se dabanda tiravit,
 Atq; unam sup̄ter costas laxando stocatam
 Fecit Lirono multum mancare flatum.
 Defuit & pocum quin ex arxone tomaret.

Hippol frater Lironis.

Ter mille armati veniunt in senna sbraiātes.
 Quos precedebat magnus capitanius Hippol.
 O quantū fortis, quantum proclivis ad arma.
 Terribilis facie quando furor arripit illum,
 Totus sed placidus sua quū natura manebat.
 Ipse Lironis erat frater, Corsarus, & artem
 Militie denos exercitauerat annos.

Ultra misuram fuit Hippol iste gaiardus,

Scaltritum dici
 mus acortam.

Scaltritus, guerrisq; avidus fama; sitisor.
 Non equidem mancus Lirono fratre gaiardus
 Quorum iam totum cantabat fama per orbē,

Comina,

At quū Vinmaxxus bellū videt esse comēxum,
 It celer ad fustas, sequitur Malaspina, nec ipse
 Tardat Malfattus, pariter & occulte camināt.
 Et iurant quantos Pyratas esse catabunt

Scauezza col-
 lum, precipito-
 se.

Ad scauezacollum omnes buttare deorsum.
 Fracassus non vult caudam laxare Balene,
 Nam bene cognoscit quod suffaretur in undis
 Iāq; Rubinus erat Baldo cōiunctus apressum,
 Ambo certabant animosum contra Lironem,
 Quē retrouant nimis intrepidū belloq; puatū.
 Attamen huic Baldus facit insudare camisam

Bussare pro p-
 cotere.

Namq; ante & retro nunquā bussare rasinat
 Saltat & incircū tanquā Leonissa per auras,
 Et magnū tandem superasset forte Lironem,
 Ast habet o quantū respectum spezza cadene.
 Sape Liro parlat tacito sub pectore secum,

Quis

Quis diabol hic est qui tātum fortiter obstat?
 Non est in mundo Cavalerus durior isto.
 Interea armati ueniunt succurrere multi,
 Vt smenuzzarent Baldū, iuuenemq; Rubinū.
 Quos tamen in dretū fecit remeare Lironus,
 Nam uergogna sibi paret si stabat equester,
 Non posset binos solus superare pedestros.

Pedrala.

Cingar nempe timet q̃a q̃sq; sodalis inermis
 Tunc erat, & nudo certabat corpore Baldus.
 Consulit expertū Falchettū quid ne bisognet,
 Nā uidet innumeros iā cōtra uenire ladrones.
 Falchettus ridet, dicitq; morire batais
 Esse decus magnū, spallas uoltare nec unquā.
 Se cito quisq; suis telis munire cucurrit,
 Hircanus dudū sfodratum traxerat Ensem,
 Et cum Moschino se mescolat intra ladrones.
 Incipit equoreos de sanguine tingere fluctus;
 Nunquā Moschinus (dū certat) deserit illum.

Comina.

Iani multus gridor morientum sidera tocat,
 Nā Vinmaxus erat, nec nō philotheus in illas
 Ingressi Fustas, squarxant, lacerātq; budellas
 Falchettus geminos dardos cito corripit, ecce
 Iam pyratarum grandis squadronns in ipsum
 Impetuose ruit gridans mora, taia, retaia,
 Inter eos igitur Falchettus sicut aquosus
 Turbo per assiduas bladas se cōcite sgombrat.
 Gēs maledetta, gridat, nō gēs, at lorda canaia
 Non ego soletts uiuos unum curo lupinum.

Et iaculans dardum tres uno vulnere passat,
 Mox aliū torquet, per quē duo corpora cascāt
 Inde pians maxxam cum qua bellare solebat,
 Incepit spezzare elmos, spezzare coraxxas,
 Incepit schiazzare ossos, smacareq; polpas.

Smenuzzare,
 pro boconatin
 incidere, uide
 Columella, O
 charum paua-
 ris herbā man-
 giandā smenuz-
 zare bisognat

Notabile.

Mescolat intor-
 chiat, vel misce-
 tur.

Brauaria Fal-
 chetti.

Ista fuit mazza
 Dudonis sancti
 sicut repertum
 est in cronica
 Saluanelli.

Quo plus folta uidet gētem sibi flectere lantzas
 Se iacit, hastarum faciens in puluere fustos,
 Nemo suam spectat maxxā, nuli nemo prouare
 Falchetti bottas Orlandum quippe decentes.
 Illi Cingar opem donat, qui sanguinis amnem
 Fecerat, & rubeo madefit sua storta cruore.

torta est ge-
 us spadæ, quæ
 atinæ dicitur
 imitarra.

Gosa.

Ast alia banda Hircanus gaiarditer ensem
 Sanguificat, Moslinus item stat proximus illi
 Centaurus tendit Pyratas mergere Ponto,
 Iamq; omnes fustas ex illis nempe uodarat,
 Portat in hastatā semper Malaspina gianettā,
 Sbudellat miseros nulla pietate mouēstus.

Valentissia Boc
 ali.

Boccalus quodam se tunc absconderat antro,
 Nam qui nō mortē scapolat, putat esse bachioe
 Comina. (cum.

Dudum mirarat xuffam fortissimus Hippol.
 Obstupet armigeros bene tā certare guereros.
 Nescit enim brandum sfodro diuellere nudum,
 Namq; uoluptatem sibi talis stractio prestat.
 Morte sua gentis nil tactus semper adocchia
 Terribiles bottas Falchetti, Cingar atque.
 Qui magnas prouas faciebāt corde gaiardo,
 Truncabant, gambas testas, braxxosq; manusq;
 Inq; poco spacio fudere cadauera tanta,
 Quod tunc bellando iam trauantur ab illis
 O, quis uidisset barbutas, atq; scheneras.
 Faldones, nec non rutilos spezzarier elmos,
 Dixisset certe nolo amplius ista uidere.
 Nam quos credebam pietate excellere cunctos
 Impietate rigent fusoq; cruore triumphant.

Mafelia.

Sed tardare nimis magnus se uiderat Hippol.
 Secum parlabat dicens, non talia uidi.
 Preliā i hoc Mūdo postquā disponor ad arma

Sic

Sic dicens, tãquã uentus qui quicquid acattat,
Sternit humo, syluasq; agit, nemus oẽ fracas
Inpetuosus Equis rocas fortã strigit, et en. ẽ sat
Targonẽq; ferẽs Falchetti, et Cingar's almas
Ad Plutoninas iurat mandare mafones.

Cingar hoc ispeçto caueas Falchette, gridabat
Ecce ruina uenit, sta saldu, non tibi manco.

Dixerat, & cõtra rapidũ se preparat Hippol
Nõ tamẽ Hippol ei brandũ porgẽdo riguardat
Cingar's ad cerebrum, tanta ferit ille ruina,
Quod non discernit si nox uel giornus alhora ẽ
Quum uidet oltragiũ factũ Falchettus ami o
Mens sibi de rabia succenditur ultra misuram,
Ambab² manibus sic uerberat Hyppolis elmũ
Quod, quamuis doleat nullum fecisse danagiũ,
Dispiet at a fuit multum tamen illa nosella,
Nam stordimento nimio sua testa tronauit.

Dammum, &
danagium sicut
panis & panada.

Nec tamen interea maxxatam indufiat altrũ
Maiori furia quam primo colpus aruat,
Atq; fracassauit summa ceruice penaxzum.

Mox ait, attenta si nostra panada salatur,
Et menat assaium maiorem deniq; bottam.

Qd fuit Hippol equi collũ abrazzare coactus.
Non Mongibellus plus magno intẽditur igne,
Quãtũ flammigero fit corde colericus Hippol,
Sembrabant oculi cotantas nempe fauillas,

Sembrabant as
similabantur.

Dumq; furens buffat, uentus tempestaq; paret.

Exululãdo manus brãdũ pstringit ad ambas,

Fendentemq; grauem tanto gararditer offert,

Quod nisi Falchettus balxasset alhora dacãtũ

Is ue fefellisset colpum fortissimus Hippol,

In binos illum squartasset forte mexenos.

Nec tamen interea cessat dopiare feritas,

Nam uix fendentem compleuerat illicet unum

Ex intrauerso laxat sdegno se rouersum.

Non

Garofol, pro
nulnere, quasi
per cōtrarium
positū est, ver-
bi gratia, si ali-
quādo &c.

Non ualuit Falchettus eum uitare garofol,
Totū quod teritur guāxale, nec in pede saldu
Perstitit ad geminos flexit tellure xenocchios,
Terq; reclamauit sanctam deuote Mariam.
Cingar eum uasto uult uendicare furore,
Et supra dextrū braxxū, quo deserat Ensem,
pcutit, Hippol eū nihil extimat, imo reuoltus
Dum colpire parat, banda Falchettus ab altra
Maxxatam donat, sed lieto Cingere rursus
Vult dare Falchetto, Cingar succurrit amico,
Atq; fiancalem despiciat ab Hippolis armis.

Comparatio.

Vidisti forsā lector quandoq; Leonem
Intra duos Vrsos rabido combattere morsu?
Qui uix tempus habet Lenæ repiāre quietem,
Dū sfalsare unum querit, mordetur ab altro?

Comina.

Sic erat intra duos fratres fortissimus Hippol
Tanta corripitur rabia, tantoq; furore,
Quod focus ob nimiā stixxā uāpabat in Elmo
Ergo, dum Cingar nimiū se ficit inanxum,
Dat pīatonadam toto conamine talem,
Non supra schenā, sed supra Cingarīs anrem,
Quod campanellos audiuit mille sonantes,
Et uidit stellas quas non cognouerat ante,
Sbalorditus humo cecidit, calzasq; tirare
Apparet quoniam Rane distenditur instar,
Et cruore naso, bucca mox auribus exit.
Ab ladrone gridat Falchettus, brutte ribalde,
Bastardone uirum, tam clarū nempe necasti?
Sic ait, & stricto manibus bastone duabus
Se leuat in guisam celeris saltando Leonæ,
Mox ferit ut tanta possanza desuper Elmum,
Quod quāuis Hippol se sub targone conuertet,
Targonem tamen hūc spezzatū littore mādat

Vnde

Lena pro anhe-
litu polmonis.

Non quod au-
disset, verū so-
nantibus orec-
chis audire ui-
debatur.

Vnde fera tantum Maxxe tartusola pesat
 Quod Roccaforte percussit uertice groppam,
 Ergo portatur cum braxxis Hippol apertis,
 At pyratarum fra tantum stolidus arinat,
 Cingar a saltatur quibus undiq; septus ab illis.

Comparatio.

Non aliter rugis leo Caxxatore feritus,
 Quem postquam proprium uidit fugisse furorē
 Inter Mastinos se ruptis laxat habenis.
 Sicut alhora facit Cingar tellure leuatus
 Postquam presentem non ultra uiderat hostē,
 Inter corsaros multa se mescolat ira.
 Nō procul est francus Falchettus, totus abrasat
 Maxxatasq; orbi menat hic menat illic, & uno
 Vulnere soletto polpas dischiantat & ossa.
 Hi duo restretti simul agmina grossa subitrāt
 Extremas prouas faciunt dant terga ladrones
 Pyrata, sed retro manent sua brachia truncat
 Quando resentitus uidet Hippol terga sodales
 Vertere dicebat, qui nam sunt hi Paladini,
 Quos nō esse viros, puto sed magis esse diablos?

Pedrala.

Baldus pugnabat nudatus contra Lironem,
 Quē nimis impauidum nō cōquistare ualebat
 Immo resistentem suenasset forte Rubinum,
 Nil multos Baldus colpos reparasset ad illum.
 Optimus Hircanus, Moschinus & ille decorus,
 Parte alia murum de mortis fecerat altum.
 Continuat Centaurus aquis demergere vulgū
 Dat Philotheus opē, Malaspina cruore pfundū
 Deturpat, Malfattus ouās trabuccat in undas
 Per nubes ingens hastarum fractio bombat,
 Perq; sinum Ponti uocum fragor altus ecchat.
 Phæbus per tantum caruit fulgore Macellum,
 Fiunt squarxones carnis, suntq; cruoris

Suenatur qui
 ammazzatur,
 nam sine uenis
 remanet.

Ille, per empha
 sim dictum.

Bombat & ec-
 chat idē sunt,
 nā resonatio ē,
 quæ dicit Echo
 hinc ecc ho, as.

Flumina,

Lammas pro la-
minas.

Aethna mons
Siciliæ.
Mongibellus.

Liquidas sibi,
sed nobis tur-
bidas.

Aduerbiū gri-
dantis, quā vo-
cem proferunt
Barcaroles cū
versus Paduam
navigare uolūt

Flumina, de Mortis hinc inde fiuntur acerui.
More becharia pulmones, uiscera, trippæ,
Atq; Coradelle, Ventralia, Milxa, figati,
Arboribus sponta atacantur sanguine fœdis.
O crudas bottas, o uulnera digna Rinaldo,
Millibus & libris o nunquam gesta canenda.
Squarxatam maiam, lāmas fractasq; piastras
Cernebas auibus similes uolitare per auras.
hic ferit, hic trūcat tariat iste, sed ille Fracassat
Cingar et Hircanus Falchettus stāt simul uno
Agmine, Moschimus nihil hos sequitare stopiat
Ad basium uolucres tāto pro murmure crodāt
Atq; Strabiuccantes fasso meschiantur in uno.
Extra speluncas Tigris, Leo, Ceruus, & Vīsa
Balxabant uisu pauidi, mortemq; timentes.
Ex arxalinis Elmis rutilare fauillas

Hic illic faciunt, quātas nec flāmigero Aelna,
Nec Mongibellus mixto cum sulphure mittit.
Attoniti pisces coguntur ad Aequoris ima
Scēdere, nāq; cruor liqdas sibi turbidat undas
Berta.

Victi Pyrata iam iam calcanea monstrant,
Non tamen interea laxatur cauda Fracasso,
Qui clamās socios mādāt sibi linquere guerrā
Ei iam Viumaxxo presas intrare Galeas.
Tunc omnes rati non posse tenere Gigantem
Vlterius caudam Cethi, quia lubrica murrat
Ut facit in manibus nequiens Anguilla teneri
Comparatio.

Concurrunt omnes ueluti concurrere suescūt
Quādo uiri Paduā uersus trās littora Brēta,
Andaturi, aliquam cernunt discedere Barcā,
In cuius poppa ter Nauita gridat, a Pana.
Berta.

Non exaudiuit Baldus mandata Fracassi,
Spernit

Spérnit ab impresa Guerra se tollere fortis
 Cápío nec mortē appreciat mercator honoris.
 Si fortexa ualet cum dextritudine quicquā,
 Decrerat contra Lironem uincere pugnam.
 Fracassus torquet tanto conamine caudam,
 Quod Balena caput uoluit dū uertere grossū,
 Hāc per colla Gigas, caudā linguēdo, gremiuit
 Mox mittēdo pedes tanquam si strangulat oca.
 Quattuor in crollis testam de tergore spiccat.
 Fundantur medio pigritatim littora Ponto,
 Insula disparet, quam portat spina Balenæ,
 Quisquam sub pedibus sentit mancare terrenū
 Dumq; bisognat aquis mergit desiderat alas,
 In moia quoniam se trouat habere culamen.
 Congrua Pyratís Noe tunc Arca fuisset.
 Quando Carēstiam Terræ Deus attulit Orbi.
 Morta Balena Maris bassam iā calcāt arenā,
 Corpaxzumq; super fundū strauaccat ineptum
 Tergore fert secum Boscorum mille Biolcas,
 Per quos guixxātes pisces nouitate stupescunt.
 Sepe cachimantes rident, pars incubat ulmis,
 Parsq; capellutas spiccat de robore glandes,
 Mirantur Tigres, Apros, Ceruosq; negatos.
 Nec minus humanas, traiecta q; corpora for-
 Et carnes modo q̃s Baldi fecere sodales. (mas
 At super innumera teste si fiare uidentur
 Arma, uiri, tabuleq; et plurima gaxa p undas
 Illico saltarant Barrones supra Galeas,
 Ad quarum spondas cum se taccare uolebant
 Corsari Comites spinxebant utribus illos.
 Fracassus menat piscosa per equora braxxos,
 Scindit aquā manibus, gambasq; reclusus inar
 Inde uia facta calcagnis equora pulsāt. (cat.
 Et puntando pedes, sofando, Rana uidetur.

Crollum, est in-
 gens & subito
 commotio, in-
 de crollare per
 squassare. Tipis
 Hic scapate vi-
 ri nam campa-
 nilia crollant.

Moia non decli-
 natur est quic-
 quid bagnat.

Fictio.

Pulchra descri-
 ptio nodantis
 viri.

Dumq;

Dumq; natat casu, uel sorte guidante Bocalū
 Qui nil mangiarat, retrouat moriēdo bibentiō
 Cui quasi complerat mensurā corporis unda.
 Protinus hūc scapolat sup alto tergere missū,
 Non etenim uastum leue bustū corpus onusta.
 Nec mancum securus erat quam turba Galea
 Gosa. (dum

Hippol indecli
 aliter posuit.

Hippol Equo fertur gaiarditer extra profun
 Sustinet equor eqū, sed equus mage sustinet Hip
 Maselina. (pol.

At capiens Baldus per braxxus stricte Rubinū
 Dum per frena rotat Lironus spexxacadenam
 Se getat in groppam secum portando Rubinū
 Ac per trauersum Lironis corpora cingit,
 Tempore in aduerso ueri noscuntur Amici.
 Spexxacadena nodat, cuius tantūmodo rictus
 Apparet, testēq; hominum quandoq; uidetur.
 Baldus protēdit dextram, fert saepe Rubinum
 Fluctibus in tactum, plures licet ipse tiraret
 Gorgadas tamen alto animo sperabat aiuttū.
 Pedrala.

Aequora sorbuerant rubefacta cruore negatos
 Forsitan ex numero Pyratas mille trescentos,
 Cingar cum reliquis stantes in puppe Galea,
 Non cernunt Baldū, Giubertū, siue Rubinum.
 Tristantur cuncti, pensantes esse negatos.

Desperatio Cingaris.

Non non, gemit
 natum desperā
 tis est.

Me miserū, clamat Cigar, nū Baldus in undis
 Piscibus esca fuit? prohi dy qui celsa tenetis,
 Iustitia haec uestra est? tali ratione reguntur
 Fata hominū? non non, stellis incago quibusq;
 Incago Marti, Phæbo, Bachoq; Ioui;
 Retroq; Mercurium, Lunā, Vener emq; petexo,
 Et mihi rincliressit non scribere posse corexam
 In nestrū quoniam despregum grande uolumē
 Dictarem

Dictarem plenum de uescis atq; corexis.
 Non Dy sed potius uos estis nempe diabli.
 O sine ceruello populus, qui stilius adoratz
 Vos aut bechones rauaiosos, aut rofianos,
 Aut imbriagos, corruptoresq; sororum.
 Nōne Venus meretrix fratru? Iunoq; gaiossi,
 Nonne Iouis soror est & coniux? nōne puellas
 Iuppiter innumeras sforzauit? sed tamen ille
 Princeps cunctorum dictus fuit esse deorum,
 Ecce tibi ficcas facio, digitisq; minaxo,
 Cancar te mangiet, fratres, matrēq; patremq;
 Implestis mundum uarijs erroribus omnem,
 Atq; dei magni sanctum rapuistis honorem.
 Dic mihi merdipotens, o, Iuppiter, ut qd ab oī
 Gentilium uulgu, totius factor Olympi
 Esse putabaris, cum sit quod adulter, iniquus,
 Quod stuprator eras castarum boia sororum?
 Taiasti patri genitinas pessime ballas,
 Ut tibi germanum faceret non amplius ullum
 Stuprasti; tuam post hac manigolde sorellam
 Sforzasti Alcmenā, quādo nox una trigiorno
 Perfecit, grandem propter fabricare gigātem
 Qui sustentaret te Regem totius orbis.
 Qui stans in cunis infans occideret angues,
 Qui Nemeæ uasta premeret uirtute Leonem,
 Qui quoq; detigerū cū maxxa sterneret aprū
 Qui ceruam doras cornas mutilaret habentem
 Qui stymphallicolas arcu saetaret osellas,
 Qui descornaret longo certamine taurum,
 Qui posset ladrum uaccarum cedere Cacus,
 Qui quoq; Gericnem superaret, fulgure natū,
 Qui uel Centauros deleret semicanallos,
 Qui ne daret saturū Busirim sanguine morti,
 Qui despomaret syluam custode Dragono,
 Qui tereret nostra pascentem carne canallos,

Inuehitur con-
 tra Planetas,
 qui disponunt
 mortalibus offi-
 cia.

Saturnus,
 Iuno,
 Alcmena.

Hercules.

Saetare trifilla-
bum est.

Cacus.

Busiris.

Diomedes.

Triplitesticanū
habentes tres
testiculi canis.

Antæus.

Qui

Iccetes.

q̄ triplicesticanū traheret de Acherōte cagnax
 Qui pcul Antaū suspēsū matre fogaret, (xū
 Qui septi capitam luctūs extingueret Hydrā,
 Qui de Tartareis Alcestem uelleret vmbriis,
 Qui tandem ferret constanti uertice mundum
 Attamē hunc solo stravit muliercula sguardo,
 Ac in guarnello fecit filare gaxanum.
 Tu quascunq; tuis oculis gaiosse placerent
 Seu consanguineas, seu non, sine iure puellas,
 Turpabas faciens asinaliter omnia secum.
 Ergo de cælo tibi possis rumpere collum,
 Postquam sic nobis crudelia fata ministras.
 Aetheris ignitas deuoluat machina flammās,
 Et sint de nigro montagnæ sulphure factæ.
 Et mibes oleo grauidæ soluantur ab Austro,
 Pegola sit Pelagus, sit qualibet insula charta,
 Sint nemora & syluæ resinaq; , ceraq; , pixq; ,
 Ardeat hinc cælum, tellus mare, gensq; , Deiq; .
 Postquam virtutum splēdor mi Balde negaris,
 Postquā de mundo te turpiter astra tulerunt.

Brauaria Fracassi.

Fracassus guardās cælū brauegiādo minaxat
 Iuro p̄ hūc sacrū quod porto in fronte batesmū
 Perq; illū ventrem qui me sborrauit ad orbē,
 Tantum cercabo per montes, saxa, cavernas,
 Per syluas, boscos, per ualles, flumina, terras,
 Mox Diuolorum per tecta, p̄ antra, p̄ amnes
 Et si conueniet per celsa palatia cæli,
 Donec uel uiuum uel mortuum tempore longo
 Inueniam Baldum, cum quo sen uiuere semper
 In cælum statuo, uel sub stigialibus vmbriis.
 Sed prius arripiam Plutonis regna maligni,
 Cuius de testa pauidā streppabo coronam,
 Subq; meo stabit sceptro diabolica proles,
 Mox ait, o comites, animū deponite maestum,

Ut uindicemus Baldum tantummodo restat,
Me sequitare precor, miranda uidebitis Orci,
Pedrala.

Dixerat, & comites super unā scandere Fustā
Iussit, et arbitrio reliquas maris ultro reliquit.
Non procul est margo terra iam littora tēgūt
Egressiq; undas finaliter, æquora longis
Trauarcāt oculis si possent cernere quemquā.
Nemo comparet, quia Baldus longius errat.
Fracassus raptō carpit bastone uiaxum.
Præuiat, & spummas effundit ab ore caninas
Hircanus sequitur, licet alto pectore doiam
Sentiat, & Baldi crudelia fata biasmet.
Malfattus, comitesq; alij post terga Fracassi
Non sine ploratu celeres uestigia flectunt.
Cingar quātillū uult retro manere, qđ Aequor
Corpora littoribus fortassis morta butabit.
Centaurusq; stetit comitatu Cingar, atq;
Falchettus, reliqui (sic Cingar supplicat illis)
Agmine discedunt facto, sociantq; Gigantem.
Quisq; suam uitam nō binas stimmat ofellas.
In qua parte uia est magis aspera tēditur illuc.
Nil curant spinas, nil curant saxa, ladrones,
Nil tempestates, pluuias, nil, frigora, caldum,
Nil Tigres, Apros, nil Serpas, & basiliscos,
Omnibus his, quæ sape catāt, gaiarditer obstat
Si retrouant mangiant si nō, patientia dicūt
Non locus in mundo plus est syluaticus isto,
Ad grandis tandem radices montis ariuant,
Quem uix tā rattū possent uarcare Camozza,
Succedunt ingens scopulis pendentibus Antrū
Nō magis ora Lupi sunt hoc tenebrosa specu.
Cū pede cercat iter uadens Philotheus inantū,
Instruit ac socios qua debent figere passum.
Est opus ut gobbo Fracassus tergore uadat,
Namq;

Ofella, genu
pulmenti Me
diolani reper

Ereuter fia
Baldo operæ s
biecto, poet
transit.

Camozza, ani
mal velocissi
mum.

Namq; Gigas plures donat per saxa rucadas.
Comina .

Musculum, mu-
icam colētem.

Sed nil muscolū recitamus nempe Giubertū,
Quomodo scamparit Pelagū cascante Balena
Nam cū Serraffus mancarī sub pede sensit.
Tellurem, noscens incantamenta ribalda
Diruta Musline, piscem quæ sola tenebat,
Protinus in sicca Nauem signauit arena,
In qua suscipiens Giubertum, nubila scandit,
Octoq; cum rennis spatiosa per aquora uogat.
Post longos cœli tractus, post mille mearos,
Octo diabolicas mandat descendere Nautas,
Nec mora, ficta Ratis vallem se callat in atrā,
Perquā nulla hominū penitus persona uidetur,
Boscus ibi longis horrebat Quercubus atrum,
Atque capillatas mittebat in æthera Pinus,
Fraxinus hic Colubris cōtraria multa virescit
Intus glandiferis sub frondibus ecce cauernam
Prospicit horrētem Giubertus, protinus adstat
Nāq; subintrātē Serraffum tegmina Grotte,
Sic improuisus timuit sequitare parumper.
Serraffus placido vultu se girat ad illum,
Cignat & ut sequitet nulla formidine motus.
Giubertus paret tacitus, nil cernitur intus.
Prouidus igni uenū Serraffus semp habebat
In tasca silicem, lescas, axxale, stopinos,
Ergo repercutiens lapidem sub verbere ferri,
Scintillare facit, brancatq; fauilla stopinum.
Carea pixxatur dans late Torcia lumen,
Cuius ob ardorem quo tendāt, cernere possunt.
De quibus vltorius nil parlo, namq; cerebrum
Perdere me faceret fantasticatio tanta.

Explicit Decimanona Phantasię
Macaronice.

MAGISTRI ACQVARIILODOLAE.

ARGVMENTVM.

IN VIGESIMAM

PHANTASIAE

MACARONICEN.

*Exit aquam Baldus, Lirone factus amicus,
Hippol amicitiam gaudet habere suam.
Trāscendūt Libiā simul, et nigra p antra ca-
Ac ibi compagnos repperiere suos. (mināt
Occidunt fabrū Maselinam, postea certant
Contra Nocentinam, cuncti genasq; feras.
Se confessantur Merlino finibus armis,
Induti pars it Tartara, parsq; manet.*

MER-

MERLINI
COCAII
POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.

Macaronice Vigesima.

BAT arenosam Cingar pres
sando spiaggiam,
QVID faciat mundo sine
Baldo cogitat intus.
DULCIS Falchetti vetat
hunc praesentia tantum,

Nam

Nam sibi medemo caxxasset in inguina stoccio
 At pater omnipotēs animo cui semper inhaesit
 Cadere longeuam, sapiant quo deniq; uitam
 Gentibus, infandis, hominem respexit iniquū
 Fronte serenato qua temperat omnia sensu.
 Tradere stat menti uicis obliuia tandem
 Cingar, & finem tantis imponere furtis,
 Ut paradisiaca sit dignus ab arce teneri.
 Is igitur Baldum (potuit nec cernere Baldum)
 Vidit abraxxantē Lironem, quiq; Rubinum
 Fluctibus intactum seruat durante lacerto.
 Spezzacadena quidem triplici sperone stigatur
 Baldi calcagnis, & acuto calce Lironis,
 Et quod plus animum uexat formidine mortis
 Cingar id aspiciens nouit, clamatq; sodales,
 Centaurus subito se gietat in equoris undas.
 Falchettus sequitur, Baldūq; iuuare natabāt.
 Baldus amicitiae pignus Liroq; ferirant,
 Hostes nāq; facit fratres commune periculum.
 Baldus ut adiunxit Cētaurus, prhēde, gridauit
 Prende adolescentē, moriat ne forte, Rubinū.
 Illico Centaurus prendit uoltatq; groperas,
 Quas super attraxit Baldū, dedit ide Rubinū
 Falchetto sanum quem pars mastina ferebat.
 Prospicit hac Cingar sentitq; p ossa medullas
 Descollare suas ueluti nix solis ad ignem,
 Tantā dolxuram gustabat mens sua, quod non
 In brentam mellis uoluisset habere culamen.

Gosa.

Gemebat, sed
 nō discernebat.
 Tres sperones.

Prouerbia
 Saluaneli.

Deniq; uenerunt omnes ad littus arena,
 Fit nouus hic gustus basorū fit noua danza,
 Quisq; carexxatur, facitur bona chiera Lirone
 Qui statuit Baldū partes sequitare per omnes
 Spezzacadena nimis straccatus littore possat,
 Languiduloq; iacens terre monet ilia flatu.

R.

Non

Incagare, de-
spregare.

Nō pcul Hippol adest, q̄ sospes ab equore lapsus
Desmōtarat Equū, recubās q̄; prumebat arenā,
Norat enim Liro fratrem, precedit, & illum
Admonet ut sortis velit incagare flagello,
Seq; ualent homini compagnū tradere Baldo,
Sum contentus, ait, faciā quecunq; comandas,
Dixit, & ad Baldū braxxis currebat apertis.
Baldus amore uolo uultu cito suscipit illum,
Germanos q̄; duos letatur habere sodales,
Pro quorum forxis, omnē nihil extimat orbē.
Attamen heu tædet nō cernere posse Giubertū,
Omnes iudicium faciant hunc esse negatum.
In Roccaforte Baldus se arzone piantat,
Lironus q̄; suum non lassat spezzacadenam,
Nobilis exultat Pardū manegiare Rubinus,
Hippol Centauri partem montauit equinam,
Cingar is facetia.

Lingua calma-
ta, quæ inter-
pretatur vade
nec meum præ-
pedias iter.

Cingar nil curans Stafferi more pedestrat,
Donec Agasonem binos qui menat Asellos
Vidit, & o là, gridans, fecit restare Bonhomū.
Ut prope Cingar adest, quo uadis rustice? plat,
Cui respodet homo, bala gla chix foc lea gozza.
Quid Diauol ais? fert Cingar siste caminum,
Quo sine me uadis? sta dico smonta uilane.
Nam uelut in legem nostrā precepta comādāt,
Quisq; habet tunicas binas dare cōuenit unū,
Sic q; habet binos asinos dare condecet unum.
Rusticus exululat, purat smontare giumentā,
Non in thesus ait, bla bla cocoxina laocrix.
Sic dicens collum braxxis stringebat Aselli,
Compagnia capit tali solatia factu.
Cingar supra alium subitus sbalxauit Asellū
Et Monosinatum retro liquere uilani.
Non tunc Romanam uoluisset habere Chinā
Cingar, et auritas quas mittit xena Muletta

Purat, pigritat.
Sta sta, præda-
tor viatorum.

Monosinatum,
cum uilo alino.

Trampinare, ca-
minare.

Is portantino passu trampinat Asellus,
Parens foiadas pedibus taiare minutim,
Tichi tich et tihhi toch resonat p mille lapillos.
Ponitur in fallum pes nunquā parvulus, & nō
Pontigero sufert costas sperone tocari.
Nam subito calcem laxat, pariterq; corexam,
Miraculum, si Asinus calcē traret absq; corexa.
Ergo inter comites orta est non poca voluptas,
Dum spronat Cingar, mollat celer ille fiancū,
Et caput in gambas ficcans de retro leuatur,
Vnde bisognabat Cingar tommare deorsum,
Atq; super littus maiores prendere bottas,
Quam si de sella cascasset spezza catena.

Cosmographia.

Talibus in festis Compagni tempora passant,
Donec ad flumen Rabicas uenere profundum,
Quod fluit e uastis montagnis nomine xāmis,
Ad Mare p̄cipitās per arabbica climata rursū.
Mirigeros Colles ascendunt calmas, et almas.
Transactisq; istis calcant regnamina Sabbar,
Donec arinarunt ad persi littora Ponti.
Varcarunt flumen Pion, patet indica tellus,
Ad dextrā linquūt Arbū, quod flumē inundat
Contradas Arabū tres mōtes inde trapassant,
Quorum p̄cipuus Calabattras altius extat.
Non intrant stricthū Tubry, quē perfluit indiō
Aequor, & ille duos cētum per stricthā mearos
Littora durat, aq; donec facit Aequora rosse,
q̄ Babilonis agros, & regna egiptia guaxxāt.
Baldus habet uoiā Tubry trāscēdere Golfum,
Quo tam famosum possit Babilona uidere,
Maxime quē quondā ples Nēbrota Toraxxū
Fecerat, ut Caelum aquistaret tēpore uecchio,
Cingar ait, non sic quæremus Balde Fracassū
Qui uersus Libie partes, Aphriceq; caminat.

Arabbica, in-
terposuit b, au-
toritate sua.

Cingaris eloquiū laudāt, Libiāq; subintrant,
 Aspera post humeros deponūt arua ranocchia.
 Discoprūtq; lacū Merridda, Stagnaq; Giblich,
 Conscendūt culmen Gramy, lassantq; Moreā,
 Pastores varios retrouāt, Armēta, Gregemq;
 Tu pensare potes si uentrem pascere nolunt.
 Mox in desertum per giornos quinq; caualcād
 In quo uallis aqua mortua fœtebat, & angues,
 Apides, & colubres generat, tumidosq; drago-
 Istā tranarcatur spadaru tellus aiutto, (nes,
 Deniq; scandentes montem distenditur ecce
 Planicies libici Pelagi, tunc Cingar amicis
 Extendens digitū borealia Climata mōstrat.
 Illac, dicebat, illac Europa galantā est,
 Illac Italia paradysus, Grecia, Spagna,
 Illac Cicilia tellus quam circuit Aequor,
 Illac Alemagna, tum Franca littora sedēt,
 Illac Sardegna partes, & Corsica Tellus,
 Hac inter Zephirū, Boreāq; Europa repossat,
 Vera dei cultrix, & Christi legis amatrix,
 Hoc Mare quod nobis ostendo diuidit afros
 Gentibus Europa, quamuis Europa paranda
 Grādexxa nō ē Aphrica, ter Aphricha maior,
 Sed piperis granū plus est quā stronxus aselli.
 Sic dicens callant in uallem, postea siluas
 Per medias passant, animalia multa trucidād
 Montagnam tādē retrouāt, quæ culmē acutū
 Ficcāt in ethereas nubes, & scissa patebat,
 Illic horrendam procul inspexere Cauernam,
 Nāq; erat obscuris Mōtagna busata latebris.
 Falchettus nouit uestigia facta Fracasso,
 Terribiles quoniā monstrabat arena pedattas
 Omnes gaudenter statuūt sequitare Fracassū,
 Baldus smontat Equū pariter Lironus, at ipse
 Mansit equestrer enim Baldo mādāte Rubinus
 Cingar

Notandum.

*Cingar asinaſter reliquis derderior, inquit,
Qui ſtat retro ſeret, portam, proverbial dicunt
Berta.*

*Aſinaſter, cau-
cans Aſinum.
Derderus ber-
gamafcis ponit
p vltimo, hinc
derderior.*

*Ibant ut faciunt orbi tentando caminum,
Nil mirum ſi dant ſaxis quandoq; rucadas.
Ac per inaequales petras cū ſchinchibus urtāt,
Nam pes quo guidat corpus ſine lumine nescit
Qua propter rident, animo portantur alegro,
De Muſica.*

*Quattuor in voces poſt hac cantare comen-
zāt. Arripit ut gracili ſopranum voce Rubinus,
Falchetti firmum ſuſcepit bocca Tenorem,
Gorga tridās notulas prorūpit Cingar ſ Altū
Trat Contrabaſſum extra calcanea Baldus.
Quattuor hi varios pergunt cātando ſonettos.
Gorgula fraceſi friſolat magis alta Rubini.
Deq; ci ſol fa ut modulādo ſurgit ad Ela, (tū
Semicromas, minimasq; canit, pauſatq; pochet
Falchettus notulas iuſtato pectore ſquadrat.
Suſtinet armonicam releuata voce Camenā,
Interea pauſas expeſtat quattuor & ſex,
Dumq; tacet, reſonat ternis friſolatio gorgis.
Nō minus aure canit Cigar quā voce galātus,
Nunc uſq; ad cælum ſgorgada ſurgit in una.
Nunc contrabaſſi voces deſcendit ad imas,
Et ſecum terzan falso bordone ſonoras,
Educit Baldus tremulo de gutture voces,
Et fundans, ſimulat cānā uelut organa groſſā
Policis exterius nodos trapaſſat in ut Re.
Plus auſcultantum ſopranus captat orecchias.
Sed tenor eſt uocum reſtor, uel guida tonorū.
Altus Apollineum carmen depingit & ornat,
Baſſus alit voces, ingraſſat firmat, & auget.*

*Sopranus.
Tenor.
Altus.
Baſſus.*

*Gorgula, gulu-
la.
Ci ſol fa ut, eſt
clauis muſices.*

*Canere orec-
chis decet mu-
ſicum.*

Parentheſis.

Cantus Italicos, Francesos, atq; Spagnolos

R 3 Cantabant,

Cantabant, nam sic facientes tēpora passant.
 Sunt tamen insani quidam, uel corde ferini,
 Haud homines etenim, sed eos appello boaxos,
 Inuidia morfi praesumunt carpere diuam
 Musicen angelici recolit quā turma Theatri.
 Dicunt Ballordi quod Musica tempora perdit,
 Plusq; Tyranniam preciāt, quam uoce, simulq;
 Corde Creatorem nostrum laudare canendo.
 Est insanus homo dignus bastone repelli
 Ut Canis aut, Asinus, poltronus, bestia, panem
 qui frustra cōedit, magis ē mihi credite stercus
 Cuius non capiat liquefactum Musica pectus,
 Musica continuo uersatur in ore deorum,
 Musica circumfert concordi cardine caelos,
 Musica flante Deo nostros compaginat artus.
 Cur Antiphonas, uel psalmos, cantica nostri
 Composuere Patres? cur diua Ecclesia libros
 Continet inscriptos Resposis, uersibus, hymnis,
 Kyrie ley sonis, Introitibus, ac Aleluis?
 Ite genus pecudum, Pacchiones, ite canaia,
 Vos quicunq; putrilaceratis Musicen ore,
 Prophetia.

Pacchiones,
 mandones.

Leo Papa.

Iosquinius.

Nomina can-
 tum.

O uentura bonis felicia secla diebus,
 Florida monstrabit cum Musica sacra Leonis
 Sub spe Pontificis quantum sit grata Tonanti
 Nascere Phœbei decus ò Iosquine senatus,
 Nascere q. primos ī hac arte merebis honores.
 O fœlix Bido, Carpentras, Siluaq;, Broier,
 Vosq; Leonine cantorum squadra capelle,
 Iosquini quoniam cantus frifolabit is illos,
 Quos Deus auscultans cœlū mōstrabit apertū.
 Missa super uoces Musorum, lassaq; far mi,
 Missa super sextū, Fortunam, missaq; musque,
 Missaq; de Domina, sine nomine, Duxq; Ferate
 Partibus in senis cantabitur illa Beata,

Hus

Huc me sidereo, se conge. Preter, & illud
 Compositum Misere Duca rogante Feraræ
 Nascere Phæbea laus ergo prima cohortis
 O Iosquine Deo gratissime nascere mundo
 Compositure diu, quem clamat Musica patrē.
 Magnus adorabit tua tunc uestigia Brumel,
 Iannus motonus, Petrus de robore Festa,
 Constans, Iosquinius, qui sæpe putabitur esse.
 Tuq; pater Fræchine novas componere normas
 Incipe, et antiquas remouet squallore sepultas.
 Maselina.

Cessarāt Comites Musam, nā Cingar asinus
 In medio cantu cepit ragiare canendo,
 Nā uoluit monstrare, Deum quod spiritus oīs Sincopa.
 Laudat, quisq; suā uocem tenet esse miorem.
 Ne tamen hæc frangat socijs ragiatio testam,
 Colligat ad caudam giaronē Cingar Aselli.
 Donec eam tulerit petram, non rudit Asellus.
 Interea dirum strepitum sentire comenxant,
 Auditis? Falchettus ait, tunc quisq; tacendo
 Restitit, ac longis sonitum capit auribus illum
 Cingar ait, sequita quo te Falchette caminus
 Driæxat, & inuenies quē nā sit causa streporis Strepor, & stre-
 Falchettus paret, & istando pericula semper, pitus.
 Et quem Cingar ait curat sequitare uiazzum
 Nam quandoq; uias reperit uelut ypsilon esse.
 Quo magis apropiāt, sonit⁹ magis ille rebubat.
 Et iam nix alter parlans auditur ab altro,
 Namq; rebombatus surdas offuscat orecchias
 Horrescūt omnes quāuis sint corde gaiardo,
 Deuenisse putant certe Plutonis ad arua.

Pedrala.

Nō procul antemeant alij duo tracta balestra.
 Scilicet ut reliquis socijs in semina Fracassus.
 Qui testam ruptam banda portabat ab omni

Est mala grandilitas, prater se pascere ficis.
 En sentit post se iam calpistrare cauallos,
 Quid sit hoc ignorat, gridat, ò, restate sodales
 Audio cū ferris contundere saxa cauallos.
 Vociferabatur toto conamine Cingar,
 O, ò, Fracasse, ò, ò, Hircane, ò, ò, Malaspira
 Malfattus letus dixit, vox Cingaris illa est,
 Expectemus eum, tunc omnes firmiter extant.
 En cito venerunt, nec se discernere possunt,
 Fracassus voluit cum braxxis stringere Baldū,
 Sed tulit in saxo magnū cum fronte garosol.
 Tum quoq; Boccalus Baldum toccare volebat,
 Sed quasi cum digito palpante cauauit ocellū.
 Cingar ait, properate ultra, uideamus abissum
 Rursum Falchettus pracedit guida caminum.
 Deniq; per quandā fissurā splendulus ignis
 Apparet, modicoq; viam dat lumine claram.
 Huc Baldus celerans alios restare comandat.
 Elenat hinc oculos, quātū lux parvula mēstrat
 Ecce videt portā, que tota est facta metallo,
 Inq; caput porte stetit hec Epigramma notatum
 Disticon.

Hec est, Vulcano quondā fabricata, fosua,
 Quā mihi donauit Maselino Culfora fabre.
 Pedrala.

Hoc lecto socios cum dextra cignat adire,
 Ad quos tale breuū digito monstrāte palesat.
 Quisq; legit, placet ire intus, Fracassus in illā
 Ter pede chioccanit portam, sed tanta ruina
 Est martellantum, quod nil sentitur ab intro.
 Impatiens Fracassus eam vis tergore crollat,
 Quam cadenaxxis spezzatis fecit apertam.
 Conticuere omnes martelli ferra domantes,
 Nec sonat vltorius tich toch incudo sub illis.
 Sunt ibi Ferrari centum, sed mille gaiossi

Tergore

Culfora ista e-
 rat maxima in-
 cantatrix, quæ
 se adorare fa-
 ciebat, & alium
 mundū sub ter-
 ra fabricauerat

Tergore carbones gestant aut mantice stig. it,
 In pede surrexit quidam grassaxxus, inersq;
 Ac inflatus homo, nec homo sed butta uocadus
 Is Mafelinus erat, dominus, primusq; botegha,
 Introit en Baldus catu seguitante brauosus,
 Ut stanzas intrant soldati tempore guerra.
 Cui Mafelinus ait, nimis o cōpagna superbis,
 Presummisq; meam sic sic intrare botegam,
 Baldus respondet, festina, trade probatam
 Armaturā aliquam, quia nos cōprabimus illā.
 Sic dicendo rugans buttat sotosora fosinam,
 Ast iterum fabri nudato corpore menant
 Martellos supra candentia ferra chiocantes,
 Et rutilas faciunt passim radiare fauillas,
 Pars cum manticibus, pars cū carbone fogato
 Abrasant Calibum venti sofamine ferrum.
 Pars limat Galeas, cristatas atq; Celatas,
 Intexitq; simul pars inchiodando piastras.
 Hi fabricant ferros, pro ramponare canellos,
 Hi bruniunt fibias, staffas, speronesq;, Moraias
 Dumq; laboratur Mafelinus praesidet illis,
 Dat quibus interdum multas bastone deratas
 Sunt omnes nigri ruginosi malpetenati,
 Nec Mafelinus eis lassat mancare Bocalum,
 Nam male ferrari martellant absqs Bocalo.
 Dum res sic agitur, uaduntq; stupendo sodales
 Ecce suum Baldus sentit nitrire Canallum.
 Lironusq; suum, quos nunc de fora ligarant.
 Cingaris ast Asinus bis septem protulit, a, a,
 Quid sit hoc ignorāt, causā p noscere currūt,
 Spexacadena magis nitrit, raspatq; terrenū.
 Roccaforta minax rugitibus antra lacescit,
 Calcibus q; duris Pardus nigra saxa retrida
 Vult saltare foras Baldus denantior altris,
 Sed pede nix posito super area limina porta,
 R 5 Maximus

Mafelinus.

Comparatio.

Rugans querēs
diligenter.Quatuordecim
pontadis Asin⁹
cantat, valla
quintamdecim
mam iungit.

Maximus hūc spingit uetus, drētūq; rebalet.
 Obstupere omnes, iterum uult brauus apertas
 Transuarcare fores, at uetus fortior urtat,
 Quem simul & socios alios, sotosora butauit.
 Ter sic tentauit, ter sic indreto tomauit.

Comina.

His Maselinus ait, grādis disgratia uestra est
 O sfortunati uos nempe morire bisognat,
 Sic sic ausi estis secreta subire Deorum?
 Nec formidastis grottas intrare per istas?
 Non hic mortales fas est calcare pedattas,
 Ni Dea passagium concedat Culfora uobis.
 Fracassus dixit q. Dū? quæ Culfora? quod fas?
 Est Deus in cælo quo splendo r, luxq; nitescit.
 Namq; Deus lux est, sed uos reor esse Diablos,
 Per tenebras quoniam sub terra stare Diablos
 Vult Deus, ac illi sanctum usurpatis honorem.
 Iuro quidem quod non discedā partibus istis,
 Quod retrouabo uia per quā descēditur Orco,
 Luciferumq; tuum patrem, fratresq; diablos
 Discornare uolo.

Da poltrone meis cōpagnis arma, quid hirquis
 Me spectas oculis? da nobis prestiter arma.
 Et sic dicendo calcem menauit ad illum,
 Quē smagaxxauit tortelli more tenelli,
 Merdaq; corporeis de cunctis partibus exit,
 Ast alius terrere putans cum xanxibus illos,
 Presto, inquit, famuli quid statis? prēdite tela,
 Audaces homines scaxxabimus extra Botegā,
 Egredere o tristis nostram poltrone fosinam,
 Ac ea dum parlat martellum corripit unum,
 Et martelladam dat Baldi supra cerebrum,
 Cumq; omnes fabri captam uidere baruffam
 Expediunt subito martellos atq; tenaias,
 Ardentes limas, lastras, ferrumq; fogatum,

Cum quibus assaltant multo sbraiore Barones
Baldus ridebat, nec sfodro, ducere spadam
Dignatur, quamvis nespul tentauerat unum.
Sed primus, Boccalus eos festinus asaltat,
Namq; diu nuper nudos mirauerat illos.
Iam philotheus erat banda stipatus ab omni.
Sed cum martello sfacabat terga, galones,
Hircanus vadit multas filzando budellas,
Lironusq; tenet spadaxxam sanguine plenam.
Nemo contra illum presummit carpere gattā.
In pauco spacio puncti moriere gazani,
Omnes sunt nudi, cetera fresca potina taianur,
Nec per miraculum uiuus tunc restitit unus.
Spexxacadena intrat fractā linquēdo canexxā
Et se cum pardo Cantonem traxit in unum,
Roccaforta tamen sentitur calcibus extra
Dirroccare petras, nasoq; nitrire bofanti
Tunc Fracassus Equis cupiēs succurrere portā
Vult exire, tamen nil prodest, uentus in illum
Irruit immensus, quem non sinit ire deforas
Baldus ait, certe guastabitur ille Cauallus,
Respondet Cingar, si sic Fortuna repugnat,
Quid nobis ultra cercamus rumpere testam?
Queramus primum si quæ māgiāda catamus
Sic dicens sotosora domum subuertere cepit,
Hircanus ponens Carbonem suscitāt ignes
Māticibus, rubeasq; facit dare lumina brasas
Lironus retronat uiuo de marmore saxum,
Qd remouet, speratq; locū accattasse secretū.
Ecce repente sonus fit talis, qualis ad aures
Mortales nunquā uenit, quo quisq; balordus
Corruit, atq; crucis fronti signacula fecit.
Attamen id saxum fortis Lironus abraxxat,
Mox leuat, atq; iacit per portas extra Fosinā.
Ecce Drago magnus squamoso pectore dira

Carmen trun-
catum.

Certabant na-
so, non viden-
tes quærebam
more Saufi.

Sibila spirando, flammâsq; uomendo fogatas
Ingreditur portâ, curritq; ferire Lironem,
Nam sibi displicuit quod saxû mcuerat illud.
Sed tres accensi colubrem sequiuere Cavalli,
Calcibus hûc vastis iam Roccaforta domabat.
Morsibus at rabidis lacerabat Spezzacadena.
Non Draco deffendit se fortes contra cauallos,
Immo uenenofo querit cum dente Lironem
Sternere, qui ualidus rutilo diffenditur ense
Baldus & Hircanus socio succurrere vadunt,
Sed focus interea morxatur, nescio cui,
Quo penitus tenebra totum rapuere lusorem,
Et nihil omnino possunt guardare vicissim.
Baldus clamabat nihil eya timete sodales,
Nostra fides Xpi magicas nihil estimat artes,
Guido pater (scitis) monuit nos esse gaiardos
Incantatorum contra miracula malorum,
Sed precor in tantû, quia sic sine luce manem⁹
Non quisquã feriat, mutuo ne vulnera dêtur.
Ista cauallorum sunt prelia contra Dragonem,
Certamen inter Equos & Draconem.
Mox animat fortes alta cum voce cauallos.
Qui nûc mordêdo, nunc calcitrâdo Colubrem
Tampellant, quamuis certent solûmodo naso,
Qd nihil ob nimias tenebras discernere possûnt
Spezzacadena tenet p collû stricte anguem
Dentibus, at Pardus trat calxos sape rotando,
Roccaforta super limen stans calcibus urget
Ne fugiat, pstatq; illum si exire, uolebat.
Ille uomitabat nigrum de fauce venenum,
Sibilat, & tumido cum pectore girat ubiq;
Atentis stabant quisquã compaginis orecchis.
Interdumq; suas per gambas ire Dragonem
Sentibant, Fracassus eum sed calce repellit,
Qui facit horrendû per concava saxa tremorẽ
Pardus

Pardus eum tendit pedibus smiccare feratis,
Dum p colla tenet bene strictū Spexacadena.
Sed de continuo putridum uomit ille flatum,
Coguntur socij nassum stoppare, nec oybo
Dicere tempus habent tantū dat fætor odorē.
Non potuit morſu plus spexa tenere Cadena,
Ille uiam fugitat, ſeguitant mugiādo Caualli
Alter cum pedibus chioccat, cū morſibus alter
Ille fatigatus ſentit mancare flatum,
Cum baſſis alis per cacum circuit antrum.
Fracassus dirum menaſſet ſape tracagnum,
Sed metuebat Equos talem tentare deratam.
Pardus habēs animū furioſum contra colubrē,
Dum laxat calcem percusſo Cingare fallat.
Procidit ad terrā Cingar, Pardusq; reternat.
Boccaloq; ſuper ſpallas ſaltauit adoſſum.
Heu Boccalus ait, ſuccurrite, namq; butauit
Me ſotoſora Draco, penſo ſit nempe Diauol.
Reſpondet Cingar patientia cara brigata,
Me quoq; percusſit, fecitq; tomare ſtrauoltum
Hircanus ridet, tu rides? Cingar aiebat,
Nō mihi ſgregnādi roia eſt, mea ſchena pua-
Talia ſed mutuo dum Barronia motexat, (uū
Exyt ecce Draco multo ſudore foſinam,
Namq; ſigillabat cū calcibus hunc Rocaforta.
Ille cauernoſas uadit ſtridendo per Alpes.
Ecce cito porta de bronzo ſponte ſerantur.
Sed pede Fracassus Vaſconum more cucurrit,
Sbattinitq; ſolo ſcarpato cardine poſtes.
Me ſeguitate gridat, quo nobis quaſo codardis
Forcia ſmarita eſt? ubi noſtra pdexxa diauol?
Tum crucis impoſito ſigno ruit extra botegā.
Hunc reuolare nihil fecit tunc forcia uenti.
Imbraxant omnes ſcutos, brandosq; filatos,
Tum ſaltant, ſcorſam piliantes, extra foſinā.
Et ſe-

Et sectantur Equi dirixatis auribus illos .
 Mortifer ille Draco tenebrosa p Antra vagat .
 Tombarumq; canas cistis ingentibus explet .
 Ad cuius stridos comites vestigia dirixant ,
 Quē ammaxare volūt si debēt perdere vitā .

Maselina.

Sed nouus en facitur rumor, tātusq; bagordus ,
 Quid credunt non esse nisi ter mille diauoi .
 Vox confusa procul loca per scurissima tōbat
 Quae uenit anterior sensim, crescitq; per aures .
 Est genus omne aniū, pecudū, genus oē ferarū ,
 Quisq; suam uocē facit ut natura ministrat .
 Nam Leo rugitum mittit, Lupus ac ululatum .
 Bos boat, & nitrescit Equus, Gallusq; cucullat ,
 Signauolat et Gattus, baiat Canis ursus adirat
 Raucagat oca, rudit Mull⁹, sed raggia a fell⁹
 Deniq; quodq; animal ppria cū uoce gridabat
 Hic pariter celerant incautos contra guereros
 Ac sua cum rabidis afferrant morsibus arma .
 Si manegiare uolunt spadas, est grāde piclum,
 Me sibi medemis mortalia uulnera figant .
 Quisq; suum corpus sentit morderier, atq;
 Per tenebras ullam nescit comprehendere cosam
 Longa cauernarum uia nigris plena latebris
 Tomboat istarum uario gridore ferarum .

Comina.

Fantasticarat multo iam tempore Cingar,
 Quē reperire modū posset dare lumen amicis .
 Inuenit ascortus foxam finaliter iniam .
 Incipit assidue cum brando tundere petras ,
 Hic suo tēpratus erat (quia lāma spagnola ē)
 Axalo, durus quem saepe incudo probarat .
 Ergo percussis silicinis undiq; saxis ,
 Per cæcam tombam rutilas facit ire fauillas .
 Tunc exhortati paruo pro Cingaris igne ,

Laudant

Verba tam propria non inuenies apud Priscianū uel Calepinum .

Tomboat, fictitium uerbum .

Laudant in tepidū se strappozzare cruorem.

Iam claris oculis animalia tota capeſcunt, Laudant, comē
In medium quorum Baldus ſe primiter offert, dant.

Et nudo brando carnē ſmēbrare comenxat.

Hūc ſcānat Taurū, ferit Vrsū, ſnēbolat Aprū,

Hūc ſbudellat Equū, facit hūc ſpirare Leonē.

Illico Fracassus terra baſtone repulſo,

Per mediū armētī ruit ut Lupus iter Agnellos
Suffocat et manibus diros per colla Dragones.

atq; ueneni ſtuos tātū necat unguibus Angues

Cū pedibus manibusq; ſimul, cū dentibus atq;

Squarzat, et ī calido ſbroiatur ſanguine totus

Vinmaxxus Iuueni Philotheo iūctus apreſſum.

Cōtra duos Tauros magnā ſūpfere baruffam.

Cingar crebrificat nitidas generare fauillas,

Sed Draco prædictus uexabat morſibus illum,

Ne ſic ut ſpada faceret ſplendescere petras.

Hircanus raptim Leoniffam deſerit unam,

Serpentemq; illū (Cingar clamabat) aſaltat.

Sed tamen Hircanī Cingar tūc fata ueretur,

Centaurū uocitat, Centaurus protinus iuit,

Hircanus iaciens ſpadam ſaltauit ad oſſum

Serpenti, ſtriſtumq; tenens per colla canalcāt.

Ille uiam currens Hircanum tergore geſtat,

Falchettus cernēs ſe q̄t, quo Hircane, gridabat

Quo te Hircane draco menat? deſmōta miſelle

Hircanus longas per grottas fertur ab Angue

Quē cū pugnadis ſemper ferit inter orecchias

En illos ſubito uelox Falchettus arinat.

Hircanus poſt ſe Falchettum ſentit habere,

Per quē ſecurus ſtrinxit tam fortiter Anguē,

Quod ruit ille cadens terra, perditq; ſiatum.

Quod ſtraccatus humo uadit, perditq; ſiatum.

Per dextrā xaffauit eum Falchettus orecchiā,

Quem ſtraſſinando ſtridentem retro tirabat,

Hircanus

Hircanus semper spronabat more canalli,
 Cūq; feris pugnis testā groppāq; maraxat.
 Ille per horrifonas alpes repetando boabat,
 Nec, quo menat eum Falchettus, ire uolebat.
 Hūc magis Hircanus speronās calcibus urget
 Se tirat ille retro, nec uadere curat inantum.

Comparatio.

Non aliter cum uacca facit guidata Becaro.

Sorellas vaccas

Maxime quādo uidet squartatas longe sorel-

Inq; eruentatis pendētia frustra canechis, (las,

Et cum sanguifica sguarnaxxa stare Becarū.

Cingar huc adueniens totū dētauerat Ensem

Non tamen e saxis flammās excudere cessat.

Iā Draco se noscit spaxxatum protinus al: rā

Ecce capit speciem, quoniam (mirabile dictū)

Qua nūc Anguis erat facta ē formosa puella

Hircanus cecidit, Draco dum mutatur, arena

Falchettus stupuit cuncti mirantur in illam,

A capite ad plantas indutam uestibus albis,

Cicigando su-
furrando.

Qua manibus librū cicigādo tenebat apertū,

Seq; latens trepidat ne sit compresa baronis.

Corripit in foscā Falchettus prestiter illā,

Sed scapat e manibus uestis, Falchettus osello

Plus lewis hāc iterū per trexxas illico griffat,

Cui simul e manibus scarpāt cogēdo librettū.

Mirabunda nimis tunc res apparuit illis,

Vix Falchettus eam raperat, librūq; serarat,

En pecus omne fugit multo sbraiore debottū.

Illa ribalda gridās plāctū spargebat amarū,

Falchettumq; orat tales dicendo lusingas.

Puella blandi-
tix.

Ah Falchette, patis si me tractare puellam?

Meq; tapinellam Dammam sic ledere suffers?

Ipsa ego nō curās hominū consortia Nymphæ

Palladis has habito grottas, seruoq; pudorem.

Deh miserere mei Dulcis Falchette, nec istud

Dignum

Dignū laude quidem fuerit per secula futura.
 Nam te sbeffabunt dicentes, o decus, o laus
 Barronē validū gracilem occidisse putinam.
 Quid de me facies? en sū muliercula, cernis?
 Ergo uelis quaso toltū mihi reddere librum.
 Meq; sinas andare precor nitidissime Barro.

Berta.

Et sic Falchettum vulpina fraude corexxat.
 Mox sub barbozzo squaquarinū fecit ad illū.
 Venerat hic Baldus, Cingar reliquiq; barones
 Et mirabantur quantum sit bella puella.
 Alter dicebat scelus est offendere Nympham,
 Alter ait, nō sic nā uel stria, uel maga putta ē
 Tum Falchettus eā dū pro pietate mouestus.
 Linquere disponit, lumē procul ecce uidetur.
 Voxq; sonora tonat dicēdo prendite rursum,
 Prendite Barones fædā lordamq; putanam,
 Nam totus mundus fit desertatus ab ipsa.
 Lironus repiat subito per colla puellam,
 Namq; manū flentis Falchetti euaserat illa.
 Ergo tenet donec Vecchius barbatus ariuat,
 Splendidus, & parēs anima superare Catonē.
 Ut fuit agiontus lata cum frante salutat
 Guerreros illi resalutāt ualde stupentes. (brū
 Mox Falchettum orat magicū sibi tradere li-
 Illa gridat ne des, ne des, Falchette quadernū
 Iste malus Vecchius uos inganare peroptat.
 Cui uir sanctus ait, taceas miserabilis alma,
 Iam iam tēpus adest, quo debes reddere contū
 De tantis animis pro te sub tartara missis.
 Inde ait, a domino sic sic datur omnipotenti
 O dulces fratres, ut uos de semine Christi
 Huc uenissetis magicam destruxxere legem.
 Dic meretrix, quæ nā es? dicis te Pallados esse
 Bruta putana dea famulā? tu mecha pudorē
 Seruas?

Squaquarinū, ē
 actus cum duo
 bus digitis toc
 cas barbozzū
 alterius, poeta
 Godianus. Tem
 nite fœminicos
 squaquarinos,
 temnite basos.

Putta est illa,
 cui si addis. na.
 suum significa-
 tum habet.

Sernas? o quantū passa est te summa potestas.
 Sed dare nunc pœnas te condecet, ejce librum,
 Ejce mi Falchette librum, tunc protinus illū
 Falchettus terra Baldo mandante gietavit.
 Exemplo magnus fit Terremottus ubique,
 Turba diuolorum properat, xaffatq; ribaldā.
 Quæ meschina gridans dū portabatur aiebat
 Nocentina vocor magicis tam dedita chartis.
 Decepiq; mea iuuenem cum fraude folengum,
 Iam valeat mūdus, mea sint habitatio vermes
 Tartara, Serpentes, ignis, lachrimosaq; vallis,
 Et sic plorando fertur cum corpore ad orcum.

Nocentina fer-
 tur à diabolis.

Comina.

Stabat quisq; tacens, somnūq; videre videtur
 Sed ridēs vecchius, me iā seguitate, comandat.
 Ergo post illum vadunt parlando nientum,
 Roccaforta suos sequitur Pardusq; patrones.
 Spezzacadena etiam squarxatis vndiq; sellis.

Pedrala.

Merlini sermo.

Postquam Vulcani pariter venere Botegam,
 Alloquitur, vecchius. Bene iā veniatis Amici,
 Sunt anni centum quod vos expecto per istas
 Speluncas, hoc celsa mihi providentia tempus
 Concessit, donec te possem Balde videre.
 Qui ferges (si vera docent me sidera) totas
 Per Baratri portas, terraq; secreta uidebis.
 Vnde tuam uitam, nec non cantare prodebras
 Decreui, si tanta mihi donabitur ætas,
 Quod cū compagnis presentibus inde retornas
 Nomine Merlinus dicor, de sanguine Mantus,
 Est mihi cognomen Cocaius Maccaronensis,
 Vos pater omnipotens iunxit, tutosq; reduxit,
 Restat adimplatis animo sua iussa fideli,
 Qui vos elegit propter lustrare Masons
 Inferni, Stigiasq; mihi narrare faceudas.

Iste Merlinus,
 est præsens poe-
 ta, & auctor hu-
 ius voluminis.

Conueniet

Conueniet (fateor) grandes passare fadigas,
 Quod desperati uite quandoque saritis.
 Gratia cœlestis uobis cum semper habetur,
 Undiq; deffendet, nec uos mortalia possunt
 Ledere, si dominus cœli præbebit aiuttum.
 Sed tamen, ò, socj uos confessare bisognat
 Quæ commisistis per uestra tempora uite.
 Nec confessandi queso vergogna sit ulla,
 Nam grandẽ meritũ talis uergogna ministrat

Saritis pro eri-
 tis.

Togna.

Notandum.

Cingar id ascoltās stringit se in tergore totiũ
 Nam res difficilis se confessare uidetur.

Baldus ait, placuit nobis parlatio uestra,
 Nos Merline pater tibi confessabimus omnes.
 Nunc ego stelliferi pietatem nosco Tonantis,
 Qui non aduertens quantum peccauimus illi
 Nos elegit enim Baratri procernere Tombas.
 Et sic promitto per sanctos illius omnes,
 Fortes in bello semper nos esse probabit.

Eya igitur socj, mentem brancate gaiardam.
 Quisq; sibi reuocās peccamina quāta grauauit
 Confesset, purgetq; animam, superetq; diablũ

Togna.

Tũc omnes flexis genibus loca singula carpunt
 Quo melius possunt fantasticare comenxant,
 Suspirat Cingar, nescit quā parte, rapinas,
 Furta, sacrilegium, ludos narrare comenxet
 Dum pensare studet, scelerum confusio surgit,
 Quæ tot sunt equidẽ numero, quot sydera cœli
 Deuentat mattus dum crimina tanta repensat
 Dumq; malũ putat hic, subito dimeticat illic.

Confessio.

Baldus erat primus qui confessare uolebat,

Baldus.

Ergo genuflexo deuotus crimina dixit,

Post quẽ Falchettus lachrimis cõfessat amaris,

Falchettus.

Cingaris

Hircanus.
Fracassus.

Vinumazzus.
Hippol.
Moschinus.
Philothheus.
Rubinus.
Malfattus.
Malaspina.
Boccalus.
Liro.

Cingaris errando, sed non robbando sodalis.
Hircanus sequitur, purus, sincerus & agnus.
Crimina Fracasso multum sed parva catauit
Namq; bonus certe semper fuit ille polastrus,
Sat Cētaurus erat caricus, corsarus et Hippol.
Omnia cōfessat plorans Moschinus ad unguē,
Presto satisfecit Philothheus namq; colūba est
Non fecisse bonū scelus est plus grāde Rubini
Optime Malfattus recti confessat amator,
Succedit Malaspina, satis quod dicat habebat
Confessor ridet se confessante Bocalo.
Vna dies voluit pro confessere Lironem,
Corsarus semper quoniā fuit atq; Ladronus.

Cingaris Confessio.

Cingar.

Sed postquam Cocaius eos audire calauit,
Restat & ut Cingar mūdus purissimus agnus
Confessat, flexis ergo deuote genochis
In primis nescit crucifixi adducere signum,
Vel formare crucem dicens in nomine patris.
Postea principium nimia formidine nullum
Scit dare, nec mediū, nec finem, nāq; bisognat
A teneris annis dicat sua crimina, quaq;
Sentit eū quod magna trahit suspiria Baldus
Et cicigando suis socijs parlabat in unum
Cantonem ridens, em, em, stat freschus, & illi
Ridebant, quoniam sat norāt Cingaris acta,
Dum confessatur sua frons sudore bagnatur,
Nunquam tam grandē dixit fecisse fadigam,
Iamq; dies unus passat, confessio mezza est,
Itur dormitum, nox transit, Cingar in ipsa
Nunquam dormiuit noctu, sed solis in ortu
Surrexit, tornat, confessus uespere mansit,
Cui datur (ut potuit credi) penitentia grādis.
Omnia promittit Cingar, si attendit ad ista
Sat faciet, quamuis normam seruare solebat.
Attendo

Attendo nunquam sibi pro promittere stabat.
 Immo promitto stabat pro attendere nunquā.
 Absolvit Cocaius eum, mox illico surgit,
 Eya agite, clamat, Barrones quæ mora vobis?
 Non est Tardidum, preciosum tempus habetis.
 Vos estis netti, mundi, perfecte lavati.
 Quidue opus ulterius? tantum peccare cavete,
 Nam cum peccatis, tunc mens diuina recedit.
 Solus ego nolo specu restare sub ipso
 Sed pars ex vobis fligias descendat in oras,
 Pars mecum maneat, sic sic iubet alta potestas,
 Comina.

Promitto non
 stat pro atten-
 dere.

Notandum.

Obmutuere omnes, cernentes seq; vicissim,
 Ignorant quales Baldus uelit illic Amicos
 Viuere, nemo quidem curat restare dedretum
 Ergo butare parant sortem mandante Cocaio
 Quales cum Baldo Plutonis ad atria uadant.
 Sors.

Exijt Hircanus primus, qui saltat alegrus,
 Nam cupit inferni curiosus cernere stanzas.
 Post quē Falchet⁹, post quē fortissimus Hippol
 Centaurus sequitur, dubiosus et ipse Lironus.
 Inde Fracassus adest, mox ultimus ipe Rubinus
 Malfattus, Cingar, Malaspinaq; stare iubetur
 Moschinusq; manet, Boccalus & ipse Cocaius.

Laus Cingaris.

Ingemuit Baldus dicēs, sine Cingare nunquid
 Ire feram? nunquid sine Cingare uiuere possū?
 Quicquid enim facio sine Cingare, folla uidet.
 Quicqd. n. meditor sine Cigare, debilis aura ē
 Copagnia qdē nostra est sine Cingare guasta,
 Et sic dum Baldus loquitur plorabat amare.

Togna.

Quando suum Baldū flentem uidere Barones,
 Intenerauerunt præcordia pro pietate,

Et

Et facere incipiunt pro Cigare quisq; regatta,
 Ergo consilio Merlini stare Rubinum
 Est opus, atq; fuit Baldus contentus in hac re,
 Dummodo stare uelit secum Philotheus achates
 Sed tantas fecit madalenas ipse Boccalus,
 Et tantum braxxis Baldum exorauit apertis,
 Quod fuit andandi sibi larga licentia secum.
 Merlinus post hac sermonem fecit ad illos,
 Quod pars que restat nimium cōtēta remāsit
 Et pars que uadit nimium contenta recessit.
 Ducere destreros secum nil quippe bisognū est
 Quos ad seruitium restatum Baldus arengat
 Merlinus se detegit.

Arengat idest
 obirgat.

Tunc ego biscoctos panes, carnemq; salutam
 Apposui mensis dixiq; sedete Barones,
 Post Epulas illos feci consurgere qui me
 Sectantes intrat Maselini tecta iacentis.
 Hisq; loquens dico, Petra cercate sub ista,
 Veturā quia nō modicam retrouabit is illic
 Centaurus uoltat lapidem, tūc Baldus in atrā
 Descendit scalam longam bene mille scalinos.
 Omnes succedunt, Merlinus supra remansit.
 Pedrala.

In fundum scale portam catauere seratam,
 Quam pede Fracassus patefecit cardine rupto
 Introeunt magnam nulla formidine salam,
 In qua lux tanta est, effundens lumina passim
 Quod tu iurasses hic esse Palatia Solis.
 Est lapis ingentis precij qui lumina fundit,
 Inq; coruscanti Cristallo fulgidus ardet.
 Huc Baldus properās quēquā nō cernit adesse,
 Miratur, lapidis splendor cui tollit ocellos.
 In circum sala stant arma picata murais,
 Pulchra, nec in toto mundo nitidissima tantū
 Alla stupefcentes pariter guardare comenxant,
 Formidantq;

Formidantq; quasi tam lucida tangere tela. Nembrosis.

Heroes antiqui.

In capite ipsius sala grandissimus Elmus
Pendet, qui summa pēnarum vertice promit
Ac super excelsum quedā Damigella cimeriū
Stabat, & hoc manibus distensis carmē hēbat.

Disticon.

Hūc portare gigas Nembroth certādo solebat Tubalcain.
Martelli inuentor fecit Tubalcain ipsum,
Baldus ait, Fracasse tuū caput hūc ferat elmū
Corpore nō minor es Nembrotto forcibus atq;
Illum Fracassus remouens in vertice plantat,
Nec sibi rem binas uoltas tunc dicere fecit.
Tunc processerunt armorum splendifer ordo
En alter patuit uisus, collectus in unum,
Supraq; hoc scriptum tabula pendeat in alta
Armaturā istam quondam se uestiit Hector. Hector
Induit hac Baldus, quoniā minor hectore nō ē.
Vlterius uadunt, Troiano sanguine tincta
Arma uidēt, super ista fuit Epigrama notatū,
Ornarunt quondā paladini corpus Achillis, Achilles.
Optima quā fuerint, Aiace morte probatur
Hircanus tulit hac quibus est plus dignus Vlisse
Quae dū cingebat, probus Hippol arma catavit
Quae Venus Aeneae componere fecerat olim, Aeneas.
Hac mea sunt, dixit, mox prestiter illa dobanit
Non procul his etiā sunt arma nitētia Thesei, Theseus.
Hac sibi delegit Baldo mandante Lironus,
Sunt quae portabat fera Virgo Penthesilea, Penthesilea
Suscipit hac nemo, muliebris namq; figura est.
Hanibal ille furens ductor Cartaginis arma Hanibal.
Hic sua quin etiā Romae tam noxia liquit,
Cingar ait, Romam si terruit Hanibal istis,
Sic ego Diabolum superabo Cingar eisdem.
Dixerat, & totum subito se ficcat in illas.

Hic

Pompeus.
Cæsar.

Hic quoq; Pompei stāt contra Cæsaris arma.
Cæsare vestitur Falchettus, parsq; camina
Excipitur, solo quā cum faldone covertat.

Heroes Iudei.

Iosue.
Oliab.
Sanfon.

Ast alio in muro Iudaica tela patebant.
Primū quæ Hebrei Dux quondam Iosue stoli
Induit, ista vetus fecit ferratus Oliab.
Post hæc subsequitant Sansonis tela gigantis,
Ipsa fuere quidem nostro satis apta Fracasso.
Pendula stat muris ibi smisurata Coraxxa,
Quam contra David gestavit schena Golia.
Istam Centaurus circum vestiuit adossim.

Golias.

Heroes Christiani.

Aurea flamma.
Brixia.
Orlandus.
Rinaldus.
Morgans.

Sunt ibi Carlonis Francorum Regis honores,
Aurea flamma nitet, quā nunc ò Brixia godis.
Magnanimi Orlādi comitis de Anglāte trofei
Durindana tamen non illic spada catatur.
Mox Ducis Albani montis stāt arma Rinaldi,
Est quoq; Bacchiocc⁹ quē Morgās ferre solebat
Accepit Fracassus eum bastone relicto.
Moschinus pro nūc, Philotheus, atq; Rubinus,
Malfattus, Malaspina simul, nō arma tulerūt

Facetia Bocali.

Marguttus.

At nisi squarcinam Marguti repperit illie
Boccalus pro se, quæ fodro nuda putrescit.
Hanc cito Gallono taccat, non altera curat
Arma, sed incusat Compagnes esse fachinos,
Immo insensatos, caricantes corpora ferro.
Baldus id aspiciens dixit, Boccale, quid armis
Non te securas? en cernis quanta supersunt.
Non me (respondet) ferrum Natura creavit.
Sum caro dico tibi, sic sic de carne manebo.
Rursū Baldus ait, squarcinā quid geris ergo?
At Boccalus, ego ensi quod sub Phlegetone
Anguillas comedunt grassas tria brachia lōgas
Si nobis

*Si nobis Epule mancabunt (quomodo credo)
 Quid restat ni cum squarcina tollere pellem?
 Ac ibi sunt olei caldaria plena boienti,
 Est focus (ut dicunt) Anguillas frizere possunt.*

*Frizere, uox po-
 della.*

Gosa.

*Hunc ob sermonem Boccali quisq; cachinnat.
 At postquam rutilo texerunt corpora ferro,
 Quisq; piat Scutū, seu Targam, siue Rodellā,
 Constat abundanter teli genus omne fuisse.*

Ars scriminandi.

*In medium Sala Baldus saltauit in armis,
 Seq; prouare parat scrimādo contra Sodales.
 Cingar in instanti trat de galone spagnolam.
 Se quoque sub targa totus curuatus abassat.
 Quid Mēchione brauas? dicebat, nunc Cingar
 Quid ualet ostendet, sta saldu para stocatam,
 Et sic dicendo tres colpos fecit in unum.*

*Brauaria Ciu-
 garis.*

*Baldus ridebat, semper scrimando repossat,
 Mirat & attentus quod Cingar porrigat unū
 Ante pedem, nam sic faciens sotosora tomaret.
 Tunc piatonadam Baldus menauit ad illum,
 Et pede supra pedem posito, dum se retirare
 Vult Cigar, cascat, chioccatq; culamine terrā,
 Extemplo comites omnes mouere cachinnus.
 Subrisit Cingar sursumq; leuando gridabat,
 Eya cito fratres, brandos educite uestros,
 Et mecum pariter Baldo ueniamus adossū.
 Tunc omnes Baldum piatonixando serarunt,
 Qui ferit in fianchis, qui retro, qui ferit ante,
 Omnes in torum Baldo sua tela menabant.*

*Cingar æquo
 animo inter a-
 micos omnia
 sustinet.*

Comparatio.

*Non sic pirlat enim cum fœmina fila reuolgit
 Guindalus, aut quādo segetē rota saxeā frāgit
 Vt Baldus girat pede solo terq; quaterq;
 Deniq; toceatis cunctis ibi solus ab illis*

S

Restitit

Restitit intactus, cessat procedere scrinma.
 Cingar abit, lapidemq; illū tam clare nitentē
 Despiccat muro, quem Baldi ficit in Elmum.
 Hunc tibi uictori, dixit, largimur honorem,
 Cum quo per Baratrū poteris donare lusorem.

Pedraia.

Post hac Baldus eos scalā montare comandat,
 Quos ego suscepi feciq; sedere parumper.

Vos Deus, elegit, dixi, de gentibus unos,
 Ut prius e mundi uicijs, armisq; refecti,
 Culfoream penitus ualeatis strugere sectam,
 Ipsa quidem sic est operantibus aucta Diablis,
 Quod nisi praesidium dederit uis una tonantis,
 Christi summa fides, & lex cui Iulia cessit
 Corruet, errorū multis nunc recta magistris.
 Olim quarundam uetularum parua striarum
 Turba dabat penas meritis incensa casottis.

Casotti, in qui-
 bus vrunt stri-
 ges.

Sed modo non tantum confecta tēpore uecchia
 Gattas, Moltones, Capras, porcosq; caualcant,
 Verum Magnates plures, Dominiq; togati.

Zobias, dies Io-
 uis.

Culfora.

Et qui dant populis in sacro iura senatu,
 Se sub Gulforea statuunt ditione regendos.
 Obseruant zobias, unguunt sua mēbra cirottis,
 Quos ego saepe cauas tueor transire per istas,
 Nāq; suā properāt ad chortexare Madonnā,
 Culfora quae dicta ē, reliquarū prima stryarū,
 Scortaq; Luciferi, tot certe digna casottis.
 Quod lapides terra, Maris unde, sidera cæli.
 Ipsa studens magia penetravit uiscera terra,
 Inq; sinu centri simulatum condidit orbem.
 Hac uos cuncta decet nō tātū sternere brādis,
 Corde sed acorto, sensuq; a crimine mundo.
 Dux eris atq; pater, sociorum Balde tuorum,
 Nulla superstītio poterit te ledere solum,
 Sed caneant alij tua ne mandata rufudent

Ite

Ite precor tandem, crucifixi tollite signum.

Conclusio.

*Baldus abraexavit fletu stillante Rubinum,
Mox alios, malaspina suo pro Cingere luget,
Malfattusq; suo pro Hircano deniq; stricto
Agmine discedit, nos sexq; remansimus illis*

Explicit phantasiæ Vigesima
Macaronice.

M A G I S T R I
A C Q V A R I I
A R G V M E N T V M.
I N P H A N T A S I A E
V I G E S I M A M P R I M A M
M A C A R O N I C E N.

*Cingar is excrescit nasus tantum, quod in illo.
Scapuzzat, quoniam sryo tocarat eum.
Atamen hūc sanat Serraffus, postea Raffum
Custodem Nili fluminis inter imunt.
Fracassus comites in forti tergore gestat.
Donec Culphoreas reperiere casas.
Illic dum parlat cum Baldo Luca Philippus,
Baldus compagnos cernit abesse suos.
Quos alias tandem retrouauit habere figuras.
Sed per Serraffum pristina faza redit.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIARVM.

Macaronice Vigesima prima.

Comparatio.

*VALIS esò mulier facilis
succumbere furto,*

*FURTO? (parce rogo, nolui
succumbere uiro*

*DICERE, sed brevis est
precedens syllaba) qualis*

Ergo

Ergo viro facilis succumbis Fœmina, siue
Officio uoti, siue acta prurigine carnis, Methaphorica.
prouerbia.

Ast ubi tamburri formam tua pancia summit,
Ac inflata uteri pellem distendier audi,
Perq; tuū gambas vadit rugando canagnum,
Tempus adest partus, uel Mortis dicere possū, Prouerbium.
Quo meschina bonos debes p. idire boconos.

Angeris, & nunquam uelles habuisse maritū.
Sed postquā bellum sborraveris inde putinum
Nescis stare loco tanta est tibi nata uoluptas, Prouerbium.
Ad uomitūq; redis transacto tempore poco.

Talis es ò Cingar facilis succumbere furto,
Furto? sic, furto, nec tam succumbere furto,
Sed tot criminibus uarijs, tibi dicere possum,
Quot Sguiceros mādāt montagna sguizarica.
Sed mō nāq; tibi cōfessio sādā leuauit (morti
Ex humeris pesum quo non pesatior alter,
Letus es, & cantans in stroppe sistere nescis. Prouerbium.
Parenthesis.

Heu quia sunt oēs, si rem bene cogito, Cingar,
Nostra uelut Cingar facilis delabitur ætas
In uicium, sed mox animi fastidia surgunt.

Quis tam certus adest, quē nō petulātia carnis
Pungat, & interdum tollat de tramite recti?

Quis tā sādus homo, qui nō quādoq; pate scat
Esse caro, pressusq; ruat sub pondere carnis?

Ast peccare hominis, nunquā emēdare diabli ē.

Si quandoque caro sua nos post uota reducit,

Nunquid nos alijs animantibus æqua potestas

Disimiles statuit frustra? ratione uigemus.

Hinc ordita fuit patribus confessio, uerum

Hoc opus hic labor est, facinus cōmittere paulū

Nos pudet ante Deos homini sed dicere multū.

Offendisse Deum nobis minus esse uidetur,

At mage nos, homini cōmissum p. dere, uexat.

Fallimur ah miseri uitio sine posse putantes
 Viuere, quapropter si carne grauius labamur
 Turpe quod in crimine ueluti sors nostra ministrat
 Ire sacerdoti nudare pigrescimus illud.
 Mente faticamur, timor urget, pectus acerbatur
 Sinderesis, Montemque humeris gestare uidemur,
 At postquam fuerint animo discussa recenti,
 Crimina, latamur tantum euasisse laborem.

Contra Hypocritas.

Comparatio.

Sed ueh qui superos ledunt sub tegmine recti,
 Stat quia Iustitiae sub imagine culpa frequenter
 Dicitur Hypocrisis initium, simulataque uirtus,
 De foris elucet uelut aurea petra sepulchri,
 Fæda sed iterius putrefacta Cadauera seruat
 Noscite displiceat quantum fraus ista tonanti,
 Qui nostra sub carne latens reprobabat iniquos
 Hypocritas reuocans meretrices atque latrones.
 Emendatarum genus istud namque sciebat,
 Sed pietas simulata nequit mendaciter unquam.

Berta.

Santificetur in
 declinabile po-
 fitum.

Non erat ex ipsis noster mihi credite Cingar.
 Non erat ex ipsi quos dicunt santificetur,
 Siue Gabadeos, aliquo nisi quando gababat,
 Atque Viandantes sancta sub ueste robabat.
 Sed modo confessus gaudet, titi aloraque cantat,
 Bertezat, ridet, saltat, stigmatque Bocalum,
 Qui quoque Gaioffus salsa de carne Mexenum,
 Vix confessatus Merlino fraude robarat,
 Atque simul dulci duo plena Cucurbita uino.
 Increpat hunc Baldus puerum spoliasse Romitum
 At Boccalus ait, deh mangia in pace biauam,
 Et tu non comedis persuctum Balde libenter?
 Forsan in inferno poteris retrouare Tauernam?
 Baldus ait, Vinmaxxus hæt de pane cauagnum.
 Quid? Boccalus ait, nobis scriptura comandat

Cauagnum, spor-
 tatum.

Non

Non in solo pane uiuat homo, caro carnem
Accusatio facit.

Quisq; piat festā pro Cingare, proq; Bocalo,
Qui uadunt mutuo follas narrando facetas,
Nam uia longa nimis sic sic brevis esse uidetur
Gosa.

Baldus in excelso carbonem uertice gestat,
Qui nihilat grossas fulgenti luce Tenebras.
Iamq; caninarāt per grottas mille pedestres.
Fit sonus ecce suas post schenas plurimus, atq;
Vox gridat anterior, sta guarda uade dabādā
Comparatio.

Quali cum guisa Papam sociare uidemus
Inter Alebaldas centum peditesq; staferos,
Per quos hic illic mandatur stare dabandam.
State, gridat Baldus, quo puenit iste tumultus?
Illico sfodratis brandis dant scuta lacertis,
Separat & comites ad bandas undiq; strada.
Fit uia trās punctas Brādorū utrinq; minātes
Ac si per piccas uellet passare Todescus.
Maxima comparet tacite confusio gentis,
Que diuersimodis Franceso more cancalcat.
Pars astat Gramolā, ps Descū, psq; cadregā,
Pars Colū, Trespū, pars Secchiā, psq; Telarū,
Pars Tripodē ferri, ps Naspū, psq; Cauagnū,
Pars Scopā, Tabulā, Concā, Misamq; farina.
Per medios Comites nulla formidine passant.
Nil penitus citant, Baldus ridere comenxat,
Cingar ait clamās, quæ gēs? quo pergitis? ola?
Nemo respondet, procedit muta Caterua,
Nō modicū faciūt strepitū per saxa cadregha.
Pistones iade, Gratarola, mille facende.

Dispartem, di-
uisim.

Citare, minus
est quam loqui

Continuo rident fratres, tamen omnia uisu
Contemplant stupido, brandis menare parati,
Falchettus loquitur, sunt isti nempe Stryones.

Hircanus.
Fracassus.

Vinmazzus.
Hippol.
Moschinus.
Philotheus.
Rubinus.
Malfattus.
Malaspina.
Boccalus.
Liro.

Cingaris errando, sed non robbando sodalis.
Hircanus sequitur, purus, sincerus & agnus.
Crimina Fracasso multum sed parva catavit
Namq; bonus certe semper fuit ille polastrus,
Sat Cētaurus erat caricus, corsarius et Hippol
Omnia cōfessat plorans Moschinus ad unguē,
Presto satisfacit Philotheus namq; colūba est
Non fecisse bonū scelus est plus grāde Rubini
Optime Malfattus recti confessat amator,
Succedit Malaspina, satis quod dicat habebat
Confessor ridet se confessante Bocalo.
Vna dies voluit pro confessere Lironem,
Corsarius semper quoniā fuit atq; Ladronus.

Cingaris Confessio.

Cingar.

Sed postquam Cocaius eos audire calavit,
Restat & ut Cingar mūdus purissimus agnus
Confessat, flexis ergo devote xenochis
In primis nescit crucifixi adducere signum,
Vel formare crucem dicens in nomine patris.
Postea principium nimia formidine nullum
Scit dare, nec mediū, nec finem, nāq; bisognat
A teneris annis dicat sua crimina, quæq;
Sentit eū quod magna trahit suspiria Baldus
Et cicigando suis socis parlabat in unum
Cantonem ridens, em, em, stat freschus, & illi
Ridebant, quoniam sat norāt Cingaris acta,
Dum confessatur sua frons sudore bagnatur,
Nunquam tam grandē dixit fecisse fadigam,
Iamq; dies unus passat, confessio mezza est,
Itur dormitum, nox transit, Cingar in ipsa
Nunquam dormiuit noctu, sed solis in ortu
Surrexit, tornat, confessus vespere mansit,
Cui datur (ut potuit credi) penitentia grādis.
Omnia promittit Cingar, si attendit ad ista
Sat faciet, quamvis normam seruare solebat.
Attendo

Attendo nunquam sibi pro promittere stabat.
 Immo promitto stabat pro attendere nunquā.
 Absolvit Cocaius eum, mox illico surgit,
 Eya agite, clamat, Barrones qua mora vobis?
 Non est Tardū dum, preciosum tempus habetis.
 Vos estis netti, mundi, perfecte lauari.
 Quidue opus ulterius? tantum peccare caute,
 Nam cum peccatis, tunc mens diuina recedit.
 Solus ego nolo specu restare sub ipso
 Sed pars ex vobis stigas descendat in oras,
 Pars mecum maneat, sic sic iubet alta potestas,
 Comina.

Promitto non
 stat pro atten-
 dere.

Notandum.

Obmutuere omnes, cernentes seq; uicissim,
 Ignorant quales Baldus uelit illic Amicos
 Viuere, nemo quidem curat restare dedretum
 Ergo butare parant sortem mandante Cocaio
 Quales cum Baldo Plutonis ad atria uadant.
 Sors.

Exijt Hircanus primus, qui saltat alegrus,
 Nam cupit inferni curiosus cernere stanzas.
 Post quē Falchetti⁹, post quē fortissimus Hippol
 Centaurus sequitur, dubiosus et ipse Lironus.
 Inde Fracassus adest, mox ultimus ipe Rubinus
 Malfattus, Cingar, Malaspinaq; stare iubetur
 Moschinusq; manet, Boccalus & ipse Cocaius.

Laus Cingaris.

Ingemuit Baldus dicēs, sine Cingare nunquid
 Ire feram? nunquid sine Cingare uiuere possū?
 Quicquid enim facio sine Cingare, folla uidet.
 Quicquid. n. meditor sine Cigare, debilis aura ē
 Copagnia qdē nostra est sine Cingare guasta,
 Et sic dum Baldus loquitur plorabat amare.

Togna.

Quando suum Baldū flentem uidere Barones,
 Intenerauerunt praecordia pro pietate,

Et

Et facere incipiunt pro Cigare quisq; regat,
 Ergo consilio Merlini stare Rubinum
 Est opus, atq; fuit Baldus contentus in hac re,
 Dummodo stare uelit secum Philotheus achates
 Sed tantas fecit madalenas ipse Boccalus,
 Et tantum braxxis Baldum exorauit apertis,
 Quod fuit andandi sibi larga licentia secum.
 Merlinus post hac sermonem fecit ad illos,
 Quod pars que restat nimium cōtēta remāsit
 Et pars que uadit nimium contenta recessit.
 Ducere destreros secum nil quippe bisognū est
 Quos ad seruitium restatum Baldus arengat
 Merlinus se detegit.

Arengat idest
 obirgat.

Tunc ego biscoctos panes, carnemq; salutam
 Apposui mensis dixiq; sedete Barones,
 Post Epulas illos feci consurgere qui me
 Sectantes intrat Maselini tecta iacentis.
 Hisq; loquens dico, Petra cercate sub ista,
 Veturā quia nō modicam retronabitis illic
 Centaurus uoltat lapidem, tūc Baldus in atrā
 Descendit scalam longam bene mille scalinos.
 Omnes succedunt, Merlinus supra remansit.
 Pedrala.

In fundum scale portam catauere seratam,
 Quam pede Fracassus patefecit cardine rupto
 Introeunt magnam nulla formidine salam,
 In qua lux tanta est, effundens lumina passim
 Quod tu iurasses hic esse Palatia Solis.
 Est lapis ingentis precij qui lumina fundit,
 Inq; coruscanti Cristallo fulgidus ardet.
 Huc Baldus properās quēquā nō cernit adesse,
 Miratur, lapidis splendor cui tollit ocellos.
 In circum sale stant arma picata murais,
 Pulchra, nec in toto mundo nitidissima tantū.
 Alla stupefcentes pariter guardare començant,
 Formidantq;

Formidantq; quasi tam lucida tangere tela. Nembroth.

Heroes antiqui.

In capite ipsius sala grandissimus Elmus
Pendet, qui summa pēnarum vertice promit
Ac super excelsum quēdā Damigella cimetū
Stabat, & hoc manibus distensis carmē hēbat.

Disticon.

Hūc portare gigas Nembroth certādo solebat Tubalcain.
Martelli inuentor fecit Tubalcain ipsum,

Baldus ait, Fracasse tuū caput hūc ferat elmū
Corpore nō minor es Nembrotto forcibus atq;
Illum Fracassus remouens in vertice plantat,
Nec sibi rem binas uoltas tunc dicere fecit.

Tunc processerunt armorum splendifer ordo
En alter patuit uisus, collectus in unum,

Supraq; hoc scriptum tabula pendeat in alta
Armaturā istam quondam se uestiit Hector. Hector

Induit hac Baldus, quoniā minor hectore nō ē.
Vlterius uadunt, Troiano sanguine tincta

Arma uidēt, super ista fuit Epigrama notatū,
Ornarunt quondā paladini corpus Achillis, Achilles.

Optima quā fuerint, Aiace morte probatur
Hircanus tulit hac quibus est plus dignus Vlisse

Quae dū cingebat, probus Hippol arma catavit
Quae Venus Aeneae componere fecerat olim, Aeneas.

Hac mea sunt, dixit, mox prestiter illa dobanit
Non procul his etiā sunt arma nitētia Thesei, Theseus.

Hac sibi delegit Baldo mandante Lironus,
Sunt quae portabat fera Virgo Penthesilea, Penthesilea

Suscipit hac nemo, muliebris namq; figura est.
Hanibal ille furens ductor Cartaginis arma Hanibal.

Hic sua quin etiā Rome tam noxia liquit,
Cingar ait, Romam si terruit Hanibal istis,

Sic ego Diabolum superabo Cingar eisdem.
Dixerat, & totum subito se ficit in illas.

Hic

Pompeus.
Cæsar.

*Hic quoq; Pompei stāt contra Cæsaris arma.
Cæsare vestitur Falchettus, parsq; camina
Excipitur, solo quā cum faldone conuertat.*

Heroes Iudei.

Iosue.
Oliab.
Sanfon.

*Ast alio in muro Iudaica tela patebant.
Primū quæ Hebrei Dux quondam Iosue stoli
Induit, ista vetus fecit ferrarius Oliab.
Post hac subseguitant Sansonis tela gigantis,
Ipsa fuere quidem nostro satis apta Fracasso.
Pendula stāt muris ibi smisurata Coraxxa,
Quam contra David gestauit schena Golia.
Istam Centaurus circum vestiuit adossim.*

Heroes Christiani.

Aurea flamma.
Brixia.
Orlandus.
Rinaldus.
Morgans.

*Sunt ibi Carlonis Francorum Regis honores,
Antea flamma nitet, quā nunc ò Brixia godis.
Magnanimi Orlādi comitis de Anglāte trofei
Durindana tamen non illic spada catatur.
Mox Ducis Albani montis stāt arma Rinaldi,
Est quoq; Bacchiocc⁹ quē Morgās ferre solebat
Accepit Fracassus eum bastone relicto.*

*Moschinus pro nūc, Philotheus, atq; Rubinus,
Malfattus, Malaspina simul, nō arma tulerūt*

Facetia Bocali.

Marguttus.

*At nisi squarcinam Marguti repperit illie
Boccalus pro se, quæ fodro nuda putrescit.
Hanc cito Gallono taccat, non altera curat
Arma, sed incusat Compagnos esse fachinos,
Immo insensatos, caricantes corpora ferro.
Baldus id aspiciens dixit, Boccale, quid armis
Non te securas? en cernis quanta supersunt.
Non me (respondet) ferrum Natura creauit.
Sum caro dico tibi, sic sic de carne manebo.
Rursū Baldus ait, squarcinā quid geris ergo?
At Boccalus, ego ensi quod sub Phlegetone
Anguillas comedunt grassas tria brachia lōgas*

Si nobis

*Si nobis Epule mancabunt (quomodo credo)
 Quid restat ni cum squarcina tollere pellem?
 Ac ibi sunt olei caldaria plena boienti,
 Est focus (ut dicunt) Anguillas frizare possunt.*

*Frizere, uox po-
 della.*

Gosa.

*Hunc ob sermonem Boccali quisq; cachinnat.
 At postquam rutilo texerunt corpora ferro,
 Quisq; piat Scutū, seu Targam, siue Rodellā,
 Constat abundanter teli genus omne fuisse.*

Ars scrimmandi.

*In medium Sale Baldus saltavit in armis,
 Seq; prouare parat scrimādo contra Sodales.
 Cingar in instanti trat de galone spagnolam.
 Se quoque sub targa totus curuatus abassat.*

*Quid Mēchione brauas? dicebat, nunc Cingar
 Quid ualet ostendet, sta saldu para stocatam,
 Et sic dicendo tres colpos fecit in unum.*

*Brauaria Cini-
 garis.*

*Baldus ridebat, semper scrimando repossat,
 Mirat & attentus quod Cingar porrigat unū
 Ante pedem, nam sic faciens sotosora tomaret.
 Tunc piatonadam Baldus menauit ad illum,
 Et pede supra pedem posito, dum se retirare*

*Vult Cingar, cascat, chioccatq; culamine terrā,
 Extemplo comites omnes mouere cachinnus.*

Subrisit Cingar sursumq; leuando gridabat,

Eya cito fratres, brandos educite uestros,

Et mecum pariter Baldo ueniamus adossam.

Tunc omnes Baldum piatonizando serarunt,

Qui ferit in fianhis, qui retro, qui ferit ante,

Omnes in torum Baldo sua tela menabant.

*Cingar æque
 animo inter a-
 micos omnia
 sustinet.*

Comparatio.

Non sic pirlat enim cum fœmina fila reuolgit

Guindalus, aut quādo segeiē rota saxeā frāgit

Vt Baldus girat pede solo terq; quaterq;.

Deniq; toceatis cunctis ibi solus ab illis

S

Restitit

Restitit intactus, cessat procedere scrimma.
 Cingar abit, lapidemq; illū tam clare nitentē
 Despiccat muro, quem Baldi ficit in Elmum.
 Hunc tibi victori, dixit, largimur honorem,
 Cum quo per Baratrū poteris donare lusorem.

Pedrala.

Post hac Baldus eos scalā montare comandat,
 Quos ego suscepi feciq; sedere parumper.
 Vos Deus, elegit, dixi, de gentibus unos,
 Ut prius e mundi vicis, armisq; refecti,
 Culfoream penitus valeatis strugere sectam,
 Ipsa quidem sic est operantibus aucta Diablis,
 Quod nisi presidium dederit vis una tonantis,
 Christi summa fides, & lex cui Iulia cessit
 Corruet, errorū multis nunc recta magistris.
 Olim quarundam uetularum parua striarum
 Turba dabat penas meritis incensa casottis.
 Sed modo non tantum confecta tēpore uecchia
 Gattas, Moltones, Capras, porcosq; caualcant,
 Verum Magnates plures, Dominiq; togati.
 Et qui dant populis in sacro iura senatu,
 Se sub Culforea statuunt ditione regendos.
 Observant zobias, ungunt sua mēbra cirottis,
 Quos ego saepe cauas tueor transire per istas,
 Nāq; suā properāt ad chortexare Madonnā,
 Culfora quæ dicta ē, reliquarū prima stryarū,
 Scortaq; Luciferi, tot certe digna casottis.
 Quod lapides terra, Maris unde, sidera cæli.
 Ipsa studens magia penetrauit uiscera terre,
 Inq; sinu centri simulatum condidit orbem.
 Hæc uos cuncta decet nō tātū sternere brādis,
 Corde sed acorto, sensuq; a crimine mundo.
 Dux eris atq; pater, sociorum Balde tuorum,
 Nulla superstītio poterit te ledere solum,
 Sed caueant alij tua ne mandata rufudent

Ite

Casotti, in qui
 bus vrunt stri-
 ges.

Zobias, dies Io
 uis.

Culfora.

Ite precor tandem, crucifixi tollite signum.

Conclusio.

*Baldus abraexauit fletu stillante Rubinum,
Mox alios, Malaspina suo pro Cingare luget,
Malfattusq; suo pro Hircano deniq; stricto
Agmine discedūt, nos sexq; remansimus illis*

Explicit phantasiæ Vigesima
Macaronice.

M A G I S T R I

A C Q V A R I I

ARGVMENTVM.

I N P H A N T A S I A E

VIGESIMA PRIMAM

MACARONICEN.

Cingar is excrescit nasus tantum, quod in illo.

Scapuzzat, quoniam stryo rocarat eum.

Altamen hūc sanat Serraffus, postea Raffum

Custodem Nili fluminis inter imunt.

Fracassus comites in forti tergo gestat.

Donec Culphoreas reperiere casas.

Illic dum parlat cum Baldo Luca Philippus,

Baldus compagnos cernit abesse suos.

Quos alias tandem retrouauit habere figuras.

Sed per Serraffum pristina faxa redit.

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIARVM.

Macaronice Vigesima prima.

Comparatio.

*VALIS es ò mulier facilis
succumbere furto,*

*FURTO? (parce rogo, nolui
succumbere uiro*

*DICERE, sed brevis est
precedens syllaba) qualis*

Ergo

Ergo viro facilis succumbis Fœmina, siue
Officio voti, siue acta prurigine carnis, Methaphorica.
prouerbia.

Ast ubi tamburri formam tua parcia summit,
Ac inflata uteri pellem distendier audi,
Perq; tuū gambas vadit rugando canagium,
Tempus adest partus, vel Mortis dicere possum, Prouerbium.
Quo meschina bonos debes perdere boconos.

Angeris, et nunquam uelles habuisse maritū.
Sed postquā bellum sborraueris inde putinum
Nescis stare loco tanta est tibi nata uoluptas, Prouerbium.
Ad uomitūq; redis transacto tempore poco.

Talis es o Cingar facilis succumbere furto,
Furto? sic, furto, nec tam succumbere furto,
Sed tot criminibus varijs, tibi dicere possum,
Quot Sguiceros mādāt montagna sguizarica.
Sed mō nāq; tibi cōfessio sacta leuauit (morti
Ex humeris pesum quo non pesatior alter,
Letus es, et cantans in stroppe sistere nescis. Prouerbium.

Parenthesis.

Heu quia sunt oēs, si rem bene cogito, Cingar,
Nostra uelut Cingar facilis delabitur ætas
In uicium, sed mox animi fastidia surgunt.

Quis tam certus adest, quē nō petulātia carnis
Pungat, et interdum tollat de tramite recti?

Quis tā sactus homo, qui nō quādoq; pate scat
Esse caro, pressusq; ruat sub pondere carnis?

Ast peccare homin's, nunquā emēdare diabli ē.
Si quandoque caro sua nos post uota reducit,

Nunquid nos alijs animantibus æqua potestas
Disimiles statuit frustra? ratione uigemus.

Hinc ordita fuit patribus confessio, uerum
Hoc opus hic labor est, facinus cōmittere paulū

Nos pudet ante Deos homini sed dicere multū.
Offendisse Deum nobis minus esse uidetur,

At mage nos, homini cōmissum perdere, uexat.

Fallimur ah miseri uitio sine posse putantes
 Viuere, quapropter si carne grauite labamus
 Turpe qđ in crimē ueluti sors nostra ministrat
 Ire sacerdoti nudare pigrescimus illud.
 Mente faticamur, timor urget, pectus acerbat
 Sinderesis, Montēq; humeris gestare uidemur,
 At postquam fuerint animo discussa recenti,
 Crimina, latamur tantum euasisse laborem.

Contra Hypocritas.

Comparatio.

Sed ueh qui superos ledunt sub tegmine recti,
 Stat quia Iustitię sub imagie culpa frequēter
 Dicitur Hypocrisis initium, simulataq; uirtus,
 De foris elucet uelut aurea petra sepulchri,
 Fæda sed iterius putrefacta Cadauera seruat
 Noscite displiceat quātum fraus ista tonanti,
 Qui nostra sub carne latēs reprobabat iniquos
 Hypocritas reuocās meretrices atq; latrones.
 Emendaturum genus istud namq; sciebat,
 Sed pietas simulata nequit mendaciter unquā.

Berta.

Santificetur in
 declinabile po
 fitum.

Non erat ex ipsis noster mihi credite Cingar.
 Non erat ex ipsi quos dicunt santificetur,
 Siue Gabadeos, aliquo nisi quando gababat,
 Atq; Viandantes sancta sub ueste robabat.
 Sed modo confessus gaudet, titaloraq; cantat,
 Bertexat, ridet, saltat, Stigmatq; Bocalum,
 Qui quoq; Gaioffus salsa de carne Mexenum,
 Vix confessatus Merlino fraude robarat,
 Atq; simul dulci duo plena Cucurbita uino.
 Increpat hūc Baldus pouerū spoliasse Romitū
 At Bocalus ait, deh mangia in pace biauam,
 Et tu non comedis persuttum Balde libenter?
 Forsan in inferno poteris retrouare Tauernā?
 Baldus ait, Vinmaxus hēt de pane cauagnū.
 Quid? Bocalus ait, nobis scriptura comandat

Cauagnū, spor-
 tam.

Non

Non in solo pane uiuat homo, caro carnem
Accusatio facit.

Quisq; piat festā pro Cingare, proq; Bocalo,
Qui uadunt mutuo follas narrando facetas,
Nam uia longa nimis sic sic breuis esse uidetur
Gosa.

Baldus in excelsa carbonem uertice gestat,
Qui nihilat grossas fulgenti luce Tenebras.
Iamq; caninarāt per grottas mille pedestres.
Fit sonus ecce suas post schenas plurimus, atq;
Vox gridat anterior, sta guarda uade dabādā
Comparatio.

Quali cum guisa Papam sociare uidemus
Inter Alebaldas centum peditesq; staferos,
Per quos hic illic mandatur stare dabandam.
State, gridat Baldus, quo puenit iste tumultus?
Illico sfodratis brandis dant scuta lacertis,
Separat & comites ad bandas undiq; strada.
Fit uia trās punctas Brādorū utrinq; minātes
Ac si per piccas uellet passare Todescus.
Maxima comparet tacite confusio gentis,
Quae diuersimodis Franceso more canalcet.
Pars aetat Gramolī, ps Descū, psq; cadregā,
Pars Colū, Trespiū, pars Secchiā, psq; Telarū,
Pars Tripodē ferri, ps Naspū, psq; Canagnū,
Pars Scopā, Tabulā, Concā, Misamq; farina.
Per medios Comites nulla formidine passant.
Nil penitus citant, Baldus ridere comenxat,
Cingar ait clamās, quae gēs? quo pergitis? ola?
Nemo respondet, procedit muta Caterua,
Nō modicū faciūt strepitū per saxa cadregha.
Pistones iade, Gratarola, mille facende.

Dispartem, di-
uisim.

Citare, minus
est quam loqui

Continuo rident fratres, tamen omnia uisu
Contemplant stupido, brandis menare parati,
Falchettus loquitur, sunt isti nempe Stryones,

Est hodie giornus Zobia, Boccale, dimanda
 Si Zobia fortasse dies est iste, nequaquam
 Fortunam, Boccalus ait, tentabo, sed ecce
 Ultimus apparet, ligni cui zoppa caualla est.
 Vix ea fatus erat postquam transuerat omnis
 Copia, quod Secchiam stafexat de super unano
 Posterus, extremo tetigit qui pollice nasum
 Cingar, & subito post cœtū sprone galoppat,
 Illaq; barbaricas superaret Sechia cauallas.
 Res miranda statim comparuit ante sodales,
 Cingar incæpit pededentim crescere nasus,
 Defluit in longum, barboxzum iamq; tocabat,
 Atq; bighignolos Lambicchi paret aguzzus.
 Cingar at infelix umbram prius esse putarat,
 Vnde manu reparare uolens urtauit in ipsum
 Nasaxzum, qui iam prolixus pectora coprit.
 Suscipit & formam seu caudæ, sue budelli,
 Me miserum, clamat, quo tanti copia nasi
 Processit? mirate precor, mirate fradelli,
 Cernitis hunc nasum tunc illi firmiter adstāt,
 Obstupuere pedes quoniam defluxit ad imos,
 Dūq; timēs uoluit Meschinus currere longum
 In Nasū pedibus scapuzzat, et ide stramazat
 Baldus non potuit quin fleret fata sodalis,
 Attamen ut prudens quod erat delusio noscit.
 Ne timeas mi Cingar, ait, truncabimur istum
 Nasonem petito, cui pristina forma redibit.
 Boccalus parlat, quid sbigottiris ob ipsum?
 Nempe tibi inuideo Cingar, nasare Melones
 Stans drittus poteris, nec te bassabis odor,
 Hoc uerbo ridens Cingar, patientia dixit,
 Me iam per nasum bufali de more potestis
 Ducere, sed quoniā mihi passus occupat ipsum
 Iam septem cubitos longum, uolo circa colent
 Cingar, sic faciens lata cum fronte recedit,

Bighignolus, ē
 illud rostrū p
 quod lambicā-
 car herbæ.

Attamen

Attamen andando pensat deponere nasum.
 Ingiter hunc solito Boccalus more caleffat,
 Ingiter & solito fert illum Cingar amore. Fert, sufert.
 Nō erat ex numero quorūdā quippe bravātū,
 Qui dare sunt faciles, at non repiare botones,
 Quod sim nasuius, dicebat, curo pochettum,
 Languesco verum tanto sub pondere Nasi,
 Vin, Falchettus ait, tibi demus Cingar aiuttū?
 Dixit, & a collo Nasum distorchiat omnem,
 Precedensq; illum spallis non absq; fadiga
 Sustinet, ac alij succedunt saepe labori.

Togna.

At pater interea Serraffus cunq; Giuberto,
 Cūq; duobus erat Merlini iunctus ad Antrū, Color rethorici-
 Sed Baldum quando cognoverat esse recessum cum cūq; cūq;
 Prestiter auertit schenam, dixitq; valet.
 Tres illū seguitant Giubertus, Pixa, Rafellus
 Pixa capelletus greghesco scemate natus,
 Sed mater schia bona fuit pensante fradelli
 Que mixtura hominis, quid sit cōfessio nūquā
 Cognorat, ladro, barrus, fur, sanguine gaudēs.
 Quid referā? Stradiottus erat, quo dicere peius?
 At Stradiottorū quia mos est mittere guerrā,
 Pixa Capelletus, vel Pixa guerra vocatur.
 Attamen a reliquis Stradiottis distat in unū,
 Namq; fidelis erat, per amicum tradere vitā Tradere pro tra-
 Patria sed pulchri fuit urbs Milanesa Rafelli, dere uitam.
 Qui nūquā panē, nec quicquid corpora nutrit
 Summebat, dulci tantum se pascit amore.
 Qua ppter quicquid cōtrectat, replet amore,
 Serraffo multum fuit hæc complexio grata,
 Vtebatur eo uarijs in rebus Amore.

Mafelina.

Ergo cito magicum traxit de pectore librum,
 Dum legit, en Cervi ramosi quattuor adstant,

S S Ore

Ore brias ut Equi, gestantes tergo re sellas.
 Quos motare iubet Serraffus, nemo repugnat,
 Quattuor hi strictis calcagnis, oreq; presso
 Ne dicant Iesum, per opaca silentia currunt,
 Immo volant, quoniā portant supra Diablos.
 Itur ad orbescam guidant quocunq; Canalli:
 Inq; oculi motu post Baldi terga fuerunt.
 Sistite, dicebat Serraffus, sistite Cervos.
 Ecce procul Baldi grottas illuminat Elmus.
 Tunc dismontarūt, Cervosq; recedere mandat
 Serraffus lapidesq; Bube tres expedit illis,
 Quas si quis gerit in boccam, inuisibilis est.
 Ergo simul properant, alios guardare valentes
 At nō guardari, lapidum sic maxima vis uale
 Introeunt Baldi compagnos nemine visi,
 Ac ibi ridendo pugnos menare comenxant.
 Primus Boccali Serraffus percutit aurem,
 Oyme, gridat, q; nā mihi nūc pcussit orecchiā?
 Talia dum loquitur chiappa picigatur in una,
 Va Diauol, ego non possum uiuere cancar
 Balde tibi ueniat, quo nos cotē sella menasti?
 Pixa Guerra pedes trāsuerfat ante Lironem
 q; cadit, et surgēs alia quoq; parte tramaxat
 Namq; Rafellus eū stringit, buttatq; strauoltū
 Hippol ait, quid Balde iuuat portare Lusorē?
 Vndiq; tanpeltor pugnadis nempe cotoris,
 Nec Percussores video tamen ecce putabor
 Mattus namq; uolo me met deffendere pugnis
 Sic ait, & manibus conclusis nerberat umbras
 Gimbertus ridens Falchetti e tergo re nasum
 Cingar is abstulerat, pauerumq; tirabat ubiq;
 Heu q; Cingar ait, p nasum ducor ut Orbis.
 Hircanus dum uult illi succurrere pugnum
 Menat, & in saxum colpit, sofiaq; panadam,
 Nemo stigat Baldū, sed cū uenerādo respectāt
 Serraffus

d'orbescam, si
 e luce.
 quicquid caual
 arı potest, ca-
 allus appellat.
 ubæ, latine
 pupe, auis est.
 it, efficitur.

Chiappa, latine
 Clunis.

Cotoris, matu-
 ris.

Prouerbiū, cū
 quis sibimetma
 la facit statim

Serraffus caudam Centauri tirat equinam ,
Ille iacit calxos, frustra; recalcitrat umbris .

sofiat, ut alleuetur dolor.

Pedrala.

Galantariam post ipsam deniq; petram
Serraffi iussu sboccauit quisq; bubinam .
Noscūt Giubertū qui ridens currit, abraizat,
Strigit Cōpagnos, **Serraffum** Baldus honorat,
Supplicat inde uelit de uultu tollere **Nasum**
Cingaris ingentem, primaq; reducere forma .
Non cogat, **Serraffus** ait, me **Cingar** ad istud,
Nāq; malū propriū, nec nō nihil utile poscit.
Si bene quicquid agit nesciret corde locare ,
Ad nasum faciat tres, quattuor, octoq; groppos
Deh **Serraffe** pater, dicebat **Cingar**, utrunq;
Tolite nobiscum quæso **nasumq;** rudemq;
Mermoriā, plus quā talis mihi machina re-
Ergo **Serraphus** motus pietate canauit (stet.
Extra **scharsellam** **Cerottum** nescio qualem ,
Molzina **Nasum** ueluti si mungeret **Hircum**,
Qui callat sensim, **Candela** more brufantis .
Vt fuit ad primam speciem festinus ab illo
Se tollit **Cingar**, saltat uelut **Hædus** in altum,
Nec fuit ordo unquā post hac sibi tãgere **nasū**.
Iugiter addubitans rursus ne cresceret ille.
Hinc fuit **Addagium** (uerū salu. ido) repertū,
Quando quis non uult sibi **Nasi** pinxa tocari .
Vix ea fini erant, **Serraffus** in ore lapillum
Claudit, & ut focus non uistis inde recedit.

Tres negationes simul.

Molzina, molter vngit.

Prouerbiū à **Cingare** ductū

Pinza, sumitas est uox **Cremona** nefa.

Comina.

Iāq; **Camina**rāt tres **Antra** p abdita giornos,
In finem **Grotta** firmarunt deniq; passum .
Non ultra passire ualent, **Via** nāq; smaritur .
Vnicuiq; nimis durum est reflectere passum .
Aut replicare uiam tanta strachedine factam.
Ergo **impaxxati** stant omnes, ut solet esse

Comparatio.

Quando formice peragrantes ordine longo
 Supra muraiam basant se saepe vicissim.
 In medio quarum si cum carbone notatur
 Linea, non audent signum transire per illud.

Berta.

Attamen horrendum saxum Fracassus abraxat,
 Fortiter & relevans obscurum detegit Antrum
 Cisterne simile, aut fossato valde cavato.
 Apponunt aures si quid sentire valerent,
 Audire sonum fluminis per saxa strepentis,
 Cernere nil possunt oculis, quia valde profundat.
 Cingar confestim descendere cogitat illuc,
 Ergo se manibus brancans ad saxa Caverna
 Callat, & ad fundum tandem stracatus arinat.
 Hic retroat stagnum multo rumore per undas,
 Quod sentit raptim longas percurrere Töbas.
 Cepit cum valido clamore vocare sodales
 O, o, Compagni, uti callate deorsum.
 Quo vix audito descendunt unus & unus,
 Tandem quisque fuit retroatus ad ima Cavernae.
 Baldus monstrabat rutilo fulgore Paludem,
 De qua procedit flumen voluerumque caminat.
 Per longum littus Baldo praeviente meabant.
 Ecce senem medio cernunt in flumine supra
 Delphinis tergum, quae barba canuta, decorat.
 Quae quoque Delphines seguitabant quique natant
 Portantesque suo bellas in tergore Nymphas. (res
 ipse procul cernens lumen turbamque stupebat.
 Quae nova res ista est? dicebant saepe vicissim.
 Mox contra Baldum brauosa voce gridabat,
 Quo te stulte pedes? qui nos per littora nostra
 Trenta para guidat, presto reflectite gambas.
 Respondet Baldus, caelo cascamus ab alto,
 Imus ad infernum nobis ostende Viazum.

Cui

*Crisi senior dixit, facilis descensus Avernī.
 Attamen audacter facis istas ire per Umbras.
 Et nisi cum focus alijs tornare fretabis,
 Dat mens quod grādis ueniet de gratia uobis.
 Dedecet humanos contradas ire per istas,
 Ergo retornetis, uestrasq; reducite plantas.
 Impatiens Fracassius ait, nunquid Deus es tu?
 Aut Dy fortassis Tomba uersantur in ista?
 Cui necchius, dea nra mihi dedit istius annis
 Arbitrium, septē qui mādat in equora flumēs
 Nilus habet nomen, non unquā cognitus orbi Nilus
 Quo de fonte cadat, sed uos modo mēte ribaldi
 Sacrilegiq; sumū retrouastis nequiter ortum.
 Et pede macchiato calcatis littora sancta
 Ista puellarum Iuuenūq; ceterua ministras
 Ad mea de lautis conuiuia foeta uiuandis.
 Sublimem regina deum me Culfora fecit.
 Quae Maris Imperiū sub terra possidet omnis,
 Quae quoq; magna suis dignat tradere seruis
 Flumina, stagna, Lacus, ualles, canalia, fontes,
 Distribuitq; suis Barronibus
 De quorum numero dictus sum nomine Raffus
 Qui suos ingenti super istud flumen honore,
 Sum Deus, ergo cito decedite partibus istis.*

Gosa.

*Baldus ait, deus es merdosa forte latrine,
 Si tamen ut baias deus es defendere te ipsum.
 Sic dicens grossum lassat sfronze giaronem, Giaronem, saxū
 Qui media chiappās Delphiniū in frōte pemit. ritundum.
 Raffus it ad nodum nulla deitate securus,
 Extra tenet musū ueluti Ranocchius ab unda Ranochius est
 Cetera turba gridās incepit sbattere palmas, raiarum mas.
 Plorantesq; uagha scapulant hinc inde puella,
 Supra Delphinos uadant laniando capillos,
 Diffugiuntq; procul multa formidine pulse.*

Compa.

Comparatio.

olumba.
iuetta.
lartorellus.
iatus.
arbagiannus.

Non aliter quando requiescūt nocte columbae,
Inter quas uolitans nocturna Ciuetta laceffit,
Vel martorellos, Gattus, uel Barbagiannus.
Intrarat sed iam medius Lironus in amnem,
Et Raffo sicut Polaastro colla tirauit.

Pedralla.

Cingar miratur mundum reperisse nouellum,
Esse per incantum tamen omnia facta sciebat.
Nō procul en flumē ternos se frāgit in amnes,
Hic fluit ad dextrā, hic mediani, hicq; sinistrā,
Et sunt omni ino sine ripis flumina, per quae
Si sine burchiello uis pergere, perge notando.
Hic plantas terra fixas tenere sodales,
Armorum nimio retrouant se pondere pressos,
Ex quo difficilis datur his nodare facultas.

Lisso, leuigato.

Inde petrā retrouāt lisso de marmore quadrā
In qua scarpello talis scriptura notatur.

Epigramma.

Taiarunt, sepa-
runt.

Si ad dextrā uadis, cernens Iouis atria magnā
Si ad median tendis, Neptuni tecta subibis,
Si ad leuam pergis, Plutonis regna uidebis,
Hic tres germani mundum cū sorte taiarunt.
Valde stupent comites fabellas cernere ueras.
Fracassus ridens dixit, buttemus amici
Et nos hic sortem, quo dicto percutit illam
Marmoreā petrā Morgātis habēdo bachiocū,
Qua longe reboans in pexxo mille fluescit.
Mox ad cōpagnos, cū Cingare maxime plat.
Per quem sit melius uel gratius ire canalem,
Cingar cōfortat mediū, quod menat ad agros
Neptuni, Baldo placuit, reliquisq; Baronis.
Sed modus est nusquā, q̄a flumē littore mācat,
Fracassi gaiarditas.

Ergo Fracassus medias saltauit in undas,

Qui

Qui licet immensus sit corpore more Gigantis,
 Vsq; ad centuram tamen est in gurgite fucus,
 In moiamq; suum vadit menando culamen.
 Inde vocat socios dicens, rogo cara brigata,
 Supra meâ schenâ môtate gaiarditer omnes,
 Sum dispositus enim vos totos ferre per undas.
 Baldus ait ridens, poteris portare Fracasse?
 Respondet sic si essetis duo tanta sodales,
 Ergo omnes saluant schenâ, spallasq; Fracassi,
 Lironem in dextram spallam consistere fecit,
 Seq; tenens Hippol manibus consedit apressum
 Baldus at in leuâ magne se brancat orecchie
 Falchettus sedit canis inſtar supra cerebrum,
 Boccalum stringam calzarû groppat ad unâ.
 Centaurus non vult adeo caricare Fracassum,
 Sed nodat Hircanum geſtâdo supra culattas,
 Tot passarinos Fracassus habere uidetur
 In spalla, iuratq; illos pesare nientum.
 Supter laſenam ficcato Cingere striccat.
 Quê facit, ut ſgregnent alij, mollare corexxas,
 In dextra portat se sustentando Bataium,
 Ergo prolixis cum paſſibus ire comenxat,
 Et quo guidat iter Neptunia littora poſcit,
 Se per galonem quandoq; reuoltat eundo,
 Et cum terribili ſfrantumat ſaxa bachiocco,
 Nam ſtrictus nimis eſt, dũ vadit, ſepe canalis.
 Tandem poſt longos miliaros, ecce diei
 Conſpexere procul radium, ſinemq; cauernæ,
 Quo læti comites pariter cantando triumphât
 Precipue Cingar dicebat tale ſonettum,
 Poſtquam de cœca ſumus hoc preſone cauati,
 Cantemus tararan, cantemus, tantara tara,
 Et ſic paulatim iunguntur ad hoſtia Tombæ.
 Hic ſe diſcaricat Fracassus pondere dolci.
 Ac ſimul armati uenerunt extra cauernam.

Paſſium pro
 actiuo.

Comparatio.

Comparatio.

Prouerbum.

Est quæstio, quare habitâtes Goudium dicantur Mēchiones Saluanellus hanc soluit dicens q̃ mentiones nō deberent dici, at Mintiones à Mintio flumine suo.
Harenas postribula.

Non aliter faciunt quā nos damatīna iacētes
Poltronizamus nolentes surgere plumis,
Et Sol ad mediā gābam sua lumina spargit,
Sed quā massare ueniunt aperire fenestram,
Dismesīati distendimur instar Aselli
Nilq; lusimentum giorni guardare ualemus,
Sic isti egressi tenebris nix cernere possunt,
Sed mox sue facti mundum uidere nouellum,
Atq; nouū Solē, noua tēpora frigus, & æstus.
Artibus hæc magicis sed quisquā iudicat esse.
Fracassus iurat, uult sternere cuncta bataio.
Hic absq; arboribus cāpagna plana uidetur.
Qua non est maior Verone larga, nec illa
Quā cāpagna colis nostro mēchione da Goito.
In medio cāpi celsum uidet Astra Palazzum,
Supra quod centum fumant de longe camini.
Illic smirna suam plantarat Culfora sedem,
Culfora ducta q̃dē cognamine, noīe smirna.
Sēper bāditiā tenet hic magna pessima chortē,
Perq; suū Regnum multas fabricarat Arenas
Altera sed maior, mirandaq; cosa uidetur,
Nam fundus Pelagi stat in altū more solari,
Nec fluit in giusum, quāuis agitetur ab Euris.
Per quē Sol radios fundit penetrante lusore,
Ac si per Vitrum passaret flamma stopini,
Vnde nouus mundus paret, Phœbusq; secundus

Togna,

Se maris in fundo cognouerat esse Fracassus,
Do Dianol, ait, nunquid tibi tanta potestas?
Sic igitur Pelagi fundamina pendis in altū?
Sic, uelut Aer, aque p te grauitudine mōcant?
Nō nō, quid facimus? celeremus cara brigata,
Quo dicto pariter uadunt in contra palazzum
En procul occurrit Peregrinus cum Peregrina

Bordones

Bórdones ambo gestantes atq; capellos,
 Immantelati breuiter, cinctiq; Fiaschis,
 Atq; uidebantur nimia strachedine lassí,
 Ipsaq; strachedo longum fecisse caminum
 Monstrat qua propter stratis in littore pagnis
 Membra solo buttát, renocāq; sedendo uigorē.
 Conueniunt illuc fratres, pietate mouentur,
 Namq; senex Peregrinus erat, caricatus *et* ^{annis}
 Cui grandis canuta coprit barba xxia pectus.
 Sed Peregrina uiret facie, multumq; galāta,
 Non plus quā septem bis uultu denotat annos.
 Blandidulos terre pudibunda tenebat ocellos,
 Quos aliquādo tamē reuēdo corda scanabat
 Præcurrens alios hāc protinus Hippol adocchiat
 Et iam (sicut erat solitus) ueschiatur Amore.
 Baldus Amoreuola Peregrinū fronte salutat.
 Mox ait, unde uenis? quo uadis? qđ tibi nomē?
 Ille refert, uenio Paradisi e partibus almi,
 Vado sub infernū, nomē mihi Luca Philippus. ^{Luca Philippus}
 Quid te, Baldus ait, Paradisum linquere fecit?
 Illic nome bonū felix quoq; tempus habetur?
 Respondet Vecchius, Te stessum fallis amice,
 Inganatur homo Paradisum qui putat esse
 Delicijs plenū, Solaxxis, atq; richexxis.
 Sūt quadragita anni qđ ego plātādo Tauernā ^{Via Flaminia.}
 Ostus eram non per romēū quippe uiazzum, ^{Via Romæa.}
 Ante sed Hospicium Paradisi semper habetis.
 Mille cadenaxxis portas stanghisq; seratas
 Et sua taccarunt passim uelamina Ragni.
 Varcabant giorni septem quandoq; uel octo,
 Nemo forasterus bandas ueniebat in illas,
 Si tamē ullus erat qui tandē accederet illuc,
 Vel gobbis, uel xottus erat, uel lumine sguer-
 Vel cantās uacuis corā latrone segurus. (xus)
 Nemo qui scottum posset pagare Tauerna.
 Qui

Qui uellet cameram, qui lectum, quiq; bianā,
 Quisq; carens numis, soliti dormire paratis,
 Straxati, pedites, panem cercando per rissos.
 Raro Pontifices vidi, Regesq; , Ducesq; ,
 Raro Signores, Marchesos, atq; Barones,
 Raro Capellatos, Mitratos, raro Capuzzos.
 Qui mihi ducatis plenos aperire ualerens
 Borsattos, quaias pagantes atque capones,
 Splumatos lectos, dulcem garbumq; phalernū.
 Hi sunt qui faciūt richas pinguesq; Tauernas.
 Hi sunt qui spēdūt, quia possūt spēdere, large.
 Procuratorem si quenquam forte uidebam,
 Vel quoscunq; Forum numi facit esse lecardos,
 Vix id credendo Miraculum grande putabam.
 Hac ego pro causa sdegnatus ab inde recessi,
 Maxime quod quidā Prelatus, tēpore vecchius
 Ob longū straccatus iter, plenusq; gramexxa,
 Ante fores cæli pouerellus denique uenit.
 Cum pede chioccabat portā bis terq; quaterq;
 Nemo respondet, quia nemo est Ianitor illic.
 Denique post longas batituras, ecce canutus
 Ianitor alter erat, quem Petrū nomine dicūt,
 Protinus in colera spallancat ruggine vecchio
 Stridentes Portas, & rauca uoce sonantes.
 Quis gridat, hāc bussat portā? q̄ frezza coer-
 Ille tapinellus vecchiū pstratus adoratur,)cet?
 Ac rogat introrsum recipi, fieriq; Colonus
 Littoris astrigeri, aut aliquo cantone locari.
 Hinc, Petrus iqt, abi, nihiles nūc athere dign⁹
 Nec fueris, donec Mundo stria Culfora uiuat.
 Quam dum permittet Deus inscrutabili orbi.
 Vinere, qua pereūt anime sex mille quot annis
 Nec tu, nec tua stirps poterūt itrare chi drētū.
 Vade, nec ulteriq; chiocches ne forte chiocheris.
 Talia dum fierent, exhibant mille Putini

Nemo, fuit vir
 portinator para-
 dis, ut ego clau-
 do & nemo ape-
 rit. Petrus.

Augeli.

Alig eri

Aligeri, nudi, saltantes atque canentes.

Inj; meâ sine respectu venere Tauernam,

Et mihi mangiarunt cosinum de pane repletum.

Tres vaccas, septemq; Boves, cinquâta capones,

Viginti pegoras, castrones trenta bicornes,

Octoq; Mexenos, de Ceruelltibus Ollam,

Quid plura? et gattas, asinû, mullâq; , canesq;

Mistinos guardam Cortini nempe uorarunt, **Appositio.**

Et nisi quam primû scapolassem nudus ab illis

Meq;, siamq; meam duplici boccone rapissent. **Fia Venetiani-**

Pensa mo post mortem quæ consolatio restat. **ter, pro filia.**

Noscere uin quare tantû petit astra ponertas

Est quia nil portat secum, qua properin altum

Consurgit facilis festuca more volantis.

Est ubi (me miserum) mea filia cara? quis illâ

Ladraxxus rapuit?

Togna.

Sic dicens vecchius mendax dispareret ut umbra. **Posuit pedes &**

Contremuere pedes Baldi, steteruntq; capilli, **capillos, ut om-**

Multaq; contraxit faciem marauilia crispam, **ne contremuis-**

Quando repentina se uolta repperit illic

Solum solettum neque coram uidit amicos.

Quid faciat, uel quo flectat vestigia, nescit,

Mente Deum uocitat, Serraffam uoce gemedo.

Deniq; Culfoream, satius putat esse Masonem,

Vadere, smaritos ubi forte catabit amicos.

Non uix andatu compleuerat octo Cauexxos

Pixxa cappellettus procul obuius ecce ruebat,

Nâ super amblantem stradiotti more xanettû **Amblantem fr-**

Currit, et altiuolâ gianarinam sustinet armo. **zofiter.**

Baldus eum norat, uocat, heus, ô, Pixxa capelle,

Angelus es nunqd Gabriel? da queso nouellas,

Est ubi Serraffus nostri spes una repositi.

Pixxa capelleitus respondet, nobilis Haros

Salue, nō procul est, qui nil nisi curat amicos,

Serraffus

Lapis optalamius, inuisibile reddens.

Serraffus pater, & lapidem tibi cōmodat istū,
(En cape) quem dicunt optalamium.

Is latet in Lauri folium, quem nemine visus
Ore feras, intraq; lares ubi Culfora godit,
Te rogat ut scharpes illi de corpore vitam.
Dixerat, & subitus cāpagna sgombrat ab illa

Comina.

Baldus habens ergo petram, nil cernitur ullo,
Culfoream uersus dixit se protinus Aulam.

Incontrat varias comitinas saepe Striarum,
Per mediū quarū tanquā nihil effluit agmen.

Sape voluptatis causa tirat hic tirat illic,
Guarnellos, calcesq; menat, pgnosq; frequētes.

Aduenit ante fores pallaxxi semper apertas.

Omnia sunt aurum, cornisia, limen, & arcus,

Introit, armatum circumspicit agmē ibidem.

Guardia Regina quod erat, stans iugiter illic,

Dūmodo Pallaxxi suberat, ludisq; studebat.

Gaude, Baldus ait, mi brande, cibaberis, ecce

Carnes & sanguis tibi presentantur abunde.

Transit ad obcinctā clausurā mille columnis,

Omnia sunt aurum Bases, capitellia, Frisi.

Quales hic reperit strepitus, qualēq; tumultū,

Quales mollities turpes, actusq; salaces,

Vtile nil scribi posset, si scribere uellem.

Hostia per girum camerarum plurima iusto

Discompagnantur discrimine semper aperta,

Cuncta sigillatim statuit discernere Baldus.

Aromatopola Striarum.

Se viat ad quandā portam, quae nocte dieq;

Stat patefacta, strias sorbēs vomitāsq; frequē

Intus tich tochat pistatio Mortariorū, (tes.

Crebraq; campana similis percussio Bronxi.

Transcendit limen, causa pistaminis adsunt,

Obstupet

Tanquā nihil.
Nihil fuit ho-
mo inuisibilem
se faciens ad li-
bitum.

Ex frequentia
transeuntium,
regales portæ
sorbere vome-
re; homines
videtur.

Obstupet innumeros illic retrouare Striones,
 Innumerasq; Strias vecchias, modicasq; puellas
 Non ea medesimo generatur schiatta pæso,
 At sunt Italici, Greci, Galli; , Spagnoles,
 Magnates, Poveri, Laici, Fratresq; , Pretiq;
 Matronæ, Monighe per forzã claustra colētes.
 Sollicitant multas tenui sine voce facendas,
 Plurima conficiunt vnguēta, Cerumina, pastas
 Vnctos, Implastos, Pilulas, confecta, cirottos,
 Mille serant, reſerāt scatolas, moltātq; , reuoltāt
 Vrceolosq; tegunt, retegunt, soluūtq; , resoluūt
 Vasa triacarum, Mortaria bronzea chioccāt.
 Pars hic mensurat trutinis, pars illic alhorret
 Taxum pistillo quatiens Aconita, Cicutas.

Electuaris complentur bissola mille,
 Compositis, heu heu, nigro de puluere mortis,
 De spuma zatti, de ladri carne picati,
 De pulmone Asini, virda de pelle Ranocchi,
 De pus matricis, de Infantis sanguine caci.
 De Cadaueribus tumulorum, deq; sagina
 Virginula, de felle Bouis, de lacte figorum,
 De sudore patris propij, de (pro scelus) alba
 Pascalis cere candela, deq; sacrato

Chrismate, de Christi dono Baptismatis unda.
 Fingunt mixturas cum sacris mille prophanas.

Quas, uti componant, describere forte ualerē,
 Sed metuo Errores si quādo rephendere vellē,
 Errorum fierem preceptor, meq; Tomistæ

Dignum censerent Mitra, Christi; Cavallo,
 Sed de more bria mihi cauda daretur Aselli.

Talia pro magno nec haberent, namq; poetas,
 Ac Oratores, Medicos, Legumq; ministros,

Namq; Senatores, & qui dant iura Brigatis,
 Quā plures retegunt ad cursum p̄gere noctū,

Sed quia respectu legis prauertitur ordo,

Toxicū lethale.
 Mille refertur
 ad electuaris.
 Hic puluis, &
 hæc poluis utfu
 pra in Aegloga
 prima Zanito-
 nella.

Appositio.

Locatur poeta.

Ad cursum strā
 arum.

Namque

Proverbium.

Namq; solent grossi pisces mangiare minores
Desuenturata quadam solummodo vecchia,
Suntq; supra Asinos plebi spectacula fiunt,
Sunt quæ Primatum multorum crimina calat.
Sunt quæ sparagnat Madonnis pluribus igne.
Baldus sopra uidet, subtiliter omnia uersat,
Inscriptasq; legit scatolas, vicesq; notatos,
Nil nisi mortiferum passim legit esse venenũ.
Librazzos aperit, vel apertos lectitat omnes,
Nil nisi letales considerat esse recetas.

Quomodo garzones faturẽtur amare negates;
Quomodo stuprandi causa dormire coercent.
Quomodo adulteriũ vxoris uir noscere poscit.
Quomodo uirginea cogantur amare puella.
Quomodo nõ tumeat mulier cornado maritũ.
Quomodo si tumuit, Fantinũ mingat abertũ.
Quomodo uix natos vicient sua fascina puttos

Honestissime.

Quomodo desiccent odiati membra mariti.
Quomodo de hirlo mentem, de corpore uitam
Eiusdem tollant, valeant ut pascere Machos.
Fæetentes ibi sunt, ranca, uechiaq; striazze,
Quæ uadunt redeunt portantes Bissola circum
Has Baldus sequitans vult rerũ cernere finẽ.

Scola Striarum.

Est locus alter ibi ter centum brachia longus,
quo docet (heu quãtas) uechiarũ turma puellas
Sunt ibi Dongellas scarcoffe mille docentes,
Suntq; Pedantrices in despsare Triacas,
Et pedagogarum dant ritus more tenendos,
Qualiter obsequio ueneris sua uota sequatur,
Qualiter Infantis tenerini membra smedullẽ
Qualiter ungantur, moneantq; tonitrua celi.
Qualiter & segetes, & uites gradine tollant.
Qualiter in varias formas sua corpora mutet.
Qualiter efficiat quod amatis forma diabli ẽ.

Scarcoffus dici-
tur qui macer
vndiq; promul-
gat ossa, ut vec-
chia.

Nam striæ co-
eunt cum dia-
bolis sub imagi-
ne amantum.

Qualiter

Qualiter et Xpm renegēt, Christiꝑ; batesmū.
 Qualiter alliciant pratos sibi tradere sanctā
 Eucharistiam, aut alicuius membra beati,
 Qualiter (ah facinus) Crucifixū stercore turpē
 Qualiter ad stagnū Nurse sacrare quadernos
 Pergant, implētes pelagū Terramꝑ; diablīs.
 Qualiter et studeant griffas scapolare Leonis
 Pontificis, cui cura bonā stat ponere guardam.
 Baldus nūc huc, nunc illuc praecepta striarum
 Audit, & intendens aliquam si noscere posset,
 Cingarīs uxorem uidit, Bertamꝑ; magistras
 Esse puellarum, traxit quasi turbidus Ensem,
 At circumspectans ibi plures esse Madammas
 Primatum uxores, se prostituisse diablīs
 Mucchiachias, tacuit, risit, latuitꝑ; libenter.
 Se met confortans, qđ quas hic esse putamus
 Dianam, illic striges scortasꝑ; catauit.
 Sed laudauit eas sua furta umbrare scientes,
 Semiremissa quidē culpa ē qua tegmine trāsīt.
 Non ibi plura deest uariarū turba Sorarum,
 Officium quibus est solum condire Triacas.
 Baldus enim tunc esse diem non credidit orbi,
 Sed nobis noctem ueluti gens plurima pensat.

Posttribulum Striarum.

Introit ulterius retrouās loca turpia tandem,
 Turpia dico iocis lasciuīs, atque pruritu,
 Turpia nequitij blandis, luxuꝑ; petulco,
 Turpia mollicie, Venerisꝑ; libidine, scortis,
 Pellicibus, tandē quicquid patet esse Lupanar.
 Pulchra sed aspectu sunt muri, testā, solari,
 Non mihi si centum bocche, centūꝑ; fauella,
 Quas Baldus gioias ibi uidit, ferre ualerem
 Lōgaꝑ; larga patet cubitos caminata trecētos
 Cuius testā nitent auro, pauimentaꝑ; muri
 Dicere nō opus est quā fulgida strata parātur
 Argento

Leo Papa.

Mucchiachias,
 morosas Spa-
 gnolicum.

Caminata, ma-
 xima camera,
 qua possit ca-
 minari, uel ca-

minata, quia secundum Vetrum plures habet caninos.

Argento, Raso, Bisso, Ganzante, ueluto.
 Leggiadros Iuvenes, bellos facieq; uenustos,
 Stringatos, agiles, quos indicat esse Diablos
 Humanum piliasse caput, moresq; decentes
 Conspicit innumeros circum scherzare puellas.
 Quas gestant uestes auri, Brettasq; ueluti
 Prætereo, aut ostri calxas, Rensiq; camisas.
 Quin etiam lapides preciosos pono dabādam,
 Muschium, Perfumos, Muscati uasa, xibettū.
 Sentit aquas roseas paupimēta per aurea fusas,
 Florida porphideos coprunt spalleria muros,
 In quibus affixi dant specchi lumina circum.
 Illic Meschine se stant ornare puellæ
 Imponunt sguanzis, fronti, colloq; belettum,
 Atq; coralicios faciunt parere labellos.
 Incrispantq; comas propter placuisse Diablis.
 Prætermitto lyras, Flantos, citerasq;, Leuttos,
 Scambiettos, Dāxas, Festas, Ballosq;, Morescas
 Ipsa Voluptati præregnat Culfora tanta,
 Quæ sup auratam stat fronte superba Cadregā
 Pedrala.

En quomodo lupanar inhonestissimū honestissime descripsit Merlinus noster.

Hæc ea dum Baldus crispo considerat ore,
 Ecce cathenatum grandi rumore Bocalum
 Strasinare uidet, calcis pugnisq; domatum,
 Undiq; uisendi causa lassua luuentus
 Circumfusa ruit certamq; illudere capto.
 Spingitur ante Tronū Regina paup homellus,
 Voceq; sbragifera pietatem, gridat, habet e.
 Culfora captura causam tumefacta dimādat,
 Respondetur ei quod pessimus iste Gaioffus
 Intrarat furtim propter robbare Coquinam.
 Et iam Fardellum de caso, carne, Botiro
 Fecerat inde duos sguataros bastone domarat
 Nec quod scriptus erat regalis seruator Aula.
 Nec quod sallarium bruttus poltronus habebat

Nec

Nec qua uenisset banda parlare volebat.
 Culfora sdegnato faciem sembiante reuoltat,
 Hinc, ait, hinc istum xaltronem ducite prestū,
 Hic cito, q̄ mora fu? me mastiaxxus amorbat,
 Et spuxxo liuomo tenuauit odore xibettum.
 O quam poca fuit discretio uestra, tulistis
 Ante meos oculos istam duxisse Carognam?
 Ite uiam, roxxamq; sibi preuertite formam.

Comina.

Protinus infelix streppatur ab inde Bocalus,
 Tota canaia retro sequitur, day dayq; rebēbat
 Nemo nisi Baldus per quem pietate mouetur,
 Ducitur extrorsum, patitur ludibria, scornos,
 Baldus qui finem uult cernere, cuncta ferebat,
 Quamuis saepe manū posuit pro ducere brādū.

Bocalus uertitur in asinum.

Deniq; nescio, quo Bocalus tingitur uncto,
 Qua propter longas distēdere capit orecchias
 Mostaxxūq; procul fundens quasi toccat arenā.
 Brachia deuantant gamba, vestesq; pilamen
 Bertinū, bustumq; Asini miser induit omne,
 Dumq; loquit, uoluit ragiauit fortiter, a, a,
 Cursitat, huc, illuc bastonibus undiq; pistus,
 Vult trare nō solitos pro se deffendere calxos,
 Sed cadit, et magnas carpit cascādo schenadas
 Se met spauent at cernens non esse Bocalus,
 Os frustra sublime sibi Natura Deusq;
 Tradiderant, si sic fieri debebat Asellus.
 Nunc strassinatur per caudā, nūc per orecchias
 Excutiturq; sua puluis de pelle tracagnis.
 Baldus at oliraggium nil tātū sustinet vltra,
 Indusias crepat immo suas, quibus ora Bocalis
 Ceperat infelix Asini gambasq; pilosq;.
 Scorciat ergo diu sitibūdū sanguine Brandū.
 Irruit in cæcam lapidis uirtute cohortem,

Et velut vindicolas Falcho secat ungue Folēgas
 Sic Baldus Christo distemperat ense rebelles.
 Quisq; sibi gambā, seu braxxum, siue galonē
 Spicari jenuit, ferrum nec imaginat ullum,
 Deserit ex templo gens hac maledicta Bocālū.
 Atq; p hospitū latitās fugit hinc, fugit inde.
 Fama novellatrix Regina percutit aures,
 Que transmutavit vultus in mille colores.
 Extimet esse magum Serraffum, siue Cocai
 Fraudes Merlini quibus est in uasa frequenter
 Introit a reliquis Thalaminis Penetrare remotū
 Exercere solet magicos vbi Porca susurros.
 Baldus ad interea solus diffuderat omnes,
 Atq; Cadaueribus compleuerat undiq; trūcis.
 Boccalum piectus agens pronunciat Ari,
 Et uersus portam compellit, ut exeat Aulam.
 Guardia clamorem uix nunc audiat in armis
 Esse reuoltatum, festina recesserat inde,
 Reginaq; timens illam accatare caminat.
 Vnde Asinum Baldus menat securius extra.
 Boccalus nescit uexatus quid sit Agaso,
 Sape caput uoltat si cernens cernere posset.
 Ut procul excessere, petram detraxit ab ore.
 Baldus, et aspectum uelut est manifestat Asello
 Qui licet exterius bertina pelle tegatur.
 Signorile tamen Baldicognouerat os.
 Protinus expassis releuat se cruribus altum,
 Rumpere si uellet cum Mulla uirginitatem.
 Brachia dat collo Baldi, Musq; bauoso
 Discretus, uelut est Asinellus, basia figit,
 Esse Asini quoniam dicta est discreptio mater
 Nō potuit Baldus quin rūperet ore cachinnū,
 Quādo tanta sibi tunc Machina uenit adessū,
 Attamen eximū uelut est usanza Baronis,
 Qui cortesia nulum praponit honorem,

Carmen obtu-
sum.

Comparatio.

Prouerbum.

Sapeq;

Saepeq; vilificat se mit virtute sub ipsa,
 Sustinet amplexus, ac oscula fœda Bocali,
 Et vinctus pietate quater sua fata piansit.
 Postea de focijs aliquam si forte novellam
 Sciret dimandat, sed Agellus raggiet et urlat,
 Noscere nec potuit Baldus qd raggiet, et urlat
 Qd parlare nequid pede tunc scripsisset ut Io,
 Sed manus ad calamum si nō fuit apta, minus

Io, quæ in vae-
 cam mutata, su-
 um in arena
 scripsit nomen.

Gosa.

(pes

Ergo dum lingua, pedibusq; docere nequibat,
 Ut Baldus seguitet saltem testone cignabat.
 Ante viam trottat, seguitans fit Baldus Agaso
 Non procul ecce sibi venit obuia pulchra puella
 Quæ septem guidans animalia fune ligarat,
 Illaq; post Nympham posita feritate sequitur.
 Est Aper, Agnellus, Linx, Bos, Leo, Simia, vul-
 Sed proprius Baldo venienti quādo fuerūt, (pes
 Illico verticibus, pedibusq; resistere vinculis
 Incipiunt, quatiuntq; altis mugitibus astra.
 Miratur Baldus restansq; interrogat illam,
 Quæ virtus, aut q sua fraus animalia vincat.
 Illa nihil reulit, sed nectit in arbore sogam,
 Et versus Baldum veluti Meretrula currit.
 Mecum si sapias, dicebat splendide Barro.
 Mecum balneolos uenies habitare paratos,
 Vtere me liber formosula, respicis? ensum,
 Candidulas habeo genulas, rubeosq; labellos.
 Fessulus es, nec ego minus exto lassula, me um
 Languidulos foueat noster tibi lectulus artus,
 Est ibi floridulus vagulū prope flumē Agellus
 In quo molliculus de fronde grabatulus extat.
 Illic somniculus corpuscula nostra fouebit,
 Illic blandidulos manus hos palpabit ocellos,
 Illic dulciculas potes has pressare mamillas.
 Sic dicens Baldo sinulum lassula soluit,

T 2

Mox

Mox dare basiolum uoluit putanella tenellum.
 Baldus eam subito cognouerat esse puellam,
 Quam nuper uidit peregrinam cū peregrino,
 Transmutasse suos compagnos indicat ipsam.
 Quos in brutorum forma cum reſte ligarat.
 Ergo manu celeri per trexas corripit illam,
 Sed dedignatur fragilem vir battere ſexum,
 Diſpoliat tantū, quæ dum ſpoliatur in unam
 Poeta iocatur. Cæpit conuerti vecchiazzam, dentibus orbā,
 Sguerzam calcagnis, oculorū lumine gobbam.
 Baldus garofolum qui ſe brancaſſe putarat,
 Hæc ubi præ manibus mirauit habere carognā
 Protinus obſcenā ſtomacoſa fronte relinquit.
 Quæ cito Culforeū petit undiq; nuda palazzū.
 Dumq; diu Baldus ſtabat mirare quo ibat.
 Affuit ut diuo Serraffo Pizxa, Rafellus,
 Giubertusq; ſimul, qui quattuor ante benignū
 Se Baldum penitus ſemota nube tulerunt.
 Hic noua feſta fuit, noua dāzza, nouaq; carezza
 Denique Serraffus mandat diſcedere cunctos,
 Solus ibi reſtans animalia ficta reſoluit,
 Expediensq; ſuas magia cum uerſibus artes,
 Reſtituit ſocijs primam cicigando figuram,
 Efficitur Vulpes Falchettus, Simia Cingar,
 Bos fit Fracaffus, Linx Liro, Hircanus agnell⁹
 Hippol Aper, Leo Vinmazx⁹, Boccalus aſellus.

Concluſio.

Mutauere pilos, ſi mores, nescio certe.

Explicit Phantaſiæ Vigefima
 prima Macaronice.

Vulpes Falchet
 us. Simia Cin-
 gar.
 Bos Fracassus.
 Linx Liro.
 Hircan⁹ agnel
 is.
 aper Hippol.
 Leo Vinmazz⁹
 asinus Boccal⁹

MAGISTRI

ACQVARIILODOLAE

ARGVMENTVM.

IN VIGESIMAM

SECVNDAM

PHANTASIARVM

MACARONICEN.

*Tela mouere sua mandat cito Culfora gente.**Et contra Baldum precipitosa uenit.**Baldus cum socijs veniam simulando vocabat,**Quos ueluti pegasas sacrificare uolunt.**Denique sfodrantes spadas occidere gentem**Incipiunt, quae gens Smirnaeque morta iacent.*

MERLINI COCAII

POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.

Macaronice Vigesima secunda.

VILFORA tristiferam Vec-
chia referente nouellam
SENERAT, armatū quia
viderat illa Baronem,
VANA superstitio quem nul-
la monere valebat.

Et quod

Et quod septē homines mutarat in ora ferarū,
 Reddere qui secum volvere libidinis ætē,
 Sed non ante suam poterat conducere sedem,
 Casto namq; animo fuit interrupta Baroni
 Fraus suā, nil fecit pulchras nudare mamillas,
 Nil quoq; blandicys Venere stimulatibus vti.

Gosa.

Ergo suam mandat subito concurrere guardā
 Fit gridor, armorum strepitus, clāgorq; tubarū
 Doncāpana sonans sibi cōtrahit arma virosq;
 Audit hunc strepitū Baldus, seguitate sodales
 Dixit, & in contra Pallaxxum dirigit ormā.
 Restat Serraffus, Giubertus, Pixxi, Rafellus,
 Per quos impresas alias explere bisognat.

Ornam, instar
 canis saufantis

Berta.

En pcul apparet maga Culphora, fortiter ur-
 Ac sup auratā properat turrata quadrigā, (lat
 Quam Nymphis plena seguit abāt octo caretta
 Non imperatrix fuit ac pomposior unquam.
 Quattuor albentes Palefreni terga copertis
 Arte recamatis ducunt māsue quadrigam.
 Fert Regina manu sceptrum, rutilāq; coronā
 Supra fulgentes trexas diademate gestat.
 Præcurrunt centum famuli, centumq; staseri,
 Quisq; suū brandū tenet e galone cadentem.
 Longa sequit series & cortesanica turma.
 Innumeras nimphas huc illuc ludere cernis,
 Non alios Dios, aliud nec numen adorant,
 Præterquā Smirnā, sola hec dea creditur illis.

Mafelina.

Baldus ut inspexit, cōpagnos stare comandat,
 Mox ait, o quales ars Nigramantica vires
 Mōstrat habere, tamē sūt, credite, cūcta baiane
 sed pulchram follā faciamus deprecor unam.
 De meretrice ista fingamus habere spauentū,

Stemus & attenti quæ nobis damna parantur.

Pedrala.

Talia dum Baldus tacito sermone susurrat,
Hos procul illa uidet, turbataq; clamitat, ola,
Cernitis humanam (quo tanta audacia?) gētē?
Qui præsumpserunt mea regna subire gaiossi?
Sic ait, & spaxat Trōbettam nomine dictum
Bertuxum, rei qui uadat scire casonem.

Ipse galappando cum tromba clangere capit,
Venit & ad Comites ad quos sic ore loquutus.

O compagnones, quæ phantasia menauit

Istas in partes uos nil deitate seguros?

Tanta ne uos generis tenuit fiducia uestri?

Maturate fugam, subitoq; netate schifones,

Netare schifones est fugere. Sic uos bastardi xaltrones, gensq; pedocchis

Plena, Dea nostra uenistis tangere limen?

Ad uos me mandat uenerabilis illa Virago,

(Cingar ait tacitus, uenerabilis illa putana)

Culfora, quod retro spaciatis presto caminum,

Aut scoroxxatam pariter ueniatis ad illam,

Post hæc adoretis sacrosanctas illius aras,

Vosq; sacrificium meritabitis esse beatum,

Humano quoniam placatur sanguine Diua.

Presto uenite illi, quid statis? presto uenite.

Comina.

Baldus ait socijs (quibus uno cignat ocello)

O fortunati, quo nos desgratia nexit.

Cur quando nostre Genetrices parturierunt,

Non potius mundo tantos fecere nauones?

Gosa.

Hæc Baldus parlās fingeat habere spauentū

Mox ait, andemus sanctum cūponere numen.

Omnes de risa tacito sub pectore schioppant,

Exterius placida simulantes fronte dolorem

Trombettam rogant Smirna lenire furorem.

sed

Sed magis in colera gridat Tröbetta superbus
 Vos anchora estis pigri? spaxxate caminum.
 Quo dicto nix se tenuit fortissimus Hippol.,
 Sed penitus non vult mandatum rüpere Baldi
 Berta.

Ergo cum bassis testis andare comenxant,
 Ac si post tergum manibus colloq; ligatis
 Deberent triplicis ligni montare schalinos.
 Hos Tröbetta sua Domina presentat, et iquit,
 Hi maiestatis turparunt Atria uestra.
 Culphora cötremuit corpus tä gräde Fracassit,
 Interpellat eum qui sit, quo sanguine natus.
 Fracassus secum rodens in corde cathenam,
 Respondit curuans laccam sermone tementi,
 Nomine sturlonus dicor, sum natus ab uno
 Nomine Burdacho nato de stirpe gigantum,
 Qui schaxxare Iouem uoluerunt de Paradiso.
 Culphora plus tremuit talem sentendo parolā
 Postea fatexxas Baldi, uultumq; galantum
 Mirabat, latosq; humeros, strictumq; fiancum,
 Cui brancata quasi sub rete cupidinis inquit,
 Tu quoq;, qui sensum te prodis habere superbū
 Da prolem, nomenq; tuum, genus atq; tuorū.
 Baldus respondet, Calicuttus nomine dicor,
 Natus adulterio Monacha fratrisq; Stopini.
 Me conceperunt Gesie deuote sub Ara,
 Postea Plutoni de me fecere sigillum.
 Sum deuotus ei, donauit corpus et almam,
 Ergo meū regem dominūq; catare procaxxo,
 Me mare, me tellus, quāto magis astra refudāt
 Si non esse Dei potero, uolo, sumq; Diabli.
 Has desperati stupuit Regina parolas.
 Mox qui sunt alij semper magis aspra dimādat
 Cingar.

Cingar ait, postquā scire optas o alta Maestas
 T S Qui

Maestas, surripit. i. causa galantariae.

Zugavi, Mátuanice.

Qui sumus, & qualis nostra est generatio dicā
Sum Scarpacinus, scio repperare xanattas.
Sed quia disfaciunt Dates, Tanoleria, Carte,
Ac reliqui ludi poveros, mea cuncta zugavi,
Martellū, gucchias, Lisnā, sparamēta, Didalū,
Formas, & secchiā, spaghi quoq; fila, Tacones
Post hac ammissi ludendo sponte Cerebrum.
Qua propter stigias eo desperatus ad oras.

Falchettus.

At me sub muclech, fecit Garaminga Ribagā
Nec bra conualuit, nec bru, nec xonzia Mosche
Hoc anigma cupis dissolvere? funde stranudū

Hircanus.

Declarationem
horum carmini-
um modicam

Sum cui tres eharites Cælo demisit ab alto
Iuppiter, ut redeat mea patria eādida, q̄ nunc
Nigra fuit turpis, Cifanti squalida morbo.

Hippol.

Sū & squarxo Lupos cū dentibus, inq; menestrā
Illorum carnes comedo non absq; Cuchiato.

Liro.

Est mihi leno domi pater est, in uisla Nonerca
Est uxor meretrix, bastardus filius unus.

Vinmaxxus.

Qui sim scit cælum, quid ero scit filius heli,
Qui cū furcinula trat carnes extra lauerxū.

Boccalus.

Qui sis scit Cælum? quid eris scit filius heli
De cancar ueniat robbantibus extra lauerxū
Nuper ego uestras o Culfora magna coquinas
Intraram furtim inuitatus odore camini.
Dumq; ego semilates stabā post limina porta
Ecce uirū (magis imo bouē uolo dicere) grassū
Inspitio lecti sub canexxale latenter.

Condre

Condere Testonem coctum cum pelle uedelli.
 Postea gustigolis Boccalum implere bussecchis,
 Nāq; suū studiū nihil ē nisi pacchia, brotamē.

Culphora.

Nunquid es ille latro quē feci nuper Asellum?
 Eya cito famuli, solitas incendite flammās,
 Atq; mihi Altaros holocausti condite sacros.
 Prestiter obedit famulorum maxime phalanx
 Ligna q; portantur, uastu q; incenditur ignis.
 Ecce Sacerdotes uelata fronte canentes,
 Accedunt unus puuialem portat adossū,
 Vndi q; turribuli mittunt ad nubila fumum,
 Incensi q; faces crepitant altaria circum,
 Culphora, gridatur, uiuat Dea culphora nostra,

Altarus, & Altare.

Maselina.

Ipsa super celsam montauerat alta columnā,
 Seq; Deam cunctis mandat schāfarda uocare,
 Trombarum clāgor raucanti uoce frequentat
 Tarara ton tarara ton tarara ton taira,
 Mens socijs brillat stoccos squainare politos,
 Quos nimis accendit multe tararatio trombe
 Iamq; Sacerdotes gladios portando cruentos
 In primis uoluere gulam iugulare Fracassi.
 Ergo iubent illum curuos piegare xenocchios.
 Nam ueluti uaccam illū descopare uolebant.
 Impatiens unum dextra Fracassus agriffat
 Presbiterum, smaccat q; illum si musca fuisset,
 Restauit q; manus de merda et sanguine tincta
 Baldus ut agnouit baruffam esse comenxam,
 Me seguitate gridas, sfodrās q; repēter Ensē,
 Currit ad urtandā, quā diximus ante colūnā,
 Cū caput innāxum tōmawit Culphora xosum.
 Concurrunt gentes propriæ succurrere Diuæ,
 Quā Baldus ridēs iā strassinabat ubiq; (dabāt
 Hippol & Hircan² Cigar quoq; ad arma gri

Carmen trom-
 bistico.

Cum caput, ad-
 uerbiū est.

Inq; squadras illas ad guisam fulminis intrat,
 Bachiocci strinxit palmas bagnado Fracassus,
 Nos sacrificium, clamat, faciemus adessum.
 A, porcinaia, gridat Falchettus & Hippol,
 Nos aliquos igitur pensastis esse gazanos?

Pedrala.

Septē mille homines iā brandos extra cavarāt,
 Precipitāt, circūq; serant facto agmine Baldū
 Cui celer altorium currit prestare Lironus,
 Saltat et in mediū ueluti Leonissa trauaium.
 Centaurus paret sicut Lupus inter ouile,
 Qui defunctorum iam montem fecerat altū
 Hircanus nūc huc, nunc illuc fortiter vrtat,
 Falchettus sauit, mandatq; ad sidera testas.

Facetia Boccali.

Turba puellarum palmas battendo fugatur,
 Attonitæ laceris feriebant pectora pugnis.
 Has sequitur clamans Boccalus State ribalda,
 State putanella, uos castigabo, quo itis?
 Quove scapinatis? sic me fecistis Asellum?
 Sicve mihi schenam gratastis pectine boschi?
 Nunc scitis quantā deitatem Culfora gestat.
 Sic dicens brancat scoriatam forte trouatam.
 Ac illas multum flentes frustare comenxat.
 Sed tamen egregias fantinas plane flagellat.
 Nec tenerinellas patitur scoriare putinas.
 Verum cum nulla quasdam pietate striaxas
 Aut Vecchionaxas toto conamine chioccat.
 Undiq; sanguineā fundunt sua membra piozā
 Non pietas ualet hic, non perdonāza gridare.
 Nam Mercadanti Boccalus fecerat aures.
 Baldus i āplexu Smirnā trahit extra caternū.
 Quam fert, incalzantq; illū tres mille flaseri
 Sed Lironus eos distemperat ense Lironus.
 Cascabant pisces nimia pro uoce gridantum

Culmine

*Culmine de celso, quoniã maris est ibi fundus,
Tunc homines mundi (peream si dico bosiam)
Auribus hauserunt talem deffotta bat aiam.
Attoniti pisces ueniebant supra timentes,
Squizzabantq; super fluctus scampare nolētes
His oculis vidi, uel somnia forte fuerunt.*

Comina .

*Iam Baldus Smirnam multo sudore ligarat,
Fertq; super spallas in quãdã proxime grottã,
Iam non ulterius tremefacta canaia sequebat
Namq; Fracassus eã smagaxxat more nosariũ
Quisq; fuga studiat, ferus Hippol pseqt illos,
Incalxans alia dismembrat parte Lironus.*

Gosa .

*Culphora iam tristi portu guidata diabulum
Aduocat, atq; patrẽ matrẽ maledire comẽxat.
Increpat hanc Baldus dicens, ah nata diabulo,
Nunc debes domino rationem reddere Christo
Cur tua non deitas, cur non tibi donat ainttũ?
Et sic dicendo ferit uno calce misellam,
Infœlix clamat mortem, patremq; Sathanum
Vt ueniens animam misero de corpore vellat.
Ergo dum stridet, rapitur miserabilis inde,
Vitaq; cũ gemitu fugit indignata sub umbras*

Conclusio .

*Si brevis hic liber ẽ, brevis est, nã semp acerbos
Catta parit Catulos nimium frexxosa, valete.*

Explicit Vigesima secunda
Phantasiæ Macaronice.

MAGISTRI ACQVARI

ARGVMENTVM.

IN PHANTASIAE VICESIMAM TERTIAM MACARONICEN.

*Ad phlegethontar, descendunt regna Paesi,
Baldus cum focis, fertq; Fracassus eos.
In Griffarosti prius intrauere Tauernam,
Quem Baldus pugnis calcibus atq; domat.
Mox arriuanes nigras Acherontis ad undas,
Nō passant, quoniā Barca Charontis abest.
Hic Cingarimū qui Baldi filius extat,
Dum v̄trem Cingar vult vacuare, trouat.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIAEVM.

Macaronice Vigesima tertia.

ENIMVS *ad pavidum Ma-*
lamocchi deniq; portum,

GVRGITE *qui medio fert*
centum mille diablos,

NAVICVLAMQVE *meam*

fluctu sorbere minaxat.

Methaphorice
ponit malamoc
chi portu, quasi
reputans mor-
tis periculū eu-
tare non posse.

Contra

*Contra Fortunam grandis mattexa uidetur
Spingere Navigiū fert quādo pericula mortis
Desperat.*

Transcendere
assum, descri-
cus infernum.

*Ergo quid faciā? spicchetur ab Arbore velum,
Non bastat nobis animus trāscendere passum.
In quo tam spessum gentes anegarier aiunt.
Non mihi bastantes corde, bastantia vela,
Nostraq; sub fundo male Navis impegolatur.
Et per fissuras aqua drentum saltat ubiq;
Difficilis semper fit scortegatio cauda
Semet innanimat.*

*At quia nō modicū uideo mihi nascere scornū
Qui iam uogarim quingentos mille mearos,
Non formidarim Cagne latramina Sille,
Non me terruerit rabies ingorda Caribdis,
Et Malamocchem trepidem passare furorē?
Inuocat Musas.*

*Fac animū paueasq; nihil Mafelina gaiardū,
Grandis erit (confesso quidē) straccatio schena
Dum cōtra fluctus opus est distendere braxxos,
Comparatio.*

Appositio.

Biscurare, obli-
uisci.

*Sed Bergamasco qualis nutritus in agro
De montagnarum lapidoso culmine smontat;
Braviosus Venetos dilecta uidere paesos
Littora, Marconē portans in uentre ficatum,
Et vermocanū giurat, quod dummodo uiuat.
Non Venetianum uult biscurare Leonem.
Curat inusatas pocum maris ire per undas,
Et conturbatas pelago uomitare budellas,
Namq; labor nihil est dum campanilia celsa
Prospicit a longe medio nascentia Ponto.
Et guardat pomū stans de lontano doratum.
Talis ego quid nā rapida spawentor ab unda,
Cum portus meditor dulces, gratūq; repossū?
Ergo sub horrisono Baldum sociare Baratro*

Ferte

**Ferte iuamentum uestro conamine Musa ,
 Et mihi uoiatis nullam spragnare fadigam. Syncopa .
 Sentio terribiles animarum surgere uoces ,
 Audio stridentes ac labra frementia, dentes,
 Inspicio laceras in semmam sbattere palmas ,
 Cernoq; terrificos, nigros, rubeosq; Diablos
 Infilzare suis miserellas cornibus Almas ,
 Sulphureūq; focū bandas agitare per omnes,
 Narrat.**

**Baldus Culforeas postquam destruxerat oras , Fracassi, fracass
 Cunctaq; Fracassi mala tecta ruere Fracasso, so, ruina.
 Retrogredi mandat , per tombam silicet illam
 De qua Fracassus tergo portarat amicos.
 Lamq; arriuarāt ubi terno in flumine flumen
 Scinditur, ac marmor Fracassus nobile rupit.
 Ad Phlegethontas Baldus descendere stanzas
 Precipit, una sibi Centannos horrula paret Centanni
 Posse diabolicas brando tentare prodexas. Ducentanni.
 Per septem giornos semper Canale per illud Trecentanni.
 Compagnos tulerat dorso Fracassus in alto ,
 Nec dixit may may straccor, smōtate sodales, May may vnq
 Immo plus leuiter paiaam portare fachinus vnquam.
 Cernitur haud vnquā ueluti Fracassus amicos
 Sēper et ī giusum magis ac magis ipiger ibat
 Gēma refulgebat quā Baldus habebat ī elmo
 Lumine pro cuius diuersa pericola schiuant.
 Centum Stradiculas, centumq; uiacula trouā
 In medio quarum longo uia larga meatu
 Comparet, banda fluitat quam flumē ab omni
 Per campū rapido sabionem gurgite meschiat
 Illic Fracassus posuit de tergore sommam ,
 Nā cuicunq; datur proprijs iam uadere gābis
 Quo magis accedunt, constat uia largior esse ,
 Donec in extremo spaciosum limite pratum ,
 Campagnāq; trouant cineroso puluere carcā .
 Subterranea**

cybo, accusati
um est.

Subterranea illic ventorum flamina regnant,
Impetuosae ferunt cineres, agitantq; per illam
Planiciem saevum redolentem sulphuris cybo.
Gaudet in hac rerum Baldus novitate, Lironē
Admonet, ac reliquos nulla pro sorte pavere.
Quid? Falchettus ait, dū te mi Balde videmus
Non sgementabit nos quanta canaia sub Orco
Stat dianolorum, nec quanta sub aere stridet.
Sic ait, & saltans nil mōstrat habere spauētū,
Contraq; terribiles ventos currendo resultat.
Nunc huc nunc illuc per largum cursitat agrū,
Nobilis Hircanus sequit, secū quoq; scherzat,
Non bene sunt isti tempus iuvenile soluti
Morbinant, saltant, ridēt, uadunt, reduntq;
Quos unquam vidit turbato nemo vicissim.

Comparatio.

Quales Agniculi matres linquendo resultant,
Quattuor et pedib⁹ guizzāt, et ad ubera tornāt
Mox veniēte Lupo, se matrū in corpore calāt,
Tales Hircanum Falchettinumq; videbas
Curiosare simul loca per longinqua vagantes
Ast improvisum Monstrum si quādo catabāt,
Prestiter ad portum Baldi remeare videbas,
Inde sub illius combattere fortiter umbra.
Qui uelut assuescit caporalis prouidus, et dux,
De se nil curans tantummodo curat amicos,
Res quoq; venturas animo subimaginat alter

Berta.

In caput illius campagne scurus & asper
Boschus adest, ac silua pauēs, nō cōsita Myrthis
Nec Lauris, verum Taxus Aconitaq; mixta.
Toxica fœda nigro semper de cortice sudant.
Introit anterior Baldus, noua cernere, gaudet
Perq; uenenatas frondes nihil extimat ire.
Incipiunt iam iam dirum sentire bagordum,

MURMUR

mer & insuetum tanquam reboātia saxa
magis ad guisam pelagi sbattentis arenā,
ido fremit vastas balzādū fragorib⁹ vndas.
in boschi retrouāt intramina grandis
tazza nunquam clausa, sed semper aperta
quā trenta pares possent intrare caretta.
hec tollentes oculos Epigramata cernunt,
gar & in ferro sculpiū carmen adochiat,
od legit, hec talis fuerit sententia metri.

Diticon Inferni.

gia Luciferi dicor, bandita tenetur
ors hic, iurandi datur oibus ampla potestas
 Gosa.

acassus ridens dixit, subeamus adunca,
in regrediendi dabitur fortasse facultas.
ro eunt omnes tenebris appena resistit
tr bonus Baldi, manuū sbatimenta rebūbant
hic, & horrissonas refrimētia labra querelas.

Togna.

ce Tauernarus quidā barbatus, habensq;
on unquam rafa stipante pilamine galtas,
luis accelerat Baldo uelut assolet Ostus,
ortans guarnaxxam plenā brotamine cinclā
ultis, ait, nostra socy alozare tauerna?
occalus raptim Baldi responsa taiauit,
Quid cercandū aliud? bona si tibi canefa uinā
nde polastrellos tua si polaria donant,
icce parecchiati sumus hāc intrare Tauernā.
Ostus ait, mecum ueniat, non mihi desunt
ernices, Quaiā, Vituli uernaxa, Phalernus.
Hunc seguitant oēs Baldo incedente danantū,
Qui facit ad comites per operta silentia scortā
Donec eos Ostus tenebrosū uexit in Antrū,
Quo ter mille animas epulis catauere cubātes,
Mangiantesq; instar Porcorum dente famatos.

Irruis

Brancam, manum.

Irruit ad Mensam leta cum fronte Bocalus,
Inq; piatellum dum uult extendere brancam,
Protinus in dretum se nigra fronte retraxit,
Nā pensando aliquem coctum gremire caput
Pestiferam sensit crudam xaffasse colubrem.
Accedit proprius factum discernere Baldus.

Comparatio.

Codaium, caput alij.

Cum quali guisa Gattum rosegare codaium
Aspicias, quē quis, caudam stricando, molestat,
Qui fremit, et gnao gnao faciēs ingordus ante
Sic animas illas Baldus respexit edentes (gat.
Vipereas carnes, Rospos, Bissas, Crocodillos.
Aspideo post hæc plenas de sanguine taxas
Sorbebant, oculosq; foras sorbendo butabant.

Comparatio.

Non aliter si quis febris tenuatus acerba,
Nauseat agarica medicina pocula sumens.

Berta.

Interea postquā dapibus satiantur ab illis,
Ecce cathenarum scoriadam corripit Ostus,
Intornumq; menans furiose licentiat illas,
Nāq; novas alias almas alogiare bisognat.
Impetuose foras abeunt, intrantq; nouella,
Quas etiam cogit putridis accumbere mensis.
Mox ait ad Baldum sociosq;, sedete bricones,
Misterum quoniam faciet uos soluere scottum.
Sic dicens ferri scoriada percutit Hippol,
Quem male prouistum terra de peso lenauit,
Quem quoq; Lirono casu ruxxauit adossum.
Ambo schenadam pariter cascando piarunt.
Illa quidē uestra est, Boccalus dixit, habetis
Preuendam uestram, tamen hæc nō curo biam
Sic dicens scapolat, cantoneq; se latet uno.
Baldus arostium brancauit forte Draconem,
Inq; Tauernari mostaxxum iactat, & unum,

Donando

mando pugnum dextram colpiuit orechiam
 i stramazanti percussit terra sinistram.
 ngar ait ridens, nondum magisauimus, et tu
 lde comenxasti scottum pagare tauerne.
 Idus respondet, sic Hippolis esca soluta est.
 xit, & ut pugnis iterum chioccare comexat
 terea Vinmaxxus eas interrogat umbras,
 ut veniant illam sic albergare tauernam,
 t q; uenenosas glutiens stomacaliter escas.
 i maior alijs planctu respondet amaro,
 uelibet inferni cruciatibus alma ferenda,
 orpore qua primu posito descendit ad Orcu,
 nteaquam uadat tumbas habitare statutas,
 Loc diauolaxxo primum inuitatur ab osto,
 ue Griffarostum Plutonica turba dimadat,
 Tec nos inuitum contemnere possumus istum,
 Jam Griffarosti nolentes sferza coercet.
 uapropter quatas animas infernus agobra
 Te Tauernarus marxo mangiamine pascit.
 Iis dictis alias animas adiungere cernunt,
 Berta.

Carpit hic poe
 ta de Heresia.

aldis compagnis iubet illam exire Tauerna
 t iam cum pugnis stropiatum liquerat Ostiu
 rotinus egrediunt, ac ibant agmine stricto,
 Jamq; illic adeo grossa est offuscatio noctis,
 Quod cum cortello posses taiare tenebras,
 Perdere uel se se quisquam potuisset eorum,
 ussu ergo Baldi paruum fecere trapellum,
 Atq; Capelletti similes in semina dunantur.

Comparatio.

Namq; Capelletti legeros supra Cauillos
 Quando Coreriam faciunt inimica per arua,
 Non spernazxatur facit ut villana Canaia,
 Verum Groppetto stricti calcantur in uno,
 Donec aquisstatis parlent sperone botinis,

Atq;

III

221

221

221

221

221

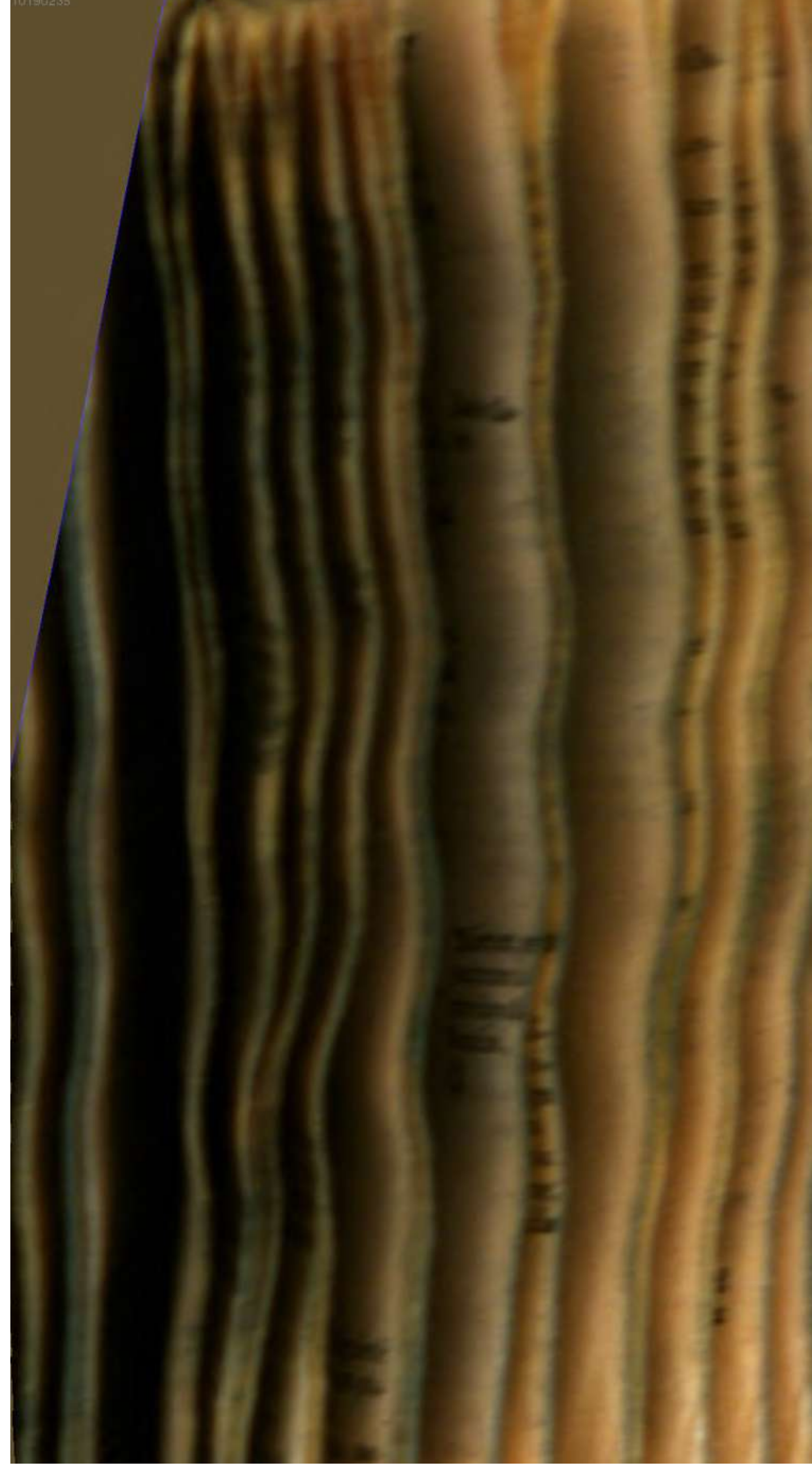
221

221

221

221

221

Brancam, manum.

*Irruit ad Mensam leta cum fronte Bocalus,
Inq; piatellum dum uult extendere brancam,
Protinus in dretum se nigra fronte retraxit,
Nā pensando aliquem coctum gremire caponē
Pestiferam sensit crudam xaffasse colubrem.
Accedit proprius factum discernere Baldus.*

Comparatio.

Codaium, caput allij.

*Cum quali guisa Gattum rosegare codaium
Aspicias, quē quis, caudam stricando, molestat,
Qui fremit, et gnao gnao faciēs ingordus ane-
Sic animas illas Baldus respexit edentes (gat.
Vipereas carnes, Rospos, Bissas, Crocodillos.
Aspideo post hæc plenas de sanguine taxxas
Sorbebant, oculosq; foras sorbendo butabant.*

Comparatio.

*Non aliter si quis febris tenuatus acerba,
Nauseat agaricæ medicina pocula sumens.*

Berta.

*Interea postquā dapibus satiantur ab illis,
Ecce cathenarum scoriadam corripit Ostus,
Intornumq; menans furiose licentiat illas,
Nāq; nouas alias almas alogiare bisognat.
Impetuose foras abeunt, intrantq; nouellæ,
Quas etiam cogit putridis accumbere mensis.
Mox ait ad Baldum sociosq;, sedete bricones,
Misterum quoniam faciet uos soluere scottum.
Sic dicens ferri scoriada percutit Hippol,
Quem male prouistum terra de peso leuauit.
Quem quoq; Lirono casu ruxxauit adossum.
Ambo schenadam pariter cascando piarunt.
Illa quidē uestra est, Boccalus dixit, habetis
Preuendam uestram, tamen hæc nō curo bianā
Sic dicens scapolat, cantoneq; se latet uno.
Baldus arostitum brancauit forte Draconem,
Inq; Tauernari mostaxxum iactat, & unum,
Donando*

Donando pugnū dextram colpuit orechiam
 Cui stramazanti percussit terra sinistram.
 Cingar ait ridens, nondum māgiauimus, et tu
 Balde comenxasti scottum pagare tauerne.
 Baldus respondet, sic Hippolis esca soluta est.
 Dixit, & ut pugnīs iterum chioccare comēxat
 Interea Vinmaxxus eas interrogat umbras,
 Cur ueniant illam sic albergare tauernam,
 Atq; uenenosas glutuens stomacaliter escas.
 Cui maior alijs planctu respondet amaro,
 Quelibet inferni cruciatibus alma ferenda,
 Corpore quā primū posito descendit ad Orcū,
 Anteaquam uadat tumbas habitare statutas,
 Hoc diauolazzo primum inuitatur ab osto,
 Quē Griffarostum Plutonica turba dimādat,
 Nec nos inuitum contemnere possumus istum.
 Nam Griffarosti nolentes sferza coercet.
 Quapropter quātas animas infernus agōbra
 Iste Tauernarus marxo mangiamine pascit.
 His dictis alias animas adiungere cernunt,
 Berta.

Carpit hic poe
 ta de Heresia.

Baldus compagnis iubet illam exire Tauernā
 Et iam cum pugnīs stropiatum liquerat Ostiū
 Protinus egrediunt, ac ibant agmine stricto,
 Namq; illic adeo grossa est offuscatio noctis,
 Quod cum cortello posses taiare tenebras,
 Perdere uel se se quisquam potuisset eorum,
 Iussu ergo Baldi paruum fecere trapellum,
 Atq; Capellettis similes in semina dunantur.
 Comparatio.

Namq; Capelletti legeros supra Cauillos
 Quando Coreriam faciunt inimica per arua,
 Non spernazatur facit ut villana Canaia,
 Verum Groppetto stricti calcantur in uno,
 Donec aquisstatis parlent sperone botinis,

Atq;

Atq; cavalla grisa bre bre, uel possodo dicant.

Mafelina.

*Baldus precedens sguainatum baiulat ensen,
Boccalus nunquam se diluntanat ab illo,
Seq; uolenteram (tremulo quia corde stopinat)
Vellet in illius totum se abscondere costas?
Tam bene fursanti nunquā tremolare uidetur
Cum mancante foco patiuntur tēpora giazæ,
Vt modo Boccalus filans subtiliter, ante
Retroq; guardabat mutas gestando loquelas,
Atq; Agnus deos faciebat saepe caminans.*

Pedrala.

*Nō procul ascoltant strepitum rumoris aquosi,
Non aliter quando laxatur brena Molinis.
Baldus ad hūc sonitū scarpas dirrūpere tēdit,
Arriuat tandem pauidas Acherōtis ad undas.
Cernere Fornaces iam de lontano fogatas
Incipiunt, taliq; vident lusore Caminum.
Circa suas testas Animarum millia strident.
Agmina, terribili clamantia uoce Charontem
Quas sua debebat Navis passare delaium.*

Comina.

*Cingar se alquantum socys lontanat ab altris
Nam cogeatur Natura figere termen,
Atque super littus fungum plantare nouellū,
Vel potius uoluit lombardā prodere quaiam.
At sbardelatus dixisset forte Poeta
Cum plena bocca, Cingar cagare uolebat.
Ergo iam bragas implens andabat ana suū,
Vt brachetta solet Leporem dū prona sausat.
Heu quia nō leporē reperit, sed (flebile dictū)
In quēdam luuenem ex improvīso trabuccat,
Vnde pilos habuit quantos in corpore drizzat.
Nec destringatis bene tunc se in littore calcis
Bassarat, totum se merdam repperit esse,*

Nam

Facere Agnus
deos, est retro
aspicere, sicut
agnus dei de-
pingitur.

Metaphoræ
tres congruæ.

Carpit poetas
alios, & se pari-
ter.

Nam cagarola solet procedere saepe spauentum.
 Immo paura magis poterit bastabilis esse
 Distiticare statim vètrem, liquidareq; trippas,
 Quam casia, aut roseus succus, vel dulxa sebestè
 Vel per christerium Benedicta ficata dedretu,
 Vel disponentis fexxam supposta saonis.
 Cingar se traxit passu tardante dacantum,
 Et Iuuenem pauida guardabat mète galanti,
 Qui stramortitus macilenti fronte iacebat.
 Fecerat et largu lachrimis in littore guaxu.
 Ayme, Cingar ait, quæ nã puer inclite fors te
 Istuc guidauit?
 Sic dicens, vitam si forte reliquerat istam
 Vult experiri, pagnos sbaratare comenxat,
 Et modicum tastat tenui sub corde calorem,
 Quare cognouit nec dum sborrasse flatum,
 Nec requiem aternam fuerat cātare bisognus
 At pensare nequit guisam qua suscitet illum,
 Non ibi credat aqua faciem sbrofare rosata,
 Non confortanti uenas fregare Ciroitto,
 Non ibi speret aquã de flumine tollere frescã,
 Namq; venenosis Acheron cum fluctibus illic
 Sboientat, Iuuenemq; mori fecisset afaltum,
 Per mancu ergo malum calidã spinauit orinã,
 Et Iuuenis venas, polsos, ac tempia bagnet.
 Non possens quod uult, uoluit qd posse pedinuit
 Ille pudicino pissamine Cingaris inctus,
 A pochum vires a pochum summere cœpit,
 Ac si aqua cotalis benedicta fuisset orina,
 Quã bellã frontem, quã bellos prompsit ocellos
 Hasq; parolinas inspecto Cingare fatur.
 Sis benedictè Deo, qualis Barrone fuisti,
 Qui mihi semineco trastuillum tale dedisti?
 Non hoc fecisset medicina inuentor Apollo.
 Non Mithridates nigram portando Triacam,

Sententia Aui-
cennæ.

Distiticare li-
quidare.

Quid sit suppo-
sta, vade & que-
re. Supposta
Venetianiter la-
cura, Lombard-
diter una spera

Ironia.

Apocum, pau-
latiu.

Apollo.

Mitridates.

Non

M A G I S T R I
A C Q V A R I I
A R G V M E N T V M .

I N P H A N T A S I A E
V I C E S I M A M T E R T I A M
M A C A R O N I C E N .

*Ad phlegethontar, descendunt regna Paesi,
Baldus cum socis, fertq; Fracassus eos.
In Griffarosti prius intrauere Tauernam,
Quem Baldus pugnis calcibus atq; domat.
Mox arriuanes nigras Acherontis ad undas,
Nō passant, quoniā Barca Charontis abest.
Hic Cingarinum qui Baldi filius extat,
Dum vëtre Cingar vult vacuare, trouat.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PHANTASIARVM.

Macaronice Vigesima tertia.

ENIMVS *ad pavidum Ma-*
lamocchi deniq; portum,
 GVRGITE *qui medio fert*
centum mille diablos,
 NAVICVLAMQVE *meam*
fluctu sorbere minaxat,

Metaphorice
 ponit malamoc
 chi portū, quasi
 reputans mor
 tis periculū eu
 rare non posse.

Contra

*Contra Fortunam grandis matrexxa uidetur
Spingere Nauigiū fert quādo pericula mortis
Desperat.*

Transcendere
passum, descri-
bus infernum.

*Ergo quid faciā? spicchetur ab Arbore uelum,
Non bastat nobis animus trāscendere passum.
In quo tam spessum gentes anegarier aiunt.
Non mihi bastantes corde, bastantia uela,
Nostraq; sub fundo male Nauis impegolatur.
Et per fissuras aqua drentum saltat ubiq;
Difficilis semper fit scortegatio caudæ
Semer innanimat.*

*At quia nō modicū uideo mihi nascere scornū
Qui iam uogarim quingentos mille mearos,
Non formidarim Cagnæ latramina Sille,
Non me terruerit rabies ingorda Caribdis,
Et Malamocchem trepidem passare furorē?
Inuocat Musas.*

*Fac animū paueasq; nihil Maselina gaiardū,
Grandis erit (confesso quidē) straccatio schena
Dum cōtra fluctus opus est distendere braxxos,
Comparatio.*

Appositio.

Biscurare, obli-
nisci.

*Sed Bergamasco qualis nutritus in agro
De montagnarum lapidoso culmine smontat,
Brauiosus Venetos dilecta uidere paesos
Littora, Marconē portans in ventre ficatum,
Et vermocanū giurat, quod dummodo uiuat.
Non Venetianum uult biscurare Leonem.
Curat inusatas pocum maris ire per undas,
Et conturbatas pelago uomitare budellas,
Namq; labor nihil est dum campanilia celsa
Prospicit a longe medio nascentia Ponto.
Et guardat pomū stans de lontano doratum.
Talis ego quid nā rapida spauentor ab unda,
Cum portus meditor dulces, gratūq; repossim?
Ergo sub horrisono Baldum sociare Baratro*

Ferte

Ferte iuamentum uestro conamine Musæ,
 Et mihi uoiatis nullam spragnare fadigam. **Syncopa.**
 Sentio terribiles animarum surgere uoces,
 Audio stridentes àc labra frementia, dentes,
 Inspicio laceras in semmam sbattere palmas,
 Cernoq; terrificos, nigros, rubeosq; Diablos
 Infilzare suis miserellas cornibus Almas,
 Sulphureūq; focū bandas agitare per omnes,
 Narrat.

Baldus Culforeas postquam destruxerat oras, **Fracassi, fracasso, ruina.**
 Cunctaq; Fracassi mala tecta ruere Fracasso,
 Retrogredi mandat, per tombam silicet illam
 De qua Fracassus tergo portarat amicos.
 Lamq; arriuarāt ubi terno in flumine flumen
 Scinditur, ac marmor Fracassus nobile rupit.
 Ad Phlegethontæas Baldus descendere stanzas
 Precipit, una sibi Cent annos horrula paret **Centanni**
 Posse diabolicas brando tentare prodexas. **Ducentanni.**
 Per septem giornos semper Canale per illud **Trecentanni.**
 Compagnos tulerat dorso Fracassus in alto,
 Nec dixit may may straccor, smōtate sodales, **May may vnq**
 Immo plus leuiter paiaam portare fachinus **vnquam.**
 Cernitur haud vnquā uelut i Fracassus amicos
 Sēper et ī giusum magis ac magis ipiger ibat.
 Gēma refulgebat quā Baldus habebat ī elmo
 Lumine pro cuius diuersa pericola schiuant.
 Centum stradiculas, centumq; uiacula trouā
 In medio quarum longo uia larga meatu
 Comparet, banda fluitat quam flumē ab omni
 Per campū rapido sabionem gurgite meschiat
 Illic Fracassus posuit de tergo sommam,
 Nā cuicunq; datur proprijs iam nadere gābis
 Quo magis accedunt, constat uia largior esse,
 Donec in extremo spaciosum limite pratum,
 Campagnāq; trouant cineroso puluere carcā.
 Subterranea

Dybo, accusati
um est.

Subterranea illic ventorum flamina regnant,
Impetuosae ferunt cineres, agitantq; per illam
Planiciem saeuum redolentem sulphuris oybo.
Gaudet in hac rerum Baldus nouitate, Lironē
Admonet, ac reliquos nulla pro sorte pauere.
Quid? Falchettus ait, dū te mi Balde uidemus
Non sgomentabit nos quanta canaia sub Orco
Stat dianolorum, nec quanta sub aere stridet.
Sic ait, & saltans nil mōstrat habere spauētū,
Contraq; terribiles ventos currendo resultat.
Nunc huc nunc illuc per largum cursitat agrū,
Nobilis Hircanus sequit, secū quoq; scherxas,
Non bene sunt isti tempus iuuenile soluti
Morbinant, saltant, ridēt, uadunt, redemntq;
Quos unquam uidit turbato nemo vicissim.

Comparatio.

Quales Agniculi matres linquendo resultant,
Quattuor et pedib⁹ guixxāt, et ad ubera tornāt
Mox veniēte Lupo, se matrū in corpore calāt,
Tales Hircanum Falchettinumq; videbas
Curiosare simul loca per longinqua vagantes
Ast improvisum Monstrum si quādo catabāt,
Prestiter ad portum Baldi remeare videbas,
Inde sub illius combattere fortiter umbra.
Qui uelut assuescit caporalis prouidus, et dux,
De senil curans tantummodo curat amicos,
Res quoq; venturas animo subimaginat alto,
Berta.

In caput illius campagne scurus & asper
Boschus adest, ac silua pauēs, nō cōsita Myrthis
Nec Lauris, verum Taxus Aconitaq; mixta.
Toxica fœda nigro semper de cortice sudant.
Introit anterior Baldus, noua cernere, gaudet
Perq; uenenatas frondes nihil extimat ire.
Incipiunt iam iam dirum sentire bagordum,

Murmur

Murmur & insuetum tanquam reboantia saxa
 Vel magis adguisam pelagi sbattentis arenā,
 Quando fremit vastas balzando fragorib⁹ undas.
 Ad finem boschi retrouāt intramina grandis
 Portarum nunquam clausa, sed semper aperta
 Per quā trenta pares possent intrare caretta.
 Post hec tollentes oculos Epigramata cernunt,
 Cingar & in ferro sculptū carmen adochiat,
 Quod legit, hec talis fuerit sententia metri.

Diticon Inferni.

Regia Luciferi dicor, bandita tenetur
 Chors hic, intrandi datur oibus ampla potestas
 Gosa.

Fracassus ridens dixit, subeamus adunca,
 Non regrediendi dabitur fortasse facultas.
 Introeunt omnes tenebris appena resistit
 Carbonus Baldi, manuū sbatimenta rebūbant
 Illic, & horrissonas refrimētia labra querelas.

Togna.

Ecce Tauernarus quidā bārbatus, habensq;
 Non unquam rafa stipante pilamine galtas,
 Obuius accelerat Baldo uelut assolet Ostus,
 Portans guarnaxxam plenā brotamine cinctā
 Vultis, ait, nostra focū alozare tauerna?
 Boccalus raptim Baldi responsa taiauit,
 Quid cercandū aliud? bona si tibi canefa uinū
 Inde polastrellos tua si polaria donant,
 Ecce parecchiat i sumus hāc intrare Tauernā.
 Ostus ait, mecum ueniat, non mihi desunt
 Pernices, Quaiæ, Vituli, uernaxa, Phalernus.
 Hunc seguitant oēs Baldo incedente danantiū,
 Qui facit ad comites per operta silentia scortā
 Donec eos Ostus tenebrosū uexit in Antrū,
 Quo ter mille animas epulis catauere cubātes,
 Mangiantesq; instar Porcorum dente famato.

Irruis

Brancaim, manum.

*Irruit ad Mensam leta cum fronte Bocalus,
Inq; piatellum dum uult extendere brancaim,
Protinus in dretum se nigra fronte retraxit,
Nā pensando aliquem coctum gremire caponē
Pestiferam sensit crudam xaffasse colubrem.
Accedit proprius factum discernere Baldus.*

Comparatio.

Codaium, caput alij.

*Cum qualiguisa Gattum rosegare codaium
Aspicias, quē quis, caudam stricando, molestat,
Qui fremit, et gnao gnao faciēs ingordus ane-
Sic animas illas Baldus respexit edentes (gat.
Vipereas carnes, Rospos, Bissas, Crocodillos.
Aspideo post hæc plenas de sanguine taxxas
Sorbebant, oculosq; foras sorbendo butabant.*

Comparatio.

*Non aliter si quis febris tenuatus acerba,
Nauseat agarica medicina pocula sumens.*

Berta.

*Interea postquā dapibus satiantur ab illis,
Ecce cathenarum scoriadam corripit Ostus,
Intornumq; menans furiose licentiat illas,
Nāq; novas alias almas alogiare bisognat.
Impetuose foras abeunt, intrantq; nouella,
Quas etiam cogit putridis accumbere mensis.
Mox ait ad Baldum sociosq;, sedete bricones,
Misterum quoniam faciet uos soluere scottum.
Sic dicens ferri scoriada percutit Hippol,
Quem male prouistum terra de peso lenauit.
Quem quoq; Lirono casu ruxxauit adossum.
Ambo schenadam pariter cascando piarunt.
Illa quidē uestra est, Boccalus dixit, habetis
Preuendam uestram, tamen hæc nō curo bianā
Sic dicens scapolat, cantoneq; se latet uno.
Baldus arostitum brancauit forte Draconem,
Inq; Tauernari mostaxxum iactat, & unum,*

Donando

Donando pugnum dextram colpuit orechiam
 Cui stramazanti percussit terra sinistram.
 Cingar ait ridens, nondum māgiauimus, et tu
 Balde comenxasti scottum pagare tauerne.
 Baldus respondet, sic Hippolis esca soluta est.
 Dixit, & ut pugnis iterum chioccare comēxat
 Interea Vinmaxus eas interrogat umbras,
 Cur ueniant illam sic albergare tauernam,
 Atq; uenenosas glutiens stomacaliter escas.
 Cui maior alijs planctu respondet amaro,
 Quelibet inferni cruciatibus alma ferenda,
 Corpore quā primū posito descendit ad Orcū,
 Anteaquam uadat tumbas habitare statutas,
 Hoc diauolazzo primum inuitatur ab osto,
 Quē Griffarostum Plutonica turba dimādat,
 Nec nos inuitum contemnere possumus istum,
 Nam Griffarosti nolentes sferza coercet.
 Quapropter quātas animas infernus agōbra
 Iste Tauernarus marxo mangiamine pascit.
 His dictis alias animas adiungere cernunt,
 Berta.

Carpiť hic poe
 ta de Heresia.

Baldus compagnis iubet illam exire Tauernā
 Et iam cum pugnis stropiatum liquerat Ostiū
 Protinus egrediunt, ac ibant agmine stricto,
 Namq; illic adeo grossa est offuscatio noctis,
 Quod cum cortello posses taiare tenebras,
 Perdere uel se se quisquam potuisset eorum,
 Iussu ergo Baldi paruum fecere trapellum,
 Atq; Capellettis similes in semina dunantur.

Comparatio.

Namq; Capelletti legeros supra Cavallos
 Quando Coreriam faciunt inimica per arua,
 Non spernazatur facit ut villana Canaia,
 Verum Groppetto stricti calcantur in uno,
 Donec aquisatis parlent sperone botinis,

Atq;

Atq; caualla grisa bre bre, uel postmodo dicant.

Mafelina.

Baldus precedens sguainatum baiulat ensem,
Boccalus nunquam se diluntanat ab illo,
Seq; uolenteram (tremulo quia corde stopinat)
Vellet in illius totum se abscondere costas?
Tam bene furfanti nunquā tremolare uidetur
Cum mancante foco patiuntur tēpora giazza,
Vt modo Boccalus filans subtiliter, ante
Retroq; guardabat mutas gestando loquelas,
Atq; Agnus deos faciebat saepe caminans.

Pedrala.

Nō procul ascoltant strepitum rumoris aquosi,
Non aliter quando laxatur brena Molinis.
Baldus ad hūc sonitū scarpas dirrūpere tēdit,
Arriuat tandem pauidas Acherōtis ad undas.
Cernere Fornaces iam de lontano fogatas
Incipiunt, taliq; vident lusore Caminum.
Circa suas testas Animarum millia strident.
Agmina, terribili clamantia uoce Charontem
Quas sua debebat Navis passare delaium.

Comina.

Cingar se alquantum socijs lontanat ab altris
Nam cogeatur Naturæ figere termen,
Atque super littus fungum plantare nouellū,
Vel potius uoluit lombardā prodere quaiam.
At sbardelatus dixisset forte Poeta
Cum plena bocca, Cingar cagare uolebat.
Ergo iam bragas implens andabat ana sum,
Vt brachetta solet Leporem dū prona sausat.
Heu quia nō leporē reperit, sed (flebile dictū)
In quēdam luuenem ex improviso trabuccat,
Vnde pilos habuit quantos in corpore drizzat.
Nec destringatis bene tunc se in littore calcis
Bassarat, totum se merdam repperit esse,

Nam

Facere Agnus
deos, est retro
aspicere, sicut
agnus dei de-
pingitur.

Metaphoræ
tres congruæ.

Carpit poetas
alios, & se pari-
ter.

Nam cagarola solet procedere saepe spauentu. **Sententia Aui-**
 Immo paura magis poterit bastabilis esse **cennæ.**
 Distiticare statim vètrem, liquidareq; trippas, **Distiticare li-**
 Quam casia, aut roseus succus, vel dulxa sebestè **quidare.**
 Vel per christerium Benedicta fiata dedretu, **Quid sit supo-**
 Vel disponentis fexzam supposta sanonis. **sta, vade & que**
 Cingar se traxit passu tardante dacantum, **re. Supposta**
 Et luuenem pauida guardabat mète galantu, **Venetianiter la**
 Qui stramortitus macilenti fronte iacebat. **cura, Lombar-**
 Fecerat et largu lachrimis in littore guaxu. **diter una spera**
 Ayme, Cingar ait, qua nã puer inclite fors te
 Istuc guidauit?
 Sic dicens, vitam si forte reliquerat istam
 Vult experiri, pagnos sbaratare comenxat,
 Et modicum tastat tenui sub corde calorem,
 Quare cognouit nec dum sborrasse fiatum,
 Nec requiem eternam fuerat cātare bisognus
 At pensare nequit guisam qua suscitet illum,
 Non ibi credat aqua faciem sbrofare rosata,
 Non confortanti uenas fregare Cirotto,
 Non ibi speret aquã de flumine tollere frescã,
 Namq; venenosis Acheron cum fluctibus illic
 Sbcientat, luuenemq; mori fecisset afattum,
 Per mancu ergo malum calidã spinauit orinã,
 Et luuenis uenas, polsos, ac tempia bagnat.
 Non possens quod uult, uoluit qđ posse podiuit
 Ille pudicino pissamine Cingaris unclus, **Ironia.**
 A pochum vires a pochum summere cœpit, **Apocum, pau-**
 Ac si aqua cotalis benedicta fuisset orina, **latiu.**
 Quã bellã frontem, quã bellos prompsit ocellos
 Hasq; parolinas inspecto Cingare fatur.
 Sis benedicte Deo, qualis Barrone fuisti,
 Qui mihi semineco trastullum tale dedisti?
 Non hoc fecisset medicine inuentor Apollo. **Apollo.**
 Non Mithridates nigram portando Triacam, **Mitridates.**
 Non

Galienus.

Non qui corporibus Galienum repperit u nctio
Berta.

Cingar eum leuat e terris mox alia parlat,
O, formose puer, qua nam desgratia tanta est?
Qua ve loco isto nunc te Phantasia butauit?
Cui sic rispostam magno facit ille pianctu,
Est mihi mantoo de sanguine pessima Mater
Nomine Berta quide, sed supra nomine Strya.
Ipsa meum patrem Baldum quia senserat ire
Per mare per terras, alium scanfarda Maritu
Sumpsit, & ex illo peperit tres Vacca fiolos.
Me, fratremq; meum de Baldi semine ductos.
Cotempnit, propriaq; casam nos linquere fecit.
Mantua non genuit, sed Brixia clara ducunt,
Inde Bolognesis ambo peruenimus oris,
Florius & Faelix fuerant tunc forte Barones
Prudentes, placidi, gentiles, atq; benigni,
Subq; suis domibus non accepere libenter.

Cingarinus.

Cingarinus ego dicor, pro Cingere quodam
Que meus ante alios pater olim semp amabat
Est mihi germanus quo no mihi charior alter,
Et Marcellinus (sic patre uolente) uocatur.

Marcellinus.

Ambo uniuersas Mundi lustrauimus oras,
Dilectum patrem Baldum casone trouandi.
Post Montagnariu scabrosa pericla ratarum,
Post sassinantum contrastamenta ladrorum,
Post diuersa Maris combattimenta furentis,
Post Syrtes scopulos, post tanto deniq; casus,
Ad desperatam (uelut aiunt) fecimus ambo,
Tartaricas quoniam placuit lustrare masones
Mancu extimantes uitam qua quinq; lupinos.
Ast ubi nos fortuna locum deduxit ad istum,
Iam iam pro longa medios strachedine mortos
Affuit ecce Charon presentis Nauta Riuera,
Qui gerit & curam curuo transferre phasello

Damnatas

Hoc carmen
scrabrositer le-
gen dum est.

Damnatas aëtas, & ademptas morte secunda.
 Ergo rogamus eum si nos transcendere uellet,
 Dum tamen id nobis concederet alta uoluntas
 Ille ribaldonus ne Nautis degeneraret,
 Qui dicunt uno flatu sex mille bosias,
 Promisit nos uelle quidem passare delaium,
 Sed pariter nō uult, dicens quod transiet unus
 Post alium, fietq; duplex uogatio nostra.
 Et causam dedit hāc, ne multo Barca repressa
 Pondere corporeo strappoxaretur ab undis.
 Adduxit post hec quandam cum fraude rasonē
 Qd̄ quātas animas ab Adami tēpore mortas,
 Seu quas Christus hēt seu mūdus siue baratrū
 Plus sustentaret leuiter sua Gondola totas.
 Quam minimā infantis cū peso corporis almā
 Hac igitur ratione meus Germanus in illam
 Montauit Barcam, meq; in littore liquit.
 Heu quales timuere meo sub pectore curæ.
 Post illum quantū poteram mirabar Anhelus,
 Ac si non esset mihi regressurus ab Orco,
 Nec quod ego timui falsum fuit, ecce Charctis
 Per septem giornos nūquā cōparsa carina est.
 Absq; meo mansi dilecto fratre miscellus.
 Ducitur ad Baratrū, sine quo iam uiuere nolo.

Gosa.

Cingar id ascoltans exiuerat extra seipsum.
 Fecerat & ueluti faciunt qui nocte uanexāt.
 In pueri facie sua lumina fixa tenebat,
 Ac dubiosa diu sibi mens stetit ista uidendo.
 Et Cingarini Corpus phantasma putabat,
 Attamen ut uidit patrē ora imitantia Baldū.
 Magnificumq; decus frontis, quo torua leana
 Et lupus, & Tigres inde molescere possent,
 Immauere statim tenero pia lumina fletu,
 Et Cingarini fronti dedit oscula centum.

Theologica sub
tilezza.

Pone inquit, pavidos, animos dalcissime fili,
 Non procul esse tuū patrem tibi nuntio Baldū
 Sic dicens dextram leuā coniunxit, & illum
 Ducens ad patrem diuersa interrogat aclo,
 Maselina.

Interea Baldus minitanti uoce Charontem
 Clamitat, & iurat cum pugnis rūpere nasum,
 Ni subito ad ripam redeat, Cimbāq; reducat,
 Qua tot debebant animae transcendere flumē.
 Sed frustra clamat, q̄a nil charō improbus audit.
 Nam tanta uoces horrenda per aerea stridēt,
 Quod non Bombardas possent audire sparātes
 Non quod clamorē Baldi, rigidasq; minaxas,
 Sunt ibi plangores socios pietate mouentes,
 Sunt ira uoces, fremitus, sunt uerba dolorum.
 Diuersa lingua faciunt per cæca tumultum
 Littora, nec lachrimas retinēt Lironus et Hip
 Sunt animae tantæ iā ripam desuper illā, (pol.
 Quas Charon in gōda debet trāsferre bicorni,
 Quod Baldi caricant humeros, comitūq; suorū.
 Ignorant ille plantas qua in parte reponant,
 Vnde super spallas ipsorum stādo repossant.

Pedrala.

Exanimis plenas Fracassus habebat orecchias
 Est quoq; sepe suum nasum scossare coactus,
 Exanimis quoniam nares implenter & ipsa,
 Qua propter pleni stoppo sboramine Nasi
 Stranudat, buttatq; foras stranudibus almas.
 Sed post stranudū redeunt, nasumq; subintrāt,
 Impatiens tamen ille caput scossare frequētāt,
 Post scossamentum plus importune retornant.

Comparatio.

Et cunctis examen apum sua testa uidetur,
 Murmure quæ leni stippanitur circa foramen.
 Vel potius Fracassus erat uelut annosus Bos,

Cuius

Sparantes, spa-
 gnoliter eru-
 pentes latine.

Lironus & Hip
 pol germani
 flebant pecca-
 ta sua facta in
 latrocinijs.

Cuius sbercigeros oculos, plenos ve pouina
Rodere contendunt Moschones atq; Tauani.
Quos ut discaxret sepiissime scossat orechias,
Sed quo plus scorlat, redeunt plus morsibus illi.

Berta.

Iam Cingarinum Cingar deduxerat illuc,
Quem presentavit Baldo sic ore loquutus. (tū
Nosce pater natū, proprij quoq; sanguinis or-
Hanc tua Balde rosam radix educit opimā,
Protulit hoc nobis tua uivida planta garoflū,
Protulit hunc radiū tua lux diffusa per orbē.
Carpe tui fructum iam seminis, hac tua proles,
Hic Cingarinus quem paruum liquimus orbi.

Gosa.

Baldus matura suspexit fronte puellum,
Visceribus motis dudum stetit extra seipsum,
Deniq; nil dubitans illū lachrimosus abraizat
Et Marcellino post hac de fratre dimandat.

Cingarinus ei de Berta crimine narrat,
Mox de Germano tulerat quē barca Charōtis
Baldus de Berta leto subrisit ocello,

Tum dixit, uerax non femina Berta fuisset,
Nā uerax nulla est nisi scornat donna maritū
Sed tamē ut male stat cū fango gemma bouino
Sic contadina male stat cum coniuge Barro.

Cæcus amor cogit, cæcum quoq; reddit amātē
Atq; uoluptati propriæ mage tendit amator

Quam decori patriæ uel honori sanguinis alti. De amore.

Sic ego villano me pensans cespite natum,
Berta lassiuos oculos ignarus amabam,
Crediderāq; mihi bellū acquistasse guadagnū,
Quod me villanæ potuissem iungere pulchræ,
Et quod erat primis Cipadæ nata cosadis.

Et quod erat multis patri rechiesta maritis.

Ast ubi progeniem nostram reperiq; parentem

V 2 Gaudeo

Carpit hic poe-
ta posuisse ta-
uanos & mo-
schones diui-
sim cum idem
sint, respondeo
quod non, quia
teste Alchede-
mach de orto
Hesperidum,
Muscones sum
minores taua-
nis, & habitant
in Lombardiæ
partibus.

Notandum.

Gaudeo nempe nouū Bertā sumpsisse maritum
 Et mea gaudebit tam formosissima Crispis .
 Quā tu Cingar habes qualē mihi portet amorē
 Summa laus Crispidis .

Hanc natura mihi pro coniuge quippe dicādā
 Fecerat, et quoniam inter gentes uilis habebat
 Difficile ò quātum Nympham sposare putauī.
 Crispis ab aethereo speciem moresq; decore
 Traxit, & angelicas imitatur fronte figuras.
 Conata est natura diu si quando creare
 Posset opus radijs æquandum forte supernis .
 Hanc igitur studio formauit Crispida toto,
 Impetrādo aliquid superis quo pulchrior esset.
 Illa tulit Phœbi nascens in uertice crines ,
 Pallados effigiem nunc letam, nunc ue severā ,
 Inde per astrigerum fluxit natura meatum ,
 Splendidiora tulit de quo duo sidera, quæ mox
 Crispidis ad frontem posuit, tum cetera mēbra
 Pulchra figurauit dextris labentibus astris.
 Post tam formosam formā, decus atq; decorū ,
 Iunxit honestatem, castiq; ligamen Amoris.

Helena cui cæsit uultu, Lucretia sensu.
 Crispis honesta sui fuit anxia semper honoris
 Crispis castarum mulierū limpidus est fons .
 Crispis uirgineas per turmas cādidus est flos .
 Crispis Nympharū pulchrarū nobilis est lux .
 Crispis stelligeros trans ignes, flāmiger est Sol.
 Crispis trans sobolem sacrarū certior est spes .
 Crispis discordes in mentes utilis est pax .
 Crispis Virgineos ad flores calicus est ros.
 Crispis corporeæ pugnae iam maximus est rex
 Crispis luctisonis animis dū condolet , est mel
 Crispis prauorum dum culpas exprobat, est se
 Crispis Amicitia nostræ firmissimus est mons
 Crispis diuersis, quos tēnit , amātibus ē Mors
 Crispis

Helena Pul-
 chra.
 Lucretia for-
 mosa.

*Crispis tota (mei memor ē dū pignoris) est mēs
Deniq; Crispis erit semper celebrima seclis,
Cuius amorosum (ne sit uia longior) ignem
Sed uenit ecce Charon, iā trappassabim⁹ amnē
Cū mihi tempus erit, uobis de Crispide dicā.*

Impeditur ad-
uentu Charon-
tis. Baldi sermo

Conclusio.

*Sic ego Macronicū penit⁹ uolo relinquere carmē
Cum mihi tēpus erit, quod erit, si celsa uolūtas
Flectitur & nostris la. hrimis, et supplice uoto.
He heu qd uolui misero mihi, floribus Austrū
Perditus, et liquidis immiso fontibus Apros.*

Explicit Phantasiæ Vigesima
tertia Macaronice.

M A G I S T R I

A C Q V A R I I

ARGUMENTVM.

I N P H A N T A S I A E

XXIII MACARONICEN.

*Nō Charon ī barca uult trāsuarcare Barones
Ex Animis tantum passat omīsta Ratis
Pracassus saltum de ripa spiccat ad altram,
Nautam ceu lapidem nigra per astra iacit.
Mox Marcellinū inueniūt, furiamq; Megērā,
Pro qua inter fratres pugna cohorta fuit.
Baldus eam incalzat, quā perdēs introit antriū
Quo domus & Gentes Ambitionis erant.*

MERLINI
COCAII
POETAE MANTVANI
PHANTASIAE.

Macaronice Vigesima quarta.

Hoc primū car-
men, nec grecū
nec hebreū, sed
diabolicum est.

RA *crastif, trafnot, sgnest,*
canatauta, riogna,
ECCE *uenit gridando Cha-*
ron, stridetq; menaxxis,
CANVTAMQVE *suis*
barbam mentoxzus habebat,

Quæ distensa tegit folto pittamine Bigol.
 Non habet in testa soletium quippe capillum,
 Ac si vellet ea rasa penitusq; pelata
 Se deffendentem raspis occidere Gattam.
 Strazolenta suas carnes pellada Couertat,
 Supraq; Nauicule spondam pede stabat utroq;
 Velleq; parebat semper cascasse deorsum,
 Comparatio.

Ludus gattæ, q̃
 si quis vel capi-
 te vel &cetera
 interficit, caual-
 lerius Gattę ap-
 pellatur.

Sicut uidistis Venetam vogare per Urbem,
 Stant super ordellū Barchæ, casumq; minitur,
 Per strictos tamen ista uolat Gēbetta canales,
 Et cifulādo gridāt, Barchæ, trant postea Cācar
 Baldus sbefabat brauigantia verba Charōtis,
 Et vult intrando Nauem non esse secundus
 Sed uix in puido fuit ancora ficca tereno,
 Implerunt anima curruū duo mille ophasellum.
 Inde Charon viso Baldo socys q; gridauit,
 Partibus in nostris quæ sors uos aduiat? ola,
 Ola, quid dico? si uultis scandere Nauem,
 Ponite corporeum uelum, uitaq; ligamen
 Soluite, mox almæ Barcam montate legeræ,
 Non altramentum uolo uos passare delaium.
 Baldus ait, taceas taceas scormute Diauol,
 Ad caput inclinum nisi uis tommare deorsum
 Nonne hic Aeneas passauit corpore uiuo?
 Nōne hic Meschinus guerrinus? Tātalus atq;
 Et mihi cum socys non uis concedere Varcū?
 Cui dico? me cernis adhuc, accede dauantum.
 Non Charon ascoltat, Burchiellā p̃stiter urtat,
 Pōdere quā pressam mediū discostat in Amnē
 Et castronatus restat sic Baldus ab illo.

Barche, est vox
 Barcaroli Vene-
 ti, cum discansa-
 re se uoluit.

O, puta si rodit cum dentibus ipse cathenam,
 Sed vindicandi nulla est concessa facultas.

Ipsē, subaudi su-
 perbissimus.
 Dinam Berga-
 maschi dicunt
 satis.

Prodezza Fracassi.

Non pensare susum dinā stetit ipse Fracassius,

En tres arcatas discorsam longe piauit,
 Inde monens cursum ripam saltauit ad altrā,
 Et largum centum braxxos trāscēdidit Amnē
 Omnes terribilem saltum stupuere Barones,
 Baldus ei mādat cerebrum spezzare Charōtis
 Inde prouet Barcam, si forte reducere posset,
 Iam Charon attingit, ripā iā exire comādat.
 Ac sfortunatas com remo percutit umbras,
 Ille precipites manibus sbatendo labascunt,
 De prora, fugiuntq; senis batimēta Charontis
 Mox flentes ullo celerascunt absq; riposso.

Quattus oculi
 ac si uellet car-
 pere quaiam.

Fracassus quattus quattus post terga Charōtis
 It furtim passiq; leui calcagnat arenam.

Quem cito per cornu turba ridente piauit,
 Et uoluens illum leuiter tellure leuatum
 Fert circum testam ueluti si saxa tiraret
 Cum Caxxasfrusto, sparauerum sine uocaret,
 Torquet robusto tenebrosa per aera braxxo.
 Ille uolat nigras tanquam cornacchia p auras
 Et nisi dextra dei festina dedisset aiuttum.

Theologicus
 passus.

Qui tam res Baratri quā cæli rite gubernat,
 Ille fracassasset sibi collum, totaq; membra.
 Sed per uenturam cascans per inania mundi
 Adiutus leuitate, fuit sospesq; remansit,

Comparatio.

Interea magnus uult paruū intrare phasellū
 Fracassus propter curam exercere Charontis.
 Sed pede uix posito Nautis submergitur unda,
 Namq; pulex ueluti posset portare Camellum
 Paruula sic Nautis potuisset fere Fracassum.
 Ipse retro uasit raptim, plantasq; retraxio.
 Mox alium reperire modū subimaginatione, ecce,
 Repperit ac artem fantasticiatio duxit,
 Nam tergum Barche tali cum calce feruit,
 Quod quasi tuffatur, ripā tamē iuit ad altrā,
 Cingar eā tenuit, curuumq; ad littus apoggiat

Scandit,

Scandit, & accepto remo gridat, ola, sodales,
Intretis quoniam uarcabimus absq; Charonte
Conscendūt ergo, partim, partimq; morantur,
Nāq; magis tutum est uoltis passare duabus.
Cingar eos guidat multo quoq; remigat ausu,
Et scindens undas puxxantes sulphure passat.

Motezatio comitum.

Baldus ridebat dicens, mirate sodales
Quā bene ad officiū Nautæ se Cingar adaptat,
Certe nec forma nec discrepat arte Charoti,
Cernite terribiles oculus, macramq; figuram,
Quis nā illū guardans non dixerit esse diablū?
Phinosomia docet quod sit Cornacchia uetusta
Que Cāpanillos super altos semper aloxxat,
Et pluuiosa gridat cum rauco nubila qua qua
Tum Boccalus ait, non sic ò Balde loquaris,
Verum si nummos uelles mandare Venecis,
Quā foret impresā Cingar meus aptus ad istā
Cingar respondet, nec tu Boccale biolchi
Officiūm carxando Boves conducere scires.
Namq; uolunteram lardum carnemq; salatā
Dum comedis, nunquam mollires fusta rotarū
Et tua cantaret semper non uncta Caretta.
Sed tamen ut merear pietatem Celsi tonantis,
Si contentatis, nec fit cui forte molestum,
Hic ego restabo, nec nū Charon alter habebor
Nolo eqdē, Falchettus ait, quod Cingar ad istud
Officiūm maneat, nisi me quoq; stare licebit,
Baldus ait, nec tu, nec Cingar retro manebit.
Tangite iam littus, tu Fracasse accipe cordam
Vade prius Baccale, sed heus Boccale, fiascum
Liquisti retro, panem, Carnemq; salatam.

Qua qua, uox
cornachiaē cra,
cra uox corui.
Venecis ꝑduc
mediam.

Sic ait Cingar,
nā superi⁹ Boc
calus robarat
mezenum Mer
lino.

Cui intellige
Falchetto.

Facetia Bocca
li.

Illico Boccalus pallenti fronte retornat,
Nāq; hominum uitam pensat nihil esse beatā,
Quando caminantes renunt portare botaxxū

Ridentes omnes Barcam exinere Barones.
Campagnūq; super largā properare comēxāt.
Berta.

Ecce procul Iuvenem lachrimosa voce gridātē
Currentemq; uident, ac dantem brachia Cælo
Quem mala uecchia sequens stimulis incalxat
Comparatio. (ubiq;.

Manzoletta, in
uencula.

Non aliter si bella truci picigata Tauano
Manzoletta boat, curritq; smaritia per agros,
Sic puer insanit, nunc huc nunc cursitat illuc,
Quem vera Vecchia citat.
Cuius corpoream formam sic esse probarunt.

Forma furie Infernalis.

Sindereſis.

In primis habet illa suis pro crinibus angues,
Supra Cernicem ciſilant duo mille Ceraſta.
Rodunt Sindereſim ſubtruſo dente malorum,
Stat circa collū magnus Draco more Colans.

Cingrinus pro
Cingarinus ſin
copa.

Atq; venenatos iactat manus utraq; uermes.
In coſtis pueri quos ſiccis ſemper habebat,
Ah, Cingrinus ait, noſtro ſuccurrite fratri,
Balde pater, cur non nati pietate moueris?
Eſt Marcellinus, quē peſſima uecchia moleſtat.
Oyme miſer, cernis quātum male cōcitat illū?
Intemuere ſtatim Baldi præcordia patris,
Et poſt Eumenidem ſe curſu laxat Equino.
A, mala Vecchia, gridat, ſta ſta, Iuuenēq; relin
Sollicitat grefſū uetula poſt terga uolātis (quas
Illa uidens Baldum ceſſat ſequitare puellum,
Sed maledetta ruēs ſe ſcagliat intra Barones.
Ac ibi vipereos cepit laniare capillos.

Cingar cū Fal-
chetto rixatur.

Proh ſcelus incipiunt ſe ſcorozzare ſodales.
Terribilesq; ſibi ſteſſis donare pugna das.
Cingar Falchetto dedit unum fortiter urtum
Quem iacit ad terrā mediū ſotoſora balordū.
Falchettus rubuit facie maxzamq; piavit.

Factus

Factus et in colera durā cum Cingare guerrā
Incipit, & iurat spintam non parcere toltam.

Armipotens Hippol rixat cum fratre Lirono,
Iamq; rebruscabant se stessos absq; riguardo.

Hippol cū fra-
tre Lirono.

En Cingarinum iuax Hircanus asaltat,
Inter eos etenim non piccola guerra comēxat.

Hircanus cum
Cingarino.

Fracassus dirum Bachioccū menat abassum,
Ut smagazzaret Centaurum more Boaxze.

At Centaurus Equus medius sbalanxat ubiq;
Et iaculans dardos rendit pro pane fugaxxā.

Fracassus cum
Centauro.

Facetia Boccali.

Prouerbium.

Sed quia Boccalos contrastum non habet ullū,
Incepit solidos sibi stesso tradere goffos,

Vnguibus & proprijs testa squarzare poluccā.
Non tamen ipsius fuerat dementia tanta.

Quin prius in quodā tegeret cātone Botaxxō.
Pedrala.

Baldus id aspiciēs frontem rapat, oraq; strigit
Ut stupidi faciunt, post hec spartire baruffam

Se parat, atq; gridat quali cū uoce gridamus
Cum cortellantes uolumus se cernere sbriccos,

State retro, clamat Baldus restate sodales.

Non atrigare ualet seuum tamē ille b. igordū.

Nam sibi dilacerant sbergos, cossalia maias,

Spallaxxos, faldas, ac si foiada fuissent.

Cingar Falchettū rabidus male tractat amicū

Qui modo sestessum potius scanare tulisset,

Quam torquere pilum Falchetti.

Non parcit fratri Lirono feruidus Hippol,

Nec Lironus eum lassat repiare fiatum.

Sunt ambo nati genetricis uentre medemo,

Id tamen ut matti smemorāt pacemq; refudāt

Hircanus pugnat, Cingarinusq; repugnat,

Et mutuo strany cum bastonatis obstant.

Fracassus mugit Centaurum contra gaiardū

400
Et bacchiocatas sticiosus laxat acerbis,
Quas nisi cū saltis crebris hinc inde schinaret,
Sape fracassatis cecidisset littore membris.
Boccalus spēnata quidē iam Chiozza parebat,
Nam sua cum proprijs griffis caninata pelatur.

Gosa.

Cadute, clamabat Baldus, iam cedite fratres,
Dicite Cagionem quæ vos discordia burlat.
Ne ferias Cingar, maxxā Falchette reponas
Nexus amicitie sic uester frangitur ergo?
Cur Hircane meum conaris sternere natum?
Sta retro, nefas, & spadas claudite fodris,
Quid Fracasse furis? guarda Vimaxze bataiū,
Hinc abeas Lirone, pcor feris Hippole patrē,
State retro cuncti, brandosq; ficate guainis.

Comina.

Talia sed frustra dum parlat corripit Ensem,
Cum piationadis cercans spartire bataiam.
Sepe minaxat eis nisi se pistare rafinent,
Menabit spadam de taio senza riguardo.
Quisquis erat nimio factus iā stancus a fanno,
Nil tamen ascoltant Baldū nūc dulce rogātē,
Nunc blasphemantem, nūc rauca uoce minātē.
Falchettus maxxā pugnis iū strinxerat ambis
Et sine respectu colpuit Cingaris Elmem,
Quamuis non illum talis percossa sigillat,
Intornum intornum tamen iuit terq; quaterq;
Sed mage stizzatus furiam non sparat amico,
Ecce super collum Falchetti sibilat Ensis,
Quem nisi Cesareus tutasset alhora bantus,
Cascasset subito sine testa mortuus illic,
Falchetti colpos sed Maxxa redoppiat aspros,
Percussit Cerebrū quæ Cingaris ultra misurā
Non sgomentatur tamen isto Cingar adormus
Verbere, sed curat pocum securus in armis.

Immo

Ambis & ambobus.

Bantus genus clui.

Immo magis factus bruscus venit erga sodalē.
 Nunc hos, nunc illos, Baldus remouere studebat,
 Sed nihil omnino prodest, frustra q; precatur.
 Hippol fraternū penitus non guardat amorē,
 Trare ramazzones, fendentes, atq; rouerfos,
 Lironus quamuis pro fratris robore sudet,
 Nō tamē ardirū perdit, cordis ve prodexam.
 Inter eos ullus iam non wantazzus habetur,
 Floridus Hircanum nil Cingarinus auanzat,
 Sit licet e Baldi generoso scemate natus.
 Cordibus in binis ualor exat eorum,
 Quod nō apparet quis fortius arma gubernet
 Fracassus rabido Centaurum dēte bachioccat,
 Centaurus fractis dardis domat ense Fracassū.
 Ergo diu Baldus cernens non posse barones
 Dispartire suos, guisaq; trigare niuna,
 Post uetulam capit cursu properare Megeram.
 Que fugiens stridet, nigrasq; gridoribus auras
 Spezzat, & interdū Baldo cōuersa menazzat,
 Mox grignat dentes, & acerbos pandit hiatus

Comparatio.

Si uidisti unquam rabiosam currere cagnam,
 Que dum incalxatur bastonibus atq; gridore,
 Fert inter gambas codam, testamq; reuoltans
 Candentes ringit dentes, bau bauq; frequētat.
 Sic mala uecchia facit Baldo seguitate gaiar
 Marcellinus erat ruffatus cōtra Boccalū, (do,
 Calcibus & pugnis smacabant ossa uicissim.
 Nemo parlat ibi, sed uictor quisq; bagordi
 Illius e, se putat sperans quoq; premia pigne.

Berta.

Baldus uelocem studet agraffare Megeram,
 Nec ualet ad nullam guisam, p inania transit
 Littora, tum nimium telis, tū corpore pressus.
 Spūs ante fuit cui se male corpus adequat.

Versus

Bau bau, uox
 canis.

Gaiardo uelo

Marcellinus a
 saltat Boccali

piritus furia,
corpus Baldi.

ampegat, &
impegat dicit
media silaba co
luni.

ormosior, per
ontrarium fi
uratrice.

Versus montagna culmen rapit illa caminum,
Quo circumcirca uallis spatiosa seratur,
Istaq; flamiferos uomitat montagna uapores,
Sulphureisq; facit nasum obturare latrinis.
Vecchia ribalda nihil curans ascendere montē,
Rampegat, & capras sic rampegando supstat.
Insequitur Baldus quo se uiatilia, nec apros
Guardabat steccos, spinas, rupesve petrasve,
Destinat illius nunquam lassare pedattas.
Dum sic urget eam, desertum callat in unum,
Quod non strada fuit mundo saxosior unquā,
Nunc guidat ad bassū, nūc cœlū scādere parat,
Cuius plena nigro puxant confinia fango,
Qui supportātem vix Baldū fangus amorbat.
Non illum curat, clauso sed lumine drentum
Saltat & in putrida se totum fece volutat.
Nunquam Porcellus fango formosior exit,
Vt tunc exiit Baldus non absq; fadiga.
Ista fadiga sed est animosis grata guereris.

Pedrala.

Interea post tergacito pluuiosa procella
Nascitur, et mixta cū grādine cūcta fracassat.
Fulgurat in circum spissis caligo tenebris,
Turbineosq; mouet nūc hinc, nūc inde balenos.
Fatentesq; uomit cum tempestate pioggias.
Tantis cum pœnis Baldus, tantoq; labore
Aduolat, & nolens passu torquetur in omni.
Quem dum precedit currit, uolat imo Megera
Atq; colubrinos sibi squarcia ungue capillos.
Scēdit ad umbrosū vallonem deniq; , linquēs
Mōtagnæ culmē, quo nox magis atra nigrescit
Per tenebras talem dat Baldi gēma lusorem,
Qualem de cornu ceca sub nocte laterna.
Nullam quippe facit de aduerso tempore stimū
Baldus, qui penitus pranā vult pndere vecchiā.

Non

Non procul in medio vallone casarxa locatur,
Semiruinosis circumcircata murais.

Pallentes ibi sunt boschi, Siluæq; tacentes,
Inter quas subito vanescit perfida vecchia,
Lassat & in petolas Baldū nō ultra sequentē.
Qui tunc nō aliter gressum firmavit et aures,

In petolas, ad-
uerbium.

Comparatio.

Vt si quando canis Leporarius angit acuto
Mostarxo vecchiā Leporem, plenāq; magnis,
Non per scopertas campagnas illa salutem
Querit, at ūbrosas macchias catinella subtrat
Atque revoltellos quosdam facit hic, facit illic
Donec ab ungue canis, videat se deniq; toltā.
Ille sed adrixans non ultra curit, orecchias.

Comina.

Post intervallum modicum non Baldus opacas
Boscaias intrare timet, tacet undiq; tempus,
Nec soletta strepit per nigras muscula frōdes.
Peruenit ad limen prædicti grande Palaxxi,
Nullus adest custos, nec oportet sbattere portā,
Introit & mentem nudo tenet ense ficatam.

Descriptio,

Discalcinatis domus humet ubique murais,
Deq; ruginentis crodat musolenta solaris
Fexxa, velut vidi priuata lusoribus antra.
Dum vadit Baldus firmat sepiissime plantas,
Mox levis ascoltat siquid strepitescere sentit,
Nil sonat, unde illic habitare silentia iurat.
De passu in passu dum per pavimenta caminat
Ventrosos xattos armato calce sbudellat,
Atque smagaxxabat calcagni pondere vermes
Sape Dragonaxxos largo uentrone tumentes
Inuenit, inq; duos facit illos ense canexxos.

Gosa.

Deniq; Collegium reperit quod torua Megera
Fecerat.

Fecerat, & stabat deformis ubique Senatus.
 Baldus in introitu primi stat liminis, ultra
 Non meat, & tensa quod dicitur accipit aure
 Namq; inter populum sentit parlare Megarā
 Ambitionis domus.

Ambitio.

Hic erat in quadrum grandis spatiosaq; Sala
 Hic stant in circum putrefacta sedilia ligni,
 Sunt instar capse quæ fracida dissoterialur,
 Servaratq; diu longæva Cadavera terris.
 In medio Sala stat maxima Scanea ferri,
 Estq; cruentatis passim circumdata spadi.
 Hic sedet Ambitio vultu regina superbo,
 Quæ toti mundo dominari velle videtur.
 At tamen illius dependet supra cerebrum
 Spata molata nimis filoq; tacata tenello.

Discordia.

Non procul est mulier centū discordia linguis
 Quæ sæper garrit, chiachiarat, mouet ora, ma-
 Millibus et xaxis Regiæ cōplet orecchias (usq;
 Et nunquam gallone suo se partit ab illa.
 Hæc quia non dapibus fuit imitata Deorum,
 Inter conuiuas pomum scanfardā doratum
 Protulit apportans inter tria numina rixam
 Hinc mala provenit grandis destructio Troie
 Tres furie parent illi, referuntq; per orbem
 Ambassarias, quibus omnis terra ruinat.
 Quotidie vadunt, redeunt, portantq; novellas
 Regine, quantas umbras ad tartara persas
 Arte sua trassent, solita vel fraude necassent.

Impietas.

Impietas alia frendens in parte sedebat,
 Sanguinolenta vorans carnē, sorbensq; cruorē.
 Hanc inter populos discordia mittit hebruscos
 Lōbardos, liguros, Romagnolos, deniq; cūctos.
 Qua vindicta fremit, stimulis agitāt Erynnis,
 Dividiuntur

Vindicta. Eryn-
 nic

Diuiditur Regnum, fœdantur tecta cruore,
 Non frater parcat fratri, soror atq; Sorori,
 Non mater nato, non uxor praua marito,
 Seditio ignarâ torquet velut Ebria turbam,
 Luctus adest, Mortisq; timor, sit funeris auctor
 Mox ultor, rabiesq; furens præcordia rodit,
 Inueterata animos iniuria summouet atros,
 Proueniunt luxus, uiolenter raptâ libido est,
 Virginitas fletur castis dirrepta puellis.
 Eumenides ante ora patrû matrumq; figuras
 Natorum stimulant crudeli cade peremptas
 Hinc vindicandi mens surgit, cæca uoluntas
 Labitur i pceptis, mox cordis dextra ministra ẽ.
 Arma cruentâtur sublimia tecta labascunt.

Luctus.
 Timor.
 Rabies.
 Iniuria.
 Stuprum.

Furia.
 Homicidium.

Berta.

Hæc sunt Concilium Rixæ, mortis ve Senatus
 Ambitio præsul nulli uult esse secunda,
 Thesiphone, Alecto, necnon prædicta Megara
 Altercabantur simul ascoltante Senatu,
 Atq; superbabant lucrum fecisse miorem.

Exclamatio.

Sed quid baiabat ista rixando ladraxe?
 Currite mortales uestras audire pacias,
 Currite, & erroris uestri cognoscite causas,
 O Italia infœlix propera,
 Currite uos omnes tandem (si curritis) vrbes.
 Veras rixarum uestrarum audite casones.

Conclusio.

Sed quia candela est usq; ad culamen adusta,
 Et iam consumpsit uacuata lucerna stopinû,
 Multa per adessum scripsi, damatima uenite.

Explicit phantasiæ Vigesima
 quarta Macaronice.

MAGI.

MAGISTRI ACQVARIILODOLAE

ARGVMENTVM.

IN VIGESIMAM
QVINTAM

ET VLTIMAM

PHANTASIARVM

MACARONICEN.

*Eumenides inter sit disputa longa sorellas,
Quarum Conseium Baldus ut ense fugat.
Serraffus mites factos sibi reddit amicos,
Et simul Inferni ceca per Antra meant.
Phantasiarum passant uolitando Chimeras,
Luxuriaq; animas repperiere datas.
Deniq; per zuccam Paxxo guidate caminant.
Illic Philosophos, Logicolasq; trouant,
Illic Mendaces chiachiarantes atque Poetas,
Quos apud in prima sede Cocaie manes.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

MACARONICE

XXV. ET VLTIMA.

Concilium Ambitionis.

VSSERAT Ambitio totā re-
ticere fameiam,

VNDE quis attentas subito
distendit Orechias,

FETIDA Tesiphone scorlans

bis terq; capillos

Vermi-

Vermifcos sic sic primara comenxat, et inquit
Thesiphone

Cæsaris & Pom
pei discordia.

Romam.

Recipe p præ-
biteris.

Audite ò Baratri, uel nigrida numina mortis
Quantū iā fecit mea multa fadiga guadagnō
Prætermittamus Rixas, Cædesq; cruentas,
Quas ante aduentum Christi, legesq; nouellas
Roma uolutabat toties sibi facta flagellum
Sum modo quæ doceo nigrum miscere uenenū.
Nec mea saluificas metuant Aconita Triacas.
Id pompæ Ambitio facit exercere papalis.
Cernite quam laceram cauiatā uertice porto,
Quā spernaxxi per diuisam hæctenus urbē.
Maxima Pontificum libertas, maxima rerū est
Pernicies, si quādo meā intromittere caudam
Possum, ne sanctis meritis, nutuq; Columba
Ad sublime sui culmen moueatur honoris.
Tunc nos felices, tunc ingrassamur ab illo
Armento pingui, quem iam Crucifixus ab ortu
Paucibus erripuit, per sumq; reduxit ouilli,
Ius cadit rapiuntur opes, Templiq; supellex.
Ambitio superat, Virtus depressa tenetur,
Viuitur ex uoto, scelere succumbit honestas,
Nostra fremit rabies, nosterq; solutus ab orco
Per sacra liuor edax & Eriinys tēpla uaga-
Errumpunt ire, uerbosaq; iurgia, lites, (tur.
Insidia, frendensq; odium, mens dedita cura
Vlciscendi, & quam lethali uulnere iacto.
Per me rastra sunt multi, palesq; galerum.
Accedunt Templo, saturantur pane doloris.
Atq; Sacerdoti libamina sacra ferenti
Obsequium toties prestant, totiesq; ministr
Votiuas cere faculas altaria circum.
Donec defuncto domino succedere possint.
Debile sub uasto sed languet pondere corpus.
Nam corpore sui per me delubra patefcunt
Semiruinatis

Semiruinatis muris, Altaria squallent,
 Undiq; propatulas demittit aranea telas,
 Pulvere sordescit panimentum, nudus & alto
 Namq; crucis ligno suus ille pependit Iesus,
 Sic nullo tectas uelamine cernitis Aras.
 Iugera lata ferunt fruges, argentq; quotannis
 Diuitias implent cellaria munere Bachi,
 Grandia tum donis cerealibus hordea cōplent
 Non ut succurrant Inopi, non pane carenti,
 Non ut subueniant Viduis, miseroq; pupillo,
 Non ut larga manus circum diuina monetam
 Expendat calicesq; æris transmutet in aurum.
 Sideribus tantum cura est æquare palatros,
 Quid referā quātas habuit me opāte Nover-
 Iusta Diabolica Calicutti subdita legi? (cas
 His igitur causis alias anteire sorores
 Debeo, si quid habet melioris scroia Megara
 Dicat, & Ambitio det præmia digna merenti
 Talia parlando residet sdegnosa, nec unquam
 Arretrare Comas post terga rafinat, & An-
 Alecto.

Comas & an-
 gues, idest co-
 mas anguige-
 ras.

Alecto scorlans ceruicem terq; quaterq;
 Errexit centum Colubres, centumq; cerastas.
 Non, inquit, solam satis est corrumpere gentē,
 Non tua Thesiphone romana pestis in urbe.
 Regnavit semper quia spiritus almus ab axe
 Stelligero quādoq; cadens operatur, & omnes
 Expurgat morbos, rancores tollit, & iras
 Pectoribus, tenuatq; feros cum pace tumultus.
 Noscite siderei quid nam speculator Olympi
 Serraffus cecinit Nascetur Iulius ille,
 Iulius almifico repletus flamine Cæli.
 Quo regnante nihil discordia nostra valebit,
 Nam populi stabunt unita pace sub ipso.
 Nasceturq; Leo qui claras undiq; sphas

Prophetia Ser-
 raffi.
 Iulius.

Leo. Pontifices

Mittit,

Mittit, & horrissoni demet certamina Martis;
 Primatesq; omnes matura pace ligabit.
 Ast ego possem equidē tantā prosternere pacē,
 Et melius quam tu Romanam perdere gētem.
 Totum nempe meis corrupti fraudibus orbem,
 Et quanto satius Romā, Romāq; Senatum?

Ortum, Gibel, et Guelph.

Illa ego quæ quondā tribus ipregnata diablis
 Concepiq; duos natos, retroq; cagai.

Catare sæpius
 accipitur ꝑ pa
 rere, vt vxor
 mea catauit fi-
 lium maschiū.

Credite non illos, melut extat usanza, catavi.

Verum postremas per partes,

Hi bene nec nati, bene nec de ventre cauati,

Incepere statim mutui se sbattere pugnīs,

Atque ganassiculas ongis lacerare vicissim.

Illos semper ego Serpentum lacte cibavi,

Ac semper feci colubrinās fuggere tettas.

Gibilinus, Gel-
 fus.

Certabant quis nam seu dextram siue sinistra

Siccaret mammam, sibi dantes calcibus urtas,

Quos tandem Gelpum Gibilinū nomine dixi.

His ego prostravi totum cum fratribus orbem.

Dicite, quid præsens absque illis turba ualeret

Millibus in fraschis partes monstratur utrinq;

Alter uult dextra banda portare penarum,

Et monstrat digitū quo nos spedochiare solem.

Alter sed contra, pennas fert parte sinistra,

Et digito fidei mortaros lingere paret.

Staiexant calzas seu dextras siue sinistras,

Qui per trauersum, qui nō, uult scindere panē.

Deniq; non res est tam paruula, tamq; uilana,

Qua nō comprehendāt q̃s Gelfus, q̃s Gibilinus,

His tanta Italiae diuisi regna superba,

His magnas urbes, medias, paruasq; prophanas

His castelluzzos, Villas, paiaq; Casottos.

His toties semet Millanus sanguine fedat,

His

Italia.

Millanus.

His Codros lingit, Neutisq; Papia rebellat, Papi'a.
 His formaiatur sub iure Placentia Ringhi. Placentia.
 His nineos asmat catanacula Parma Briossos. Parma.
 His Regium brillat, frullat, spellatq; Boston. Regium
 His rugulat blesos Modene sapietia Pandros. Mutina.
 His me pinguificat grassis Bologna Coandris. Bononia.
 His tenet armigeros sub adrātib⁹ Imola fullos. Imola.
 His male consentit locunda Fauencia Scochis. Faentia.
 His male Furliniū Candraghis obtumet uncis. Furluium.
 His Casena riat proprios, hilaratq; Leones. Casena.
 His fumentatur Vandrīs Rauenna bioncis. Rauenna.
 His raro possum Venetā schancare Leenam. Venetia.
 His Patavos (nec me distollit Blusa) relinquo. Padua.
 His saltat guixat, sed nō Vincentia fambrit. Vincentia.
 His Verona tumes, spleumas, ac ore gliassis. Verona.
 His gragnit, sed nō piscombrat Brixia Mellā. Brixia.
 His Bergmaschis præsunt Baricondia surdis. Bergomas.
 His quondam Manto fuerat vicina Cremona. Cremona.
 Histū (heu) cur non seducta est Mātua nobis? Mantua.
 His tamē (heu) cur nō potui violare Cipadā? Cipada.
 Dixi, sed quid ais de te temulenta Megera?
 Quare venisti modo sgomentare Senatum?
 dixerat, atq; quater digitos sibi dēte momordit
 Megera.

Dira Megera leuās tunc se latrādo gridabat,
 Totum sturbasti mundum, sed sola Cipada
 Restat, & antiquo veniens de sanguine Māto.
 Ast ego nunc magnā facio rixare Cipadam,
 Quae postquam totas mundi contreruit Vrbes,
 Venit ad Inferni, Baldo guidante, cauernas,
 Comina.

Baldus id ascoltans fleuit, mox intus apertis
 Precipitat ualuis,
 Concilium uiso Baldo deforme repenter
 Vanescit, gemma non supportando ius rem.

Com-

Comparatio.

Quales, quum rubeos rutilans aurora colores
 Pandit, & aurata mortales fronte renisit,
 Gregnapola fugiunt nolentes cernere lucem,
 Et semper gnao gnao stridentes nocte ciuctæ,
 Sic tenebrosa cohors Baldo subeunte scapauit,
 Nec ualuit rutilæ radium comprèdere gemma.
 Non radiū gēme quā Baldus gestat in elmo,
 Sed radiū gemmæ quā magno pectore portat.
 Gemma uoluntatis nulla ambitione tumētis.
 Gemma uoluntatis circa uirtutis honorem.
 Propterea Ambitio, discordia, prauaq; turba
 Confugiunt Baldi gemmā rationis amicam.

Togna.

Manserat hic solus, uacuas tantūmodo sedes
 Inspicit, & forti desquirit omnia brando.
 Dum studet huic operi, facies apparuit ecce
 Splendida Serraffi, calua quoq; fronte bianchi.
 Qui consuetus erat descendere sepe sub Orco,
 Mantinuitq; diu talem securus usanzam.
 Compagnos Baldi retrouauerat ergo furentes,
 Quos ad notitiam cordi, sensumq; reduxit.
 Qui quæ dimandarāt perdonum sape uicissim.
 Hos ergo Serraffus habet post terga sodales,
 Qui uiso Baldo leti mouere cachinnos.

Serraffus.

Sodales, non
plus inimicos.

Dumq; illi narrare uolunt sua fata stupenti,
 Serraffus cito uanescit comitante Giuberto.
 Pizxa capellettus remanet, securiq; Rafellus.

Cosa.

Ergo per obscuras tombas simul ire comēxant,
 Quisq; balottina, quadam deffendit ab oybo
 Sulphureo nasum, quæ suauem præbet odorem.
 Quā contra pestem, flāmas, necis atq; uenenū
 Composuit Serraffus eis mandante Cocaio.
 Per quem Serraffum reuidētē sape baratrū

Cur Etæ

*Cuncta Baronie Merlinus gesta canebat,
 Quæ mox scribebat, nec non referebat amicis,
 Pedrala.*

*Ibat Fracassus Comites prior ante sequentes.
 Ultimus est Baldus, nam captus amore paterno
 Vult Marcellinum Cingarinumq; fidos
 Confortare suos, mentis quoq; prendere spassum
 De rebus uarijs parlabant semper eundo,
 Alter Boccalum bertexat, & alter Auernum
 Venturos memorat casus, alterq; recordat
 Quid de Meschino Guerrino legerat olim.
 Dū quoq; Falchetto Cingar narrabat amico
 Vergili sextum mira res, ecce loquelam
 Perdit nil parlans, & imaginat omnia præter
 Virgilij sextum, nec se parlassè ricordat.
 Falchettus pariter quod Cingar dixerat illi
 Nescit, & obmutuit fantasticat omnia præter
 Vergilij sextum, nec se ascoltassè ricordat.
 Hircanus cerebro penseros mille reuoltat,
 Vult hoc uult illic, nec quod uult eligit anchū.
 Castellos fabricat Fracassus in aere multos
 Sic sua lingua tacet, si semper muta fuisset.
 Efficitur mattus Centaurus mille mearos
 Mente caminabat perduq; putando rasonem.
 Iā salis in zucca nil amplius Hippol habebat
 Per centum passat sua mēs vilipata chimeras
 Fantasticanti Lironus mente tenebat
 Sublatos oculos cælo frontemq; rapatam.
 Pizxa capelletus ridet, grignatq; Rafellus
 Attamen ignorant si rident siue piangunt.
 Ad mutā ludens mouet, ora, manusq; Bocalus.
 Atq; caput gratat non agrexxante pedocchio.
 Berta.*

*At Baldus liber labris ac ora solutus
 Inter compagnos infesta silentia uidit,*

Dumq; suos natos loquitur, responsa petebat.
 Sed facti elingues nil respondere valebant.
 Ergo ait, o socy, nil uos parlati? & unde hoc?
 Num ueluti Monachi seruare silentia uoltis?
 Dicite, respondete precor, uos ergo tacetis?
 Nil uestro Baldo uultis parlare roganti?
 Sed melius poterat muros audire loquentes.
 Qua propter secum cepit nolendo tacere,
 Nec uult indarnum mutas tentare loquelas.

Comparatio.

Stramballonē.

Ad Stramballonem sguerxis cū passibus ibant,
 Ut faciunt Itali (sumus) omnes saepe Todeschi.
 Quando plus cocti quam crudi uina Tauerna
 Gestant in cerebro fumantia supra biretum.
 Tunc huius rei Baldus uult noscere causam.
 Precedens alios cossam uidet ecce nouellam,

Temma, timor.

Pro qua multa satis commonit tēma uigorem.
 Sub pede quisq; suo sentit mancare Terenum,
 Nec iam qua figāt Calcagnos Terra uidetur.
 Immo suspensi gambas per inania guidant
 Ac non gestantes alas volitare comenxant.
 Dum parlare uolunt, labiū tātūmodo menāt,
 Ut faciunt muti cilijs manibus reloquentes.
 Admirabantur ridebant attamen omnes,
 Ac hilari vultu sensu quoq; talia sofrunt.
 Quisq; suum corpus sentit nimis esse legerum,
 Per quoddā vacuum leuiore aethere pergūt.
 Gaudent quod nulla gāba strachedine lāguēt.

Carmen truncatum.

Immo uelut stipule portantur, nescio quo

Pedrula.

Ecce cauernosam rupem spinguntur in unam.
 Quae suspensa tribus Grillis fundamine mācat
 Quisq; Grillus erat maior leuitate Bizarri.
 Hic phantasia Domus est repleta silenti.
 Murmure, uel tacito strepitu, motuq; moventi,

Ordine

Ordine confuso, norma sine Regula & arte.
Vndiq; Phantasma uolitant, animiq; balordi.
Somnia penseri nulla ratione mouesti,
Sollicitudo, nocens capiti phantastica cura,
Diuerse formæ, species, & mentis Imago
Hic sunt Grammaticæ populi, gentesq; reductæ
Huc, illuc, Istuc reliqua seguitante fameia.
Argumenta uolant dialectica, mille sophistæ
Adsunt Baianæ, pro, contra, non, ita, lyq;
Adsunt Errores, adsunt mendacia, folle,
Atq; solegis mi, fallatio, fictio Vatum.

Comparatio.

Me reperi (fateor) medium quandoq; briacū,
(Quāuis nec modo sim tutus) varcare p̄ amplā
Campagnā Godij, quādo mage scaldat Apollo,
Circum circa meū uolitant Caput ecce pusilli
Moschini numero tot quot fert littus arenam,
Et reparant caldum Testæ faciendo Capellum
Quorum percussit nasum redolentia uini.
Sic Phantasie Baldum, Baldiq; sodales
Assaltant, intrantq; caput roduntq; cerebrum.
Multas cū manibus Cingar brācabat, & illas
Secum ferre cupit, sed non retinere valebat.

Comparatio.

Vidisti forsan pueros quandoq; rugante,,
Velle piare manu stantes in pariete Muscas.
Sed quando p̄dunt digitos (nisi prester illas
Scaltritas capiāt) retronāt & affasse Chimerā?
Sic Baldus comitesq; manus hinc ide menabāt,
Vt phantasias caperent, sensusq; bixarros.
De q̄bus implerat Carnerū Cingar et Hippol
Pizza Capellettus non se satiare ualebat
More suo (stradiotus erat) spoliare Masonem,
Implet Scharfellas, saccū, geminasq; Bisacchas
De Paulo ueneto, de Hispani mille baianis,

Phantasma re-
peritur tam for-
minum quā
neutrum.

Briacum, im-
briacum.

Si Moschinus
habeat nasum
inter Achade-
micos lōga fuit
disputatio.

Proceleumati-
cum.

Cingar & Hip-
pol phātasici.

Pizza capellet-
tus Logicus.

cottus .

Albertus Ma-
nus.Rifellus melen-
colicus.Cocamen & co-
cainus & cocon⁹

Baldus Mosconem brancat, retinetq; Plutonis
Deq; suis Grilis nasum replebat & aures .

Sguarnazzam Scotti Fracassus repperit illic ,
Quā uestit, gabbatq; Deū, pugnatq; Thomistas

Alberti magni Lironus somnia rasset ,

Vult fieri gratus, cunctis, gnarusq; futuri ,

Scrutator cordis, multas augere richesas ,

Tollere Cervellum Cornacchis , prædere pisces

Cum manibus, quosdam secū gestando lapillos

Plena Melancolicis humoribus Vrna latebat

Angulo in obscuro, quam nūdū uiderat ullus,

Sed dum Rifellus considerat, urtat in illam ,

Et miser, in moiam se repperit esse cadutum .

Qua propter dubitādo mori clamabat aiuntū .

Sed clamando nihil sua labra mouere ualebat

Accurrūt Comites, illum de fonte cauarunt ,

Vnde melencolicos fundebat ubiq; liquores.

Hircanus quasdam saltātes per Pavimentum

Carpere saiottas studiat non absq; labore ,

Dūq; unā griffat manib⁹, celer altera scappat

Fecerat ingentem Pulicum Falchettus aceruū

Quos sacco positos fert alto in tergore secum .

Boccalus normas Epicurri nescio quantas

Absq; labore piat, complectitur, inq; Botaxxū

Ficcat me fugiant, Stoppatq; cocamine Buccā .

Chimera .

Has inter follas stat maxima Bestia, nec stat

Cui caput est instar Montonis uel Capricorni,

Mille manus, ac mille pedes, ac mille uolantes

Fert alas uētreūq; Bovis, schenamq; Caualli .

Quæ si non caudam Simia de retro teneret ,

Toccaret Cœli summo testone sollarum,

Cum Ioue disponens diuam partire Minervā .

Sed q̃a q̃cqd agit cauda mācante, lasagna est

Ducitur ad nihilū, meritoq; Chimera uocatur .

Parturit

Parturit hec montes, sed nascitur inde fasolus,
Dūq; Gigas parat fieri su parvula Mirmix.

Togna.

Hæc igitur Baldus ferrum sfodrādo Chimerā
Percontit inq; duos pariter uidet esse mezenos,
Integra sed pariter tornat, nec vulneris ullum
Monstrabat signum, fixasq; mouebat ochiadas.

Si fixas, quomodo mouebat, quia &cetera.

Inde cito, nec sponte q̄dem remouētur ab una
Phantasma, retrouantq; pedes misisse Tereno.

Quisq; suis gambis proprius ut uadat oportet,
Non plus aspiciunt curas nihilamq; Chimerā,

Nec mage parlanti libertas tollitur illis,

Nec quisquā memorat qd nā uidisset adessum

Phantasiæ abeunt quas in Carneria nuper

Ficcarant redeuntq; loco prius unde recedunt.

Sunt tamen hi medij pazzi, medijq; balordi.

Pulchra descriptio phantasiarum, quæ tandē ad nihil rediguntur.

Luxuria.

En super interea pratum uenisse videntur,

Ex Arborissellis florumq; nitore pienum.

Candida fragrant ibi Lilia septa rosarum

Cingebant Campum, uarios qui miscet odores

Innumera Damme danzabant undiq; dulces

Dant Cantilenas, plenasq; Cupidine uoces.

Inter eas reliquis formosior una sanebat,

Gestans auriferam sublimi fronte Coronam.

Tantum suavis erat visu, tantumq; petulcis

Blanda oculis quātū fuit unquā scemina mūdo

Nūc humilem terræ frontē pudibunda tenebat

Nunc letos madidosq; simul releuabat ocellos,

Nunc effundebat graciles lasciuia cachinnos,

Nunc inflamatis animos Stimulabat ochiadis.

Obuia currebat uenienti feruida Baldo,

Seq; galantinam totam presentat ad illum,

Mox quot Compagni sunt tot uenere puella.

Hic blandi risus sdegni suspiria dupla,

Hic Turpes tactus, Cegni, basamina, luxus,
 Plena libidinibus monumenta trahētia mētes.
 Hic stīgās animos ad amorem Musica garrīt,
 Arpicorda, Lyra, Cithare, Flantiq; forati,
 Voces humana melius quæ pectora captant.

Causa, sunt flo-
 res & amenitas
 loci.

 Modus, sunt pu-
 ellæ saltantes.

Mafelina.

Baldus comuni vrgetur succumbere legi,
 Nāq; fomēta uidet Veneris causamq; modūq;
 Non apud ardentes flammās est paia tenenda
 Cælestis violare deos occasio posset.

Pedrala.

Ergo manum Baldus Regina porrigit instar
 Ballandi, Cingarq; suam carzare puellam
 Incipit, atque capit dum Liro feruidus altram
 Denique dum cuncti nimio vexantur Amore,
 Contremuit Cāpagna statim, Pratiq; decores
 Auffugiunt subito, fontes, & limpida stagna,
 Non plus apparent, discendunt oscula, lusus,
 Mutantur flores in tintas sulphure flammās,
 Mutantur Nymphæ cornutos in diabolatros,
 Mutantur ritus in uerba piena doloris.
 Undiq; luce caret locus ille seuerus & asper,
 Qui sonat ut resonat Mare tēpestate reuoltū.
 Incipiunt fremitus uocum, stridorq; gridantiū
 Almarum, uersant raucantes nubila uoces.
 Hic tantæ flammis Vmbra cruciātur acerbis,
 Quanta pro fædo periere Cupidinis actū.
 Illam quam supra Reginam diximus, esse
 Quippe voluptatem carnis nouere sodales.
 Paret in aspectu primo formosa, sed inde
 Efficitur, luctus, demon, lachrimosaq; strages
 Inde per horrendos cruciatus ire començant.
 Inspiciūtq; animas cunctas simul esse gemellas.
 Squarabant mutuo crines barbasq; pilabāt,
 Inuotis labris fellantia basia taccant,

Et qua

Et quæ olim morsu cupiebant suggere labra,
 Nunc laniant, rodunt, gustant p melle venenũ,
 Quarũ iã lingua sunt factæ Rospus et anguis.
 Sed maior pœna est qđ amor tã fervidus olim
 In crudele odium mutatus torquet Amantes.
 Hic genus oẽ hominũ seu nobile, sine codardũ,
 Ad quorum numero stelle, nec arena paratur.
 Inter compagnos Baldi fuit unus eandem
 Qui timuit pœnã, troppũ quia semper amavit.
 Alter at inter eos contrarius extitit illi
 Qui semper Venerẽ spreuitq; Cupidinis arcũ.
 Fornaces condunt ibi semper mille Diabli,
 Furnos, Furnellos, Boxas, caldaria ferri,
 Venturisq; locus signatur singulis almis,
 Ignoret quamvis ea quæ ventura diabol.

Comina.

Ergo quisq; suam fornacem Barro catauit
 Semiruinatam velut est antiqua muraia.
 Singula nã fornax hẽt hoc Epigramma notatũ,
 Quod facinus struit, id Cõfessio destruit alma.

Gosa.

Baldus at inuenta Stupuit Fornace profunda,
 In qua cum Berta debebat semper aduri.
 Ah, dixit Cingar, cur fallit opinio vulgum?
 Quis non pensasset potius cum Crispide Baldũ
 Istic damnari veluti damnantur Amantes?
 Ecce qđ equus Amor cõiũxit Crispida Baldũ.
 Hic lascivus Amor lascivos damnat Amantes,
 Hic sincerus Amor sinceros laudat Amantes.
 Baldus ait, nihil est mi Cingar opinio vulgi,
 Et licet hæc speculum nostrũ denigret honoris,
 Summa tamen Deitas ad lucem deniq; verã
 Prodit Amicitiam ceu nunc de Crispide fecit.
 Sed quid de nobis opus est narrare prophanis,
 Quãdo qđẽ sanctos etiã mala lingua pmebat?

Ne hereticus
 reputetur.

Semiruinatam,
 quia cõfessi e-
 rant.
 Confessio.

Hieronimus . Maxime Hieronymum dictū cognomine Divū
Bricius. Et qui Martini Bricius possedit honorem.
 Quid referā Carolū Benedicti claustra colētē,
Carolus. Quem tamquam purū Ioseph, castāq; Susannā
 Crimine adulterij, furti quoq; lingua grauibat
 Sed tamen ad finem Calicuttī secta ribaldi
 Qui dabat accusam Carolo tenuata remansit,
 Et Caroli tandem patuit mēs candida mūdo .
 Vnquā nemo suam uoluit deffendere causam,
 Immo tota cohors ipsum crucifige gridabat ,
 Tres habuit cōtra Pilatū Caiphā & Annā .
Vt constat in Pilatus dicebat ei, mihi gens tua tradit,
Euāgelium Io- Nec meruit quid sit verū cognoscere tandem.
**annis. Hunc ve flagellatū crucifigere fecit & undam
 Dimandando manus lauit , uelut esset ab eius
 Sanguine nil nocuus sed tantū culpa suorū est .**

Maselina.

Sic ait, ac inter brusantes querit at umbras .
 Tanta Putanarum stipatur copia, quod non
 Discernūt animas quas culpa secreta peremit.
 Attamē heu quātos quo gens prius esse pudicos
 Credidit, aspiciunt illic stridendo cremari.
 Maxime non ullos quibus olim cura dabatur
 Corrigere alterius mendas, & tradere culpis
 Iudicium, sibi met placidis alijsq; seueris .
 Hi tamen officij casto sub tegmine tantū
 Luxuria, solumq; Gula studuere voraci ,
 Atq; puellarum comprabant oscula plura .
 Dantes ducatum per basum quodlibet unum .

Pedrala .

Rogantes inter Luxuria uisu cruciatus deniq; Baldus
rogantes. Vult exire, uocat socios, qui flammea sparsim
 Per loca girabant animarū multa rogantes .
Signacula uesti- Conueniunt, exire parāt tamen hostia nusquā
gia. Apparent, nullamq; uident signacula Porta .

Baldus

Baldus natura sdegnosus fronte rapatur,
 Nam vult ire foras, nec eundi forma trouatur
 Huc illuc properat, nigras interrogat umbras,
 Respondetur eis, nostrum cercate minossum
 Confessatorem, sine quo mihi credite portam
 Queritis indarnum, dextra nos ducite parti,
 Cernite de longe faculas uomitare Toraxxū,
 Illac confessat Minos almas igne brusandas,
 Illac egressus patet huius flebilis agri
 Illico campagnam gressu celerāte trapassant,
 Turronēq; adeunt ignē uentumq; uomentem.
 Hic ferri portaxxa stetit, quæ detegit Antri
 Boccaxxam scuram buso sub monte cauatam.
 Nō timet ingressum Baldus, uult primior esse.

De Cerbero.

Cerberus en triplici patuit testone cagnaxxus,
 Qui plenum uarijs ex osibus impedit Antri
 Limen, & impauida stat custos fronte cauernæ.
 Quando uidet socios hirsuto tergore saltat,
 Cumq; rebusfatis uillis baubare comenxat.
 Post baubamentum dentes grignare fremētes.
 Gutturibus latrans nigrū tribus euomet oybo,
 Duxerat et fodro Baldus stās firmiter Ensem.
 Compagnosq; iubet limen transire cauerna.
 Sic faciunt, ast ipsa uolens prohibere tricolla
 Bestia passagium, currit boccare Lironem.
 Baldus ad ingētem distorchiat ense rouersum,
 Nil taiare nequit uelut esset ligneus ensis.
 Mox desperatos colpos menare comenxat,
 Donec eum terra stratum liquere fiaccum.

Togna.

Ergo trapassarunt omnes custode domato,
 Ut confessorem possent catiare Minossum.
 Pixxa capellettus scortam facit ante sodales,
 Bocalus medio stat semper in agmine ficcus.

Nō pcul excedunt, quod quid.ī saltat ab antro
 Buffonus stultusq; magis, magis imo famatus,
 Obuius accedens partes mōstrando pudendas.
 Ipse canalcabat bastonem more putini,
 Gūq; manu leua brenam bastonis habebat,
 Sed dextrā canā parens giostrare ferebat,
 De panno longas aures, stuppaq; pienas
 Distendit, similisq; retro stat pendula cauda,
 Consutumq; tenet strepitosum quaq; sonaium,
 Saltat, et ide facit manibus pedibusq; more scā
 Et porgens dextram Baldo danzare comēxat.
 Baldus gentilis ridens nil denegat illi,
 Secum danzādo sequitur qua parte menatur,
 Sgre gnabant omnes optantes cernere finem,
 Nil parlat stultus, sed atexat saepe cadendo,
 Quē leuat e terra, nec ad altrū tēdere, Baldus,
 Namq; leuabatur uix ille, cadebat & anchū,
 Duraq; frangebat (sic dicunt) saxa quaderno,
 Zucca.

Post curtum spatium retrouarūt deniq; zuccā.
 Grandilitate parē Montagne Valcamonegha
 Que toti mundo potuisset fare manestram.
 Ad latus ipsius xulha stat grande foramen,
 Per quod cū stulto Baldus comitesq; subintrāt.
 Logici.

Ista quidem zucca est animabus plena togatis,
 Quas quōdā logicos reputarūt esse profundos,
 At amiserunt cerebrum per mille baianas.
 Aut homines asinos dicunt, aut esse Canallos,
 Extinguiq; sitim iactarunt carne salata.

Vtrum.

Inter eos stabat uir quidam corpore duplex,
 Qui sustentatur binis tantummodo gambis.
 Dicitur hic utrū, dubiosis sensibus implēs, (lāc
 Hereticosq; facit, negat hāc pbat hūc tenet il-

Ea

Et sibi met diris semper dat uerbera pugnis.

Philosophi.

*Post hæc Mattus eos Portam conduxit in unã,
Introeuntq; scolam sapientum philosophorũ.
Illic Astronomi, Magici, Mediciq; periti,
Illic Entisber, Ferabrich, Auerois, Ocham,
Illic Burleus, Strodus, Simplicius, Hermes,
Illic Auempace, Themistius, & Theophrastus,
Illic Porphirius, Xamolides, Abaris, illic;
Albumasar, Manae, Gersonides, Aba Ioannes,
Arcazel, Alchindus, Damigeron, Aboli, Zael,
Dardanus Aboasar, xoroaster, & ïde Charon
Milleq; philosophi quos nescio tradere mēti, (das
Poete.*

*Sunt quoq; (nescio qui, sana sine mente poeta)
Qui paritiales patriæ, propriq; Tiranni,
Complevere libros follis, uerisq; bosius.
Sed quales habeant pœnas, audiat Poeta,
Vt quoq; vos tantas schinuetis fingere frappas.
Sunt ibi diaboli numero tres mille vel ultra
Iugiter officium facientes Herbolatorum.
Quæq; suo proprio subiecta est alma Diabolo,
Qui dum cõplet opus stat altã supra cadregã.
Vndiq; dant gridos veluti gridare solemus,
Quum dentẽ nobis guastum barberius extrahat
Nam cum lancettis, uncinis, atq; tenais
Quisq; cauat dentes, nũquãq; cauare rafinãt.
Quotidie quantas Vate fecere bosias,
Quotidie tantos opus est ammittere dentes.
Sed quo plus streppãt illos, plus illico nascũt.*

De Duranto.

*Inter eos igitur Cingar cognouerãt unum,
Nomine Durantũ, qui dũ cecinisse Leandram
Si iactat, doctis sbeffatur ubiq; poetis,
Ardimentũ habuit (quãuis magrissime cãtet).*

Orlandus.
Rinaldus.

Magnanimo Orlando preponere gesta Rinaldi.
Perq; gulā mēit, quod sic scripsisse sbaiassat
Turpinum, nec opus Turpini uiderat unquam.
Composuit quēdam (quem nolo dicere librum
Sed Scartafaxum) nomen ponēdo Leandram
Cui dignum fecit noster Serraffus honorem.
Namq; sigillatus cera fuit ille culina.

Hec quales streptos misero dabat ipse Diabolus
Sgretolare suas audiebas longe ganassas.

Cingar compatiens fecit restare Diabulum.

Durantūq; rogat, quare sic absq; rāone
Orlandum blasmat, nimirū laudādo Rinaldū

Responsio Du-
ranti balbutien-
tis, sic enim di-
cere voluit.
Quoniam pla-
uerunt furta
Rinaldi.

Ille sed auulsis pro dentibus, oreq; balbo

Respondet, quo iam pacueunt futa ialdi.

Sic ergo, quicunq; volunt preferre Rinaldum

Orlando dicam quod amāt hi furta Rinaldi.

Namq; procul dubio fortissimus ille Senator

Romanus, Braueq; comes Orlandus, & armis,

Et sensu, et meritis superasset mille Rinaldos.

Non tamen alta quidē cōdēno facta Rinaldi.

Prophetia.

Est ueri Auctores Orlandum preposuerunt.

Ac in venturo preponent tempore uates.

Maxime Boiardus, dictusq; Maria matheus,

Plus sentimento, facili quam carmine, diues

Surget Alouisus iuscus, Franciscus & orbus,

Magnus Ariostus, laus, gloria, palma Ferara,

Tēpore mācus erat Petrarcha, carmine sed nō.

Inueterata nocet laus nobis saepe modernis.

Vergilij Laudes.

Mons quoq; carnellus Baptiste versibus altis

Iam boat, atq; nouū Manto fecisse Maronem.

Gaudet, nec primo praeferit tamen illa Maroni.

Namq; uetusta nocet laus nobis saepe modernis.

Splendet in altiloquo Pōtamus carmine, stellas

Dum

Alouisus.
Franciscus.

Baptista.

Pontanus.

Dum canit, et septē quos ambit signifer orbēs
 Dū monet Agricolā quo purget tēpore citros,
 Non tamen equatur vati quē protulit Andes,
 Nāq; vetusta nocet laus nobis saepe modernis.
 Exiet Archadici per sdruxzola metra libellus
 Nazzari, quo prata, greges, armenta capellas, **Nazzarrus.**
 Pastoresq; canet silvas, Magalia Nymphas,
 Christeidan post hæc cantabit dignus Homeri
 Laudibus, ad cadet vati quem protulit andes.
 Nāq; vetusta nocet laus nobis saepe modernis.
 Tu quoq; magniloqui sublima poema Marull;
 Non eris equandū Vati quem protulis andes. **Marullus.**
 Edidit Armeniden nec qui sub ueste Cuculli
 Nec Zacharias, nec multi deniq; Vates **Raphael.**
 Aequivalent nostro Vati quē protulit Andes, **Zacharias.**
 Nāq; vetusta nocet laus nobis saepe Modernis.
 Materies Asolana grauis ueniet quoq; Bembi, **Bembus.**
 Metra Thibaldei, Seraphini, Cornaq; Zani, **Thibuldeus.**
 Modena Pamphilico de Saxo multa canabit, **Seraphin.**
 Quos tñ esse pares Dantli, lepidōq; Petrarchæ **Corna.**
 Secula negāt, nā sola datur laus magna uetu-
 Conclusio.

(stis
 Nec Merlinus ego, laus, gloria, fama Cipada,
 Quamuis faultrices habui Tognamq; Gosamq;
 Quāuis impleui totum Macaronibus Orbem,
 Quamuis promerui Baldi cantare batatas.
 Non tamen altiloquis Tippi Carolōq; futuris **Tiphis.**
 Par ero, nec dignus sibi descalsare stivallos. **Carolus.**
 Non tamen hāc ruccam potui schifare decētē,
 In qua me tātos opus est nunc perdere dentes,
 Quātos Roma uiros nūc optinet iclita sanctos
 Religiosorum mores quot habentur honesti,
 Quot ve forum iusta doctores lege gubernant
 Quot diuas habitat matronas integra Pallas,
 Deniq; quod sanctæ gentes urbesq; Romagna.

*Aut Lombardia, Toscana, aut totius orbis.
Tange peroptatum Nanis mea stracula portio
Tæge, quod ammissi lōgiqua p̄ Aequora remos,
Immo probos uite mores, breue tēpus, & annos
Scripsimus ad ueniam propero si scripsimus ullæ
Forsitan auditu male consona, parcite quæso,
Et iam confectus senio, Terræq; recuruus
Corpore destituor, Vitæ quoq; cedo ualete.*

*Phantasiarum Merlini Cocaij
Volumen explicit.*

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

PROLOGVS IN

MOSCHAEAM

PVERILI TEMPORE

COMPOSITAM

*N*UPER ego nostra paulo di-
gressus ab Vrbe.

*Q*UAM celebrem toto fecis
in orbe Maro.

*N*OCIA nictus eram cupidis

adamata poetis,

Retro & curarum manserat orba domus.

Ad liquidū Benace tuo quē parturis Amnem

Gurgite me longum sed leue traxit iter.

Mantius

De Mantua.

**Nil arduum uo-
cuti.**

Mintius hic torto fluitat per saxa meatu
 Effrenisq; leues non gerit undae rates.
 Concitat insanos declin margine fluctus.
 Donec te latis Mantua cingit aquis.
 Illic tua sedes non expugnabilis ullo
 Marte, Bianoreis nunc quoq; clara viris.
 Vnanimem claudunt illustra mania plebē,
 Semper abundanti semisepulta lacu.
 Vna fides populi quouis sua principe durat,
 Aspidibus procul est atra Megera suis.
 Seditio, qua nulla carens Vrbs incubat armis,
 Hic tantum paci succubuisse dolet.
 Nunc quoq; Tiresiae remanent uestigia Vatis,
 Mantua quid faciat si petis illa canit.
 Illa canit Vatrum non paucis plena catervis.
 Soluit & ad scenae longa Theatra iocos.
 Materno defert Infans de ventre poesim,
 Vagit & innatos balbula lingua sonos.
 Qui canit Heroum memori tradenda libello
 Tempora, quem Clio Musa fauore praet,
 Qui sibi Melpomenen sua flet dū fata seuerā
 Conciliat tragicos exululando sonos,
 Comicus emeritis prosenia sistere ludis
 Crederet, & plausu discutienda malo,
 Ad sua ni facilem sentiret nota Thalam,
 Omnia tunc petulans ora cachinnus habet.
 Rosida pastores gregibus tondentibus arua
 Certatim Eutherpe sponte sedente canunt.
 Corticibus cedunt memorādas semper amicas
 Vndiq; dat modulos tibia pressa leues.
 Credite Parnasum neglexit Apollo bicornē,
 Credite non ultra phocidis haurit aquas.
 Ille sui curat patriam gentemq; Maronis,
 Inq; poetarum principis vrbe sedet.
 Clamatio pæan pariter Iuuenisq; senexq; ,

Laus Urbis Mā
toæ.

Nascuntur pœ
tæ.

Cinctaq;

Cinctaq; Daphneo tempora crine ferunt,
 Aurea Vergily flores simulachra decorant.
 Et Vati peragunt annua festa suo.
 Mars procul excessit, securis ocia dantur
 Mentibus, et placida concrepuere lyrae.
 Ipsius in laudes Urbis furor exijt ergo,
 Sed Clio fuerat tunc roganda mihi.
 Heu quid surdidulas auellit protinus aures.
 Præualuit solito nec furor ire pede?
 Ante pedes humili proiectus apollinis ore,
 Cur suetum, dixi, carmen Apollo negas?
 Me ferus aspectu trepidum despexit acerbo,
 Mox ait, audacter me quoq; stultæ rogas?
 Dixit, et adductum pharetratus corripit arcum,
 Et lateri legitur certa sagitta meo.
 Ut fugit ante leuē memoralis Capra Dianā,
 Aut lepus a rapidi morsibus acta canis,
 Sic miser euasi durum per inhospita phœbum.
 Et qua celerarer uallis adulta fuit.
 Voluebam quæ causa mihi cōmouerat illum,
 Qui daret haud solitas tendere posse uias.
 Illius heu frustra doctas captare sorores
 Speravi, ac multa laude tenere polos
 Nil fuit euigiles studio concludere octes
 Postquam tot menses abrogat vna dies.
 Ergo qua volucris prorumpit Mintius alueo
 Deueni, Lachrimis creuerat ille meis.
 Inuitas mihi multa salix tūc prestitit umbras,
 Inuito quoniam tunc mihi uita fuit.
 Nec mora fit, succincta pœul venit ecce puella,
 Auratas zephyris sparserat illa comas.
 Fulta latus pharetra tergo reiecerat arcum,
 Voce manuq; dabat carmina iuncta lyrae.
 Ardentis Daphnen cantabat apollinis ignem,
 Laureæ quæ dempto sine comata uiret.

Fuit pro as-
fuit.

De lauru sem-
per virenti.

Insper

Insuper hac dignos recinebat fronde poetas,
 Per quos iam pridem maxima Roma fuit.
 Vergilium sensi quod homerū laudibus aequat
 Parnasi geminum capit uterq; iugum.
 Agmina despiciunt Vatum spectantia ab imo
 Collis, & exultant non habuisse pares
 Phæbeis quanto cedunt suigoribus astra,
 His tanto Vatum cedit in ausa cohors.
 Non tamen exiguis affecit laudibus illos
 Sectantur lento qui pede Vergilium.
 Tunc ego quare odium patiebar Apollinis oro
 Hec igitur Nimpha causa ferente fuit.
 Nescio quas reperi musas, turpes ne sorores,
 Nescio quæ turpi carmina uoce canunt.
 Limpida pegasidū uiciaui, stragna prophanus,
 Totaq; sunt limo dedecorata meo.
 Hinc furor, hinc ira est, hinc indignatio phæ-
 Ad quem me fecit quæq; camena reum. (bi,
 Nec mira, strat⁹ humo, mediatrix sis bona q̄so
 Clamabam facilis demitur ira Dei.
 Immodo respondet, nos i modo sperne camenas,
 Dixit, & obtrusa sustulit aure pedem.
 Protinus intumuit nostro sub pectore uirus,
 Nec phæbo, dixi, nec tibi subicior.
 Inde furens plectrum rupi, stipulāq; resumpsi.
 Hos comenxauit Pina sonare modos.

De macaroni-
cis intellige.

RANDIA Muscarum formi-
carumq; canamus

PRAELIA crudeles Marte sli-
gante brigas.

SCVRVS Apollo suos abscon-
dit Alhora Cavallos,

Non potuit tantum namq; patire malum.

Omnis per circum Tellus sbattuta tremauit,

Parna

Haftenus breui-
ter pro facilita-
te vocabulorū.
nunc autem lu-
ciditate indi-
gent.

Prorrūpit poe-
ta in initio pro-
ponendo.

Cagarola per timorem prouocatur, interdum pro ipso timore accipitur: unde Auicena. Mortis ab infirmo debet cagarola vetari.

Coda & cauda differunt. vide Solinum.

Incagare & petezare pro nil curare.

Socorsum, detraxit litteram c, causa abbreviationis,

Ladinus bergamasche.

*Parna super caelos nec cagarola fuit.
Pechum manauit cum mortus ab axe tomaret
Iuppiter herculeum valde gridabat opem.
Pro bombardarum scappauit Luna rebombo,
Excusamque Ioui fecit abire foras
Aequora tunc etiam subigotientia signa dederunt,
Atque spawentosas summa tulere faces.
Quattuor ad partes Mundi brusare cometas
Vidimus, et longas discaniare codas.
Muscum clamor, pulicorum stractio, Trumba.
Tamburri summos subigotiuere polos.
Cessent antiqui ueteres subaiasare Bataias,
Nam talis nunquam Guerra ueduta fuit.
Grandis erat fateor Troia cascante Macellus,
Quando Canallaxzum gens oselata tulit.
Equiparare tamen sed quis presumpserit istis,
In quibus heu quanta stirps pulicina ruit?
Inumeri pulices, Cimices culices perierunt,
Sanguine pro quorum sidera rossa micant,
Inuocat.
Quae dabit altoribus mihi Guerras Musa canenti?
Blanditias sperno perfida Clio tuas.
Te schioppare quidem uideo ni tradis aiuttum,
At tamen in eago teque tuasque lyras.
Vade in maloram, atque tuo succurre Maroni,
Canxones quoniam recte peteze tuas.
Tu mihi sola placere poteris dare Togna socor-
Strictaque sub cubito det tua Pina sonum. (sum,
Si mea schionfabis gaiardo vela sirocco,
Vltra caribdiacas Cimbanodabit aquas.
Tu quoque sis presens, ueniasque in pressa Comi-
Vosque poetisse macronicesque Dea (na
Vngite quantillum fresco mea labea botiro,
Per quem ladinior uox queat ire foras.
Salsigeram toltam persutto ferte brasolam,*

*Quæ super ardentes sit bene tosta brasas.
Post hanc de caneuâ Bacchi spinatæ Vascellũ,
Hæc est carminibus digna bevanda meis.*

Narrat.

Facilis latine dicitur.

*Urbs est in Pulia quæ nunc Moschea vocatur,
Nobilis, & Romæ se putat esse parem.*

Pulia est Provincia moschis abundans.

*Hic mercantiæ portis trafegantur apertis,
Nec tantas cumulat forte Milanus opes.*

*Quid Bregantinis Veneti grossisq; Maranis
Agaricum, zuccar, mel, Casiamq; gerunt?*

Bregantinus & Maranus sunt Navium genera.

*Quid ve xenonesus loca p long in qua caminās
Maiores alijs brasas habere rates?*

*Quid Florentini merces comprando fatigant,
Vivere qui nequeunt absq; Lyonis ope?*

Lyon ẽ ciuitas Franciæ, quæ & Lugdunum appellat. hic Florentini mercantescunt.

*Sed Mercantiæ totas Moschea per oras,
Mittit, Nam Muscæ littora quæq; colunt.*

*Vndiq; Musca suas fert alas, vndiq; uiuit,
Musca per Hispaniam Musca per Italiam.*

*Musca per Hirlādā, Guascognā, Musca p altā
Vadit Alemagnam, per scociamq; uolat.*

*Per totas Asiæ discurret Musca Masones,
Tartaricum passat Musca latina Mare.*

*India præcipue Muscarum plebe superbit.
Illic sol magno namq; lusore brusat,*

*Musca tamen septē nō uult habitare Triones,
Quo plus sol ardet plus bona Musca gaudet*

*O, quantum locus est infelix, atq; dapocus,
Qui sine Muscarum vivere gente patit.*

*Non ibi nobilitas, non sanguis clarus habetur
Nobilium quoniam praticat illa casas.*

*Non Dux, nō princeps, nō Rex, nō deniq; papa,
Mangiaret ni stet Musca galantæ comes.*

*Immo piatellum uix coram Rege scuderis
Presentant, subito fercula prima capit.*

Vixq; falerniaco repletur Taxxia uino.

Se iacit in dulci gurgite Musca prius.
 Et licet hic moriat, tñ hac mors vita vocāda ē.
 Nā semet Bachi flumine sponte negat.
 O bellā foxam mortis, quam musca trouasti,
 Nō dolor in simili morte, sed humor apī ū ē.
 Soldati cupiunt in guerris fundere uitam,
 Tu tamen hanc sortem mortis habere cupis,
 Nō metuis celsam Regum discurrere frontem
 Et reginarum labra polita basas.
 Ergo laudanda est totum Moschea per orbem,
 Progeniem quoniam mittit vbiq; suam.

Comina.

Sanguileo rex
 Muscarum.
 Vrbes, Castelli,
 Ville, & Naues,
 optime sunt cō
 ditiones Poten
 tatiun.

Starat in Imperio Muscarum tempore longo

Rex qui Sanguileo nomine dictus erat.

Tercentas Vrbes, Castellos mille regebat.

Innumeras Villas, innumerasq; rates.

Ergo sublimen dum stabat supra cadregam,

Intra Senatores, Musca stafetta uenit.

Anxia pro cursu, nigroq; schitata lauacchio,

Et (quod peius erat) sanguine tota rubet.

Illa spanantato nulu se portat auantum,

Smergolat, & Regis proruit ante pedes.

Heu qd hac indarnu, clamat, Rex sede supbis?

Heu quid non, heu quid, non tua fata uides.

Heu heu nil pdest lautis squaquarare triumphis

Splumatosq; super nocte iacere thoros.

Heu male pinguet & caricas māgiamine mēsas,

Heu male ridendo mollia uina bibis.

Heu male xaninos itis caxxare fabarum,

Heu male dat schenam magra caualla suam

Frustra sbercigeros oculos habitatis Aselli,

Frustra nos pascit stixxa gratata canis.

Sic iuuat heu dulces rostro suciare boqnones?

Sic iuuat heu crustas lambere francigeras?

Sic iuuat excalxas villam rodere gambas?

Sic in-

Lauacchio schi
 tata, imo fæda
 ta.

Smergolat vo
 ciferatur.

Squaquarare,
 frui.

Prodezze Mu
 scarum.

Sic iuvat eiusdem saepe lecare bragas?
 Tenditis heu panxam lombardis pascere quavis
 Nulla potest vestros merda cauere canes.
 Non est iste modus quo Rex tua libera gēs sit,
 Non est iste modus quo tua Regna manent.
 Nō est iste modus quo nostros frangimus hostes,
 Non est iste modus fortificare domos.
 Tu memorare potes exemplum Sardanapali **Sardanapali**
 Cuius vita fuit broda, libido, gula, **vita.**
 Inter fæmineas acies asinaliter usus,
 Nesciuit pugnae tempore quid faceret.
 Vulnera spadatum non oscula sunt mulierum, **Notandum.**
 Scutaq; fæmineum credit esse latus.
 Ammisit regnū, & (qd' plus) ammisit honorē.
 Fæmina costumis, nomine vixit homo.
 Lamentabatur nimium pesare coraxxam,
 Et nimis in testa quod grauis elmus erat.
 Quando caualcauit nunc hac, nunc pēdidit illac
 Et pectoralem credidit esse briam.
 Gobbus ad arxonem palmas atacabat vtrasq;
 Non vir, sed plenus stramine saccus erat.
 Centum staferi stabant incirca cauallum,
 Et ne cascaret brachia larga dabant.
 Sed quando sensit trombas taratanta sonare,
 Territus impleuit se latitando bragas.
 Mox armaduram stracco de corpore traxit,
 Solus & errabat flendo per omne nemus.
 Tandem aliquā formā pēsans mōstrare virilē **Sardanapali**
 Cum proprio panxam fodit ense suam. **mors.**
 Ecce tibi sortem reminiscor Sardanapali,
 Alter ni caveas Sardanapalus eris.
 Tu stas Sanguileo panxam graffare daverum,
 Et nescis populi fata cruenta tui.
 Proyce regalem mantellum, proyce sceptrum,
 Vadat & in centum fracta corona mica.
Indue

Indue lugubres, decet has funebria, cappas,

Regineq; tegat nigra veletta caput.

Inclita de summis caschent spallera muris,

De fundo ad cuppos sit nigra tota domus,

Vt desperatus stigas domanda sorores,

Implentur populo tartara cuncta tuo.

Implentur populo cui nullum mittis aiuttum,

Implentur populo quem prigolare sinis.

Rex Formicarum (uix heu tibi dicere possum)

Rex Formicarum teq; tuosq; ruit.

Septem mille quidem longo certamine muscas

Eudit, & in portu miscuit igne rates.

Ragnifuga Mu-
scarum dux.

Ragnifugā nostrū Caporalem, carcere trusit,

Quem supra furcam colla tirasse puto.

Artelaria nihil potuit sboccare balottas

In medio quoniam lacte negata fuit.

En ego mortales accepi quinq; feritas,

Stafetta moriū.

Pro quibus en fuso sanguine vita fugit.

Pedrala.

Paradisus ocha-
rum.

Sic dicens animam tiratis calcibus efflat,

Abditus ocarum quem paradisus habet,

Talibus auditis Rex magnū ad astra gridorē

Laxat, & aurato saltat ab axe Throni.

Qui ueluti mattus sibi tundit pectora pugnis,

Ac proprio sanctas squarciat ungue togas

Muscarum subiti clamores atria complent.

Totaq; palmarum plausibus Aula tonat.

Accurrit tota Vrbs, densatur ubiq; palaxxum,

Constabat tanti nec bene causa mali.

Ecce maritata squarzato crine puellæ,

Quæq; suum rauco clamat ore virum.

Ecce uocant patres natos, fratresq; sorelle,

Comunis vidua crescit in urbe dolor.

Interea centum Regem capere Vassalli,

Quem stramortitum praesiter inde ferunt.

Non tantus Romæ strepitus sotosera butavit,

Quando ruit Bruti Iulius ense ducis.

Nec nova Carthago cordium tale prouavit,

Quando se propria fudit elisa manu.

Gosa.

Ergo super volucrem sbalxauit fama canallū,

Nec trombam si folo spiccat ab ore canam.

In motu cily compleuit mille mearos,

Nulla datur stracca spelta vel orzus equo.

Per mundi totos it trombezando paesos,

Donec eam sensit Scannacaualla procul.

Ipsc Tauanorum populos regit atq; gouernat,

Et sua Damma soror Sanguileonis erat.

Non stetit ad badam, Cugnali fata veretur,

Et Cantarellis ponere frena iubet.

Nam cantarellas solitant equitare Tauani,

Quarum cullattas aurea barda tegit.

Illico tota cohors post cursum Scannacaualla

Prosequitur celeri quo pede calcat iter.

A tergo ueniunt Cariazzi trenta feroces,

Quos scharauaxxos nomine dixit Adam.

Semper colla ferunt sonitantibus alta sonais,

Valisasq; graues in sua terga gerunt.

Vnius in mancum mensis venere debottum,

Impleuitq; aures vox gemebunda suas.

Scānacaualla madet lacrimarū fonte masellas

Quum sua tam mestos audit orechia sonos.

Ad cortem subito staffam relinente fameio

Desmontat, Sale scandit otanta gradus.

Ecce uenit drentum populo iā uisus ab omni,

Quo magis horrētem vox ferit alta Iouem.

Ducitur in camerā, uix pro plāgoribus audit.

Ac ubi Sanguileo rex erat, intus abit.

Qui tunc quantillū reposatus lumina drizxat

Mox rosa quem lectu surgere fecit aqua

Scanna

Brutus interfe-
ctor Cæsaris.

Dido seipsam
interiens.

Famæ descri-
ptio.

Scanna caualla
Tauanorū rex.

Cantarella, Mā
tuanice pampo
gnæ dicuntur.

Scarauazzi, sūt
cariazzi.

Exhortatio pul-
cherrima Scan-
nacualle.

*Scanna caualla grauem simulauit fronte piāiū
Calcatisq; bono fletibus ore loquit .*

Togna .

Tamitis.
Cirus.

Hanibal.

Notandum.

Aue, augurio.

Exemplum Ae-
neæ.

Ablatium pro
accusatio.

Strachare fortu-
nam maximum
est.
Fabricondo is
pro ædifico.

*Quo nam sanguileo prudentia uestra recessit ?
Quo mens tam magnum quæ regit Imperiū ?
Non est iste animus Regis, nō sceptrā tenentis,
Non est hac simili danda Corona viro ,
Si lagnasset enim Tamitis Sana folium ,
Scampasset Ciri gensq; caputq; necem .
Hanibale mortos si tantos Roma Barones
Fleuisset, staret non petra supra petram.
Spauētāt animos lachrima, muliebris usanza ē
Quæ lachrimis causa qualibet ora madet ,
Nos quibus imposuit mentem Natura uirilem,
Fortuna praua quid sbigotimur Aue ,
Iuppiter ardenti si terras igne brusaret ,
Quid ni ? summamus prelia contra Iouem .
Seu phas siue nephas debemus regna tueri ,
Non tamen ut lachrimis, sanguine sed pprio
Troicus Aeneas patria ruinate, quid egit ?
Quærebat ne aliquo se latitare buso ?
Aut pulchrā Vxorem braxxis currebat aptis
Stringere, venatos, decrepitumve patrem ?
Verum pro patriæ uitam contempsit honore,
Irruit in medijs hostibus ense ferox.
Fecit quod potuit, donec strachedine lassus
In spallam tolto patre per arma fugit .
Semper constantes animos in corde locabat .
Quamuis tot ferret Sortis inique mala .
Iam non sors illum, sed sortem subdidit ille ,
Spreuit & insidias quas mala Iuno dabat .
Despectu tamen ille suo fabri condidit Vrbes ,
Et sua perpetuo tempore fama virescit .
Diuersos alios possem contare ualentes ,
Quorum scriptores gesta dedere litris ,*

Su fficit

Sufficit Aeneam vobis posuisse dauantum,
 Eya cito uestram iam remouete doiam
 Cessent plangores, & squarciamenta capilli,
 Per luctum vitam mortus habere nequit.
 Sunt sunt Muscarum, sunt uendicanda flagella,
 Formica est nostro Marte petenda cito.
 In puncto mittam sexcentos mille Tauranos,
 Quos fecit fortes longa bataia viros.
 Pars equitans usat curuas portare balestras,
 Pars grossos alio more caualcat Equos.
 Pars pede fert piccas, pars implet puluere schiop
 Sbõbardatq; meũ p mare multa Ratis. (pos
 Ergo Senatores uos omnes stete lieti,
 Consilium populo quod datis, accipite
 Quando lugetis, luget quoq; cetera turba,
 Quando ridetis, ridet & illa simul.
 Prudenter vestro Regi prestate reparum,
 A uobis gioiam non capit ille pocam.
 Copia Muscarum si bello tanta moriuit,
 Quod superem vulgus, penite ne pereat.
 Talibus exorsis animi fugiere balordi,
 Inq; suo primo corda steterere loco.
 Vergognatur enim lachrimis imitasse puellas,
 Et sic maturum deposuisse virum.
 Postquã Sanguileo ter strinxit Scanna caualla,
 Concilium sala congregat in media.
 Sic, inquit, sic alta ferunt, sic alta comandant
 Numina, sic fortis dat rota circuitum.
 Scannacaualla suo nos multum consolatur ore.
 Datq; suus grandem sermo politus opem.
 Dicat consilium pensatim quisque salubre,
 Quod stet maioris partis in arbitrio.
 Nec nos affectus nati fratrisq; patrisq;
 Vincat, sed patrie respicietur horor.
 Ragnifugam ceco formica carcere stentant,

Longa experiẽ-
 tia optimos fa-
 cit soldados.

Gioia pro gau-
 dio posita est.

Quem scitis fortem martis in arte Ducem
 Illum constitui postquam spirauero Statum
 Regem, bastardus sit licet ille meus.
 Non id guardātes possanxam cernite uastam,
 Cernite quas pulica fecit in arce prouas.
 Quando fracassauit pulicorum ter duo mille
 Fugit & nullo Caganiellus ope.
 Caganiellus enim Pulicorū maximus est res,
 Ragnifugha forxas non tulit ille mei.
 Scitis & in cutica quādo duo mille pedocchios
 Brusauit superos igne tocante polos.
 Xersis in armata si Dux tunc iste fuisset,
 Grecia non illum precipitasset aquis.
 An dux perdendus talis? non qualis in orbem
 Musca fuit postquam nostra Genia manet.
 Parlamēta igitur uadāt, ueniamus ad arma,
 Muscas armari bandus ubiq; uolet.
 Cum centū magnistrāsimus Aequora fustis.
 Qualibet est uirga Scorcia longa faba.
 Dixerat & sedit fiat clamante Senatu,
 Fiat quod noster Rex cupit atq; iubet.
 Voce fauet populus, benedicūt Scannacawallā,
 Vnaq; cunctorum mensq; fidesq; fuit.
 Mittuntur cunctas in partes illico Bandi,
 Currit & ad iussos quaq; stafetta locos.
 Contra formicas odium crudele citatur.
 Illarum pasci uelle cruore brauant,
 Hic iurat patrem alter uindicare fradellum.
 Atq; uolunt spadas sanguinolare suas.

Explicit Liber primus
 Moscheæ.

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

MOSCHAE

Liber Secundus.

VPITER *astrigerum iam
baltegarē scabellum.*

SENERAT, & *pauidos mi-
rat in ore Deos.*

QVID *tremat, exclamat, co-*

lum? quid nutat Olympus?

Sidera quid video puluere tincta nigro?

Nūq̃d adhuc veniunt nos assaltare Gigantes?

Nūquid mortalis gens mihi bella mouet?

Ferte citò fulmen, mortalia cuncta brusabo,

Humanum, quam nos, malo perire genus.

Mercurius dixit, pro nobis nulla parantur

Prælia nec contra, lis aliunde uenit.

Inter Formicas & Muscas nascitur ingens

Garboius, per quem sbilzet ad astra cruor.

Nullus presumat diuum, seu nulla dearum

Crudas Muscarum cernere velle brigas.

Nam bombardarum scocatio quādo tronabit,

Credite uos faciet rumpere colla xosum.

Iuppiter extimuit, solem restare comandat,

Qui strigiare suos tempus habebit equos.

Neptunus quoq; rumorem sub gurgite sensit,

Itq; sua in fundo tota rouersa domus.

Garboius est
quædam confu-
sio vocū discre-
pantium. vide
Cicero. Nec par-
uus inter Sena-
tores Garboius
inoleuit.
Sbilzare ꝑ val-
de fluere.

Concurrunt trepida Nympha, Diviq; marini,
 Qui fugiunt veluti grex fugit ante lupum.
 Quis Diauol, ait Neptunus, tantaq; para
 Tam cito compellit nos scapolare uiam?
 Aeolus absq; mea nunquid Rex ille saputa
 Per mare Garbinos laxat abire suos?

pacianter, quā
 o deriuata spa
 ior significat
 arde, Quum ve
 o deriuat à spa
 io as, signifi-
 at cito.

Eya agite seuum spacianter ferte Tridētem.
 Aeolus hic audax est aliquando nimis.
 Triton respondet, non est rex Aeolus iste,
 At xenxalarum multa Carina nodat.
 Sunt forsā numero grandes octanta Galea,
 Quae in Regis vadunt Sanguileonis opem.
 Neptunus raptim tali sermone tēsiuit,
 Itq; per algosas corde tremante casas.
 Sanguileo gaudet, xenxalis obuius ibat,
 Quas portus magno cæpit honore suos.
 Non armata fuit Mundo formosior unquam,
 Ipsarum ductor nomine signifer erat.
 Vix arriuarant ipsa, sit rumor in astris,
 Et Montagnarum culmina celsa tonant.
 Nūquid erūt Sguiceri? nūqd Vascona canaia?
 Nunquid gens verbis Italiana brauis?
 Ista Todescorum nunquid plebs apta bocalo?
 Mandat descalxos num quicq; Spagna suos?
 Hec Moschinorum descendit tanta brigata,
 Tāta quod etherius non habet astra sinus,
 Apparent centum stendardi desuper Alpes,
 Ac procul armorum per iuga splendor hiat.
 Sunt Moschinorum populi, gens apta batais,
 Rexq; suus nomen Siccaboronts habet.
 Non quo descendit, nec ubi Sol nascitur, unquā
 Tam crudelis homo, quam fuit iste, fuit.
 Sperxurarat enim ad fundum mittere mundū
 Deq; suo solio precipitare Iouem.
 Non fuit in guerris vir desferatior unquam.

At inuocabat se nimis esse pium .
 Tartaria suo stabat subiecta uolero ,
 Cuiq; Barilensis subdita vallis erat .
 Indiscretus enim tantum, tantumq; superbus .
 Immo cruentato sanguinis oro bibax,
 Ut quoscunq; viros nō Martis in arte ualētos,
 Mangiari a cruda precipiebat Ape .
 Hæc Apis est animal cuius, fert cauda uenenū,
 Deq; suis membris ceraq; melq; fluit.
 Moverat hunc amor, & dilectio sanguileonis
 Crudus homo quamuis nescit amare bonos.
 Tartaricas butte passauerat iste per undas,
 Deq; Barilensi ualle tenebat iter .
 Partibus ex alijs venerunt Mirmiliones .
 Qui grottas habitant per sua regna nigras.
 Non fuit in mundo gens assassinior unquam,
 Quæ formicarum fuggere membra sitit.
 Rex erat ipsorum Mir predo nomine dictus,
 Herculeis forcis equiparandus enim.
 Dux erat armatos sexcentos mille guereros .
 Nemo cauallaster quisq; pedester erat .
 His ergo adiunctis formicas contra phalangis
 Heu quam crudelis guerra parata fuit .
 Sanguileo cunctis Capitanis & Corporalis
 Sermōnem fecit, nam bene doctus erat.
 Non huic doctiloqui fuit equiparanda Catonis
 Lingua, nec Hanibalis docta loquela Ducis
 Quondam sanguileo si orasset ueste togatus,
 Cascasset nomen iam Cicerone tuum .
 Ergo ubi Soldatorum animos oratio longa
 Fecerat arditos, quisquis ad arma uolat .
 Sanguileo primus rutilantia uestijt arma
 De ciceris duro cortice facta nigri.
 Dimidiam gussam fert pro targone fasoli,
 Est sua porcelli ferrea lanxa pilus .

Butta est Vrbs
 Tartarię Metro
 polis, in mari si
 ta.

Cicero & Cice-
 ronius inueniūt,
 ut diximus su-
 pra.
 Cicer niger &
 albus reperitur
 plurimum dissimilis.

Excusat milij pars concava quippe celatam
 Stat pro pancera maxima gussa faba.
 Interea grandis fit sgomentatio campi,
 Nam venit indomitus sanguileonis Equus.
 Hic erat ex illis quos dicunt nomine grillos,
 Qui texare leues ampla per arua solent.
 Non uelut usantur animalia cetera, currant,
 Ast ad saltones calcibus astra uident.
 Sanguileonis adest totus niger ergo cauallus,
 Plurima quē stranium turba tenere nequit.
 Sexcentas muscas sbalxo superabat in uno,
 Totaq; sub pedibus terra tremare suis.

Tremare p tre
 mabat.

Insabionizat quotiens pede calcitrant, omnes,
 Ac oculos tenui puluere stoppat eis.
 Ast ubi quā primū ductus fuit ante patronē,
 Efficitur placido mitior Agniculo.
 Illico Rex cunctis facientibus undiq; largum,
 Saltat, & in sellam plantat utraq; genas,
 Mox ad nascentes ficco sperone galoppo
 Hunc mouet, & gentes it a setando suas.

Antractum ra-
 ro inuenitur, si-
 gnificat pariter

Vivat Sanguileo, uiuat Sanguileo gridant,
 Cernis & antractum mille cauare bretas.
 Tota super grossos equitat Moschilia Grillos,
 Qui numero centum millia sunt Equites.
 Scannacaualla suos alia quoq; parte Tauranos
 Ordināt, & stimulo uocis ad arma uocat.

Hoc carmen ab
 Homero sum-
 ptum.

Corpore magnus erat maior sed mēte dauevū,
 Doctus partitum scire piare bonum.
 Ad strabucconem sua iam non bella mouebat,
 Ut faciunt plures qui sine mente riuunt,
 Qui nec apizzatur simul atra barusola guer-
 Omnes in pexxis presto taiare uolunt.

De isto duello
 lege Thoma-
 sum b. ricocolū

Non ita maturus faciebat Scannacaualla,
 Immo repossata mente regebat opus.
 Hic habuit quōdam uno cum Vespone duellū,

Qui

Qui tandem multo victor honore fuit.
 Cuius de cauda spinum detraxit acutum,
 Omnibus in guerris hac sua spata fuit.
 Sed Moschinorum Rex dirus Siccaboronus
 Sfodrato squadras instruit ense suas.
 Se parpaionis totum uestiuerat alis.
 Est camola scutum meza ganassa suum
 Mittit Corseros Regio Panormia fortes,
 Quos panarottos Mundus ubiq; notat.
 Ipsos ueloces Muschinia turba caualcat,
 Omnia qui rabidis morsibus arma terunt.
 Muschini armantur Stuppa, quæ circa borones
 Tempore pro longo dura uenire solet.
 Est Moschinorum talis destrezza, quod uncas
 Trant uinaxxolos & trare saxa parent
 Ex his semper habent carneria plena balottis,
 Cum quibus elmettos duraq; scuta terunt.
 Ast ordinanzam signifer disponit in amplam
 Zenzalas, ne alijs pareat esse minor.
 Lendinis huic dura tegit omne pelicula corpus,
 In qua non vulnus spada tacare potest.
 Nil nisi de humano zenzala sanguine uiuunt,
 Ac ubi se firmant, signa uidentur ibi.
 Non usant spadas non dardos, non alebardas,
 At sua cum proprijs dentibus arma drouant.
 Sunt homines magri, nervosi schinchibus acri,
 Sunt bene gambati, dulciter ore canunt.
 Hi Cincidellas equitant, quæ nocte uagantur,
 Ad codamq; ferunt igne micante faces.
 Limpyrides greci uocitant, sed nos cagofotos.
 Nam parent scura nocte cagare focum.
 Mirmilioneas etiam Mirpredo cateruas
 Guarnitos armis unit, & arte docet,
 Gens sassina quidem sed in armis iugiter usa,
 Et cui fama magis quam sua uita placet,

Drouare, iquit
 Seruius est dis-
 simulando ope-
 rari.

Dubiosus poe-
 ta ne quis intel-
 ligeret hunc pas-
 sum, sibi stello
 comentu fecit.

Sum pedites omnes, pichis utuntur aguzzis
 Quas de frumento prodit arista nouo.
 Sunt habiles guerris lanxones Mirmilionum,
 Pro clipeis spelta concava graua ferunt.
 Hos regit ille ferox Mirprado praticus armis.
 Totum Gregnapola quem tegit ala nigra.
 Inter formicas, ac inter Mirmiliones
 Semper guerra fuit, est quoq; semper erit.
 Ergo post acies factas, post agmine monstra,
 Soldatis cunctis splendida paga datur.
 Sanguileo vecchios reserant alhora tesoros,
 Nec licitas bello vult sparagnare pagas.
 Spendit abundanter quia sic faciendo ualētos
 Reddit soldados, dispositosq; neci.
 Iam non stendardos uel contrasignia narro,
 Tanta nocet capiti sbaiafaria meo.
 Si uarias linguas, patrias quoq; scribere uellē,
 Inchiostri & carta structio magna foret.
 Hic nisi Bandera suentillant, hic ve trabacha,
 Hic ve puaiones littora larga tegunt.
 Hic contestabiles, Caporales & Capitanos,
 Hic bandirales, magnanimosq; Duces.
 Hic Reges, Contos, Marchesos, Logotenentes,
 Mirabas proprium sollicitare gradum.
 Hic lance, spada, targones, scuta, cimeri,
 Hic tromba, gnacara, Timpana, corna, cifo.
 Circumcirca tremunt colles, reboatq; riuera,
 Vastaq; de celsis rupibus Echo tonat,
 O quantum inmanimat soldados tararan illud
 Trombarum, & mortis corda nemiga facit.
 Nauibus interea complentur littora tantis,
 Quod nisi per salsas vela videntur aquas.
 Sunt Naues grosse, sunt fuste, suntq; Galea.
 Sunt simul innexa per freta larga Rates.
 Si cercas quali sint de legnamine facta,

Dimidia

Structio p de-
structio.

Gradum posuit
pro officio.

Nemigus cal-
da lingua, dici-
tur contrarius
latine.

Dimidia glandes dimidiaq; nuces.
 Anchoreos buttant rampinos undiq; Nauta,
 Ac super antennas uela bianca parant.
 Innumera corde molantur, siue tirantur,
 Pro quibus hic illic rauca cirella gridat.
 Non Monitiones, non uituaria desunt,
 Non manco guerris Artelaria decens
 Sanguileo primus Galiotum scādīdit ampliū,
 Qui calcinelli maxima gussa fuit.
 Illum tota furens Moschea brigata secuta est,
 Vix infassatus restat in urbe puer.
 Supra Capelletos Giandarum siccaboronus
 Scandere Moschinos compulit ense suos.
 Deniq; sgombrarunt Portū, largamq; marinā
 Intrarunt placido uela regente notho.
 Iam Mare sub tanto Barcarum pōdere lāguet,
 Cuius apena graues sustinet unda Rates.
 Per primum dierum leti cātando uogarunt,
 Et fecit placidum per mare Ventus iter.
 At formicarum populos redeamus ad altos,
 Qui presenserunt Bella futura sibi.
 Ergo senatores granestor conuocat omnes,
 Fitq; inter sauios disputa longa uiros.
 Supra formicas sceptrum regale tenebat
 Granestor multo splendidus Imperio.
 Consilio docti faciebat cuncta pregarī,
 Quo semper Bellum uictor ad omne fuit.
 Illic terribilis subito Mirnuca uocatur,
 Qui formicarum Dux generalis erat.
 Inter formigenas nemo robustior illo,
 Fert duo soletus tergore grana faba.
 Quālibet armorū quisamq; modumq; sciebat,
 Precipue in giostris ualde gaiardus erat.
 Undiq; Mirnucam possentem fama gridabat,
 Nec siluit nomen per Mare grande suum.

Nux erat in summo fundata cacumine Mōtis
 Que busa Mirnuca Rocca superba fuit.
 Hinc sibi composuit nomen Mirnuca decēter,
 Mirnucam, Mirmix cum nuce iuncta, facit.
 Ante senatores barbatos uenerat ergo,
 Cui magni campi tota Bachetta datur.
 Se prius excusat non tanto dignus honore,
 Et quod uecchiezza debilitatus erat.
 Ponitur in punto Campus, gens, arma, caualli,
 Baudera, lance, busa metalla, tube.
 Iā ppe Sanguileo Cimicū mare calcat, & altis
 Aequora sunt uelis tota conuerta procul.
 Iamq; suis mundum priuarat Apollo cauallis,
 Lusoremq; dabat Luna bianca nouum.
 Non phantasiā uento posuere Siracco.
 Qui furtim nebulis turbidat astra suis.
 De quibus obscuro cū turbine saltat in undas,
 Spernazans nigras impetuosus aquas.
 Ut sua natura est, Pelagus sotosora butatur,
 Castrones pascit rura per ampla suos.
 Sanguileo gridat, quam fers o Naua nouellā?
 Respondet mi Rex nuntio quippe malam.
 Quo uerbo magnus Moscarum clamor olympū
 Toccavit, quoniam quisq; morire timet.
 Sed magis undosas Montagnas equor inualzat,
 Inter quas ueniens maxima guerra furit.
 Qua propter sbalzantur aque, prāsque conuertāt,
 Saepēq; sgomentum Poppa sepulta facit.
 Sollicitant Naua mollare tirareq; cordas.
 Indarum nemo stabat alhora quidem,
 Quisq; patronus erat stācus manegiare timo.
 Perdidit & forxas ingenioq; caret. (nem,
 Millibus in straxxis iā garbassa tota forātur.
 Factus cordarum iamq; uiluppus erat.
 Sepe simul Naves urtant, semetq; fracassant,
 Spexatū

usa metalla p
 arrelaria posi-
 a sunt.

Spezzati remi per freta larga ninant.
 Iamq; Marinari Patronum sibila temnunt,
 Quisq; aliqua scampum querit ut arte sua.
 Qui brancat tabulã, qui scãñũ, quine tranellũ,
 Qui despoliata ueste nodare parat.
 Res crudelis erat Ponti guardare tranaium,
 Quelibet est undis seminegata Ratis.
 Quas nunc iurabas toccare solaria cœli,
 Nunc infernali sub Acheronte trahi.
 Hac illac sbalzant fustæ, timidiq; Marani,
 Hic timon, hic uelum, spiccus hic arbor erat.
 Sanguileo flexis & Scannacaualla xenocchis.
 Stabant, & summo uota tulere Deo.
 Sanguileo grassum uult sacrificare pedocchiũ,
 Cuius pellis erit digna gonella Ioni.
 Scannacaualla duos pulices offerre sponondit,
 Et dare uult superis interiora suis.
 Preterea Sguifer cum Mirpredone gemiscunt,
 Zaninumq; fabæ sacrificare uolunt.
 Siccaboronus erat solus qui spresiat undas,
 Seq; facit beffas equore posse mori.
 Plangentes alios crudeli uoce biasmat,
 Atq; facit uotum uelle scanare Iouem.
 Sepe ficas cœlo monstrat, superosq; petizat,
 Et stultus rabidum chioccat ut ense fretum.
 Fortius at mugit Pontus percussus ab illo,
 Fulgurat, & spissis ignibus æther hiat.
 Horrendis bombare tonis sentitur ubiq;
 Mox rapido crebras imbre sboronat aquas.
 Siccaboronus opem uult solus tradere naui,
 Dum cordas frettat soluere, frangit eas.
 Sepe comandando non obediunt ab illis,
 Quos in falsiferas precipitabat aquas.
 Nō dicit guarda, sed buitat in equore cunctos,
 Et pugnis donat corpora multa freto.

Dum bruat, ecce Ratis scio spezzatur in uno
 Et celer absorbet fundus apertus aquas,
 Quid ni? deuētat magis ac magis ille superbus
 Supra uinaxolum per Mare fertur adhuc.
 Non tamen interea cessat maledicere cælum.
 Stixosusq; natans æquora calce ferit.
 Cetera naufragio proles Moschina negatur,
 Neptuniq; petit gianda cauata domos.

Explicit Secundus.

MERLINI

COCAII

POETAE MANTVANI

MOSCHAE.

Liber Tertius.

TRAXERAT undatum re-
 uolutio Siccaboronem
 AD littus sanum corpore, men-
 te nihil.
 VULT plus quam maium, ru-
 rat modumq; plantat,
 Infima Plutoni tollere, celsa Ioui
 Vultq; potestatem Neptuni prendere, uultq;
 Hos super Imperios vnicus esse Deus.
 Vuli sit coniunx Pallas, meretrixq; Diana.
 Et iam facta uetus sit rufiana Venus.
 Mercurium doro uult apiccare soghetto,
 Cuius ad officium Mars manigoldus erit.

Solus soletus furiosa mente caminat,
 Et sibi mangiandi plurima uoia uenit.
 Non Leo sic rugit quando uentrone famato
 Bestia non griffis capit at nulla suis.
 Ergo procul uidit celsam per culmina Turrin
 Ad quam sollicito cum pede brancat iter.
 Hac erat immensus tendens ad sidera fungus,
 Culmine qui tundo iugera multa tegit.
 Quattuor hic Pulices armato corpore stabāt,
 Et sub fungino tegmine quisq; iacet.
 Pinguis in aguzzo rostitur Lendina speto,
 Sub qua carbonum grande brasamen erat.
 Expectant Pulices quod sit bene cocta famati,
 Hanc & adocchiatam Siccaboronus habet,
 Accanegiatus erat scarpasq; pedesq; Gigantis
 Mangiaret, sancti cruraq; Christophori.
 O socy, dixit, nobiscum ducor acenam,
 Me uester quoniam rostus odore guidat.
 Vnus respondet, nō hic compagne tauerne est.
 Al bergum queras in meliore loco.
 Siccaboronus apro similis cito feruet in ira,
 Cui frons de colera tota bianca uenit.
 Per stigiam dixit, dabit is cœnare paludem,
 Gentilezza negat quod dare, forza dabit.
 Cui responderunt, per forxam tollere uis ne?
 Siccaboronus, ita, sufficientus ero.
 Non suportarunt Pulices ea uerba superbi,
 Targas & brandos sguainauere suos.
 Siccaboronus enim prestus iā traxerat ensem,
 Quem semper secum per Mare nando tulit.
 A trincaores, gridat, gens apta Tauerne,
 Non uestras timeo brutta canaia minas.
 Sic ait, & spada facit illos stare dalargum,
 Et uelut in canibus granfiger Vrsus erat.
 Circundant illum Pulices saltonibus altis.

Nam cum bellatur saltat in astra pulex.
 Siccaboronus habet stertam non lamine ferri,
 Sed faber ex dura condidit vingue viri.
 Hoc genere armorū pulices natura spandēt,
 Quapropter superat Siccaboronus eos.
 Vipera sembrabat sticcosos infra leones,
 Vel non castratus Bos magis intra canes.
 Per nullum pactum sgomentabatur ab illis,
 Et rubeo multas fecerat ense plagas.
 Vnus at ecce Pulex dardum stanzavit acutum
 Ad padellam oculos Siccaboronus habet.
 Dum mirat dardum venientem saltat in altrā
 Bandam, ne talis botta necaret eum.
 Nunquam uista fuit Leonissa legerior illo
 Quum saltans pariter mouit aliora pedes.
 Adiunxit pulicis spallam fendente sinistram,
 Quod latus ad dextrum spada calata fuit.
 Non tamen assaium fuit hanc fecisse pdezā,
 Se leuat ad cælum forsitan octo pedes.
 Octo dico pedes Moschini saltat in auras,
 Et super alterius percutit ense caput.
 Non elmus durat quamuis sit scorxa Louini,
 Militibus in pexxis fractus ad astra uolat,
 Squartat, et in tenero callat vētramine ferrū,
 Sic duo iam pulices tartara nigra petunt.
 Tertius ecce Pulex incautum Siccaboronem
 Post cuppam chioccat proditor, ille cadit.
 Ille cadit, sed non aliter sua gamba resurgit,
 Quum tangit duram sgnozia Balla petram.
 Inde magis factus colerosus tartarus heros,
 Nettum roverso truncat utrunque genu.
 Vltimus expanit, scapolat saltonibus inde,
 Quem desdegnatur meis generosa sequi.
 Eleuat orgonium, post unum currere temnit,
 Sed vadit longam pro satiare famem.

Ferrum pro spa
 ra.

Incipit ante focum rostitam mādere Lenden,
 Omnia cum totis carnibus ossa vorat.
 Mox vne granum tribiani repperit unum,
 Quem bibit, & musto factus alegrus abit.
 Strapassat Montes, strapassat flumina, valles,
 Tandem iunxit ubi Campus vterque furit.
 Dico Muscarum Formicarumq; Caterue
 Stabant iam guerra pro dare signa pari.
 Hic erat in medium Cāpagna testa Caualli,
 Nō pcul et veteris Crappa stat ampla Bouis.
 Intus mille Sale, Camera, Talamiq; decētes,
 Et loca squadrones apta logare duos.
 Muscas testa Bouis, Formicas testa Canalli
 Continet, has circum Bastio fortis erat.
 Formigenū testā, potius quā nuncupor urbem,
 Muschifur insidijs clauserat arte suis.
 Muschifur octipedū Ragnorū maximus ē dux.
 Qui dare formigen venerat abus opem.
 Condiderat largum sua gens ragnina stecatū,
 Quem sbusare potest Artelaria nihil.
 Ter centum uigilant noctesq; diesq; pedocchi,
 Semper et in muris, fac bona guarda, gridās
 Ipsorum regem, sit Folgel nomine dicunt,
 Qui Geluel phui portat in vngue fidem
 Caganiellus ibi formicis donat aiuttum,
 Qui pulicum plenas vexit otanta Rates.
 Boscosam sub iure suo tenet ipse Lasenam,
 Subq; suo Imperio silua canina iacet.
 Hic erat & Cimicū Putrifola noīe princeps,
 Totum lettirie possidet ipse fretum.
 Hos inter campos fit maximus ergo trauaius.
 Presones mutuo scaramurxando piant.
 Implent horrisono Bombarde nubila tuf taf,
 Et faciunt fummo sidera nigra suo,
 Quis posset tante strepitum narrare canaie?
 Tambur

Formigena, for-
 migenabus, di-
 uidit figuratice

Corerias, discursiones.

Grisa caualla, numerum singularem ꝑ pluri. vt multa musca erat in Aegypto.

De Plutone.

Vulcanum tamburinum Plutonis.

Tamburri, Gnacara, timpana, Corna sonant.

Sape Corerias faciunt, saltantq; deforas.

Et stradiotorum grisa caualla rotat.

Tetra couerta tremit squadronibus aethera non

Audit inferni talia bella pater. (tant,

Tallia bella pater Baratri praesensit, & inquit,

Nunc ego contentus, nunc ego richus ero.

Vulcanum clamat, qui xoppegando uenit,

Et dixit quid nam rex mihi Pluto iubet?

Is cito, respondet canutum auisa Charontem,

Qui per sex giornos euigilare velit.

Et uideat si forte leuis sua Barca foratur

Cui tua suffragium nempe tenacia dabit.

Si lamentatur non tantam posse fadigam,

Dic quod ego mittam nunc Graecanis opem.

Post hac portabis cunctis mea iussa diablis,

Quos ad pallaxum fac properare meum.

Ergo Vulcanus non ren bis dicere fecit,

Tamburri sonitu per loca caeca tonat.

Plutonis cito sunt Attria plena Diablis,

Ac ibi consilios instituere suos.

Pluto iubet cunctas Baratri scopare Masones,

Sub quibus albergum tanta brigata capit.

Corniger extepto sua spaciatur antra Minossus,

Hic animas Pulicum faeda libido rapit.

Cerberus igniuomas aperit latrando ganassas

Ad quas Muscarum turba gulosa ruit.

Formicas uiger expeclat Sathanasus auaras,

Optima spaxatur Concaua foppa quibus.

Sed Muscolinis aperit Draganixxa caernas,

Qui circa Buttas imbriagare solent.

Sanguine viuentes optat malabraca Tauanos,

Non cessant morsu qui stimulare Boes.

Stantes ad stradam Cagnaxxus Mirmiliones

Allit, & Grottas collocat intra suas.

Exercentes

Patentes Cimicos guastantes tecta letiras,
 Astaroth in bronxo valde bulire facit.
 Sacrilegos, avidosq; caput violare Pedocchios
 Sollicita miseros Belial ungue terit.
 Sic miseris almis pœnas statuere diabli,
 Quas expectantes bella futura vident.
 Proinus ad mundum furie venere malignæ,
 Spargere quæ vadunt semen ubiq; suum.
 Semen vipereum, semen quod toxicat almas,
 Semen, quo mundo tanta sinistra cadunt,
 Hoc vrbes multe cascarunt semine, namq;
 In se diuisum labitur Imperium,
 Nascitur hoc inter proprios discordia fratres,
 Hoc veniunt pestes, Iurgia, supra, necesse.
 Thesiphone cœum gremio fert torua Cerasas,
 Et serpentinas it lacerando comas.
 Nunc huc nunc illuc p Muscas seminat angues,
 Inter quas Rabies dentibus atra fremit.
 Defunctos offert natos ante ora parentum,
 Concipit ac animos saeva Megera truces.
 Heu heu formica, tantam caueatis Erym in
 Contra diabolicos est opus ire Canes.
 Alecto interea stimulabat Sanguileonem,
 Cuius magonem pestifer anguis habet.
 Ipse facit subito magnum ragmare Senatū,
 Nuper armatus siccaborum erat.
 Cui per conseium datur omnis maxima Căpi
 Libertas, quoniam sanguinolentus erat.
 Supra Panarottum vrget furibunde Cauallū,
 Soldatos pavidam nil trepidare necem.
 Cursitat huc illuc, animat cum voce timentes,
 Multorum furias plus furiare facit.
 Ordine componit per longū quinq; phalāgas.
 Sguifer xenzale prima cateria datur,
 Mirmilioneam guidat Mirpredo secundam,
 Tertia

Tertia sub ualido Sanguilone bruat.
 Quarta Tawanorū regitur sub scāna Caualla,
 Sed quintam pro te Siccaborone tenes.
 Alta spiegan tur uexilla, strepentq; atrum
 Aera, Trombette mille taranta sonant .
 At Mirnuca uidens inimicos esse paratos,
 Instituit longo tramite quinq; squadras .
 Fid Folgel primā regit octo mille pedocchios .
 Putrifola Cimicum turma secunda datur .
 Granestor terzā, sed quartā Caganiellus
 Guidat, Mirnuca postera squadra manet.
 Iam magis alter erat Cāpus uicinus ad altrū,
 Ponitur in restam lancea silua procul.
 Vtraq; gens altū leuat arma gridādo fragorē,
 Quod Caelum paret uelle tomare xossum.
 Sgnifer primus adest, Cagafocū sprōat & ur-
 Quē xenzalarū grossa Caterna sequit. (tat
 Huic incontra uenit fit Folgel supra Locustā,
 Quae uelut Alphana fortia, fortis erat .
 Plus marauigliosam giornatam, plusq; cruetā
 Non unquam potuit tradere penna libris.
 Quam modo cum tanta uenio contare p̄ura,
 Quod quasi principium non dare musa potest
 Nec sub Regeq; dē, nec sub duce Principe turba
 Tanta recoltra fuit, quanta recoltra modo .
 Montagne reboant frifolo Clangore tubarū,
 Muschifur ignomios sgōbrat ab urbe tonos.
 Ecce locusta uenit, fit Folgel portat adossū,
 Dum currit sabiam mittit ad astra leuem.
 Limage cornam pro lanza Sgnifer abassat,
 Contraq; fit Folgel prācipit osus abit.
 In medium pectus lanzam primarius at accat,
 Frangitur, & trunchi sidera mille petunt .
 Ad fit Folgel habēs hastā quae est gāha cigala,
 Percutit, & stratum Sgnifera misit humo .

Artelariam in-
 tellige.

Trunchi, inter-
 ponitur h, ma-
 caronice.

Non illum curans distesum lassat arena,
 Cumq; locustino tela subintrat Equo.
 Iam mistura tenet xenzalas atq; pedocchios,
 Incipit horrisonam stolidus uterq; brigam.
 De lanxis unus milionus frangitur, unde,
 Qui cascat, qui non, hic necat, ille morit.
 Mille ronsatas xenzalas atq; Pedocchios
 Sotta Cavallorum calcibus esse uides.
 Fit Folgel passat, Banderam Sgniferis arctat,
 Quam rapit, & terre folta per arma tirat.
 Protinus hoc uiso xenzalica turba scapinat,
 Nilq; scawalcato Rege, fugire pudent.
 Quando sbaratatos uidit Mirpredo Cosinos, Cosinos zenza
 Mirmiliones spronat ad arma ladros. las.
 Ast alia banda Cimicos Putrifola mouit,
 Has inter squadras quisq; pedester erat.
 Vt prope Mirpredo celerauit, culmen Ariste,
 Torquet, ut occideret uulnere putrifolam.
 Ipse sed e tasca traxit duo grana Ceserchia,
 Artificioso tota piena foco.
 Dum Mirpredo tirat, Ballottam concitat unā,
 Quæ de Bombarda ceu uomitata uolat.
 Hanc non expectat Mirpredo, saltat, & illa
 Mirmilioneos conterit octo uiros.
 Dñ simul hi certant, & dāt pro pane fugaxxā,
 Miscetur Cimicis Mirmilioni cohors.
 Ingrossata magis facit atra bataia spauentū,
 Aethera diuersus rumpit aperta gridon.
 De testis, gambis polmonibus atq; figatis
 Deq; Coradellis Terra couerta rubet.
 Ast aliquantillum se se Mirpredo retirat,
 Fit Folgel squadras pellit ubiq; suas.
 Sed cito sanguinea Porcelli corripit hastam,
 Eya ualent homines, me sequitate, gridat.
 Sic ait, ante alias Muscas ferit ilia Grilli.
Prosequitur

Prosequitur Regem cetera turba suum.
 Omnia pulvis erat, quæ uoluit cursus Equorum,
 Soldati dubitant quæ sit amica cohors.
 Dum mæ e fit folgel xenx alas menat inermes,
 Sanguileo iungit, guarda pedocchia, gridat.
 Fit folgel scutum porgit de semine fungi,
 Is nil de ualido sanguileone timet.
 Sorsit hanc rapuit, Porci pilus inguina trāsit,
 Deq; locustino tergo lapsus obit.
 Nō procul intornū cimicos Rex Sgnifer hēbat
 Quem scaualcatum prendere turma studet.
 Stringit Sanguileo grillum, saltatq; per illam
 Putrifolæ gentem, quam dare terga facit.
 Vadunt in rottā cimites ut squadra caprarū,
 Quas Leo grignanti dente famatus agit.
 Sgnifera Sanguileo fecit montare locustam.
 De qua fit folgel mortuus exciderat.
 Ergo pedocchiorum stolus calcanea uoltat.
 Atq; Locustinos retro speronat equos.
 Sanguileo incalxans it mescolatus in illos,
 Quos semper rubeo suenat ut ense grisos.
 Cui mediā testam, cui braxxū spiccat ab armo
 Tecta cruentosis carnibus arua latent.
 Sed tanē indretū subito quod torquet oportet,
 Nam sua granestor prestiter arma ciet.
 Festucum fæni pro lanxa primus aferrat,
 Et forbesinam stricte speronat Equam.
 Ista bifurcatam gestat mala bestia caudam,
 Ob cuius rapidam surgit arena fugam.
 Sgnifera mirauit, medio cui pectore ferrum
 Intrat & ad stigios it miser alma focos.
 Postea Muscarum minitanti uoce caternas.
 Schiapat ut equoreas Tygris & Arnus aqua
 Vrtat & atterrat soldados atq; canellos,
 Semper habet gentem post sua terga nigrā.
 Non

Animal hoc ob
 lūgum habitat
 racemos vix.

Tigris. Arnus.

Non supportatur Græstoris alta prodezza,
Quæq; piat iurpem musca repulsa fugam.
Mille rousamur sine musca ad littora grilli
Mox fugiunt sellis cœca per arma uodis,
Sanguileo & magnus Putrifola græde comen
Bellū, qui mutuo vulnera plura dabant. (xāt
Scannacanalla suam bāderam tollit ad auras,
Pampognam striccat, turba tawana sequit.
Hunc bene Græstor Muscas dū caxxat, ados
Quē cito voltato prestus asaltat equo. (chia
Tam possenta fuit lanxarum botia duarum,
Quod Luna tetigit fractio trita pedes.
Forbesina dedit, nec nō Pāpogna stramaxxū
Speronata statim quas releuare facit.
Iamq; comenxabat tegnam gratare uicißim,
Quando tulit campo Caganiellus opem,
Supra xaninos seguitant pulicina fabenses
Agmina, sed primus Caganiellus adest.
Quendam terribilem passat sua lanxa tawaniū
Mox quo maior erat calca, speronat equum.
Non, mihi si centū lingue, describere possem,
Terribiles bottas, horribilesq; sonos.
Tota fracassatis asprescunt littora lancis,
Sāguinis ad pāxam flumen agnaxxat equos.
Inuilupatus erat per totum campus uterq;
Qui stant, qui scapolant, hic morit, ille necat
Voces innumera seu plorant siue minantur,
Aut animant pauidos, aut capolare, mouent,
Puluerulentus erat garboius ad astra leuatus,
Nil nisi per terram corpora morta iacent,
Tamq; Cornacchie uolitant per nubilia, testa
Corata, milxæ, brachia, terga, manus.
Cum brandis finos audis spezzarier Elmos,
Spata ferit spatam, scutaq; scuta terunt,
Qualis Garboius, qualis tranaiatio fitur.

Quando

Quando fasolorum caldar in igne bulit,
 Talis erat dum musca cadit, formica resurgit
 Dum xenzala ferit, Mirmilioq; parat.
 Grillos, pampognas, xaninos, atque locustas
 Innumeras cernis rubra per arua mori.
 Sed qd Olympiacos video tremolare penates?
 Quid mare, qd terras nox tenebrosa rapit?
 Nunquid philosophi ueluti dixere uetusti
 Vult brusare simul cuncta creata Deus?
 Heu quia terribilis non est nisi Siccaboronus
 Qui Moschinorum castra mouere parat.
 Ante suos oculos scampabant mille Tauani,
 Zenzala, Musca, Mermiliona cohors,
 Hoc Formicarum, Pulicumq; potentia caxxat
 Hosq; valorosus Caganiellus agit.
 Ergo leonis habēs iram, canegiatus achiappat
 Brandum cū targa, moxq; speronat equum.
 Nāq; sui fugitant, schioppat, creppatq; dolore,
 Extra squadronem primus in arma ruit.
 Dumq; ruit pprias cernit dare terga cohortes,
 Vnde manum rabido mordet utranq; grido.
 In qua parte fugam rapiunt, se prestus auētat,
 Vrtat, & occidit quilibet ante uenit.
 Qualis in inuerni guaxxoso tempore torrens
 De montagnarum culmine precipitat.
 Talis agrexat equū Panarottū tartarus heros
 Atque hostes pariter snembolat, atque suos.
 Vt bombardas secas densatas illico squadras,
 Taiat, sfrantummat, dissipat arma, viros,
 Stendardos proprios, aliosq; supbus aterrat,
 Sic hostes taiat, sic simul ense suos.
 Nec muscas guardat, nec Grillos, nec cagafo-
 Destreros pariter tratq; sosopra viros. (cos,
 Iungit vbi montem de mortis Caganiellus
 Fecerat, unde gridat, guarda ribalde Pulex.

Sic

Sic renegate canis per te mea castra rovinant?
 Sanguine sic gaudes te spexisse meo?
 Inde suis conuersus ait, quo brutta lonagna
 Currit is? ergo unus nos dare terga facit?
 Dixerat, & dentes pariter, brandūq; stringēs.
 In pulicum Regem fortiter arcet equum.
 Ad caput ecce tirat scutum fracassat & elmū,
 Inq; duos quartos Caganiellus abit.
 Deserit hunc mortum, formicas inter anhelas
 Incipit ad nubes mittere terga, manus,
 Mittere spalaxxos, laceratas mittere maias,
 Sanguine sbroiatus carnea frusta tridat.
 Confugiūt cimices qđ habēt post terga diablū
 Granestor cernens, uolta, reuolta, gridat,
 Volta reuolta cito, quo tendis Siccaborone?
 Sic retro clamans it retrouare necem,
 Ille reuoltatus stoccatam uibrat in illum,
 Punctaq; per mediam transit aguxxa tripā.
 Granestor moritur, qua morte gridatio magna
 Nascitur, & pulices corripuere fugam.
 Versus equi testam ricolāt Granestoris arma.
 Guarda, gridant, guarda, Siccaboronus adest.
 Ad terram butant alabardas, scuta, balestras.
 Ut magis ad cursum sit sua gamba leuis.
 Nullus afrontatur calcagnos quisq; reuoltat.
 Confugiunt gentes confugiuntq; Duces.
 Putrifola ante alios rancabat supra cigalam,
 Post quem dimittit Siccaboronus equum.
 Iuncta Cigala fuit Panarotto prestiter illo,
 Putrifole tardat Siccaboronus iter.
 Corripit ambabus manibus, spadāq; rouersat.
 Testaq; de spallis netta spicata uolat.
 Tunc Mirnuca nimis tardatus cōuocat omnes
 Ragnos, eya, inquit, me seguitate simul.
 State simul stricti, mea nunquā linquite terga,
 Namq;

Namq; facit grandes stricta caterua prouas
 Dixit, & in restam ponens cum tergoe lanxã
 Agmina precipiti cuncta trauersat equo.
 Gens illum ragnina sequit, spronatq; Cigalas,
 Heu misera Musca, uestra ruina uenit.
 Contremuere Poli quando Mirnuca tauanos,
 Agreditur spezzans Scuta, uirosq; necans,
 Aethera terribilis subito gridor alta momor-
 Quñ Mirnuca procul uistus i arma fuit. (dit
 Quis bene Mirnuca uastum narraret a saltũ?
 Quis ne suas posset recte docere prouas?
 Fronte minax urget celevem sperone xanimũ,
 Protinus hoc uiso gens fugitiua redit.
 Exuperat strepitu Mirnuca tonitrua cœli,
 Vel quando salsas Turbo subintrat aquas.
 Flamma per ardētes stipulas Mirnuca uidetur.
 Vel Padus auulso littore quando ruit.
 Mille roursauit mortas sua lancea muscas,
 Ante petiisset quam sficata polos.
 Sfodrat ab armato brandum galone coruscant
 Quo cito per nebulas brachia trunca uolant.
 Nullum quippe trouat dũ taiat spada ripariũ,
 Nulla piastra, licet sit fina, stare potest.
 Ad terram uadunt Stendardi siccaboroni,
 Qui nil, quod facitur post sua terga, uidet.
 Iamq; super fossas urbis furibundus arinat,
 In quas precipitat se pulicina domus.
 Siccaboroneam potius quam cernere frontem
 In fossas rumpunt colla cadendo giusum,
 Ecce super muros apparet Muschifur altos,
 Grossa tirat uasto robore grana faba.
 Merlorum pezzos uibrat, mediosq; caminos
 Ac paie grossos castra per ampla trabes.
 Siccaboronus habet iã portã, Muschifur obstat
 Merlos, & domibus tecta reuulsa iacit.

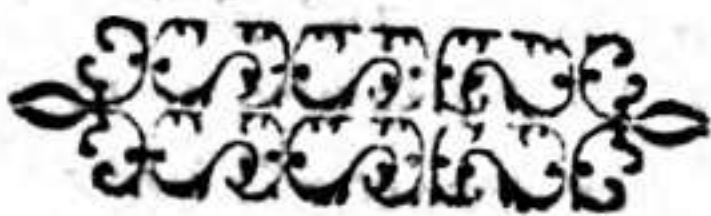
Introit ipse tamen solus tartaricus heros,
 Quem sua, nā trepidat, gēs sequitare negat.
 Muschifur extēplo facit omnē claudere portā.
 Sic miser in trapola Siccaboronus erat.
 Muschifur, et grādis Ragnorū squadra seraiū
 Circa ualorosum conseruere ducem.
 Ergo uelut porcus singiarius corde gaiardo
 Se cito mastinos scaliat intra canes.
 Muschifur exclamat, tua nil possanza iuuabit.
 Nil tuus ardirus, nil quoq; fortis aqus,
 Te nunc ò infelix omnino morire bisognat.
 Inq; breui noster tempore preson eris.
 Siccaboronus ait ridens accede prius tu,
 Impresa est mortis si tibi tanta mei.
 Muschifur attollens maxxā quæ summa grana
 Pars erat ingentem lassat abire plagam. (ra
 Sed colpum scontrat cum brādo Siccaboronus.
 Inq; duos troncos maxxa taiata cadit.
 Inde super testam geminis Muschifura palmis
 Colsit, & ad bassos diuidit usq; pedes.
 Illa ruit subito defuncti machina ragni,
 Et moriens largo sanguine bagnat humum.
 Qua propter dardi lanxones, saxa, gianetta,
 Hunc agitant pluuiæ more surentis aquæ.
 Vix reparare potest tantā se contra brigatam,
 Iugiter armorum spissa procella fluit,
 Spēnacchiatus erat cimmerus desuper Elmun.
 Spezzatur braxxo targa repente suo.
 Icta celata fabis resonat, grossisq; fasolis,
 Cui ciceres trino cuspide ualde nocent.
 Semina spinaxze peracuta cientur in illum.
 Et sua sunt porci membra ficcata, pilis.
 Qualis gente Leo gentisq; gridore citatus,
 Non uult sdegnoso corde timere necem.
 Talis es octipedes trans ragnos Siccaborone,

Granata. i. scop
pa.

Cui semper de oris fama perennis erit.
 Presentem mortem cernebas, nec tamē unquā
 Falce Valentisias fregit iniqua tuas.
 Maxima tunc etiam cāpagna guerra furebat,
 Gens tamen in uoltam Sanguileonis erat.
 Ipsam Mirnuca uastissima forza repellit,
 Squartat soldados, spingit & urtat equos.
 Nunquā facta fuit tam cruda barufola mūdo,
 Nil nisi per terram membra taiata micant.
 Grandes mortorum uadunt ad sidera montes,
 Quae sunt, alba prius, sanguine rossa modo.
 Pulmones, milcæ, lardi, Ventralia, Nemboi,
 Saturni adiungunt fœda per astra domos.
 Vna corāda Iouis mostaxzum colfit, & uno
 Sol uentronaxxo tractus ab axe fuit.
 Dumq; accūbebant epulis Ganimede ministro,
 Ecce super mensam plurima membra cadūt,
 Vel braxzus Ragni, uel gāba cruēta pedocchi,
 Vel cor Moschini, uel pulicisq; caput.
 Scuta, fracassatas, lanzas, uexilla canellos
 Traiectos dardis uix Mare Terra capit.
 Nō plus schieratū modus ars seruatur et ordo,
 Non plus libertas ceditur ulla fuga.
 Nam sua per circum distendunt retia Ragni,
 In quibus, ah pietas, quanta brigata cadit.
 Non passare queunt Muscæ, itapolantur in illa
 Quas Ragni crebro cum pede circa ligant.
 Illic Moschini, xenzale, Mirmiliones
 Millibus in groppis se sgathiare student.
 Scannacawalla tamē fugiens tā fortiter urtat,
 Inq; plagis faciens grande foramen abit.
 Multa Tawanorum potuit scampare caterua,
 Retia nam Ragni forza tawana secat,
 Sanguileo supra Mirnuca percutit elnum,
 Quem terit, & largum uulnus in aure facit.

Se Mirnuca uidens elmi suae pare feritum,
Spatam cum duplici menat inique manu.
Illa super targam subians disquartat, & inde
Per medios dentes arma virumq; secat.
Mirpredo uidit morientem Sanguileonem,
Fleuit, & heu, dixit vincimur inde fugit.
Hunc Mirnuca tamen iugit spadaq; sub anca
Vibrat & in quartos decidit ille duos.
Ergo trucidatis ducibus moschea necatur
Tota, nec una quidem uiuere Musca potest,
Formica, Pulices, Ragni victoria clamant,
Trombetta tararan iam frifolando sonant.
Solus in urbe miser certabat Siccaboronus
Iamq; suum centum uulnera corpus habet.
De passu in passu tirat se retro fiaccum,
Saepe minaxanti uoce spauentat eos.
Sed nimis est grandis quae iugiter illic ariua
Turba, tirans lapides, ligna fogata, trabes,
Saepe soteratur saxis, at fortiter exit,
Ac sboientata saepe pilatur aqua.
Deniq; tam uastus summa de Turre fasolus
Cascat, & horrissonans callat inique xosum.
Quod super Elmettum colpiuit Siccaboronis.
Sic Rex illisus membra momordit humum.

Explicit vltima pars
Moscheæ.

532
MERLINI
EPISTOLA
COLERICA

AD POLAZZVM.

IN QVEM MVLTAS
DEPINGIT LAVDES.

Tusum, tu es tu
est, sicut sub-
sum sub es, sub
est.

*I poltronus homo solus catia-
tur in orbe,*

*Solus poltronus non ne Polax-
ze tu es?*

*Si gaioffus homo solus, so-
lusq; bosardus,*

Solus gaioffus nonne Polaxze tu es?

Si dignus centum forcarum solus habetur,

Dignus forcarum nonne Polaxze tu es?

*Es poltronus homo, sguataro poltronior omni
Plus te vergogne Bosq; rasonis habet.*

*Tras sine respectu turba presente corexas,
Nec pingit guanzas vlla rubedo tuas.*

**Immerigera-
tio.**

*Appares fortem semper mangiasse fenochium,
Semper & aiorum quinque vel octo capos.*

*Sape catiueria tamen hac usaris, & arte,
Quum tussis retro, tussis & ante simul.*

*Ne quisquã possit schioppum sentire corexa,
Ac odor alterius pareat esse uia.*

*Sed tussis vocem bomharde uellet habere,
Tanto cum sonitu stricta corexa tonat.*

*Te nascente dei nasum stopauere Polaxze,
Iuppiter in colera dixerat, orbo quid est?*

Quæ latrina sapit? quæ fex a. n. morbat olympi
Cur penetrat nostras tanta carogna domos?
Dixerunt superi ventrem natura sborauit,
Deq; suo putridus stercore factus homo est.
Credi Polaxxe mihi quod te natura cagauit,
Et qua forbiret pezzia nulla fuit.
Pezzia nulla fuit qua se natura netaret,
Postquam tam bellus strouxus in orbe nites.
Nunquam sciisti quid sit vergogna gaioffe,
Coprit brutturas mascara nulla tuas.
Quando tuos meditor mores, incago bagassis,
Vergognam penitus que butauere niam.
Præterea nunquam nisi de mǎgiamine pensas
Quum mangias satiam nescis habere gulã,
Scis dare preceptum galantiter omne coquina
Namq; lecatoria semper in arte studes.
In speto, dicis, debet rostirier ocha,
Cuius sit specijs plena bussecca bonis.
Quæ dum rostitur, uel circum circa rotatur,
Non cesset lardi dextra butare brodum.
Vidimus, & proua si fas est credere, prouo,
Raucaga non unquam pestibus ocha bibit.
Noscere uin causam? nõ Fæbus a pena cavallos
Speronando suos explicat, ocha bibit.
Non igitur stupeo tibi si palearia pendent,
Cui nunquam trippas uidit Apollo uodas.
Quisq; olympiacas poterit numerare fasellas,
Vel maris in fundo sabbia quanta latet.
Aut quisquis foias quantas fert silua Bacani,
Aut quantas Muscas Puia boienta parit,
Nempe tuas poterit cunctas numerare bosias
Mentiris subito quum tua labra moues.
Miraculum reputo quando parlare quiescis,
Qui neq; de tacita nocte tacere potes,
Tirenũ potius biberet formica profundum

In verecundia.

Et ferret Zenoua piccola musca Ratem,
Quam tua ueridicā ferat unquā lingua parolā,
Nil nisi quum parlas, bocca bosia tua est.
Dens tibi si caderet quoties mendacia profers,
Iam tua non posset pane ganassa frui.
In solo flatu dicis sex mille bosias,
Post quas sex alias mille spudare paras.
Ast alias in te uirtutes dicere nolo,
Iste sub extremo carmine sensus erit.
Quod uelut omne bonum fecit sapiētia patris,
Omne malum (dubitet nemo) Polaxxe facis.

Vale in malam crucem.

EPISTOLA

SECUNDA

FACETA,

AD FALCHETTVM

FAMILIAREM SVVM.

EGIADRAM mea stalla te-
net Falchette cavallam,

QVAM quicumq; uidit percussit
esse suam.

STARE parangono Bertuzzi

nempe cavalli

Posset, qui tantum pellis & ossa fuit.

Bertuzzus fuit
trombetta.

Longior ipsius sex est magra schena cauezzis,

Crustas de marxo sanguine semper habet.

Quas polmōcellos uocat Marscaltica crustas

Quas de pellibono sella uodata facit.

An sit nulla quidet dubitas, an sit ue cavalla,

Orecchias longas tres habet illa pedes.

Pellibono, pel-
le bouis.

Zardarum dicunt duplex genus esse, quod omne

Possidet, in pedibus prima uenire solet.

Altera quando cauat sibi brenā meq; pedestrū

Linquens calcagnis pagat eundo uiam.

Cursito post illam, clamo sta bestia sta sta,

Fert mea bastonem dextra sinistra briam.

Sed potius muro tunc possem dicere sta sta,

Non audit, pateat grandis orecchia licet.

Dum curro, per mille cauas, per mille xapellos

Casco, nam laqueat speron uterq; pedes.

Quando caualco illam mihi paret habere more
 Et bogas pedibus Rozza ribalda gerit, (nas,
 Quum me scaualcat morso fugit inde cauato.
 Turchescos etenim vincere posset equos.
 Et quamuis oculo nihil uno cernat, & altro
 Pochinum nunquam decidit illa tamen.
 Decidit illa nihil quando sine pondere scappat,
 Sed portans aliquem tota Stranacca ruit.
 Si quis uult annos, uel tēpus scire poledra est,
 Sex habet hec annos, sex quoq; Baila dedit.
 Ni credat, uideat signalia clara ganassa,
 Limaſti dentes bis Magarine ſuos.
 Incaſtellata eſt, non mancant rognā, ſpinella,
 Deniq; quicquid habet digna caualla boni,
 Digna caualla boni qđ habet (p pascere dico
 Moſcones) dubitet nemo quod ipſa tenet.
 Ergo comprandi ſi cui foret ullula noia,
 Hanc emat, & faciat, ſicut uſanza, prouam.
 Eſt aliud quod ſit iuuenis ſignale galantum,
 Vermibus hac alios ſemper amorbat equos.
 Non patitur uermes ſenior, ſed paruulus ifans
 Qua propter uenas ungueo ſape ſuas.
 Utilitas erit hac compranti, ſola uolebit
 Ledammo campos imboazare ſuos.

Vale omnium cordialiſſimæ Baldū
 Cingaremq; ſaluta.

EPISTOLA

TERTIA

DE STORNELLIS

ET GAZA, AD

BALDVM.

TORNELLOS partimq; spe
to, partimq; guazetto,
SVSCEPI coctos Balde face
te tuos.

QVOS bene copertos satis am
pla scudella tenebat,

Quum tua portavit vecchia Masara mihi.

Sed postquam totos netto remanente cadino

Edimus, heu qualis tanta per ossa stupor.

Rursus in exhaustum tornauimus illa piattū,

Verum tantorum non fuit ille capax.

Quorum gustigolum cogor narrare saporem,

Est caro calcagnis plus tenerina meis.

Tolle viam gambas testas alasq; striatas,

In naso brognis conca piena manet.

Iuro tibi uideor tantum rosegasse corammū,

Post illas mansit stracca ganassa dapes.

Dens habuit partem maiorem, panza minorē,

Iugiter in dentes rugo schidone graues.

Pro merito in gabia picam tibi mando galātā

Quam, ceu stornellos das mihi dono tibi.

Dono tibi gazzam de tali sorte, quod ipsam

Pentibis cameris intro tulisse tuis.

Istam non unquam speres audire canentem,

Che che, vox
pica.

De paupertate

Ni fuerit suppis imbriagata tuis.
 Crede mihi cantat nunquā nisi suppa caeret,
 Et quando cantat nil nisi che che facit.
 Interdum tamen illa (licet pochissime) secum
 Gorghezat dicens Vacca to, pola, puta.
 Tu tamen irrides poveri munuscula uatis,
 Irrides? dat quod pauper amicus habet,
 Nō tamē est hoīs mi Balde trepanda pouertas,
 Namq; pouertatem philosophia sequit.
 Non uult scarlatinum, grauiam finumq; uelutū,
 Sed sua straxxolas undiq; uesta cagat.
 Pauper & ignuda est, sicut Plato firmiter iqt
 Subq; repezzatis praticat illa togis.
 Nōne tamen, figos qui mangiat, queritat illos,
 Qui fractam tunicam torta; colla gerit?
 Ergo ne, quod sim pouerettus, Balde caleffa,
 Paupertas sanium nam facit, atq; ladrum.

Vale Cipadicolarum decus.

EPIGRAMMA

PRIMUM DE

CINGARIS FACETIA.

Squassabat quondam pelagi fortuna Maranū,
 Qui de salata carne piensus erat.
 Frāgitur arbor, aquas sorbet fundata Carina
 Et plorans cæli quisq; dimandat opem.
 Cingar se misit tantum rosegare mexenos,
 Ac si non esset tunc prigolendus aquis.
 Scridatur quare mangiat, nec donat aiuttū,
 Respondet, quia sum sat bibiturus edo.

EPI.

EPIGRAMMA

SECUNDVM

DE GOBBO TOGNAZZO

*Sturbauit dudum nostras marauilia mentes,
 Cur in te Gobbi fallit usanza uiri.
 Sguerzos & zottos gobbosq; cauere monemur,
 Maxime quod Gobbus non bonus esse potest.
 Gobbus es, & Gobbi seruasti semper usanzam,
 Gobbam pone (potens ponere) drittus erit.*

EPIGRAMMA

TERTIVM DE

O' LA ET CHE LA'.

*Quare si quemquam clamamus, dicimus, cla',
 Et qui respondit consonat ore che la ?
 Si quis habet uoiam huius rei scire casonem,
 Dicam, dum dicat primitus ille mihi.*

EPIGRAMMA

QUARTVM DE

PRIMAVERA.

*Multi coloritam uestit iam terra gonellam,
 Bellaq; iam flores dat pratavia nouos.
 Montagne rident, boscamina uirga fiuntur,
 Omnis compagnum cercat osella suum.*

*Frigida per caldas rampat luserta muraia,
 Mannaq; de florum culmine leccat Apis.
 Extra graniferas errat formica busettas,
 Et per fossatos Rana sbaiassa gridat,
 Pastorella suum cantat damatina morosum,
 Lilia purpureis consuit alba rosis.*

E P I G R A M A Q V I N T V M D E C A L I D A A E S T A T E.

*Torridus è cælo terrenum schiappat Apollo,
 Et calida viridos lampade brusat Agros.
 Guidat abelasum pigros equitando canalles,
 Stracataq; tenet frena retenta manu.
 Rura bianchescunt vstis sic plena bianis,
 Quod male poledris fraina daretur equis.
 Cervellum nobis frangunt gridando Cicada,
 Vexat Mastinos Musca Tauana Canes.
 Ardens Villanus suportat apena camisam,
 Canesa Merlini semper aperta stiat.*

E P I G R A M A S E X T V M D E C A N È M A S T I N O.

*Mastinus canis est, vocat hūc Cipada Moreccū
 Semper fœnili guarda segura mei.
 Is nunquā baiat nisi quum baiare bisognat.
 Armaq; xampigeris scarpat aguzza grifs.
 Spanem*

*Spauentat solum diris cum sguardibus Apro,
 Et monobudellos squarciait ungue lupos.
 Is audit vix me clamantem dicere to to,
 Se leuat in quattros prestitit ille pedes.*

EPIGRAMMA

SEPTIMUM

AD CINGAREM

DE BENACO.

*Quam bene disposuit cunctis natura facendis
 Cingar, vin causam? disce, quod ipse feram.
 Est Lacus Italiae Benacum Brixia clamat,
 Vtilior reliquis, fertiliorq; lacis.
 Auantaxati pisces mangiantur ab illo,
 Sardena, Anguilla, Carpio, Tenca, Trutta,
 Sed quid palladio piscis valet absq; liquore?
 Ex oleo pisces nonne padella coquit?
 Ergo per intornum ripae densantur oliuis,
 Insulaq; in medijs Sirmio possat aquis.
 Nascitur hic oleum, piscis, piscator, et ipsas,
 Padellas ferro Brixia dines habet.*

Vale Falchettumq; tuum saluta.

6434v1774
 FINIS.

THE
OFFICE OF THE
ATTORNEY GENERAL
STATE OF NEW YORK

IN SENATE

JANUARY 11, 1902

REPORT

OF THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION
PASSED BY THE SENATE
JANUARY 11, 1902

ALBANY:

1902

ALBANY

TABVLA

VEL

REPERTORIUM

FACETIARVM.

ALCHIMIAE scientia
vera, & lapidis phi-
losophorum, à car-
te. 262

Ambitionis domus &
familia in inferno.
à carte 472

Ambitionis concilium,
in quo tres fuerint locis. 475

Arma famosorū Heroum quæ Baldus reperit.
407.

Architectura descriptio in cælo Iouis. 287

Astrologiæ libri duo. 270

B

BALDI pueritia, in qua ho-
minem Lanza occidit. 86

Baldi captiuitas dolo Præto-
ris ga. & To. 112

Baldi certamen in Taberna
cum Cingar. 224

Baldi

Baldi certamen contra Tesinos.	250
Baldi laudes ex ore Cingaris.	309
Baldi luctus ob interitum Leonardi.	334
Baldus invisibilis Culfore domū intrat.	428
Baldi comites à puella in bestias versi.	435
Baldi inter socios bellum pro Megara factum.	464.
Balene furia contra Heroes	361
Baldi descriptio	143
Bellum Nauale contra Lironem Corsarū.	304
Bellum aliud contra eundem Lironem & Hip pol.	368
Bellum contra Nocentinæ magicam.	396
Bellum contra Culforam.	438
Bertæ, & Lenæ duellum	130
Boccali reperitio	432
Boccalus vertitur à Culfora in Asinum.	433
Briosi Nodari mores.	196

C

HIARINAE vacce marti- rium.	170
Chimeræ forma & locus. car te.	483
Cingaris proles & forma	98
Cingaris astutia contra Tognaxxum.	138
Cingaris astutia in venditione merde.	149
Cingaris astutia cum emit Vaccam à Zambel lum.	163
Cingaris astutia, cum fingit gladium sancti Bartholomai.	188
Cingaris astutia in liberando Baldus de car- cere.	206
Cingaris astutia cōtra pegoraros Tesinos.	240
Cingaris	

T A B V L A.

<i>Cingaris desperatio.</i>	378
<i>Cingaris facetia equitans asinum.</i>	386
<i>Cingaris nasus concretus vsque ad pedes.</i>	416
<i>Cingarini inuentio</i>	456
<i>Cipada locus & mores</i>	96
<i>Concilium Villanorum cōtra Cingarem,</i>	197
<i>Confessio Baldi & Comitum</i>	403
<i>Contra Mulieres</i>	296
<i>Connuij descriptio.</i>	79
<i>Coquine ars & scientia in cœlum Iouis.</i>	288
<i>Cosmographiæ aliquantula descriptio.</i>	387
<i>Crispidis puellæ laudes.</i>	460
<i>Culforæ maga habitatio</i>	424
<i>Culforæ interitus.</i>	445

ALCHETTI stirps & forma. à carte

100

Falchetti reperitio in mediū pelagi.

313

Falchettus incarceratus à Melina.

326

Fracassi proles & forma.

97

Fracassi inuentio et robur contra Balenā.

362

G

AIOFFI interitus.

235

Giostræ descriptio.

72

Giuberti Musici reperitio, à carte

344

Grifarosti diaboli Taberna,

446

Guidonis & Baldouine Amor & conubiū.

72

Guidonia

T A B V L A.

Quidonis Eremita sermo de contemptu mundi.	348
Swelphi & Gibelli ortus	478

H

HERCVLIS gesta per os Cingaris.	379
Hippolis reperitio	370

I

INFERNI libri tres, & carte	447
--	-----

L

LEONARDI inuentio. & carte	217
Leonardi certamen contra Muselinam & mors	318
Lironis reperitio	304
Luca Philippus Strionus	425
Luxurie pena.	485

M

MAELINI fabri fofina & interitus	393
Magica ars	355
Malaspina inuentio	345
Malfacti inuentio	344
Maris tempeftas	252
Merlini inuentio	562
Merlini interitus	493
Militum	

T A B V L A

Militum creatio in caelo Martis	286
Moschini reperitio	311
Musica	389

N

Nocentine magia, & interitus	417
------------------------------	-----

P

PARENTHESIS contra
brauos 92

Parenthesis de habitantibus
palaxxum iuris 111

Parenthesis cōtra senes amā
tes puellas. 136

Parenthesis de officialibus iustitiæ 158

Parenthesis de bonis & malis Relligiosis. 181

Parenthesis contra Tabernaros 222

Parenthesis de monticolis Bergamascis. 239

Parenthesis contra ambitiosos 258

Parenthesis contra Villanos 277

Parenthesis de Todeschis 280

Parenthesis contra strias & rosianas 322

Parenthesis contra vituperantes Musicam., à
carte. 389

Parenthesis de confessione contra hipocritas, a
carte. 414

Phantasia domus

Philothei reperitio 344

Pindari fabula quomodo natus fuit Orion, à
carte. 301

Pizza Capelletti reperitio 417

Pre Iacopini uita & mores 177

Prophetia de prole Gonzaghe 116

Rassè

T A B V L A

R

A F F I strionis interitus , à carte.	524
Raffelli reperitio	444
Rubini inuentio	428

S

ERRAFFI reperitio	554
Sors Baldi sociorum , quales descendant in infernum , à carte.	442
Striarum Aromatarium	455
Striarum scola	445
Striarum postribulum	415

T

OGNAZZI forma & morei à carte.	445
Tognazzi interitus	445

V

ENTORVM patria	445
Vrbium proprietates	455
Vergily laudes	444

Z

Z Ambelli forma, modus, & dementia à carte	445
Zambelli mors	444
Zucca , i qua patiuntur doctores & poeta.	444

FINIS.

REGISTRVM.

A B C D E F G H I K L M N O P
Q R S T V X Y Z.

Omnes sunt Sexterniones.

V E N E T I I S.

*Apud Nicolaum Be-
vilaquam. 1564.*

Merlini Coccy Epita-
phium —

Mantua me genuit, Veneti sa-
puero, tenet nunc

Campesium. Cecini Ludi-
era, sacra, Lales.

190295
Mortimer Grey
- 1811

James M. Grey, Esq.
of New York

Esq. of New York
- 1811